

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

L V C I A N I

SAMOSATENSIS

O P E R A

GRAECE LATINE

CVM NOTIS SELECTIS

T O M V S I V

CVRAVIT

IO. PETR. SCHMIDIUS

MITAVIAE

APVD IACOBVM FRIDER. HINZIVM

M D C C L X X V I I I .

REGLAT
NOTARIS

Bayerische
Staatsbibliothek
München

VERBODEN
TEKST
SCHIEDS

WIVAN
WISZHI
WIVAN

Ἀληθὺς ἱστορίας λόγος πρῶτος.

Ὡς περ τοῖς ἀθλητικοῖς καὶ περὶ τὴν τῶν σωμάτων ἐπιμέλειαν ἡσκημένοις, ἢ τῆς εὐεξίας ἢ) μόνον, εἰ δὲ τῶν γυμνασίων φροντίς ἐστίν, ἀλλὰ καὶ τῆς κατὰ καιρὸν γιγνομένης ἀνέσεως, μέρος γὰρ τῆς ἀσκήσεως τὸ μέγιστον αὐτὴν ὑπολαμβάνουσιν· ἔτι δὲ καὶ τοῖς περὶ λόγους ἐσπεδακόσιν ἡγῆμαι προσήκειν μετὰ τὴν πολλὴν τῶν σπουδαιοτέρων ἀνάγνωσιν, ἀνεῖναι τε τὴν δια-
νοιαν,

Verae historiae liber primus.

Quemadmodum athletis, et his qui circa corporis curam exercentur, non habitus modo boni, neque exercitationum cura est, sed opportuna etiam remissionis, quippe quam partem exercitationis vel maximam arbitrantur: ita etiam his, qui studium in literis posuerunt, convenire arbitror, ut post multam severiorem le-
ctio.

1. Εὐεξίας] Medicis εὐεξία est perfecta sanitas. Εὐεξία vero athletica aliquanto plus significat: est enim ea quidam excessus sanitatis, id est corpus musculosum, torosum pleniusque nutritum exhibens. Reisz.

Luc. Op. T. IV.

A

νοίαν, καὶ πρὸς τὸν ἑπείτα κάμπτον ἀκμαιό-
τεραν παρασκευάζειν.

Γένοιτο δ' ἂν ἐμμελὴς ἡ ἀνάπαυσις αὐτοῖς,
εἰ τοῖς τοιοῖτοις τῶν ἀναγνωσμάτων ὁμιλοῖεν,
ἃ μὴ μόνον ἐκ τῆς ἀσεΐας τε καὶ χαρείεντος ψυχῆς
παρέξει τὴν ψυχαγωγίαν, ἀλλὰ τινὰ καὶ θεω-
ρίαν ἐκ ἄμφοιν ἐπιδείξεται, εἴεν τι καὶ περὶ
τῶνδε τῶν συγγραμμάτων Φρονήσιν ὑπολαμ-
βάνω. ἃ γὰρ μόνον τὸ ξένον τῆς ὑποθέσεως,
ἃδὲ τὸ χαρίεν τῆς προκρίσεως ἐπαγωγὸν ἔσται
αὐτοῖς, ἃδ' ὅτι ψεύσματα ποικίλα, πιθανῶς
τε καὶ ἐναλήθως ἐξενήνοχμεν, ἃλλ' ὅτι καὶ
τῶν ἰσορρομίων ἕκαστον ἐκ ἀκωμωδότηως πρὸς
τινάς

tionem remittant cogitationem, et ad futuros la-
bores alacriorem reddant.

2. Conueniens autem illis requies contingat,
si in iis legendis versentur, quae non nudam mo-
do ex urbanitate et venustate delectationem prae-
beant, sed cognitionem etiam non ineruditam
suppeditent, quale quid etiam de hisce libellis ut
sentiant *lectores*, futurum existimo. Neque enim
sola argumenti peregrinitas, neque quod in ipso
consilio venustum est, ipsos alliciet, neque quod
in mendacia varia probabili et verisimili oratione
protulimus, sed etiam quod eorum, quae nar-
rantur, unumquodque non sine comica quadam
hilaritate respectum occultum habent ad quosdam
vite-

τινάς ἦνικται τῶν παλαιῶν ποιητῶν τε, καὶ συγγραφέων, καὶ φιλοσόφων; πολλὰ τεράσια καὶ μυθώδη συγγεγραφότας· ἃς καὶ ὀνομαστὶ ἀνέγραφον, εἰ μὴ καὶ αὐτῷ σοι ἐκ τῆς ἀναγνώσεως φαίνεσθαι ἔμελλε.

Κτησίας ὁ Κτησιόχης, ὁ Κνίδιος, συνέγραψε περὶ τῆς Ἰνδῶν χώρας, καὶ τῶν παρ' αὐτοῖς, ἃ μὴτε αὐτὸς εἶδε, μὴτε ἄλλα εἰπόντος ἤκασεν. ἔγραψε δὲ καὶ Ἰαμβέλος περὶ τῶν ἐν τῇ μεγάλῃ θαλάττῃ, πολλὰ παράδοξα· γνώριμον μὲν ἅπασιν τὸ ψεῦδος πλασάμενος, ἐκ ἀτερπῆ δ' ὁμῶς συνθεῖς τὴν ὑπέθεσιν. πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τὰ αὐτὰ τέτοις 2) προσλόμενοι, συνέγραψαν,

veterum poetarum, et historicorum et philosophorum, qui portentosa multa et fabulosa conscripserunt, quos nominatim scripsissem, nisi futurum esset, ut tibi ipsi inter legendum appareant.

3. Scripsit Ctesias Ctesiochi F. Cnidius de Indorum regione, et his quae ibi sunt, quae neque vidit ipse, neque alio dicente audiuit. Scripsit autem Iambulus etiam de magni maris rebus multa admirabilia, manifestum quidem omnibus mendacium fingens, non indelectabile tamen componens argumentum. Multi vero alii etiam eodem instituto scripsere velut suos quosdam erro-

A 2

res,

2. Τὰ αὐτὰ τέτοις] Eadem atque illi. Sic
ποχ

ψαν, ὡς δὴ τινὰς αὐτῶν πλάνας τε, καὶ ἀπο-
δημίας, θηρίων τε μεγέθη ἰσορῶντας, καὶ ἀν-
θρώπων ὠμότητας, καὶ βίων κακώτητας. ἀρ-
χηγὸς δὲ αὐταῖς καὶ διδάσκαλος τῆς τοιαύτης
βωμολοχίας, ὁ τῶν Ὀμήρου Ὀδυσσεύς, τοῖς
περὶ τὸν Ἀλκίνοον διηγόμενος, ἐνέμων τε δε-
λείαν, καὶ μινόφθαλμους, καὶ ὠμεφάγους, καὶ
ἀγρίους τινὰς ἀνθρώπους. ἐπὶ δὲ πολυκέφαλα
ῥῶα, καὶ τὰς ὑπὸ Φαρμάκων τῶν ἐταίρων με-
τεβόλας, οἷα πολλὰ ἐκείνος πρὸς ἰδιώτας τὰς
ῥαϊάνας ἐτετρατεύσατο.

Τούτοις οὖν ἐντυχὼν ἀπασὶ τοῦ ψευδασθαι
μεν, οὐ σφόδρα τοὺς ἀνδρας ἐμεμψάμην,
οἳ οὖν

res, et peregrinationes, ubi bestiarum magnitu-
dines enarrant, et hominum crudelitates, et no-
vas victus rationes. Dux autem illis et magister
elus scurrilitatis; Homericus ille Ulysses, enar-
rans Alcinoos, ventorum feruitia, et coclites,
crudiuorosque, et siluestres quosdam homines;
ad haec multorum capitum animalia, et versos
in animalia medicamentis quibusdam socios, quod
genus multa ille ad imperitos Phaeaces prodigiose
enarravit.

4. In hos igitur cum interdisseni, omnes, men-
daciolorum causa non valde reprehendi homines,
qui
mox §. ἔτι τῇ αὐτῇ ἐμοὶ γνώμῃ ἐχόν-
τας. Quem Graecissimi et Latini amant,
dicentes, eundem. Latini enim pro idem quod
ille. Rursus

ἑρῶν ἤδη σύνηθες ὃν τᾷτο καὶ τοῖς Φιλοσοφῶν
 ὑπισχναμένους. ἐκείνο δ' αὐτῶν ἐθαύμασα, εἰ
 ἐνόμισαν λήσασθαι καὶ ἀληθῆ συγγράφοντες. διό-
 περ καὶ αὐτὸς ὑπὸ κενοδοξίας ἀπαλιπεῖν τε
 σπαδάσας ταῖς μεθ' ἡμᾶς, ἵνα μὴ μόνος ἄμοι-
 ρος ᾧ τῆς ἐν τῷ μυθοποιεῖν ἐλευθερίας, ἐπεὶ
 μηδὲν ἀληθὲς ἰσορεῖν εἶχον (ἔδὲν γὰρ ἐπεπρόν-
 θειν ἀξιόλογον) ἐπὶ τὸ ψεῦδος ἐτραπόμην, πολ-
 λῶ τῶν ἄλλων εὐγνωμονέστερον. καὶ ἐν γὰρ δὴ τᾷ-
 το ἀληθεύων λέγω, ὅτι ψεύδομαι, ἔγω δ' ἄν μοι
 δοκῶ καὶ τῇ πρὸς τῶν ἄλλων κατηγορίαν ἐκφυ-
 γεῖν, αὐτὸς ὁμολογῶν μηδὲν ἀληθὲς λέγειν. γρά-
 φω τοίνυν περὶ ὧν μητ' εἶδον, μητ' ἔπαθον, μή-

τε

qui viderem, olim solemne hoc esse his etiam,
 qui philosophiam promitterent; at illud miratus
 sum, si putarunt, fieri posse ut lateat, se non
 vera scripsisse. Quare et ego, cum gloriolae quo-
 dam studio impulsus ipse quoque relinquere ali-
 quid vellem posteris, ne solus expertus essem illius
 fingendi libertatis, quando veri nihil narrare pot-
 eram, cui nihil dignum dictu usu venerit, ad
 mendacium conuersus sum multo aliorum men-
 daciis rationabilius: quandoquidem vel vnum hoc
 certe verum dico, me mentiri. Ita autem mihi
 videor etiam crimen circa reliqua effugere, qui
 ipse veri nihil me dicere fatear. Scribo igitur,
 de quibus neque vidi, neque expertus sum, ne-

τε παρ' ἄλλων ἐπυθόμην· ἔτι δὲ μηδὲ ὅλως
 ὄντων, μηδὲ τὴν ἀρχὴν γενέσθαι δυνάμενων.
 διὸ δαί τὰς ἐντυγχάνοντας μηδαμῶς πεισύσειν
 αὐτοῖς.

— Ὀρμηθεὶς γάρ ποτε ἀπὸ Ἡρακλείων σπηλαίων,
 καὶ Ἀφείδης εἰς τὸν ἐσπέρειον Ὀκεανὸν, εὖριω ἀνέμιω
 τὸν πλῆν ἐποίεμην. αἰτία δέ μοι τῆς ἀποδη-
 μίας, καὶ ὑπόθεσις, ἡ τῆς διανοίας παριεργία,
 καὶ πρᾶγμα τῶν καινῶν ἐπιδυμία, καὶ τὸ βάλε-
 σθαι μαθεῖν ὅ, τι τὸ τέλος ἐστὶ τῷ Ὀκεανῷ, καὶ
 τίνες οἱ πέρην κατοικῶντες ἄνθρωποι. τὰ τε
 γέ τοι ἕνεκα, πᾶμπολλα σιτήα ἐνεβχλόμην,
 ἱκανὸν δὲ καὶ ὕδωρ ἐνεθέμην, πεντήκοντα δὲ τῶν
 ἡλικιωτῶν προσεποιήσάμην, τὴν αὐτὴν ἐμοὶ γνώ-
 μην

que audiui ab aliis; adhaec, quae neque sunt,
 neque fieri omnino possunt. Nullo modo igitur
 fidem adhibere illis par est, si qui lectores mihi
 contigerint.

5. Iam soluens aliquando de columnis Hercu-
 lis, et in Occidentalem Oceanum delatus, secun-
 do vento nauigabam. Causa mihi peregrinatio-
 nis et institutum mentis quaedam inanis seduli-
 tas, nouarumque rerum cupido, et quod discere
 vellem, quis finis esset Oceani, quique in diuer-
 so illius litore habitarent homines. Huius igitur
 rei causa, magnam vim ciborum, et aquae quod
 satis esset imposueram. Porro aequalium quin-
 quaginta mihi adiunxeram, qui consilium idem
 habe-

μην ἔχοντας· ἔτι δὲ καὶ ὀπλων πολὺ τι πλῆθος παρεσκευασάμην, καὶ κυβερνήτην τὸν ἀριστον μισθῷ μεγάλῳ πείσας, παρέλαβον, καὶ τὴν ναῦν, (κακὰς δὲ ἦν) ὥς πρὸς μέγαλιν καὶ βίαιον πλῆθιν ἐκρετυνάρηκεν.

Ἡμέραν μὲν ἔν καὶ νύκτα ἔρην ἀνέμῳ πλέοντες, ἔτι τῆς γῆς ὑποφαινομένης, καὶ εὐφρόδρα βίαιως ἀνηγόμεθα· τῇ ἐπιόσῃ δὲ ἅμα ἡλίῳ ἀνίσχοντι, ὃ, τε ἄνεμος ἐπεδίδοξ, καὶ τὸ κύμα ἠξάνετο, καὶ ζόφος ἐπεσσίγητο, καὶ ἔκ ἐτ' ἐδὲ στίλβει τῇ οὐρανῇ δυνατὸν ἦν ἐπιτρέψαντες ἔν τῷ πνεύματι, καὶ παραδόντες αὐτοὺς, ἐχειμαζόμεθα ἡμέρας ἐννέα, καὶ ἐβδομήκοντα, τῇ ὀχλοηροσῇ δὲ, ἄφινω ἐκλάμψαντες ἡλίου, καὶ οὐ-

haberent: adhaec armorum magnam vim paraueram, gubernatoremque optimum magna mercede inductum adsciueram: ac nauim, erat autem acatium, ut ad magnam violentamque navigationem, firmaueram.

6. Igitur diem quidem unum ac noctem secundo vento nauigantes, adhuc apparente aliquantum tellure, non admodum violenter prouecti sumus. Ast postridie eius diei, cum sole oriente, et ventus increbuit, et fluctus auctus est, et caligo ingruit, et neque velum iam contrahi potuit. Vento igitur cum concessissemus, nosque tradidissemus, tempestate vnde octoginta dies iactati sumus: octogesimo vero subito cum sol illa necesse-

καθορῶμεν ἔ πόρρω νῆσον ὑψηλὴν, καὶ δασεῖαν,
 ἔ τραχοῖ περιηχμένην τῷ κύματι· καὶ γὰρ ἤ-
 δὴ τὸ πολὺ τῆς ζάλης καταπαύστο. προσχόν-
 τες ἄν, καὶ ἀποβάντες, ὡς ἂν ἐν μακρᾷ τα-
 λαιπωρίας πολὺν μὲν ἐπὶ τῆς γῆς χρόνον ἐκεί-
 μεθα. διανασάντες δὲ ὁμῶς, ἀπεκρίναμεν ἡμῶν
 αὐτῶν τριάκοντα μὲν Φύλακας τῆς νεῶς παρα-
 μένειν, αἴκοσι δὲ σὺν ἐμοὶ ἀναλθεῖν ἐπὶ κατα-
 σκοπῇ τῶν ἐν τῇ νήσῳ.

Προελθόντες δὲ ὅσον σαδίεις τρεῖς ἀπὸ τῆς
 θαλάττης δι' ὕλης, ὁρῶμεν τινα σήλην χαλκᾷ 3)
 πεποιη-

ret, videmus non procul insulam eminentem at-
 que siluestrem, non aspero fluctu circumflonan-
 tem. Etenim maior tempestatis pars resederat.
 Appulsi igitur et egressi, ut a longa aerumna,
 longo quidem tempore humi iacuimus. Sed sur-
 gentes tamen, delegimus e nobis ipsis triginta,
 qui custodes navis manerent, viginti autem, qui
 mecum interiora, ad explorandum insulae sta-
 tum, peterent.

7. Progressi vero per siluam stadia ciciter a
 mari tria, videmus columnam ex aere factam
 Graec-

3. Χαλκᾷ] Genitiuus materiae, ut Gramma-
 tici aiunt, ut mox 2. *Ver. Hist.* c. 33. κε-
 ράμῃ πεποιημένη. Vere autem est ellipsis
 praeposit. ἀπὸ, quam Noster alibi addit,
 ut in *Asino*, c. 53. κλίνη ἣν μεγάλῃ ἀπὸ χε-
 λωνης

πεποιημένην, Ἑλληνικοῖς γράμμασι καταγε-
 γραμμένην, ἀνδροῖς δὲ, καὶ ἐκτετριμένοις,
 λέγουσαν· Ἀχρεὶ τῶτων Ἡρακλῆς καὶ Διόνυσος
 ἀφίκοντο. ἡμῶς καὶ ἴχνη δύο πλησίον ἐπὶ πέ-
 τρας, τὸ μὲν, πλεθριαῖον, τὸ δ' ἑλαττον, ἐμοὶ
 δοκεῖν· τὸ μὲν, τῷ Διονύσῳ τὸ μικρότερον,
 θάτερον δὲ, Ἡρακλέας. προσκυνήσαντες οὖν,
 προήκειμεν. ἔπειθ' ἐπὶ πολὺ παρήκειμεν, καὶ ἐφ-
 ράμεθα ποταμῷ οἶνον ῥέοντι ἐμοικωτάτῳ μάλα
 λισα οἷος ὁ Χιὸς ἐστίν. ἀφθονον δὲ ἦν ῥεύμα,
 καὶ πολὺ, ὥς ἐστιναχθεὶ καὶ ναυσίπορον εἶναι δύ-
 νασθαι. ἐπῆρι οὖν ἡμῖν πολὺ μᾶλλον πιστεῦειν
 τῷ

Graecis inscriptam literis, obscuris autem et ex-
 elis, in hanc sententiam: *Huc usque Hercules et
 Bacchus pervenere.* Erant autem vestigia duo pro-
 pe in petra, alterum iugeri magnitudine, alte-
 rum vero minus. Vt mihi videbatur, Bacchi
 erat minus illud, alterum vero Herculis. Adora-
 tis igitur *Diis*, progredimur. Nondum autem
 multum progressi eramus, cum adstamus fluvio,
 qui simillimus omnino esset vinum fluenti, ma-
 xime quale Chium est. Flumen erat copiosum
 et multum, ut quibusdam locis etiam posset na-
 vigari. Subiit ergo tanto magis credere inscri-

A 5

ptioni

Λωϊνῆς Ἰουδικῆς πεποιημένη. Vel potius el-
 lipf. τῷ ἐκ. Reisz.

τῷ ἐπὶ τῆς σῆλης ἐπιγράμματι, ὁρᾷσι τὰ ση-
 μῆα τῆς Διονύσου ἐπιδημίας. δόξαν δέ μοι καὶ
 ὅθεν ἀρχεται ὁ ποταμὸς καταμαθεῖν, ἀνῆλθον
 παρὰ τὸ ῥεῦμα· καὶ πηγὴν μετὰ εὐδελίαν εὗρον
 αὐτῆ· πολλὰς δὲ καὶ μεγάλας ἀμπέλους, πλή-
 ρεις βοτρυῶν, παρὰ δὲ τὴν ῥίζαν ἐκάστης, ἀνέ-
 ρει σαγῶν οἶνκα διαφυγᾶς, ἀφ' ὧν ἐγένετο ὁ πο-
 ταμὸς. ἦν δὲ καὶ ἰχθῦς ἐν αὐτῷ πολλὰς ἰδεῖν,
 οἶνω μάλιστα καὶ τὴν χροῖαν καὶ τὴν γούσιν προσ-
 σοικότας. ἡμεῖς γοῦν ἀγρεύσαντες αὐτῶν τινὰς,
 καὶ ἐμφαγόντες, ἐμεθύσθημεν ἀμέλει, καὶ ἀ-
 νατεμόντες αὐτοὺς, εὐρίσκαμεν τρυγὸς μεσοῦς.
 ὕστερον μὲντοι ἐπινοήσαντες τὰς ἄλλους ἰχθῦς,
 τὰς

ptioni columnae, cum signa praesentiae Bacchi
 videremus. Cum autem mihi placeret discere,
 unde oriretur fluuius, aduerso itinere iuxta pro-
 fluentem perrexi. Ac fontem quidem illius nul-
 lum reperi, sed multas et magnas vites, vuarum
 plenas. Ad radicem vero vniuscuiusque gutta-
 tim fluebat vinum liquidum, unde colligebatur
 fluuius. Erat autem pisces quoque in eo videre
 multos, vino, quantum ad colorem et gustum,
 similes. Nos enim captos eorum aliquot cum
 deuorassetus, inebriati sumus: quin et resectos
 inuenimus faece ac vinaceis plenos. Deinde ve-
 ro illud commentum sumus, ut aliis de aqua pi-
 scibus

τὰς ἀπὸ τῆς ὕδατος, παρκαμινῶντες, ἐκέραινον
 μὲν τὸ σφοδρὸν τῆς ἀνοφαγίας.

Τότε δὲ τὸν ποταμὸν περάσαντες, ἡ διαβα-
 τὸς ἦν, εὗρομεν ἀμπέλων χρέμα τεράσιον· τὸ
 μὲν γὰρ ἀπὸ τῆς γῆς, ὁ σέλεχος αὐτῆς εὐθνήτης
 καὶ παχύς· τὸ δ' ἄνω, γυναικες ἦσαν, ὅσον
 ἐκ τῶν λαγόνων, ἅπαντ' ἔχουσαι τέλειαι. ταιαύ-
 την παρ' ἡμῖν τὴν Δάφνην γράφουσιν ἄρτι· τῆς
 Ἀπόλλωνος καταλαμβάνοντος, ἀποδενδρεμένην.
 ἀπὸ δὲ τῶν δαντύλων ἄκρων ἐξεφύοντο αὐταῖς
 οἱ κλάδοι, καὶ μεσὰ ἦσαν βοτρυῶν· καὶ μὴν
 καὶ τὰς κεφαλὰς ἐκόμων ἐλίζι τε, καὶ φύλλοις,
 καὶ βότρυσι· προσελθόντας δὲ ἡμᾶς ἡσπάζον-
 το καὶ ἐδεξιοῦντο, αἱ μὲν Λύδιον, αἱ δὲ Ἰνδο-
 κην,

scibus admistis temperaremus, quod in vinoſo
 cibo nimium erat.

8. Tum traiecto flumine, vbi vadofum eſt,
 prodigioſum vitium genus inuenimus. Quod
 enim terrae continens eſt, truncus ipſe viridis et
 craſſus; ſuperius autem mulieres erant, ab ilibus
 inde membra omnia perfecta habentes: talem
 apud nos Daphnen pingunt, Apolline iam iam
 comprehendente in arborem mutatam. Summis
 autem digitis enaſcebantur illis palmites pleni vua-
 rum. Verum capita etiam pro coma clauiculas
 habebant, et folia et vuas. Caeterum acceden-
 tes nos ſalutabant et preſtabant, vocem partium
 Lydiam,

κὴν, αἱ παύσαι δὲ τὴν Ἑλλάδα Φωνὴν παύσαν-
μεναι. καὶ ἐφίλυν δὲ ἡμᾶς τοῖς σώμασιν· οἱ δὲ
Φιληθεῖς, αὐτίκα ἐμέθυς, καὶ παρὰφορρς ἦν.
ὁρῶμεθα μὲντοι ἐπαρῶμεν τῷ καρπῷ, ἀλλὰ
ἤλυν, καὶ ἐβόων, ἀποσπώμεν· αἱ δὲ καὶ μί-
γνυσθαι ἡμῖν ἐπεθύμην. καὶ δύο τινὲς τῶν ἐ-
ταίρων πλησιάσαντες αὐταῖς, ἐκ ἐτ' ἀπελύον-
το, ἀλλ' ἐκ τῶν αἰδοίων ἐδέδοντο· συνεφύοντο
γάρ, καὶ συνερίζοντο. καὶ ἤδη αὐταῖς κλάδοι
ἦσαν οἱ δάκτυλοι, καὶ ταῖς ἑλπί περιπλεκόμε-
νοι, ὅσον οὐδέπω καὶ αὐτοὶ καρποφορήσων
ἔμελλον.

Καταλύοντες δ' αὐτὰς, ἐπὶ ναῦν ἐφύγεμεν,
καὶ τοῖς ἀπολειφθεῖσι διηγόμεθα ἐλθόντες,
τὰ

Lydiam, partim Indicam, Graecam vero plerae-
que emittentes. Sed nos etiam osculabantur:
at is quem osculo contigissent, inebriatus statim
inertis vestigio oberrabat. Vinemiare tamen
de fructu suo non praebebant, sed prae dolore
exclamabant eo detracto. Quaedam etiam mi-
sceri nobis cupiebant: ac duo quidam sociorum
congressi illis, dissolui non amplius potuere de-
uincti genitalibus. Coaluerunt nempe illis, et
ipsis radicibus permitti sunt: iamque palmites qui
modo digiti fuerant, et clauiculis implexi, iam
iam fructum et ipsi laturi videbantur.

9. Nos autem relictis illis ad navim fugere, et
his qui remanserant, narrare tum reliqua, tum
illam

τὰ τε ἄλλα, καὶ τῶν ἐταίρων τὴν συμπλοκὴν
καὶ τὴν ἀμπελομειάν. καὶ λαβόντες ἀμφορέας
τινὰς, καὶ ὑδρευσάμενοί τε ἅμα, καὶ ἐκ τῆς προ-
ταμῆς οἰνισάμενοι 4), καὶ αὐτῶν πλησίον αὐλισά-
μενοι, ἔωθεν ἀνήχθημεν ἔσφοδρα βελίῳ πνεύ-
ματι. περὶ μεσημβρίαν δέ, ἐκ ἐτι τῆς νησίου
φαινομένης, ἄφνω τυφὼν ἐπιγεγνόμενος, καὶ
περι-

illam sociorum complexionem et commissionem
cum vitibus. Tum sumtis aliquot amphoris aqua-
ti cum essemus, vinumque petissemus de supio,
atque in ipsa illa vicinia pernoctassemus; mane
vento non nimis vehementi soluimus. Circa me-
ridiem, cum iam disparuisset insula, subito in-
gruens

4. Οἰνισάμενοι] Minus etiam quam in aliis
adsequemur in hisce libris Luciani suavitatem
quod in illis et in partes omnes sequax
lingua liberrimam illi fingendi voces pote-
statem tribuit, quam Romana refugit mode-
stia. Quis enim ferat nos, si hic presse se-
cuti verba Graeca poneremus, *aquari fuitul*
et ex fluio vinati? Atqui a ligno lignari est,
quidem vinari a vino? Simili de causa *Hippo-*
gyros, *Hippontyrmetes*, et id genus composita,
semper quidem in parenthesi interpretamur
equiultrices, et *equiformicas*: caeteram ut
propriorum formam retineant, et illam pe-
reginitatis commendationem, Graeci ordi-
narie utuntur. *Cesnes*

περιδιδήσας τὴν ναῦν, καὶ μετεωρίσας, οἷον ἐπὶ
 ἑκαδὲς τρισχίλις, καὶ ἔτι καθῆκεν εἰς τὸ πέλα-
 γος, ἀλλ' ἄνω μετέωρον ἐξηρημένην ἀνεμος ἑκα-
 πεσῶν τοῖς ἰσίοις, ἔφερε κολπώσας τὴν ἐθόνην.

Ἑπτὰ δὲ ἡμέρας, καὶ τὰς ἴσας νύκτας ἀερο-
 δρομήσαντες, ἐγδοή καθορῶμεν γῆν τινα μεγά-
 λην ἐν τῷ αἱρί, καθάπερ νῆσόν λαμπράν, καὶ
 σφαῖραιδῇ, καὶ φωτὶ μεγάλῳ καταλαμπομέ-
 νην· προσεσχεθέντες δ' αὐτῇ, καὶ ὀρμισάμενοι,
 ἀπέβημεν. ἐπισκοπῶντες δὲ τὴν χώραν, εὐρί-
 σκομεν οἰκισμένην τε, καὶ γεωργημένην· ἡμέρας
 μὲν ἔν, ἔδὲν αὐτόθεν καθορῶμεν· νυκτὸς δ'
 ἐπιγενομένης, ἐφαίνοντο ἡμῖν ἄλλα νῆσοι πλη-
 σίον, αἱ μὲν μείζους, αἱ δὲ, μικρότεροι, πυρὶ
 τὴν

gruens turbo circumactam vertigine navim ad
 tria millia stadiorum sustulit, nec demisit iterum
 in mare, sed supra in aëre suspensam ventus in
 vela irruens, eaque sinuans, abstulit.

10. Septem dies et noctes totidem per aëra ve-
 sti, octavo terram videmus magnam in aëre, in-
 sulae instar, splendidam, globosam, et multa
 luce illustratam. Debiti ad illam atque appulsi
 exscedimus, explorataque regione habitari eam
 colique invenimus. Ac interdiu quidem nihil
 inde videmus: superueniente vero nocte, aliae
 in conspectum nobis veniunt in propinquo insu-
 lae, maiores, minores, colore igneo: aliae au-
 tem

τὴν χρεῖαν προσαικνῆσαι· καὶ ἄλλα δὲ τις γῆ κα-
τω, καὶ πόλεις ἐν αὐτῇ καὶ ποταμούς· ἔχουσα,
καὶ πελάγη, καὶ ὕλας, καὶ ἄρα· ταύτην ἐν τὴν
καθ' ἡμᾶς οἰκισμένην εἰκάζομεν.

Δόξαν 5). δὲ ἡμῖν καὶ ἐτι ποτὲ πρῶτον προελ-
θεῖν, ξυνελήφθημεν τοῖς Ἱππογυπίοις παρ' αὐ-
τοῖς καλεσμένοις, ἀπαντήσαντες. οἱ δ' Ἱππογ-
υπιοὶ ἔτοί, εἰσιν ἄνδρες ἐπὶ γυπῶν μεγάλων
ὄχθμενοι, καὶ καθάπερ ἵπποισι τοῖς ὀρεοῖς χρώ-
μενοι· μεγάλοι γὰρ οἱ γυπες, καὶ ὡς ἐπίπλαν-
τρικέφαλοι. μάθοι δ' ἂν τις τὸ μέγεθος αὐ-
τῶν ἐντεῦθεν· νεὼς γὰρ μεγάλης φορτίδος ἐστὶν
ἐκατ

tem infra terra, et vrbes in se fluminaque habens,
et maria, et siluas, et montes. Hanc igitur no-
stram esse coniecimus.

II. Cum vero placuisset nobis, ultra progredi,
comprehensi sumus ab his, qui Hippogypi (*Equi-
vultures*) apud illos vocantur, in quos incidere
mus. Sunt autem Hippogypi viri magnis vultu-
ribus vecti, iisque auihus utentes velut equis.
Magni enim illi vultures, et vt plurimum trichi-
pites: magnitudinem eorum inde discat aliquis,
quod pennam vnāquamque onerariae magnae
pauca

5. Δόξαν] Sic absolute, pro, cum placuisset,
cum decetum esset, supra Harmon. c. 4. et
hac Hist. c. 7. Raitz.

ἑκάστων τῶν πτερῶν μακρότερον καὶ παχύτερον
 φέρονσι. τὰτοις ἔν. τοῖς Ἱππογυπίοις προστά-
 τακται περιπετομένοις τὴν γῆν, εἴ τις εὐρε-
 θεῖη ξένος, ἄγειν ὡς τὸν βασιλέα· καὶ δὴ καὶ
 ἡμᾶς ξυλλαβόντες, ἄγασιν ὡς αὐτόν· ὁ δὲ θεα-
 σάμενος, καὶ ἀπὸ τῆς σολῆς εἰκάσας, "Ἐλλήνες
 ἄρα, ἔφη, ὑμεῖς, ὦ ξένοι· συμφησάντων δέ,
 πῶς ἔν. ἀφίκεσθε, ἔφη, τοσῶτον ἄερα διελ-
 θόντες; καὶ ἡμεῖς τὸ πᾶν αὐτῷ διηγούμεθα·
 καὶ ὅς ἀρξάμενος τὸ καθ' ἑαυτὸν, ἡμῖν διζήσει,
 ὡς καὶ αὐτὸς ἄνθρωπος ὢν, τένομα Ἐδυμίων,
 ἀπὸ τῆς ἡμετέρας γῆς καθεύδων, ἀναρπασθεῖη
 ποτὲ, καὶ ἀφικόμενος, βασιλεύσειε τῆς χώ-
 ρας. εἶναι δὲ τὴν γῆν ἐκείνην ἔλεγε, τὴν ἡμῖν
 κάτω

navis malo maiorem crassioreque habent. His
 igitur Hippogypis iniunctum est, vti circumuo-
 lantes terram, si quis peregrinus inueniatur, de-
 ducant ad regem. Itaque nos quoque compre-
 hensos ad eum deducunt. Ille vero, conspectis
 nobis coniectura ex habitu ducta, *Graeci ergo,*
inquit, vos estis, hospites? Fatentibus nobis;
Quomodo igitur, inquit, *huc venitis tanto supe-*
raro aere? Et nos, quidquid erat, illi narramus.
 Atque ille exorsus suas nobis res enarrat, ut ipse
 quoque, homo qui esset, Endymion nomine, de no-
 stra terra inter ipsam somnum sursum quondam ab-
 reptus esset, et huc delatus regioni imperitet. Esse
 autem terram illam dicebat eam, quae infra nobis
 luna

κάτω Φαινομένην Σελήνην. ἀλλὰ θαρρῆν τε παρεκελεύετο, καὶ μηδένα κίνδυνόν ὑφορᾶσθαι· πάντα γὰρ ἡμῖν παρέσσεσθαι ὧν δεόμεθα.

Ἦν δὲ καὶ κατορθώσω, ἔφη, τὸν πόλεμον, ὃν ἐκφέρω νῦν πρὸς τὰς τὸν ἥλιον κατοικῶντας, ἀπάντων εὐδαιμονέστατα παρ' ἐμοὶ καταβιώσετε· καὶ ἡμεῖς ἡρόμεθα τίνες τε εἶεν οἱ πολέμιοι, καὶ τὴν αἰτίαν τῆς διαφορᾶς· ὁ δὲ, Φαέθων, Φησὶν, ὁ τῶν ἐν τῷ ἡλίῳ κατοικῶντων βασιλεὺς, (οἰκῆται γὰρ δὴ καὶ κεῖνος ὥσπερ καὶ ἡ Σελήνη) πολὺν ἤδη πρὸς ἡμᾶς πολεμεῖ χρόνον. ἤρξατο δὲ ἐξ αἰτίας τοιαύτης· Τῶν ἐν τῇ ἀρχῇ τῇ ἐμῇ ποτε τὰς ἀπορωτάτας συναγαγὼν, ἐβελήθην ἀποικίαν εἰς τὸν ἑωσφόρον στείλαι, ὄντα ἔρημον, καὶ ὑπὸ μηδενὸς κατοικώμενον· ὁ

τοίνυν

luna videatur. Sed bono nos animo esse iussit, et periculum suspicari nullum: praesto quippe nobis futura, quibus opus esset, omnia.

12. Si vero, inquit, bellum feliciter confecero, quod iam Solis incolis infero, felicissimam apud me vitam viuetis. Interrogantibus nobis, quinam hostes essent, et quae diffidiorum causa? ille Phaethon, inquit, Rex eorum, qui Solem incolunt (habitatur enim ille quoque non minus quam Luna) diu iam bellum aduersus nos gerit. Coepit autem ex causa tali. Collectis aliquando tenuissimis imperii mei, coloniam mittere in Luciferum statui, desertum, et inhabitatum a nemine. At Phaethon

τοίνυν Φαέθων Φθονήσας, ἐκώλυσε τὴν ἀποικίαν, κατὰ μέσον τὸν πόντον ὑπαντήσας ἐπὶ τῶν Ἱππομυρμήκων. τότε μὲν ἔν νικηθέντες (ἐ. γὰρ ἡμεν ἀντίπαλοι τῇ παρασκευῇ) ἀνεχωρήσαμεν. νῦν δέ, βάλομαι αὐτοῖς ἐξενεγκεῖν τὸν πόλεμον, καὶ παραγγεῖλαι 6) τὴν ἀποικίαν. ἦν ἔν ἐθέλητε, κοινωνήσατέ μοι τῷ σόλῃ, γῦπας δέ ὑμῖν ἐγὼ παρέξω τῶν βασιλικῶν ἕνα ἐκάστω, καὶ

prae invidia prohibuit coloniam, in media se via obiiiciens nobis in Hippomyrmecibus (Equiformicis.) Igitur tum quidem superati discessimus; neque enim apparatu pares eramus. Iam vero denuo inferre bellum volo, et coloniam deducere. Quodsi ergo volueritis, in partem expeditionis meae venire. Vultures autem vobis ego praebebo de regis singulos,
et

6. Παραγγεῖλαι] *Aldina lectio παραστῆλαι*, licet verbum satis infrequens sit, si fides Lexicis; tamen multo nobis ad seriem orationis videbatur commodius accidere, cum non de imperanda scribendaque colonia, quod est παραγγεῖλαι, sermo sit, sed de deducenda et firmanda, missō exercitu, cui rei παραστῆλαι aptissimum esse, si minus aliorum inductione locorum probari potest, tamen ex usu verbi simplicis, et ratione qua duplicatum est verbum, satis apparet. Idque in interpretatione nostra secuti fuimus. *Gesner.*

καὶ τὴν ἄλλην ὄπλισιν. αὐριον δὲ ποιησόμεθα τὴν ἔξοδον. ἄτως, ἔφην ἐγὼ, γιγνέσθω, ἐπερ δὴ σοι δοκεῖ.

Τότε μὲν ἔν παρ' αὐτῷ ἐξιαθέντες, ἐμείναμεν· ἔωθεν δὲ διαναζάντες, ἐτασσόμεθα· καὶ γὰρ οἱ σκοποὶ πλησίον εἶναι ἐσήμαινον τὰς πολεμίας. τὸ μὲν ἔν πληθος τῆς στρατιᾶς, δέκα μυριάδες ἐγένοντο, ἄνευ τῶν σκευοφόρων, καὶ τῶν μηχανοποιῶν, καὶ τῶν πεζῶν, καὶ τῶν ξένων συμμάχων. τῶν δὲ ὀκτακισμύριοι μὲν ἦσαν οἱ ἵππόγυποι, δισμύριοι δὲ, οἱ ἐπὶ τῶν λαχανοπτέρων. ὄρεον δὲ καὶ τὸ ἐς μέγιστον, ἀντὶ τῶν πτερῶν λαχάνοις πάντῃ λάσιν· τὰ δ' ὠκύπτερα ἔχει, θριδακίνοις φύλλοις μά-
λιστα

et armaturam reliquam. Ceterum crastino die egrediemur. Ita fiat, inquam ego, quandoquidem tibi sic videtur.

13. Ac tum quidem in conuiuio ipsius mansimus. Postridie eius diei vero mane surgentes, in aciem processimus, cum prope esse hostem significarent speculatores. Numerus exercitus fuere centum millia, praeter calones et machinarios, et pedites, et auxilia peregrina, nempe octuaginta millia Hippogyporum, et viginti millia qui Lachanopteris (*oleripennis*) vehuntur. Est illa avis maxima, pro pennis undique hirsuta oleribus, alas habens lactucae foliis maxime similes.

λιστα προσθομότα. ἐπὶ δὲ τέτων, οἱ Κεγχρο-
 βόλοι τετάχато 7), καὶ οἱ Σκοροδομάχοι.
 ἦλθον δὲ καὶ ἀπὸ τῆς ἄρκτε σύμμαχοι, τρισμύ-
 ριοι μὲν Ψυλλοτοξόται, πεντακισμύριοι δὲ Ἀνε-
 μοδρόμοι. τέτων δὲ, οἱ μὲν Ψυλλοτοξόται,
 ἐπὶ ψυλλῶν μεγάλων ἱππάζονται, ὅθεν καὶ τὴν
 προσηγορίαν ἔχουσι· μέγεθος τῶν ψυλλῶν, ὅσον
 δώδεκα ἐλέφαντες. οἱ δ' Ἀνεμοδρόμοι, πεζοὶ
 μὲν

Iuxta hos collocati in acie erant Cenchroboli
 (*iaculatores milii*) et Scorodomachi (*alliis pugnantes*).
 Venerant etiam de septentrione auxiliares, trige-
 nies mille Psyllotoxotae (*pulicisagittarii*) quin-
 quagies mille autem Anemodromi (*venticursores*).
 Horum autem isti magnis in pulicibus equitant,
 unde etiam nomen habent: magnitudo *singulorum*
 pulicum, quanta duodecim elephantorum: Ane-
 modro-

7. Τετάχατο] Velut τετάχεται, pro τετα-
 γμένοι εἰσὶ, et ita τετάχατο pro τεταγμέ-
 νοι ἦσαν Iones dicunt. Verum et Atticos
 interdum iisdem vti, ex Thucyd. aliisque
 probat Cl. *Maittaire* de Dialect. p. 354. Edit.
Haganae. Nec mireris augmentum abesse;
 neque credas ἐτετάχατο scribendum; in
 huiusmodi enim temporibus, per se satis
 polysyllabis ita frequens est abiectio au-
 gmenti, etiam in soluta oratione, ut mirer
 qui de eo dubitari queat. *Reisz*.

μέν εἰσι, Φέρονται δ' ἐν τῷ αἰέρι ἄνευ τῶν πτερῶν· ὁ δὲ τρόπος τῆς Φορᾶς τοῖος δε. χιτῶνας ποδήρεις ὑπαζωσμένοι, κολπώσαντες αὐτὰς τῷ ἀνέμῳ, καθάπερ ἰσία, Φέρονται ὥσπερ τὰ σκῆφη· τὰ πολλὰ δ' οἱ τοιᾶτοι ἐν ταῖς μάχαις πελτασμή εἰσιν· ἐλέγοντο δὲ καὶ ἀπὸ τῶν ὑπὲρ τὴν Καππαδοκίαν ἀσέρων ἥξεον, Στρυθοβάλανοι μὲν ἐπτακισμύρισι, Ἰκπογέρανοι δὲ πεντακισχίλιοι. τέττας ἐγὼ καὶ ἐθεασαμην, καὶ γὰρ ἀφίκοντο. διόπερ καὶ γράψαι αὐτῶν τὰς φύσεις ἐτόλμησα· τεράσια γὰρ καὶ ἄπιστα περὶ αὐτῶν ἐλέγετο.

Αὕτη μὲν τῇ Ἐνδυμίωνος ἡ δύναμις. σκευὴ δὲ πάντων ἡ αὐτή· κράνη μὲν ἀπὸ τῶν κυάμων·
μυγᾶ-

modromi pedites illi quidem, sed sine alis in aëre feruntur. Ratio progressionis talis. Togas talares substringunt, easque vento velorum instar sinuandas cum perimifere nauigiorum more feruntur. Plerumque hi in praeliis peltastæ sunt. Dicebantur vero etiam de stellis Cappadociae imminetibus venturi, Struthobalanorum (*passeriglandium*) septuaginta millia, Hippogeranorumque (*equigrum*) millia quinque. Hos ego non vidi, neque enim venerunt. Ideo neque naturas illorum ausus sum scribere, prodigiosa enim et incredibilia de illis dicebantur.

14. Atque hae Endymionis copiae. Caeterum arma omnium eadem. Galeae de fabis: magnae

μεγάλοι γὰρ παρ' αὐτοῖς οἱ κύαμοι καὶ καρτε-
ροί. θώρακες δὲ Φολιδωτοὶ πάντες θέρμιοι·
τὰ γὰρ λέπη τῶν θέρμων συρράπτοντες, ποι-
ῶνται θώρακας. ἀρρήκτον δ' ἐκεῖ γίνεται τῷ
θέρμῳ τὸ λέπος, ὥσπερ κέρας· ἀσπίδες δὲ καὶ
ξίφη, οἷα τὰ Ἑλληνικά.

Ἐπεὶ δὲ καιρὸς ἦν, ἐτάξαντο ὧδε· τὸ μὲν δε-
ξιὸν κέρας εἶχον οἱ Ἱππόγυπτοι, καὶ ὁ βασιλεὺς
τὰς ἀριστερὰς περὶ αὐτὸν ἔχων· καὶ ἡμεῖς ἐν τε-
τοις ἤμεν· τὸ δ' εὐώθυμον οἱ Λαχανόπτεροι,
τὸ μέσον δὲ, οἱ σύμμαχοι, ὡς ἔκαστοι, τὸ δὲ
περὶ, ἦσαν μὲν ἀμφὶ τὰς ἑξακισχιλίας μυριά-
δας· ἐτάχθησαν δὲ ἔτως· ἀρχῆναι παρ' αὐ-
τοῖς πολλοὶ καὶ μεγάλοι γίνονται, πολὺ τῶν
Κυκλά-

enim apud illos fabae ac robustae. Loricæ squa-
matae omnes de lupinis: lupinorum nempe pel-
liculis confutis loriceas sibi faciunt. Impenetrabi-
lis enim ibi nascitur lupini pellicula, cornu instar.
Clypei et gladii Graecis similes.

15. Cum vero opportunum iam esset, aciem
formabant eiusmodi: Dextrum cornu Hippogypi
tenebant, et ipse Rex qui circa se habebat quos-
que fortissimos; in his nōs quoque: sinistrum
Lachanopteri: mediam aciem auxiliares, suum
sibi agmen quique implentes. Peditum ad sexa-
gies mille millenos ita collocati. Araneæ apud
eos multae magnaeque nascuntur; Cycladum in-
sula-

Κυκλάδων νήσων ἕκαστος μείζων. τέτοις προσ-
έταξε διυφῆναι τὸν μεταξύ τῆς Σελήνης καὶ τῆς
Ἑωσφόρου ἀέρα. ὡς δὲ τάχιστα ἐξεργάσαντο,
καὶ πεδίον δ' ἐποίησαν, ἐπὶ τέττα παρῆταξε τὸ
πεζόν. ἤγειτο δὲ αὐτῶν Νυκτερίων ὁ Εὐδία-
νικτος, τρίτος αὐτός.

Τῶν δὲ πελεμίων τὸ μὲν εὐώνυμον εἶχον οἱ
Ἱππομύρμηκες, καὶ ἐν αὐτοῖς, ὁ Φαέθων. Θη-
ρία δὲ ἐστὶ μέγιστα, ὑπόπτερα, ταῖς παρ' ἡμῶν
μύρμηξι προσεοικότα, πλην τῶ μεγέθους. ὁ γὰρ
μέγιστος αὐτῶν, καὶ διπλάσιος ἦν. ἐμάχοντο
δὲ, ὃ μόνον οἱ ἐπ' αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ μά-
λιστα τοῖς κέρασιν· ἐλέγοντο δὲ ἔτσι· εἶναι ἀμφὶ
τὰς πέντε μυριάδας· ἐπὶ δὲ τῶ δαξίῳ αὐτῶν
ἐτάχ-

fularum singulis singulae multo maiores. His
obtexere imperavit interiectum Lunam inter et
Phosphorum aëra. Hoc celeriter perfecto, para-
tūque sic campo, in eo instruxit pedestrem aciem,
quam ducebat Nycterion Eudianactis (*Nocturnus
Sereni regis*) filius, cum tertio collega.

16. At hostium sinistrum cornu tenebant Hip-
pomyrneces, atque in illis Phaëthon. Animalia
autem sunt maxima, volucris nostris
similia a magnitudine si discafferis: maximum
enim illorum vel duorum iugerum erat. Pugna-
bant autem non fessiores modo, sed et ipsa maxi-
me, cornibus: dicebanturque esse quinquaginta
circiter millia. In dextro cornu collocati erant

ἐτάχθησαν οἱ Ἀεροκώνωπες, ὄντες καὶ οὗτοι
 ἀμφὶ τὰς πέντε μυριάδας, πάντες τοξόται, κώ-
 νωψι μεγάλοις ἐποχόμενοι· μετὰ δὲ τῆς, οἱ
 Ἀεροκόρακες, ψιλοὶ τε ὄντες καὶ πεζοὶ, πλην
 μάχιμοί γε καὶ ἄτοι· πόρρωθεν γὰρ ἐσφενδό-
 νων ῥαφάνιδας ὑπερμεγέθεις· καὶ ὁ βληθεὶς ἄ-
 ἐπ' ὀλίγον ἀντέχεν ἐδύνατο· ἀπέθνησκε δὲ,
 δυσσομίας τινὸς αὐτίκα τῷ τραύματι ἐπιγενο-
 μένης· ἐλέγοντο δὲ χρίειν τὰ βέλη μαλάχης ἰῶ-
 ῖχόμενοι δ' αὐτῶν ἐτάχθησαν οἱ Καυλομύκη-
 τες, ἐπλίται ὄντες, καὶ ἀγχιέμαχοι, τὸ πλη-
 θος μύριοι· ἐκλήθησαν δὲ Καυλομύκητες, ὅτι
 ἀσπίσι μὲν μυκητινοῖς ἐχρῶντο, δόρασι δὲ καυ-
 λίνοις, τοῖς ἀπὸ τῶν ἀσπαράγων· πλησίον δὲ
 αὐτῶν,

Aëroconopes, quinquies mille circiter et ipsi, sa-
 gittarii omnes magnis culicibus inequitantes.
 Post hos vero Aërocoraces, levis armaturae pe-
 dītes, sed pugnaces ipsi quoque . . . E longin-
 quo enim fundis iaculabantur raphanos supra
 modum magnos, quibus percussus ne paullum
 quidem durare poterat, moriebaturque foedo sta-
 tim odore superueniente vulnere: dicebantur au-
 tem ungere tela veneno maluae. Continuo post
 illos stare iussi Caulomycetes (*Caulifungi*) grauis
 armaturae milites cominus pugnantes, decies
 mille, appellationem inde nacti, quod scutis qui-
 dem e fungis, hastis autem uterentur e caulibus
 asparagorum. Prope hos collocati Cynobalani
 (*Cani-*

αὐτῶν, οἱ Κυνοβάλανοι ἔστησαν, ἔς ἔπεισαν αὐτῶ οἱ τὸν Σείριον κατοικῆντες, πεντακισχίλιοι, καὶ ἔτσι ἄνδρες κυνοπρόσωποι, ἐπὶ βλαβῶν πτερωτῶν μαχόμενοι. ἐλέγοντο δὲ καὶ κείνων ὑπερῖζειν τῶν συμμάχων, ἥς τε ἀπὸ τοῦ Γαλαξίας μετεπέμπετο σΦενδονήτας, καὶ οἱ Νεφελοκένταυροι· ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν, τῆς μάχης ἤδη κεκριμένης, ἀφίκοντο, ὡς μὴ ποτε ὠφελον. οἱ σΦενδονῆται δὲ, ἐδ' ὅλως παρεγένοντο. διόπερ Φασὶν αὐτοῖς ὑπερον ὀργισθέντα τὸν Φαέθοντα, πυρπολῆσαι τὴν χώραν· τοιαύτη μὲν καὶ Φαέθων ἐπῆει παρασκευῇ.

Συμμιζαντες δὲ, ἐπειδὴ τὰ σημεῖα ἦρθη, καὶ ὠγκήσαντο ἑκατέρων οἱ ὄνοι, (τάτοις γὰρ αἰ-
τι

(*Caniglandarii*) quos submiserant, qui habitant Sirium, quinquies mille. Hi caninis capitibus viri, in alatis glandibus pugnantes. Dicebantur autem de illorum quoque auxiliis quidam abesse, tum quos de Lactea via arcessiuerat funditores, tum Nephelocentauri (*Nubicentauri*). Verum illi acie iam inclinata venerunt; et utinam nunquam venissent! funditores autem plane non venerunt, propterea aiunt, irarum deinde illis Phaëthonem, regionem illorum igni vastasse. Hoc quidem apparatu Phaëthon inibat praelium.

17. Cum vero commissa esset pugna, sublati signis, rudituque ab afinis vtrinque edito, his
B 5 enim

τὶ σαλπίζων χρώνται) ἐμάχοντο· καὶ τὸ μὲν
 εὐώνυμον τῶν Ἡλιωτῶν αὐτίκᾳ ἔφυγεν, ἔδ' ἐς
 χεῖρας δεξάμενον τὰς Ἴππογύπες, καὶ ἡμεῖς
 εἰπόμεθα κτείνοντες· τὸ δεξιὸν δ' αὐτῶν ἐνρά-
 τει τῷ ἐπὶ τῷ ἡμετέρῳ εὐωνύμῳ· καὶ ἐπέξηλ-
 θον οἱ Ἀεροκώωνες διώκοντες, ἄχρι πρὸς τὰς
 περὶ τὰς ἐνταῦθα δὲ καὶ κείνων ἐπιβοηθούτων,
 ἔφυγον ἐπικλίναντες, καὶ μάλιστα ἐπεὶ ἦσθον
 το τοὺς ἐπὶ τῷ εὐωνύμῳ σφῶν νενικημένους.
 τῆς δὲ τροπῆς λαμπρᾶς γενομένης, πολλοὶ μὲν
 ζῶντες ἠλίσκοντο, πολλοὶ δὲ καὶ ἀνῆρξαντο, καὶ
 τὸ αἷμα ἔρρει πολὺ μὲν ἐπὶ τῶν νεφῶν, ὥς
 αὐτὰ βάπτεσθαι, καὶ ἐρυθρὰ φαίνεσθαι, οἷα
 παρ' ἡμῖν δυσμένου τοῦ ἡλίου φαίνονται, πο-
 λὺ

enim vtuntur loco tubicinum, certabant. Ac
 sinistrum Heliotarum cornu statim fugere, cum
 nec ad manus admisisset Hippogypos, et nos in-
 sequi caedibus: dextrum vero illorum cornu si-
 nistram nostram aciem superauit, impetuque fa-
 cto persecuti Aëroconopes ad pedites vsque per-
 uenerunt. Hic vero et illis subsidio venientibus,
 inclinata acie fugerunt, et maxime cum sentirent,
 suos in sinistro cornu victos. Cum effuse iam fu-
 gerent, multi quidem viui capti sunt, multi ve-
 ro etiam interfecti, copiosusque tum per nubes
 sanguis fluxit, vt tinctae illo, rubicundae viderentur,
 quales apud nos occidente sole apparent;
 tum

λὺ δὲ καὶ εἰς τὴν γῆν κατέσασεν, ὥς με εἰκά-
 ζεν, μὴ ἄρα τοιότῃ τινὸς καὶ πάλαϊ ἄνω γενο-
 μένῃ, "Ομηρος ὑπέλαβεν αἵματι ὕσαι τὸν Δία
 ἐπὶ τῷ τῷ Σαρπηδόνοιο θανάτῳ.

Ἀναστρέψαντες δὲ ἀπὸ τῆς διώξεως, δύο τρό-
 παια ἐσήσαμεν, τὸ μὲν ἐπὶ τῶν ἀραχνίων τῆς
 πεζομαχίας· τὸ δὲ τῆς ἀερομαχίας, ἐπὶ τῶν
 νεφῶν. ἄρτι δὲ τέτων γιγνομένων, ἡγγέλλον-
 το ὑπὸ τῶν σκοπῶν οἱ Νεφέλοκένταυροι προσ-
 ελαύνοντες, ὃς ἔδει πρὸ τῆς μάχης ἐλθεῖν τῷ
 Φαέθοντι. καὶ δὴ ἐφαίνοντο προσιόντες, θέα-
 μα παραδοξότατον, ἐξ ἵππων πτερωτῶν καὶ
 ἀνθρώπων συγκείμενοι· μέγεθος δὲ, τῶν μὲν
 ἀνθρώπων, ὅσων τῷ Ῥωδία κολοσσῷ ἐξ ἡμι-
 σείας

tum stillauit in terram, adeo quidem vt coniice-
 rem ego, numquid forte tale quid olim apud su-
 peros factum cum esset, Homerus putauerit, san-
 guine pluuisse Iouem ob mortem Sarpedonis.

18. A persequendis hostibus reuersi tropaea
 duo statuiimus, alterum de pedestri praelio, in
 araneorum tela; alterum vero pugnae in aëre
 commissae, in nubibus. Commodum ista gere-
 bantur, cum nuntiantur a speculatoribus aduen-
 tare Nephelocentauri, quos ante pugnam venire
 Phaëthonti oportebat. Et sane apparebat cum
 accederent admirabile in primis spectaculum, ex
 alatis equis et hominibus compositi: hominum
 magnitudo, quanta est qua superiorem partem
 dimi-

σείας ἐς τὸ ἄνω, τῶν δ' ἵππων, ὅσων νεῶς μεγάλης Φορτίδος. τὸ μέντοι πλῆθος αὐτῶν ἐν ἀνέγραψα, μὴ τὸ καὶ ἄπισον δέξῃ, τοσῶτον ἦν. ἤγεῖτο δὲ αὐτῶν ὁ ἐκ τῆ Ζωδιακῆ τοξότης. ἐπεὶ δὲ ἤσθοντο τὰς Φίλας νενικημένους, ἐπὶ μὲν τὸν Φαέθοντα ἔπεμπον ἀγγελίαν, αὐτὸς ἐπίεναι· αὐτοὶ δὲ διαταξάμενοι, τεταραγμένοις ἐμπίπτουσι τοῖς Σεληνίταις, ἀτάκτοις περὶ τὴν διώξιν, καὶ τὰ λάφυρα δισχεδασμένοις· καὶ πάντας μὲν τρέψουσιν, αὐτὸν δὲ τὸν βασιλέα καταδιώκουσι πρὸς τὴν πόλιν, καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ὀρεῶν αὐτῆς κτείνουσιν· ἀνέσπασαν δὲ καὶ τὰ τρόπαια, καὶ κατέδραμον ἅπαν τὸ ὑπὸ τῶν ἀραχνῶν πεδῖον ὑφασμένον, ἐμὲ δὲ, καὶ δύο τινάς

dimidium Colossi Rhodiorum; equorum, quanta magnae navis onerariae. Numerum eorum non adscripsi, ne cui incredibilis videretur, adeo ingens erat. Dux illorum ille de Zodiaco Sagittarius. Cum vero victos amicos suos esse sensissent, Phaëthontem misso nuncio in praelium reuocant: ipsi vero instructa acie in Selenitas irruunt perturbatos, palantes, et in persequendis hostibus, praedaeque legenda dispersos. In fugam vertunt omnes, ipsumque regem ad urbem usque persequuntur, plerisque volucrum ipsius interfectis: tropaea reuellunt, totumque campum ab araneis textum percurrunt: me vero et sociorum duos

τινάς τῶν ἐταίρων, ἐζώγρησαν. ἤδη δὲ παρῆν
καὶ ὁ Φαέθων, καὶ αὖθις ἄλλα τρόπαια ὑπ' ἐκεί-
νων ἴσατο. ἡμεῖς μὲν ἔν ἀπηγόμεθα ἐς τὸν ἡ-
λιον αὐθιμερὸν, τῷ χεῖρε ὀπίσω δεθέντες ἀρα-
χνίᾳ ἀποκόμματα.

Οἱ δὲ πολιορκεῖν μὲν ἔκ ἐγνωσαν τὴν πόλιν·
ἀναστρέψαντες δὲ, τὸ μεταξὺ τῆ ἀέρος ἀπετεί-
χιζον, ὥς μὴκέτι τὰς αὐγὰς ἀπὸ τῆ ἡλίου πρὸς
τὴν σελήνην διήκειν. τὸ δὲ τεῖχος ἦν διπλῆν
νεφελωτέν· ὥς σαφὴς ἐκλειψις τῆς Σελήνης
ἐγεγόνει· καὶ νυκτὶ διενεκεῖ πᾶσα κατείχετο.
πιεζόμενος δὲ τέτοισι ὁ Ἐνδυμίων, πέμψας ἰκέ-
τευ καθελεῖν τὸ οἰκοδόμημα, καὶ μὴ σφᾶς
περιορᾶν ἐν σκότῳ βιοτεύοντας· ὑπισχνεῖτο δὲ
καὶ

duos viuos capiunt. Iamque Phaëthon adest, et
rursus alia ab illis tropaea statuuntur. Nos qui-
dem igitur eodem adhuc die ad Solem abducimur,
manibus ad terga reuinctis filo de arancae tela
abscisso.

19. Atque oppugnare quidem urbem non sta-
tuunt, reuerſi autem quod interiectum est aëris
muro interposito absciderunt; vt splendor a sole
non iam peruenire ad Lunam posset, iam murus
ille duplex erat nubibus constans. Itaque aperta
Lunae eclipsis efficiebatur, vt perpetua nocte
vniuersa tegetetur. His cum vrgeretur malis En-
dymion, legatione missa supplicauit vt demolire-
tur illam munitionem, nec reijceret se degentes
in te-

καὶ Φόρους τελέσειν, καὶ σύμμαχος ἔσεσθαι,
καὶ μηκέτι πολεμήσειν· καὶ ὁμήρως ἐπὶ τέτοις
δῶναι ἤθελεν. οἱ δὲ περὶ τὸν Φασάθοντα, γενο-
μένης δις ἐκκλησίας, τῇ προτεραίᾳ μὲν, οὐδὲν
παρέλυσαν τῆς ὀργῆς, τῇ ὑστεραίᾳ δὲ, μετέγνω-
σαν. καὶ ἐγένετο ἡ εἰρήνη ἐπὶ τέτοις ᾗ).

Κατὰ

in tenebris: promisitque tributa pendere, ac mittere auxilia nec amplius rebellare, obsidesque harum rerum causa obtulit. Phaëthion autem cum suis, concilio bis habito, priori quidem irarum nihil remisere, sed posteriore sententiam mutarunt. Conuenit autem pax his legibus:

20. In

8. Ἐπὶ τέτοις] Ἐπὶ de conditione in quam aliquid paciscimur, frequens. In primis vero soleinne historicis ἐπὶ τέτοις et ἐπὶ τοῖσδε dicere, in describendis foederis conditionibus. At iam videndum, an igitur ὁμήρως ἐπὶ τέτοις δῶναι, quod modo praecessit, non simili fere modo reddendum, *obsides dare in has conditiones*, i. e. se in fidem promissorum obsides daturus. Potest sic intelligi, ac tamen *super* verti, non *insuper*; nam obsidum traditio non adeo est noua actio; sed continuatio et confirmatio prioris. Etsi non adeo multum interlit, si quis nouam actionem statuatur, et *insuper* vertatur, quum distinctio paullo maior quam simplex comma praecedat, quam distinctionem seruandum duxi, quia nouum verbum

ἡδε-

Κατὰ τὰδε συνθήκας ἐποίησαντο οἱ Ἡλιῶται
 καὶ οἱ σύμμαχοι πρὸς Σεληνίτας καὶ τὰς συμ-
 μάχας, ἐπὶ τῷ καταλῦσαι μὲν τὰς Ἡλιώτας
 τὸ διατείχισμα, καὶ μηκέτι εἰς τὴν Σελήνην
 ἐσβάλλειν, ἀποδῶναι δὲ καὶ τὰς αἰχμαλώτους,
 ῥητῶν ἕκαστον χρημάτων· τὰς δὲ Σεληνίτας,
 ἀφῆναι μὲν αὐτονόμους τὰς γε ἄλλας ἀξέρας,
 ὅπλα δὲ μὴ ἐπιφέρειν τοῖς Ἡλιώταις, συμμα-
 χεῖν δὲ τῇ ἀλλήλων ἢν τις ἐπὶ· φόρον δὲ ὑπο-
 τελεῖν ἕκαστος ἕκαστον τὸν βασιλέα τῶν Σεληνιτῶν
 τῷ βασιλεῖ τῶν Ἡλιωτῶν, δρεῖσου ἀμφορέας
 μυρίας. καὶ ὁμήρους δὲ σφῶν αὐτῶν δῶναι μυρίας,
 τὴν

20. *In has conditiones foedus fecere Heliotae
 ipsorumque socii, cum Selenitis ac sociis illorum,
 ut Heliotae quidem demoliantur munitionem inter-
 positam, nec amplius irruptionem in Lunam fa-
 ciant, reddantque captivos pretio, de quo inter sin-
 gulos convenierit. Selenitae autem uti liberas et sui
 iuris esse patiantur stellas reliquas; neque bellum
 inferant Helioris, sed auxilia potius mittant inui-
 cem, si quis illos inuadat, tributumque pendat quic-
 annis Heliotarum regi rex Selenitarum, toris am-
 phoras decies mille eiusque rei obsides decies mille;*
 colo-

ἢ θελεν sequitur, quod posteriorem sensum
 aliquantum dirimit a prioribus, quae ab
 alio verbo pendent, nimirum ab ὑπισχνεῖτο.
 Reinz.

τὴν δ' ἀποικίαν τὴν ἐς τὸν ἑωσφῆρον, κοινὴν ποιεῖσθαι, καὶ μετέχειν τῶν ἄλλων τὸν βελομένον. ἐγγράψαι δὲ τὰς συνθήκας σήλη ἡλεκτρίνῃ, καὶ ἀναγῆσαι ἐν μέσῳ τῷ αἰθέρι ἐπὶ τοῖς μεθορίοις. ὤμωσαν δὲ Ἡλιωτῶν μὲν, Πυρωνίδης καὶ Θερίτης, καὶ Φλόγιος· Σεληνιτῶν δὲ, Νύκτωρ, καὶ Μήνιος, καὶ Πολυλαμπής.

Τοιαύτη μὲν ἡ εἰρήνη ἐγένετο· εὐθὺς δὲ τὸ τεῖχος καθήρετο, καὶ ἡμῶς τὰς αἰχμαλώτας ἀπέδωκαν. ἐπεὶ δὲ ἀφικόμεθα ἐς τὴν Σελήνην, ὑπηντίαζον ἡμῖν, καὶ ἀσπάζοντο μετὰ δακρύων, οἳ τε ἑταῖροι, καὶ ὁ Ἐνδυμίων αὐτός. καὶ ὁ μὲν, ἡξίει μείναί τε παρ' αὐτῷ, καὶ κοινωνεῖν τῆς

coloniam autem in Luciferum communiter mittant, et in partem eius veniat aliorum etiam quisquis voluerit; inscribantque foedus hoc columnae ex electro, eamque statuant in medio aëre, ipsisque in finibus. Iurarunt in hoc foedus Heliotarum Pyronides (Igneus) et Therites (Aestivus) et Phlogius; (Flammeus) Selenitarum vero Nyctor (Nocturnus) et Menius (Menstruus) et Polylampes (Multilucius):

21. Haec talis igitur pax facta est. Statimque munitio deiecta, nosque captivos reddiderunt. Cum autem rediissemus in Lunam, occurrerunt nobis et cum lacrumis complexi sunt tum socii, tum ipse Endymion. Et hic quidem rogabat, maneremus apud se, et coloniae nos adscribi patere-

mur,

τῆς ἀποικίας, ὑπισχνόμενος δώσειν πρὸς γάμον
τὸν αὐτῷ παῖδα· γυναῖκες γὰρ ἔκ εἰσι παρ' αὐ-
τοῖς· ἐγὼ δὲ ἔδαμῶς ἐπειθόμην, ἀλλ' ἠξίου
ἀποπεμφθῆναι κάτω εἰς τὴν θάλατταν. ὥς δὲ
ἔγνω ἀδύνατον ὃν πείθει, ἀποπέμπει ἡμᾶς
ἐξιάσας ἐπτα ἡμέρας.

“Α δ' ἐν τῷ μεταξὺ διατρίβων ἐν τῇ Σελήνῃ
νῃ, κατενόησα καινὰ, καὶ παραδόξα, ταῦτα
βέλομαι εἰπεῖν. Πρῶτα μὲν τὸ μὴ ἐκ γυναι-
κῶν γενᾶσθαι αὐτὰς, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἀρρένων·
γάμοις γὰρ τοῖς ἀρρέσι χρῶνται, καὶ ἔδ' ὄνο-
μα γυναικὸς ὅλως ἴσασι. μέχρι μὲν ἔν πάντε
καὶ εἰκοσιν ἐτῶν, γαμεῖται ἕκαστος, ἀπὸ δὲ τέ-
των, γαμεῖ αὐτός· κύκσι δὲ ἔκ ἐν τῇ νηδυῦς
ἀλλ'

mur, pollicitus se nuptui daturum mihi puerum
suum: mulieres enim apud illos non sunt. At
ego nullo modo persuaderi mihi passus sum, sed
demitti in mare petii. Cum vero videret, per-
suaderi mihi non posse, post septem nos dierum
epulas dimittit.

22. Quae autem toto hoc, quo in Luna com-
moratus sum tempore noua atque admiranda animi
aduerterim, ea dicere iam volo: ac primum il-
lud, non nasci illos ex mulieribus, sed e viris.
Masculis enim nuptiis vtuntur, mulierisque plane
nomen ignorant. Ad quinque igitur et viginti
annos nubit eorum unusquisque, ab eo inde
tempore alium ipse ducit. Foetum gerunt non
Luc. Op. T. IV. C in

ἀλλ' ἐν ταῖς γαστροκημίαις· ἐπειδὴν γὰρ συλᾶ-
 βῇ τὸ ἔμβρυον, παχύνεται ἡ κνήμη, καὶ χρέ-
 νῳ ὕσερον ἀνατεμόντες, ἐξάγουσι νεκρά· ἐκθέν-
 τες δὲ αὐτὰ πρὸς τὸν ἄνεμον κεχηνότα, ζωο-
 ποιᾷσι. δοκεῖ δέ μοι καὶ ἐς τὰς Ἑλλήνας ἐκεί-
 θεν ἦσαν τῆς γαστροκημίας τέρας, ὅτι παρ'
 ἐκείνοις ἀντὶ γαστρὸς κυοφορεῖ. μᾶζον δὲ τὰτε
 ἄλλο διηγήσομαι. Γένος ἐστὶ παρ' αὐτοῖς ἀνθρώ-
 πων, οἱ καλέμσιοι Δειδρίται· γίγνεται δὲ τὸν
 τρόπον τῆτον· ὄρχιν ἀνθρώπου τὸν δεξιὸν ἀπο-
 τεμόντες, ἐν γῇ φυτεύουσιν, ἐκ δ' αὐτῶν δέν-
 δρον ἀναφύεται μέγιστον, σάκκινον, οἷον Φαλ-
 λός· ἔχει δὲ καὶ κλάδους, καὶ φύλλα, ὁ δὲ
 καρπὸς ἐστὶ βάλανοι πηχυαῖοι τὸ μέγεθος. ἐπει-
 δὴν

in vtero, sed in furis: cum enim conceptus est
 embryo, crassescit fura: atque aliquando post
 educunt mortuos, expositisque hianti ore ad
 ventum vitam conciliant. Videtur autem inde
 ad Graecos descendisse furae nomen, quam *furae*
ventrem appellant, quod ea apud illos pro ventre
 grauida est. Sed hoc maius etiam aliud enarrabo.
 Genus est apud illos hominum Dendritae, (*Ar-
 borei*) quod hunc in modum nascitur. Testicu-
 lum hominis dextrum resectum in terra depo-
 nunt. Ex illo deinde arbor enascitur maxima,
 carnea, phalli instar. Habet verò etiam ramos
 et folia. Fructus illius glandes cubitales. Has;
 vbi

δὲν ἔν πεπανθῶσι, τρυγῆσαντες αὐτὰς ἐκκο-
λάπτει τὰς ἀνθρώπους. αἰδοῖα μέντοι προσ-
θετὰ ἔχουσιν, οἱ μὲν ἐλεφάντινα, οἱ δὲ πένη-
τες αὐτῶν, ξύλινα, καὶ διὰ τέτων ὀχεύουσι,
καὶ πλησιάζουσι ταῖς γαμοταῖς αὐτῶν.

Ἐπειδὴν δὲ γηράσῃ ὁ ἄνθρωπος, ἐκ ἀπο-
θνήσκει, ἀλλ' ὥσπερ καπνὸς διαλυόμενος, ἀήρ
γίνεται. τροφή δὲ πᾶσιν ἡ αὐτή· ἐπειδὴν γὰρ
πῦρ ἀνακαύσῃ, βατραχῆς ὀπτῶσιν ἐπὶ τῶν
ἀνθρώπων, πολλοὶ δὲ παρ' αὐτοῖς εἰσιν ἐν τῷ
ἀέρι πετόμενοι· ὀπτωμένων δὲ, περικαθεσθέν-
τες, ὥσπερ δὴ περὶ τράπεζαν, λάπτει τὸν
ἀναθυμιώμενον καπνὸν, καὶ εὐωχῶνται. σίτω
μὲν δὲ τρέφονται τοιαύτῳ· ποτὸν δὲ αὐτοῖς ἐξιν
ἀήρ ἀποθλιβόμενος εἰς κύλικα, καὶ ὑγρὸν ἀνέβει
ὥσπερ

vbi maturuere, decerpunt, hominesque inde ex-
cudunt. Pudenda habent adsciticia, eburnea alii,
ligna vero pauperes, iisque coëunt, suosque
nuptos subigunt.

23. Cum consenuit homo, non moritur, sed
fumi instar in aërem dissolvitur. Cibis omnibus
vnus est. Accenso enim igne ranas in prunis
assant: sunt autem apud ipsos multae volantes in
aëre. Assidentes vero circa eum, quo assantur
focum, surgentemque inde nidorem ore captan-
tes, epulantur. Ac cibo quidem nutriuntur
eiusmodi. Potus vero illis est expressus aër in
calicem, vbi liquidum quiddam roris instar di-
mittit.

ὥσπερ δρέσκον· ἔμιν ἀπερᾶσί γε, καὶ Ἀφροδευ-
 ξουσιν, ἀλλ' ἄδὲ τέττηνται, ἥπερ ἡμεῖς· ἀλλ' ἄδὲ
 τὴν συνασίαν· οἱ παῖδες ἐν ταῷς πυγαῖς παρέχα-
 σιν, ἀλλ' ἐν ταῖς ἰγνύσιν, ὑπὲρ τὴν γαστρικη-
 μίαν· ἐκεῖ γάρ εἰσι τετρημένοι. καλὸς δὲ νο-
 μίζεται παρ' αὐτοῖς, ἦν πᾶσις Φαλακρὸς καὶ
 αἰκμος ἦ, τὲς δὲ κομήτας καὶ μυσάττονται.
 ἐπὶ δὲ τῶν κομητῶν ἀσέρων, τέναντίον, τοὺς
 κομήτας καλὰς νομίζουσιν· ἐπεδήμην γάρ τινες,
 οἱ καὶ περὶ ἐκείνων διηγῶντο. καὶ μὴν καὶ γέ-
 νεια Φύσσι, μικρὸν ὑπὲρ τὰ γόνατα. καὶ ὀνυ-
 χας ἐν τοῖς ποσὶν οὐ ἔχουσιν, ἀλλὰ πάντες εἰσὶ
 μονοδάκτυλοι. ὑπὲρ δὲ τὰς πυγὰς ἐκαστὸν αὐ-
 τῶν κράμβη ἐκπέφυκε μακρὰ, ὥσπερ οὐρά,
 θαλ-

mittit. Verumtamen neque urinam emittunt,
 neque alterius rei causa succedunt: quin neque
 iisdem quibus nos locis perforati sunt. Sed ne-
 que praebeant quod pueri nostri amatoribus, sed
 supra furam poplites, ibi enim perforati sunt.
 Pulcher autem apud illos habetur, si quis caluus
 et sine comis sit: comatos vero etiam abominan-
 tur. Contra ea in Comatis (stellis comatis) co-
 matos pro pulchris habent: peregrini enim inde
 quidam aderant, qui de illis etiam narrarent.
 Barbas tamen habent paulum supra genua. Un-
 gues in pedibus non habent, sed vnum modo
 unguem ibi digitum. Supra podicem brassica uni-
 cuique enata est magna, caudae instar, vivi-
 rens

θάλασσα ἐς αἶψα, καὶ ὑπὲρ ἀναπίπτοντος, οὐ
κκτακλωμένη.

Ἀπομύττονται δὲ μέλι δριμύτατον· καὶ πει-
δὴν ἢ ποιῶσιν, ἢ γυμνάζονται, γάλακτι πᾶν
τὸ σῶμα ἰδρῶσιν, ὥστε καὶ τυρὸς ἀπ' αὐτῶ πη-
γυσθαι, ὁλέγον τῶ μέλιτος ἐπιστάξαντες· ἐ-
λαιον δὲ ποιῶνται ἀπὸ τῶν κρομμύων πάνυ λι-
παρὸν τε, καὶ εὐώδες, ὥσπερ μέρον. αὐπέλκας
δὲ πολλὰς ἔχουσιν ὑδροφόρους· αἱ γὰρ ῥῆγες τῶν
βοτρυῶν εἰσὶν ὥσπερ χάλαζα. καὶ μοι δοκεῖ,
ἐπειδὴν ἐμπεσὼν ἄνεμος διασεισῇ τὰς ἀμπέλκας
ἐκείνας, τότε πρὸς ἡμᾶς καταπίπτει ἡ χάλα-
ζα, διαρρέχγόντων τῶν βοτρυῶν. τῇ μέντοι
γαστρὶ, ὅσα πῆρα χερῶνται, τιθέντες ἐν αὐτῇ
ὄσων δέονται· ἀνοικτὴ γὰρ αὐτοῖς αὕτη, καὶ πύ-
λιν

rens semper, quae nec frangitur, si quis supi-
nus cadat.

24. Emungunt mel acerrimum, et cum aut
laborant aut exercentur, lacte totum corpus dif-
fluunt; adeo ut caseos etiam inde, exiguo instil-
lato melle, efficiant. Oleum sibi parant de cepis
pingue atque modum et unguenti instar fragrans. Vi-
tes habent multas aquae feraces, acinis vuarum
grandini similibus: et, ut mihi videtur, cum
ventus ingruens illas vites commouet, tum ru-
ptis vis decidit apud nos grando. Ventre utun-
tur pro pera, in qua reponant, quibus opus est,
aperiri enim ille potest et rursus claudi. Intesti-
num

λιν κλεισὴ ἔσιν. ἔντερον δὲ ἐν αὐτῇ καὶ ἡπαρ φαίνεται, ἣ τῷτο μόνον, ὅτι δασεῖα ἐντρεσθε, καὶ λείσεις ἔσιν, ὥς τε καὶ τὰ νεογνά, ἐπειδὴν ῥιγῶσιν, ἐς ταύτην ὑποδύεται.

Ἐσθῆς δὲ τοῖς μὲν πλεσίοις, ὑαλίνῃ, μαλαθακῇ· τοῖς πένησι δὲ, χαλκῇ ὑφαντῇ· πολὺ χαλκα γὰρ τὰ ἐκεῖ χωρία, καὶ ἐργάζονται τὸν χαλκὸν ὕδατι ὑποβρέξαντες, ὥς περ τὰ ἔρια περὶ μέντοι τῶν ὀφθαλμῶν, οἷς ἔχουσιν, ἐκνῶ μὲν εἰπεῖν, μὴ τις με νομίσει ψεύδεσθαι διὰ τὸ ἄπισον τῷ λόγῳ, ἔμως δὲ καὶ τῷτο ἐρῶ· τὰς ὀφθαλμοὺς περιαιρετὰς ἔχουσι· καὶ ὁ βεβλόμενος, ἐξελὼν τὰς αὐτὰς, φυλάττει ἕως ἂν δεηθῇ ἰδεῖν. ἄτω δὲ ἐνθήμενος, ἐρᾷ· καὶ πολλοὶ τὰς σφε-
τέρας

num autem in eo *nullum* neque hepar apparet, nisi hoc solum, quod hirsutus intus et villosus est, adeo ut etiam recens nati, cum frigent, in eum irrepant.

25. Vestis diuitibus ex vitro mollis; pauperibus textilis ex aere: aeris enim feraces illae regiones, tractantque illud, affusa paucula aqua, tanquam lanam. Verum de oculis, quales habeant, piger dicere, ne quis mentiri me putet, adeo a fide abhorret oratio. Tamen hoc etiam dicam. Habent igitur oculos exemtiles, et qui vult exemptos suos seruat, dum opus sit videre aliquid, ubi imposito sibi oculo videt: ac multi
cum

τέρει ἀπολέσαντες, παρ' ἄλλων χρησάμενοι ὀ-
 ρῶσιν· εἰσὶ δ' οἱ καὶ πολλὰς ἀποθέτας ἔχουσι
 οἱ πλείοσι. τὰ ὦτα δὲ, πλατάνων φύλλα εἰν
 αὐτοῖς, πλὴν γε τοῖς ἀπὸ τῶν βαλάνων· ἐκεῖ-
 νοι γὰρ μένοι ξύλινα ἔχουσι.

Καὶ μὲν καὶ ἄλλο θαῦμα ἐν ποῖς βασιλείαις
 ἐθεασάμην· κάτοπτρον μέγιστον κεῖται ὑπὲρ
 Φρέατος, καὶ πάνυ βαθύς. ἂν μὲν οὖν εἰς τὸ
 Φρεᾶρ καταβῇ τις, ἀνέειπνύντων τῶν παρ' ἡμῶν
 ἐν τῇ γῇ λεγομένων· εἰ δὲ εἰς τὸ κάτοπτρον
 ἀποβλέψῃ, πάσας μὲν πόλεις, πάντα δὲ ἔθνη
 ἑρᾷ, ὥσπερ ἐφθεῶς ἐκάστοις· τότε καὶ τὰς οἰ-
 κείας ἐγὼ ἐθεασάμην, καὶ πᾶσαν τὴν πατρίδα·
 εἰ δὲ καὶ κείνοί με ἐώρων, καὶ ἔτι ἔχω τὸ ἀσφαλὲς
 εἰπεῖν.

cum suos perdidere, commodato acceptis alio-
 rum oculis cernunt. Sunt autem diuites, qui re-
 positos seruent plures. Aures ipsis sunt folia pla-
 tanorum, praeterquam his, quos e glandibus na-
 sci diximus: ligneas enim soli habent.

26. Vidi etiam aliud in regia miraculum; spe-
 culum impositum est maximum puteo non adeo
 profundo. Si quis igitur descendat in puteum,
 audit, quae in terra nostra dicuntur, omnia: si
 vero in speculum inspiciat, vrbes omnes atque
 gentes non minus videt, quam si adstaret singu-
 lis. Tum familiares ego quoque vidi, vniuer-
 samque patriam. Vtrum vero illi me quoque
 viderint, nondum habeo certo dicere. Quisquis

εἰπεῖν· ὅσις δὲ μὴ πισεύει ταῦτα ἔτιος ἔχειν,
 ἂν ποτε καὶ αὐτὸς ἐκείσιν ἀφίκηται, εἴσεται ὡς
 ἀληθῆ λέγω.

Τότε δ' ἔν ἀσπασάμενοι τὸν βασιλέα, καὶ
 τὰς ἀμφ' αὐτὸν, ἐμβάντες ἀνήχθημεν· ἐμοὶ δὲ
 καὶ δῶρα ἔδωκεν ὁ Ἐνδυμίων, δύο μὲν τῶν ὑα-
 λίνων χιτῶνων, πέντε δὲ χαλκῆς, καὶ πανο-
 πλίαν θερμίνην· ἃ πάντα ἐν τῷ κήτει κατέλι-
 πον. συνέπεμπε δὲ ἡμῖν καὶ Ἴππογῦπες χιλίαι,
 παραπέμψοντας ἄχρι σταδίων πεντακοσίων.

Ἐν δὲ τῷ παράπλῳ, πολλὰς μὲν καὶ ἄλλας
 χώρας παρεμείψαμεν, προσέσχομεν δὲ καὶ τῷ
 ἑωσφόρῳ ἄρτι συνοικισμένῳ, καὶ ἀποβάντες,
 ὑδρευσάμεθα. ἐμβάντες δὲ εἰς τὸν Ζωδιακόν,
 ἐν ἀριστερᾷ παρήειμεν τὸν ἥλιον, ἐν δεξιᾷ τὴν
 γῆν

vero non credit ita rem habere, si quando et ipse
 eo delatus fuerit, vera a me dici intelliget.

27. Tum igitur salutato Rege et ipsius amicis,
 conscensa naui soluimus. Dedit mihi etiam dona
 Endymion, duas quidem togas vitreas, aeneas
 autem quinque, et de lupinis armaturam inte-
 gram, quae in cetò reliqui omnia. Misit etiam
 nobiscum Hippogypos mille, qui ad quingenta
 nos stadia deducerent.

28. Inter nauigandum multas alias praeteruecti
 terras, appulimus etiam Luciferae colonis nuper
 auctae, egressique aquatum sumus. Inuecti deinde
 in Zodiacum, sinistrum solem praeteriimus, pro-
 xime

γῆν παραπλέοντες· ἔ γὰρ ἀπέβημεν, καίτοι
πολλὰ τῶν ἐταίρων ἐπιθυμούντων, ἀλλ' ὁ ἀνε-
μος ἐκ ἀφῆκεν. ἐθεώμεθα μέντοι τὴν χώραν
εὐθαλῆ τε, καὶ πόνα, καὶ εὐδρον, καὶ πολλῶν
ἀγαθῶν μεσῇ. ἰδόντες δὲ ἡμεῖς οἱ Νεφελοκέν-
ταυροι, μισθοφοροῦντες περὶ τῷ Φεέθοντι,
ἐπέπτησαν ἐπὶ τὴν ναῦν, καὶ μαθόντες ἐνσπόν-
δες, ἀπεχώρησαν.

Ἦδη δὲ καὶ οἱ Ἱππόγυποι ἀπεληλύθεισαν·
πλεύσαντες δὲ τὴν ἐπιῆσαν νύκτα, καὶ ἡμέραν,
περὶ ἑσπέραν ἀφικόμεθα ἐς τὴν Λυχνόπολιν κα-
λεμένην, ἥδη τὸν κάτω πλὴν διώκοντες· ἡ δὲ
πόλις αὕτη κεῖται μετὰ τῇ Πλειάδων, καὶ τῇ
Τάδων ἀέρος, ταπεινότερα μέντοι τῇ Ζωδιακῇ.
ἀπο-

xime terram illam praeternavigantes: neque enim
exscendimus, multum licet cupientibus sociis;
sed non sinebat ventus. Vidimus tamen regio-
nem virentem, pinguem, irriguam, et bonis
multis plenam. Sed cum viderent nos Nephelo-
centauri, qui mercede apud Phaëthontem militant,
inuolarunt in navim, cognitoque, foedere nos
comprehendi, recesserunt.

29. Iamque Hippogypi etiam discesserant. Na-
vigaueramus noctem proximam et diem; cur-
sum deorsum persequuti, cum versus vespēram
delati sumus in eam quae Lychnopolis vocatur.
Iacet vrbs inter aërem qui Pleiades ambit, et
qui Hyades, humilior tamen Zodiaco. Exscen-

ἀποβάντες δὲ, ἄνθρωπον οὐδένα μὲν εὖρεμεν,
 λύχνους δὲ πολλὰς περιθρόντας, καὶ ἐν τῇ ἀγο-
 ρᾷ, καὶ περὶ τὸν λιμένα διατρίβοντας, τὰς μὲν
 μικρὰς, καὶ ὥσπερ εἰπεῖν, πένητας· ὀλίγους
 δὲ, τῶν μεγάλων καὶ δυνατῶν, πάνυ λαμπρὰς
 καὶ περιφανεῖς. οἰκήσεις δ' αὐτοῖς καὶ λυχνεῶ-
 νες ἰδίᾳ ἑκάστω πεποίηντο, καὶ αὐτοῖς ὀνόματα
 εἶχον, ὥσπερ οἱ ἄνθρωποι, καὶ Φωνὴν προῖ-
 μένων ἤχομεν, καὶ ἔδδεν ἡμᾶς ἡδίκηεν, ἀλλὰ καὶ
 ἐπὶ ξενίᾳ ἐκάλειν· ἡμεῖς δὲ, ὅμως ἐφοβέμεθα·
 καὶ ἔτε δειπνήσαι, ἔτε ὑπνῶσαι τις ἡμῶν ἐτόλ-
 μησεν. ἀρχεῖτα δ' αὐτοῖς ἐν μέσῃ τῇ πόλει πε-
 ποίηται, ἐνθα ὁ ἄρχων αὐτῶν, δι' ὅλης νυκτὸς
 κάθηται, ὀνομασί καλῶν ἑκάστων. ὅς δ' ἂν μὴ
 ὑπακί-

fione facta hominem vidimus neminem; lychnos
 vero multos circumcurrentes, et in foro atque
 circa portum versantes, paruos alios et, vt ita
 loquar, pauperes, paucos vero de magnorum et
 potentium numero, claros omnino atque illu-
 stres. Habitationes illis et lucernaria suum vni-
 cuique facta erant: ac nomina habebant velut
 homines. Audiuius etiam voces emittere; ne-
 que villa nos affecerunt iniuria, sed ad hospi-
 tium nos inuitarunt. Nos vero nihilo secius ti-
 mere, neque cibum capere, neque somnum
 quisquam nostrum audere. Principis aula in me-
 dia vrba exstructa est. Hic princeps illorum to-
 ta nocte sedet, nominatim vnumquemque vo-
 cans:

ὑπ᾿ ἀκρίβειαν, καταδικάζεται ἀποθανεῖν, ὡς λιπὼν
τὴν τάξιν· ὁ δὲ θάνατός ἐστι σβεσθῆναι. παρε-
στῶτες δὲ καὶ ἡμεῖς, ἐωρῶμεν τὰ γιγνόμενα, καὶ
ἠκούομεν ἅμα τῶν λύχνων ἀπολογημένων, καὶ
τὰς αἰτίας λεγόντων, δι' αἷς ἐβράδυνον. ἔνθα
καὶ τὴν ἡμέτερον λύχνον ἐγνώρισα, καὶ προσει-
πὼν αὐτὸν, περὶ τῶν κατ' οἶκον ἐπυθανόμεν
ὅπως ἔχοιεν; ὁ δὲ μοι πάντα διηγῆσατο. τὴν
μὲν ἔν νύκτι ἐκείνην, αὐτὸς ἐμείναμεν· τῇ ἐπι-
έσῃ δὲ, ἄραντες, ἐπλεόμεν παλυσίον τῶν νεφῶν.
ἔνθα δὴ καὶ τὴν Νεφελοκοκυγίαν πόλιν ἰδόντες,
ἐθαυμάσαμεν, ὅς μέντοι ἐπέβημεν αὐτῆς· ὅτι γὰρ
εἶα τὸ πνεῦμα. βασιλεύει μέντοι αὐτῶν Κορω-
νὸς ὁ Κοττυφίωνος. καὶ ἐγὼ ἐμνήσθην Ἀρις-
φάνους

cans: qui non obedierit, morte damnatur, ut
stationis suae defertor. Mors autem est exstingui.
Adstantes nos etiam simul audiuius causas ly-
chnorum, quas tarditatis suae dicerent. Hic no-
strum etiam lychnum agnoui, eumque allo-
catus, quomodo domi se res haberent, interro-
gavi: isque enarrauit mihi omnia. Noctem igitur
illam ibi mansimus; sed postridie soluentes
prope nubes nauigauimus: ibi etiam Nephelo-
coccygia (*Nubicuculia*) vrbe conspecta admirati
sumus. Nec tamen in illam egressi sumus, vento
non permittente. Caeterum regnat apud illos
Coronus Cottyphionis F. (*Cornix Merulae*). Ac
recor-

Φάνκες τῷ ποιητῷ, ἀνδρὰς σοφῷ, καὶ ἀληθῆς, καὶ μάτην ἐφ' οἷς ἔγραψεν ἀπιστομένους. τρίτη δ' ἀπὸ ταύτης ἡμέρας, καὶ τὸν Ὠκεανὸν ἤδη σαφῶς ἐωρῶμεν· γῆ δὲ ἑδάμῃ, πλὴν γε τῶν ἐν τῷ ἁέρι. καὶ αὐτὰ δέ, πυρρῶνδεϊς ἤδη, καὶ ὑπεραυγεῖς ἐφαιτῶντο. τῇ τετάρτῃ δὲ περὶ μεσημβρίαν, μαλακῶς ἐνδιδόντος τῷ πνεύματος, καὶ συνιζάνοντος, ἐπὶ τὴν θάλατταν κατετέθημεν.

Ὡς δὲ τῷ ὕδατος ἐψάυσαμεν, θαυμάσιον ὡς ὑπερηδόμεθα, καὶ ὑπερσχαίρομεν, καὶ δεῖπνον πᾶσιν ἐκ τῶν παρόντων ἐποιήσαμεθα, καὶ ἀπορρίψαντες 9), ἐνηχόμεθα· καὶ γὰρ ἔτυχε γα-

recordatus sum Aristophanis poetæ, viri sapientis ac veracis, cuius scriptis fidem frustra negant. Tertio inde die Oceanum satis iam clare videbamus. Terra vero nusquam, præter eas, quæ in aëre *pudenti*, atque ipsæ quoque iam igneæ et supra modum fulgentes nobis videbantur. Quarto diē circa meridiem, molliter cedente vento, subsidenteque in mare depositi sumus.

30. Cum vero tangeremus iam aquam, mirum quā supra modum delectati et gauisi simus: coenamque omnibus pro præsentī copīa præbui-
mus, et *in mare* nos abiicientes natauimus, forte enim

9. Ἀπορρίψαντες, ἐνηχόμεθα] Elliptice pro ἀπερρίψαντες ἑαυτὰς ἐκ τῆς νεῶς, ἐνηχόμεθα. Bss.

λήνῃ ἔσχα, καὶ εὐσταθὲν τὸ πέλαγος. Ἔοικε δὲ
 ἀρχὴ κακῶν μείζονων γίνεσθαι πολλάκις ἢ πρὸς
 τὸ βέλτιον μεταβολή· καὶ γὰρ ἡμεῖς δύο μόνους
 ἡμέρας ἐν ὕδατι πλεύσαντες, τῆς τρίτης ὑπο-
 Φαινέσης, πρὸς ἀνίσχοντα τὸν ἥλιον ἄφνω ἐ-
 ρῶμεν θηρία καὶ κήτη, πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα, ἐν
 δὲ μέγιστον ἀπάντων, ὅσον σαδίων χιλίων καὶ
 πεντακοσίων τὸ μέγεθος· ἐπῆει δὲ κεχηγνίς, καὶ
 πρὸ πολλῶν τετραττον τὴν θάλατταν, ἀφρῶ τε
 περιλυζόμενον, καὶ τὰς ὀδοίτας ἐκφαῖνον, πο-
 λὺ τῶν παρ' ἡμῖν φαλλῶν ὑψηλοτέρους, ὅξεῖς δὲ
 πάντας ὥσπερ σκύλοπας, καὶ λευκὰς ὥσπερ ἐ-
 λεφαντίνους. ἡμεῖς μὲν ἔν τῷ ὕδατι ἀλλήλας
 προσεπόντες καὶ περιβάλλοντες, ἐμένομεν· τὸ
 δὲ

enim serenitas erat, et tranquillum mare. Vide-
 tur vero maiorum saepe malorum initium esse
 mutatio in melius. Etenim nos solos duo dies
 in mari cum nauigassemus, illucescente tertio, ad
 orientem solem subito videmus belluas ac cetos,
 multos quidem etiam alios, unum vero omnium
 maximum mille et quingentorum stadiorum ma-
 gnitudine, contra nos autem veniebat hians et
 longe ante se mare perturbans, spuma undique
 alludente, dentes exserens, multum phallis apud
 nos excelsiores, palorum instar omnes acutos, et
 eboris in modum candidos. Nos igitur ultimum
 allocuti et complexi nos invicem, expectare: at
 ille

δὲ ἤδη παρῆν, καὶ ἀναρρόφησαν ἡμᾶς, αὐτῇ νηὶ κατέπιεν. ἔ μέντοι ἔφθη συναρράξαι τοῖς ὀδύσσιν, ἀλλὰ διὰ τῶν ἀραιωμάτων ἡ ναὺς εἰς τὸ εἶσω διεξέπεσεν.

Ἐπεὶ δὲ ἔνδον ἦμεν, τὸ μὲν πρῶτον, σκότος ἦν, καὶ ἄδὲν ἐωρῶμεν· ὕστερον δὲ αὐτᾶ ἀναχάνοντος, εἶδομεν κῦτος 10) μέγα, καὶ πάντα πλατὺ,

ille iam adest, et resorbens ipsa nos cum naui haurit. Neque tamen dentibus nos statim comminuit, sed per interstitia eorum navis illa ipsa est.

31. Cum vero intus iam essemus, primo tenebrae, neque videbamus quidquam. Postea illo hiantē, videmus cetum magnum, (*specum alui*) et

10. Κῦτος] Lubens adripui scripturam Florentinae; nam vulgata κῆτος, *cete*, sensum exhibet satis absurdum. Nihil autem in sequentibus est, unde liqueat, homines in *Ceto* sedentes, alium *cetum* vidisse. Sed quid simplicius est, quam ut in eo latentes, partes eius internas perlustrarint? Quare κῦτος hic intelligo *tartareum capaxis alui specum*, ut Phaedr. loquitur IV. 5. quem tum perspicere dabatur cum bellua haret, lumenque ante negatum per os admitteret. Est verò κῦτος proprie alueus navis et *venter*. Versio Cl. *Gr/n.* ad vulgatam est composita, ideo reliqui eam, sed mutatae lectionis versionem

πλατὺ, καὶ ὑψηλόν, ἱκανὸν μυριάνδρῳ πόλει
ἐνοικεῖν. ἔκειντο δ' ἐν μέσῳ καὶ μικροὶ ἰχθύες,
καὶ ἄλλα πολλὰ θηρία συγκεκομμένα, καὶ πλοί-
ων ἱστία καὶ ἄγκυραι, καὶ ἀνθρώπων ὄσέα, καὶ
φορτία· κατὰ μέσον δὲ, καὶ γῆ, καὶ λόφοι ᾗ-
σαν, ἑμοὶ δοκεῖν, ἐκ τῆς ἰλύος, ἣν κατέπινε
συνίζαντα. ὕλη ἐν ὅπ' αὐτοῖς, καὶ δένδρα παν-
τοῖα ἐπεφύκει, καὶ λάχανα ἐβεβλασθήκει, καὶ
ἐώκει πάντα ἐξειργασμένους· περίμετρος δὲ τῆς
γῆς ῥάδιοι διακόσιοι καὶ τεσσαράκοντα. ἦν δὲ
ἰδεῖν καὶ ὄρεα τὰ θαλάττια, λάρκες, καὶ Ἀλ-
κυόνας, ἐπὶ τῶν δένδρων νεοττεύοντα.

Tότε

et latum vndique et altum, satis capacem, ut de-
cies mille hominum in eo vrbs habitaretur. Pro-
iecti in medio et pisces minores, et animalia mul-
ta alia concisa, et nauigiorum vela atque ancorae,
et hominum ossa et sarcinae. In medio et terra
et colles erant, ut mihi videbatur, de limo quem
glutiebant confidentes. Igitur silua in illis et om-
nigenae arbores nascebantur, et olera germin-
auerant, cultisque omnia similia. Ambitus ter-
rae illius stadia ducenta quadraginta. Videri au-
tem erat marinas aues, laros, Halcyones, quae
pulos in arboribus educerent.

32. Tunc

ei adiiciens, ne mihi nimis sumxisse dicar.
Κεῖρ.

Τότε μὲν ἄν ἐπὶ πολὺ ἐδακρύομεν· ὕστερον δὲ ἀναστήσας τὰς ἑταίρας, τὴν μὲν ναῦν ὑπεσηρίξαμεν· αὐτοὶ δὲ τὰ πυρεῖα συντρίψαντες, καὶ ἀνακαύσαντες, δεῖπναν ἐκ τῶν παρόντων ἐποίσμεθα. παρέκειτο δὲ ἄφθονα καὶ παντοδαπὰ κρέα τῶν ἰχθύων, καὶ ὕδωρ ἔτι τὸ ἐκ τῆς ἐωσφόρος εἶχομεν. τῇ ἐπίσῃ δὲ διανασάντες εἴ ποτε ἀναχάνοι τὸ κῆτος, ἐωρῶμεν ἄλλοτε μὲν ἔρη, ἄλλοτε δὲ μόνον τὸν ἄρανόν, πολλὰς δὲ καὶ νῆσους. καὶ γὰρ ἡσθάνομεθα, Φερομένου αὐτοῦ ὅξέως πρὸς πᾶν μέρος τῆς θαλάσσης. ἐπειδὴ δὲ ἐθάδες τῇ διατριβῇ ἐγιγνόμεθα, λαβὼν ἑπτὰ τῶν ἑταίρων, ἐβάδιζον ἐς τὴν ὕλην, περισκέψασθαι τὰ πάντα βουλόμενος.

ἄνω

32. Tunc quidem igitur abunde plorauimus. Deinde vero, excitatis a me sociis, nauem firmauimus, atque igni filicibus excusso, coenam de his, quae ad manum essent, parauimus: iacebant autem copiosae et omnis generis carnes piscium; aquam vero de Lucifera adhuc habebamus. Postridie cum surrexissemus, quoties higeret cetus, vidimus alias quidem montes, alias caelum solum, saepe etiam insulas; sensimusque adeo, ferri illum celeriter in omnes maris partes. Cum iam huius commorationis consuetudinem quandam contraxissemus, assumptis septem sociis, in siluam ingressus sum, perspecturus omnia.

Quin-

ἔπω δὲ ὅλας πέντε διελθὼν σταδίους, εὗρον ἱερὸν Ποσειδῶνος, ὡς ἐδήλα ἡ ἐπιγραφὴ, καὶ μετ' ἑὸν πολὺ, καὶ τάφους πολλὰς, καὶ σήλας ἐπ' αὐτῶν, πλησίον τε πηγὴν ὕδατος διαυγῆς, ἐπὶ δὲ καὶ κινὸς ὑλακὴν ἠκούομεν, καὶ καπνὸς ἐφαίνετο. πόρρωθεν, καὶ τίνα καὶ ἑπαυλιν εἰκάζομεν.

Σπᾶδῃ ἔν βαδίζοντες, ἐφιστάμεθα πρεσβύτη καὶ νεανίσκῳ, μάλα προθύμως πρασίαν τινα ἐργαζομένοις, καὶ ὕδωρ ἀπὸ τῆς πηγῆς ἐπ' αὐτὴν διοχετεύουσιν· ἡσθέντες ἔν ἅμα, καὶ φοβηθέντες, ἔσημεν· καὶ κείνοι δὲ ταυτὸν ἡμῖν ὡς τὸ εἶκὸς παθόντες, ἀναυδοὶ παρεσήκεσαν· χρόνῳ δὲ ὁ πρεσβύτης ἔφη, τίνες ὑμεῖς ἄρα ἐστέ ὦ ξένοι;

Quinque nondum integra stadia progressus, Neptuni templum inueni, vt indicabat inscriptio: neque multo post sepulcra etiam multa, et in iis columellas, atque in proximo fontem aquae pelucidae. Adhaec canis latratum audiuius, et fumus apparuit e longinquo. Habitationem etiam conicere quidam potuimus.

33. Diligenter igitur progressi, seniori cuidam et iuueni adstitimus, studiose exercentibus hortum olitorium, atque de fonte aquam in eum deriuantibus. Delectati simul et territi constitimus: et illi quoque eadem qua nos ratione, vt facile est ad existimandum, affecti, voce interclusa stabant. Post moxam aliquam senex, *Ομι νοι ἰγι-*
Luc. Op. T. IV. D tur

ξένοι; πότερον, ἔφη, τῶν ἐναλίων δαιμόνων,
ἢ ἀνθρώποι δυσυχεῖς, ἡμῖν παραπλήσιοι; καὶ
γὰρ ἡμεῖς ἀνθρώποι ὄντες, καὶ ἐν γῇ τραφεῖ-
τες, νῦν θαλάττιοι γεγόναμεν, καὶ συνηχόμε-
θα τῷ περιέχοντι τάτῳ θηρίῳ, ἔδ' ὁ πάσχο-
μεν ἀκριβῶς εἰδότες. τεθνάναι μὲν γὰρ εἰκά-
ζομεν, ζῆν δὲ πιστεύομεν. πρὸς ταῦτ' ἐγὼ εἴ-
πον, καὶ ἡμεῖς τοὶ ἀνθρώποι νεχλυδες, ὦ πά-
τερ, ἐσμέν, αὐτῷ σκᾶφει πρῶτον καταπεδί-
τες. προήλθομεν δὲ νῦν, βεβλόμενοι μαθεῖν τὰ
ἐν τῇ ὕλῃ ὡς ἔχει. πολλὴ γὰρ τις καὶ λάσιος
ἐφαίνετο. δαίμων δέ τις ὡς εἴκεν ἡμᾶς ἤγα-
γε, σέ τε ὀφρομένους, καὶ εἰσομένους ὅτι μὴ μό-
νοι ἐν τῷδε καθεύεσθαι τῷ θηρίῳ· ἀλλὰ φρά-
σον

tur estis, inquit, hospites? Virum marini quidam
daemones, an homines infelices, nobis similes? Ex-
eundi nos quoque homines nati et in terra nutriti
marini iam facti sumus, et cum bellua hac, quae
nos continet, natamus, nec accutate, quid de nobis
fiat, scientes: mortuos enim nos esse conicimus,
vivere tamen credimus. Ad haec ego, Et nos sa-
ne, inquam, homines novi advenae sumus, patrem
ipsa cum naui nudius tertius hausti. Modo vero
progressi sumus, exploraturi haec se silva quomodo
habeat: multa enim et prolixa videbatur. Duxit
autem nos genius aliquis, te ut videremus, disce-
remusque, non solos nos in hac includi bellua. Sed
enarra

σον ἡμῖν τὴν σεαυτοῦ τύχην, ὅσις ὢν, καὶ ὅπως
 δεῦρο εἰσῆλθες· ὁ δὲ, ἔ πρότερον, ἔφη· ἐρεῖν
 εἰδὲ πεύσεσθαι παρ' ἡμῶν, πρὶν ξενίων τῶν
 παρόντων μεταδῶναι· καὶ λαβὼν ἡμᾶς ἤγεν ἐπὶ
 τὴν οἰκίαν, ἐπεποίητο δὲ αὐτάρκη, καὶ σιβά-
 δας ἐνωκοδόμητο, καὶ τὰλλα ἐξήρτισο· παρα-
 θεῖς δὲ ἡμῖν λάχανά τε, καὶ ἀκρόδρυα, καὶ
 ἰχθυῖς, ἔτι δὲ καὶ οἶνον ἐγχέας, ἐπειδὴ ἱκανῶς
 ἐκορέσθημεν, ἐπυνθάνετο ἃ ἐπεπόνθειμεν· κα-
 γὼ πάντα ἐξῆς διηγησάμην, τὸν τε χειμῶνα,
 καὶ τὰ ἐν τῇ νήσῳ, καὶ τὸν ἐν τῷ ἀέρι πλοῦν,
 καὶ τὸν πόλεμον, καὶ τὰλλα, μέχρι τῆς ἐς τὸ
 κῆτος καταδύσεως.

Ο

*enarra tuam nobis fortunam, qui sis, et qua ra-
 tione buc intraveris? Ille vero negavit, se prius
 vel dicturum nobis, vel quidquam a nobis quae-
 siturum, quam hospitali nos munere, prout co-
 pia iam esset, impertiisset, assumptosque nos in
 domum deduxit, quam sibi fecerat vñibus satis
 commodam, et lectos in ea struxerat, parauerat-
 que reliqua. Hic cum apposuisset nobis olera et
 arboreos fructus, et pisces, vinumque ministras-
 set, satiatos interrogavit, quid nobis accidisset?
 Hic ego ordine enarraui omnia, tempestatem,
 et quae in insula contigerant, et navigationem
 per aëra, et bellum, et reliqua ad descensum vs-
 que in piscem.*

Ὁ δ' ὑπερθαυμάσας, καὶ αὐτὸς ἐν μέρει τὰ
καθ' αὐτὸν διεξήει, λέγων, Τὸ μὲν γένος εἰμὶ,
ὦ ξένοι, Κύπριος· ὁρμηθεὶς δὲ κατ' ἐμπορίαν
ἀπὸ τῆς πατρίδος μετὰ παιδὲς, ὃν ὄρατε, καὶ
ἄλλων πολλῶν οἰκητῶν, ἐπλεον εἰς Ἰταλίαν, ποι-
κίλον φορτίον κομίζων ἐπὶ νεῷς μεγάλης, ἣν
ἐπὶ σόματι τῷ κήτης διαλελυμένην ἴσως ἐωρά-
κατε. μέχρι μὲν οὖν Σικελίας, εὐτυχῶς διε-
πλεύσαμεν. ἐκεῖθεν δὲ ἀρπασθέντες ἀνέμῳ
σφοδρῷ, τριταῖοι ἐς τὸν Ὠκεανὸν ἀπήχθημεν,
ἐνθα τῷ κήτει περιτυχόντες, καὶ ἀντανδρῶς
καταποθέντες, δύο ἡμεῖς, τῶν ἄλλων ἀποθα-
νόντων, ἐσώθημεν· θάψαντες δὲ τὰς εἰσέρεα,
καὶ ναὸν τῷ Ποσειδῶνι δειμάμενοι, τετονὶ τὸν
βίον ζῶμεν, λάχανα μὲν κηπεύοντες, ἰχθῦς δὲ
σιτῶ-

34. Ille vero admiratus supra modum, vicissim
ipse suas res enarrauit, sic exorsus: *Genere, Ho-
spites, sum Cyprius. Mercaturae causa patriā
egressus cum filio, quem videtis, et seruis multis
aliis, in Italiam nauigavi, onera variā magna nauē
vebens, quam in ore ceti solutam forte vidistis. Ac
ad Siciliam usque feliciter nauigauimus. Inde vero
valido vento abrepti, tertio die in Oceanum delati
sumus. Hic incidentes in cetum et viri cum nauē
glutiti, duo nos, mortuis reliquis, seruari sumus.
Sepultis vero fociis, atque aede Neptuno aedificata,
hanc vitam viuimus, olera in horto colentes, in
reliquo*

εὐτάμενοι καὶ ἀκρόδρουα. πολλὴ δὲ ὡς ὄρετε ἡ
ὕλη, καὶ μὴν καὶ ἀμπελάς· ἔχει πολλὰς, ἀφ' ὧν
ἡδίστος αἶνος γίνεσθαι· καὶ τὴν πηγὴν δὲ ἴσως
εἰδετε καλλιῆ καὶ ψυχροτάτῃ ὕδατος. εὐκὴν
δὲ ἀπὸ τῶν φύλλων ποιεῖμεθα, καὶ πῦρ ἄφθο-
τον κείρομεν· καὶ ὄρεα δὲ θηρεύομεν τὰ εἰσπε-
τόμενα, καὶ ζῶντας ἰχθύς ἀγρεύομεν ἐξίσαντες
ἐπὶ τὰ βραγχία τῆ θηρίᾳ, ἐνθα καὶ λαβόμεθα,
ὁπόταν ἐπιθυμήσωμεν. καὶ μὴν καὶ λίμνη οὐ
πρόρῳ· ἐστὶν ἀκμυρὰ, σταδίῳ ἑκάσι τὴν περίμε-
τρον, ἰχθύς ἔχουσα παντοδαπὰς· ἐν ἣ καὶ νη-
χόμεθα, καὶ πλέομεν ἐπὶ σκάφους μικρᾶς, ὃ
ἐγὼ ἐναυπηγησάμην· ἔτη δὲ ἡμῶν ἐστὶ τῆς κατα-
πόσεως ταῦτα ἑπτὰ καὶ ἑκατοσὶ.

Καὶ

reliquo, ciba piscibus viuentes et arborum fructibus.
Silua autem, ut videtis, proluxa, vites etiam habet
multas, de quibus vinum fit suauissimum. Ex fon-
tem forte vidistis pulcherrimae aquae et frigidissimae.
Cubilia facimus de foliis, et igne utimur copioso,
et aues aucupio capimus inuolantes, et viuos pesca-
mur pisces, exeuntes in branchia beluae, ibi etiam
ubi volumus lauamus: nam et lacus non porro est
salsus, viginti stadiorum ambitu, pisces atens omni-
genos, in quo natamus etiam, et in parua scapha na-
vigamus, quam ego fabricatus sum. Anni nobis
procefferunt, a quo hausti sumus, septem et vi-
ginti.

Καὶ τὰ μὲν ἄλλα ἴσως φέρειν δύναμεθα· οἱ δὲ γείτονες ἡμῖν, καὶ πάροικοι, σφόδρα χαλεποί, καὶ βαρεῖς εἰσιν, ἀμικτοί τε οὔτεσ, καὶ αὔριοι. ἡ γὰρ, ἔφην ἐγὼ, καὶ ἄλλοι τινὲς εἰσιν ἐν τῷ κήτει; πολλοὶ μὲν ἔν, ἔφη, καὶ ἄξανοι, καὶ τὰς μορφὰς ἀλλόκοτοι. τὰ μὲν γὰρ ἐσπερία καὶ ἐραῖα τῆς ὕλης, Ταριχᾶνες οἰκῶσιν, ἔθνος ἐγγελευπὸν, καὶ παραβοπρόσωπον, μάχημον, καὶ θρασὺ, καὶ ὠμοφάγον. τὰ δὲ τῆς ἐτέρας πλευρᾶς, κατὰ τὸν δεξιὸν ταῖχον, Τριτωνομένδητες, τὰ μὲν ἄνω, ἀνδρώποις ἑοικότες, τὰ δὲ κάτω, τοῖς γαλεώταις· ἥττον μὲν τοι ἀδικοῖ-τείσι τῶν ἄλλων. τὰ λαῖα δὲ, Καρκινόχειρες, καὶ Θυννοκέφαλοι, συμμαχῶντα καὶ

35. Ac reliqua ferre forte possumus: ast vicini nostri, qui iuxta habitant, difficiles admodum et graues sunt, insoviabiles atque feri. Ecquid enim, inquam, alii quoque sunt in cerō? Multi vero, inquit, iique inhospitales, et figura horribili. Occidentales enim partes siluae et versus caudam sitas, Tarichanes (Sallamentarii) habitant, gens anguillinis oculis, et vultu cancrino, pugnax, audax, crudiuora. Alterum vero latus, ad parietem dextrum, Tritonomendetes tenent, superiori parte hominibus similes, inferiore autem mustelis. Minus tamen hi iniusti sunt reliquis. Sinistra vero Carcinochires, (cancrimani) et Thynnocephali (canicipites) qui belli

καὶ Φιλίαν πρὸς αὐτοὺς πεποιημένοι. τὴν δὲ
μεσόγειαν νέμονται Πρωγαράδαι, καὶ Ψιττόπα-
δες, γένος μάχιμον, καὶ δρομικώτατα. τὰ ἐὼς
δὲ πρὸς αὐτῷ τῷ σώματι, τὰ πολλὰ μὲν, ἔρη-
μὰ ἐστὶ, προσκλυζόμενα τῇ θαλάττῃ. ὁμῶς δὲ
ταῦτα ἐγὼ ἔχω, φόρον Ψιττόποσιν ὑποτελῶν
ἐκαστὸν ἔτρε, ὅσρα πεντακόςια.

Τοιαύτη μὲν ἡ χώρα ἐστίν· ἡμᾶς δὲ χρὴ ὁρᾶν
ὅπως δυνησώμεθα τοσούτοις ἔθνεσι μάχεσθαι,
καὶ ὅπως βιοτεύσωμεν. πόσοι δ', ἔφη, ἐκὼς
ἔτοι πάντες εἰσὶ; πλείους, ἔφη, τῶν χιλίων.
ὅπλα δὲ τίνα εἰσὶν αὐτοῖς; ἀδὲν, ἔφη, πλὴν
ὅσα τῶν ἰχθύων. ἀκνὴν, ἔφη, ἐγὼ, ἄρισ' αἱ
ἔχου διὰ μάχης ἐλθεῖν αὐτοῖς, ὅσα ἔστιν ἀνό-
πλοισι.

belli societatem atque amicitiam inter se fecere. Me-
dioterranea habitant Pagaradae et Psittopodes, belli-
cosum genus et cursu valens maxime. Orientales
vero et vicinae ori partes, desertae sunt, maiorem
partem, quod mari alluminur. Tamen haec ego ha-
beo Psittopodibus vectigal pendens quingenta quot-
annis ostrea.

36. At talis quidem est regio. Nobis vero vi-
dendum est quomodo possimus tot contra gentes pu-
gnare, et victum quomodo quaeramus. Quot vero,
inquam, hi omnes sunt? Mille, inquit, amplius.
Quae sunt illis arma? Nulla, inquit, praeter spi-
nas piscium. Igitur appinnum, inquam, fuerit
pugna cum illis tangredi, inermibus namque, nos qui
arma

πλοῖς, αὐτὰς γε ὠπλισμέναις. εἴ γὰρ κρατή-
σομεν αὐτῶν, ἀδελῶς τολοιπὸν οἰκήσομεν. ἔδο-
ξε ταῦτα. καὶ ἀπελθόντες ἐπὶ ναῦν παρεσκευα-
ζόμεθα. αἰτία δὲ τῆς πολέμου ἔμελλεν εἶσθαι,
τῆς Φόρξ ἢ ἐκ ἀπάδοσις, ἥδη τῆς προδοσίας
ἐνταύσεως. καὶ δὴ αἱ μὲν ἑπαμπον, τὸν δασμὸν
ἀπαιτῶντες· ὁ δὲ, ὑπεροπτικῶς ἀποκριόμε-
νος, ἀπεδίωξε τὰς ἀγγέλους. πρῶτον οὖν οἱ
Ψιττόποδες, καὶ οἱ Παγυράδαι, χυλαπαίνον-
τες τῷ Σκινθάρῳ (τᾷτο γὰρ ἐκαλεῖται) μετὰ
πολλῇ θορύβῃ ἐπήεισαν.

Ἡμεῖς δὲ, τὴν ἐφοδὸν ὑποπτύοντες, ἐξαυ-
λισάμενοι, ἀνεμένομεν, λόχον τινα προτάξαν-
τες ἀνδρῶν πέντε καὶ εἴκοσι. εἰρητὰ δὲ αὐτοῖς
ἐν τῇ ἐνέδρῃ, ἐπειδὴν ἴδωσι παρεληλυθότας τὰς
πολε-

*arma habemus. Illos enim si vicimus, sine metu
deinde vivemus. Sic placuit digressique ad navem,
nos parauimus. Causa belli futuri erat, vectigal
non solutum, cuius iam dies instaret. Atque
illi quidem misere tributum poscentes. Ille vero
superbo cum responso nuntios repulit. Primum
ergo Psittopodes et Paguradae irati, Scintharum
(hoc enim nomen viro) magno tumultu inua-
serunt.*

37. Nos vero suspicati invasionem, egressi do-
mo expectamus; agmine praemisso virorum quin-
que et viginti, quibus praeceptum erat, ex in-
fidis, cum praetergressos viderent hostes, insur-
gerent.

πολεμίας, ἐπακρίσασθαι· καὶ οὕτως ἐποίησαν.
 ἄπαντες γὰρ, κατόπιν ἐλοπταν αὐτὰς, καὶ
 ἡμεῖς δὲ καὶ αὐτοί, πέντε καὶ εἴκοσι τὸν αἰριθ-
 μὸν ὄντες, καὶ γὰρ καὶ ὁ Σκίνθαρος, καὶ ὁ
 παῖς αὐτοῦ, συνεστρατεύοντο, ἡντιάζομεν, καὶ
 συμμίζαντες θυμῷ καὶ ῥώμῃ, διακινδυνεύομεν.
 τέλος δέ, τροπὴν αὐτῶν ποιησάμενοι, καταδιώ-
 ξαμεν, ἄχρι πρὸς τὰς Φωλεάς. ἀπέθανον δὲ
 τῶν μὲν πολεμίων, ἐβδομήκοντα καὶ ἑκατὸν,
 ἡμῶν δέ, εἰς, καὶ ὁ κυβερνήτης τρίγλης πλε-
 ρὴ διαπαρεῖς τὸ μετὰ Φρενον.

Ἐκείνην μὲν ἔν τὴν ἡμέραν, καὶ τὴν νύκτα,
 ἐπηυλίσασθαι τῇ μάχῃ, καὶ τρεῖς παῖον ἐσήσα-
 μεν, ῥάχιν ξηρῶν δελφίνος ἀναπηξάντες. τῇ
 ὑστεραίᾳ δὲ καὶ οἱ ἄλλοι αἰσθόμενοι παρήσαν,
 τὸ

gerent. Et sic fecere. Insurgentes enim a tergo
 illos ceciderunt. Nos vero quinque et viginti
 numero et ipsi, cum Scintharus ipsiusque filius
 una pugnarent, occurrimus, animoseque et for-
 titer configentes non sine periculo pugnavimus.
 Tandem vero in fugam versos persecuti sumus
 ad foueas suas usque. Ceciderunt hostium qui-
 dem centum et septuaginta: de nostris vero unus
 gubernator, costa triglae traiectus a tergo.

38. Illo igitur die ac nocte in pugnae loco
 mansimus, tropaeumque statuimus, spina dorsi
 arida delphini erecta. Postridie vero etiam alii,

τὸ μὲν δεξιὸν κέρας ἔχοντες οἱ Ταριχῶνες, ἡ-
γεῖτο δὲ αὐτῶν Πήλαμος, τὸ δ' εὐώνυμον, οἱ
Θυννοκέφαλοι, τὸ μέσον δὲ, οἱ Καρρινόχειρες.
οἱ γὰρ Τριτωνομένδητες τὴν ἡσυχίαν ἤγον, οὐ-
δετέροις συμμαχεῖν προαιρούμενοι. ἡμεῖς δὲ
προαπαντήσαντες αὐτοῖς περὶ τὸ Ηεσιδώνιον,
προσεμίξαμεν, πολλῇ βοῇ χρώμενοι. ἀντήχει
δὲ τὸ κῆτος ὥσπερ τὰ σπῆλαια. τρεφόμενοι
δὲ αὐτὰς, ἄτε γυνῆτας, καὶ καταδιώξαντες ἐς
τὴν ὕλην, τολοῖπὸν ἐπικρατῶμεν τῆς γῆς.

Καὶ μετ' ἃ πολὺ κήρυκας ἀποσεύλαντες, ἡ-
κρὺς τε ἀνῆρξαντο, καὶ περὶ Φιλίξ διελέγοντο.
ἡμῶν δὲ ἐκ ἐδόκει σπένδεσθαι. ἀλλὰ τῇ ὕψι-
ραία χωρήσαντες ἐπ' αὐτὰς, πάντας ἄρδην ἐξα-
κόψα-

cognita re adsunt; dextrum cornu tenentes Tari-
chanes duce Pelamo, sinistrum vero Thytnoco-
phali, medium Carcinochires. Tritonomendetes
enim quiescebant, neutris auxiliari volentes.
Nos vero occurrentes illis circa Neptuni aedem,
ad manus venimus, clamore vtentes multo, re-
sonuit autem speluncarum instar cetus. Illos au-
tem in fugam versos vtpote nudos persecuti in
siluam, campum obtinuimus.

39. Neque multo post caduceatoribus missis et
mortuos tollunt et agunt de amicitia. Sed nobis
non placuit fedus: quin postridie eius diei contra
illos profecti confertim omnes deleuimus, prae-
ter

εὐφραμέν, πλὴν τῶν Τριτωνομενδῆτων. ἔτοι
 δὲ ὡς εἶδον τὰ γιγνόμενα, διχοδραμόντες ἐκ τῶν
 βραγχίων, ἀφῆκαν αὐτὰς εἰς τὴν θάλατταν.
 ἡμεῖς δὲ τὴν χώραν ἐπελθόντες, ἔρημον ἤδη ἔπ
 σαν τῶν πολεμίων, τὸ λοιπὸν ἀδωῶς κατωκᾶ
 μεν, τὰ πολλὰ γυμνασίοις τε καὶ κυνηγασίοις
 χρώμενοι, καὶ ἀμπελουργῶντες, καὶ τὸν καρπὸν
 συγμομιζόμενοι τὸν ἐκ τῶν δένδρων. καὶ ὅλως,
 ἐώκειμεν τοῖς ἐν ὁσμωτηρίῳ μεγάλῳ καὶ ἀφύπ
 κτω τρυφῶσι, καὶ λελυμένοις. ἐνιαυτὸν μὲν ἔτι
 καὶ μῆνας ὀκτὼ τῆτον διήγομεν τὴν τρόπον. ,

Τῷ δ' ἐννάτῳ μηνί, πέμπτῃ ἰσχυμένῃ, περὶ
 τὴν δευτέρην τῆς σώματος ἀνοιξιν (ἀπαξ γὰρ διὰ
 τῆτο κατὰ τὴν ὥραν ἐκάστην ἐποίει τὸ κῆτος
 ὥς

ter Tritonomendetas. Hi enim quid fieret anim-
 aduerso, cussu petitis branchiis in mare inde
 defilierunt. Nos vero tota lustrata regione, quae
 iam vacua esset hostibus, reliquo tempore metus
 expertes habitabamus, exercitationibus multum
 videntes et venatu, vineasque colentes, et frus-
 tum comportantes ex arboribus; et in vniuer-
 sum similes videbamus hominibus in magno quor-
 dam carcere, vnde fuga non est, delicate viuen-
 tibus ac solutis. Annum igitur et menses octo
 ad hunc modum vixeramus.

40. Sed noni mensis die quinto decimo, circa
 secundam oris apertionem (semel enim in singu-
 las horas hoc faciebat cetus, ut illis hiatibus in-
 gnare

ὥς τε ἡμᾶς πρὸς τὰς ἀνοίξεις τετραμαίρεσθαι τὰς
 ὥρας) περὶ ἐν τὴν δευτέραν, ὡς ἔφην, ἀνοίξιν,
 ἔφηνω βοή τε πολλή, καὶ θόρυβος ἡμέτερος, ὥς-
 περ κελεύσματα, καὶ εἰρυσίαι. ταραχθέντες
 ἐν, ἀναιρπύσαμεν ἐπ' αὐτὸ τὸ σῶμα τὰ θηρία,
 καὶ σάντες ἐντὸς τῶν ὀδόντων καθεωρώμεν α-
 πάντων ὧν ἐγὼ εἶδον θαυμάτων παραδοξότα-
 τον, ἀνδρας μεγάλους ὅσον ἡμισαδικίους τρις ἡλι-
 κίας, ἐπὶ νήσων μεγάλων προσπλέοντας, ὥσπερ
 ἐπὶ τριηρῶν. οἶδα μὲν ἀπίστοις, εἰκότα ἱστορή-
 σίων, λέξω δ' ὅμως. Νῆσοι ἦσαν ἐπιμήκεις μὲν
 ἔκ πανυ δὲ ὑψηλαί, ὅσον ἑκατὸν σταδίων ἐκάστη
 τὴν περίμετρον. ἐπὶ δ' αὐτῶν ἔπλεον τῶν ἀν-
 δρῶν ἐκείνων ἀμφὶ τοὺς εἴκοσι καὶ ὀκτώ. τὰ
 των

gnare horas possemus) circa secundum ergo, ut
 dicebam, hiatum multus subito clamor, tumultusque
 exauditur, qualis celeusmatum atque remorum.
 Perturbati ergo erepsimus in ipsum os
 bestiae, stantesque intra dentes spectamus omnia
 spectaculum nempe omnium, quae vidi ego,
 maxime admirabile, homines magnos quantum
 est dimidium stadium, magnis in insulis tanquam
 triremibus adnavigantes. (Nour me incredibili-
 bus similia referre, dicam tamen). Insulae
 erant longae illae quidem, sed non vehementer
 altae, stadiorum circiter centum ambitu. In his
 nauigabant virorum illorum ad quodetriginta.
 Horum

των δὲ οἱ μὲν παρ' ἐκάτερα τῆς νήσου καθήμε-
 νοι, ἐφεξῆς ἐκωπηλάτην, κυπαρίσσοις αὐτο-
 κλάδοις μεγάλαις, καὶ αὐτοκόμοις, ὥσπερ ἐί-
 ῤρετμοῖς. κατόπιν δὲ ἐπὶ τῆς πρύμνης, ὡς ἐδό-
 κει, κυβερνήτης ἐπὶ λόφῳ ὑψηλῷ εἰσῆκει, χαλ-
 κῶν ἔχων πηδάλιον, σαδιαῖον τὸ μῆκος. ἐπὶ δὲ
 τῆς πρῶτης, ὅσον τεσσαράκοντα ὠπλισμένοι αὐ-
 τῶν ἐμάχοντο, πάντα εἰκοότες ἀνθρώποις, πλὴν
 τῆς κόμης. αὕτη δὲ πῦρ ἦν, καὶ ἐκαίετο, ὥς
 ἂν κορυθῶν ἐδέοντο. ἀντὶ δὲ ἰσίων, ἀνεμος
 ἐμπίπτων τῇ ὕλῃ, πολλῇ ἐνάσῃ ἐν ἐκάσῃ, ἐκόλ-
 πω τε αὐτὴν, καὶ ἔφερε τὴν νῆσον, ἣ ἐθέλει
 ὁ κυβερνήτης. κελευσῆς δ' ἐφείσκηκε αὐτοῖς,
 καὶ

Horum porro alii ad vtrumque insulae latus deinceps affidentes vt remos trahebant cupressos magnas ἰψῖς cum ramis atque foliis. In posteriori vero parte, in puppi, vt videbatur, gubernator excelsō in colle stabat, aeneum tractans gubernaculum stadii longitudine. In prora autem eorum quadraginta circiter armati pugnabant, similes vsquequaque hominibus praeterquam comis, pro his enim ignis erat, isque ardens. Itaque galeis opus non habebant. Pro velis vero irruens in filuam, quae multa in vnaquaque erat, ventus, sinuabat illam, impellebatque quo vellet gubernator, insulam. Hortator autem illis stabat,

καὶ πρὸς τὴν εἰρεσίαν ὀξέως ἐκινῶντο, ὥσπερ τὰ μακρὰ τῶν πλοίων.

Τὸ μὲν ἔν πρώτῳ δύο ἢ τρεῖς ἐωρῶμεν. ὕστερον δ' ἐφάνησαν ὅσων ἑξακόσιοι. καὶ διαστάντες, ἐπολέμην, καὶ ἐναυμάχην. πολλαὶ μὲν ἔν ἀντίπρωροι συνηράσσοντο ἀλλήλαις, πολλαὶ δὲ καὶ ἐκβληθεῖσαι II) κατεδύοντο. αἱ δὲ συμπλεκόμεναι, καρτερώς διηγωνίζοντο, καὶ ἐξ ἑαυδίας ἀπελύοντο. οἱ γὰρ ἐπὶ τῆς πρώτης τεταγμένοι, πᾶσαν ἐπεδείκνυντο προθυμίαν, ἐπεμβαίνοντες, καὶ ἀναιροῦντες. ἐζώχρει δὲ ἐδεῖς ἀντι

bat, atque insulae velut naues longae, ad remigium celeriter mouebantur.

41. Ac primo duas aut tres videbamus, deinde apparuere vel sexcentae, quae intervallo capto praelium committerent, et pugnarent classibus. Multae igitur aduersis proris concurrebant, multae ab impulsu vehementi submergebantur: aliae sibi implicitae pugnabant fortiter, nec facile exsoluebantur. Constituti enim in prora alacritatem ostendebant maximam, transilientes in naues alienas, et caedem ibi edentes, captivum qui-

II. Ἐκβληθεῖσαι] Fateor, me non habere, qui ἐκβληθῆναι hoc sensu dixerit, quo hic opus est. Itaque anakogiam, et vim τῆς ἐκ, quam habet etiam intendendi atque augendi, secutus sum. *Gesner.*

αντί δὲ χειρῶν σιδηρῶν, πολύποδας μεγάλους
ἐκδεδεμένους ἀλλήλοις ἐπερρέιπταν. οἱ δὲ περι-
πλεκόμενοι τῇ ὕλῃ, κατεῖχον τὴν νῆσον. ἔβαλ-
λον μέντοι καὶ ἐτίτρωσκον ἐς ἑσθίους τε ἀμαξο-
πληθέσι, καὶ σπόγγοις πλεθριαίοις.

Ἦγετο δὲ τῶν μὲν, Αἰολοκένταυρος, τῶν
δὲ, Θαλασσοπότης· καὶ μάχη αὐτοῖς ἐγεγένη-
το, ὡς ἐδόκει, λείας ἕνεκα· ἐλέγετο γὰρ ὁ Θα-
λασσοπότης πολλὰς ἀγέλας δελφίνων τῷ Αἰο-
λοκένταυρῳ ἐμηλακένον, ὡς ἦν ἀνέειν ἐπικαλάν-
των ἀλλήλοις, καὶ τὰ ὀνόματα τῶν βασιλέων
ἐπιβωμμένων. τέλος δὲ, νικῶσιν οἱ τῷ Αἰολο-
κένταυρῳ. καὶ νήσους τε τῶν πολεμίων κατα-
δύκσιν

quidem duxit nemo. Pro ferreis manibus poly-
podas magnos, reuinctos sibi inuicem iniicie-
bant, qui filuam complexi retinerent insulam.
Iactabant vero ostrea quae singula plaustrum im-
plerent, et iugeri magnitudine spongas, iisque
se inuicem vulnerabant.

42. Dux erat alterius classis Aeolocentaurus,
alterius Thalassopotes (*Maris potor*); pugna inter
illos exorta, ut videtur, fuerat de praeda. Di-
cebatur enim Thalassopotes greges multos delphi-
norum Aeolocentauri abegisse, quantum audire
dabatur cum inclamarent sibi inuicem, et regum
nomina appellarent. Tandem vincunt Aeolocen-
tauri *milites*, atque insulas hostium demergunt
centum

δύεσιν ἀμφὶ τὰς πενήκοντα, καὶ θνατὸν καὶ
 ἄλλας τρεῖς λαμβάνουσιν αὐτοῖς ἀνδράσιν. αἱ δὲ
 λοιπαὶ, πρύμναν κρησάμεναι, ἔΦευγον. οἱ δὲ
 μέχρι τινὸς διώξαντες, ἐπειδὴ ἐσπέρα ἦν, τρα-
 πόμενοι πρὸς τὰ ναυάγια, τῶν πλείων ἐπεν-
 κράτησαν, καὶ τὰ ἑαυτῶν ἀνείλοντο. καὶ γὰρ
 ἐκείνων κατέδυσαν νῆσοι ἐκ ἐλάττης τῶν ὀγδοή-
 κοντα. ἔξησαν δὲ καὶ τρόπαιον τῆς νησομα-
 χίας, ἐπὶ τῇ κεφαλῇ τῆς κήτης μίαν τῶν προ-
 λεμίων νῆσον ἀνexasυρώσαντες. ἐκείνην μὲν οὖν
 τὴν νύκτα περὶ τὸ θηρίον ἠυλίσαντο, ἐξάψαν-
 τες αὐτὴ τὰ ἀπόγνια, καὶ ἐπ' ἀγκυρῶν πλη-
 σίον ὀρμίσσμενοι. καὶ γὰρ ἀγκυραῖς ἐχεῶντο
 μεγάλαις, ὑαλίναις, καρτεραῖς. τῇ ὑσεραίᾳ δὲ
 θύσαντες ἐπὶ τῆς κήτης, καὶ τὰς οἰκείας θάψαν-
 τες

centum circiter et quinquaginta, tres alias cum
 ipsis viris capiunt: reliquae remis inhibentes fu-
 giunt. Hi vero aliquo vsque eos persecuti, sub
 velperam conuersi ad naufragia, pleraque in suam
 potestatem redegerunt, et receperunt sua, nam
 ipsorum quoque insulae octoginta non minus sub-
 mersae fuerant. Statuerunt vero tropaeum pu-
 gnae insularis, vna insularum hostilium in capite
 ceti suspensa. Illam igitur noctem circa beluam,
 reuinctis ab ea retinaculis, et iactis circa ancoris,
 transgere: nam ancoris quoque utebantur ma-
 gnis, vitreis, validis. Postridie vero re sacra in
 ceto peracta, sepultisque in ea suis, soluerunt
 laeti,

τες ἐπ' αὐτῷ, ἀπέπλεον ἡδόμενοι, καὶ ὥσπερ
Παιᾶνας ᾄδοντες. ταῦτα μὲν τὰ κατὰ τὴν νη-
σομαχίαν γιγνόμενα.

laeti, et velut paeanas canentes. Ista sunt circa
insularem pugnam gesta.

Ἀληθὺς ἱστορίας λόγος δεύτερος.

Τὸ δ' ἀπὸ τέτταρτῃς Φέρων ἐγὼ τὴν ἐν τῷ
κῆτει δίαιταν, ἀχθόμενός τε τῇ μονῇ, μη-
χανὴν τινα ἐζήτην, δι' ἧς ἂν ἐξελθεῖν γένοιτο.
καὶ τὸ μὲν πρῶτον, ἔδοξεν ἡμῖν διορύξασθαι κατὰ
τὸν δεξιὸν τοῖχον, ἀποδράναι· καὶ ἀρξάμενοι
διεκρίπτομεν. ἐπειδὴ δὲ προσελθόντες ὅσον πέν-
τε σταδίαις, εἰδέν ἡνύομεν, τῷ ὀρύγματος ἐπαυ-
σάμεθα.

Verae historiae liber secundus.

Ab hoc inde tempore cum non amplius ferrem
illam in ceto viuendi rationem, et commo-
ratione illa grauarer, exeundi aliquam rationem
machinabar. Ac primo quidem placuit dextro
pariete perfosso aufugere, iamque excidere illud
coeperamus. Cum vero ad quinque stadia pro-
gressi nihil efficeremus, fodiendi consilio abiecto,
Luc. Op. T. IV. E incen-

παμεθα. τὴν δὲ ὕλην καῦσαι δισέγνωμεν. ἔτω γὰρ ἂν τὸ κῆτος ἀποθανεῖν· εἰ δὲ τῆτο γένοιτο, ῥαδίᾳ ἔμελλεν ἡμῖν ἔσεσθαι ἡ ἔξοδος. ἄρξάμενοι ἔν ἀπὸ τῶν ἔραιων, ἑκαίσαμεν· καὶ ἡμέρας μὲν ἑπτὰ καὶ νύκτας ἵσας ἀναισθητῶς εἶχε τῆ καύματος· ὀγδοῇ δὲ καὶ ἐννάτῃ συνίεμεν αὐτῆ νοσῶντος· ἀργότερον γὲν ἀνέχασκε· καὶ εἶποτε ἀναχάνοι, ταχὺ συνέμυε. δεκάτῃ δὲ καὶ ἐνδεκάτῃ τέλεον ἀπενεκρῆτο, καὶ δυσώδες ἦν. τῇ δωδεκάτῃ δὲ μέγισ ἐνοήσαμεν ὥς, εἰ μὴ τις χανόντος αὐτῆ ὑποσηρίξειε τὰς γομφίας, ὥς μὴκέτι συγκλεῖσαι, κινδυνεύσομεν κατακλεισθέντες ἐν νεκρῷ αὐτῷ ἀπολέσθαι· ἔτω δὲ τὸ σῶμα μεγάλαις δοκοῖς ἀσβερίσαντες
τὴν

incendere filiam statuimus, ita quippe morituram beluam, quo facto facilem nobis futurum exitum. A caudinis igitur partibus initio facto eam incendimus: ac septem dies totidemque noctes non sensit ardorem, octauo autem nonoque aegrotare etiam intelleximus: hiabat enim tardius, et si hiaret, statim os claudebat. Decimo vndecimoque plane iam ad mortem spectabat, atque olebat male. Duodecimo vix tandem animaduertimus, nisi quis illo hiante discunearet maxillares, quominus claudere illos posset, periculum esse, ne inclusi in cadauere vna periremus. Itaque ore illius magnis trabibus discuneato, na-
uem

τὴν ναῦν ἐπεσκευάζομεν, ὕδωρ τε ὡς ὅτι πλεῖ-
στον ἐμβαλλόμενοι, καὶ τὰλλα ἐπιτήδεια. κυ-
βερνήσεν δ' ἐμελλεν ὁ Σκίνθαρος· τῇ δ' ἐπικ-
σῃ, τὸ μὲν ἤδη τεθνήκει.

Ἡμεῖς δ' ἀνελκύσαντες τὸ πλοῖον, καὶ διὰ
τῶν ἀραιωμάτων διαγαγόντες, ἐκ τῶν ὀδόντων
ἐξάψαντες, ἡρέμα καθήκαμεν ἐς τὴν θάλατταν·
ἐπιβάντες δ' ἐπὶ τὰ νῶτα, καὶ θύσαντες τῇ
Προσιδῶνι, αὐτῇ παρὰ τὸ τροπαιον, ἡμέρας
τρεῖς ἐπαυλισάμενοι, (νηνεμία γὰρ ἦν) τῇ τε-
τάρτῃ ἀπεπλεύσαμεν· ἐνθα δὴ πολλοῖς τῶν ἐκ
τῆς ναυμαχίας νεκροῖς ἀπηντῶμεν, καὶ προσω-
κέλομεν. καὶ τὰ σώματα καταμετροῦντες,
ἐθαυμάζομεν. καὶ ἡμέρας μὲν τινὰς ἐπλέομεν,
εὐκρά-

uem parauimus, et aqua quam plurima imposita,
et necessariis reliquis: gubernaturus autem erat
Scintharus. Proxima luce cetus quidem iam erat
mortuus.

2. Nos vero extractum nauigium, et per den-
tium interstitia traductum, suspensumque e den-
tibus placide in mare demisimus. Tum tergo
consenso, sacraque re Neptuno facta, ibidem
prope tropaeum commorati triduo, quod mala-
cia esset, quarto soluimus. Hic in multos de
nauali illo praelio mortuos incidimus offendimus-
que, ac dimensi corpora cum admiratione sumus.
Ac dies quidem aliquot nauigauimus aëre tempe-

εὐκράτῳ ἄξει χρωμένοι· ἔπειτα βορέα σφοδρῶς
 πνεύσαντος, μέγα κρύος ἐγένετο, καὶ ὑπ' αὐτῷ
 πᾶν ἐπάγη τὸ πέλαγος, καὶ ἐξεπιπολῆς μόνον,
 ἀλλὰ καὶ ἐς βάθος, ὅσον ἐς τετρακοσίας ὀργυίας·
 ὥστε καὶ ἀποβάντας διαθέειν ἐπὶ τῷ κρυστάλῳ.
 ἔπιμένοντος ἔν τῷ πνεύματος Φέρειν δ' δυνάμε-
 νοι, τοῖόν δέ τι ἐπενόησαμεν. (ὁ δὲ τὴν γνώ-
 μην ἀποφηνάμενος, ἦν ὁ Σκίνθαρος)· σκάψαν-
 τες γὰρ ἐν τῷ ὕδατι σπήλαιον μέγιστον, ἐν τῷ
 τῷ ἐμείναμεν ἡμέρας τριάκοντα, πῦρ ἀνακαίον-
 τες, καὶ σιτίζεμενοι τὰς ἰχθύας· εὐρίσκαμεν δὲ
 ἀνορύττοντες. ἐπεὶ δὲ ἤδη ἐπέλιπε τὰ ἐπιτή-
 δεια, προσελθόντες, καὶ τὴν ναῦν πεπηγυῖαν
 ἀνασπᾶσαντες, καὶ πετάσαντες τὴν ὀθόνην,
 ἐσυρόμεθα ὥσπερ πλέοντες λείως καὶ προσηνῶς,
 ἐπὶ

rato, vñ: deinde borea fiante vehementi, frigus
 magnum oritur, a quo totum mare congelatur,
 non in extremitate modo, sed in profundum et-
 iam ad trecentos circiter passus: ita vt egressi
 per glaciem discurreremus. Durante autem ven-
 to, cum ferre non possemus, tale quid extogĩ-
 tamus, consilii auctore Scintharo. Effosso intra
 aquam specu maximo, triginta in hoc dies man-
 simus, accenso igni, in cibo vtentes piscibus,
 quos inter fodiendum inueniebamus. Deficien-
 tibus vero iam necessariis, aggressi nauem gelu
 firmatam extrahimus, passoque velo, vehimur
 quasi nauigantes leui blandoque motu labentes
 per

ἐπὶ τῇ πάγῃ διαλισθαίνοντες. ἡμέρῃ δὲ πέμ-
πτη ἀλέα τὴν ἦν, καὶ ὁ πάγος ἐλύετο, καὶ ὕδωρ
πάντα αὐθις ἐγίγνετο.

Πλεύσαντες δὲ ὅσον τριακοσίας σταδίας, νῆσῳ
μικρῇ καὶ ἐρήμῃ προσηνέχθημεν, ἀφ' ἧς ὕδωρ
λαβόντες (ἐπελελοίπει γὰρ ἡδὴ) καὶ δύο ταύ-
ρας ἀγρίους κατατοξεύσαντες, ἀπεπλεύσαμεν.
οἱ δὲ ταῦροι ἔτοι, τὰ κέρατα ἔκ ἐπὶ τῆς κε-
φαλῆς εἶχον, ἀλλ' ὑπὸ τοῖς ὀφθαλμοῖς, ὥσ-
περ ὁ Μῦθος ἡξίει. μετ' ἔ πολὺ δὲ εἰς πέλα-
γος ἐμβαίνομεν, ἔχ' ὕδατος, ἀλλὰ γάλακτος.
καὶ νῆσος ἐν αὐτῷ ἐφαίνετο λευκῇ, πλήρης ἀμ-
πέλων. ἦν δὲ ἡ νῆσος, τετρὰς μέγιστος, πάντῃ
συμπεπηγῶς, ὥς ὕπερθε ἐμφαγόντες ἐμάθομεν,
στα-

per glaciem. Quinto inde die aestus fit, soluitur
glacies, in aquam redeunt omnia.

3. Trecenta ferme stadia nauigaueramus cum
delati sumus ad insulam paruam ac desertam.
Hic aqua hausta, iam enim defecerat, confectis-
que sagittarum ope siluestribus duobus bubus,
rursuin nauigauimus. Hi vero tauri non in ca-
pite habebant cornua, sed, quod Momus cense-
bat, sub oculis. Non ita multo post in pelagus
intramus non aquae illud, sed lactis. Insula in
eo conspiciebatur, plena vitibus. Erat autem
haec insula, caseus maximus plane compactus,
ut postea edendo experti sumus, stadiorum quin-

σαδίων εἰκοσιπέντε τὸ μέγεθος· αἱ δ' ἄμπελοι,
 βοτρυῶν πλήρεις· ἔ μέντοι οἶνον, ἀλλὰ γάλα
 ἐξ αὐτῶν ἀπεθλίβομεν· ἰερὸν δ' ἐν μέσῃ τῇ
 νήσῳ ἀνωκοδύμητο, Γαλατείας τῆς Νηρηίδος,
 ὡς ἐδήλα τὸ ἐπύγραμμα. ὅσυν ἔν χρόνον ἐκεῖ
 ἐμείναμεν, ὄψον τὲ ἡμῖν καὶ σιτίον ἡ γῆ παρεῖ-
 χε, ποτὸν δὲ τὸ ἐκ τῶν βοτρυῶν γάλα. βα-
 σιλεύειν δὲ τῶν τῶν χωρίων ἐλέγετο Τυρῶ
 ἡ Σαλμωνέως, μετὰ τὴν ἐντεῦθεν ἀπαλλαγὴν,
 ταύτην παρὰ τῷ Ποσειδῶνος λαβῆσα τὴν τιμὴν.
 Μείναντες δ' ἡμέρας ἐν τῇ νήσῳ πέντε, τῇ
 ἕκτῃ ἐξωρμίσσαμεν, αὔρας μὲν τινος παραπεμ-
 πύσης, λειοκύμονος δὲ ἔσης τῆς θαλάττης, ἰτῇ
 ὀγδόῃ δὲ ἡμέρᾳ πλέοντες, ἐκ ἔτι διὰ τῷ γά-
 λακτος,

que et viginti magnitudine: vites porro vuis in-
 dutae. verum non vinum inde, sed lac expressi-
 mus. Aedes in media insula exstructa erat Gala-
 teae (*Lactae*) Nereidis, quod indicabat inscri-
 ptio. Quamdiu igitur ibi mansimus, cibum pa-
 riter atque opsonia terra nobis praebeuit, potum
 vero lac de vuis. Regnare his regionibus diceba-
 tur Tyro (*Casaea*) Salmonei filia, hunc sibi ho-
 norem, postquam hinc discessit, nata.

4. Morati in insula dies quinque, sexto solui-
 mus, aura quidem nos quadam prosequente, non
 nisi leuibus tamen fluctibus moto mari. Octauo
 die, non iam lacteo nauigantes, sed salso mari
 et

λακίτες, ἀλλ' ἤδη ἐν ἀλμυρῷ καὶ κυανῷ ὕδατι,
καθορῶμεν ἀνθρώπους πολλὰς, ἐπὶ τῇ πελάγῃ
διαθέοντας, ἅπαντα ἡμῖν προσεικότες, καὶ τὰ
σώματα, καὶ τὰ μέγεθ, πλὴν μόνων τῶν πο-
δῶν· ταῦτα γὰρ Φελλίνα εἶχον· ἀφ' ἧ δὲ, οἴ-
μα, καὶ ἐκαλῶντο Φελλόποδες. θαυμάζομεν
ἐν ἰδόντες ἔ βαπτίζομένους, ἀλλ' ὑπερέχοντας
τῶν κυμάτων, καὶ ἀδεῶς ὁδοιποροῦντας· οἱ δὲ
καὶ προσήεσαν, καὶ ἡσκάζοντο ἡμᾶς Ἑλληνικῇ
Φωνῇ, ἔλεγόν τε εἰς Φελλῶ τὴν αὐτῶν πατρί-
δα ἐκείγουσθα· μέχρι μὲν δὲ τινος συνωδοιπό-
ρον ἡμῖν παραθέσαντες· εἴτα ἀποτραπόμενοι τῆς
ὁδῆ, ἐβάδιζον, εὐπλοῖαν ἡμῖν ἐπευξάμενοι. μετ'
ὀλίγον δὲ, πολλὰ νῆσοι ἐφαίνοντο· πλησίον
μὲν

et caeruleo, videmus homines multos per mare
currentes, omni ex parte nobis similes, corpori-
bus et statura, pedibus solum exceptis; hos enim
habent ex subere, a quo nempe etiam appellan-
tur puto Phellopodes (*suberipedes*). Miramur
igitur cum videmus, illos non mergi, sed emi-
nentes super fluctus, ac sine metu viam facientes.
Atque adeunt nos etiam et Graeca lingua salu-
tant, dicuntque, in suam se patriam Phello (*su-
beriam*) contendere. Et aliquousque iuxta cur-
rentes nobiscum iter faciunt: deinde diversi ab-
eunt felicem nobis navigationem precati. Post
paullo insulae apparent multae: in proximo ad

μὲν ἐξ ἀρισερῶν ἢ Φελλῶ, ἐς ἣν ἐκεῖνοι ἔσπευ-
δον, πόλιν ἐπὶ μεγάλῃ καὶ στρογγύλῃ Φελλᾷ κα-
τοικημένη. πόρρωθεν δέ, καὶ μᾶλλον ἐν δεξιᾷ
πέντε μέγισται καὶ ὑψηλόταται, καὶ πῦρ πολὺ
ἀνεκαίετο.

Κατὰ δὲ τὴν πρῶραν, μία πλατεῖα, καὶ τα-
πεινὴ, σαδίας ἀπέχουσα ἐκ ἐλαττοῦ πεντακο-
σίων. ἤδη δὲ πλησίον τε ἡμεν, καὶ θαυμασὴ
τις αὔρα περιέπνευσεν ἡμᾶς, ἠδεῖα, καὶ εὐώδης,
εἶαν Φησὶν ὁ συγγραφεὺς Ἡρόδοτος, ἀπόρρεν
τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας. οἷον γὰρ ἀπὸ ῥόδου,
καὶ ναρκίσσου, καὶ ὑακίνθου, καὶ κρίνων, καὶ ἰων,
ἔτι δὲ μυρσίνης, καὶ δάφνης, καὶ ἀμπελάνθης,
τοιᾶτον ἡμῖν τὸ ἡδὺ προσέβαλλεν· ἡσθέντες δὲ
τῇ ὁσμῇ, καὶ χρηστὰ ἐκ μακρῶν πόνων ἐλπίσαν-
τες,

sinistram Phello, in quam illi festinabant; vrbs
in magno et rotundo subere aedificata: at e lon-
ginquo et dextrorsum magis quinque maximae
atque altissimae, in quibus ignis ardebat multus.

5. Versus proram lata vna et humilis, stadiis
distans non minus quingentis. Iam vero prope
eram, et aura circa nos spirabat admirabilis,
suavis, et odora, qualem Herodotus historicus
spirare ait a felici Arabia. Quale enim a rosa, et
narcisso, et hyacintho, et liliis, et violis, myrto
praeterea et lauro, atque vitis flore, tam suaue
quiddam *ad nares* nobis accidit. Delectati odo-
re et optima quaeque post longos labores dum
spera-

τες, κατ' ὀλίγον ἤδη πλησίον τῆς νήσε ἐγγιγνό-
μεθα. ἔνθα δὴ καὶ καθεωρώμεν λιμένας τε πολ-
λὰς περὶ πᾶσαν ἀκλῦς καὶ μεγάλας, ποτα-
μὸς τε διαυγεῖς ἐξίοντας ἡρέμα ἐς τὴν θάλατ-
ταν· ἔτι δὲ λιμῶνας, καὶ ὕλας, καὶ ὄρεα μα-
σικά, τὰ μὲν ἐπὶ τῶν ἡϊόνων ἄδοντα, πολλὰ
δὲ καὶ ἐπὶ τῶν κλάδων. αἷρ δὲ κῆφος καὶ εὐ-
πνος περιεκέχυτο τὴν χώραν· καὶ αὖραι δέ τι-
νες ἡδεῖαν διαπνέουσαι, ἡρέμα τὴν ὕλην διεσά-
λευον· ὥς τε καὶ ἀπὸ τῶν κλάδων κινεμένων, τερ-
πνὰ καὶ συνεχῇ μέλη ἀπεσυρίζετο, ὅμοιότα τοῖς
ἐπ' ἐρημίας αὐλήμασι τῶν πλαγίων αὐλῶν I).

καὶ

speramus, brevissimo iam intervallo absumus ab
insula. Hic et portus videmus multos circum
circa tutos a fluctibus et spatiosos, fluminaque
pellucida placide exeuntia in mare: ad haec prata,
et silvas, et cantrices aues, tum in litoribus ca-
nentes, tum multas in ramis. Aër porro levis
et molliter spirans circumfusus regioni erat, at-
que aurae quaedam suaves leni flatu silvam mo-
tabant. Itaque et a ramis motis, iucunda per-
petuaque cantica sibilabant, similia cantibus qui
ab obliquis fistulis in loco deserto redduntur. Sed

E 5

clamor

I. Πλαγίων αὐλῶν] Dum quis meliora me
doceat, intelligo fistulas obliquas *Querpfef-
fen* suspensas voti causa a pastoribus in locis
desertis, specubus, arboribus, quas sonum
aura spirante edere, nihil impedit. *Gesner.*

καὶ μὴν καὶ βοή σύμμικτος ἤκαστο, ἔθρυβέ-
δης, ἀλλ' οἷα γένοιτ' ἂν ἐν συμποσίῳ, τῶν μὲν
αὐλάντων, ἄλλων δὲ ἐπαινόντων, ἐπῶν δὲ κρο-
τέντων πρὸς αὐλὸν, ἢ κιθάραν.

Τέτοις ἅπασι κηλόμενοι, κατήχθημεν. ὅρ-
μίσαντες δὲ τὴν ναῦν ἀπεβαίνομεν, τὸν Σκίν-
θαρον ἐν αὐτῇ, καὶ δύο τῶν ἐταίρων ἀπολιπόν-
τες. προϊόντες δὲ διὰ λειμῶνος εὐανθοῦντος,
ἐντυγχάνομεν τοῖς Φρεκοῖς καὶ περιπόλοις· οἱ
δὲ δήσαντες ἡμᾶς ῥοδίνοις σεφάνοις, ἔτος γὰρ
μέγιστος παρ' αὐτοῖς δεσμός ἐστιν, ἀνῆγον ὡς τὸν
ἄρχοντα· παρ' ὧν δὴ κατ' ὁδὸν ἠκέσαμεν, ὡς
ἡ μὲν νῆσος εἴη τῶν Μακάρων προσαγορευομέ-
νων, ἄρχοι δὲ ὁ Κρήης Ῥαδάμανθους. καὶ δὴ ἀ-
ναχθέν-

clamor etiam mistus exaudiebatur, non ille tu-
multuosus; sed qualis oriatur in conuiuio, in-
flantibus aliis tibias, aliis laudantibus, plauden-
tibus ad tibiā citharamue aliis.

6. Hisce omnibus dum demulcemur allabimur,
firmataque in portu naui, exscendimus relictis
in ea Scintharo cum duobus fociis. Progressi per
pratū floridū, in praesidiarios litorisque cu-
stodes incidimus, qui roseis nos coronis vinctos,
durissimū hoc apud illos vinculum est, ad prin-
cipem abduxere, a quibus in via audiuiimus, hanc
esse beatorum qui vocantur insulam, imperi-
tare in ea Rhadamanthum. Iam deducti ad
illum,

παχθέντες ὡς αὐτὸν, ἐν τάξει τῶν δικαζομένων
ἔστημεν τέταρτοι.

Ἦν δὲ ἡ μὲν πρώτη δίκη, περὶ Αἴαντος τῷ
Τελαμῶνος, εἴτε χρὴ αὐτὸν συνεῖναι τοῖς ἥρω-
σιν, εἴτε καὶ μή· κατηγορεῖτο δὲ αὐτῷ, ὅτι
μεμήνηοι, καὶ ἑαυτὸν ἀπεικτόνοι· τέλος δὲ, πολ-
λῶν ῥηθέντων, ὁ Ῥαδάμανθους ἀπεφαίνετο, νῦν
μὲν αὐτὸν πτόμενον τῷ ἑλβεβόρῃ, παραδοθῆναι
Ἰπποκράτει τῷ Κῳ ἰατρῷ, ὕστερον δὲ σωφρο-
νήσαντα, μετέχεν τῷ συμποσίῳ.

Δευτέρα δὲ ἦν κρίσις ἐρωτικῇ, Θησέως καὶ
Μενελάου περὶ τῆς Ἑλένης διαγωνιζομένων, πο-
τέρῳ αὐτὴν χρὴ συνοικεῖν. καὶ ὁ Ῥαδάμανθους,
ἐδίκασε Μενελάῳ συνεῖναι αὐτήν, ἅτε καὶ τοιαῦ-
τα

illum, quarti stetimus in serie eorum qui iudi-
candi erant.

7. Primum iudicium erat, de Telamonio Aia-
ce, utrum par sit cum versari cum Heroibus nec
ne? Accusabatur autem hoc nomine, quod fu-
riosus fuisset, atque ipse manus sibi intulisset.
Tandem cum inulta utrinque dicta essent, pro-
nunciavit Rhadamanthus, *Iam quidem bellebora
poio traderetur Hippocrati Coo Medico, in poste-
rum ubi resipuisset, convivio adhiberetur.*

8. Alterum erat amatorium iudicium, Thesco
et Menelao de Helena contententibus, cum utro
ea habitare deberet? iudicavitque Rhadamanthus,
*Illam esse cum Menelao, qui nuptiarum illius cau-
sa*

τα πονήσαντι, καὶ κινδυνεύσαντι τῷ γάμῳ ἔγεν-
 κεν· καὶ γὰρ αὐτῷ Θησεῖ καὶ ἄλλας εἶναι γυ-
 ναῖκας, τὴν τε Ἀμαζόνα, καὶ τὰς τῷ Μίνωος
 θυγατέρας.

Τρίτη δ' ἐδικάσθη περὶ προεδρίας, Ἀλεξάν-
 δρῳ τὸ τῷ Φιλίππῳ, καὶ Ἀντίβῳ τῷ Καρχη-
 δονίῳ. καὶ ἔδοξε προέχειν ὁ Ἀλέξανδρος, καὶ
 θρόνος αὐτῷ ἐτέθη παρὰ Κύρον τὸν Πέρσῃν,
 τὸν πρότερον.

Τέταρτοι δ' ἡμεῖς προσηνέχθημεν. καὶ ὁ μὲν
 ἤρετο, τί παθόντες, ἔτι ζῶντες ἱερῷ χωρίῳ
 ἐπιβαίημεν· ἡμεῖς δὲ πάντα ἐξῆς διηγησάμεθα.
 ἔτῳ δὲ μετασησάμενος ἡμᾶς, ἐπὶ πολὺν χρόνον
 ἐσκέπτετο, καὶ τοῖς συνέδροις ἐκοινᾶτο περὶ
 ἡμῶν.

*sa tot labores, pericula tot, subiisset. Etenim
 Theseo alias esse mulieres, Amazonem illam, et Mi-
 nois filias.*

9. Tertia causa iudicata est de loco antiquiore
 inter Alexandrum Philippi et Hannibalem Cartha-
 giniensem, et primas deberi, visum est, Ale-
 xandro, ac sella ei posita iuxta Cyrum maiorem
 Persam.

10. Quarti nos admoti sumus. Atque ille qui-
 dem interrogat, *Qua re impulsus, viui adhuc sa-
 cram regionem ingressi essemus?* Nos vero omnia
 deinceps enarramus. Sic vero nobis secedere ali-
 quantum iussis, diu considerat, suisque cum
 assessoribus de nobis communicat. Aderant au-
 tem

ἡμῶν. συνήδρευον δὲ ἄλλοι τὲ πολλοί, καὶ Ἀ-
ριστείδης ὁ δίκαιος, ὁ Ἀθηναῖος. ὥς δ' ἔδοξεν
αὐτῷ, ἀπεφῆνατο, τῆς μὲν πολυπραγμοσύνης
καὶ τῆς ἀποδημίας, ἐπειδὴν ἀποθάνωμεν, δεῖ-
ναι τὰς εὐθύνας, τὸ δὲ νυνὶ, ῥητὸν χρόνον μεί-
ναντας ἐν τῇ νήσῳ, καὶ συνδιαιτηθέντας τοῖς
ἥρωσιν, ἀπελθεῖν. ἔταξε δὲ καὶ τὴν προθα-
σμίαν τῆς ἐπιδημίας, μὴ πλεῖον μηνῶν ἑπτὰ.

Τὸν τεῦθεν αὐτομάτων ἡμῖν τῶν σεφάνων πε-
ριρρέοντων, ἐλελύμεθα, καὶ εἰς τὴν πόλιν ἤγ-
μεθα, εἰς τὸ τῶν Μακάρων συμπόσιον. αὕτη
μὲν ἔν ἡ πόλιν πᾶσα χρυσῇ, τὸ δὲ τεῖχος πε-
ρίκειται σμαράγδινον. πύλαι δὲ εἰσιν ἑπτὰ πᾶ-
σαι μονόξυλοι κινναμώμιναι. τὸ μέντοι ἑδάφος
τῆς

tem illi in consilio tum alii plures, tum Aristides
iustus Atheniensis. Cum vero visum ipsi esset,
pronunciauit, *Curiositatis quidem et profectio-
nis poenas nos, ubi mortui fuissetus, daturus: iam
vero dicto tempore in insula morati, et conuictu He-
roum usq, abiremus.* Constituit autem etiam diem
commorationis, ne plus septem mensibus mane-
remus.

II. Hinc sua sponte defluentibus coronis libe-
rati in urbem introducti sumus, ad beatorum con-
uiuium. Haec vrbs tota aurea: moenia circum-
posita Smaragdina: portae septem ex vno singu-
lae truncō elaboratae cinnamominae: solum vr-
bis,

τῆς πόλεως, καὶ ἡ εἰτὸς τῶν τεύχευ γῆ, ἐλε-
 Φαντίνη. ναοὶ δὲ πάντων θεῶν βηρύλα λιθοῦ
 ὠκοδομημένοι, καὶ βωμοὶ ἐν αὐτοῖς μέγιστοι,
 μονόλιθοι, ἀμεθύσινοι, ἐφ' ὧν ποιῶσι τὰς ἐ-
 κατόμβας. περὶ δὲ τὴν πόλιν, ῥεῖ ποταμὸς
 μύρεα τῶν καλλίστα, τὸ πλάτος πεηχέων ἑκατὸν
 βασιλικῶν, βάθος δὲ, ὥς τε νεῖν εὐμαρῶς. λη-
 τραὶ δὲ ἐσὶν αὐτοῖς, οἰκοὶ μεγάλοι, ὑάλινοι, τῶν
 κινναμώμῳ ἐγκαϊόμενοι. ἀντὶ μέντοι τῶν ὕδα-
 τος, ἐν ταῖς πυλώσις δρόσος θερμὴ ἐστίν.

Ἔσθῃτι δὲ χρῶνται, ἀραχνίοις λεπτοῖς,
 πορφύροις. αὐτοὶ δὲ σώματα μὲν ἔκ ἔχουσιν,
 ἀλλ' ἀναφείς καὶ ἄσαρκοί εἰσι, μορφὴν δὲ καὶ
 ἰδέαν μόνον ἐμφαίνουσι. καὶ ἀσώματα ὄντες,
 ὁμῶς

bis, quodque intra muros terrae est, eburneum:
 templa omnium deorum e beryllo gemma aedifi-
 cata, et altaria in iis maxima, ex una gemma
 amethystina, in quibus hecatombas faciunt. Cir-
 cum urbem fluit annis vnguenti pulcherrimi, cu-
 ius latitudo centum cubitorum Regionum; pro-
 funditas ea, ut facile sit natare. Balnea sunt illis
 aedes magnae, vitreae: cinnamomo vaporatae.
 Verum pro aqua in foliis ros calidus.

12. In vestitu utuntur araneorum telis tenui-
 bus, purpureis. Corpora ipsi non habent, sed
 tactum effugiunt, carnis expertes, figuram solum
 et speciem ostendunt, ac licet corpora non ha-
 beant,

ἁμῶς ἐν ἐξᾶσι, καὶ κινῶνται, καὶ φρονέσι, καὶ
 φωνὴν ἀφιάσι. καὶ ὅλως εἶσι γυμνῇ τις ἡ
 ψυχὴ αὐτῶν περιπολεῖν, τὴν τ᾽ σώματος ὁμοι-
 ότητα περικειμένη. εἰ γὰρ μὴ αἰσφαίτο τις, ἔκ
 ἂν ἐλέγξειε μὴ εἶναι σῶμα τὸ ὁρώμενον. εἰσὲ
 γὰρ ὥσπερ σκιαὶ ὁρθαί 2), ἔ μέλαιναί· γηρά-
 σκει δὲ ἔδειξ, ἀλλ' ἐφ' ἧς ἂν ἡλικίας ἔλθῃ, πα-
 ραμένει· ἔ μὴν ἔδὲ νύξ παρ' αὐτοῖς γίγνεται,
 ἔδ' ἔμέρα πάνυ λαμπρά· ἀλλὰ καθάπερ τὸ λυκαυ-
 γὲς ἡδὴ πρὸς ἑώ, μηδέπω ἀνατείλαντος ἡλίου, τοι-
 ᾧτον

beant, tamen stant, moventur, sapiunt, vocem
 emittunt. Et omnino videtur nuda quodammo-
 do anima illorum obuersari, similitudinem quan-
 dam induta corporis. Nisi enim tetigerit aliquis,
 non conuincatur, corpus non esse id quod videt:
 sunt enim quasi umbrae euectae non nigrae. Se-
 nescit nemo, sed qua aetate huc venerit, ea ma-
 net. Verum neque nox apud illos est, neque
 dies plane clara. Sed quale est mane diluculum
 sole nondum exorto, talis lux terram obtinet.

Vnam

2. Σκιαὶ ὁρθαί] Vmbrae aliae in libero loco
 stantis hominis humi iacere ac trahi viden-
 tur: hae, instar hominis ipsius, erectae.
 Aliae defectu lucis, h. e. natura sua nigrae;
 hae coloratae tum carnis colore tum vestium.
 Caeterum ita recte me interpretatum post
 alios hunc locum arbitror, licet aliter summo
 viro videatur. *Gesner.*

ἄτον Φῶς ἐπέχει τὴν γῆν. καὶ μέντοι καὶ ὠρῶν
μῖαν ἴσασι τῷ ἔτκι· αἰεὶ γὰρ παρ' αὐτοῖς ἑα-
ρῆσι, καὶ εἰς ἀνέμος πνεῖ ὁ Ζέφυρος.

Ἡ δὲ χώρα, πᾶσι μὲν ἀνθεσι, πᾶσι δὲ φυ-
τοῖς ἡμέροις τε καὶ σκιεροῖς τέθνηκεν· αἱ μὲν γὰρ
ἀμπελοι δωδεκάφοροί εἰσι, καὶ κατὰ μῆνα ἑκα-
σον καρποφορεῖσι· τὰς δὲ ῥοιάς, καὶ τὰς μη-
λέας, καὶ τὴν ἄλλην ὀπώραν, ἔλθον μὲν εἶναι
τρισκαίδεκάφορον· ἐνὸς γὰρ μηνὸς τῷ παρ' αὐ-
τοῖς Μινῶ, δις καρποφορεῖν. ἀντὶ δὲ πυρρῶ,
οἱ σάχυες ἄρτες ἐτοίμες ἐπ' ἀκρὺ φύουσιν, ὥς-
περ μύκητας. πηγὰς δὲ περὶ τὴν πόλιν ὕδατος
μὲν πέντε καὶ ἑξήκοντα, καὶ τριακόσιοι, μέλι-
τος δὲ ἄλλα τοσαῦτα, μύρκα δὲ πεντακόσια,
μικρῶ-

Vnam etiam modo anni tempestatem norunt.
Semper enim apud illos ver est, et vnus fiat ven-
tus, Zephyrus.

13. Regio floribus omnibus, plantisque tum
mansuetis tum vmbrosis viret. Vites quidem duo-
decies feraces, menlibus singulis fructum ferunt.
Punicas vero arbores, et malos, et reliquias au-
tumni copias, dicebant etiam ter et decies ferre,
bis nempe vno mense, qui Minous apud illos
est. Pro tritico spicae panes iam paratos in sum-
mo producant, velut fungos. Fontes circa vr-
bem aquae quinque et sexaginta supra trecentos,
mellis totidem alii, vnguenti autem quingenti,
hi

μικρότεραι μέντοι αὐταὶ καὶ ποταμοὶ γάλακτος ἑπτὰ, καὶ οἶνε ὀκτώ.

Τὸ δὲ συμπόσιον, ἔξω τῆς πόλεως πεποιήται, ἐν τῷ Ἠλυσίῳ καλαμένῳ πεδίῳ· λειμῶν δέ ἐστὶ κάλλιστος, καὶ περὶ αὐτὸν ὕλη παντοία, πυκνὴ, ἐπισκιάζουσα τὰς κατακειμένους, καὶ σφωμνὴν μὲν ἐκ τῶν ἀνθέων ὑποβέβληνται. διακοινῶνται δὲ καὶ διαφέρουσιν ἕκαστα οἱ ἄνεμοι, πλήν γε τῶ οἰνοχοεῖν. τέττα γὰρ ἔδεν δέονται, ἀλλ' ἔστι δένδρα περὶ τὸ συμπόσιον ὑάλινα, μεγάλα, τῆς διαυγεστάτης ὑάλης· ὁ καρπὸς δ' ἔστι τέτων τῶν δένδρων, ποτήρια παντοῖα καὶ τὰς κατασκευὰς, καὶ τὰ μεγέθη. ἐπειδὴν ἐν παρὶς τις εἰς τὸ συμπόσιον, τρυγῆσας ἐν ἡ καὶ δύο τῶν
ἐκπω-

hi tamen minores; fluuii lactis septem, et octo vini.

14. Coenatio extra urbem structa est, in eo qui vocatur campus Elysius. Est autem pratum pulcherrimum, et circa illud silua varia, densa, accumbentibus vimbram faciens: stragula de floribus subiecta habent: ministrant omnia, et huc illuc ferunt venti, praeterquam quod vinum non infundunt: hoc enim nihil opus est; sed sunt arbores circa coenationem vitreae, magnae, de vitro pellucidissimo. Porro fructus harum arborum sunt pocula varia figuris et magnitudinibus. Cum igitur aduenit aliquis in coenationem, decerptum
Luc. Op. T. IV. F *vnwun*

ἐκπωμάτων παρατίθεται, τὰ δὲ αὐτὰ καὶ οἶνον
 πλήρη γίνονται· ἔτω μὲν πίνασιν. ἀντὶ δὲ τῶν
 σεφάων, αἱ ἀηδόνες, καὶ τὰλλα τὰ μεσικά
 ὄρνεα, ἐκ τῶν πλησίον λειμώνων τοῖς ἑσμάσιν
 ἀνθοσκοῦντα, κατανίφει αὐτὰς μετ' ὠδῆς ὑπερ-
 πετόμενα, καὶ μὴν καὶ μυρίζονται ὠδί· νεφέ-
 λαι πυκναὶ ἀνασπασσάσαι μύρον ἐκ τῶν πηγῶν,
 καὶ τῶ ποταμῷ, καὶ ἐπισῆσαι ὑπὲρ τὸ συμπό-
 σιον, ἡρέμα τῶν ἀνέμων ἀποθλιβόντων, ὕψι
 λεπτὸν, ὥσπερ δρόσον.

Ἐπὶ δὲ τῷ δεῖπνῳ, μεσικῇ τε καὶ ὠδᾶς σχο-
 λάζουσιν· ἄδεται δὲ αὐτοῖς τὰ Ὅμηρον ἔπη μά-
 λιστα, καὶ αὐτὸς δὲ πάρεσι, καὶ συνευχεῖται
 αὐτοῖς, ὑπὲρ τὸν Ὀδυσσεᾶ κατακείμενος. οἱ
 μὲν οὖν χοροὶ ἐκ παιδῶν εἰσὶ, καὶ παρθένων·
 ἐξάρ-

vinum alterumque poculum sibi appōnit: at illa
 statim vini plena fiunt, et sic bibunt. Pro coro-
 nis, lusciniae et aues aliae cantrices, ex vicinis
 pratis flores rostris lectos, instar niuis in eos spar-
 gunt cum cantu superuolantes. Unguentis per-
 funduntur hunc in modum. Densae nubes bi-
 bunt e fontibus ac fluuio unguentum, deinde im-
 minentes coenationi placide vrgentibus ventis tan-
 quam tenuem rorem demittunt.

15. In coena musicae vacant et cantibus. Ca-
 nuntur ipsis Homeri maxime carmina. Et adest
 ipse quoque et cum illis epulatur, accumbens su-
 pra Vlyssē. Chori puerorum sunt et virginum.

Qu-

ἐξάρεχτσι δέ, καὶ συναΐδεσιν, Εὐνομός τε ὁ Λοκρός, καὶ Ἀρίων ὁ Λέσβιος, καὶ Ἀνακρέων, καὶ Στησίχορος· καὶ γὰρ καὶ τῆτον παρ' αὐτοῖς ἐθεασάμην, ἥδη τῆς Ἑλένης αὐτῷ διηλλαγμένης. ἐπειδὴν δὲ ἔτοι παύσωνται αἰδοντες, δεύτερος χορὸς παρέρεχεται ἐν κύκνων, καὶ χελιδόνων, καὶ ἀηδόνων· ἐπειδὴν δὲ καὶ ἔτοι ἄσωσι, τότε δὴ πᾶσα ἡ ὕλη ἐπαυλεῖ, τῶν ἀνέμων καταρχόντων.

Μέγιστον δὲ δὴ πρὸς εὐφροσύνην ἐκείνο ἔχτσι· πηγαί εἰσι δύο παρὰ τὸ συμπόσιον, ἡ μὲν, γέλωτος, ἡ δὲ, ἡδονῆς· ἐν τέτων ἑκατέρας, πάντες ἐν ἀρχῇ τῆς εὐωχίας πίνχσι, καὶ τὸ λοιπὸν ἡδόμενοι, καὶ γελῶντες διάγχσι.

Βέλο-

Ducunt eum concinuntque Eunomus Locrus, et Lesbius Arion, et Anacreon, et Stesichorus. Et enim hunc quoque apud illos vidi, iam reconciliata illi Helena. Hi vero cum canere desierunt, alter chorus procedit cycnorum, hirundinum, ac lusciniarum: et ubi hi quoque cecinerunt, tum sane filua tota fistulis quasi succinit, ventis ducibus.

16. Maximum et illud ad hilaritatem adiumentum habent, quod fontes sunt duo, circa coenationem, risus alter, alter vero voluptatis, e quorum altero in ipso conuiuii principio bibunt, et quod superest iucunde et cum risu agunt.

Βέλομαι δὲ εἰπεῖν καὶ τῶν ἐπισήμων ἕς τινας
παρ' αὐτοῖς ἐθεασάμην. πάντας μὲν τὰς ἡμι-
θέας, καὶ τὰς ἐπὶ Ἴλιον στρατεύσαντας, πλήν
γε δὴ τῷ Λοκρῷ Αἴαντος. ἐκείνον δὲ μόνον ἔφα-
σκον ἐν τῷ τῶν ἀσεβῶν χώρῳ κολάζεσθαι·
βαρβάρων δὲ, Κύρης τε ἀμφοτέρως, καὶ τὸν
Σκύθην Ἀνάχαρσιν, καὶ τὸν Θρᾷκα Ζάμολξιν,
καὶ Νεμᾶν τὸν Ἰταλιώτην, καὶ μὴν καὶ Λυκῆρ-
γον τὸν Λακεδαιμόνιον, καὶ Φωκίωνα, καὶ Τέλ-
λον, τὰς Ἀθηναίους, καὶ τὰς σοφὰς, ἄνευ Πε-
ριάνδρου· εἶδον δὲ καὶ Σωκράτην τὸν Σωφρονί-
σκη ἀδολασχῆντα μετὰ Νέστορος καὶ Παλαμή-
δου· περὶ δὲ αὐτὸν ἦσαν Ἰάκινθος τε ὁ Λακε-
δαιμόνιος, καὶ ὁ Θεσπιεὺς Νάρκισσος, καὶ Ἰλ-
λας, καὶ ἄλλοι καλοί. καὶ μοι ἐδόκει, ἔρᾶν τῷ
Ἰα-

17. Dicere iam volo, nobilium hominum quos
apud illos viderim. Semideos quidem omnes,
et qui ad Ilium pugnarunt, praeter Locrum Aia-
cem: illum solum dicebant in loco impiorum
dare poenas. Barbarorum vero Cyrum utrumque,
et Scytham Anacharsin, et Zamolxin Thracem,
et Numam Italum: ac praeter hos Lycurgum La-
cedaemonium, et Phocionem ac Tellum Athe-
nienfes, et Sapientes, Periendo excepto. Vidi
etiam Socratem Sophronisci F. sermones caeden-
tem cum Nestore et Palamede. Circa illum erant
Hyacinthus Lacedaemonius, et Thespiensis Nar-
cissus, et Hylas, et pulchri alii. Et videbatur
mihi

Τακίνθε· τὰ πολλὰ δ' ἔν ἐμῶν διήλεγχε·
 ἐλέγετο δὲ χαλεπαίνειν αὐτῷ ὁ Ῥαδάμανθους,
 καὶ ἠπειληκέναι πολλάκις ἐμβαλεῖν αὐτὸν ἐκ τῆς
 νῆσς, ἢ Φλυαρῇ, καὶ μὴ θάλλῃ ἀφείς τὴν εἰρω-
 νείαν, εὐωχεῖσθαι· Πλάτων δὲ μόνος ἔπαρῃν,
 ἀλλ' ἐλέγετο καὶ αὐτὸς ἐν τῇ ὑπ' αὐτῶ ἀναπλατ-
 σθεΐσῃ πόλει οἰκεῖν, χρωμένος τῇ πολιτείᾳ,
 καὶ τοῖς νόμοις οἷς συνέγραψε, πολιτεύεσθαι.

Οἱ μέντοι ἀμφ' Ἀρίστιππον τε καὶ Ἐπίκρου
 τὰ πρῶτα παρ' αὐτοῖς ἐφέροντο, ἠδῆς τε ὄν-
 τες, καὶ κεχαρισμένοι, καὶ συμποτικώτατοι.
 παρῇν δὲ καὶ Αἴσωπος ὁ Φρυγῆς· τῷ δὲ ὅσα
 καὶ γελωτοποιῶ χρωῖνται. Διογένης μὲν γε ὁ
 Σινωπεύς, τούτων μετέβαλε τῶ τρόπῳ, ὥς
 γῆμαι.

mihī amare Hyacinthum: multa sane illum red-
 arguebant. Dicebatur autem iratus illi Rhada-
 manthus, et saepe minatus esse, de insula se il-
 lum eiecturum, si nugas agere pergeret, et nol-
 let dissimulatione omīssa conuiuari. Plato solus
 non aderat, sed dicebatur ipse quoque ciuitatem
 habitare a se confictam, eaque forma reipubli-
 cae, eisque, quas scripssisset, legibus uti.

18. Aristippus quidem et Epicurus, primas hic
 ferebant, suauēs homines, et gratiosi, et con-
 uiuae commodi. Aderat etiam Aesopus Phryx,
 quo ut scurra ridiculario utuntur. Verum Sino-
 pensis Diogenes ita mutauit mores, ut Laida du-

γῆμαι Λαΐδα τὴν ἐταίραν, ἐρχέσθαι τε ὑπὸ
 μέθης πολλάκις ἀνιστάμενον, καὶ παροινεῖν. τῶν
 δὲ Στωϊκῶν, εἰδείς παρῆν· ἔτι γὰρ ἐλέγοντο ἀ-
 ναβαίνειν τὸν τῆς ἀρετῆς ὀρθιον λόφον. ἤκού-
 μεν δὲ καὶ περὶ Χρυσίππου, ὅτι ἔ πρότερον αὐ-
 τῷ ἐπιβῆναι τῆς νῆσς θέμις, πρὶν τὸ τέταρ-
 τον ἑαυτὸν ἁλλεβορίσῃ· τὰς δὲ Ἀκαδημαῖκας
 ἔλεγον ἐθέλειν μὲν εἰσεῖν, ἐπέχεειν δ' ἔτι, καὶ
 διασκέπτεσθαι· μηδὲ γὰρ αὐτὸ τῷ πῶς κα-
 ταλαμβάνειν, εἰ καὶ νῆσός τις τοιαύτη ἐστίν·
 ἄλλως τε, καὶ τὴν ἐπὶ τῇ Ῥαδαμάνθυος, οἴμας,
 κρίσιν ἐδοδεύμεσαν, ἅτε καὶ τὸ κριτήριον αὐτοῖς
 ἀνηρηνότες. πολλὰς δὲ αὐτῶν ἔφασκον ὀρμη-
 θέντας ἀκλῆθεῖν τοῖς ἀφικνεύμενοις, ὑπὸ νω-
 θείας

xerit meretricem, sobriusque saepe ad saltandum
 confurgat, et vinolentas nugas agat. Stoicorum
 aderat nemo: dicebantur enim adhuc adscendere
 arduum illum virtutis collem. Audiebamus et-
 iam de Chrysippo, non prius illi fas esse insulam
 ingredi, quam elleboro quartum usus esset. Aca-
 demicos vero dicebant velle quidem venire, sed
 sustinere se adhuc, et considerare: neque enim
 hoc ipsum illos percipere, an insula talis sit.
 Alioquin etiam Rhadamanthi, puto, iudicium
 metuunt, qui ipsum iudicandi instrumentum fu-
 stulerint. Multos vero illorum, narrabant, im-
 petu capto sequi eos qui veniant *in insulam*, sed
 igna-

θείας δὲ ἀπολείπεσθαι, μὴ καταλαμβάνοντας 3),
καὶ ἀναστρέφειν ἐκ μέσης τῆς ὁδοῦ.

Οὗτοι μὲν ἔν ᾗ ἦσαν ἀξιολογώτατοι τῶν παρ-
όντων. τιμῶσι δὲ μάλιστα τὸν Ἀχιλλέα, καὶ
μετὰ τῆτον, Θησέα. περὶ δὲ συνουσίας καὶ ἀ-
φροδισίων ἔτω φρονῆσι· μίσγονται μὲν ἀνα-
φανδὸν, πάντων ὁρώντων, καὶ γυναιξί, καὶ ἄρ-
σσι, καὶ οὐδαμῶς τοῦτο αἰσχρὸν αὐτοῖς δοκεῖ·
μόνος

ignavia quadam deficere ante quam assequantur;
et de media via reuerti.

19. Hi quidem igitur eorum qui adcrant ma-
xime commemorabiles. Maximo autem in ho-
nore habent Achillem, et post hunc, Theseum.
De coitu et rebus venereis ita sentiunt. Miscent
corpora publice, et in conspectu omnium, cum
mulieribus pariter et cum maribus, et nequa-
quam malum hoc illis videtur. Solus Socrates

E 4 deie-

3. Καταλαμβάνοντ.] Καταλαμβάνοντας il-
lud pertinet ad ἀκαταληψίαν Academicor-
um; itaque comprehendendi verbo. vsus essem;
si illud de eo quoque dici sciuissem, qui se-
cutus alterum, tandem assequitur. Nequa
enim hic de fure, aut seruo fugitiuo sermo
est, sed de viatoribus vel currentibus in sta-
dio: vbi assequendi verbum quasi domici-
lium habet, quod tamen ipsum etiam ad il-
lam mentis facultatem transfertur, qua com-
prehendere dicimur, quae plane intelligen-
mus. *Gesner.*

μόνος δὲ Σωκράτης διώμνυτο, ἥ μὴν καθαῶς πλησιάζειν τοῖς νέοις· καὶ μέντοι πάντες αὐτῷ ἐπιорκεῖν κατεγίγνωσκον. πολλὰ κίς γὰρ ὁ μὲν Ἰάκινθος, ἥ ὁ Νάρκισσος, ὡμολόγησαν, ἐκεῖνος δὲ ἡρνεῖτο· αἱ δὲ γυναῖκες εἰςὶ πᾶσαι κοιναὶ, καὶ ὅδαις Φθονεῖ τῷ πλησίον, ἀλλ' εἰςὶ τῷτο μάλιστα Πλατωνικώταται· καὶ οἱ παῖδες δὲ παρῆχσσι τοῖς βελομένοις, ὅδεν ἀντιλέγοντες.

Οὕτω δὲ δύο ἢ τρεῖς ἡμέραι διεληλύθεισαν, καὶ προσελθὼν ἐγὼ Ὀμήρῳ τῷ ποιητῇ, σχολῆς ἔσης ἀμφοῖν, τότε ἄλλα ἐκυνθανόμην, καὶ ὅθεν εἶη, λέγων τῷτο μάλιστα παρ' ἡμῖν εἰσέτι νῦν ζητεῖσθαι· ὁ δὲ αὐτὸς μὲν ἀγνοεῖν ἔφασκεν· οἱ μὲν γὰρ, Χῖον, οἱ δὲ Σμυρναῖον, πολλοὶ δὲ Κολοφώ-

deierabat, se caste accedere ad iuvenes: sed omnes peierare illum iudicabant. Saepe enim Hyacinthus aut Narcissus fatebantur; at ipse negabat. Mulieres vero communes omnes, neque invidet quisquam viro alteri, sed hac in re maxime sunt Platonici. Praebent etiam pueri volentibus nihil repugnantes.

20. Duo nondum aut tres dies praeterierant, et accedens ad Homerum poetam cum ambobus esset otium, tum reliqua ex eo quaesivi, tum vnde esset? dicens illud maxime apud nos in hunc diem disputari. At ille aiebat, illos ignorare, cum hi Cbium, Smyrnaeum alii, multi Colophonium

λοφώνιον αὐτὸν νομίζουσιν· εἶναι μέντοι ἔλεγε
 Βαβυλώνιος, καὶ περὶ γε τοῖς πολίταις, ἔχ
 "Ὅμηρος, ἀλλὰ Τιγράνης καλεῖσθαι· ὕστερον δὲ
 ἐμνηρεύσας παρὰ τοῖς Ἑλλησιν, ἀλλάξαι τὴν πρὸς-
 ηγορίαν. ἔτι δὲ καὶ περὶ τῶν ἀδεταμένων σι-
 χων ἐπηρώτων, εἰ ὑπ' ἐκείνη εἰσὶ γεγραμμένοι·
 καὶ ὃς ἔφασκε πάντας αὐτᾶ εἶναι. καταγίγνω-
 σκον ἄν τῶν ἀμφὶ τὸν Ζηνόδοτον καὶ Ἀρίσταρ-
 χον γραμματικῶν πολλὴν τὴν ψυχρολογίαν·
 ἐπεὶ δὲ ταῦτ' ἱκανῶς ἀπεκέρχτο, πάλιν αὐτὸν
 ἑρώτων, τί δῆποτε ἀπὸ τῆς μηνίδος τὴν ἀρχὴν
 ἐποίησατο, καὶ εἶπεν ὃς, ἔτως ἐπελθεῖν αὐτῷ,
 μηδὲν ἐπιτηδεύσαντι. καὶ μὴν κἄκεῖνο ἐπεθύ-
 μων εἰδέσθαι, εἰ προτέραν ἔγραψε τὴν Ὀδύσσειαν
 τῆς Ἰλιάδος, ὡς πολλοὶ φασιν· ὁ δὲ ἤρνεϊτο· ὅτι
 μὲν

*phonium putent: se vero, dicebat, Babylonium esse,
 et apud ciues non Homerum vocari, sed Tigranem:
 deinde cum obses (Homerus) apud Graecos esset,
 nomen mutasse. Ad haec de versibus illius reie-
 ctis interrogabam, num scripti ab ipso essent?
 atque ille suos esse omnes confirmavit. Damna-
 bam itaque Zenodoti et Aristarchi Grammatico-
 rum frigidas disputationes. Ad haec cum satis
 respondisset, rursus interrogavi, cur tandem ab
 ira Achillis initium carminis fecisset? Et ille, ita
 sibi temere in mentem venisse. Etiam illud scire
 volebam, prioreanne scripisset Vlyssream Iliade,
 ut multi referunt? negabat. Caecum enim non
 fuisse,*

μὲν γὰρ εἰδὲ τυφλὸς ἦν, ὃ καὶ αὐτὸ περὶ αὐτῷ
λέγουσιν, αὐτίκα ἠπιστάμην, ἑώρα γὰρ, ὥς εἰδὲ
πυνθανέσθαι εἰδεόμην· πολλάκις δὲ καὶ ἄλλοτε
τῷτο ἐποίην, εἴ ποτε αὐτὸν σχολὴν ἄγοντα
ἑώρων. προσιὼν γὰρ ἄν τι ἐπυνθανόμην αὐτῷ,
καὶ ὅς προθύμως πάντα ἀπεκρίνετο, καὶ μάλι-
κα κατὰ τὴν δίκην, ἐπειδὴ ἐκράτησεν· ἦν γάρ
τις γραφὴ κατ' αὐτῷ ἀπενηνεγμένη ὕβρεως ὑπὸ
Θερσίτῃ, ἐφ' οἷς αὐτὸν ἐν τῇ ποιήσει ἐσκώψε,
καὶ ἐνίκησεν Ὀμηρος, Ὀδυσσεὺς συνηγορῶντος.

Κατὰ δὲ τὰς αὐτὰς χρόνας τέχας ἀφίκετο καὶ
Πυθαγόρας ὁ Σάμιος, ἐπτάκις ἀλλαγεῖς, καὶ
ἐν τοσάτοις ζώοις βιοτεύσας, καὶ ἐκτελέσας
τῆς ψυχῆς τὰς περιόδους· ἦν δὲ χρυσεὺς ὅλον
τὸ

fuisse, quod ipsum quoque de illo narrant, sta-
tim sciebam. Vtebatur enim oculis: ut nec in-
terrogatione opus esset. Saepe etiam alias hoc
faciebam, si quando otiosum illam viderem, ut
accedens ipsum interrogarem aliquid: atque ipse
promte ad omnia respondebat, in primis secun-
dum iudicium cum vicisset. Erat enim dica illi
scripta iniuriae, a Therсите, quod contumeliose
in ipsum lussisset in carmine: vicitque Homerus,
causam illius una agente Vlysse.

21. Hisdem temporibus Pythagoras etiam Sa-
mius aduenit, septies mutatus, vita in totidem
acta animalibus, perfectisque tot animae circuiti-
bus. Erat vero dextro toto latere aureus. Ek
lud

τὸ δεξιὸν ἡμίτομαν. καὶ ἐκρίθη μὲν συμπολι-
τῦσθαι αὐτοῖς, ἐνεδοιάζετο δὲ ἔτι, πότερον
Πυθαγόραν ἢ Εὐφορβὸν αὐτὸν ἐνομέζων χρή-
σῃ μέντοι Ἐμπεδοκλῆς, ἦλθε μὲν καὶ ἔτος πε-
ρίεφθος, καὶ τὸ σῶμα ὅλον ὠπτημένος· ἔ μὴν
παρεδέχθη γέ, καίτοι παλλὰ ἰκεταύων.

Προϊόντος δὲ τῷ χρόνῳ, ἐνέστη ὁ ἀγὼν, τὰ
παρ' αὐτοῖς Θανατῶσια. ἡγωνιάζεται δὲ Ἀχιλ-
λεὺς τὸ πέμπτον, καὶ Θησεὺς τὸ ἑβδομον. τὰ
μὲν ἔν ἄλλα, μακρὰν αὖ εἴη λέγειν· τὰ δὲ καὶ
Φάλαια τῶν πραχθέντων διηγήσομαι. πάλιν
μὲν ἐνίκησε Κᾶρος ὁ ἀφ' Ἡρακλέας, Ὀδυσσεὺς
περὶ τῷ σφάνῳ καταγωνισάμενος. πυγμὴ δὲ
ἴση ἐγένετο Ἀρεῖα τε τῷ Αἰγυπτίῳ, ὥς ἐν Κο-
ρίνθῳ

lud quidem iudicatum est, eum verferi secum:
hoc vero dubitabatur, utrum Pythagoram vocare
an Euphorbum oporteret. Venit et Empedocles,
circum vultulatus, et toto affatus corpore. Neque
tamen, quantumvis multis verbis supplicaret,
receptus est.

22. Procedente tempore certamen instabat, quae
Thanatusia (*Mortualia*) apud illos vocantur. Prae-
sdebant Achilles quintum, Theseus septimum. Re-
liqua longum fuerit dicere: summa capita rerum
enarrabo. Lucta vicit Carus Heraclides, victo in
certamine de hac corona Vlysse. Pugilatus ae-
qua laus fuit Aerei Aegyptii, qui Corinthi sepultus
est,

ρίνθω τέθραπται, καὶ Ἐπειῶν, ἀλλήλοισι συνελ-
θόντων· παγκρατικῇ δὲ ἔτίθεται ἄθλα παρ'
αὐτοῖς. τὸν μέντοι δρόμον, ἐν ᾧ ἐτι μέμνημαι
τίς ἐνίκησε. ποιητῶν δὲ, τῇ μὲν ἀληθείᾳ, πα-
ραπολὺ ἐκράτει Ὅμηρος, ἐνίκησε δὲ ὅμως Ἡσί-
οδος. τὰ δ' ἄθλα ἦν ἅπασι σέφανος, πλακτεῖς
ἐκ πτερυῶν ταωνίων.

Ἄρτι δὲ τῶ ἀγῶνος συντετελεσμένῃ ἡγγέλ-
λοντα οἱ ἐν τῷ χωρίῳ τῶν ἀσεβῶν καλαζόμενοι,
ἀπορρήξαντες τὰ δεσμὰ, καὶ τῆς Φρυγῆς ἐπι-
κρατήσαντες, ἐλαύνουσιν ἐπὶ τὴν νῆσον. ἡγεῖσθαι
δὲ αὐτῶν, Φάλαριν τε τὸν Ἀκραγαντιῖνον, καὶ
Βάσιριν τὸν Αἰγύπτιον, καὶ Διομήδην τὸν Θρᾷ-
κα, καὶ τὰς περὶ Σκυρίωνα, καὶ Πιτυοκάμπτην,
ὥς δὲ ταῦτ' ἤκουσεν ὁ Ῥαδάμανθυς, ἐκτάσ-
σει

est, et Epei, inter se congressorum. Pancratiū
praemia apud illos non proponuntur. Cursū quis
vicerit, non amplius recorder. Inter poëtas re
quidem vera multum Homerus praeestabat, vince-
bat tamen Hesiodus. Praemia omnibus plexa e
pauoninis pennis corona.

23. Iam consummato autem certamine nun-
ciantur ii, qui in loco impiorum puniuntur, ru-
ptis vinculis superataque custodia, pergere ad in-
fulam, ducibus Phalari Agrigentino, et Aegy-
ptio Bufiride, et Diomede Thrace, Scirone item
atque Pityocampte. His auditis Rhadamanthus
emit-

σει τὰς ἥρωας ἐπὶ τῆς ἡϊόνος· ἡγεῖτο δὲ Θησεύς τε καὶ Ἀχιλλεύς, καὶ Αἴας ὁ Τελαμώνιος, ἤδη σωφρονῶν. καὶ συμμίζαντες ἐμάχοντο, καὶ ἐνίκησαν οἱ ἥρωες, Ἀχιλλεύς τὰ πλεῖστα κατορθώσαντος. ἤρισευσε δὲ καὶ Σωκράτης ἐπὶ τῷ δεξιῷ ταχθεὶς πολὺ μᾶλλον, ἢ ὅτε ζῶν ἐπὶ Δηλίῳ ἐμάχετο. προσιόντων γὰρ τῶν πολέμιων, ἔκφυγε, καὶ τὸ πρόσωπον ἀτρεπτος ἦν· ἐφ' οἷς καὶ ὕστερον ἐξηρέθη αὐτῷ ἀριστεῖον, καλὸς τε καὶ μέγας παράδεισος ἐν τῷ προαεῖῳ. ἔνθα συγκαλῶν τὰς ἐταίρας, διελέγετο, Νακρακαδημίαν τὸν τόπον προσαγορεύσας.

Συλλαβόντες ἔν τὰς νεκικημένους, καὶ δῆσαντες, αὐτοὶς ἀπέπεμψαν ἔτι μᾶλλον κολασθησομένους.

emittit ad litora Heroas, quos ducunt Theseus et Achilles, et, qui iam resipuerat, Ajax Telamonius. Hi commisso praelio pugnant: vincunt Heroës, egregia praesertim Achillis opera. Multo etiam melius Socrates in dextro cornu collocatus hic rem gerit, quam cum viuis ad Delium pugnaret. Accedentibus enim hostibus non fugit, nec auertit faciem. Ea propter deinde virtutis ipsi praemium eximium decretum est, pulcher magnusque hortus suburbanus. Hic *postea* conuocatis sodalibus disputabat, mortuorumque Academiae loco nomen faciebat.

24. Victos itaque comprehensos vinctosque iterum remisertunt, magis iam puniendos. Scripsit hanc

νας. ἔγραψε δὲ καὶ ταύτην τὴν μάχην Ὀμηροῦ καὶ ἀπιδόντι μοι ἔδωκε τὰ βιβλία κομίζεσθαι τοῖς παρ' ἡμῖν ἀνθρώποις· ἀλλ' ὕστερον καὶ ταῦτα μετὰ τῶν ἄλλων ἀπωλέσαμεν. ἦν δὲ ἡ ἀρχὴ τῆ ποιήματος αὐτῇ, Νῦν δέ μοι ἔννεπε μῦσα μάχην νεκύων ἡρώων. τότε δ' ἔν κυάμεις ἐψήσαντες, ὥσπερ παρ' αὐτοῖς νόμος, ἐπειδὴν πόλεμον καταρθώσωσιν, εἰσιῶντό τε ἐπινίκια, καὶ φορτὴν μεγίστην ἤγον· μόνος δὲ ταύτης ἔμετῃχε Πυθαγόρας, ἀλλ' ἄσιτος πόρρω ἐκαθέζετο, μυσатτόμενος τὴν κυάμοφαγίαν.

Ἡδὴ δὲ μηνῶν ἕξ διεληλυθόντων, περὶ μεσάντα τὸν ἔβδομον, νεώτερα συνίστατο πράγματα. Κίνυρος γὰρ ὁ τῷ Σκινθάρει παῖς, μέγας τε ὢν, καὶ

hanc quoque pugnam Homerus, ac discedenti mihi dedit libros nostratibus hominibus adferendos. Verum postea hos non minus quam alia perdidimus. Initium poëmatis hoc fuerat: *Μῦσα, mihi Heroum dic praelia defunctorum.* Tum fabis coctis, qui apud illos mos est, bello feliciter administrato, epulas victoriæ causa instituunt, celebritatemque agunt maximam. Solus in partem illius non venit Pythagoras, sed cibo abstinens procul sedit, abominatus illam fabas edendi consuetudinem.

25. Iam sex menses peracti fuerant, cum circa medium septimum, noui quid actum est. Cinyrus Scinthari filius, magnus et pulcher qui esset, diu

καὶ καλὸς, ἦρα πολὺν ἤδη χρόνον τῆς Ἑλένης
καὶ αὕτη δὲ ἐκ ἀφανῆς ἦν, επιμανῶς ἀγαπῶσα
τὸν νεανίσκον. πολλάκις γὰρ καὶ διένευον ἀλ-
λῆλοις ἐν τῷ συμπόσιῳ, καὶ πρᾶπινον, καὶ μὲ-
νοι ἐξανιστάμενοι, ἐπλαιῶντο περὶ τὴν ὕλην. καὶ
δὴ ὑπ' ἔρωτος καὶ ἀμνηχνίας ἐβελεύσατο ὁ Κί-
νυρος ἀρπάσαι τὴν Ἑλένην. ἐδόκει δὲ καὶ κείνη
ταῦτα, εἴχεσθαι ἀπίοντας ἐς τινὰ τῶν ἐπικει-
μένων νήσων, ἥτοι ἐς τὴν Φελλῶ, ἢ ἐς τὴν Ty-
ροῖσσαν. συνωμότας δὲ πάσαι προσελήφουσιν
τρεῖς τῶν ἐταίρων τῶν ἐμῶν, τὰς θρασυτάτας
τῷ μέντοι πατρὶ, ἐκ ἐμήνυσσε ταῦτα· ἠπίεζατο
γὰρ ὑπ' αὐτᾶ κωλυθησόμενος. ὡς δ' ἐδόκει
αὐτοῖς, ἐτέλεον τὴν ἐπιβελήν. καὶ ἐπεὶ νύξ ἐγγε-
νετο

diu iam amabat Helenam, et ipsum iuuenem ap-
parebat ad furorem ab illa amari: saepe enim et
innuebant sibi inuicem in conuiuio, et propina-
bant, et Ioli surgentes oberrabant per siluam.
Atque adeo prae amore et consilii alterius inopia
consilia agitabat Cinyrus rapiendae Helenae. Pla-
cuit autem mulieri quoque aufugere in quandam
adiacentium insularum, siue in Phello, siue in
Tyroëssam. Coniuratos autem olim adsumferant
tres sociorum meorum audacissimos. Patri tamen
haec non indicauerat, qui nosset ab eo se prohi-
bitum iri. Cum vero visum esset, cogitata per-
fecerunt: obortaque nocte, me non praesente;
forte

μετο (ἐγὼ μὲν ἔπαρην, ἐτύγχανον γὰρ ἐν τῇ
 συμποσίῳ κεκοιμημένος·) οἱ δὲ λαθόντες τὰς
 ἄλλας, ἀναλαβόντες τὴν Ἑλένην, ὑπὸ σπερδῆς
 ἀνήχθησαν.

Περὶ δὲ τὸ μεσονύκτιον ἀνεγρόμενος ὁ Μενέ-
 λαος, ὅτε ἔμαθε τὴν εὐνὴν κενὴν τῆς γυναικὸς,
 βοήν τε ἵση, καὶ τὸν ἀδελφὸν παραλαβὼν, ἦει
 πρὸς τὰ βασίλεια τῷ Ῥαδάμανθυος. ἡμέρας δ'
 ὑποφαινέσης, ἔλεγον οἱ σκοποὶ καθορᾶν τὴν
 ναῦν πολὺ ἀπέχεσθαι· ἔτω δὴ ἐμβιβάσας ὁ
 Ῥαδάμανθος πεντήκοντα τῶν ἡρώων εἰς ναῦν
 μονόξυλον, ἀσφοδελίνην, παρήγγειλε διώκειν·
 οἱ δὲ, ὑπὸ προθυμίας ἐλαύνοντες περὶ μεσημε-
 ρίαν καταλαμβάνουσιν αὐτὰς, ἄρτι ἐς τὸν γα-
 λακτώδη Ὠκεανὸν ἐμβαίνοντας, πλησίον τῆς
 Τυροῦσ-

forte enim in coenatione obdormiueram, clam
 reliquos adsumpta Helena, festinanter aucēti sunt.

26. Circa mediam vero noctem euigilans Me-
 nelaus, cum vacuum vxore torum sensisset, cla-
 morem sustulit, assumtoque fratre ad regiam
 Rhadamanthi perrexerit. Die exorto, videre se na-
 uim, dicebant speculatores, quae multum iam
 abesset. Itaque impositos Heroum quinquaginta
 in nauim, vno ex ligno cauatam, asphodelinam,
 iussit fugitiuos persequi. Hi studiose nauigantes
 circa medium illos diem assequuntur, iam intran-
 tes in lactens mare prope Tyroῦσαν; tantillum
 aberat,

Τυροσόσσης, παρὰ τοσῶτον ἦλθον διαδράναι· καὶ ἀναδησάμενοι τὴν ναῦν ἀλύσει ῥοδίνῃ, κατὰ ἐπλεον. ἡ μὲν ἐν Ἑλένῃ, ἐδάκρυστέ, καὶ ἡσχύνετο, καὶ ἐνεκαλύπτετο. τὰς δ' ἀμφὶ τὸν Κίνυραν ἀνακρίνας πρότερον ὁ Ῥαδάμανθυς, εἴτινες καὶ ἄλλοι αὐτοῖς συνίσασιν, ὡς εὐδέναι εἶπον, ἐκ τῶν αἰδοίων δῖσας, ἀπέπεμψεν ἐς τὸν τῶν ἀσεβῶν χῶρον, μαλάχῃ πρότερον μασιγωθέντας.

Ἐψηφίσαντο δὲ καὶ ἡμᾶς ἐμπροθέσμους ἐκπέμπειν ἐκ τῆς νήσε, τὴν ἐπιῶσαν ἡμέραν μόνην ἐπιμείναντας. ἐνθα δὴ ἐγὼ ἡνιώμην τε καὶ ἐδάκρυον, οἷα ἔμελον ἀγαθὰ καταλιπὼν, αὖθις κλανηθήσεσθαι. αὐτοὶ μὲντοι παρεμυθοῦντο λέγον-

ab erat, quin aufugissent! reuinctaque naui catena rosacea, in portum redeunt. Helena igitur lacrumari, pudorem prae se ferre, caput obuolueret. Cinyrum vero cum sociis, cum interrogasset ante Rhadamanthus, si qui alii quoque illorum essent conscii? negantes, in impiorum locum relegauit, pudendis reuinctos, et malua verberatos antea.

27. Decreuerunt autem etiam nos intra diem statutum insula emittere, solo die proximo manendi facultate concessa. Ibi ego quidem misere ferre et lacrimari, quibus relictis bonis iterum oberraturus essem. Ipsi tamen consolari me ac

λέγοντες, ἔ πολλῶν ἐτῶν ἀφίξεσθαι πάλιν πρὸς αὐτάς· καὶ μοι ἤδη θρόνον τε καὶ κλισίαν ἐς τὰ πῖον παρεδείκνυσαν, πλησίον τῶν ἀρίστων. ἐγὼ δὲ προσελθὼν τῷ Ῥαδαμάνθυϊ, πολλὰ ἰκέτευον εἰπεῖν τὰ μέλλοντα, καὶ ὑποδείξαι μοι τὸν πλῆν. ὁ δὲ ἔφασκεν ἀφίξεσθαι μὲν ἐς τὴν πατρίδα, πολλὰ δὲ πρότερον πλανηθέντα, καὶ κινδυνεύσαντα· τὸν δὲ χρόνον ἔκ ἔτι τῆς ἐπανόδου προσδεῖναι ἠθέλησεν, ἀλλὰ δὴ καὶ δεινὺς τὰς πλησίον νήσους (ἐφαίνοντο δὲ πέντε τὸν ἀριθμὸν, καὶ ἄλλη ἑκτὴ πέρρωθεν) ταύτας μὲν εἶναι ἔφασκε τὰς τῶν ἀσεβῶν, τὰς πλησίον, ἀφ' ὧν δὲ, ἔφη, ὄρεῖς τὸ πολὺ πῦρ καιόμενοι. ἑκτὴ δὲ ἐκείνη τῶν ὀνείρων ἡ πόλις· μετ' αὐτὴν δὲ, ἡ
τῆς

dicere; post annos non ita multos fore, ut ad se redeam, iamque mihi fellam, et accubitum in posterum *adsignandum* ostendebant, propter optimos. Ego vero ad Rhadamanthum adiens suppliciter petii, ut futura mihi diceret, et navigationem praemonstraret: Respondit, venturum me post errores multos atque pericula in patriam. Tempus autem reditus non iam volebat adicere: sed ostensis insulis propinquis, apparebant autem numero quinque et sexta alia e longinquo, has quidem proximas dicebat esse impiorum, *e quibus*, inquit, *ignem multum vides ardentem*. Sexta vero illa *somniorum ciuitas*; post illam Calypsus *insu-*

τῆς Καλυψῆς νῆσος, ἀλλ' ἐδέπω σοι φαίνεται.
ἐπειδὴν δὲ ταύτας παραπλεύσῃς, τότε δὴ ἀφί-
ξι ἐς τὴν μεγάλην ἡπειρον τὴν ἐναντίαν τῇ ὑφ'
ὑμῶν κατοικημένη. ἐνταῦθα δὲ πολλὰ παθῶν,
καὶ ποικίλα ἔθνη διελθὼν, καὶ ἀνθρώποις ἀμί-
κτοις ἐπιδημήσας, χρόνῳ ποτὲ ἤξεις εἰς τὴν
ἐτέραν ἡπειρον. τοσαῦτ' εἶπε.

Καὶ ἀνασπάσας ἀπὸ τῆς γῆς μελάχης ῥίζαν,
ᾧρεξέ μοι ταύτην, κελεύσας ἐν τοῖς μεγίστοις
κινδύνοις ταύτην προσεύχεσθαι· παρήνεσε δὲ καὶ
εἴποτε ἀφικοίμην ἐς τήνδε τὴν γῆν, μήτε πῦρ
μαχαίρῃ σκαλεῦειν, μήτε θέρμας ἰσθίειν, μή-
τε παιδί ὑπὲρ τὰ ἐκτωκαίδεκα ἔτη πλησιάζειν.
τῶτων γὰρ μεμνημένον, ἐλπίδας ἔχειν τῆς εἰς
τὴν νῆσον ἀφίξεως. τότε μὲν ἔν τὰ περὶ τὸν
πλῆν

*insula, sed nondum eam vides. Has vero cum prae-
ternavigaueris, tum peruenies in magnam continen-
tem, habitatae a vobis oppositam. Ibi vero multa
passus, gentibus paragratis multis, inter homines
versatus insociabiles, tandem aliquando in continen-
tem alteram peruenies.*

28. Haec dixit, extractamque e terra maluae
radicem mihi porrexit, iubens in maximis vt pe-
riculis hanc inuocarem, praecepitque, si quando
in hanc terram venissem, vt neque gladio ignem
foderem, neque lupinos ederem, neque puero duode-
uiginti annis maiore fruerer. Horum memor si
essem, spem haberem reditus in hanc insulam. Tum

πλὴν παρέσκευαζόμεν· καὶ ἐπεὶ καιρὸς ἦν, συν-
 ειζιῶμεν αὐταῖς. τῇ ἐπιούσῃ δ' ἐλθὼν πρὸς
 Ὀμηρον τὸν ποιητὴν, ἐδεήθην αὐτᾶ ποιῆσαι
 μοι δίστιχον ἐπίγραμμα. καὶ ἐπειδὴ ἐποίησε,
 σῆλην βηρύλλα λίθου ἀνασῆσας, ἐπέγραψα πρὸς
 τῷ λιμένι. τὸ δ' ἐπίγραμμα, ἦν τοιόνδε·

Λουκιανὸς τάδε πάντα Φίλος μακάρεσσι
 θεοῖσιν

Εἶδέ τε, καὶ πάλιν ἦλθε Φίλην ἐς πατρί-
 δα γαῖαν.

Μείνας δ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν, τῆς ἐπιούσης
 ἀνηγμένη, τῶν ἡρώων παραπεμπόντων, ἔνθα
 μοι καὶ Ὀδυσσεὺς προσελθὼν, λάθρα τῆς Πη-
 νελόπης δίδωσιν ἐπιστολὴν εἰς Ὀγυγίαν τὴν νῆ-
 σον Καλυψοῖ κομίζειν. συνέστεμψε δέ μοι ὁ
 Ῥαδά-

igitur ad nauigationem necessaria paravi, et cum
 tempus esset, cum illis epulatus sum. Postridie
 eius dici accedens ad Homerum poetam rogavi,
 ut duorum mihi versiculorum inscriptionem face-
 ret; et cum fecisset, columellae de beryllo gem-
 ma erectae ad ipsum portum, inscripsi. Erat au-
 tem epigramma hoc:

Lucianus diuis carus felicibus isthaec

Omnia contuitus, patrias remeauit ad vrbes.

29. Moratus hunc diem proximo solui, dedu-
 centibus Heroibus. Hic accedens etiam Vlysses
 clam Penelopen dat mihi epistolam in Ogygiam
 insulam ferepdam Calypso. Miserat mihi comi-
 tem

Ῥαδάμανθους τὸν πορθμέα Ναύπλιον, ἵν' εἰ κατ-
 αχθείημεν εἰς τὰς νήσους, μηδεὶς ἡμᾶς συλλά-
 βῃ, ἄτε κατ' ἄλλην ἐμπορίαν πλέοντας. ἐπεὶ
 δὲ τὸν εὐώδη αἶρα προϊόντες παρέληλύθειμεν,
 αὐτίκα ἡμᾶς ὁδμὴ τε δεινὴ διεδέχετο, οἷον
 ἀσφάλτε, καὶ θείε, καὶ πίσαρης, ἅμα καιριμέ-
 νων. καὶ κνίσσα δὲ πονηρὰ, καὶ ἀφόρητος, ὥς
 περ ἀπ' ἀνθρώπων ὀπτωμένων. καὶ ὁ ἀήρ ζο-
 φερὸς, καὶ ὁμιχλώδης, καὶ κατέσχευεν ἐξ αὐτῆς
 δρόσος πιττίνη. καὶ μέντοι καὶ μακίγων ψόφος
 ἤκετο, καὶ οἰμωγὴ ἀνθρώπων πολλῶν.

Ταῖς μὲν ἔν αἰλαῖς εἰ προσέσχεομεν· ἥς δ' ἐπέ-
 βημεν, τοιαύδε ἦν· κύκλῳ μὲν πᾶσα κρημνώδης
 καὶ ἀπόξυρος, πέτραις καὶ τράχωσι κατεσκη-
 νυῖα,

tem Rhadamanthus portitorem Nauplium, vt, si
 deferreimur in insulas, nemo nos comprehende-
 ret, qui alterius negotii causa nauigaremus. Cum
 vero bene olentem illum aërem prouecti exiisse-
 mus, statim cum teter odor nos excepit, tan-
 quam asphalti et sulfuris picisque vna ardentium,
 tum nidor malus atque intolerabilis, velut ab vstu-
 latis hominibus: aërque obscurus et caliginosus,
 a quo stillaret ros quidam piceus. Verum et ver-
 berum sonus exaudiri, et ploratus hominum
 multorum.

30. Ad reliquas non accessimus: in quam vero
 exscendimus, ea erat eiusmodi. Tota in circuitu
 praeceps et squalida, saxis et asperis locis rigida.

κυῖα, δένδρον δὲ εἰδὲ ὕδωρ ἐνὴν· ἀναρπύσαντες
 δὲ ὁμῶς κατὰ τὰς κρημνὰς, προΐμεν διὰ τινὸς
 αἰκανθώδους, καὶ σκολόπων μεσῆς ἀτραπέ, πολ-
 λὴν ἀμορφίαν τῆς χώρας διελθόντες. ἐλθόν-
 τες δὲ ἐπὶ τὴν εἰρεκτὴν, καὶ τὸ κολασήριον, πρῶ-
 τα μὲν τὴν φύσιν τῆς τόπῃ ἐθαυμάζομεν. τὸ
 μὲν γὰρ ἔδαφος, αὐτὸ, μαχαίραις καὶ σκόλοφι
 πάντα ἐξηνθίηκει, κύκλῳ δὲ ποταμοὶ περιέρρεον,
 ὁ μὲν βορβόρα, ὁ δεύτερος δὲ αἷματος, ὁ δὲ ἐν-
 δον, πυρὸς πάνυ μέγας ἔτεας καὶ ἀπέρατος· καὶ
 ἔρρει, ὥσπερ ὕδωρ, καὶ ἐκυματᾷτο, ὥσπερ θά-
 λασσα· καὶ ἰχθύς δὲ εἶχε πολλὰς, τὰς μὲν δα-
 λοῖς προσβοκότας, τὰς δὲ μικρὰς ἀνθραξι πε-
 πυρωμένους, ἐκάλαν δὲ αὐτὰς λυχνίσκας.

Εἰσο-

Neque arbor, neque aqua inest. Enixi tamen
 rependo per praecipitia, progredimur per trami-
 tem spinis et aculeis obsitum, superataque regio-
 ne deformi admodum, ad carcerem delati ac sup-
 pliciorum locum, primo admiramur regionis in-
 genium. Solum enim ipsum gladiis et aculeis
 undique effloruit, in circuitu amnes tres fluunt,
 coeni vnus, alter sanguinis, intusus autem ignis:
 ingens hic et insuperabilis: fluit enim instar a-
 quae, fluctus ut mare agit: piscesque habet mul-
 tos, torribus quosdam similes, minores vero pru-
 nis, lychniscos appellabant.

31. In-

Εἰσόδος δὲ μία, γενὴ διὰ πάντων· καὶ πυ-
λωρὸς ἐφεισέηκει Τίμων ὁ Ἀθηναῖος. παρελθόν-
τες δὲ ὁμῶς, τῷ Ναυπλίᾳ καθηγχαμένε, ἐωρῶ-
μεν κολαζομένους, πολλὰς μὲν βασιλέας, πολλὰς
δὲ ἰδιώτας, ὧν ἐνίκα καὶ ἐγνωρίζομεν· εἶδομεν
δὲ καὶ τὸν Κίνυρον καπνῷ ὑποτυφόμενον, ἐκ τῶν
αἰδοίων ἀπηρητημένον. προσετίθεσαν δὲ οἱ περιη-
γηταὶ καὶ τὰς ἐκάστων βίβας, καὶ τὰς αἰτίας, ἐφ' οἷς
κολάζονται· καὶ μεγίστας ἀπασῶν τιμωρίας ὑπέ-
μενον οἱ ψευδάμενοί τι παρὰ τὸν βίον, καὶ οἱ μὴ
τάληθ' ἢ συγγεγραφότες· ἐν αἷς καὶ Κτησίᾳς ὁ Κνί-
διος ἦν, καὶ Ἡρόδοτος, καὶ ἄλλοι πολλοί. τὰς τε
ἐν ὁρῶν ἐγὼ, χρηστὰς εἶχον· εἰς τὰ πῶν τὰς ἐλπίδας·
ἐδὲν γὰρ ἐμαυτῷ ψεῦδος εἰπᾶντι συνηπισάμην.

Ταχέως

31. Ingressus vnus per vniuersos tres amnes, is-
que angustus, cui ianitor adstat Timon Athenien-
sis. Ultra progressi tamen duce Naupliq, vidi-
mus puniri reges quidem multos, multos vero
etiam priuatos; quorum quosdam etiam agnou-
imus. Vidimus etiam Cinyrum pudendis suspen-
sum fumigari. Adiciebant monstratores nostri
vitas singulorum, et causas, propter quas puni-
rentur: maximas omnium poenas sustinebant,
qui in vita mentiti essent aliquid, et qui vera non
scripsissent, in quibus Ctesias etiam Cnidius erat,
et Herodotus, et multi alii. Hos cum viderem,
optimam de futuro spem concepi, qui nullius
mihi mendacii essem conscius.

Ταχέως ἔν' ἀναστρέψας ἐπὶ ναῦν, ἧ γὰρ ἐδυ-
νάμην φέρειν τὴν ὄψιν, ἀσπασάμενος τὸν Ναύ-
πλιον ἀπέπεμψα· καὶ μετ' ὀλίγον, ἐξφαίνεται
πλησίον ἡ τῶν ὀνείρων νῆσος, ἀμυδρά, καὶ ἀσα-
φὴς ἰδεῖν· ἔπασχε δὲ καὶ αὐτὴ τοῖς ὀνείροις τί
παραπλήσιον· ὑπεχώρει γὰρ προσιοῦσιν ἡμῖν,
καὶ ὑπέφθυγε, καὶ πορρώτέρω ὑπέβαινε. κα-
ταλαβόντες δὲ ποτε αὐτήν, καὶ ἐσπλύσαντες
ἐς τὸν Ὑπνον λιμένα προσαγορευόμενον πλησίον
τῶν πυλῶν τῶν ἐλεφαντίνων, ἧ τὸ τῷ Ἀλεκ-
τρυόνοιο ἱερὸν ἐστὶ, περὶ δειλὴν ὄψιν ἀπεβαίνο-
μεν· παρελθόντες δ' ἐς τὴν πύλην, πολλοὺς
ὀνείρους καὶ ποικίλους ἐωρῶμεν. πρῶτον δὲ βέ-
λομαι περὶ τῆς πόλεως εἰπεῖν, ἐπεὶ μηδ' ἄλλω τινὶ
γέγρα-

32. Celeriter igitur ad nauim reuerfus, neque
enim ferre spectaculum poteram, salutatum Nau-
plium dimisi. Neque ita multo post Somniorum
ex propinquo insula apparebat, obscura, et vix
distinguenda visu. Accidebat quiddam et ipsi
insulae, somniis simile. Recedebat enim acce-
dentibus nobis, et subterfugiebat, subducebat-
que se longius. Tandem vero cum illam tenere-
mus, inuecti in portum qui Hypnus (*Somnus*)
dicitur, prope portas eburneas, ubi Alectryonis
(*Galli Gallinacei*) sacrum est, fero crepusculo de-
scendimus, progressique intra portam somnia
multa variaque vidimus. Primo autem de vrbe
dicam, cum nemo quidquam de ea scripserit;
qui

γέγραπται περὶ αὐτῆς. ὅς δὲ καὶ μόνος ἐπεμνή-
σθη Ὅμηρος, ἃ πάνυ ἀκριβῶς συνέγραψε.

Κύκλω μὲν περὶ πᾶσαν αὐτὴν ὕλη ἀνέστηκε,
τὰ δένδρα δ' ἐς μήκωνες ὑψηλαί, καὶ μανδρα-
γόραι, καὶ ἐπ' αὐτῶν πολὺ τι πλῆθος νυκτερί-
δων· τᾶτο γὰρ μόνον ἐν τῇ νήσῳ γίγνεται ὄρνεον.
ποταμὸς δὲ παραρρέει πλησίον, ὑπ' αὐτῶν κα-
λέμενος Νυκτιπόρος, καὶ πηγαὶ δύο παρὰ ταῖς
πύλαις· ὀνόματα καὶ ταύταις, τῇ μὲν Νήγρε-
τος, τῇ δὲ Παννυχία· ὁ δὲ περίβολος τῆς πό-
λεως, ὑψηλὸς τε καὶ ποικίλος, Ἴριδι τὴν χροί-
αν ὁμοιότατος· πύλαι μέντοι ἑκαὶ εἰς, ἃ δύο,
καθάπερ Ὅμηρος εἴρηκεν, ἀλλὰ τέτταρες, δύο
μὲν πρὸς τὸ τῆς Βλακείας πεδίον ἀποβλέπου-
σαι, ἡ μὲν σιδηρᾷ, ἡ δὲ κεράμου πεπαιημένη,
καθ'

qui autem solus mentionem illius fecit, Homerus,
non satis scripserit accurate.

33. In ambitu totius insulae stat silva: arbo-
res in ea sunt procera papauera, et mandragorae,
atque in illis magna vis vespertilionum: sola haec
in insula avis nascitur. Fluvius ex propinquo
alluit, Nyctiporus (*Noctiuagus*) ab illis dictus:
et fontes duo circa portas: nomina his quoque,
Negretos (*Inexrectus*) et Pannychia (*Pernox*).
Vallum urbis altum atque diuersicolor, Iridi si-
millimum. Portae eius sunt non duae, ut Ho-
merus dixit, sed quatuor: quarum duae stuporis
campum respiciunt, ferrea altera, altera lateritia,

καθ' ἃς ἐλέγοντο ἀποδημεῖν αὐτῶν. οἱ τε Φοβε-
 ροί, καὶ Φονικοί, καὶ ἀπηνεῖς· δύο δὲ πρὸς τὸν
 λιμένα, καὶ τὴν θάλατταν· αἱ μὲν κεράτιναί,
 αἱ δὲ, καθ' ἃς ἡμεῖς παρήλθομεν, ἐλεφάντιναί.
 εἰσιόντων δ' ἐς τὴν πόλιν, ἐν δεξιᾷ μὲν ἐστὶ τὸ
 Νυκτῶον. σέβασσι γὰρ θεῶν ταύτην μάλισα,
 καὶ τὸν Ἀλεκτρυόνα· ἐκείνῳ δὲ πλησίον τῷ λι-
 μένῳ τὸ ἱερὸν πεποιήται. ἐν ἀριστερᾷ δὲ, τὰ
 τῷ Ὑπνῷ βασιλεία. ἕτος γὰρ δὴ ἄρχει παρ'
 αὐτοῖς, σατράπας δύο καὶ ὑπάρχων πεποιημέ-
 νος, Ταξαζίωνά τε τὸν Ματαιογένεος, καὶ Πλου-
 τοκλέα τὸν Φαντασίωνος. ἐν μέσῃ δὲ τῇ ἀγο-
 ρᾷ, πηγή ἐστιν, ἣν καλεῖσι Καρεῶτιν· καὶ πλη-
 σίον ναοὶ δύο, Ἀπάτης καὶ Ἀληθείας· ἐνθα
 καὶ

quibus commeari dicuntur *somnia* terribilia, cruen-
 ta, crudelia: duae versus portum et mare, cornea
 altera, altera qua nos transiimus, eburnea. In-
 gredientibus in urbem ad dextram est Noctis tem-
 plum; hanc enim deorum maxime colunt, et
 Alectryonem: illi vero prope portum aedes collo-
 cata est: ad sinistram Somni regia. Hic scilicet
 apud illos imperat, facitque sibi Satrapas et im-
 perii sui vicarios duo, Taraxionem Mataeogenis
 F. (*Terriculum Vanipori*) et Plutoclen Phantasio-
 nis, (*Diuitiglorium Imaginarij*.) In medio foro
 fons est, Careotin (*Grauisomnem*) appellant, et
 templa prope duo, Deceptionis ac Veritatis. Ibi
 ady-

καὶ τὸ ἄδυτόν ἐστιν αὐτοῖς, καὶ τὸ μαντεῖον, ἃ
προεισήκει προφητεύων Ἀντιφῶν, ὃ τῶν ἐνεί-
ρων ὑποκριτῆς, ταύτης παρὰ τῷ Ἰππῶ λαχὼν
τῆς τιμῆς.

Αὐτῶν μέντοι τῶν ὀνείρων 4), ἅτε φύσις, ἅτε
ἰδέα ἡ αὐτή. ἀλλ' οἱ μὲν μακροί τε ἦσαν, καὶ
καλοὶ καὶ ἡδέεις, οἱ δὲ μικροὶ καὶ ἄμορφοι, καὶ
οἱ μὲν χρυσοί, ὡς ἐδάκνυ, οἱ δὲ ταπεινοὶ τε
καὶ εὐτελεῖς. ἦσαν δ' ἐν αὐτοῖς καὶ πτερωτοὶ
τινες καὶ τερατώδεις, καὶ ἄλλοι καθάπερ ἐς
πομπήν.

adytum quoque illis est et oraculum, cuius an-
tistes propheta Antiphon (*Contradictor*) somnio-
rum coniecto, hunc a Somno honorem nactus.

34. Ipsorum autem somniorum neque natura
eadem, neque species: sed alia procera, et for-
mosa, atque iucunda, parua alia et informia, et
alia quidem aurea, ut videbantur, humilia alia
viliaque. Erant in illis et alata quaedam et pro-
digiosae figurae, alia tanquam ad pompam or-
nata,

4. Ὀνείρων]. Difficultas hic Latino interpreti
oboritur non facile superabilis, quod perso-
nam adfingit Somniis Lucianus, et ciues
huius reipublicae facit, quod Graeco facile,
qui non neutro solum genere ἐνύπνιον dicere
possit, sed masculino etiam ὄνειρον; nega-
tum Latinis. Gesner.

πομπὴν διεσκευασμένοι· οἱ μὲν εἰς βασιλέας, οἱ δ' εἰς θεούς, οἷδ' εἰς ἄλλα τοιαῦτα διεσκευασμένοι. πολλὰς δὲ αὐτῶν καὶ ἐγνωρίσαμεν, πάλαι παρ' ἡμῖν ἐωρακότες. οἱ δὲ καὶ προσήεσαν, καὶ ἡσπάζοντο, ὡς ἂν καὶ συνήθεις ὑπάρχοντες. καὶ παραλαβόντες ἡμᾶς, καὶ καταποιμίσαντες, πάντῃ λαμπρῶς καὶ δεξιῶς ἐξένιζον, τὴν τε ἄλλην ὑποδοχὴν μεγαλοπρεπῆ παρασκευάσαντες, καὶ ὑπισχνέμενοι βασιλέας τε ποιήσειν καὶ σατραπίας· ἐνιοὶ δὲ καὶ ἀπῆγον ἡμᾶς ἐς τὰς πατρίδας, καὶ τὰς οἰκείας ἐπεδείκνυνον, καὶ αὐθημερόν ἐπανῆγον.

Ἡμέρας μὲν ἔν τριακοντα, καὶ ἴσας νύκτας παρ' αὐτοῖς ἀμείναμεν, καθεύδοντες, εὐφράμενοι. ἔπειτα δὲ ἄφνω βροντῆς μεγάλης καταρράγ-
γείσης,

nata, in reges, in Deos, *inquam*, inque alia eiusdem modi ornata. Quaedam agnoscebamus olim domi nostrae visa. Quaedam adibant nos, et salutabant, tanquam familiaria: prehensoque nos et sopitos, splendide admodum et dextre accipiebant, tum reliquo paratu magnifico, tum quod reges nos Satrapasque se factura pollicebantur. Quaedam nos etiam in patriam quemque suam abducebant, et familiares nobis nostros ostendebant, eodemque die reducebant.

35. Dies igitur triginta noctesque totidem apud illa mansimus dormientes, coenantes. Deinde vero, tonitru subito erumpente maximo excitati
et

γείσης, ἐγρόμενοι, καὶ ἀναθορόντες, ἀνηχθη-
 μεν ἐπισιτισάμενοι. τριταῖοι δ' ἐκείθεν τῇ Ὠ-
 γυγίᾳ νήσω προσχόντες, ἀποβαίνομεν. πρῶ-
 τερον δ' ἐγὼ λύσας τὴν ἐπιστολὴν, ἀνεγίνωσκον
 τὰ γεγραμμένα. ἦν δὲ τοῖάδε· ὍΔΥΣΣΕΥΣ
 ΚΑΛΥΨΟΙ χαίρειν. Ἴσθι με, ὡς τὰ πρῶτα
 ἐξέπλευσα παρὰ σῶ, τὴν σχεδίαν κατασκευα-
 σάμενος, ναυαγία χρησάμενον, καὶ μόλις ὑπὸ
 Λευκοθέας διασωθέντα, εἰς τὴν τῶν Φαιάκων
 χώραν, ὑφ' ᾧν ἐς τὴν οἰκίαν ἀποπεμφθεῖς,
 κατέλαβον πολλὰς τῆς γυναικὸς μνηστῆρας, ἐν
 τοῖς ἡμετέροις τρυφῶντας. ἀποκτείνας δ' ἄ-
 παντας, ὕερον ὑπὸ Τηλεγόνῳ τῷ ἐκ Κίρκης μοι
 γενομένῳ, ἀνήρέθην. καὶ νῦν εἰμὶ ἐν τῇ Μακά-
 ρων νήσῳ, πάνυ μετανοῶν ἐπὶ τῷ καταλι-
 πείν

et exfiliētes, cibariis naui impositis, soluimus.
 Tertio inde die ad Ogygiam insulam appulsi ex-
 scendimus. Prius autem ego soluta epistola, quae
 scripta in ea fuerant, legi. Erant ista: *VLVS-*
SES CALYPSO S. Noueris, me cum primum abs
 ie nauicula constructa auēctus essem, factō naufrā-
 gio, vix seruatum a Leucothea in Phaeacum regio-
 nem; a quibus domum dimissus, procos uxoris mul-
 tos deprehendi, luxuriose nostris rebus fruētes:
 interfectis vero omnibus, deinde a Telegono, qui ex
 Circe mihi natus fuerat, interemptus sum, et nunc
 in beatorum versor insula. Valde autem me poeni-
 tet

πειν τὴν παρὰ σοὶ δίαιταν, καὶ τὴν ὑπὸ σοῦ
προτεινομένην ἀθανασίαν. ἣν ἔν καιρῷ λάβωμαι,
ἀποδρὰς ἀφίξομαι πρὸς σέ. ταῦτα μὲν εἰδήλῃ
ἢ ἐπιστολῇ, καὶ περὶ ἡμῶν, ὅπως ξενισθεῖμεν.

Ἐγὼ δὲ προελθὼν ὀλίγον ἀπὸ θαλάττης, εὖ-
ρον τὸ σπήλαιον τοῦτον, οἷον Ὅμηρος εἶπε,
καὶ αὐτὴν ταλασιγχεῖσαν· ὡς δὲ τὴν ἐπιστολὴν
ἔλαβε, καὶ ὑπεδέξατο 5), πρῶτα μὲν ἐπιπολὺ
ἐδάκρυεν· ἔπειτα δὲ παρεκάλει ἡμᾶς ἐπὶ ξενίαν,
καὶ εἰς ἱά λαμπρῶς, καὶ περὶ τῷ Ὀδυσσεύς ἐ-
πυνθά-

zet reliquisset illam apud te commorationem, promissamque a te immortalitatem. Si igitur opportunitatem nactus fuero, fugam capessam atque ad te veniam. Haec significabat epistola, praetereaue de nobis aliquid, ut hospitaliter tractaremur.

36. Ego vero aliquantum progressus a mari, speluncam inueni, qualem Homerus dixerat, ipsamque intentam lanificio. Cum vero sumtam epistolam in sinum reposuisset, primo quidem multum lacrumarum fudit; deinde in hospitium nos inuitavit, accepitque splendide, ac de Vlysse inter-

5. Ὑπεδέξατο] Quid sibi velit ὑπεδέξατο a vi verbi ἔλαβε diuersum, non comminiscabar aliud, quam quod in interpretatione expressi. Cogitabam etiam, an ὑπεδέξατο vim *legendi* habere possit? quod nihil fere ab altero illo ὑπεδέξατο distat in MSS. *Gesner.*

πυνθάνετο, καὶ περὶ τῆς Πηνελόπης, ὅποια εἴη τὴν ὄψιν, καὶ εἰ σωφρονοίη, καθάπερ Ὀδυσσεὺς πάλαι περὶ αὐτῆς ἐκίμπαζε· καὶ ἡμεῖς τοιαῦτα ἀπεκρινόμεθα, ἐξ ὧν εἰκάζομεν εὐφρανεῖσθαι αὐτήν. τότε μὲν ἔν ἀπαλθόντες ἐπὶ ναῦν πλησίον τῆς ἡϊόνος ἐκοιμήθημεν.

Ἔωθεν δὲ ἀνηγόμεθα, σφοδρότερον κατιόντος τῷ πνεύματος. καὶ δὴ χειμασθέντες ἡμέρας δύο, τῇ τρίτῃ περιπίπτομεν τοῖς Κολοκύνθοπειραταῖς· ἄνθρωποι δὲ εἰσιν ἔτοι ἀγριοί, ἐκ τῶν πλησίον νήσων ληξεύοντες τὰς περιπλέοντας. πλ.σῖα δ' ἔχουσι μέγιστα κολοκύνθινα, τὸ μῆκος πήχεων ἕξ. ἐπειδὴν γὰρ ξηρανθῶσι, κοιλάναντες αὐτήν, καὶ ἐξελόντες τὴν ἐντεριώνην, ἐμπλέ-

interrogavit, et de Penelope, *qualis esset facie, adeone casta esset, prout Ulysses olim de illa sit gloriatus?* Nos respondere ea, quibus delectari illam conuiceremus. Tum reuersi in nauim prope litus dormiuimus.

37. Mane vero, vehementiori exorto vento, soluimus. Biduo inde tempestatibus iactati die tertio in Colocynthopiratas incidimus. Hi sunt homines feri, de propinquis insulis latrocinia exercentes contra hos qui praeternauigant. Naues habent maximas de colocynthide, longitudine cubitorum sex. Cum enim ficcatae sunt, *colocynthides* excauatas, demtis medullis, instruunt, malis

ἐμπλέκσιν· ἰσοῖς μέντοι χρώμενοι καλαμίνοις, ἀντὶ δὲ τῆς ὀθόνης, τῷ Φύλλῳ τῆς κολοκύνθης. προσβαλόντες ἔν ἡμῖν, ἀπὸ δύο πληρωμάτων ἐμάχοντο, καὶ πολλὰς κατετραυματίζον, βάλλοντες ἀντὶ λίθων, τῷ σπέρματι τῶν κολοκυνθῶν. ἀγχωμάλως δ' ἐπιπολὺ ναυμαχοῦντες περὶ μεσημβρίαν, εἶδομεν κατόπιν τῶν Κολοκυνθοπειρατῶν, προσπλέοντας τὰς Καρυοναῦτας· πολέμιοι δ' ἦσαν ἀλλήλοις, ὥς ἐδείξαν. ἐπειδὴ γὰρ καὶ κεινὸι ἦσθοντο αὐτὰς ἐπιόντας, ἡμῶν μὲν ὀλιγωρήσαν, τραπόμενοι δ' ἐπ' ἐκείνους ἐναυμάχουν.

Ἡμεῖς δ' ἐν τῷ τῷ ἐπάραντες τὴν ὀθόνην, ἐφεύγομεν, ἀπολιπόντες αὐτὰς μαχομένους, καὶ δῆλοι ἦσαν κρατήσαντες οἱ Καρυοναῦται, ἅτε καὶ
πλείους

malis vtentes arundineis, pro velo autem foliis colocynthidis. Hi igitur impetu in nos facto, duarum nauium sociis pugnant, multosque vulnerant iaculantes lapidum loco cucurbitarum seminibus. Cum diu aequo Marte pugnassemus, circa meridiem videmus a tergo Colocynthopiratarum adnauigantes Caryonautas, (*nucinautas*) erant autem, vt demonstrarunt, inimici. Nam illi etiam cum aduentare hos sentirent, omissis nobis, conuersi ad ipsos pugnarunt de nauibus.

38. Nos interim velo sublatο fugimus, pugnantesque eos reliquimus. Et apparebat victores futuros Caryonautas, vt plures, plenas enim sociis

πλείας (πέντε γὰρ εἶχον πληρώματα) καὶ ἀπὸ
 ἰσχυροτέρων νεῶν μαχόμενοι· τὰ γὰρ πλοῖα ἦν
 αὐτοῖς καλύφη, καρύων ἡμίτομα, κεκνωμένα,
 μέγεθος ἐκάσθε ἡμιτόμου ἐς μῆκος, ὀργυιὰ πεν-
 τεκαίδεκα. ἐπεὶ δ' ἀπεκρύψαμεν αὐτὰς, ἰώ-
 μεθα τε τὰς τραυματίας, καὶ τολοιπὸν ἐν τοῖς
 ὅπλοις ὡς ἐπίπαν ἤμεν, αἰεί τινας ἐπιβουλάς
 προσδεχόμενοι, ἔματῃν.

Οὐπω γοῦν δεδοικε ὁ ἥλιος, καὶ ἀπὸ τινὸς
 ἐρήμης νήσε· προσήλαυνον ἡμῖν ὅσον εἴκοσιν ἄν-
 δρες, ἐπὶ δελφίνων μεγάλων ἐχέμενοι· λησαὶ
 καὶ ἔτοι· καὶ οἱ δελφῖνες αὐτὰς ἔφερον ἀσφα-
 λῶς, καὶ ἀναπηδῶντες ἐχρεμέτιζον, ὥσπερ ἵπ-
 ποι. ἐπεὶ δὲ πλησίον ἦσαν, διασάντες οἱ μὲν
 ἐνθεν,

fociis quinque naues habebant, pugnabantque de
 robustioribus nauigiis. Nempe naues ipsis erant
 de putaminibus, dimidiatae nuces et excavatae.
 Magnitudo vniuscuiusque nucis dimidia in lon-
 guin passus quindecim. E conspectu horum cum
 venissemus, curauimus saucios, atque ab eo tem-
 pore in armis plerumque fuimus, semper aliquas
 suspicati insidias. Neque frustra.

39. Nondum enim sol occiderat, cum a de-
 ferta quadam insula versus nos perrexere viri cir-
 citer viginti, delphinis magnis vecti. Latrones
 hi quoque: quos delphini sui tuto ferebant, ex-
 sultantesque equorum instar hinniebant. Cum ve-
 ro prope essent, ex interuallo hinc illinc consisten-

ἐνθεν, οἱ δὲ ἐνθεν ἔβαλλον ἡμᾶς σπηπείαις ξηραῖς, καὶ ὀφθαλμοῖς καρκίνων. τοξεύοντων δὲ ἡμῶν, καὶ ἀκοντιζόντων, ἐκέτι ὑπέμειναν, ἀλλὰ τρωθέντες οἱ πολλοὶ αὐτῶν, πρὸς τὴν νῆσον κατέφυγον.

Περὶ δὲ τὸ μεσονύκτιον, γαλήνης ἔσης, ἐλάθομεν προσωκείμεντες Ἀλκυόνος καλιᾶ παμμεγέθει. ξαδίων περ ἐξήκοντα ἦν αὐτῇ τὸ περίμετρον· ἐπέπλει δὲ ἡ Ἀλκυὼν, τὰ ὡς θάλπασα, ἔκ πολλοῦ μείων τῆς καλιᾶς· καὶ δὴ ἀναπταμένη, μικρὰ μὲν κατέδυσε τὴν ναῦν τῷ ἀνέμῳ τῶν πτερῶν. ὥχετο γὰρ Φεύγασα, γυεράντινα Φωγὴν προῖεμένη. ἐπιβάντες δὲ ἡμεῖς, ἡμέρας ἤδη ὑποφαίνεσης, ἐθεώμεθα τὴν καλιάν, σχεδὸν μεγάλη προσεσικυῖαν, ἐκ δένδρων συμπεφο-

tes iaculati in nos sunt sepias fittas et oculos cancrorum. Nobis vero sagittas et iacula mittentibus, non durarunt, sed vulnerati plerique confugerunt ad insulam.

40. Circa mediam noctem, tranquillo mari, imprudentes offendimus ad Alcionis nidum maximum; stadiorum circiter sexaginta erat illi ambitus. Imminebat autem Alcyon oua incubans, non multo minor nido suo. Atque illa euolans parum aberat quin mergeret nauim nostram vento alarum: aufugiebat enim lugubrem vocem edens. Descendimus cum iam illucesceret, nidumque inspeximus, magnae rati similem, constructae
ex

πεφορημένην. ἐπὶ δὲ καὶ ὡς πεντακόσια, ἑκα-
σον αὐτῶν Χίε πίθε περιπληθές τερον. ἤδη μέν-
τοι καὶ οἱ νεοττοὶ ἐνδοθεν ἐφαίνοντο, καὶ ἔκρω-
ζον. πελέκεσι γοῦν διακόψαντες ἐν τῶν ὠν,
νεοττόν ἄπτερον ἐξεκολλήσαμεν, εἴκοσι γυπῶν
ἀδρότερον.

Ἐπεὶ δὲ πλείοντες ἀπέσχομεν τῆς καλλιᾶς ὅσον
σαδίας διακοσίας, τέρατα ἡμῖν μεγάλα καὶ θαυ-
μάσια ἐπεσήμαινεν· ὃ, τε γὰρ ἐν τῇ πρύμνῃ χη-
νίσκος ἄφνω ἐπτερύξατο, καὶ ἀνεβόησε· καὶ ὁ
κυβερνήτης Σκίνθαρος Φαλακρὸς ἤδη ὢν, ἀνε-
κύμισε· καὶ τὸ πάντων ἤδη παραδοξότατον, ὃ
γὰρ ἰσὸς τῆς νεῶς ἐξεβλάσθησε, καὶ κλάδους ἀνέ-
φυσε, καὶ ἐπ' αἰρῶ ἐκαρποφόρησεν, ὃ δὲ καρ-
πὸς ἦν σῦκα καὶ σαφυλαὶ μεγάλαι, οὕτω πέ-
πειροι.

ex arboribus; inerant vero oua quingenta, Chio
dolio vnumquodque capacius. Iam quidem pulli
intus apparebant et crocitabant. Securibus igitur
ouo vno rescisso, pullum implumem excudimus,
vulturibus viginti ampliorem.

41. Cum vero nauigando discessissemus a nido
ad ducenta stadia, portenta nobis magna et mi-
rifica euenere. Nam cheniscus (*anserculus*) in
prora subito concussis alis exclamauit, et guber-
natori Scintharo caluo redire coeperunt comae;
quodque omnium iam admirabilissimum, malus
navis germinauit, et emisit ramos, et in summo
fructus tulit. Fructus erat ficus, et vuae ma-

πειροί. ταῦτ' ἰδόντες, ὡς τὸ εἶκος, ἐταράχθημεν, καὶ ἠυχόμεθα τοῖς θεοῖς ἀποτρέψαι τὸ ἀλλόκοτον τῷ Φαντάσματος.

Οὕτω δὲ πεντακοσίαις σταδίαις διελθόντες, εἰδόμεν ὕλην μεγίστην καὶ λάσιον, πιτύων καὶ κυπαρίττων. καὶ ἡμεῖς μὲν εἰκάσαμεν ἡπειρον εἶναι· τὸ δ' ἦν πέλαγος ἄβυσσόν, ἀριζοῖς δένδροις καταφυτευόμενον· εἰσήκει δὲ τὰ δένδρα ὁμῶς ἀκίνητα, ὄρθα, καθάπερ ἐπιπλέοντα. πλησιάσαντες δ' ἐν, καὶ τὸ πᾶν κατανοήσαντες, ἐν ἀπόρῳ εἰχόμεθα τί χρὴ δεῖν. ἔτε γὰρ διὰ τῶν δένδρων πλεῖν δυνατόν ἦν· πυκνὰ γὰρ καὶ προσεχῇ ὑπῆρχεν, ἔτ' ἀναστρέφειν ῥάδιον
ἑδό-

gnae, nondum maturae. Haec videntes perturbati sumus, vt facile est ad existimandum, et deos rogauimus, vt auerterent, si quid mali visum hoc portenderet.

42. Nondum quingenta stadia prouecti eramus, cum filuam vidimus maximam et prolixam, pinuum atque cypressorum. Ac nos quidem putabamus continentem eam esse: at illud pelagus erat profundum, arboribus radice carentibus confutum. Stabant tamen arbores immotae, rectae, quasi innatantes. Appropinquantibus igitur, vniuersa re considerata, in dubio eramus quid agendum esset. Neque enim nauigari inter arbores poterat, quae densae essent et continuae: neque
reuer-

ἔδοκει. ἐγὼ δ' ἀνελθὼν ἐπὶ τὸ μέγιστον δένδρον, ἀπεσκόπην τὰ ἐπείκεινα ὅπως ἔχοι, καὶ ἐώρων ἐπὶ σαδείας μὲν πεντήκοντα ἢ ὀλίγῳ πλείους, τὴν ὕλην ἔσαν· ἔπειτα δὲ αὐθις ἕτερον Ὠκεανὸν ἐκδεχόμενον. καὶ δὴ ἔδοκει ἡμῖν ἀναθεμένους τὴν ναῦν ἐπὶ τὴν κώμην τῶν δένδρων, πυκνὴ γὰρ ἦν, ὑπερβιβάσαι, εἰ δυναίμεθα, εἰς τὴν ἑτέραν θάλατταν, καὶ ἔτως ἐπαιῆμεν. ἐκδήσαντες γὰρ αὐτὴν κάλῳ μεγάλῳ, καὶ ἀνελθόντες ἐπὶ τὰ δένδρα, μόλις ἀνιμησάμεθα. καὶ θέντες ἐπὶ τῶν κλάδων, πετάσαντές τε τὰ ἰσία, καθάπερ ἐν θαλάττῃ ἐπλέομεν, τῷ ἀνέμῳ προωθῆντας ἐπισυρόμενοι· ἔνθα με καὶ τὸ Ἀντιμάχε τῷ ποιητῷ ἔπος εἰσῆλθε. Φησὶ γάρ πε καμεινός·

Τοῖσιν δ' ὕληντα διὰ πλόον ἐρχομένοισι.

Διελ-

reverti facile videbatur. Ego vero, conscensa arbore maxima, prospexi, quomodo ulteriora se haberent, ac vidi ad stadia quinquaginta aut paullo plura, esse sylvam: tum mare rursus excipere aliud. Itaque placuit nauem in comas arborum, densae enim erant, impositam traducere, si possemus, in mare alterum. Idque fecimus. Reuinctam enim magno fune, arboribus conscensis, magno labore eo pertraximus, ramisque eam superimposuimus, ubi velis passis velut in mari nauigauimus, a vento impellente promoti. Hic mihi Antimachi poetae versus in mentem venit, qui ait alicubi:

Per siluestre illis naui venientibus aequor.

Διελθόντες δ' ὁμῶς τὴν ὕλην, ἀΦικόμεθα πρὸς τὸ ὕδωρ, καὶ πάλιν ὁμοίως καταθείτες τὴν ναῦν, ἐπλέομεν διὰ καθαρῆ καὶ διαυγῆς ὕδατος, ἄχρι δὴ ἐπέσημεν χάσματι μεγάλῳ ἐκ τῆς ὕδατος διεσῶτος γεγενημένῳ, καθάπερ ἐν τῇ γῇ πολλαίς ὀρῶμεν ὑπὸ σεισμῶν γιγνόμενα διαχωρήματα. ἡ μὲν ἔν ναῦς, καθελόντων ἡμῶν τὰ ἰσία, ῥαδίως ἔσκη, παρ' ὀλίγον ἐλθῶσα κατενεχθῆναι. ὑπερκύψαντες δὲ ἡμεῖς, ὥρῶμεν βάθος ὅσον σαδίων χιλίων, μάλα φοβερόν καὶ παράδοξον· εἰσῆκει γὰρ τὸ ὕδωρ ὥσπερ μεμερισμένον· περιβλέποντες δὲ κατὰ δεξιὰ, ὀρῶμεν πόρρωθεν γέφυραν ἐπεξευγμένην ὕδατος συνάπτοντος τὰ πελάγη κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν,

43. Superata tamen filia, ad aquam pervenimus, ubi similiter demissa naui per puram pellucidamque aquam nauigauimus, donec ad hiatum confisteremus magnum ex aqua discedente ortum, ut in terra saepe videramus a motu illius factas discessiones. Nauis quidem nostra vela nobis contrahentibus facile stetit, cum parum abfuisset quin deferretur. Nos vero capitibus porrectis despicientes, profundum videbamus vel mille stadiorum, terribile admodum atque admirandum. Stabat enim velut diuisa aqua. Circumspicientes ad dextram videmus e longinquo pontem iniunctum ex aqua, quae iungeret vtriusque pelagium.

νοσαν, καὶ τῆς ἐτέρας θαλάττης εἰς τὴν ἐτέραν διαρρέοντος. προσελάσαντες οὖν ταῖς κώπαις, κατ' ἐκεῖνο παρεδράμομεν, καὶ μετὰ πολλῆς ἀγωνίας ἐπεράσαμεν, ἅποτε προσδοκήσαντες.

Τὸν τεῦθεν ἡμῶς ὑπεδέχετο κελαγός τε προσήτης, καὶ νῆσος ἔμεγάλη, εὐπροσίτως συνοικημένη 6). ἐνέμοντο δὲ αὐτὴν ἄνθρωποι ἄγριοι, Βυκέφαλοι, κέρατα ἔχοντες, οἷον παρ' ἡμῶν τὸν Μινώταυρον ἀναπλάττουσιν. ἀποβάντες δὲ, προσήκειμεν ὑδρευσόμενοι, καίτοι καὶ σιτίε
ληψό-

summas oras, et ex vno mari in alterum transflueret. Huc igitur agentes *naui* remis cursum fleximus, multoque labore traiecimus, quod nunquam speraueramus.

44. Hinc excepit nos maro placidum et insula non magna, accessu facilis, habitata. Habebant illam homines feri, Bucephali, (*Tauricipites*) cornua habentes, qualem apud nos fingunt Minotaurum. Cum exscendissemus, aquatum perreximus, etiam ciborum aliquid, si possemus,

H 4

abla-

6. Εὐπροσ. συν.] Verti, ac si legeretur εὐπροσίτος, συνοικημένη. Gratias agam, qui me docuerit, quae sit εὐπροσίτως συνοικημένη. Ita mox pro προσήκειμεν ὑδρευσόμενοι, dedisse arbitror Lucianum προήκειμεν, et sic interpretatus sum. *Gesner.*

ληφόμενοι, εἶπαθεν δυνηθεῖμεν· ἐκ ἔτι γὰρ εἴχομεν· καὶ ὕδωρ μὲν αὐτᾷ πλησίον εὗρομεν, ἄλλο δὲ ὕδεν ἐνεφαίνετο, πλὴν μυκηθμὸς πολὺς καὶ πόρρωθεν ἤκιστα· δόξαντες ἔν αἰγέλην εἶναι βοῶν, κατ' ὀλίγον προχωρᾶντες, ἐπέσημεν τοῖς ἀνθρώποις· οἱ δὲ ἰδόντες ἡμᾶς, ἐδίωκον, καὶ τρεῖς μὲν τῶν ἐτάρων λαμβάνουσιν· οἱ δὲ λοιποὶ, πρὸς τὴν θάλατταν κατεφεύγομεν, εἴτα μέντοι πάντες ὀπλισάμενοι (καὶ γὰρ ἐδόκει ἡμῖν ἀτιμωρήτως περιιδεῖν τὰς Φίλας) ἐμπίπτομεν τοῖς Βουκεφάλοις, τὰ κρέα τῶν ἀνηρημένων διαιραμένοις· φοβήσαντες δὲ πάντας ἐδιώκομεν, καὶ κτείνομεν γε ὅσον παντήκοντα, καὶ ζῶντας αὐτῶν δύο λαμβάνομεν, καὶ αὐθις ὀπίσω

ablaturi; nihil enim amplius habebamus. Et aquam quidem ibi in proximo inueniebamus, aliud vero nihil apparebat, praeterquam quod mugitus multus non ex longinquo audiebatur. Cum igitur boum gregem esse putaremus, paulum progressi, stamus apud homines. At illi conspectos nos persequuntur, ac tres quidem sociorum nostrorum comprehendunt; reliqui vero ad mare confugimus. Deinde vniuersi armis captis, neque enim placebat inultos negligere amicos, irruimus in Bucephalos, carnes interfectorum diuidentes, atque in terrorem coniectos vniuersos persequimur, eorumque circiter quinquaginta interficimus, duosque capimus viuos.

Sic

πίσω ἀνεστρέφομεν, τὰς αἰχμαλώτας ἔχοντες. σιτίον μέντοι ἔδεν εὖρομεν. οἱ μὲν ἔν ἄλλοι, παρήνεν ἀποσφάττειν τὰς παρειλημμένους. ἐγὼ δὲ ἐκ ἐδοκίμαζον, ἀλλ' αὖ δήσας, ἐφύλαττον αὐτὰς, ἄχρι δὴ ἀφίκοντο παρὰ τῶν Βακεφάλων πρεσβεῖς, ἀπαιτῶντες ἐπὶ λύτροις τὰς συνειλημμένους· συνίεμεν γὰρ αὐτῶν διανευόντων, καὶ γοερὸν τι μυκωμένων, ὥσπερ ἰκετευόντων· τὰ λῦτρα δ' ἦν τυροὶ πολλοὶ, καὶ ἰχθυὺς ξηροὶ, καὶ κρόμμυα, καὶ ἑλαιοὶ τέτταρες, τρεῖς ἐκάστη πόδας ἔχοντα, δύο μὲν τὰς ὀπισθεν, οἱ δὲ πρόσω ἐς ἓνα συμπεφύκεσαν. ἐπὶ τέτοις ἀποδόντας τὰς συνειλημμένους, καὶ μίαν ἡμέραν ἐπιμειναντες, ἀνήχθημεν.

Ἦδη

Sic reuertimur cum captiuis: cibi vero nihil inueneramus. Reliqui igitur hortabantur, vt captos interficeremus; ego vero hoc non probaui, sed vinctos asseruaui, dum venirent a Bucephalis legati, qui pretio comprehensos repeterent. Intelligebamus quippe illos innuere, ac lugubre quiddam, suppliciter rogantium instar, mugire. Præteritum vero redemptionis erant casei multi, et ficci pisces, et cepae, et cerui quatuor, trium singuli pedum, cum binos quidem posteriores haberent, priores autem in vnum coalitos. Pro his cum reddidissemus captiuos, et diem vnam morati essemus, soluimus.

Ἦδη δὲ ἰχθυεῖς τε ἡμῖν ἐφαίνοντο, καὶ ὄρεα
 παρεπέτετο, καὶ ἄλλα ὅποσα γῆς πλησίον ἔσης
 σημεῖα πρὸφαίνετο. μετ' ὀλίγον δὲ καὶ ἄνδρας
 εἶδομεν καινῷ τρόπῳ ναυτηλίας χρωμένους· αὐ-
 τοὶ γὰρ καὶ ναῦται καὶ νῆες ἦσαν. λέξω δὲ τῷ
 πλῆ τὸν τρόπον· ὕπτιοι κείμενοι ἐπὶ τῷ ὕδα-
 τος, ὀρθώσαντες τὰ αἰδοῖα, μεγάλα δὲ φέρε-
 σιν, ἐξ αὐτῶν ὀθόνην πετάσαντες, καὶ ταῖς
 χερσὶ τὰς ποδῶνας κατέχοντες, ἐμπύπτοντος
 τῷ ἀνέμῳ, ἔπλεον, ἄλλοι δὲ μετὰ τῆρας, ἐπὶ
 φελλῶν καθήμενοι, ζεύξαντες δύο δελφῖνας ἡ-
 λαυνόν τε, καὶ ἡνιέχουσιν· οἱ δὲ προϊόντες ἐπε-
 σύροντο τὰς φελλὰς· οὗτοι ἡμᾶς ἔτε ἡδύνουν,
 ἔτε ἔφευγον, ἀλλ' ἡλαυνον ἀδεῶς τε καὶ εἰρη-
 νικῶς

45. Iamque p̄sces in conspectum venire, et
 circumuolare aues, aliaque, quotquot sunt ter-
 rae propinquae signa, apparere. Paullo post vi-
 demus viros nouo nauigandi genere vtentes. Li-
 dem enim et nautae erant et naues. Dicam verò
 nauigationis rationem. Supini in aqua iacentes
 pudenda erigunt; habent autem luculenta. ex
 his porro velum pandentes, manibusque tenentes
 funes veli inferiores, vento implente nauigabant.
 Alii post hos insidentes in suberibus, duos del-
 phinos iunctos agebant regebantque habenis, qui
 progressi traherent post se subera. Hi neque in-
 iuria nos afficiebant, neque fugiebant, sed sine
 metu et pacate iuxta nos inequitabant, speciem
 nauigandi

νικῶς, τὸ εἶδος τῆ ἡμετέρας πλοῖς θαυμάζοντες,
καὶ πάντοθεν περισκοπᾶντες.

Ἐσπέρας δὲ ἤδη προσήχθημεν νήσῳ ἡ μεγά-
λῃ· κατωκίετο δὲ αὕτη ὑπὸ γυναικῶν ὡς ἐνο-
μίζομεν, Ἑλλὰδα Φωνὴν προΐεμένων· προσήε-
σαν γὰρ, καὶ ἐδεξιῶντο, καὶ ἡσπάζοντο πάνυ
ἐταιρικῶς κεκοσμημένα, καλὰ πᾶσαι, καὶ νευ-
ρίδες, ποδήρεις τὰς χιτῶνας ἐπισυρόμεναι. ἡ
μὲν ἔν νήσῳ, ἐκαλεῖτο Καβαλῆσα 7)· ἡ δὲ πό-
λις

nauigii nostri admirati, et perspicientes vni-
dique.

46. Vespera iam ingruerat cum appulimus ad
insulam non magnam. Habitat ea a mulieribus,
vt putabamus, Graece loquentibus. Accedentes
enim nos prensabant et complectebantur, orna-
tae more meretricio, formosae omnes et iuua-
culae, talaria vestimenta trahentes. Insula voca-
batur Cabalusa (*Deiciens*) vrbs autem Hydama-
dia.

7. Καβαλῆσα] Καβαλῆσσι forte est καββα-
λῆσα id est καταβαλῆσα deiiciens homi-
nes ad illa χαμαιτυπεία. Circa Ἰδαμαρ-
δίαν res difficilior. Si euentum narrationis
spectes, possis suspicari ὑδαμυρίαν dedisse
Lucianum, διὰ τὸ εἰς ὕδωρ ἀμυρῆσθαι τὰς
γυναῖκας vt nempe in aquam, in fumum,
et, si quid his fugacius est, abeunt volupta-
tes venereoae, postquam deiecere ignauos,
et similes libidinosis asinis homines. *Gesner.*

λης αὐτῇ, Ἰδαμαρδία. λαβῆσαι δ' ἐν ἡμῶς
 αἱ γυναῖκες, ἐκάστη πρὸς ἑαυτὴν ἀπῆγε, καὶ ξέ-
 νον ἐποιεῖτο. ἐγὼ δὲ μικρὸν ὑποσᾶς, ἃ γὰρ χρη-
 σὰ ἔμαντευόμην, ἀκριβέστερόν τε περιβλέπων,
 ὅρῳ πολλῶν ἀνθρώπων ὅσα καὶ κρανία κείμενα·
 καὶ τὸ μὲν, βοὴν ἰσάναί, καὶ τὰς ἐταίρας συγ-
 καλεῖν, καὶ εἰς τὰ ὅπλα χωρεῖν, ἐκ ἐδοκίμαζον.
 προχειρισάμενος δὲ τὴν μαλάχην, πολλὰ ἠυχό-
 μην αὐτῇ διαφυγεῖν ἐκ τῶν παρόντων κακῶν.
 μετ' ὀλίγον δὲ, τῆς ξένης διακονομένης, εἶδον
 τὰ σκέλη ἃ γυναικὸς, ἀλλ' ὄντα ὅπλᾶς· καὶ δὴ
 σπασάμενος τὸ ξίφος, συλλαμβάνω τε αὐτήν,
 καὶ δῆσας, περὶ τῶν ὅλων ἀνέκρινον· ἡ δὲ, ἀκ-
 σα μὲν, εἶπε δὲ ὅμως, αὐτὰς μὲν εἶναι θαλασ-
 σίαις

δια. (*Aquiescentia*) Assumptos igitur nos mulieres
 suam quaeque domum deducere, suumque sibi
 facere hospitem. Ego autem cunctatus paullum,
 cui nihil boni praeiagiret animus, et circumspi-
 ciens accuratius, video multorum hominum ossa
 iacere et crania. Et clamorem quidem tollere,
 et conuocare socios, atque ad arma ire, non pla-
 cuit. Maluam autem depromptam multis verbis
 obsecraui, vt effugere liceret ex malis praesenti-
 bus. Non ita multo post autem ministrante ho-
 spita, video illius non mulieris crura, sed vngu-
 las asini. Hic stricto ense illam comprehendo,
 vinctamque de rebus omnibus interrogavi. Illa
 inuicta quidem, sed dicit tamen, se marinas esse mulie-

εἰς γυναῖκας, Ὀνοσκέλεας προσαγορευομένας, τροφὴν δὲ ποιεῖσθαι τὰς ἐπιδημῶντας ξένους· ἐπειδὴν γὰρ, ἔφη, μεθύσωμεν αὐτὰς, συνευνηθεῖσαι, κοιμωμένοις ἐπιχειρῶμεν. ἀκῶσας δὲ ταῦτα, ἐκείνην μὲν κατέλιπον αὐτῇ δεδεμένην, αὐτὸς δὲ ἀνελθὼν ἐπὶ τὸ ζέγγος ἐβόων τε, καὶ τὰς ἐταίρας συνεκάλεν. ἐπεὶ δὲ συνῆλθον, τὰ πάντα ἐμήνυσον αὐτοῖς, καὶ τὰ τε ὅσα ἔδεικνυσον, καὶ ἦγεν εἰσω πρὸς τὴν δεδεμένην· ἡ δὲ αὐτίκα ὕδωρ ἐγένετο, καὶ ἀφανὴς ἦν· ὁμῶς δὲ τὸ ξίφος εἰς τὸ ὕδωρ καθεῖκα πειρώμενος. τὸ δὲ αἷμα ἐγένετο.

Ταχέως ἔν ἐπὶ ναῦν κατελθόντες, ἀπεπλυσάμεν· καὶ ἐπεὶ ἡμέρα ὑπὴνύγαζε, τὴν τε ἡπει-
ρον

mulieres, Onosceleas (*Afinicruras*) vocari: cibum sibi parare ex aduenientibus hospitibus: *in-ebriatos enim*, inquit, *sopitosque in lectum adscitiae inuadimus*. His auditis, illam quidem vinctam ibi relinquo: conscenso autem lecto, clamore conuoco locios: congregatis indico omnia, ossa ostendo, intra eos deduco ad vinctam. At illa statim in aquam diffuens, conspectum nostrum effugit. Tamen experimenti causa in ipsam aquam demitto gladium: hic aqua in sanguinem abiit.

47. Celeriter itaque ad nauem digressi solui-
mus. Cum illucesceret, continentem conspici-
mus,

ρον ἀποβλεπόμενοι, εἰκάζομεν εἶναι τὴν ἀντι-
 πέραν τῇ ὑφ' ἡμῶν οἰκισμένην κειμένην. προσκυ-
 νήσαντες δὲ καὶ προσευξάμενοι, περὶ τῶν μελ-
 λόντων ἐσκοπᾶμεν, καὶ τοῖς μὲν ἐδίδκει ἐπιβάσει
 μόνον, αὐθις ὀπίσω ἀναστρέφειν. τοῖς δὲ, τὸ
 μὲν πλοῖον αὐτῷ καταλιπεῖν· ἀνελθόντας δὲ εἰς
 τὴν Μεσόγαιαν περαθῆναι τῶν ἐνοικέντων. ἐν
 ὅσῳ δὲ ταῦτα ἐλογιζόμεθα, χειμῶν σφοδρὸς
 ἐπιπесῶν, καὶ προσαράξας τὸ σκάφος τῷ αἰ-
 γιαλῷ, διέλυσεν· ἡμεῖς δὲ μόλις ἐξενηξάμεθα
 τὰ ὄπλα ἕκαστος, καὶ εἴ τι ἄλλο οἷός τε ἦν ἄρ-
 पासάμενοι. Ταῦτα μὲν τὰ μέχρι τῆς ἐτέρας
 γῆς συνενεχθέντα μοι ἐν τῇ θαλάττῃ, καὶ πα-
 ρὰ τὸν πλῆν ἐν ταῖς νήσοις, καὶ ἐν τῷ αἱερί, καὶ
 μετὰ

mus, quam coniicimus eam esse, quae ex aduer-
 sum nostro orbi trans *Oceanum*, iacet. Adora-
 tione hic votisque peractis, quid deinde facto
 opus esset, deliberamus. Atque aliis videbatur,
 post breuem descensum, iterum nos retro redi-
 re; aliis autem, relicta ibi naue pergere versus
 mediterranea, atque tentare inhabitantes. Dum
 ista disputamus, tempestas valida ingruens, et
 litori allidens nauigium, illud dissoluit. Nos
 vix, arma quisque sua, et si quid forte aliud
 quis posset, eripientes, enatamus. Haec sunt,
 quae vsque ad *aduentum* in alteram illam tellu-
 rem contingere mihi in mari, et per nauigationem,
 in insulis, et in aëre, et post haec in ceto, et
 cum

μετὰ ταῦτα ἐν τῷ κήτει, καὶ ἐπεὶ ἐξήλθομεν,
παρὰ τε τοῖς ἥρωσι, καὶ τοῖς ὀνείροις καὶ τὰ τε-
λευταῖα, παρὰ τοῖς Βυκεφάλοις, καὶ ταῖς Ὀ-
νοσκελεύαις· τὰ δ' ἐπὶ τῆς γῆς, ἐν ταῖς ἐξῆς βί-
βλοις διηγῆσομαι.

cum inde exiissemus, tum apud Heroas, tum
inter Somnia, itemque extrema illa apud Buce-
phalos et Onosceleas: quae vero in illa altera tel-
lure gesta sint, ea proximis libris persequar.

Τυραννοκτόνος.

Ἀνελθὲ τις εἰς τὴν ἀκρόπολιν, ὥς ἀποκτενῶν
τὸν τύραννον· καὶ αὐτὸν μὲν ἔχ' εὖρε. τὸν δὲ
υἱὸν αὐτοῦ ἀποκτείνας, κατέλιπε τὸ ξίφος ἐν
τῷ σώματι. ἐλθὼν ὁ τύραννος, καὶ τὸν υἱὸν
ιδὼν ἤδη νεκρὸν, τῷ αὐτῷ ξίφει ἑαυτὸν ἀπέ-
κτεινεν.

Tyrannicida.

Argumentum.

*Ascendit aliquis in arcem, tyrannum interfectorus.
Ex ipsum quidem non inuenit. Sed in filii ipsius
a se occisi corpore reliquit gladium. Superue-
niens tyrannus, conspecto filio iam mortuo, eo-
dem se gladio ipse interemit. Petit ille, qui
ascen-*

κτείνειν. οὐτεῖ οἱ ἀνελθὼν, καὶ τὸν τετυράν-
να υἱὸν ἀνελὼν, γέρας, ὡς τυραννοκτόνος.

Δύο τυράννης ἀποκτείνων, ὧ ἄνδρες δικασαί,
μιάς ἡμέρας, τὸν μὲν ἤδη παρηβηκότα,
τὸν δὲ ἀκμάζοντα, καὶ πρὸς διαδοχὴν τῶν ἀδι-
κημάτων ἐτοιμότερον, ἤκω μίαν ὁμῶς ἐφ' ἀμ-
φοτέροις αἰτήσων δωρεάν, μόνος τῶν πώποτε
τυραννοκτόνων πληγῇ μιᾷ δύο πονηρὰς ἀποσκευα-
σάμενος, καὶ Φανεύσας τὸν μὲν παῖδα τῷ ξίφει,
τὸν πατέρα δὲ, τῇ πρὸς τὸν υἱὸν φιλοσοργίᾳ.
ὁ μὲν ἔντυραννος, ἀνδ' ὧν ἐποίησεν, ἱκανὴν ἡμῖν
δέδωκε τιμωρίαν, ζῶν μὲν, τὸν υἱὸν ἐπιδὼν
προανηρημένον παρὰ τὴν τελευτήν, τελευταῖον
δὲ

*ascenderat et filium tyranni interfecerat, prae-
mium, ut tyrannicida.*

Qui duos eodem die tyrannos interfeci, iudi-
ces, alterum vigoris annos iam egressum,
florentem alterum aetate, et ad iniuriarum suc-
cessionem paratiorem, venio, vnum tamen duo-
rum causa petiturus praemium: vnus ego omnium,
qui vnquam fuere tyrannicidarum, ictu vno ma-
los amolitus duo, qui interfecerim gladio filium,
patrem naturali erga filium pietate. Ac tyran-
nus quidem dignas factis suis poenas nobis de-
dit, qui viuus adhuc, circa suae vitae finem, fi-
lium suum ante se interemtum viderit, tandem-
que

δὲ ἀναγκασμένους τὸ παραδοξότατον αὐτὸς αὐ-
τῷ γενέσθαι τυραννοκτόνος. ὁ παῖς δὲ ὁ ἐλεύθε-
τέθνηκε μὲν ὑπ' ἐμῆ, ὑπηρετήσας δέ μοι καὶ ἀ-
ποθανὼν πρὸς ἄλλον Φόνον, ζῶν ἔτι μὲν συνα-
δικαὼν τῷ πατρὶ, μετὰ θάνατον δὲ πατροκτο-
νῆσας, ὡς ἐδύνάτο.

Τὴν μὲν ἔν τυραννίδα ὁ παύσας εἰμί θγῶ, καὶ
τὸ ξίφος, ὃ ἅπαντα εἰργασαί, ἐμὸν· τὴν δὲ τὰ
ξὺν ἐν ἡλλάδα πᾶν Φόνον, καὶ τὸν τροπικὸν ἐκαινοτό-
μησα τῆς τῶν ποιητῶν τελευτῆς· τὸν μὲν ἰσχυ-
ρότερον, καὶ ἀμύνεσθαι δυνάμενον, αὐτὸς ἀνελών
τὸν γέροντα δὲ, μόνῳ παραχωρήσας τῷ ξίφει.

Ἐγὼ μὲν ἔν καὶ περὶ τὸ πλεονέκτερον τι ἐπὶ ταῖς
ῥήμασι γενήσεσθαι μοι παρ' ὑμῶν, καὶ δωρεὰν
λήψε-

que, quod maxime admirabile est, suus ipse fieri
tyrannicida coactus sit: filius autem illius mea
quidem manu periit, sed mortuus tamen alterius
mihi caedis fuit minister: qui vivus quidem in-
iuriarum patris socius, post mortem autem suam
parentis interfector, quatenus licuit, fuerit.

2. Tyrannidi ergo finem imposui ego, gladius
perfector omnium meus est. Ordinem vero cae-
dium immutavi, rationem interitus impiorum
excogitavi novam; robustiorem, qui propugnare
poterat, ipse confeci; senem soli delegavi gladio,

3. Ergo pro hisce factis etiam cumulatius quid-
dam a vobis mihi datum iri putabam, ac totidem

λήψομαι ἰσχυρῶς τοὺς ἀνηρημένους, ὥς ἀν-
 τῶν παρόντων ἀπαλλάξας ὑμᾶς· μόνον, ἀλλὰ
 καὶ τῆς τῶν μελλόντων κακίᾳ ἐκπίδω, καὶ τὴν
 ἐλευθερίαν βέβαιον παρασχῶν, ἑαυτὸς παραλα-
 βόμενα κληρονομήσῃν ἀδικημάτων· μεταξὺ δὲ
 κινδυνεύω, τοσαῦτα κατὰρτάσας, ἀγέρας οὐ
 ἔπαλθῃν παρ' ὑμῶν, καὶ μόνος εἴρεσθαι τῆς
 ἀπὸ τῶν νόμων ἀμοιβῆς, ἧς διεφύλαξα. ὁ μὲν
 ἐν ἀντιλέγων ἔπος, δοκεῖ μοι εὐκνηδόμενος ὧς
 φησι, τῶν κοινῶν πᾶτο πρῶτον, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς
 τετελευτηκόσι ληλατημένος, καὶ ἀμυνόμενος τῶν
 ἐκείνοις τᾷ θανάτῳ κίττιον γεγεννημένον.

ἡμεῖς δὲ ἀνέσχεσθε με, ὡς ἄνδρες δικασταί,
 πρὸς ὀλίγον τὸ ἐν τῇ τυραννίδι καίματα εἶδόντων
 ὑμῶν

me praemia accepturum, quot interfecti essent, quippe qui non praesentibus modo vos liberauerim, sed imminentium etiam ipse malorum, libertatemque firmam praestiterim, nullo relicto iniuriarum herede. Interim in periculum venio, ne post rem praecclare adeo gestam discedam a vobis sine praemio, solusque legum, quas ab oppressione servavi, compensatione caream. Ac videtur meus iste aduersarius non publicae rei cura, ut videri vult, hoc facere, sed quod dolet interfectis, et vlcisci cupit eum, qui causa illis mortis fuit.

·4. Vos autem, iudices, ferte me quaeso paululum, dum vobis, accurate licet scientibus, ea
 quae

ὑμῶν ἀκριβῶς διηγεμένῃ· καὶ γὰρ τὸ μέγεθος αὐ-
 τῶ μάθοιτ' ἂν τῆς εὐεργεσίας τῆς ἐμῆς, καὶ αὐ-
 τοὶ μᾶλλον εὐφρανείσθε, λογιζόμενοι ὡς ἀπηλ-
 λάγητε. ἔ γὰρ ὥσπερ ἄλλοις τισὶν ἤδη συνέβη
 πολλάκις, ἀπλὴν καὶ ἡμῖς τυραννίδα, καὶ μίαν
 δαλείαν ὑπεμείναμεν, ἔδ' ἐνὸς ὑπηνέγκαμεν ἐπι-
 θυμίαν δεσπότην, ἀλλὰ μόνοι τῶν πώποτε τὰ
 ὅμοια δυσυχησάντων, δύο ἀνδ' ἐνὸς τυράννης
 εἶχομεν, καὶ πρὸς διττὰ οἱ δυσυχεῖς ἀδικήμα-
 τα διηρέμεθα. μιστριώτερος δὲ ὁ πρεσβύτερος ἦν
 παραπολὺ, καὶ πρὸς τὰς ὀργὰς ἡπιώτερος, καὶ
 πρὸς τὰς κολάσεις ἀμβλύτερος, καὶ πρὸς τὰς
 ἐπιθυμίας βραδυτέρος, ὡς ἂν ἤδη τῆς ἡλικίας
 τὸ μὲν σφοδρότερον τῆς ὀρμῆς ἐπεχέσης, τὰς
 δὲ

quae sunt in tyrannide enarró: sic enim et ma-
 gnitudinem beneficii mei cognoscetis, et ipsi ma-
 gis gaudebitis, cogitantes quibus *malis* liberati
 sitis. Neque enim, vt aliis saepe contigit, sim-
 plicem nos quoque tyrannidem, et seruitutem
 vnā sustinuimus, nec vnus cupiditatem do-
 mini tolerauimus, sed soli omnium, qui vn-
 quam in simili calamitate vixere, duos pro vno
 habuimus tyrannos, inter duplices miseri iniu-
 rias distracti fuimus. Moderatior autem multo
 erat senex, placidiorque ad iras, et ad supplicia
 hebetior, tardiorque ad cupiditates, cum vehe-
 mentiores impetus cohiberet aetas, et volupta-

δὲ τῶν ἡδονῶν ὀρέξεις χαλαναγωγέσης· καὶ πρὸς
γε τὴν ἀρχὴν τῶν ἀδικημάτων ὑπὸ τῆ παιδὸς
αἰκῶν προσήχθαι ἐλέγετο, ἃ πάνυ τυραννικὸς
αὐτὸς ὢν, ἀλλ' εἰκῶν ἐκείνῳ· Φιλότατος γὰρ
ἐς ὑπερβολὴν ἐγένετο, ὡς εἰδείξε, καὶ πάντα ὃ
παῖς ἦν αὐτῷ, καὶ ἐκείνῳ ἐπέθετο, καὶ ἡδύκει
ὅσα κελεύει, καὶ ἐκόλαζεν ἅς πρὸς αὐτοί, καὶ
πάντα ὑπηρετεῖ, καὶ ὅλως ἐτυραννείτο ὑπ' αὐ-
τῷ, καὶ δορυφόρος τῶν τῆ παιδὸς ἐπιθυμιῶν ἦν.

Ὁ νεανίας δέ, τῆς μὲν τιμῆς παρεχώρει καὶ
ἡλικίαν ἐκείνῳ, καὶ μόνον ἐξίστατο τῆ τῆς ἀρχῆς
ὀνόματος· τὸ δ' ἔργον τῆς τυραννίδος καὶ τὸ κε-
φάλαιον αὐτὸς ἦν. καὶ τὸ μὲν πιστὸν καὶ ἀ-
σφαλές, ἀπ' αὐτῆ παρεῖχε τῇ δυναστείᾳ· τὴν
δ'

rum appetitiones frenaret. Quin ad initia iniu-
riarum a filio praeter voluntatem dicebatur im-
pulsus, qui non tyrannico ipse ingenio esset, sed
illi concederet, vir supra modum amans libero-
rum, quod *suo exitu* comprobavit. Omnia ipsi
filius, illi obsequi; quidquid ille imperaret, in-
iuste agere; quos iuberet ille, supplicio afficereq;
omnia illi ministrare. Tandem sub illius erat ty-
rannide, satellites erat cupiditatum filii.

5. At iuvenis aetatis respectu honore isti cessit,
solumque imperii nomine abstinuit: res quidem
ipsa tyrannidis et caput ipse fuit: ut fida esset et
secura potentia a se praestitit. Fructum autem
iniu-

δὲ ἀπόλαυσιν μόνος ἐκαρπᾶτο τῶν ἀδικημάτων.
ἐκείνος ἦν ὁ τὰς δορυφόρους συνέχων, ὁ τὴν Φρε-
ρὰν κρατύνων, ὁ τὰς τυραννημένους ἐκκέπτων, ὁ
τὰς ἐπιβαλεύοντας Φοβῶν ἐκείνος, ὁ τὰς ἐΦή-
βας ἀνασπῶν 1), ὁ ἐνυβρίζων ταῖς γάμοις ἐ-
κείνῳ

iniuriarum solus ille percepit. Ille erat, qui fa-
tellites contineret, qui firmaret praelidia, qui
subiectos tyrannidi excideret, qui insidiantes ter-
reret, qui spadones faceret adolescentulos, qui
contumelia nuptias afficeret: ad hunc deduce-

I 3

ban-

1. Ὁ τὰς ἐΦήβας ἀνασπῶν] Vix dubium est,
quin illud genus iniuriae notetur, quo ado-
lescentuli vel castrantur plane, vel nervis
certe *convulsis* aut contritis ad generandum
redduntur inhabiles: tyrannorum opus quod
ab Orientis regibus didicere. Huic rei aptum
esse verbum *σπᾶν*, faciunt *spadones*. Vid.
viri docti ad l. 128. de V. S. Sed est etiam
apud τὰς ὁ, *Leuit.* XXII, 24. ἀπεσπασμένον,
respondens τῷ *תקדש* atque τῷ *תלד*, et
ἐκτεθλιμμένον et ἐκτομία iunctum. Habet
ἀποσπάδας *Suidas*, τὰς ἀποσπασθέντας,
quibus iungit ἀποσπᾶδοντας τὰς ἀποκο-
πέντας. Quae cum ita sint, legendum pu-
to ὁ τὰς ἐΦήβας ἀποσπῶν et vertendum,
vt posui. Quod si ἀνασπῶν eodem modo
accipi posse doceat aliquis, mutatione plane
opus non fuerit. Neque tamen, si cui ista
displiceant, vehementer repugnauerim, si
ἀνα-

κείνῳ αἱ παρθέναι ἀνήγοντο, καὶ εἴ τινες σφα-
γαί, καὶ εἴ τινες φυγαί, καὶ χρημάτων ἀφαι-
ρέσεις, καὶ βάσανοι, καὶ ὕβρεις, πάντα ταῦτα
τολμήματα ἦν νηανικά. ὁ γέρον δ' ἐκείνος ἠκο-
λᾷται, καὶ συνηθίζει, καὶ ἐπὶ ἡμῶν μόνον τὰ τῶ
παιδὲς ἀδικήματα, καὶ τὸ πρᾶγμα ἡμῶν ἀφό-
ρητον καθιστᾷ. Ὅταν γὰρ αἱ τῆς γνώμης
ἐπιθυμίαι τὴν ἐκ τῆς ἀρχῆς ἐξουσίαν προσλά-
βωσιν, ἔδνα ὅσον ποιεῖν τῶν ἀδικημάτων.

Μάλιστα δὲ ἐκεῖνο ἐλύπει, τὸ εἰδέναι μακρὰν,
μᾶλλον δὲ αἰδίδιον τὴν δακρυαίαν ἐσομένην, καὶ ἐκ
δα-

bantur virgines: et si quae caedes, si qua exilia,
et bonorum ereptiones, et tormenta, et con-
tumeliae, omnia haec ausa erant iuuenilia. Se-
nex autem ille obsequi, iniuriae socius esse, lau-
dare solum filii sui iniusta facinora. Intolerabi-
lem nobis hanc rem esse *inter omnes* constabat.
Cum enim cupiditates animi ab imperio nanci-
scuntur insuper potentiam, modum nullum iniu-
riarum faciunt.

6. Maxime vero illud nos angebat, quod scire-
mus, longam, potius vero aeternam, futuram
serui-

ἀνασπᾶν retinere velit, et interpretari *con-*
trahere, sibi adiungere, quasi sursum in ar-
cem suam trahere. Gesner.

διαδοχῆς παραδοθησομένην τὴν πόλιν, ἄλλοτε ἄλλω δεσπότῃ, καὶ ποιηρῶ, κληρονομήμα γενησόμενον τὸν δῆμον, ὡς τοῖς γε ἄλλοις ἐμὴ κρᾶτις ἐκπῖς αὐτῇ, τὸ λογίζεσθαι, καὶ πρὸς αὐτὰς λέγειν, ἀλλ' ἤδη παύσεσθαι, ἀλλ' ἤδη τεθνήξεται, καὶ μετ' ἐλίγην ἐλευθερογενησόμεθα. ἐπ' ἐπείκων δὲ, ἔδεν τοιαῦτον ἡλπίζετε, ἀλλ' ἐπαυώμεν ἤδη, ἕτοιμον τὸν τῆς ἀρχῆς διάδοχον τοιγαρὲν ἔδ' ἐπιχειρεῖν τις ἐπόλμα. τῶν γεννητῶν, καὶ τὰ αὐτὰ ἐμοὶ προαιρεμένων, ἀλλ' ἀπ' ἐγνώσο πάντ' ἅπασιν ἢ ἐλευθερίᾳ, καὶ ἁμυχᾷ ἢ τυραννὶς ἐδίδκει, πρὸς τρεῖς ἔσομένης τῆς ἐπιχειρήσεως.

Ἀλλ'

feruitutem, et successione quadam traditum iri urbem; alii post alium domino, eique malefico, obuenturum hereditate populum. Itaque caeteris quidem non parua illa spes, cum sic ducunt rationem, et apud animum suum dicunt: *Verumtamen iam desinet, verumtamen iam mortuus eris, et paullo post liberi nos erimus.* In illis vero tale nihil quidquam sperabatur, sed paratum iam videbamus imperii successorem. Igitur nec manum adinouere operi quisquam ausus est generosorum alioquin hominum, qui eadem quae ego cogitabant: sed spes omnis libertatis abiecta, inuicta videbatur tyrannis, cum aduersus ita multos conandum esset.

Ἄλλ' ἐν ἐμῇ ταύτ' ἐφόβησαν, ἐδὲ τὸ δυσχε-
 ρές τῆς πράξεως λαγισάμενος ἀπώκνησα, ἐδὲ
 πρὸς τὸν κίνδυνον ἀπεδειλίασα. μόνος δὲ μόνος
 πρὸς ἄτως ἰσχυρὰν καὶ πολλὴν τὴν τυραννίδα,
 μᾶλλον δὲ ἐδὲ μόνος, ἀλλὰ μετὰ τῷ ξέφκῳ ἀνῆεν
 τῷ συμμεμαχημένῳ, καὶ τὸ μέρος συντετυραν-
 νокτανηκότος, πρὸ ὀφθαλμῶν μὲν τὴν τελευ-
 τὴν ἔχων, ἀλλαζόμενος δὲ ὅμως τὴν κοινὴν
 ἐλευθερίαν τῆς σφαγῆς τῆς ἐμῆς. ἐντυχὼν δὲ
 τῇ πρώτῃ φρεσὶ, καὶ τρεψάμενος ἃ ῥαδίως
 τὰς δορυφόρους, καὶ τὸν ἐντυγχάνοντα κτείνων,
 καὶ τὰ ἀντιζάμενον πᾶν διαφθείρων, ἐπὶ τὰ
 κεφάλαιον αὐτὰ τῶν ἔργων ἰδμην, ἐπὶ τὴν μό-
 νην τῆς τυραννίδος ἰσχὺν, ἐπὶ τὴν ὑπόθεσιν τῶν
 ἡμετέρων συμφορῶν. καὶ ἐπιστὰς τῷ τῆς ἀπρο-
 πόν

7. Me vero ista non terruerunt, neque diffi-
 cultate operis perpensa conatum abiēci, neque ad
 periculi conspectum metu resilii: sed solus, solus
inquam ad validam adeo et multiplicem tyranni-
 dem; quin non solus, sed gladio meo comitatus
 escendi, qui auxilio mihi fuit, et pro sua parte
 tyrannum vna interfecit, mortem prae oculis cum
 haberem, caede tamen mea communem liberta-
 tem redempturus. Cum autem in primum praesi-
 dium incidissem, nec sine difficultate in fugam
 vertissem satellites, interfecto si quis occurreret,
 et quidquid obstaret trucidato, ad ipsum caput
 operum iui, ad solum robur tyrannidis, ad cala-
 mitatum nostrarum argumentum. Imminens igitur

πόλεως Φρουρίῳ, καὶ ἰδὼν γεννικῶς ἀμυνόμενον καὶ ἀνθιστάμενον, πολλοῖς τραύμασιν, ὅμως ἀπέκτετα.

Καὶ ἡ μὲν τυραννὶς ἤδη καθήρητο, καὶ πέρχες εἶχέ μοι τὸ τόλμημα, καὶ τὸ ἀπ' ἐκείνου, πάντες μὲν ἐλεύθεροι, ἐλείπετο δ' ὁ γέρων ἔτι μόνος, ἄνοπλος, ἀποβεβληκῶς τὰς Φύλακας, ἀπολωλεκῶς τὸν μέγαν ἐκείνον αὐτῷ δορυφόρον, ἔρημος, ἃδὲ γενναίας ἔτι χειρὸς ἄξιος. ἐνταῦθα τοίνυν πρὸς ἑμαυτὸν, ὦ ἄνδρες δικασταί, τὰ τοιαῦτα ἐλογισάμην, πάντ' ἔχει μοι καλῶς, πάντα πέπρχεται, πάντα κατόρθωται, τίνα ἂν ὁ περίλοιπος κολασθεῖν τρόπον; ἐμῇ μὲν γὰρ ἀνάξιός ἐσι, καὶ τῆς ἐμῆς δεξιᾶς, καὶ μάλιστα ἐπ'

tur huic arcis ipsius praesidio, videns illum fortiter pro se propugnantem et resistentem, multis vulneribus, interfeci tamen.

§. Atque ipsa quidem tyrannis iam destructa erat, finem suum habuit meus mihi conatus. Ab eo inde tempore omnes eram liberi, supererat senex solus, inermis, amissis custodibus, amissio magno illo suo satellite, desertus, forti manu iam non amplius dignus. Hic igitur talia, iudices, apud me agitabam. Bene iam habent mihi omnia: perfecta sunt omnia: feliciter, ut oportebat, omnia acta sunt. Quemadmodum vindicabitur ille relictus? Me quidem, et hac dextra indignus est, maxime si post facinus ita clarum,

ἐπ' ἔργῳ λαμπρῷ, καὶ νεανικῷ, καὶ γενναίῳ ἀνηρημένος, καταισχύνων καὶ κείνην τὴν σφαγὴν. ἄξιον δέ τινα δεῖ ζητῆσαι δήμιον, ἀλλὰ μετὰ τὴν συμφορὰν, μηδὲ τὴν αὐτὴν κερδαίνειν· ἰδέτω, κολασθῆτω, πάρακείμενον ἐχέτω τὸ ξίφος· τέτω τὰ λοιπὰ ἐντέλλομαι· ταῦτα βελευσάμενος, αὐτὸς μὲν ἐκποδὼν ἀπηλλοττόμενος. ὁ δὲ 2), ὅπερ ἐγὼ πρέμαντευσάμην, δις τράξατο, καὶ ἐτυραννοκτόνησε, καὶ τέλος ἐπέθηκε τῷ ἐμῷ δράματι.

Πάρεμι ἔν κομίζων ὑμῖν τὴν δημοκρατίαν, καὶ θάρρειν ἤδη προκηρύττων ἅπασι, καὶ τὴν ἐλευθερίαν εὐαγγελίζόμενος. ἤδη οὖν ἀπολαύετε

et iuvenile, et generosum interficiatur, et illam quoque caedem dehonestot. Querendus autem est dignus illo carnifex neque post calamitatem aequum est, cum istum luerifacere. Videat: puniatur: adiacentem habeat gladium: huic mando reliqua. Hoc capto consilio, ipse e vestigio distefli. At ille, quod diuinaveram, perfecit, occidit tyrannum; finem meae actioni imposuit.

9. Adsum igitur, portans vobis populi imperium, et bono animo esse iubens vniuersos, et laetum de libertate nuntium adferens. Iam ergo fru-

2. Ὁ δὲ] De gladio tam forti, quasi vir esset, loquitur. *du Soul.*

τε τῶν ἔργων τῶν ἐμῶν. κενὴ μὲν ὡς ὄρατε
 πονηρῶν ἢ ἀκρόπολις, ἐπιτάττει δὲ εὐδαίμων, ἀλλὰ
 καὶ τιμᾶν ἔξῃσι, καὶ δικάζειν, καὶ ἀντιλέ-
 γειν κατὰ τὰς νόμους, καὶ πάντα ταῦτα γεγένη-
 ται δι' ἐμὲ ὑμῶν, καὶ διὰ τὴν τέλμαν τὴν ἐμὴν·
 καὶ τῷ ἐνὸς ἐκείνῃ Φόνει, μεθ' ὃν ἐκ ἔτι ζῆν
 πατὴρ ἐδύνατο. ἀξιῶ δ' ἐν ἐπὶ τέτοις, τὴν
 ὀφειλομένην δοθῆναί μοι παρ' ὑμῶν δωρεάν, καὶ
 φιλοκερδῆς, εὐδαίμων μικρολόγος τις ὢν, καὶ ἐπὶ
 μισθῷ τὴν πατρίδα εὐεργετῶν προσηρημένος, ἀλ-
 λά βεβαιωθῆναί μοι βεβλόμενος τὰ κατορθώ-
 ματα τῆς δωρεᾶς, καὶ μὴ διαβληθῆναι, μηδ' ἁ-
 δοξον γενέσθαι τὴν ἐπιχείρησιν τὴν ἐμὴν, οἷς
 ἀτελεῖ καὶ γέρωσ ἀναξίαν κεκριμένην.

Οὐτοσί

fructum percipitis meorum operum: vacua, vt
 videtis, malis arx est: imperat nemo; sed honore
 afficere licet, et in ius ire, et contra dicere se-
 cundum leges. Atque haec omnia mea vobis
 opera contigerunt, perque meam audaciam, et
 ex vna illa caede, post quam vivere pater non
 amplius potuit. Peto igitur pro his debitum dari
 mihi a vobis praemium, non lucri cupidus aut
 sordidus, qui mercede inductus bene de patria
 mereri voluerim; sed quod firmari mihi volo prae-
 mio isto rem bene gestam, nec detrahi de illa,
 aut ingloriam reddi susceptam a me actionem,
 velut imperfectam indignamque iudicatam prae-
 mio.

10. At

Οὐτοσὶ δὲ ἀντιλέγει, καὶ Φησὶν, ἐκ εὐλογον
 ποιεῖν με τιμᾶσθαι θέλοντα, καὶ δωρεὰν λαμ-
 βάνειν. οὐ γὰρ εἶναι τυραννοκτόνον, εἰδὲ πε-
 πρᾶχθαι μοι τί κατὰ τὸν νόμον, ἀλλ' ἐνδεῖν τε
 τῷ ἔργῳ τῷ ἐμῷ, πρὸς ἀπαιτήσιν τῆς δωρεᾶς.
 πυνθάνομαι τοίνυν αὐτῆ, τί λοιπὸν ἀπαιτεῖς
 παρ' ἐμῆ; ἐκ ἐβλήθην; ἐκ ἀνῆλθον; ἐκ ἐφό-
 νηυσα; ἐκ ἡλευθέρωσα; μή τις ἐπιτάττει; μή
 τις κελεύει; μή τις ἀπειλεῖ δεσπότης; μή τις
 με τῶν κακῶν διέφυγεν; ἐκ ἂν αἵ ποίς; ἀλ-
 λὰ πάντα εἰρήνης μεσᾶ, καὶ πάντες οἱ νόμοι,
 καὶ ἐλευθερία σαφής, καὶ δημοκρατία βέβαιος,
 καὶ γάμοι ἀνύβριστοι, καὶ παῖδες ἀδελφεῖς, καὶ παρ-
 θένοικ.

10. At iste contradicit, et praeter rationem fa-
 cere me ait, qui honorari postulem, et accipere
 praemium: neque enim esse me tyrannicidam;
 neque peractum a me quidquam secundum legem;
 sed deesse aliquid operi meo ad id, ut postulare
 praemium possim. Interrogo igitur illum, Quid
 reliquum a me poscis? non volui? non escendi?
 non interfeci? non liberaui? numquis imperat?
 numquis iubet? numquis Dominus minatur?
 numquis me maleficorum effugit? Non sane di-
 xeris. Sed pace omnia plena, et leges valent
 omnes, et libertas liquida, et firmum populi im-
 perium, et matrimonia contumeliis non obnoxia,
 et liberi metus expertes, et virgines securae, et commu-

θένοι ἀσφαλείς, καὶ ἐορτάζεσα τὴν κοινὴν εὐ-
τυχίαν ἢ πόλιν. τίς ἔν ὁ τάτων ἀπάντων αἰ-
τίος; τίς ὁ ἐκείναι μὲν παύσας, τὰδε παρεσχῆ-
μένος; εἰ γὰρ τις ἐς τῶν 3) πρὸ ἐμῆ τιμᾶσθαι
δίκαιος, παραχωρῶ τοῦ γέροντος, ἐξίσταμαι τῆς
δωρεᾶς. εἰ δὲ μόνος ἐγὼ πάντα διεπραξάμην
τολμῶν, κινδυνεύων, ἀνιῶν, ἀναιρῶν, κολάζων,
δι' ἀλλήλων τιμωρέμενος, τί με διαβάλλεις τὰ
κατορθώματα; τί δὲ ἀχάριστον πρὸς μὲ τὸν αἴ-
μον ποιῆς εἶναι.

Οὐ

communis felicitatis causa festos dies agit ciuitas.
Quis igitur auctor horum omnium? quis est qui
istis omnibus finem imposuit, haec praestitit? Si
quis enim est prae me dignus honore, cedo illi
praemio, renuntio muneris. Sin solus ego per-
feci omnia, audendo, periculum subeundo, ascen-
dendo, interficiendo, puniendo, alterum alterius
opera ulciscendo, quid calumniaris res praecclare
a me gestas? quid populum, ut ingratus aduer-
sum me sit, inducis?

II. Ne-

3. Τῶν.] Illud τῶν officere videtur sententiae.
Nam si eius rationem habeas, ita vertendum
fuerit, *si quis est eorum, qui ante me fuere,
praemio dignus: quod a nemine factum puto.*
Et sane aut omittendum videtur, aut in πω,
aliamue particulam mutandum. Gesner.

Οὐ γὰρ αὐτὸν ἐφόνευσας τὸν τύραννον· ὁ δὲ νόμος, τυραννοκτόνῳ δίδωσι τὴν δωρεάν. διαφέρει δὲ εἰπέ μοι, τί, ἢ αὐτὸν ἀνελεῖν, ἢ τοῦ θανάτου παρασχεῖν τὴν αἰτίαν; ἐγὼ μὲν γὰρ ἔδεν, οἶμαι· ἀλλὰ τῷτο μένον ὁ νομοθέτης οἶδε, τὴν ἐλευθερίαν, τὴν δημοκρατίαν, τὴν τῶν δεινῶν ἀπαλλαγὴν· τῷτ' ἐτίμησε, τῷτ' ἄξιον ἀμοιβῆς ὑπέλαβεν, ὥστε ἂν εἴποις, μὴ δι' ἐμὲ γεγενῆσθαι· εἰ γὰρ ἐφόνευσας δι' ὃν ἐκείνος ζῆν ἂν ἐδύνατο, αὐτὸς εἰργασμαὶ τὴν σφαγὴν· ἐμὸς ὁ φόνος, ἡ χεὶρ ἐκείνη. μὴ τοίνυν ἀκριβολογᾷς ἔτι περὶ τῆς τρόπης τῆς τελευτῆς, μηδ' ἐξέταζε ὅπως ἀπέθανεν, ἀλλ' εἰ μὴκέτ' ἐστὶ, εἰ δι' ἐμὲ τὸ μὴκέτ' εἶναι ἔχει, ἐπεὶ καὶ κείνῳ
 προσ-

II. *Neque enim inquit, tyrannum ipsum interfecisti: at lex tyrannicide decernit praeonium. Interestne autem, dic mihi, vtrum quis ipsum interfecerit, an causam illi mortis prae-buerit? Equidem nihil puto; sed hoc solum legislator spectavit, libertatem, potestatem populi, liberationem ab iniuriis. Hoc honoravit, hoc dignum iudicavit praemio, quod sane mea opera factum non negaveris. Si enim eum interfeci, propter quem interfectum iste vivere iam non potuit, caedem ipse patraui. Caedes mea est, illius manus. Noli igitur tenuiter porro disputare de genere mortis, neque exquire, quomodo perierit? sed vtrum esse desierit? vtrum a me illud habeat, quod desierit?*

Alio-

προσέξετάσιν μοι δοκεῖς, καὶ συνοφαιντήσιν
 τὰς εὐεργέτας, εἴ τις μὴ ξίφει, ἀλλὰ λίθῳ, ἢ
 ξύλῳ, ἢ ἄλλῳ τῷ τρόπῳ ἀπέκτεινε. τί δὲ εἰ
 ἀμὲν ἐξεπολιόρησα τὸν τύραννον, τὴν ἀνάγκη
 τῆς τελευτῆς παρέχων, ἀπῆλθεις ἂν καὶ τότε
 παρ' ἐμὲ αὐτόχειρ τὴν σφαγὴν; ἢ ἐνδοῖν ἔλε-
 γες μοι τι πρὸς τὸν νόμον; καὶ ταῦτα, χαλε-
 πώτερον τῶ κακέρῳ πεφονευμένῳ; ἐν μόνον
 ἐξέταξε, τῷτο ἀπαίτει, τῷτο πολυπραγμόνει,
 τίς τῶν πονηρῶν λείπεται, ἢ τίς ἐλπίς τῶ. Φό-
 βος, ἢ τί ὑπόμνημα τῶν συμφορῶν; εἰ δὲ κα-
 θαρὰ πάντα, καὶ εἰρηνικὰ, συνοφαιντοῦντός
 ἐς τῷ, τρόπῳ τῶν πεπραγμένων χρωμένου 4),
 ἀπο-

Alloquin illud etiam quaesiturus videris, et ca-
 lumniaturus bene meritos, si quis non ferro, sed
 lapide, aut fuste, aut alio modo interfecerit.
 Quid vero si fame expugnassem tyrannum, ob-
 iecta illi necessitate moriendi, numquid tum et-
 iam a me reposceres caedem manu mea factam,
 aut deesse aliquid mihi diceres ad legem? idque,
 licet difficiliore mortis genere interfectus sit ma-
 lesicus? Quin tu unum solum exquire; illud re-
 posce; circa illud curiosus esto: quis impiorum
 relictus sit? aut quae metus suspicio? aut quod
 calamitatum monumentum? Si vero pura omnia,
 et pacata; calumniatoris est, modo et ratione fa-
 cinoris

4. Χρωμένῳ] Retulit librarius ad συνοφαιντῶν-
 τος.

ἀποσερεῖν ἐθέλειν τὴν ἐπὶ τοῖς πεπονημένοις
δωρεάν.

Ἐγὼ δὲ καὶ τῷτο μέμνημαι διηγορευμένον ἐν
τοῖς νόμοις, ἐκτὸς εἰ μὴ διὰ τὴν πολλὴν δαλείαν
ἐπιλέλησμαι τῶν ἐν αὐτοῖς εἰρημένων, αἰτίας
θανάτου εἶναι διττάς, εἴ τις αὐτὸς ἀπέκτεινεν,
ἢ εἴ τις μὴ αὐτὸς μὲν ἀπέκτεινε, μηδὲ τῇ χειρὶ
ἔδρασε τὸ ἔργον, ἠνάγκασε δὲ, καὶ παρέσχεν
ἀφορμὴν τῷ Φόνι· τὰ ἴσα καὶ τῷτον ἀξιοῖ ὁ
νόμος αὐτὸν ἀντικολάζεσθαι μάλα δαιδαίως 5).
οὐ

cinoris ad hoc uti velle, ut intercipias praemium
laboribus propositum.

12. Quin ego hoc etiam diserte dictum in le-
gibus memini, nisi per longam servitutem eo-
rum quae ibi dicuntur oblitus sum, causas mor-
tis esse duplices, si quis ipse interfecit; aut si ipse
quidem non interfecit, neque manu perpetravit
opus; coëgit autem, et causam caedis praebuit;
aequaliter hunc etiam ipsum lex censet vicissim
debere puniri: iuste sane. Non enim voluit ipso
facto

πος. Sed esse debet accusativus iunctus in-
finito ἀποσερεῖν. Quam primum fuerit u
mutare in υ, apparet. Gesner.

9. Οὐ γὰρ ἐβάλετο τῷ πεπραγμένῳ ἴσον γί-
γνεσθαι τὸ τῆς ἀδείας.] Sic vertere visum,
ut ipsa argumentandi ratio magis pateret.
Opponuntur, ut arbitror, τὸ πεπραγμένον,
(ut mox καὶ Φαλὴ, τῶν πεπραγμένων et alia)
id

ὁ γὰρ ἐβέλετο τῷ πεπραγμένῳ ἥσσαν 6) γίνε-
σθαι

facto minorem esse *suppeditatam plenam faciendo* facul-

id quod sua quis manu fecit τὸ τῆς ἀδείας.

"Αδείαν autem puto, quam modo ἀφορμὴν τῷ φόβῳ dixit. Obuersantur mihi alia etiam loca, ubi ἀδεία et ἀδεῶς similiter ponuntur, et non tam ad metus absentiam et impunitatem, quod ad plenam, cui nihil deest, facultatem, opportunitatemque referantur. *Gesner.*

6. ἥσσαν] Quia probis Codd. nititur, et bel-
lam argumentationem efficit, recepi, et pro
nonne . . . aequalem; non enim minorem, in
versione reposui, ut quam minime multa in
Cl. Gesneri interpretatione mutarem; quae
ad vulgatam ὁ γὰρ — ἥσσαν composita, sic
habebat: *nonne enim voluit ipsi facto aequa-
lem esse suppeditatam plenam faciendo faculta-
tem?* Quam versionem ut non reiicio, sic
tamen illud ἥσσαν eo planiorem sensum ex-
hibere existimo, quae ipse sic est simplicior,
si sine interrogatione procedat. Est enim
sensus: *Lex non minus respicit consilium, quam
ipsum factum.* "Αδεία enim temerariam at-
que audacem molitionem hic significare vi-
detur, quare, si liceret, omnia sic redderem:
*Non enim voluit (lex) facto ipso leuius cen-
seri audax consilium, vel potius: conatum
istius, qui eo minore cum poenae metu
agit, quod tutius per alium, quam per se*

σθαι τὸ τῆς ἀδείας, καὶ περιττὴ λοιπὸν ἡ ἐξέτασις τῆς τρόπου τῆς σφαγῆς. εἴτα τὸν μὲν ἄλλως ἀποκτείνοντα, κολάζειν ὡς ἀνδροφόνον δικαιοῖς; καὶ ἑδαιμῶς ἀφ᾽ ἑσθαι θέλεις; τὸν δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν τέττω τρόπον εὖ πεποιηκότα τὴν πόλιν, ἢ τῶν ὁμοίων ἀξιώσεις τοῖς εὐεργέταις;

Οὐδὲ γὰρ ἐκεῖνο ἂν ἔχοις λέγειν, ὡς ἐγὼ μὲν ἀπλῶς αὐτὸ ἐπραξα, ἠκολούθησε δὲ τι τέλος ἄλλως χρησὸν, ἐμᾶ μὴ θελήσαντος. τί γὰρ ἔτι
ἔδε-

facultatem. Caeterum superuacuum est quaerere de modo caedis. Deinde eum, qui ita interfecit, punire ut homicidam iustum arbitraris, et nullo modo vis dimitti; eum vero, qui eadem plane qua hic ratione beneficio urbem affecit, non iisdem, quibus *alios* bene meritos *praemiis* dignum censes?

13. Neque enim illud possis dicere, me simpliciter illud *ac temere* fecisse, consecutum autem aliunde finem bonum praeter meam voluntatem. Quid

caedem perficit. Verum et recte *licentiam*, siue *potestatem agendi*, quam alteri facio, veritas; ideoque hac in parte nihil quidem Cl. *Gesnero* aduersor, modo ea agendi facultas per *ἀδειαν* intelligatur, quae simul securitatem quandam aut impunitatem promittit.
Reitz.

ἔδεδίειν, τοῦ ἰσχυροτέρου πεφονευμένῃ; τί δὲ κατέλιπον τὸ ξίφος ἐν τῇ σφαγῇ, εἰ μὴ πάντως τὸ ἐσόμενον αὐτὸ προεμαντευόμην; ἐκτὸς εἰ μὴ τῷτο Φῆς, ὡς ὁ τύραννος ὁ τεθνεὺς ἦν. ἔδὲ ταύτην εἶχε τὴν προσηγορίαν, ἔδὲ δωρεὰς ἐπ' αὐτῷ πολλάς, εἰ ἀποθάνοι, ἡδύως ἂν ὑμεῖς ἐδώκατε. ἀλλ' ἂν ἂν εἴποις. εἴτα τῷ τυράννῳ πεφονευμένῃ, τῷ τὴν αἰτίαν παρασχόντι τῆς σφαγῆς, ἔκ ἀποδώσεις τὴν δωρεάν; ὦ τῆς πολυπραγμοσύνης. μέλει δέ σοι πῶς ἀπέθανεν, ἀπολαύοντι τῆς ἐλευθερίας, ἢ τὸν τὴν δημοκρατίαν ἀποδεδωκέντα, περιττότερόν τι πρόσαιταις; καίτοι ὁ γε νόμος, ὡς Φῆς, τὸ κεφάλαιον ἐξετάζει τῶν πεπραγμένων· τὰ διὰ μέσῃ δὲ

Quid enim amplius metuebam, interfecto, qui erat fortior? Quid vero gladium in iugulo reliqui, nisi omnino quod futurum erat diuinaui? Nisi forte hoc dicis, tyrannum non fuisse, qui perit, neque illam habuisse appellationem, neque vos de ipso, si moreretur, praemia plura libenter fuisse duros. Tum tu caeso tyranno, ei qui caussam illi caedis praebeuit, praemium non reddes? Vah curiositatem! Curas autem quomodo mortuus sit, cum libertate fruaris? an ab eo, qui populo restituit imperium, amplius quid postulas? Quamquam lex quidem, ut ais, caput factorum exquirat; quae vero in medio sunt, re-

K 2

linquit

δὲ πάντα εἶ, καὶ ἔτι πολυπραγμονεῖ. τί γάρ; καὶ ἔχῃ ἐξελάσας τὶς τυράννον, ἤδη τιμὴν ἔλαβε τυραννοκτόνου; καὶ μάλα δικαίως· ἐλευθερίαν γὰρ καὶ κείνος ἀντὶ δαλείας παρέσχηται. τὸ δ' ὑπ' ἐμῷ γεγεννημένον, εἰ Φυγὴ, εἰ δὲ δευτέρως ἐπαναστάσεως ἐλπίς, ἀλλὰ παντελὴς καθάρσις, καὶ πανωλεθρία παντὸς τῷ γένους, καὶ ῥιζόθεν τὸ δεινὸν ἅπαν ἐκκεκορμένον.

Καὶ μοι πρὸς θεῶν ἤδη ἀπ' ἀρχῆς ἐς τέλος, εἰ δοκεῖ, πάντα ἐξετάσατε, εἴ τι τῶν πρὸς τὸν νόμον παραλείπεται, καὶ εἰ ἐνδεῖ τῶν προσεῖναι ὀφειλόντων τυραννοκτόνω. πρῶτα μὲν δὴ γνώμην πρὸς ἀρχὴν χρὴ γενναίαν, καὶ Φιλόπο-

linquit omnia, nec amplius curiosa est. Quid enim? nonne etiam qui expulit tyrannum, iam praemium tyrannicidae accepit? Et iuste quidem. Libertatem enim et ipse pro servitute praestitit. At meum factum non exilium, non novae metus invasionis, sed perfecta vndique destructio, et plenus uniuersi generis interitus, radicitusque malum omne extirpatum.

14. Et iam mihi, obsecro, ab initio inde usque ad finem, exquirite, si videtur, omnia, si quid eorum, quae ad legem *implendam* pertinent, praetermissum sit: et si quid desit eorum, quae inesse in tyrannicida debent. Primo sane animum ante adesse oportet generosum, et aman-

tem

ἀπολὴν, καὶ πρὸ τῶν κοινῶν κινδυνεύειν ἐθέλ-
σαν, καὶ τῷ οἰκείῳ θανάτῳ τὴν τῶν πολλῶν
σωτηρίαν ὠνησομένην· ἃρ' ἐν πρὸς τῷτο ἐνεδέ-
σα, ἐμαλακίσθην, ἢ προσιδόμενός τινα τῶν διὰ
μέσας κινδύνων ἀπώκησα; ἐκ αὖν εἴποις. μέν-
ταινυν ἐπὶ τῷτο ἔτι μόνος, καὶ κόμιζε τῷ θεῷ
σάι μόνον, καὶ τῷ βελεύσασθαι ταῦτα, εἰ καὶ
μὴ χρῆσόν ἀπαβεβήκει· ἐκ γε τῆς γνώμης αὐ-
τῆς κατασάντα 7) με, γέρας ἀξιῶν, ὡς εὐεργέ-
την λαμβάνειν. ἀμὲ μὲν δ' ὀνηθέντος ἄλλος δὲ
μετ' ἐμὲ τετυραννοκτονηκός, ἄλογον εἰπέ μοι,
ἢ ἄγνωμον ἦν παρασχεῖν; καὶ μάλιστα εἰ ἔλαγον.
ἄνδρες.

tem ciuitatis; et pro publica re periclitari volen-
tem, et sua morte salutem multitudinis emturum.
Num quid igitur ad hoc defeci, emollitus sum,
aut praeuiso aliquo eorum quae interuenire so-
lent, periculorum, conatum abieci? Non dixe-
ris. Mane vero in hoc iam solo, et puta me vo-
luntatis solius et consilii huius, etsi vtile patriae
non euenerit, et de solo ipso animo consistentem,
postulare praemium, vt bene meritum, accipere.
Si igitur non potuissē, alius autem post me in-
terfecisset tyrannum, absurdum, dic mihi, aut
irrationabile fuerit praestari mihi praemium? in
K 3 primis

7. Κατασάντα] Accipio κατασάντα iudiciali
significatione, vbi significat stare in iudicio.
Gefner.

ἄνδρες, ἐβελόμην; ἤθελῃσα, ἐπεχείρησα, ἐπα-
ράθην τῆς γνώμης, μόνος ἀξίός εἰμι τιμᾶσθαι,
τί ἂν ἀπεκρίνω τότε;

Νῦν δέ, ἃ τᾷτό Φημι, ἀλλὰ καὶ ἀνῆλθον, καὶ
ἐκινδύνευσα, καὶ μυρία πρὸ τῆς τοῦ νεανίσκου
σφαγῆς ἐπέειπα. μὴ γὰρ ἔτω ῥᾶσον, μηδ' εὐ-
χερὲς ὑπολάβητε εἶναι τὸ πρᾶγμα, Φρεσὶν ὑ-
περβῆναι, καὶ δορυφόρων κρατῆσαι, καὶ τρέψα-
σθαι τοσάυτας μόνον· ἀλλὰ σχεδὸν τὸ μέγιστον
ἐν τῇ τυραννικοτονίᾳ, καὶ τὸ κεφάλαιον τῶν ἔρ-
γων, τᾷτό ἐστιν. ἃ γὰρ δὴ αὐτός γε ὁ τύραννος
μέγα καὶ δυσάλωτον καὶ δυσκατέργαστον ἐστίν,
ἀλλὰ τὰ φρεσὶντα καὶ συνεχόντα τὴν τυραννί-
δα· ἃ τις ἂν νικήσῃ, πάντα ἔτος κατώρθωσιν,
καὶ

primis si dicam, Viri, cogitavi, volui, conatus
sum, experimentum animi dedi: solus honore di-
gnus sum: quid tum mihi respondeas?

15. Iam vero non hoc dico, sed etiam escen-
di, periclitatus sum, et sexcenta ante caedem
iuuenis feci. Nolite enim putare facillimum adeo,
et proclive esse negotium, praesidia superare,
satellites vincere, tot homines in fugam conii-
cere unum: sed maximum fere in tyrannicidio,
et caput operum hoc est. Neque enim sane ty-
rannus ipse magnum quiddam est, captuque et
confectu adeo difficile; sed ea quae custodiunt,
continentque tyrannidem, quae si quis vicit,
omnia ille praeclare confecit; paruum quiddam
est,

καὶ τὸ λοιπὸν, ὀλίγον. τὸ δὲ δὴ ἄχρει τῶν τυραννῶν προσελθεῖν, εἰ ἂν ὑπῆρξέ μοι, μὴ ἔχῃ τῶν περὶ αὐτὰς φυλάκων, καὶ δορυφόρων ἀπάντων κεκρωτηρότι, καὶ κείνας ἅπαντας προνοητικότητι. εἰ δὲν ἔτι προσίδημι, ἀλλ' ἐπὶ τέτων αὐθις μένω· Φυλακῆς ἐκράτησα, δορυφόρους ἐνίκησα, τὸν τύραννον, ἀφύλακτον, ἀνοπλον, γυμνὸν ἀπέδωκα· τιμῆς ἄξιός ἐστι τέτοις εἶναι σοὶ δοκῶ, ἢ ἔτι ἀπαιτεῖς παρ' ἐμὲ τὸν Φόνον;

Ἄλλ' εἰ καὶ Φόνον ζητεῖς, εἰς τὸ ἐνδεῖ, εἰ δ' ἀνάμακτός εἰμι, ἀλλ' εἰργασμαὶ μεγάλην καὶ γενναῖαν σφωγὴν, νεανίσκου ἀκμάζοντος, καὶ πάνσι φοβεροῦ, δι' ὃν ἀνεπιβέλευτος καμεινέας ἦν; ὦ μόνω ἐθάρξαι, ὅς ἀντὶ πολλῶν ἤρκει δορυφόρων.

est, quod superest. Accedere autem ad tyrannos mihi non contigit, nisi superatis deuictisque prius, quos circa se habebant, custodibus, satellitibusque vniuersis. Nihil iam adiucio; sed in hoc rursus maneo. Praesidium superavi, vici satellites: tyrannum custodibus exui, incrimem, nudum reddidi. Num propter haec honore dignus tibi videor: an insuper caedem a me poscis?

16. Verum si caedem quoque poscis, neque haec deest: neque incruentus sum, sed caedem feci magnam et fortem, iuuenis in ipso vigore constituti, et omnibus formidabilis, propter quem iste quoque superior erat insidiis, in quo solo habebat fiduciam, qui pro multis sufficebat

ρων. ἄρ' ἔν ἐκ ἄξιος, ὧ ἔτος, δωρεῶς, ἄλλ' ἄτιμος ἐπὶ τηλικούτοις γένωμαι; τί γὰρ εἰ δορυφόρον ἔναι, τί δὲ εἰ ὑπηρετήν τινά τῃ τυράννῃ ἀπέκτεινα; τί δ' εἰ οἰκέτην τίμιον; ἔ μέγα ἂν ἔδοξε καὶ τῷτο, ἀνελθόντα ἐν μέσῃ τῇ ἀκροπόλει, ἐν μέσοις τοῖς ὅπλοις, φόνον τινὸς ἐργάσασθαι τῶν τῃ τυράννῃ φίλων; νῦν δὲ καὶ τὸν πεφρονευμένον αὐτὸν ἴδε. υἱὸς ἦν τυράννῃ, μᾶλλον δὲ τύραννος χαλεπώτερος, καὶ δεσπότης ἀπαραίτητος, καὶ κολαῆς ὤμότερος, καὶ ὑβρισῆς βιασιώτερος· τὸ δὲ μέγιστον, κληρονόμος τῶν ὅλων, καὶ διάδοχος, καὶ ἐπιπολὺ παρκατεῖναι τὰς ἡμετέρας συμφορὰς δυνάμενος.

Βάλει

satellitibus. Numquid igitur, mi homo, non dignus praemio, sed inhonoratus post tot ac tanta ero? Quid enim si satellitem vnum, quid si ministrum tyranni vnum, interfecissem? Quid vero si seruum illi carum? nonne magnum videatur hoc quoque, ascendere aliquem, et in media arce, inter media arma, caedem facere alicuius amicorum tyranni? Iam vero interfectum vide ipsum. Filius erat tyranni: potius vero tyrannus asperior, et implacabilis dominus, et suppliciorum exactor crudelior, et in facienda iniuria violentior: quod vero maximum, heres vniuersorum et successor, quique multum extendere calamitates nostras posset.

17. Vis

Βάλει τῆτο μόνον πεπραχθαι μοι; ζῆν δ' ἐτι
 τὸν τύραννον διαπεφευγόντα; γέρας δὲ ἐπὶ τέ-
 τοις αὐτῷ· τί φατέ; ἔδωστέ; ἔχι κακείνων
 ὑφειρωσθε; ἔ δεσπότης; ἔ βαρὺς; ἐκ ἀφόρη-
 τος ἦν; νῦν δὲ καὶ τὸ κεφάλαιον αὐτὸ ἐννοήσα-
 τε· ὃ γὰρ ἔτος ἀπαιτεῖ παρ' ἐμῆ, τῆτο ὡς ἐνῆν,
 ἄριστα διεπραξάμην, καὶ τὸν τύραννον ἀπέκτει-
 να ἑτέρῳ Φόνῳ, ἔχ ἀπλῶς, ἔδὲ πληγῇ μιᾷ,
 ὅπερ εὐκταϊότατον ἦν αὐτῷ, ἐπὶ τηλικύτοις
 ἀδικήμασιν, ἀλλὰ λύπη προβασανίσας πολλῇ,
 καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς δείξας τὰ Φίλτατα οἰκτρῶς
 προκείμενα, υἱὸν ἐν ἡλικίᾳ 8), εἰ καὶ πονηρὸν,
 ἀλλ'

17. Vis hoc solum a me perfectum? vivere au-
 tem et effugisse tyrannum? Praemium equidem
 et ob haec peto. Quid dicitis? non dabitis?
 nonne illum quoque suspectum habebatis? non
 dominus? non grauis? non intolerabilis erat?
 Iam vero caput ipsum rei cogitate. Quod enim
 iste a me poscit, hoc ipsum, quam poteram pul-
 cherrime perfeci, et alia tyrannum caede inter-
 cimi, non simpliciter, nec vna plaga, quod opta-
 bile illi quam maxime fuerat, in tot tantisque
 maleficiis: sed postquam illum dolore multo ante
 excruciaui, et ante oculos ei ostendi, quod ca-
 rissimum habebat, misere proiectum, filium ad-

K 5

ultum,

8. 'Τὸν ἐν ἡλικίᾳ'] Ἡλικία, κατ' ἐξοχὴν de
 adolescentia dicitur, et illi qui in ἀκμῇ, in
 flore aetatis sunt, dicuntur εἶναι ἐν ἡλικίᾳ,

Vlpian.

ἀλλ' ἐν καὶ ἀνιμίζοντα, καὶ ὁμοιον τῷ πατρὶ,
αἵματος καὶ λυθρα ἐμπεπλησμένον. ταῦτ' ἐστὶ
πατέρων τὰ τραύματα, ταῦτα ξίφει δικαίων
τυραννοκτόνων, ἔτος θάνατος ἄξιος ὧμῶν τυ-
ραννων, αὕτη τιμωρία πρέπασα τοσέταις ἀδι-
κήμασι· τὸ δ' εὐθύς ἀποθανεῖν, τὸ δ' εὐθύς
ἀγνοῆσαι, τὸ δὲ μηδὲν τοιᾶτο θέαμα ἰδεῖν, εἴδεν
ἔχει τυραννικῆς καλίσσως ἄξιον.

Οὐ γὰρ ἡγνόεν, ὥ ἔτος 9), ἐκ ἡγνόεν, εἰδὼς
τῶν ἄλλων εἰδείς, ὅσῃν ἐκείνος εὐνοίαν πρὸς τὸν
υἱόν.

ultum, et si malum, at in ipso constitutum vigo-
re, et patri similem, sanguine et tabo oppletum.
Haec sunt patrum vulnera, hi gladii iustorum
tyrannicidarum, haec mors digna crudelissimis
tyrannis, hoc conveniens tot iniuriis supplicium.
Statim mori, statim sensu et cognitione priuari,
nullum tale spectaculum videre, nihil habet ty-
ranni vindicta dignum.

18. Neque enim ignorabam, mi homo, non
ignorabam, neque aliorum quicquam, quantam
ille

*Vlrian. ad Olynth. I. Demosth. ἡλιμιά ἐξαί-
ρετος ἐπὶ τῶν νεωτέρων. In Philipp. III.
Demosth. ὁ ἐν ἡλιμιά ὀρρονitur πρεσβυτέ-
ροις. Bos.*

9. Ω ἔτος] Frequens compellendi formula,
non tamen nimis honorifica, sed plerum-
que aliquid reprehensionis habens. *Reitz.*

υἱὸν εἶχε, καὶ ὡς ἐκ ἂν ἡξίωσεν ἐπιβιῶναι εἰς
 ἐλάχιστον αὐτῷ χρόνον. πάντες μὲν γὰρ πατέρες
 ἴσως πρὸς τὰς παῖδας τοιᾶται· ὁ δὲ, καὶ περιτ-
 τότερόν τι τῶν ἄλλων εἶχεν, εἰκότως, ὄρων μό-
 κεν ἐκείνον κηδεμένα, καὶ Φύλακα τῆς τυραννί-
 δος, καὶ μόνον προκινδυνεύοντα τῷ πατρί, καὶ
 τὴν ἀσφάλειαν τῇ ἀρχῇ παρεχόμενον. ὥστε εἰ
 καὶ μὴ διὰ τὴν εὐνοίαν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀπόγνω-
 σιν, εὐθύς ἠπιστάμεν τεθνηξόμενον αὐτὸν, καὶ
 λογιζόμενον ὡς εἰδέν ἔτι τῷ ζῆν ὄφθαλος τῆς ἐκτῆ
 παιδὸς ἀσφαλείας καθηρημένης. ἅπαντα τοί-
 νυν αὐτῷ ἀθρόα περιέστησα, τὴν φύσιν, τὴν
 λύπην, τὴν ἀπόγνωσιν, τὸν φόβον, τὰς ἐπὶ
 τῶν μελλόντων ἐλπίδας χρόνων ἐπ' αὐτὸν ἐ-
 χρησά-

ille aduersus filium beneuolentiam haberet, et
 quam nollet vel pauxillo ei tempore superstes esse.
 Nam omnes quidem patres ita forte affecti erga
 filios. At hic etiam amplius quiddam praeter
 caeteros habuit merito, videns solum illum stu-
 diofum et custodem tyrannidis, solum pericula
 pro patre subeuntem, solum securitatem prae-
 stare imperio. Itaque sciebam, etsi minus propter
 beneuolentiam; at certe propter desperationem
 mox illum periturum esse, cum ita rationes sub-
 ducturus esset; nihil sibi prodesse vitam, sublata
 quam a filio habuisset securitate. Omnia igitur
 illi confertim obieci, naturam, dolorem, despe-
 rationem, terrorem, futuri metum temporis.

His

χρησάμην τοῖς συμμαχοῖς, καὶ πρὸς τὴν τελευ-
ταίαν ἐκείνην σιέψιν κατηνάγκασα· ἀπέθανεν
ὕμῖν ἄτεκνος, λελυπημένος, ὀδυρόμενος, δακρύ-
ων, πεπενηνῶς πένθος ὀλιγοχρόνιον μὲν, ἀλλ'
ἱκανὸν πατρί· καὶ τὸ δεινάτατον, αὐτὸς ὑφ'
αὐτῷ, ὅσπερ θανάτων οἴκτιςος, καὶ πολλῷ χα-
λεπώτερος, ἢ εἰ ὑπ' ἄλλῃ γίγνοιτο.

Πῶς μοι τὸ ξίφος; μὴ τις ἄλλος τῷτο γνωρί-
ζει; μὴ τινος ἄλλῃ ὄπλον τῷτο ᾗν; τίς αὐτὸ ἐς
τὴν ἀκρόπολιν ἀνεκόμισε; πρὸ τῆς τυράννης τίς
ἐχρήσατο; τίς αὐτὸ ἐπ' ἐκένναν ἀπέσειλεν; ὦ
ξίφος κοινωνὸν καὶ διάδοχον τῶν ἐμῶν κατερ-
θωμάτων, μετὰ τοσάτῃς κινδύνους, μετὰ το-
σάτῃς φόνους ἀμελήμεθα, καὶ ἀνάξιοι δεκῶμεν
δωρεᾶς.

*His contra illum auxiliiis usus sum, et ad ultimam
illam deliberationem eum adégi. Interiit vobis
orbis, plorans, lacrumans, luctum lugens bre-
vem illum quidem, sed patri conficiendo qui suffi-
ceret: et quod gravissimum est, interiit sua ipsius
manu, quae miserrima omnium mors est, mul-
tumque, quam si ab alio inferretur, difficilior.*

19. Vbi est gladius meus? Num eum agno-
scit alius? Numquid alterius cuiusquam telum
illud fuit? quis illum in arcem detulit? ante ty-
rannum quis eo usus est? quis eum isti immisit?
o gladii particeps et successor praeclare a me fa-
ctorum, post tot pericula, post tot caedes ne-
gligimur: et indigni videmur praemio. Si enim
pro

δωρεᾶς. εἰ γὰρ ὑπὲρ μόνον τῆς τῆς τιμῆς ἡ-
 ταν παρ' ὑμῶν, εἰ γὰρ ἔλεγον, ἄνδρες, ἀποθα-
 νεῖν ἐθέλησαντι τῷ τυράννῳ, καὶ ἀνόπλῳ ἐπὶ
 τῷ καιρῷ κατελημμένῳ, ξίφος τῷτο ἐμὸν ὑπη-
 ῆρτησε, καὶ πρὸς τὸ τέλος τῆς ἐλευθερίας συν-
 ἦργησε παντὶ, τῷτο τιμῆς τε καὶ δωρεᾶς ἄξιον
 νομίζατε, δεσπότην ἔτω δημοτικῷ κτήματος
 ἢ ἂν ἡμεῖψασθε; ἢ ἂν ἐν τοῖς εὐεργέταις ἀνε-
 γράφατε; ἢ ἂν τὸ ξίφος ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀνεθή-
 κατε (10); ἢ ἂν μετὰ τῶν θεῶν ἐκεῖνο προσε-
 κυνήσατε;

NUN

pro hoc solo honorem a vobis peterem; si enim
 dicerem, Viri, tyranno mori volenti, cum in-
 ermis a tempore deprehensus esset, gladius hic
 meus ministrauit, et ad finem libertatis restitu-
 ndae unicuique adiutor fuit; hunc honore et prae-
 mio dignum iudicate! dominum rei ita popula-
 ris nonne remuneraremini? non in bene meri-
 tis illum scriberetis? non ipsum enssem in tem-
 pli donariis reponeretis? non cum diis illum ad-
 oraretis?

20. Iam

10. Ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀνεθ.] Non ut ipse quoque
 inter Deos referatur gladius; quamquam
 apud Scythas cultum acinacem legimus: sed
 quoniam ad donaria in templis suspensa pars
 etiam cultus et religionis illius peruenire vi-
 detur. Gesner.

Νῦν μοι ἐννοήσατε, οἷα πεποιημέναι εἰκὸς τὸν
 τύραννον, οἷα δὲ εἰρημέναι πρὸ τῆς τελευτῆς.
 ἐπεὶ γὰρ ὑπ' ἐμῷ Φανεύμενος, καὶ τιτρώσκó-
 μενος πολλοῖς τραύμασιν ἐς τὰ Φανερά τ' ἑ σώ-
 ματος, ὥς ἂν μάλιστα λυπήσειν ἔμελλον τὸν γε-
 γεννηκότα, ὥς ἂν ἐκ τῆς πρώτης θύρας διατα-
 ράξιν, ὃ μὲν ἀνεβόησεν οἰκτρὸν, ἐπιβοώμενος
 τὸν γεγεννηκότα, ἔβοηθόν, ἔδὲ σύμμαχον, ἦ-
 δει γὰρ πρεσβύτην ὄντα καὶ ἀσθενῆ, ἀλλὰ
 θεατὴν τῶν οἰκείων κακῶν. ἐγὼ γὰρ ἀπῆλλατ-
 τόμην, ποιητὴς μὲν τῆς ὅλης τραγωδίας γεγεν-
 νημένος, καταλιπὼν δὲ τῷ ὑποκριτῇ τὸν νεκρὸν,
 καὶ τὴν σκηνὴν, καὶ τὸ ξίφος, καὶ τὰ λοιπὰ
 τῷ δράματος· ἐπιστὰς δ' ἐκείνος, καὶ ἰδὼν υἱόν,
 οὐ

20. Iam mihi animum aduortite quid tyrannum fecisse probabile fuerat, et quid dixisse ente obitum? Cum enim trucidatus a me, et vulneratus multis vulneribus in apertas partes corporis *in*fligis, (vt nempe maximum dolorem patri oblicerem, vt primo illum spectaculo perturbarem) ipse quidem miserabile quiddam exclamaret, parentem aduocans, non adiutorem neque auxilium, (norat enim senem esse et imberillum) sed spectatorem malorum domesticorum. Ego nempe abieram, auctor quidem totius tragodiae, sed reliqueram huic actori mortuum, scenam, gladium, et reliqua fabulae *peragenda*) superueniens autem ille, vidensque filium, quem solum

ὃν εἶχε μόνον ὀλίγον ἐμπνέοντα, ἡμαγμένον, ἐμπεπλησμένον τῷ Φόνῳ, καὶ τὰ τραύματα συνελθῆ, καὶ πολλὰ, καὶ καίρια, ἀνεβόησε τῷτο, Τέκνον, ἀνηρήμεθα, πεφονεύμεθα, τετυραννοκτονήμεθα, πᾶς ὁ σφαγεύς; τίني με τηρεῖ; τίني με φυλάττει; διὰ σὲ, τέκνον, προανηρημένον, ἢ μήτι ὡς γέγοντος ὑπερφρενεῖ; καὶ τῇ βραδύτητι κολάζειν δέον, καὶ παρατείνει μοι τὸν Φόνον, καὶ μακροτέραν μοι τὴν σφαγὴν ποιεῖ;

Καὶ ταῦτα λέγων, ἐζήτει τὸ ξίφος· αὐτὸς γὰρ ἄνοπλος ἦν, διὰ τὸ πάντα τῷ παιδὶ θάρρειν. ἀλλ' ἐδὲ τῷτο ἐνεδέησε, πάλας δ' ἦν ὑπ' ἑμῆ καὶ τῷτο προπαρεσκευασμένον, καὶ πρὸς τὸ μέλλον τόλμημα καταλελειμμένον· ἀποσπᾶσας δὴ

solum habebat, vix spirantem, cruentatum, op-
pletum caede, vulneraque eius continua, et mul-
ta, et letalia: haec exclamavit, *Filii, perimus, trucidati sumus, pro tyrannis caesi sumus. Vbi est interfector? cui rei me servat? cui me custodit? per te, fili, iam ante caesum? aut numquid senem contemnis; et ipsa tarditate ut puniat, extendit mortem meam, et longiorem mihi caedem efficit?*

21. Et haec dicens quaerit enssem, inermis ipse, cum filio in omnibus confideret. Sed ne hic quidem illi defuit: olim autem erat a me ille praeparatus, et ad facinus futurum relictus. Ex-
trahens

δὴ τῆς σφαγῆς, καὶ τῷ τραύματος ἐξελὼν τὸ
 ξίφος, Φησὶ, Πρὸ μικρῷ μὲν με ἀπέκτενας,
 νῦν δ' ἀνάπαυσον ξίφος, πατρὶ πενθεῖντι πα-
 ραμύθιον ἐλθέ, καὶ πρεσβυτικῇ χειρὶ δυσυχέ-
 σῃ συναγώνισαι, ἀπόσφαξον, τυραννοκτόνησον,
 καὶ τῷ πενθεῖν ἀπάλλαξον, εἶθε πρῶτως σοι
 ἐνέτυχον, εἶθε τὴν τάξιν πρῆλαβον τῷ Φόνε.
 ἀπέθανον ἄν, ἀλλ' ἢ II) ὡς τύραννος μόνον,
 ἀλλ' ἔτι νομίζων ἔξεν ἑκδοκον. νῦν δ' ὡς ἄτε-
 κνος, νῦν δ' ὡς εἰς Φονέως εὐπορῶν· καὶ ταῦθ'
 ἄμα

trahens nempe de caede et vulnere gladium, Paul-
 lo ante, inquit, me interfecisti, nunc vero recrea,
 gladiē; veni lugenti patri solatium, et infelicem
 matrem senilem adiuua: macta, tyrannum interfice,
 luctu libera; utinam prius in te incidissem! utinam
 ordinem caedis praecepissem! mortuus essem, sed so-
 lum ut tyrannus, sed putans habiturum me vindi-
 cem: nunc vero ut orbus, nunc ut is cui ne interfe-
 ctoris quidem sit copia. Dum haec dicit, urget cae-

II. 'Αλλ' ἢ] Solanus particulum ἢ deletam cu-
 pit; Nec ego desiderarem, si abesset; Ve-
 rum, etsi ἀλλ' ἢ etiam pro ἀλλὰ μόνον acci-
 piatur, ut Viger. de partic. docet, quid pro-
 hibet μόνον vel ἢ per pleonasmum addi. Nam
 et alibi abundat ἢ. Sed ἢ μὲν in iurandī for-
 mulis vsitatum circumflecti solet, quare et
 forsā hic scribendum ἀλλ' ἢ, ut significet
 certe quidem. Reitz.

ἄμα λέγων, ἐπῆγε τὴν σφαγὴν, τρέμων, οὐ
δυνάμενος, ἐπιθυμῶν μὲν, ἀσθενῶν δὲ πρὸς τὴν
ὑπερβολὴν τῆς τολμῆμας.

Πόσαι κολάσεις ταῦτα; πόσα τραύματα;
πόσοι θάνατοι; πόσαι τυραννοκτονίαι; πόσαι
δωρεαί; καὶ τέλος, ἐώρακατε πάντες τὸν μὲν
νεανίαν ἡρωαίμενον, εὐδὲ μακρὸν, εὐδὲ εὐκατα-
γώνισον ἔργον. τὸν πρεσβύτερον δὲ αὐτῷ περι-
κεχυμένον, καὶ τὸ αἷμα ἀμφοῖν ἀνακεκραμέ-
νον, τὴν ἐλευθέριον ἐκείνην, καὶ ἐπινίκιον σπον-
δὴν, καὶ τὰ ἔργα τῆς ξίφους τῆς ἐμῆς. αὐτὸ δὲ τὸ
ξίφος ἐν μέσῳ ἀμφοτέρων ἐπιδεκνύμενον, ὡς
ἐκ ἀνάξιον γεγένηται τῆς δεσπότης, καὶ μαρτυ-
ρόμενον ὅτι μοι πιστῶς διηκονήσατο, τῆτο ὑπὲρ
ἐμῆς

caedem, tremens, perficere nequiens, cum cu-
peret ille quidem, sed viribus ad ministerium co-
natus deficeretur.

22. Quot hae sunt poenae? quot vulnera?
quot mortes? quot tyrannicidia? quot praemia?
Denique vidistis omnes iuuenem quidem iacē-
tem in conspectu, opus neque paruum, neque
superatu ita facile; senem autem illi circumfu-
sum; permixtum vtriusque sanguinem, libatio-
nem Liberatori Ioui sacram pro victoria; esque
gladii mei opera, ipsumque adeo gladium in me-
dio vtriusque ostentantem se, quam non indignus
fuerit domino, testantemque, fideliter se mihi
Luc. Op. T. IV. L mini-

ἐμῷ γενόμενον, μικρότερον ἦν. νῦν δὲ λαμπρό-
τερόν ἐστι τῇ καινότητι. καὶ ὁ μὲν καθελὼν τὴν
τυραννίδα πᾶσαν, εἰμὶ ἐγώ· μεμέρισα δ' ἐς
πολλὰς τὸ ἔργον, ὥσπερ ἐν δράματι. καὶ τὰ
μὲν πρῶτα ἐγὼ ὑπεκρινάμην, τὰ δεύτερα δὲ ὁ
παῖς, τὰ τρίτα δὲ ὁ τύραννος αὐτός· τὸ ξίφος
δὲ πᾶσιν ὑπηρέτησεν.

ministrasse. Hoc *uniuersum* mea manu factum,
minus futurum erat. Iam ipsa nouitate clarius
est. Ac destructor totius tyrannidis ego sum:
opus autem ipsum in plures descriptum, vt in
fabula: primarum partium actor ego, secundarum
filius, tertiarum ipse tyrannus, gladius ministra-
uit *uniuersis*.

Sequebatur in Parisina Editione Declama-
tio D. *Erasmi Rotterodami*, non illa qui-
dem e Graeco conuersa, sed quae superiori
Declamationi Lucianae respondeat. Ve-
rum quia ad opera LVCIANI non
pertinet, eam ad calcem operis
reiecinus.

Ἀπο-

Ἀποκηρυττόμενος.

Ἀποκηρυχθεῖς τις, ἰατρικὴν ἐξέμαθε· μανέν-
τα τὸν πατέρα, καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων ἰατρῶν
ἀπεγνωσμένον ἰσάμενος Φαρμάκῃ δόσει, ἀ-
νελήφθη αὐθις εἰς τὸ γένος. μετὰ ταῦτα,
μεμνηυῖαν τὴν μητρὶαν ἰάσασθαι κελευόμε-
νος, ἀποκηρύττεται.

Οὐ κακὰ μὲν ταῦτα, ὧ ἄνδρες διμασά, ἐδὲ
παράδοξα, ὑπὸ τῷ πατρὶ ἐν τῷ παρέντι
γυγνόμενα· ἐδὲ νῦν πρῶτον τὰ τοιαῦτα ἐργίζε-
ται, ἀλλὰ πρόχειρος ἔστος ὁ νόμος αὐτῷ, καὶ
συνήθως ἐπὶ τῇτ' ἀφικνεῖται τὸ δικαστήριον.
ἐκείνῳ

Abdicatus.

Argumentum.

Abdicatus aliquis Medicinam didicit. Patrem
furiosum, et ab aliis relictum medicis cum me-
dicamento dato sanasset, receptus est in fami-
liam. Post haec nouercam furiosam sanare ius-
sus cum non pareret, denuo abdicatur.

Non noua ista, Iudices, aut praeter spem a
patre iam fiunt, neque nunc primum sic
irascitur; sed in promptu illi ista lex, consueto
more ad hoc venit tribunal. Illa autem noua

ἐκείνο δὲ καινότερον νῦν δυσυχῶς, ὅτι ἐγκλημα
 μὲν ἴδιον ἐκ ἔχω, κινδυνεύω δὲ τιμωρίαν ὑπο-
 σχεῖν ὑπὲρ τῆς τέχνης, εἰ μὴ πάντα δύναται
 πείθεσθαι τέτῳ κελεύοντί· ἔ τι γένοιτ' ἂν α-
 τσιπώτερον; θεραπεύειν ἐκ προσητάγματος, οὐκ
 ἔθ' ὡς ἡ τέχνη δύναται, ἀλλ' ὡς ὁ πατήρ βέλ-
 λεται· ἐβελόμην μὲν ἐν τὴν ἰατρικὴν, καὶ τοιού-
 τόν τι ἔχεν φάρμακον, ὃ μὴ μόνον τὰς μεμη-
 νότας, ἀλλὰ καὶ τὰς ἀδίκως ὀργιζομένους παύειν
 ἐδύνατο, ἵνα καὶ τέτο τοὺς πατέρας νόσημα
 ἰασαίμην· νυνὶ δὲ τὰ μὲν τῆςμανίας αὐτῷ τέ-
 λεονπέπαυται· τὰ δὲ τῆς ὀργῆς μᾶλλον ἐπιτεί-
 νεται. καὶ τὸ δεινότετον, τοῖς μὲν ἄλλοις ἅπα-
 σι σωφρονεῖ, κατ' ἐμὲ δὲ τὴν θεραπεύσαντος
 μόνου μαίνεται. τὸν μὲν οὖν μισθὸν τῆς θε-
 ραπείας

mea nunc est infelicitas, quod proprium quidem
 crimen non habeo, sed artis subire poenam pe-
 riclitator, si ea non potest per omnia istius impe-
 riis obsequi. Quo quid fieri potest absurdius?
 curare pro imperio, non iam quantum ars potest,
 sed ut vult pater. Vellem igitur medicina tale
 quoque medicamentum haberet, quod non fu-
 riosos solum, verum etiam iniuste irascentes pos-
 set liberare, quo patris etiam hunc morbum sa-
 narem. Iam vero furiosus ille morbus plane de-
 fiit; iracundus vero magis intenditur, et quod
 gravissimum est, aliis sapit omnibus, contra me
 vero, qui sanavi, solum furit. Quam igitur
 cura-

θεραπείας ὁρᾷτε οἶον ἀπολαμβάνω, ἀποκηρυττό-
μενος ὑπὲρ αὐτῆς πάλιν, καὶ τῆς γένεως ἀλλοτριε-
μένος δεύτερον, ὥσπερ διὰ τῆς ἀναληφθεὶς
πρὸς ὀλίγον, ἢ ἀτιμότερος γένωμαι πολλάκις
ἐκπεσὼν τῆς οἰκίας.

Εγὼ δὲ ἐν μέν τοις δυνατοῖς ἔδὲν κελευσθῆ-
ναι περιμένω· πρώην γὰρ ἀκλήτος ἦκον ἐπὶ βοή-
θειαν· ὅταν δέ τι ἢ τελέως ἀπεγνωσμένον, ἔδ' ἐπιχειρεῖν βέλομαι. ἐπὶ δὲ τῆς γυναικὸς ταύ-
της εἰκότως, καὶ ἀτολμότερός εἰμι. λογίζομαι
γὰρ οἷα πάθοιμι ἂν ὑπὸ τῆς πατρὸς ἀποτυχών·
ὅς, ἔδ' ἀρχόμενος τῆς θεραπείας, ἀποκηρύττο-
μαι. ἄχθομαι μὲν ἔν, ὡς ἄνδρες δικασαί, ἐπὶ
τῇ μητρί, χαλεπῶς ἐχέσει, χρησὴ γὰρ ἦν.
καὶ ἐπὶ τῷ πατρὶ δι' ἐκείνην ἀνιωμένω. τὸ δὲ
μέγι-

curationis mercedem accipiam, videtis, qui de-
nuo ab illo abdicor, familia iterum excludor,
quasi ea ipsa causa ad breve tempus receptus, ut
tanto siam inhonestior domo eiectus saepius.

2. Ego vero in his quae possum, imperia non
exspecto, quare nuper invocatus veni ad auxilian-
dum. Vbi vero aliquid est plane desperatum,
neque admovere manum volo. In hac muliere
autem merito minus etiam audeo. Reputo enim,
quae a patre mihi impendeant, si excidam, qui
nondum coepta curatione abdicor. Quare gravi-
ter equidem fero, iudices, novercae morbum,
(bona enim erat) et patris ob eam rem tristitiam;

μέγιστον, ἐπ' ἑμαυτῷ ἀπειθεῖν δοκᾶντι, καὶ ἀ-
 προσάττομαι ὑπερβῆναι οὐ δυναμένῳ, καὶ δι'
 ὑπερβολὴν τῆς νόσου, καὶ ἀσθένειαν τῆς τέχνης.
 πλὴν ἔ δίκαιον οἶμαι ἀποκηρύττεσθαι, τὸν ἂν
 μὴ δύναται ποιεῖν, μηδὲ τὴν ἀρχὴν ὑπὸ σκυνόμενον.

Δι' ὧς μὲν ἔν αιτίας καὶ πρότερον ἀπεκήρυξά
 με, ῥῶιδισιν συνιδεῖν ἐκ τῶν παρόντων. ἐγὼ δὲ
 καὶ πρὸς θεοὺς μὲν, ὡς οἶμαι, ἱκανῶς τῷ με-
 τὰ ταῦτα βίῳ ἀπελογησάμην, καὶ ταυτὶ δέ,
 ἃ νῦν ἐγκαλεῖ, ὡς ἂν οἷός τε ᾧ, ἀπολογήσο-
 μαι, μικρὰ ὑμῖν διηγησάμενος τῶν ἐμῶν. ὁ γὰρ
 δυσάγωγος καὶ δυσπαιδὺς ἐγὼ, ὁ κατασχύνων
 τὸν πατέρα, καὶ ἀνάξια πράττων τοῦ γένους,
 τότε

maxime vero, quod ipse obsequium recusare vi-
 deor, cum quae imperantur ministrare, tum ob
 morbi magnitudinem, tum propter imbecillita-
 tem artis, non possum. Verum enim vero iu-
 stum non arbitror abdicari eum, qui, quae face-
 re non potest, ea nec omnino promittat.

3. Propter quas causas prius me abdicauerit,
 facile ex praesentibus perspicitur. Ego vero ad
 illas quidem, ut puto, satis respondi ipsa vita,
 quae insecuta est: atque ea, quae nunc dat cri-
 mini, quantum potero, diluam, paucula de meis
 rebus ubi vobis enarravero. Ego enim ille in-
 tractabilis et refractarius, pudore, ille patrem, affi-
 ciens et indigna genere nostro perpetrans, tum
 qui-

τότε μὲν αὐτῷ τὰ πολλὰ ἐκεῖνα βοῶντι καὶ δια-
 τεινομένῳ, ὀλίγα χρῆναι ἀντιλέγειν ὥοιμην·
 ἀπελθὼν δὲ τῆς οἰκίας, ἐνόμιζον μοι δικαστήριον
 ἔσεσθαι μέγα, καὶ ψῆφον ἀληθῆ, τὸν μετὰ
 ταῦτα βίον, καὶ τὸ φαίνεσθαι πᾶμπολυ τῶν
 τῷ πατρὸς ἐγκλημάτων ἐκείνων ἀφεσηκότα, καὶ
 περὶ τὰ κήλικα τῶν ἐπιτηδευμάτων ἐσπεύδα-
 κότα, καὶ τοῖς ἀρίστοις συνόντα. προεωρώμην
 δὲ καὶ τοιᾶτόν τι, καὶ ὑπώπτευον ἤδη, ὡς οὐ
 σφόδρα καθεσηκότος πατρὸς, ἀδίκως 1) ὀργί-
 ζεσθαι, καὶ ἐγκλήματα ψευδῇ κατ' οὐκ συντι-
 θέναι· καὶ ἦσαν τινες, οἱ μανίας ἀρχὴν ταῦτ'
 εἶναι

quidem, multum illa et contenta voce clamantē,
 pauca reponenda putabam. Egressus autem do-
 mo iudicium mihi magnum, et suffragium ve-
 rum fore sperabam vitam post ea agendam, si ap-
 pareret multum me a patris illis criminibus ab-
 esse, qui et in optimis studiis elaborarem, et
 cum *viris* versarer optimis. Praeuidebam vero
 etiam tale quiddam, et suspicabar iamtum illud
 non satis mente constantis patris *iudicium*, quod
 iniuste irasceretur, et falsa contra filium crimina
 componeret. Et erant, qui furoris initium ista

L 4

puta-

I. Ἀδίκως.] Arbitror, excidisse articulum τὰ
 ante ἀδίκως, quo restituto omnia recte co-
 haerebunt. Ita certe interpretatus sum. *Ges-*
ner.

εἶναι νομίζαντες, καὶ ἀπειλὴν, καὶ ἀντροβολισμόν, καὶ ἐς μακρὰν ἐπιτεταμένον τῆ κακῆς, μῖσος ἀλογον, καὶ νόμον ἀπηνῆ, καὶ βλασφημίας προχείρους, καὶ δικαστήριον σκυθρωπὸν, καὶ βοήν, καὶ ὀργήν, καὶ ὅλως, χολῆς μετὰ πάντα. διὸ δὴ τάχα μοι καὶ ἰατρικῆς δεῖσεν πατέρι προσδόντων.

Ἀποδημήσας οὖν, καὶ τοῖς εὐδοκίμωτάτοις τῶν ἐπὶ τῆς ἀλλοδαπῆς ἰατρῶν συγγενόμενος, καὶ πόνῳ πολλῷ, καὶ προθυμίᾳ ἀπαρεῖ χρησάμενος, ἐξέμαθον τὴν τέχνην. ἐπανελθὼν δὲ, καταλαμβάνω τὸν πατέρα, σαφῶς ἤδη μεμηνότα, καὶ ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων ἰατρῶν ἀπεγνωσμένον, καὶ ἐς βάθος ὀρώντων, καὶ ἀκριβῶς φιλοκρινέντων τὰς νόσους, πλὴν ὅπερ γὰρ εἰκὸς ἦν ποιεῖν

putarent, et minas, et quaedam quasi praeludia mali non multo post ingruentis, odium irrationale, legem immitem, conuicia in promptu, triste iudicium, et clamorem, et iram, et omnino bile plena omnia. Propter haec sane, opus mihi forte aliquando medica arte futurum, expectabam.

4. Peregrinatus ergo, et probatissimorum apud exteros medicorum consuetudine, tum labore multo et studio indefesso usus, artem perdidici. Redux patrem inuenio, aperte iam furentem, et a patriis medicis depositum, qui scilicet intima non peruiderent, neque accurate satis morbos discernere. Verum quod decebat facere filium

ποιεῖν χρῆσθαι υἱόν, ἔτε ἐμνησιμάκησα τῆς ἀπο-
κηρύξεως, ἔτε μετέπειπτος γενέσθαι περισ-
μενα. ἔδὲ γὰρ εἶχόν τι αὐτῷ ἰδίον ἐγκαλεῖν,
ἀλλὰ πάντα ἐκείνα ἦν ἀλλ' ὅτρια τὰ ἀμαρτήμα-
τα, καὶ ὥσπερ ἔφην ἤδη, τῆς νόσου, παρελθὼν
ἐν ἀκλήτος, ἐκ εὐθύς ἰασάμεν, ἔ γὰρ οὕτω
ποιεῖν ἔθος ἐστὶν ἡμῖν, ἔδὲ ταῦτα ἡ τέχνη παρ-
αινεῖ, ἀλλὰ πάντων πρῶτον διδασκόμεθα συν-
ορᾶν εἴτε ἰάσιμόν ἐστι τὸ νόσημα, εἴτ' ἀνήκεστον
καὶ ὑπερβεβηκὸς τὰς ὅρας τῆς τέχνης. καὶ τη-
νικαῦτα, ἦν μὲν εὐμεταχείρισον ἢ ἐπιχειρᾶμεν,
καὶ πᾶσαν σπαδὴν ἐσφερόμεθα σῶσαι τὸν νο-
σῶντα· ἦν δὲ κεκρατηκὸς ἤδη, καὶ νενικηκὸς τὸ
πάθος ἰδῶμεν, ἔδὲ τὴν ἀρχὴν προσεπτόμεθα,
νόμον

filium bonum, neque abdicationis memoriam
adhibui, neque dum arcefferer expectavi. Ne-
que enim proprium quidquam ipsius, quod accu-
sarem habebam; sed aliena illa peccata erant o-
mnia, atque ut modo dicebam, morbi. Acce-
dens igitur inuocatus, non statim curavi, neque
enim mos est nobis ita facere, neque ars hoc prae-
cipit, sed docemur primo omnium considerare,
sanabilisne sit morbus, an incurabilis, et fines
artis egressus? ac tum, si tractabilis sit, manum
admouemus, et diligentiam adferimus omnem
ad seruandum aegrotum. Sin videamus superasse
morbum ac vicisse, omnino non aggredimur,
L 5 seruam-

νόμον τινα παλαιὸν τῶν προπατόρων τῆς τέχνης
 ἰατρῶν φυλάττοντες, οἱ Φάσι μὴ δεῖν ἐπιχει-
 ρεῖν τοῖς κενρατημέναις. ἰδὼν ἄν τὸν πατέρα
 ἔτι ἐντὸς τῆς ἐλπίδας, καὶ τὸ πάθος ἄχ' ὑπὲρ
 τὴν τέχνην ἐπιπολὺ τηρήσας, καὶ ἀκριβῶς ἐξε-
 τάσας ἕκαστον, ἐπεχείρειν ἤδη, καὶ τὸ Φάρμα-
 κὸν τεθαρρηνότως ἐνέχεον, καὶ τοὶ πολλοὶ τῶν
 παρόντων ὑπώπτεον τὴν δόσιν, καὶ τὴν ἴασιν
 διάβαλλον, καὶ πρὸς κατηγορίας παρεσκευάζοντα.
 Παρὴν δὲ καὶ ἡ μητέρα Φαβημένη, καὶ ἀπὸ
 σῆσθ, ἔ τῷ μισεῖν ἐμὲ, ἀλλὰ τῷ δεδιέναι, καὶ
 ἀκριβῶς εἰδέναι πονήρως ἐκείνον διακείμενον. ἡ-
 πίετο γὰρ μόνῃ τὰ πάντα συνῆσα, καὶ ὁμοῦ
 δίατος τῇ νόσῳ. πλὴν ἀλλ' ἐγὼ γε οὐδὲν ἀπα-
 δειλιά-

servantes legem antiquam progenitorum artis me-
 dicae, qui negant inane admoveendam his, qui
 superati iam sunt. Videns igitur patrem intra
 spem, malum artis fines non multum egressum,
 observatis et accurate exploratis omnibus, in-
 anum iam admovebam, audacter infundebam me-
 dicamentum; multis licet praesentium suspectam
 dationem habentibus, calumniantibusque cura-
 tionem, et ad accusandum se parantibus.

5. Aderat etiam noverca metuens ac diffidens,
 non quod odio me haberet, sed quod metueret,
 et male illum habere, accurate sciret. Sciebat
 enim sola omnia, quae semper una, et in con-
 victu quasi morbi esset. Verum enim vero nihil
 ego

δεωλάσας (ἡπιστάμενη γὰρ ἐ ψευδόμενά με τὰ
σημεῖα, ἔδὲ προδώσασαν τὴν τέχνην) ἐπῆγον
τὴν ἰασιν ἐν καιρῷ τῆς ἐπιχειρήσεως. καί τοι
καί μοι τινες τῶν φίλων συνεβέβηον μὴ θρα-
σύεσθαι, μὴ καὶ διαβολὴν τινὰ μείζω ἐνέγκη
μοι τὸ ἀποτυχεῖν, ὥς ἀμυνομένῳ τὸν πατέρα
Φαρμάκῳ, καὶ μνησιμακῆσαντι, ὧν ἐπεπόνθειν
ἦν αὐτῷ. καὶ τὸ κεφάλαιον, σῶος μὲν αὐτός
εὐθύς ἦν, καὶ σωφρονεῖ πάλιν, καὶ πάντα διε-
γίγνωσκεν· οἱ παρόντες δὲ ἐθαύμαζον, ἐπῆνε
δὲ καὶ ἡ μητρὺς, καὶ Φανερά πᾶσιν ἦν χαίρει-
σα, καί μοι εὐδοκιμῶντι, καί κενω σωφρονῶντι.
ἔτος δ' ἔν (μαρτυρεῖν γὰρ αὐτῷ ἔχω) μήτε μελ-
λήσας, μήτε σύμβελόν τινά περὶ τῶν προ-
λαβῶν,

ego deterri me passus, qui scirem, non futu-
rum vt signa me fallerent, vt ars me proderet,
curationem, quo tempore coeperam, vrsi: licet
consulentibus mihi amicis quibusdam, ne aude-
rem, ne frustratus euentus calumniam mihi quan-
dam iuduceret maiorem, vt qui vlcisci vellem
patrem medicamento, et memoriam adhiberem
eorum, quae ab illo passus essem. In summa,
saluus ille mox esse, resipiscere, dignoscere o-
mnia: laudare nouerca, et palam gaudere, quod
bene audirem ego, quod ille resipuisset. Hic
igitur, testari hoc ipsi possum, neque cunctatus,
neque adhibito consiliario, cum audisset ab his;
qui

λαβὼν, ἐπειδὴ τὸ πᾶν ἤκατε τῶν παρόντων, ἔλυε μὲν τὴν ἀποκήρυξιν, υἱὸν δὲ ἐξ ὑπαρχῆς ἐποιεῖτό με, σωτῆρα καὶ εὐεργέτην ἀποκαλῶν, ἀκριβῆ πείραν εἰληφέναι ὁμολογῶν, καὶ περὶ τῶν ἔμπροσθεν ἐκείνων ἀπολογούμενος. τῆτο γενόμενον εὐφραине μὲν πολλὰς, ὅσοι παρῆσαν χρηστοί· ἐλύπει δ' ἐκείνας, ὅσοις ἀποκήρυξις υἱοῦ, ἡδίων ἀναλήψεως. εἶδον γοῦν τότε ἔ πάντας ὁμοίως ἡδομένους τῷ πράγματι, ἀλλ' εὐθύς τινος καὶ χρόαν τρεπομένην, καὶ βλέμμα τεταραγμένον, καὶ πρόσωπον ὠργισμένον, οἷον ἐκ Φθόνης καὶ μίσους γίγνεται. ἡμεῖς μὲν οὖν, ὡς εἰκός, ἐν εὐφροσύναις καὶ θυμηδίαις ἤμεν, ἀλλήλους ἀπειληφόρες.

H

qui adfuerant omnia, soluit abdicationem, filium me sibi de nouo adsumpsit, seruatorem et bene meritum appellans, fassus experimentum se iam certum habere, excusans illa superiora. Id factum exhilarauit quidem multos, qui aderant viri boni, contristauit autem, quibus abdicatione filii iucundior receptione fuerat. Videbam igitur tunc non aequaliter omnes delectari negotio, sed statim cuiusdam et versum colorem, et conturbatum visum, et vultum iratum, quale quid ex inuidia et odio solet fieri. Nos igitur, vt facile est ad existimandum, in iucunditate et animi oblectatione esse, qui recepissemus alter alterum.

Ἡ μητρὶς δὲ μετὰ μικρὸν εὐθύς νοσεῖν ἤρξατο, νόσον, ᾧ ἄνδρες δίκασαί, χαλεπὴν καὶ παράλογον. ἀρχόμενον γὰρ εὐθύς τὸ δεινὸν παρεφύλαξα· ἡ γὰρ ἀπλῆ, καὶ ἐπιπόλαιον τῆς μαρτίας τὸ εἶδος, ἀλλὰ τι παλαιὸν ὑποικερὲν ἐν τῇ ψυχῇ κακὸν ἀπέρρηξε, καὶ ἐς τεμφανὲς ἐξενέκησε. πολλὰ μὲν ἔν καὶ ἄλλα ἡμῖν ἐστὶ σημεῖα τῶν ἀνιάτως μεμνηνόντων. ἐν δὲ ἐκεῖνο καινὸν ἐπὶ τῆς γυναικὸς ταύτης παρεφύλαξα· πρὸς μὲν γὰρ τὰς ἄλλας, ἡμερωτέρᾳ καὶ πρᾶξι ἔστι, καὶ παρόντων, εἰρήνην ἄγει ἡ νόσος· ἂν δὲ τίνα ἰατρὸν ἴδῃ, καὶ τὰτ' ἀκέρση μόνον, κατ' ἐκείνου μάλιστα παροξύνεται· ὅπερ καὶ αὐτὸ τέτο, τὸ πονήρως καὶ ἀνήμεςως ἔχειν ἐστὶ τεκμήριον. ταῦθ' ὁρῶν,

6. Nouerca autem paullo post statim aegrotare coepit, morbum, iudices, difficilem et irrationabilem; incipiens enim statim malum obseruauit. Neque enim simplex, aut innatans inodo furoris species; sed antiquum aliquod desidens in animo malum ruptis quasi vinculis euicit in publicum. Sunt quidem alia quoque signa nobis multa sine spe sanationis furentium: vnum autem illud novum hac in muliere obseruauit. Etenim ad reliquos mitior est et mansueta, praesentibus iis, inducias agit morbus: at si quem medicum videat, et hoc solum nomen audiat, ad illud maxime exacerbatur: quod quidem ipsum quam male illa habeat et insanabiliter, est indicium. Haec videns

δρῶν, ἐγὼ μὲν ἠνώμην, καὶ τὴν γυναῖκα ὥπτε-
ρα ἀξίαν ἔσαν 2), καὶ παρὰ τὸ προσήκον δυσ-
χοῦσαν.

Ὁ πατὴρ δὲ ὑπὸ ιδιωτείας (ἐ γὰρ οἶδεν ἔτε-
ραρχὴν τῷ κατέχοντος κακῶ, ἔτε τὴν αἰτίαν,
ἔτε τὸ μέτρον τῷ πᾶθος), ἐκέλευεν ἰᾶσθαι, καὶ
τὸ ὁμοίον ἐγγράει Φάρμακον. ὤετο γὰρ ἐν εἴ-
ναι μανίας εἶδος, καὶ μίαν τὴν νόσον, καὶ τὰ ῥ-
ῥώσημα ταυτὸν, καὶ παραπλησίαν τὴν θερα-
πείαν δεχόμενον. ἐπεὶ δὲ, ὅπερ ἀληθέστατον,
ἀδύ-

dens aegre tuli equidem, et miseratus sum femi-
nam, quod merebatur, praeter fas infortunatam.

7. At pater prae imperitia, qui neque princi-
pia mali, quod eam tenet, neque causam, ne-
que modum novit, curare illam iussit, atque
idem infundere ei medicamentum: putavit enim
vnum esse furoris genus, morbum vnum, infir-
mitatem eandem, quae similem curationem reci-
peret. Cum vero, quod verissimum est, nego
fieri

2. Ἀξίαν ἔσαν] Vt multa hic sunt oblique,
ambigue, figurate denique in nouercam di-
cta, quae seruire in conuersione nostra stu-
duimus: ita hic insignis est ambiguitas. Pot-
est enim illud ἀξίαν ἔσαν varie accipi, me-
rebatur, digna erat, quae in furorem ex in-
uidia incideret. At priuignus videri vult
dicere, illam misericordia sua dignam sibi
visam. Gesner.

ἀδύνατον εἶναι Φημι σώζεσθαι τὴν γυναῖκα, καὶ
 ἡττᾶσθαι ὑπὸ τῆς νόσε ὁμολογῶ, ἀγανακτεῖ,
 καὶ ὀργίζεται, καὶ Φησὶν ἐκόντα καθυφίσθαι,
 καὶ προδιδόναι τὴν ἀνθρωπον, ἐγκαλῶν ἐμοὶ τὴν
 ἀσθένειαν τῆς τέχνης. καὶ πάσχει μὲν σὺνηθες
 τοῖς λυπρμένοις ὀργίζονται γὰρ ἅπαντες τοῖς
 μετὰ παρήσας τάλιθῃ λέγασσι. πλὴν ἔγωγε
 ὡς ἂν οἶός τε ὦ, δικαιολογήσομαι πρὸς αὐτόν,
 καὶ ὑπὲρ ἑμαυτῆς, καὶ τῆς τέχνης.

Καὶ πρῶτόν γε ἀπὸ τῆ νόσε ἀρξομαι, καθ'
 ὃν ἔτος με ἀποκηρύξαι βέλεται, ἵν' εἰδῇ ἐκ ἔθ'
 ὁμοίαν ἔσαν αὐτῷ νῦν τε καὶ πρότερον τὴν ἐξασίαν.
 οὐ γὰρ ἅπασιν, ὦ πάτερ, ὁ νομοθέτης, οὐδὲ
 πάντας υἱέας οὐδὲ ὁσάνκεις ἂν ἐθέλωσιν ἀποκη-
 ρύττειν συγκεχώρηκεν, ἔδ' ἐπὶ πάσαις αἰτίαις,
 ἄλλο.

fieri posse vt seruetur mulier, cum superari eam
 a morbo fateor; indignatur, irascitur, me ultro
 sit subtrahere me, et mulierem prodere; ob ar-
 tis imbecillitatem me accusat. Atque vsu illi ve-
 nit, quod solet dolentibus: irascuntur enim o-
 mnes his, qui libere vera illis dicunt. Verum
 ego, quantum potuero, causam apud illum di-
 cam, et pro me, et pro arte.

8. Ac primum a lege incipiam, ex qua abdi-
 care me vult, vt sciat, non iam similem esse sibi
 vt prius potestatem. Neque enim, Pater, omni-
 bus, neque omnes filios, neque quoties volue-
 rint, abdicare legislator permittit, neque omni-
 bus

ἀλλ' ὥσπερ τοῖς πατέρεσι τὰ τηλικαῦτα ὀργίζε-
σθαι ἐφῆκεν, ἔτι καὶ τῶν παιδῶν πρᾶνέησεν,
ὡς μὴ ἀδίκως αὐτὸ πάσχωσι. καὶ διὰ τῆτο ἐκ
ἐλευθέραν ἐφῆ γίνεσθαι, ἐδ' ἀκρίτον τὴν τι-
μωρίαν, ἀλλ' εἰς δικαστήριον ἐκάλεσε, καὶ δοκι-
μασίας ἐκάθισε, τὰς μὲν πρὸς ὀργὴν, μὴτε δια-
βολὴν τὸ δίκαιον κρινέντας. ἦδει γὰρ πολλοῖς
πολλὰν αἰτίαν ὀργῆς παρισταμένης, καὶ
τὸν μὲν ψευδεῖ τινι διαβολῇ πειθόμενον, τὸν δὲ
οἰκέτη πιστεύοντα ἢ γυναίκα ἐχθρῶ. ἔκην ἡγεῖ-
το ἀδίκασον γίνεσθαι τὸ πρᾶγμα, οὐδ' ἐξ
ἐρήμης τὰς παῖδας εὐθύς ἀλίσκεσθαι, ἀλλὰ καὶ
ὔδωρ ἐγχεῖται, καὶ λόγος ἀποδίδεται, καὶ ἀν-
εξέτασον ἐδὲν καταλείπεται.

Ἐπει

bus de causis. Sed quemadmodum patribus sic
italci permisit, ita etiam filiis, ne iniuste hoc pa-
tiantur, prospexit. Ac propterea non liberam
esse dixit, neque sine iudicio poenam, sed ad tri-
bunal eos vocavit, et aestimatores sedere iussit,
neque irate, neque calumniolos quid iustum sit
iudicaturos. Norat enim multis saepe irrationa-
biles irae causas esse, et alium mendaci cuidam
calumniae fidem habere, alium seruo credere aut
mulierculae inimicae. Quare voluit non sine iu-
dicio hoc negotium transigi, neque inauditos fi-
lios statim damnari, sed aqua illis quoque infun-
ditur, et ratio redditur, et nihil non examina-
tum relinquitur.

9. Quan-

Ἐπεὶ τοίνυν ἔξεσι καὶ τῷ μὲν ἀρχαίῳ μόνῳ ὁ
πατὴρ κύριος, τῷ κρῖναι δὲ εἰ εὐλογεῖ αἰτιᾶται,
ὑμεῖς οἱ διακόντες. αὐτὸ μὲν ὁ μοι ἐπιφέρει,
καὶ ἐφ' ᾧ νῦν ἀγανακτεῖ, μηδέν ὑποπείτε·
πρῶτον δ' ἐκείνῳ ἄξετάσατε, εἰ ἔτι δοτέον ἀ-
ποκηρύττειν αὐτῷ ἅπαξ ἀποκηρύξαντι, καὶ χρη-
σαμένῳ τῇ παρὰ τὸ νόμον ἐξουσίᾳ, καὶ ἀποπλη-
ρῶσαντι τὴν πατρικὴν ταύτην δυναστείαν· εἴτ'
αὐτῷ ἀναλαμβάνοντι, καὶ λύσαντι τὴν ἀποκηρύ-
ξιν. ἐγὼ μὲν γὰρ ἀδικώτατον εἶναι φημι τὸ
τοιοῦτον, ἀπεράντως γενέσθαι καὶ τῶν παιδῶν
τὰς τιμωρίας, καὶ πολλὰς τὰς καταδίκας, καὶ
τὸν φόβον αἰδίου, καὶ τὸν νόμον ἄρτι μὲν συν-
οργίζεσθαι, μετὰ μικρὸν δὲ λύεσθαι, καὶ πά-
λιν

9. Quandoquidem igitur licet; et accusatio-
nem solam in potestate habet pater, iudicium au-
tem, an cum ratione accuset, vestrum est, iudi-
ces: ipsum quidem quod mihi obiicit, et de quo
nunc indignatur, nondum considerate: prius vero
illud exquirite, sitne concedendum illi abdicare,
qui semel iam abdicavit, et potestate legis usus
est, illudque patrium imperium explevit, deinde
vero rursus recepit, abdicationemque rescidit.
Equidem iniustissimum esse tale quid aio, infinitas
sic fieri filiorum poenas, et condemnationes mul-
tas, et metum perpetuum, et legem nunc qui-
dem adiuuare iras, paullo post autem solui, et

λαν, ὁποῖως περὶ τὸν εἶναι, καὶ ὅπως ἀντὶ καὶ
 κατὰ τὴν ἐξουσίαν τὰ δίκαια, πρὸς τὸ ἐπὶ καὶ
 δοκῶν τοῖς πατράσιν. ἀλλὰ τὸ μὲν πρῶτον ἀξίον
 εἶπέναι, καὶ ἀγανακτῶντι συταγανακτεῖν, καὶ
 κύριον τῆς τιμωρίας ποιεῖν τὸν γονιμητότα. ἡ
 δ' ἅπαξ ἀναλώσῃ τὴν ἐξουσίαν, καὶ καταχρή-
 σῃται τῷ νόμῳ, καὶ ἐμπλοισθῇ τῆς ὀργῆς, εἴ-
 τα, μετὰ ταῦτα ἀναλάβῃ, χρησὸν εἶναι μετα-
 πεισθεῖς, ἐπὶ τῶν ἀντιθέτων μὲν μένει, καὶ
 μὴκέτι μεταπλῶν, μηδὲ μεταβελύσσει, μηδὲ
 δὲ μεταποιεῖν τὴν κρίσιν. τὴν μὲν γὰρ τὸν γε-
 νηθέντα πονηρὸν ἢ χρησὸν ἀπαβήσεσθαι, ἔδωκε
 οἶμα, γνώρισμα ἦν. καὶ διὰ τῶτο τὰς ἀνάξιας

rursus aequè valere, atque omnino fursum deor-
 sum iura verti, prout quoque tempore videatur
 patribus. Sed primo quidem aequum est permit-
 tere *aliquid*, et in partem indignationis venire;
 et puniendi potestatem tribuere ei, qui genuit.
 Cum vero semel consumserit potestatem, cum le-
 ge abusus fuerit, cum expleuerit iram, deinde
 post haec receperit, bonum esse contra priorem
 sententiam persuasus: in his iam necessario in-
 nendum, nec transiliendum, neque mutandum
 consilium, neque iudicium retractandum. Vtrum
 enim filius malus, an bonus futurus esset, signo
 dignosci nullo poterat: ac propterea indignos.

...
 ...
 ...

τῷ γένει παραιτῆσθαι συγκαχώρηται, τοῖς δὲ
τε ἡγνόεν ἀναθροισμένοις.

Ὅταν δὲ μὴ κατ' ἀνάγκην, ἀλλ' ὑπ' ἐξουσίας
αὐτός τις ὑφ' ἑαυτῷ καὶ δοσιμύσας ἀναλάβῃ,
τίς ἐτι μηχανὴ μεταβάλλεσθαι, ἢ τίς ἐτι χρῆ-
σις ὑπόλοιπος τῷ νόμῳ; Φαίη γὰρ ἂν πρὸς σὲ δ
κομοδέτης, εἰ πονηρὸς ἔτος ἦν, καὶ τῷ ἀποκη-
ρυχθῆναι ἄξιός, τί παθὼν ἀνδικαίης; τί δ'
αὖθις ἐπανῆγες ἐς τὴν σικίαν; τί δ' ἔλυσες τὸν
κόμον; ἐλευθέρους γὰρ ἦσθα, καὶ τῷ μὴ ποιεῖν
ταῦτα κύριος. εἰ γὰρ δὴ ἐντροφᾶν σοι δοτέον
τοῖς νόμοις, εἰ δὲ πρὸς τὰς σὰς μεταβολὰς ἀνά-
γεσθαι τὰ δικαστήρια, εἰ δ' ἄρτι μὲν λύεσθαι,
ἄρτι δὲ κυρίας εἶναι τὰς νόμους, καὶ τὰς δικαστὰς
καθῆ-

mihi reprobare concessum est iis, qui tum cum
ignorarent, aluere.

10. Vbi vero non necessitate quadam, sed li-
bera potestate pro se aliquis quem probavit, re-
cepit; quomodo iam mutare sententiam potest,
aut quis legis usus ei relictus est? Dixerit enim
ad te legislator: Si malus hic fuit et abdicari dignus,
quid tibi in mentem venit ut reuocares; quid rursus
reduxisti in domum? quid legem rescidisti? liber
enim eras; integrum tibi erat hoc non facere. Ne-
que enim concedendum tibi est, ut ad animi tui lu-
bidinem utaris legibus, neque ad tuas inconstantias
circumagas iudicia; neque ut nunc abrogenur, nunc
valeant leges; et iudices sedeant testes, vel ministri.

καθῆσθαι μάρτυρας· μᾶλλον δὲ ὑπερέτας τῶν σοὶ δοκούντων· ὅτε μὲν κολάζοντάς, ὅτε δὲ διαλλαττοντάς, ὁπόταν σοὶ δοκῇ. ἀπαξ γεγέννηκας, ἀπαξ ἀνατέτροφας, ἀπαξ καὶ τὸ ἀποκηρύττειν ἀντὶ τέτων ἔχεις, καὶ τότε, ἣν διακαίως αὐτὸ ποιεῖν δοκῇ· τὸ δ' ἀπαύσον τέτο, καὶ αἰδίων, καὶ πολὺ, καὶ ῥαίδιον, μῆζόν ἤδη τῆς πατρικῆς ἐστὶν ἐξουσίας.

Μὴ δὲ, πρὸς Διὸς, ὧ ἄνδρες δικασαί, συγχωρήσητε αὐτῷ, ἐκάστιον τὴν ἀνάληψιν πεποιμένῳ, καὶ λύσαντι τὴν γνῶσιν τῆ παλαιᾷ δικασηρίᾳ, καὶ ἀκυρώσαντι τὴν ὀργὴν, αὐθις ἐπὶ τὴν αὐτὴν τιμωρίαν ἀνακαλεῖν, καὶ ἐπὶ τὴν ἐξουσίαν τὴν πατρικὴν ἀνατρέχειν, ἥς ἔξωρας ἤδη, καὶ
ἔωλος

potius, eorum, quae tibi placent, nunc punientes, nunc reconcilians, prout tibi visum fuerit. Semel genuisti, aluisti semel, semel etiam abdicandi pro bis potestatem habes, idque tum, si iuste illud videaris facere. Illud autem indefinenter facere et perpetuo, et saepe, et temere, maius iam est potestate patria.

II. Nolite sane, obsecro, iudices, concedere illi, postquam sponte receptionem fecit, et superioris iudicii cognitionem reddidit irritam, et iram suam retractavit, ut ad eandem rursus poenam me reuocet, ad patriam potestatem recurrat, cuius iam tempus illi praeteriit, et olim dies elapsus

ἥλος ἢ πραθεσμία, καὶ μόνῳ τῷ αἰκνός, καὶ
 προδοδαπνημένη. ὁρᾷτε γάρ πε καὶ ἐν τοῖς
 ἄλλοις δικαστηρίοις, ὡς ἀπὸ μὲν τῶν κλήρω λα-
 χόντων δικαστῶν, ἢν τις ἄδικον οἶηται γεγενῆ-
 σθαι τὴν κρίσιν, δίδωσιν ὁ νόμος ἐς ἕτερον ἐφε-
 ναι δικαστήριον. ἢν δέ τινες ἐκόντες αὐτοὶ συν-
 θῶνται δικαστᾶς, καὶ προβλόμενοι ἐπιτρέψωσι
 διατᾶν, ἔκ ἐτι. οἷς γὰρ ἐξῆν μηδὲ τὴν ἀρχὴν
 ἐμμένειν, εἰ τέτρε τις αὐθαίρετος εἴλετο, σέβει
 γεν ἐς δίκαιος τοῖς ἐγνωσμένοις. ἔτω δὴ καὶ
 σὺ, ὃν ἐξῆν μηδέτ' ἀναλαμβάνειν, εἰ μὴ ἂν ἄ-
 ξιος ἐδόκει τῷ γένει, τῷτον εἰ χρηστὸν ἡγησά-
 μενος εἶναι πάλιν ἀνείληφας, ἔκ ἐτ' ἀποκηρύτ-
 τεω ἔξεις. ὅτι γὰρ ἔκ ἄξιος αὐθις παθεῖν ταῦτα
 ὑπ'

pfus est, quaeque illo solo actu vim suam ami-
 fit et consumpta est. Videtis quodam modo in aliis
 etiam iudiciis, ut a iudicibus sortitione lectis, si
 quis iniustum factum puter iudicium, permittat
 lex ad aliud prouocare et abire tribunal: sin ali-
 qui ultro de iudicibus conuenerint, et delectis
 a se permiserint arbitrium, non iam permittat.
 Quibus enim initio licebat non stare, hos si quis
 sua sponte legerit, iustum est, eorum illum con-
 gnitione contentum esse. Ita sane tu etiam, quem
 licebat non iterum recipere, si indignus genere
 tuo videbatur; hunc si, bonum arbitratus esse,
 denuo recepisti, non iam poteris abdicare. Non
 enim dignum esse, qui ista denuo a te patiat,ur,

ὑπ' αὐτῷ σὲ μεταρτύρηται, καὶ χρηστὸς ἤδη ἀνωμολόγηται. ἀμετανόητον ἐν τῇ ἀνάληψιν, καὶ τὴν διαλλαγὴν βέβαιον εἶναι προσήμει, καὶ τὰ κρίσιν ἄτω πολλὴν, καὶ δύσ' ἀδικασήρια, ἂν μὲν τὸ πρῶτον, ἐφ' ἧ παρητήσω, δεύτερον δὲ τὸ σὺν, ὅτε μετεβλεύσω, καὶ ἀνάδας ἐπαίησας· τὰ πρότερον ἐγνωσμένα λύσας, βεβαίως τὰ μετ' ἐκείνα βεβελευμένα. μένε τοίγυν ἐπὶ τῶν τελευταίων, καὶ Φύλαττε τὴν σαυτῷ κρῖσιν· πατέρω σε εἶναι δεῖ. τῆτο γὰρ ἔδοξέ σοι, τῆτ' ἔδοκίμασας, τῆτ' ἐκύρωσας.

Ἐγὼ μὲν εἰ μὴ Φύσει παῖς ἦν, θάμενος δὲ, ἀποκηρύττειν ἠθέλες, εἶναι ἐν σοι νόμῳ.
ὁ γὰρ

tu ipse testatus, et bonum iam esse confessus es. Quare receptionem poenitentiae non iam subiectam, ratam conciliationem esse conuenit; post multum adeo iudiciū, et duo tribunalia, vnum prius illud, quo me eiecisti, alterum tuum ipsius, cum mutato consilio irritum prius illud fecisti. Cum priora decreta rescindis, firmas quae post ea deliberasti. Mane ergo in ultimis, tuere iudiciū tuum: patrem te esse oportet; ita enim ipsi tibi placuit, hoc probasti, hoc sanxisti.

12. Equidem neque, si non natura essem filius, sed adoptatum me abdicare velles, licere tibi

ὅ γὰρ τὴν ἀρχὴν ἀρχὴν ποιῶν δυνατὸν ἦν, τὰ
 ἑδικον λύσιν ἀπαλῆ γινόμενον. τὸν δὲ καὶ φύσιν,
 καὶ αὐτὸς πρεσβερεῖ καὶ γνῶναι ἐσπεροποιημένος,
 πῶς εὐλαγον αὐτὸν ἀποδείξαι, καὶ πολλὰς τῆς
 μίξ οἰκιστῆτας ἀποκαρῶν; εἰς οἰκιστῆς ὡν ἐτύχα
 ἔχοντες καὶ τὸν μὲν πρῶτον ποταμὸν οἰκισίας, ἐπὶ
 θήσας, μεταπρεσβερεῖς δὲ αὐτὸν ἡδίκηεν, ἐκείν
 θερὸν ἀφῆκεν εἶναι, ἀλλ' αὖ πάλιν πρὸς καὶ τὸν ἐκ
 γινόμεναι, αὐτὸς ἐξῆν ἐς τὴν ὑμῶν δυνάμειν ἐπὶ
 ἀνέστην; ἔδοξε καὶ καὶ γὰρ τοιαῦτα ἀβέβαια καὶ
 διὰ πάντας χρόνα ὑπάρχοντες νόμοι ἀξιοῦνται.
 ὅτι τὸν ἀρχὴν ἀρχὴν ποιῶν δυνατὸν ἦν, τὰ
 ἑδικον λύσιν ἀπαλῆ γινόμενον. τὸν δὲ καὶ φύσιν,
 καὶ αὐτὸς πρεσβερεῖ καὶ γνῶναι ἐσπεροποιημένος,
 πῶς εὐλαγον αὐτὸν ἀποδείξαι, καὶ πολλὰς τῆς
 μίξ οἰκιστῆτας ἀποκαρῶν; εἰς οἰκιστῆς ὡν ἐτύχα
 ἔχοντες καὶ τὸν μὲν πρῶτον ποταμὸν οἰκισίας, ἐπὶ
 θήσας, μεταπρεσβερεῖς δὲ αὐτὸν ἡδίκηεν, ἐκείν
 θερὸν ἀφῆκεν εἶναι, ἀλλ' αὖ πάλιν πρὸς καὶ τὸν ἐκ
 γινόμεναι, αὐτὸς ἐξῆν ἐς τὴν ὑμῶν δυνάμειν ἐπὶ
 ἀνέστην; ἔδοξε καὶ καὶ γὰρ τοιαῦτα ἀβέβαια καὶ
 διὰ πάντας χρόνα ὑπάρχοντες νόμοι ἀξιοῦνται.

tibi paterem. Quod enim omnino non facere li-
 cebat, illud, vbi semel factum, dissolvere ini-
 quum est. Illum autem qui natura, deinde rur-
 sum voluntate et sententia tua in *hunc* adscitus
 est, in hunc modo rationabile est rursus expellere, et
 vno familiae iure priuare sapienti? Si vero seruus
 fuisset, tuque primo, malum me putans, vin-
 distes; nam deinde mutata persuasione arbitratus,
 nihil tunc iniustum egisse, liberum dimistisses;
 namquid, tibi aliquando iusto liceret in similem
 me seruitutem retinere? Minime. Haec talia
 enim firma et perpetuo rata esse leges iubent. De
 M 4 eo

3. τὴν ἀρχὴν] Hic significari *initio*, certum est;
 quare vides non vbiq. valere: *omnino*, prae-
 cipue. Reitz.

ὑπὲρ μὲν ἐν τῇ μητρὶ ζῆσθαι τὰτα ἀποκηρύτ-
την, ὃν ἅπαρ ἀποκηρύξας, ἐκείνῳ ἀνέλαβεν, ἐπε-
πλάττειν ἔχων, ὁμοίως παύσομαι.

Συμψροθε δὲ ἤδη οἶον ὄντα καὶ ἀποκηρύξας
με· καὶ εὐδελῶς τὰτα Φημι, ὡς τότε μὲν ἰδία-
την, νῦν δ' ἰατρῆν· εὐδὲν γὰρ ἂν πρὸς τὰτα ἢ
πέφυγῃ, συναρπάζομαι, εὐδ' ὅτι τότε μὲν καὶ
νῦν δὲ ἤδη καὶ προβαβηρότα, καὶ τὸ πῖσόν τε
μηδὲν ἀδίκησας ἂν παρὰ τῆς ἡλικίας ἔχοντα·
μικρὸν γὰρ ἔτι καὶ τὰτα, ἀλλὰ τότε μὲν καὶ
καὶ μηδὲν ἡλικημένος ὡς ἂν ἔγχευε Φαίην, ἀλλ'
εὐδ' εὖ πεπονθώς, παρητεῖται τῆς οἰκίας· νῦν
δὲ σωτήρα ἑναγχος, καὶ εὐεργέτην γεγεννημένον,
εὐ τί γένοιτ' ἂν ἀχαριστότερον, θωδέντα δὲ ἐμὲ,
καὶ

eo igitur, quod non liceat isti abdicare, quem
semel a se abdicatum sponte receperit, licet multa
adhuc quae dicam supersint; tamen definam.

13. Videte autem nunc, qualem me hominem
abdicatum est: Et nondum hoc dico, tum impe-
ritum, iam vero medicum; nihil enim ad hanc
rem ars iuuerit; neque, tum iuuenem, nunc au-
tem iam prouectum, qui ab ipsa iam aetate argu-
mentum habeam, iniuriam me non temere faceres:
paruum enim fortasse hoc etiam fuerit. Verum
illo tempore, licet iniuria nulla laesus, ut ego
possem dicere, tamen nec auctus beneficio, do-
mo me exclusit: iam vero seruatorem recens et
bene de se meritum, quo quid fieri possit ingra-
tius?

ἡγὰρ τῆς λυγρῆς ἀνδρείας διὰ τὴν φερόμεναι, τοῖς τοι-
στοῖς εὖδὲς ἀμείβασθαι, τῆς θεραπείας αὐτοῦ
ἵππ' εἰνα λόγον ἔχοντα, ἀλλ' ἔπειτα ἐκείνως ἐπὶ
ἀλλοθι, καὶ ἐπὶ τὴν ἐρημίαν ἀναστῆναι, τὸν ἐφη-
σθέντ' 4) ἀνδραγάς, ἐφ' οἷς ἐκείνως ἐξοβέβη-
ται.

tius? servatum mea opera, tali superato periculo,
talem statim mercedem persolvere; nec vlla cura-
tionis illius ratione habita, statim obliuisci, et
in solitudinem eicere eum; quā iure meminisse
poterat, quam iniuste eiectus, fuerit, sed idem

M. 5.

non

4. Τὸν ἐφησθέντ'] Ego, quem locum hic ob-
tinere potuerit ἐφησθέντ' α, plane non video;
cum vis eius verbi ad obsequium inuisti, th-
stis, quaestuli, pertinere non possit. Quo-
modo quaeso διμαίως delectari potest, abdi-
catus, ut sibi videtur, iniuste? Neque enim
de martyre vel confessore Christiano scrib-
est, qui gaudeat sibi contigisse ut patiatur
aliquid etc. Multo minus διμαίως locum ha-
bet, cum, iniustam fuisse priorem quoque
abdicationem, ponat filius. Verbo, locus
planissime corruptus, nec vero sanabilis diffi-
cultur, si et contextum orationis in consi-
lium, adhibeas, et cogites saeculo octavo
Christianis figuras literarum, et et u itemque
Φ et υ miseri non difficulter potuisse. Le-
gendum omnino videtur, τὸν μνησθέντ' ἀν-
δραγάς, sic optime connexa et Lucianice
adde deuineta erit oratio, quod ex interpretatione
nostra intelligitur. Gesner.

το, μὴ μόνον δὲ ἐρησικακήσαντι, ἀλλὰ καὶ
 πίνοντα, καὶ συνφρονεῖν παρασκευάσαντα;
 Οὐ γὰρ μικρὸν, ἰατροὶ ἀνδρες διχαστῆρ, εἰς τὸ
 κτλὸν οὐ παλαιῶς αὐτόν, ὅμως πῶν τοιούτων
 μὴ ἀξίωμα. ἀλλ' εἰ καὶ ἔτος ἀγνοῖ τὰ τότε,
 πάντες ὑμεῖς ἴτε οἷα ποίνοντα αὐτόν, καὶ πᾶ-
 ρχοντα, καὶ ὅπως διακείμενον, ἐγὼ παραλα-
 βὼν, τῶν μὲν ἄλλων ἰατρῶν ἀπεγνωστόν, τῶν
 δ' οἰκείων φρονέοντα, καὶ μὴδε πλεονεξία πρὸς
 αὐτὸν τοιούτων, τοιούτων ἀπέφηναι, ὡς καὶ κατ'
 ἡγορεῖν δυνασθαι, καὶ περὶ τῶν νόμων διαλέγε-
 σθαι. μᾶλλον δὲ ἔρως, ὦ πατέρ, τὸ πάρα-
 δεγμα, τοιούτων οὕτω σε παρ' ὀλίγου, αἶα νῦν
 ἡ γυνὴ ἐστὶ, πρὸς τῇ ἀρχαίᾳ φρονήσει ἀπηνή-
 ρητον. ἔργον.

non solum memoriam iniuriæ non adhibuit, ve-
 rum salutem præstitit et sanitatem.

14. Neque enim paruum est, Indices, neque
 quotidianum beneficium, quod affeci illum, qui
 talibus nunc poenit me dignum confet. Sed et si
 forte, iste ignoret quæ tum acta sunt; at vos no-
 stis, qualia agentem illum et patientem, et quo-
 moda affectum, ego illum receperim, desperan-
 tibus reliquis medicis, familiaribus autem fugien-
 tibus, ac ne prope quidem accedere ausis, ac ta-
 lem reddiderim, qui etiam accusare possit, et de
 legibus disputare. Rotins hoc dicam, vides, pa-
 ter, tui status specimen. Talis fere cum esses,
 qualis nunc mater est, ad pristinam ætatem
reuo-

ἡγοῦνται δὲ δίκαιον εἶναι τοιαύτην μετ' ἐμὲ γένεσθαι ἀντὶ
ἐκείνων τὴν ἀμοιβήν, ἔδωκα γὰρ ἐμὲ σε μόνον αὐ-
τοφρονεῖν. ὅτι γὰρ μὴ μικρὰ ὑπ' ἐμὲ εὐηγγελί-
σται, καὶ ἀπ' αὐτῶν ὧν ἐγκαλεῖς, ὁλοῦν ἐσθ'.
ὅτι γὰρ, ὡς ἐν ἐσχάτοις ἔσαν τὴν γυναῖκα, καὶ
παμπονήρως ἔχουσιν, ἀν' ἰώμενον, μισοῖς, φεῶς
καὶ πολὺ μᾶλλον, ὅτι ἐς τῶν ὁμοίων ἀπὸ πλάτης,
ὑπεραγαπᾷς, καὶ χάριν ὁμολογεῖς, τῶν ἄλλων
ἰδενῶν ἀπὸ πλάτης; σὺ δὲ, ὅπερ ἀγνωμονέστα-
τον, σωφρονήσας, εὐθύς ἐς δικαστήριον ἄγεις,
καὶ σεσωσμένος κολάζεις; καὶ ἐπὶ τὸ ἀρχαῖον
ἐκείνο μῖσος ἀνατρέχεις, καὶ τὸν αὐτὸν ἀναγι-
γνωσκεις νόμον. καλὸν γὰρ τὸν μισθὸν ἀποδί-
δωκεν

renocavi. Non igitur iustum est eam mihi pro
illis mercedem tribui, teque aduersus me solum
sapere. Minime enim paruum tibi beneficium
a me tributum esse, ex ipsa tua accusatione ma-
nifestum est. Quem enim odio iam habes, qui
non sanem uxorem tuam cum extremis consi-
stantem malis, et pessime omnino habentem, cur
non multo potius vehementer amas, quod simi-
libus te liberati, et gratiam habes tantis malis
solutus? Tu vero, quod ingratissimum, recepta
mente statim trahis ad tribunal, et seruatus pu-
nis, et ad antiquum illud odium recurris, et le-
gem eandem legis. Praeclaram igitur arti mer-
cedem

δὼς τῇ τέχνῃ, καὶ ἀξίας ἀμοιβὰς τῶν Φαρμάκων, ἐπὶ τὸν ἰατρὸν ὑγιαίνων μόνον.

Ἑμεῖς δὲ, ὦ ἄνδρες δικασαί, τὸν εὐεργέτην τῷ νότῳ κολάζειν ἐπιτρέψετε, καὶ τὸν σώσαντα ἐξελαύνειν, καὶ τὸν σωφρονίσαντα μισεῖν, καὶ τὸν ἀναστήσαντα τιμωρεῖσθαι; ἔκ, ἦν γε τὰ δίκαια ποιῆτε. καὶ γὰρ εἰ τὰ μέγιστα νῦν ἀμαρτάνων ἐτύγχανον, ἦν μοί τις ἔμικρά προσφελομένη χάρις, ἐς ἣν ἀποβλέποντα τῷτον, καὶ ἥς μεμνημένον, καλῶς εἶχε, τῶν μὲν παρόντων καταφρονεῖν, δι' ἐπεῖνα δὲ πρόχειρον τὴν σὺν γνῶμην ἔχειν· καὶ μάλιστα εἰ τηλικαύτη τις ἢ εὐεργεσία τυγχάνοι, ὥς πάντα ὑπερπαίειν τὰ μετὰ ταῦτα. ὅπερ οἶμαι καί μοι πρὸς τῷτον ὑπάρχειν,

cedem exsoluis, et digna medicamentorum prae-
mia, qui contra solum medicum sapias.

15. Vos autem, Iudices, huic permittetis punire bene de se meritum, servatorem expellere, sanae mentis restitutorem odisse, afficere supplicio, qui *iacentem* erexit? Minime, si quidem iuste agatis. Etenim si maxima nunc peccata commisisset; ante debebatur mihi gratia non parva, ad quam iste respiciens, cuius recordatus, iure meritoque praesentia contemnerent, in promptu propter ista haberet veniam: maxime vero, si tale tantumque sit beneficium, ut longe ea quae post facta sunt, superet. Quod quidem apud
istum

ἀρχην, ὃν ἔσωσα, καὶ ὃς τῷ βίῃ παντὶς χρεώ-
σης ἐσί μοι, καὶ ὧ τὸ εἶναι, καὶ τὸ σωφροεῖν,
καὶ τὸ συνίειν παρέσχημαι, καὶ μάλιστα ὅτε οἱ
ἄλλοι πάντες ἤδη ἀπεγνώκουν, καὶ ἥττας εἶ-
ναι ὁμολόγουν τῆς νόσε.

Τῆτο γὰρ μείζον οἶμαι ποιεῖν τὴν ἐμὴν εὐερ-
γσίαν, ὥς ἔτε υἱὸς ὢν τότε, ἔτε ἀναγκαίαν
τῆς θεραπείας ἔχων αἰτίαν, ἀλλ' ἐλεύθερος καθ-
εσὼς, καὶ ἀλλότριος, τῆς Φυσικῆς αἰτίας ἀ-
φειμένος, ὅμως ἔ περιεῖδον, ἀλλ' ἐθελοντῆς,
ἄκλητος, αὐτεπάγγελτος, ἦκον, ἐβοήθησα,
προσελιπάρησα, ἰασάμην, ἀνέστησα, καὶ τὸν
πατέρα ἐμαυτῷ διεφύλαξα, καὶ ὑπὲρ τῆς ἀπο-
κηρύξεως ἀπελογησάμην, καὶ τῇ εὐνοίᾳ τὴν ὀρ-
γὴν

istum mihi ita se habere arbitror, quem servaue-
rim, qui vitam mihi ipsam debeat, cui quod est,
quod sapit, quod intelligit, praestiterim, idque
eō maxime tempore cum reliqui omnes spem ab-
iecerint; seque impares morbo facti essent.

16. Illa enim re augeri beneficium meum ex-
istimo, quod neque filius eo tempore, neque ne-
cessariam habens curationis causam, sed in liber-
tate constitutus, alienus, naturali necessitudine
solutus, tamen non neglexi patrem; sed sponte,
inuocatus, meo ipsius instinctu veni, opem tuli,
assiduus fui, sanavi, excitavi, patrem servavi
meum, causam de abdicatione dixi, iram illius
mea

γῆν ἔπαυσα, καὶ τὸν νόμον ἔλυσα τῇ φιλοφρο-
 γίᾳ, καὶ μεγάλης εὐεργεσίας τὴν ἐς τὸ γένος
 ἐπαύροdon ἐπρίαμην, καὶ ἐν ἔτῳ ἐπισφαλῆ κα-
 ρῶ τὴν πρὸς τὸν πατέρα πίσιν ἐπεδειξάμην, καὶ
 μετὰ τῆς τέχνης ἑμαυτὸν εἰσέποιησα, καὶ γνή-
 σιος υἱὸς ἐν τοῖς δεινοῖς ἀνεφάνην. πόσα γὰρ
 οἶσθε παθεῖν μὲν, πόσα καμῖν, παρόντα, ὑπε-
 ρητᾶντα, καιροφυλακτᾶντα· νῦν μὲν, εἰκόντα
 τῇ τ᾽ ἀπάθειας ἀκμῇ· νῦν δὲ, τὴν τέχνην ἐπαύ-
 ροντα, πρὸς ἐλάχιστον ἐνδιδόντος τ᾽ ἀκαῶ; ἔσι δὲ
 τῶν ὄντων ἀπάντων τέτων 5) ἐν τῇ ἰατρικῇ
 τὸ ἐπισφαλέςατον, τὰς τοιότας ἰᾶσθαι, καὶ
 πλησιάζειν ἔτῳ διακομμένοις. ἐς γὰρ τὰς πλη-
 σίας

mea benevolentia fedavi, legem dissolui pietate,
 magnoque beneficio reditum in familiam redemi,
 atque ancipiti adeo tempore ostendi meam in pa-
 trem fidem, et una cum arte me ipsum quasi ad-
 optavi, germanumque me filium difficili tempore
 ostendi. Quae enim subisse me putatis? quan-
 tum laborasse praesentem, ministrantem, tempo-
 ra observantem omnia, cum nunc viribus sum-
 mis morbi concederem, nunc remittenti aliquan-
 tum malo, artem opponerem. Est vero omnium
 in Medicina hoc periculosissimum, curare tales,
 et ad ita constitutos accedere. Saepe enim in pro-
 ximo

5. Τέτων] Videtur legendum τ᾽ ἐτῳ. Sic certe
 interpretatus sum. *Gesner.*

εἶον πολλὰν αὖφιασιν τὴν λῦτταν, ἐπιζέσαν-
τος τῷ πάθῃ. καὶ ὥμως πρὸς ἄδὲν τέτων ἀπ-
έκνησα, ἄδ' ἀπεδειλίασα. συνὼν δὲ καὶ πάν-
τα τρόπον ἀντεξισταζόμενος τῇ νόσῳ, τὸ τελευ-
ταῖον ἐκράτησα τῷ Φαρμάκῳ.

Μὴ γὰρ τῷ ἀκῆσας εὐθέως ὑπολάβῃ τις,
ποῖος δὲ ἢ κόπος ὁ καύματος ἐγγέσθαι Φάρμακον;
πολλὰ γὰρ πρὸ τέτῃ γενέσθαι δεῖ, καὶ προσδο-
κοῖναι τῇ πόσει, καὶ προπαρασκευάσαι ἐχθρὸν
ἐς ἱάσιν τὸ σῶμα, καὶ τῆς ἀπάσης ἕξεως φρον-
τίσαι, κένεντα, καὶ ἰσχυαίνοντα, καὶ οἷς χρὴ
τρέφοντα, καὶ κινῶντα ἐς ὅσον χρῆσιμον, καὶ
ὑπὸν ἐπινῶντα, καὶ ἡρεμίας μηχανώμενον, α-
παρ

ximos quosque rabiem, efferuescente morbo, e-
mittunt. Ego tamen ad nihil horum vel patien-
tiam anisi, vel despondi animum. Sed congre-
diens et omni modo contra morbum decertans,
medicamento tandem illum expugnaui.

17. Noli enim, si quis ista audis, statim pu-
tare, *Qualis aut quantus labor est infundere medi-
camentum?* Multa enim ante hoc fieri oportet, et
viam munire potioni, et parare habile ad cura-
tionem corpus, et habitus totius habere ratio-
nem, euacuando, extenuando, iis, quibus o-
portet, nutriendo, et mouendo quantum opus
est, et somno pacando, et machinanda quiete,
ad

περ οἱ μὲν ἄλλοι τι νοσῶντες, ῥαδίως πεισθεῖεν
 ἂν· οἱ μεμνηότες δὲ, διὰ τῆς ἐλευθερίας τοῦ
 νῆ(6), δυσάγωγοι, καὶ δυσηπόχρητοι, καὶ τοῖς
 ἰατροῖς ἐπισφαλεῖς, καὶ τῇ θεραπείᾳ δυσκατα-
 γάνιστοι. ὅταν γὰρ πολλάκις ποιήσωμεν, ἡδὲ
 πλησίον γενέσθαι τῶ τέλους, καὶ ἐλπίσωμεν,
 ἔμπεσόν τι μικρὸν ἀμάρτημα, ἐπακμάσαντος τῆ
 πάθους, ἅπαντα ῥαδίως ἐκείνα ἀνέτρεψε, καὶ
 ἀνεπόδισε τὴν θεραπείαν, καὶ τὴν τέχνην διέ-
 σφηλε.

Τὰν

ad quae morbo laborantes alio facile inducantur,
 furiosi autem propter mentis libertatem, duci re-
 gique difficiles, periculosi medico, et curatione
 vix superabiles. Cum enim saepe effecimus, ut
 prope finem simus, cum speramus; incidens par-
 vulum quoddam peccatum, ingrauescente de-
 nuo morbo, omnia illa facile euertit, retro a-
 git curationem, artem fallit.

18. Eum.

6. Τῶ νῆ] Νῆς cogitandi vis hic est, et ima-
 gines rerum formandi. Haec ab imperio
 rationis τῶ λόγῳ libera, et effrenis temere
 huc illuc impellitur, aegreque adeo ad quie-
 tem et tranquillitatem reducit. Quam ita-
 que *mentis libertatem*, verbum de verbo red-
 didi, hanc maluissem tali circumscriptione
 verborum exprimere, *propter mentem excussis*
rationis frenis libere vagantem. Gaisner.

Τὸν ἐν ταῦτα πάνθ' ὑπομεμενηκότα, καὶ ἔ-
 τω χαλεπῷ νοσήματι προσπαλαίψαντα, καὶ
 πάθος ἀπάντων παθῶν τὸ δυσπαλωτότατον νε-
 νικηκότα, ἔτι τῷ ἀποκηρύττειν ἐπιτρέψετε,
 καὶ τὰς νόμας ὡς βέλεται ἐρμηνεύειν κατ' εὐ-
 εργέτη, συγχωρήσετε, καὶ τῇ Φύσει πολεμεῖν
 αὐτὸν ἑάσετε; ἐγὼ τῇ Φύσει παιδόμενος, σῶ-
 ζω καὶ διαφυλάττω, ὡς ἄνδρες δικασαί, τὸν
 πατέρα ἑμαυτῷ, καὶ ἀδίκῃ ἔτος· εἰ δὲ τὸν εὐ-
 εργετηκότα παῖδα τοῖς νόμοις, ὡς Φησιν, ἀκο-
 λυθῶν διαφθείρει, καὶ τῷ γένει ἀποσερεῖ, μι-
 σόπαις ἔτος, ἐγὼ φιλοπάτωρ γίγνομαι· ἐγὼ
 τὴν Φύσιν ἀσπάζομαι, ἔτος τὰ τῆς Φύσεως
 παρορᾷ, καὶ καθυβρίζει δίκαια. ὦ πατὴρ,
 μισῶν-

18. Eum igitur, qui illa omnia sustinuit, qui
 cum graui adeo acgritudine conficiatus est, qui
 morbum morborum omnium superatu difficilli-
 mum vicit, isti adhuc abdicare permittetis, et
 pro sua lubricitate interpretari leges contra optime
 de se meritum patientini, et contra ipsam pugna-
 re naturam sinetis? Ego naturae obsecutus, iu-
 dices, seruo et custodio mihi patrem, etiam si
 iniuriam ipse *mihi* faciat. Si vero filium a quo
 beneficium accepit, legibus, vt ait, obtemperans
 perdit, et genere priuat, ipse liberorum osor est,
 amans ego patris; ego amplector naturam, ipse
 naturae vim despicit, et ius ipsum contumeliose
 conculcat. Vah patrem iniuste odio habentem,
 Luc. Op. T. IV. N vah

μισῶντος ἀδίκως· ὦ παιδὸς, Φιλῶντος ἀδικώ-
τερον. ἐγκαλῶ γὰρ ἑμαυτῷ, τῷ πατρὸς ἀναγκά-
ζοντες, ὅτι μισῶμενος, εἰ δέον Φιλῶ, καὶ Φι-
λῶ πλέον ἢ προσῆκε. καίτοι γε ἡ Φύσις τοῖς
πατέρας τὰς παῖδας μᾶλλον, ἢ τοῖς παισὶ τὰς
πατέρας ἐπιτάττει Φιλεῖν. ἀλλ' ἔτος ἐκὼν
καὶ τὰς νόμους παρορᾷ, οἳ τὰς ἐδὲν ἡδικοτάτας
παῖδας τῷ γένει Φυλάττασι, καὶ τὴν Φύσιν,
ἣ τὰς γενήσαντας ἔλκει πρὸς πόθον τῶν γεγεν-
νημένων πολλὸν, ἔχ' ὅπως μείζους ἀρχαῖς εὐνοίας
ἔχων πρὸς ἐμὲ, μείζονα τὰ δίκαιά μοι τῆς εὐ-
νοίας ἐσφέρει, καὶ ἐπιδίδωσιν· ἤ, τόγε ἔλατ-
τον, ἐμὲ μιμεῖται, καὶ ζήλει τῷ Φίλτρει. ἀλλ',
αἵμοι τῆς συμφορᾶς, προσέτι καὶ μισεῖ Φιλῶν-
τα,

vah filium amantem etiam iniustius! Me enim
ipsum accuso, patre ita cogente, qui exosus prae-
ter officium amem, et magis amem quam conue-
nit: cum tamen natura patribus magis iniungat
amare liberos, quam hisce patres. Sed iste vltro
et leges despicit, quae liberos nullius iniuriae
reos servant generi, et naturam, quae parentes
ad vehemens eorum qui nati sunt desiderium
trahit; tantum abest, vt, cum maiores habeat
benevolentiae erga me causas, maiora etiam be-
nevolentiae officia mihi tribuat atque cumulet,
aut certe, me imitetur, et amoris mei se prae-
beat aemulum. Sed heu calamitatem! insuper
etiam

τα, καὶ ἀγαπῶντα ἐλαύνει, καὶ εὐεργετῶντα ἀδικεῖ, καὶ ἀσπαζόμενον ἀποκηρύττει, καὶ τὰς Φιλόπαιδας νόμους, ὡς μισόπαιδας κατ' ἐμὲ μεταχειρίζεται. ὦ μάχης, ἣν ἐσάγεις πᾶτερ τοῖς νόμοις κατὰ τῆς Φύσεως.

Οὐκ ἔστι ταῦτα, ἐκ ἔσιν ὡς θελεῖς. κακῶς ἐρμηνεύεις, ὦ πάτερ, καλῶς κειμένους τὰς νόμους. ἔ πολεμεῖ Φύσις καὶ νόμος ἐν ταῖς εὐνοίαις· ἀκολυθῶσιν ἀλλήλοις ἐνταῦθα, καὶ συναγωνίζονται τῇ λύσει τῶν ἀδικημάτων. ὑβρίζεις τὸν εὐεργέτην, ἀδικεῖς τὴν Φύσιν, τί καὶ τὰς νόμους συνδικεῖς τῇ Φύσει; ἔς καλὰς, καὶ δικαίας, καὶ Φιλόπαιδας εἶναι θελοντάς, ἔ συγχωρεῖς, καὶ θ' ἐνός

etiam odit amantem, et diligentem exigit, et bene merentem afficit iniuria, et amplectentem abdicat, et leges liberis fauentes, tanquam infensas liberis in me torquet. Vah pugnam, quam committis, pater, leges et naturam.

19. Non sunt, non sunt ista ut tu vis. male interpretaris, pater, leges bene constitutas. non pugnant natura et lex circa beneuolentiam; sequuntur hac in re se inuicem, et mutuo se dissoluendis iniuriis adiuuant. Contumeliose tractas bene de te meritum: in naturam iniurius es. Quid etiam leges una cum natura iniuria complecteris? quas, bonae, iustae, liberorum amantes esse cum velint, tales esse non concedis, cum eas

ἐνὸς παιδὸς ὡς κατὰ πολλῶν κινῶν πολλάκις,
 καὶ ἡσυχάζειν ἐκ ἐὼν ἐν ταῖς τιμωρίαις, τὰς ἐν
 ταῖς τῶν παίδων πρὸς τὰς πατέρας εὐνοίας. ἡ-
 συχάζειν ἐθέλοντας· καίτοι γε ἐπὶ τοῖς μηδὲν
 ἡμαρτηκόσι, μηδὲ κειμέναις. καὶ μὴν οἱ γενόμοι
 καὶ ἀχαριστίας δικάζεσθαι διδάσκει κατὰ τῶν τὰς
 εὐεργέτας μὴ ἀντευπριέντων. ὁ δὲ πρὸς τῷ μὴ
 ἀμείβεσθαι, καὶ ἐπ' αὐτοῖς οἷς εὖ πέπονθε κο-
 λάζειν ἀξιῶν, σκέψασθε εἴ τινα ὑπερβολὴν ἀδι-
 κίας ἀπολέλοιπεν. ὥς μὲν ἔν τε ἀποκηρύττειν
 ἔτι τάτω ἔξεσιν, ἅπαξ ἤδη τὴν πατρικὴν ἐξου-
 σίαν ἀποπληρώσαντι, καὶ χρησαμένῳ τοῖς νό-
 μοις, ἔτε ἄλλως δίκαιον, εὐεργέτην ἐς τὰ τηλε-
 καῦτα

contra unum filium, tanquam aduersus plures,
 saepius moucas, et quiescere non patiaris a poe-
 nis, quæ in liberorum aduersus patres beneuo-
 lentia quiescere cupiunt, atque adeo iis, qui ni-
 hil peccarunt, neque sunt propositae. Et sane
 ingrati animi iudicium dant leges contra eos, qui
 bene de se ineritis gratiam non retulere. Ille au-
 tem, qui praeterquam quod vicem non reddit,
 insuper propter ipsa quibus affectus est beneficia
 punire cupit, considerate, si quem iniuriae ex-
 cessum reliquerit. Quæ cum ita sint, neque in-
 tegrum amplius isti esse abdicare, qui semel iam
 patriam potestatem expleuerit, et usus sit legi-
 bus: neque alioquin iustum esse, bene adeo me-
 ritum

καὺτα γεγεννημένον ἀπωθεῖσθαι, καὶ τῆς οἰκίας
παραιτεῖσθαι, ἱκανῶς, οἶμαι, δεδεικται.

Ἦδη δὲ καὶ ἐπ' αὐτὴν τὴν αἰτίαν ἔλθωμεν τῆς
ἀποκηρύξεως, καὶ τὸ ἔγκλημα ἐξετάσωμεν ὅ-
ποιόν ἐστιν. ἀνάγκη δὲ αὖτις ἐπὶ τὴν γνώμην ἀνα-
δραμεῖν τῷ νομοθέτῃ. ἵνα γὰρ σοι τῷτο πρὸς
ὀλίγον δῶμεν, τὸ ἐξεῖναι ὁσάκις ἂν ἐθέλῃς ἀπο-
κηρύττειν, καὶ κατὰ γε τῷ εὐεργέτῃ προσέτι
τὴν ἐξουσίαν ταύτην συγχωρήσωμεν, ἔχ' ἀπλῶς,
οἶμαι, ἔδ' ἐπὶ πάσαις αἰτίαις ἀποκηρύξεις· ἔ-
δὲ τῷθ' ὁ νομοθέτης φησὶν, ὅ, τι ἂν τύχῃ ὁ
πατὴρ αἰτιασάμενος, ἀποκηρυττέτω, καὶ ἀπό-
χρη θελῇσαι μόνον, καὶ μέμψασθαι. τί γὰρ ἂν
ἔδει δικαστῆρας; ἀλλ' ὑμᾶς ποιεῖ τῷτο, ὧ ἄνδρες
δικα-

ritum reiici, et expelli domo, satis, puto, de-
monstratum est.

20. Iam vero ad ipsam quoque causam venia-
mus abdicationis, et crimen ipsum, quale sit,
examinemus. Opus vero est rursus ad senten-
tiam legislatoris recurrere. Vt enim tibi hoc ad
paruum tempus demus, licere abdicare, quoties
velis, et contra bene meritum insuper hanc tibi
potestatem concedamus: non tamen simpliciter,
puto, neque omnibus de causis abdicatis. Ne-
que hoc ait legislator, *Quidquid accusauerit pater,*
abdicato, et sufficit velle tantum, et arguere. Quid
enim opus fuisset iudicio? Sed vos, iudices, iu-

δικασαί, σκοπεῖν, εἴτ' ἐπὶ μεγάλοις καὶ δικαίοις
ὁ πατὴρ ὀργίζεται, εἴτε καὶ μή. ἔκέν τοῦτο
ἤδη ἐξετάσατε. ἄρξομαι δὲ ἀπὸ τῶν μετὰ τὴν
μανίαν εὐθύν.

Τὰ μὲν δὴ πρῶτα τῆς σωφροσύνης τῆ πατρὸς,
λύσις ἦν τῆς ἀποκηρύξεως, καὶ σωτὴρ, καὶ εὐ-
εργέτης, καὶ πάντα ἦν ἐγώ. καὶ ἔδεν, εἶμαι,
τέτοις ἐγκλημα προσεῖναι ἐδύνατο. τὰ μετὰ
ταῦτα δὲ, τί τῶν πάντων αἰτιά; τίνα θερα-
πείαν, τίνα ἐπιμέλειαν ἤρξασθαι; πότε ἀπό-
κοιτος ἐγενόμην; τίνας πότες ἀκαίρους, τίνας
κώμους ἐγκαλεῖς; τίς ἀσωτεία; τίς πορνοβασκὸς
ὑβρίζω; τίς ἠτιάσατο; ἔδὲ εἶς. καὶ μὴν ταῦ-
τα

bet considerare, magnifice et iustis de causis ira-
scatur pater, an minus. Igitur hoc iam exquirite.
Incipiam autem ab his, quae furorem statim con-
secuta sunt.

21. Primum quidem quod sanitate restituta
egit pater, hoc fuit, quod abdicationem rescidit;
sum servator, bene meritus, et omnia eram ego.
Nec ullum in his crimen, puto, esse potuit. Eo-
rum autem, quae secuta sunt, omnium quid ac-
cusat? quem cultum, quam curam filii praeter-
misi? quando abnoctavi? quas computationes in-
tempestivas, quas commistationes accusas? quae
luxuria mea est? quis leno pulsatus? quis accusa-
vit me? nemo vnus. Atqui haec sunt, propter
quae

τὰ εἶναι, ἐφ' οἷς μάλιστα ὁ νόμος ἀποκηρύττειν ἐφίησιν. ἀλλὰ νοσεῖν ἤρξατο ἡ μητρίαι· τί ἔμ' ἐμοὶ τῶν ἐγκαλῆς, καὶ νόσος δάην ἀπαιτεῖς;

Οὐ, φησιν. ἀλλὰ τί; ὅτι θεραπεύειν προσ-
ταττέμενος, εἰ θέλεις, καὶ διὰ τῶν ἂν ἄξιός
εἴης ἀποκηρύξεως, ἀπειθεῖν τῷ πατρί. ἐγὼ δὲ
τὸ μὲν οἷα προσάττοντι αὐτῷ, ὑπακχεῖν εἰ δυ-
νάμενος, ἀπειθεῖν δοκῶ; πρὸς ὀλίγον ὑπερθή-
σομαι. πρότερον δ' ἀπλῶς ἐκείνῳ φημι, ὡς εἰ
πάντα προστάττειν ἔσθ'· τάττω δίδωσιν ὁ νόμος,
εἴτ' ἐμοὶ τὸ πείθεσθαι πᾶσι πάντως ἀναγκᾶν.
ἐν δ' ἐν τοῖς τῶν προσαγμάτων τὰ μὲν ἀνεύθυ-
νά εἰσι, τὰ δ' ὀργῆς, καὶ τιμωρίας ἄξια· ἐὰν
νοσῇς

quae maxime abdicare lex permittit. Sed aegro-
tare coepit nouerca. Quid igitur? me hoc no-
mine accusas? et morbi rationem a me repetis?

22. Νόν, inquit. Quid ergo? Quod curare
eam iussus non vis; ea propter hoc dignus fueris ab-
dicatione, parere recusans patri. Ego vero, qua-
lia praecipienti patri, cum obsequi non possim,
obedientiam negare videar, disputare paulum dif-
feram. Prius vero simpliciter illud dico. Neque
isti lex permittit iniungere omnia, neque parere
omnibus omnino mihi necessarium. In his ergo,
quae imperantur a patre, alia quidem alieno ar-
bitrio non sunt obnoxia, alia vero ira atque sup-
plicio, si violentur, digna: si aegrotas ipse, ego

νοσῆς αὐτός, ἐγὼ δὲ ἀμειλῶ· εἴαν τῶν κατ' οἶκον
 ἐπιμελεῖσθαι κελεύης, ἐγὼ δὲ ὀλιγωρῶ· εἴαν
 τὰ κατ' ἀγρὸν ἐπισκοπεῖν προσάττης, ἐγὼ δὲ
 ὀκνῶ. πάντα ταῦτα, καὶ τὰ τοιαῦτα εὐλόγως
 ἔχει τὰς προφάσεις, καὶ τὰς μέμφεις πατρικίας·
 τὰ δ' ἄλλα, ἐφ' ἡμῖν ἐσι τοῖς παισίν, ὄντα τῶν
 τεχνῶν, καὶ τῆς τέτων χρήσεως, καὶ μάστιγα,
 εἰ μηδὲν αὐτὸς ὁ πατὴρ ἀδικοῖτο. ἐπεὶ τοι ἂν
 τῷ γραφεῖ πατὴρ προσάττη, ταῦτα μὲν τέκνον
 γράφε, ταυτὶ δὲ μή· καὶ τῷ μουσικῷ, τὴν δὲ
 μὲν τὴν ἀρμονίαν κρῖε, τὴνδε δὲ μή. καὶ τῷ
 χαλκεύοντι, τοιαῦτα μὲν χάλκευε, τοιαῦτα δὲ
 μή· ἄρα ἂν τις ἀνάσχοιτο ἀποκηρύττοντα, ὅτι
 μὴ κατὰ τὰ ἐκείνῳ δοκῶντα ὁ παῖς χρῆται τῇ
 τέχνῃ.

Οὐδὲ

vero negligam, si rem familiarem curare iubeas,
 ego vilipendam, si rem rusticam inspicere iniun-
 gas, ego piger. Omnia haec, et quae sunt in
 eodem genere, rationabiles habent causas et re-
 prehensiones patrias: sed altera illa in nostra, li-
 berorum, potestate sunt, quae nimirum ad artes,
 earumque usum pertinent, in primis si ipse pater
 nulla inde laedatur iniuria. Quandoquidem si pi-
 etori pater iniungat, *Ista quidem, fili, pinge, illa*
non; et musico, *Hanc pulsa harmoniam, illam*
non; et fabro, *Talia fabricare, talia non:* num
 quis ferat abdicare volentem, quod filius non
 prout ipsi placet, arte utatur?

23. Ne-

Οὐδὲ εἷς, οἶμαι. τὸ δὲ τῆς ἰατρικῆς, ὥσω
 σκευνοτέρην ἐστὶ, καὶ τῷ βίῳ χρησιμώτερον, το-
 σούτῳ καὶ ἐλευθεριώτερον εἶναι προσήκει τοῖς
 χρωμένοις, καὶ τινὰ προνομίαν ἔχειν τὴν τέ-
 χνην δίκαιον τῇ ἐξουσίᾳ τῆς χρήσεως· ἀναγκά-
 ζεσθαι δὲ μηδὲν, μηδὲ πρὸς ἀττεσθαι, πρᾶγμα
 ἱερὸν, καὶ θεῶν παίδευμα, καὶ ἀνθρώπων σο-
 φῶν ἐπιτήδευμα· μηδ' ὑπὸ δαλείαν γενέσθαι
 νόμῳ, μηδ' ὑπὸ φόβον, καὶ τιμωρίαν δικαστη-
 ρίᾳ, μηδ' ὑπὸ ψῆφον, καὶ πατρὸς ἀπειλήν, καὶ
 ὀργὴν ἰδιωτικὴν. ὥς τε καὶ εἰ τῆτό σοι σαφῶς
 ἔγνωσι, καὶ διαρρήδην ἔλεγον, ἔ βέλομαι, ἔδὲ
 θεραπεύω δυνάμενος, ἀλλ' ἐμαυτῷ μόνῳ τὴν τέ-
 χνην οἶδα, καὶ τῷ πατρὶ, τοῖς δ' ἄλλοις ἅπα-
 σιν ἰδιώτης εἶναι βέλομαι· τίς τύραννος οὕτω
 βίαιος,

23. Nemo vnus, arbitror. Medicina vero quo
 honestior est et vitae vtilior, tanto liberior esse
 debet vtentibus; et praerogatiuam habere hanc
 artem iustum est in ipsa vtendi potestate; cogi
 autem nihil, nec imperari, rem sanctam, tradi-
 tam a Diis, sapientium virorum studium; nec
 feruituti legum subiici, neque metui et poenae
 iudicii neque suffragio, et minis patris, et irae
 hominum imperitorum. Itaque etiam hoc aperte
 tibi ac diserte dixissem, *Nolo, neque curo, licet
 possim, sed mihi soli artem noui, atque patri, re-
 liquis omnibus indoctus esse volo*: quis tyrannus

βίαιος, ὡς ἀναγκάσαι ἂν καὶ ἄκοντα χρῆσθαι τῇ τέχνῃ; τὰ γὰρ τοιαῦτα, ἱκετείαις καὶ δεήσεσιν, ἔ νόμοις καὶ ὀργαῖς, καὶ διναστηρίοις ὑπάγειν, οἶμαι, προσήκει· πείθεσθαι τὸν ἰατρὸν χρὴ, ἔ κελεύεσθαι, βάλεσθαι, ἔ φοβεῖσθαι, ἐπὶ τὴν θεραπείαν ἐκ ἄγεσθαι, ἐκόντα δὲ ἐρχόμενον ἡδεσθαι· πατρικῆς δ' ἀνάγκης ἄμειρος, ἀτελής ἡ τέχνη, ὅπερ γε τοῖς ἰατροῖς καὶ δημοαῖα αἱ πόλεις τιμᾶς, καὶ προσδρίας, καὶ ὠφελείας, καὶ προνομείας διδύασι.

Ταῦτα μὲν ἔν ἀπλῶς ἀνεῖχον εἰπέν ὑπὲρ τῆς τέχνης, εἰ καὶ σὲ διδάξαμένε με, καὶ πολλὰ ἐπιμεληθέντος, καὶ ἀναλώσαντός, ὡς μάθοιμι, πρὸς

ita violentus, qui cogere audeat, et inuitum arte sua vti *aliquem velit?* Haec enim talia supplicationibus et precibus, non legibus et iris, et iudiciis subicere, puto, convenit. Persuasionem vinci medicum oportet, non imperio; velle, non terreri; ad curationem non compelli, sed sponte venientem gaudere. Necessitatis autem a patre impositae expers et immunis ars est, cum medicis publice etiam ciuitates, honores, et sedem antiquiorem, et immunitates, et praerogatiuas tribuant.

24. Haec igitur haberem, quae simpliciter pro arte dicerem, etiam si tibi, cum docendum me curasses, et prouidisses multum, et in doctrinam meam

πρὸς μίαν ὁμῶς θεραπείαν, καὶ ταύτην δυνατὴν
ἔσαν, ἀντέλεγον. νυνὶ δὲ καὶ κείνο ἐννόησον, ὡς
παντάπασιν ἀγνώμον πειθεῖς, καὶ ἐὼν με χρη-
σθαι μετ' ἐλευθερίας ἐμῷ κτήματι. ταύτην
ἐγὼ τὴν τέχνην ἔχ ὑὸς ὢν σὸς ἐξέμαθον, ἐδὲ
τῷ σῷ νόμῳ ὑποκείμενος, καὶ ὁμῶς αὐτὴν με-
μάθηκά σοι, καὶ πρῶτος αὐτῆς ἀπολέλαυκας,
ἐδὲν παρὰ 7) σὲ πρὸς τὸ μαθεῖν ἔχων. τίνα
διδά-

meam impendisses, in vna tamen hac curatione,
eaeque meae potestatis, repugnarem. Iam vero
illud etiam cogita, quam praeter omnem ratio-
nem facias, cum meo me peculio libere uti non
pateris. Hanc ego artem, cum tuus non essem
filius, edidici, cum tuae legi subiectus non essem:
et tamen tibi eam didici: primus fructum illius
percepisti. Nihil a te ad discendum praesidii ha-
beo.

7. Μεμάθηκά σοι — ἐδὲν παρὰ] Transpo-
nantur. *Guierus*. Mens *Guieri* videtur haec
esse, legendum nempe ordine mutato: καὶ
ὁμῶς αὐτὴν μεμάθηκά σοι, ἐδὲν παρὰ σὲ
πρὸς τὸ μαθεῖν ἔχων, καὶ πρῶτος αὐτῆς
ἀπολέλαυκας. Et sic sane sensus vulgatae
non cohaerens fit apertissimus. *Reitz*.

Πρῶτος αὐτῆς ἀπολέλαυκας] Non bene ista
continuantur, πρῶτος αὐτῆς ἀπολέλαυκας,
ἐδὲν παρὰ σὲ πρὸς τὸ μαθεῖν ἔχων, *Primus*
artis medicae, quam ego didici, fructum per-
cepisti o pater, nihil habens a te ad discendum
filius. Nec est, quod dicas, nominativum
hic

διδάσκαλον ἐμισθώσω; τίνα Φαρμακίων πα-
ρασκεύην; οὐδ' ἡντιναοῦν· ἀλλὰ πενόμενος
ἐγὼ, καὶ τῶν ἀναγκαίων ἀπορούμενος, καὶ
ὑπὲρ

beo. Quem magistrum conduxisti? quem medi-
camentorum apparatus *emisti*? Nihil quidquam.
Sed pauper ego, et necessariis rebus destitutus,
mise-

hic poni pro genitiuo consequentiae: nihilo
enim minus contorta erit, et minime Lucia-
nea oratio. At erit digna Luciano, si deleta
unica literula sic legamus et interpungamus,
Καὶ πρῶτος αὐτῆς ἀπολέλαυκας. Οὐδέν
παρὰ σὲ πρὸς τὸ μαθεῖν ἔχω. Τίνα δι-
δάσκαλον κ. τ. λ. Hoc certe in interpretan-
do secutus sum. *Gesner*. Non inficiore mien-
dationem a Gesnero propositam ita corrigere
vulgatam, ut sensus sic melior prodeat; nec
dubitarem sic edere, si filius adhuc discens
inducatur; sed cum non amplius sit discipu-
lus, at iam in arte magister, magis natura-
lis et simplex sit oratio *Guieti* nōre in ordi-
nem redacta. At si ordinem inuerti non
placet, pro ἔχων possis legere, παρέχων.
Nam παρὰ facile omitti potuit propter iatis
prope praecedens παρὰ. Ita ut παρέχων
tum ad patrem pertineat, sensusque sit: *pri-
mus artis meae fructum percepisti; nihil a te
(de tuo) ad discendum praebens*. Habes hic,
Lector, tres coniecturas; tu elige *Gesneri*
aut *Guieti* emendationem, quas meae prae-
pono. *Reitz*.

ὁπὸ τῶν διδασκάλων ἐλεχόμενος, ἐπαιδευόμεν· καὶ μοι τοιαῦτα παρὰ τῆ πατρὸς ἦν πρὸς τὸ μαθεῖν ἐφόδια, Κύπη, καὶ ἐρημία, καὶ ἀπορία, μῖσος οἰκείων, καὶ ἀποσροφὴ συγγενῶν. ἀντὶ τῶν τοίνυν χρῆσθαι μετὰ τῇ τέχνῃ ἀξιοῖς, καὶ δεσπότης εἶναι θέλεις τῶν ὅτ' ἐκ ἡττά· δεσπότης, πεπορισμένων. ἀγάπα, εἴ τι σε καὶ πρότερον ἐκὼν καὶ προσφείλων, εὖ ἐποίησα, μηδεμίαν μηδὲ τῆ γε χάριν ἀπαιτεῖσθαι δυνάμενος.

Οὐ δὴ δεῖ τὴν εὐποιῖαν τὴν ἐμὴν, ἀνάγκη ἐς τὸ λοιπὸν μοι γενέσθαι, εἰδὲ τὸ, ἐκόντα εὐεργετῆσαι, ἀφ' ὧν τῆ ἀκοντα κελεύεσθαι κατὰσῆναι, οὐδ' ἔθος ὑπάρχει τοῦτο, τὸ ἀπαξ τινὰ ἰασάμενον, πάντας ἐς αἰεὶ θεραπεύειν,
ὁπό-

miseriordia magistrorum eruditus sum. Talia mihi erant a patre ad discendum viatica, tristitia, solitudo, inopia, odium familiarium, auersatio cognatorum. Pro his igitur uti arte mea postulas, et dominus esse eorum, quae suppeditata mihi sunt, cum dominus non esses. Satis habeto, si quid tibi prius ultro, cum nihil deberem, benefeci, cum nullam, nedum huiusce tantum muneris, gratiam possem reposci.

25. Non sane debet beneficentia mihi mea necessitas reliqu岸 tempore fieri, neque, quod volens bene merui, causa constitui, cur inuito imperari possit: neque illa consuetudo existere, ut qui semel aliquem sanauerit, omnes in perpetuum

ὁπόσας ἂν ὁ θεραπευθεὶς θάῃ· ἐπεὶ δεσπότης
 ἂν ἔτω καθ' ἡμῶν εἴημεν τὰς θεραπευομένους
 χειροτονηκότες, καὶ μισθὸν τὸ δαλεῦν αὐ-
 τοῖς, καὶ τὸ πάντα κελεύουσιν ὑπηρετεῖν προδε-
 δωκότες· ἔ τί γένοιτ' ἂν ἀδικώτερον; διότι σε
 νοσήσαντα χαλεπῶς ἔτως ἀνέστησα, διὰ τῆτο
 νομίζεις ἐξεῖναι σοι καταχρησθῆναι μετ' ἡ τέχνη;
 Ταῦτα μὲν ἂν εἶχον ἂν λέγειν, εἰ καὶ δυνατόν
 μοι ἔτος προσέσταττεν. ἐγὼ δὲ μὴ πάντως
 ἀπασι, μηδὲ πρὸς ἀνάγκην ὑπήκων. νῦν δὲ ἡ-
 δὴ σκέψασθε καὶ οἷά ἐσιν αὐτὰ τὰ ἐπιτάγματα·
 ἐπεὶ γὰρ ἐμὲ ἰάσω, Φησί, μεμνηνότες, μέ-
 ληνε δὲ καὶ ἡ γυνή, καὶ τὰ ὅμοια πάσχει (τῆ-
 το γὰρ οἶεται) καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων ὁμοίως ἀπ-
 ἔγνω-

tuum curet, quotquot is, qui curatus est, volue-
 rit. Alioquin dominos ea ratione in nos consti-
 tuerimus quos curamus, et mercedem ultro ipsis
 dederimus, seruiendi illis, et quidquid imperent
 ministrandi: quo quid fieri possit iniustius? Quo-
 niam te difficili adeo morbo laborantem suscitavi,
 propter ea licere tibi putas abuti arte mea?

26. Haec haberem dicere, etiam si ea mihi iste
 imperaret, quae possem; ego vero nec omnibus
 omnino, neque ut necessitate coactus, parerem.
 Nunc vero iam confiderate etiam, qualis sint
 istius imperia. Cum enim me sanaueris, inquit,
 furiosum; furiosa autem sit etiam uxor eodemque
 modo affecta, sic enim arbitratur, et ab aliis simi-
 liter.

ἐγνώσω, δύνασαι δὲ σὺ πάντα ὡς ἔδειξας, ἰῶ
καὶ ταύτην, καὶ ἀπάλλαττε ἤδη τῆς νόσου. τῷ-
το δὲ ἔτῳσί μὲν ἀπλῶς ἀνῆσταί, πάντῳ εὐλογον
ἂν δόξαιε, καὶ μάλιστα ἰδιώτῃ, καὶ ἀπείρῳ ἰα-
τρικῆς. εἰ δὲ μὲ ἀκῶσεται ὑπὲρ τῆς τέχνης δι-
καιολογεμένα, μάθοιτ' ἂν ὡς ἔτε πάντα ἡμῖν
δυνατά ἐσιν, ἔθ' αἳ τῶν νοσημάτων φύσεις πα-
ραπλήσιοι, ἔτ' ἴασις ἢ αὐτὴ, ἔτε φάρμακα τὰ
αὐτὰ ἐπὶ πάντων ἰσχυρά, καὶ τότε ἔσαι δῆλον,
ὡς παμπολὺ τῷ μὴ βέλεσθαί τι, τὸ μὴ δύνα-
σθαι διαφέρει. ἀνάσχεσθε δὲ μὲ τὰ περὶ τέ-
των φιλοσοφῶντος, καὶ μὴ ἀπειρέκαλον, μηδ'
ἐξαγώνιον, μηδ' ἀλλότριον, ἢ ἀκαιρον ἡγήση-
σθε τὸν περὶ τῶν τοιούτων λόγον.

Πρῶτα

*liter deposita; possis autem tu omnia, quod ostendi-
sti: sana hanc etiam, et morbo libera. Hoc au-
tem si ita simpliciter audias, rationabile omnino
videatur, indocto praesertim, et medicinae im-
perito. Si vero me audieritis causam pro arte
dicentem, intelligetis, neque omnia esse in no-
stra potestate, neque naturas morborum esse si-
miles, neque curationem eandem, neque eadem
medicamenta valida ad omnia. Et tunc appare-
bit, quantum distent, non velle aliquid, et,
non posse. Sed ferte me de hisce rebus philoso-
phantem, nec ineptam, aut euagantem extra
causam, aut alienam aut intempestivam earum
rerum disputationem putate.*

Πρῶτα μὲν δὴ σωμάτων φύσεις, καὶ κράσεις
 ἔχ' αἱ αὐταί, καὶν ὅτι μάλιστα ἐκ τῶν ὁμοίων
 συνεχάναι ὁμολογῶνται. ἀλλὰ τὰ μὲν τῶνδε,
 τὰ δὲ τῶνδε, μᾶλλον ἢ ἑλαττον μετέχει. καὶ
 λέγω τῆτο ἔτι περὶ τῶν ἀνδρείων, ὡς ἔδὲ ταῦ-
 τα πᾶσιν ἴσα, ἢ ὅμοια, ἔτε τῇ κράσει, ἔτε
 τῇ συστάσει, διάφορα γὰρ δὴ καὶ μετέθει, καὶ
 εἶδει, ἀνάγκη καὶ τὰ νοσήματα ἐγγίνεσθαι αὐ-
 τοῖς· καὶ τὰ μὲν, εὐίατα εἶναι, καὶ πρὸς τὴν
 θεραπείαν ἀναπεπταμένα, τὰ δὲ, τέλειον ἀπε-
 γνωσμένα, καὶ ῥαδίως ἀλισκόμενα, καὶ κατὰ
 κράτος ὑπὸ τῶν νοσημάτων λαμβανόμενα. τὸ
 τοῖνυν οἶεσθαι πάντα πυρετὸν, ἢ πᾶσαν φθόγην,
 ἢ περιπνευμονίαν, ἢ μανίαν, μίαν καὶ τὴν αὐ-
 τήν

27. Ac primum quidem naturae corporum ac
 temperaturae non sunt eadem, licet maxime si-
 milibus ea constare *elementis* notum sit; sed illo-
 rum alia aliorum maiorem minoremue partem ha-
 bent. Et loquor adhuc de solis virorum corpo-
 ribus: cum neque haec paria omnibus aut similia
 sint, neque temperatura, neque consistentia; di-
 versos sane et magnitudine et specie morbos in
 illis existere necesse est; et alia quidem sanatu
 esse facilia, et curationi opportuna; alia autem
 plane desperata, quae et capiantur facile, et vi a
 morbis superentur. Putare igitur febrim omnem,
 aut tabem, aut pulmonum morbum, aut furo-
 rem

τὴν ἔσαν τῷ γένει, ὁμοίαν ἐπὶ παντὸς εἶναι
σώματος, καὶ σωφρονούντων, καὶ δὲ λελογισμένων,
καὶ τὰ τοιαῦτα ἐξητακόντων ἐστὶν ἀνθρώπων·
ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ἐν μὲν τῷδε, ῥάδιον ἰᾶσθαι, ἐν
δὲ τῷδε, καὶ ἔτι. ὥσπερ, οἶμαι, καὶ πυρὸν,
ἦν τὸν αὐτὸν ἐς διαφόρους χώρας ἐμβάλης, ἄλ-
λως μὲν ἐν τῇ πεδινῇ, καὶ βαθείᾳ, καὶ ποτι-
ζομένῃ, καὶ εὐηλίῳ, καὶ εὐηνέμῳ, καὶ ἐξαιρετα-
σμένη, ἀναφύσεται, εὐθαλής, οἶμαι, καὶ εὐ-
τροφος, καὶ πολύχως καρπὸς, ἄλλως δὲ ἐν ὄρει,
καὶ ὑπολίθῳ γηδίῳ, ἄλλως δὲ ἐν δυσηλίῳ, ἄλ-
λως δὲ ἐν ὑπωρείᾳ, καὶ ὅλως, διαφόρως καὶ
ἐκάσθως τόπῳ. ἄτω δὲ καὶ τὰ νοσήματα παρὰ
τὰς ὑποδεξαμένους τόπους, ἢ εὐφορὰ, ἢ εὐτροφα,
ἢ

rem, vnum eundemque esse in omni corpore, ge-
nere similem, non est hominum prudentium, qui
rationes harum rerum subduxerint, et exquisiue-
rint. Verum idem morbus in hoc sanatu facilis
est, in alio non item. Quemadmodum, puto,
triticum si idem in diuersos agros spargas, aliter
in campestri et profundo, et irriguo, et aprico,
et bonis ventis opposito, et culto, enascetur;
laetum puto, et pingue, et fructus inde multi-
plex: aliter autem in monte, et lapidoso tenui-
que solo; aliter in eo quod solem non habet, ali-
ter ad montis radices, et in vniuersum pro loco-
rum diuersitate diuersimode. Sic vero etiam mor-
bi pro locis, qui eos suscipiunt, aut facile auge-

Luc, Op. T. IV.

O

scunt,

ἢ ἐλάττω γίγνεται. τῷτο τοῖνον ὑπερβὰς ὁ πατήρ, καὶ ἕλον ἀνεξέτασον καταλιπὼν, ἀξιοῖ πᾶσαν μανίαν τὴν ἐν ᾧπαντι σώματι, ὁμοίαν εἶναι, καὶ τὴν θεραπείαν ἴσην.

Πρὸς δὲ ταῖτοις τοσάτοις ἔσιν, ὅτι τὰ γυναικεῖα σώματα πάμπολυ τῶν ἀνδρείων διαφέρει, πρὸς τε νόσῃ διαφορὰν, καὶ πρὸς θεραπείας ἐλπίδα, ἢ ἀπόγνωσιν, ῥάδιον καταμαθεῖν. τὰ μὲν γὰρ τῶν ἀνδρῶν εὐπαγῇ, καὶ εὐτονα, πόνοις, καὶ κινήσεσι, καὶ ὑπαιθρίῳ διαίτη γεγυμνασμένα, τὰ δὲ, ἔκλυτα, καὶ ἀσυμπαγῇ, ἐν σκιᾷ τετραφημένα, καὶ λευκὰ αἵματος ἐνδεία, καὶ θερμοῦ ἀπορία, καὶ ὑγροῦ περιττοῦ ἐπιρροία· εὐαλωτότερα τοῖνον τῶν ἀνδρείων, καὶ ταῖς

scunt, ac nutriuntur, aut minuuntur. Hoc igitur praeteriens pater, ac vniuersum inexploratum relinquens, postulat furorem omnem, in quo cunque sit corpore, similem esse, et parem eius curationem.

28. Praeter haec vero tot ac tanta, illud etiam facile est ad intelligendum, corpora muliebria, multum a virilibus distare, tum ad morbi differentiam, tum ad spem vel desperationem curationis. Virorum quippe corpora solida, nervosa, laboribus et motionibus, et subdiali victu exercitata: altera vero soluta, mollia, in umbra nutrita, alba sanguinis et caloris defectu, et humoris multi affluentia; magis proinde, quam sunt virilia,

ταῖς νόσοις ἐκκείμενα, καὶ τὴν ἰασιν ἐπεριμέ-
νοντα, καὶ μάλιστα πρὸς μανίας εὐχερέστερα. ἄτε
γὰρ πολὺ τὸ ὀργίλον, καὶ κῆφον, καὶ ὀξυκίνη-
τον ἔχουσα, ὀλίγην δὲ τὴν τῆς σώματος αὐτῆς
δύναμιν, ῥαδίως ἐς τὸ πάθος τῆτο κατολισθαί-
νουσιν.

Οὐ δίκαιον τοίνυν παρὰ τῶν ἰατρῶν τὴν ἐ-
μοίαν ἐπ' ἀμφοῖν θεραπείαν ἀπαρτεῖν, εἰδότας
ὡς πολὺ τὸν μέσῳ, βίῳ παντὶ, καὶ πράξεσιν
ὅλαις, καὶ πᾶσιν ἐπιτηδεύμασιν, ἐξ ἀρχῆς εὐ-
θύς κεχωρισμένων. ὅταν τοίνυν λέγῃς, ὅτι μέ-
μηνε, προστίθει ὅτι καὶ γυνὴ ἔσα μέμηνε· καὶ
μὴ σύγχρῃ ταῦτα πάντα τῷ τῆς μανίας ὑπά-
γων ὀνόματι, ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ δοκᾶντι· ἀλλὰ
χωρί-

virilia, obnoxia et exposita morbis, et curatio-
nem non sustinentia, et ad furores praesertim
magis inclinata. Cum enim multum iracundiae
habeant et leuitatis, et valde sint irritabiles, cor-
poris autem parum robusti, facile in hunc mor-
bum labuntur.

29. Iniustum ergo fuerit a medicis similem vtro-
rumque curationem poscere, cum sciamus quam
multum interfit, inter homines vita tota, et o-
mnibus actionibus, et studiis omnibus, statim
a principio inde separatos. Cum ergo dicis, eam
furere, hoc adde, mulierem furere: nec confun-
de ista omnia sub furoris nomen cogens, quod
vnum idemque videtur: sed separa, ut etiam est

χωρίσας ὥσπερ ἐςὶ καὶ ἐν τῇ Φύσει, τὸ δυνα-
τὸν ἐφ' ἑκάστω σκόπει. καὶ γὰρ ἡμεῖς, ὅπερ ἐν
ἀρχῇ τῶν λόγων εἰπὼν μέμνημαι, τᾶτο πρῶ-
τον ἐπισκοπᾶμεν, Φύσιν σώματος τῆ νοσῶντος,
καὶ κράσιν, καὶ τίνος πλείονος μετέχει, καὶ εἰ
θερμότερον, ἢ ψυχρότερον, ἢ ἀκμάζον, ἢ παρ-
ηβηκός, καὶ μέγα, ἢ μικρόν, καὶ πιμελές, ἢ
ὀλγύσσαρκον, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα. καὶ ὅλως
ἂν τις αὐτὰ προσξετάσῃ, πάνυ ἀξιοπίστος ἂν
εἴη, ἀπεγνωστικὸν τί, ἢ ὑπισχνόμενος.

Ἐπεὶ καὶ τῆς μανίας αὐτῆς μυρία εἶδει ἐςὶ, καὶ
παμπόλλας ἔχει τὰς αἰτίας, καὶ ἔδὲ τὰς προσ-
ηγορίας αὐτὰς ἐμοίας. ἔ γὰρ ταυτὸν παρανοεῖν,
καὶ παραπαίειν, καὶ λυττᾶν, καὶ μεμνηνέσθαι,
ἀλλὰ

in natura: quid in vnoquoque fieri possit, consi-
dera. Nos etenim, quod initio orationis huius
me dicere memini, primum videmus naturam
corporis et temperamentum; et cuius *qualitatis*
plus habeat, et vtrum calidius an frigidius, ma-
turae aetatis an iam inclinatae, magnum an par-
vum, pingue an extenuatum, et omnia in eo
genere. Et sane si quis ista ante explorauerit, fi-
de omnino dignus fuerit, siue spem superesse ne-
get, siue promittat aliquid.

30. Quandoquidem etiam furoris ipsius sex-
centae sunt species, isque multas habet causas,
neque appellationibus similes. Neque enim idem
est desipere, delirare, rabiosum esse, furere; sed
haec

ἀλλὰ ταῦτα πάντα τῷ μᾶλλον ἢ ἥττον ἔχουσιν
τῇ νόσῳ, ὀνόματά ἐστιν αἰτία τε, τοῖς μὲν ἀν-
δράσιν ἄλλα, ταῖς δὲ γυναῖξιν ἕτερα, καὶ τῶν
ἀνδρῶν αὐτῶν, τοῖς μὲν νέοις ἄλλα, τοῖς δὲ
γεγενηκόσι διάφοροι, οἷον, νέοις μὲν πλήθος ὡς
τὸ πολὺ, γέρας δὲ διαβολὴ ἀκαιρός, καὶ ὀργὴ
ἄλογος πολλάκις κατ' οἰκείων ἐμπεσῶσα, τὸ μὲν
πρῶτον, διατάραξεν, εἶτα, κατ' ὀλίγον ἐς μα-
νίαν περιστρέψε· γυναικῶν δὲ πολλὰ καθιχνεῖ-
ται, καὶ ῥαδίως ἐς τὴν νόσον ἐπάγεται, μάλιστα
δὲ μῖσος κατὰ τινος πολὺ, ἢ Φθόνος ἐπ' ἐχ-
θρῷ εὐτυχῶντι, ἢ λύπη τις, ἢ ὀργή· κατ' ὀ-
λίγον ταῦτα ὑποτυφόμενα, καὶ μακρῷ χρόνῳ
ἐντρεφόμενα, μανίαν ἀποτελεῖ.

Τοιαῦ-

haec omnia vel asperioris vel mitioris morbi no-
mina sunt. Tum causae in viris aliae, aliae in
mulieribus; ipsorumque virorum aliae in iuueni-
bus, diuersae in senibus; verbi causa, in iuue-
nibus multitudo plerumque *bilis et acrium humo-
rum*; in senibus vero calumnia intempestiua, et
irrationabilis ira, contra familiares saepe ingruens,
primo perturbare solet *animum*, deinde paullatim
in furorem agere. Mulieres autem multa infe-
stant, quibus facile in hunc morbum concitantur,
maxime vero odium contra aliquem vehemens,
aut inuidia aduersus inimicum felicem, aut dolor
aliquis aut ira. Haec paullatim sub cineribus quasi
gliscentia, et alita longo tempore, furorem efficiunt.

Τοιαῦτά σοι, ὦ πάτερ, καὶ ἡ γυνὴ πέπονθε, καὶ ἴσως τι λελύπηκεν αὐτὴν ἑναγχος. οὐδὲν γὰρ ἐκείνη ἐμίσει, πλὴν ἔχεται γε, καὶ ἐκ ἂν ἐκ τῶν παρόντων ὑπ' ἰατρῆς θεραπευθῆναι δύναιτο, ὡς εἶγε ἄλλος τις ὑπόσχοιτο, εἴ τις ἀπαλλάξειε, μίσει τότε ὡς ἀδικῶντα ἐμέ. καὶ μὴν καὶ ἐγὼ, ὦ πάτερ, ἐκ ἂν ὀκνήσαιμι εἰπεῖν, ὅτι εἰ καὶ μὴ τελῶς ἔτῳς ἀπέγνωσο, ἀλλὰ τις ἔτι σωτηρίας ἐλπίς ὑπεφαίνεται, ἐκ ἂν ἔδὲ ἔτω ῥαδίως προσηψάμην, ἔδ' αὖ προχείρως Φάρμακον ἐγγέει ἐτόλμησα, δεδιὼς τὴν τύχην, καὶ τὴν παρὰ τῶν πολλῶν δυσφημίαν· ὁρᾷς ὡς οἴονται πάντες εἶναι τι μῖσος πρὸς τὰς προγόνους πάσαις μητρυαῖς, καὶ ὥσι χρησαί, καὶ τινε κοινὴν

31. Talia, Pater, vxori tuae euenerunt, et forte nuper aliquid illam dolore affecit: nihil enim illa oderat: veruntamen tenetur, neque a praesentibus malis sanari medici opera potest. Quare si quis alius promiserit, si quis liberauerit eam; tum odio me, tanquam iniuriae auctorem, persequere. Quin illud, pater, non pigebit dixisse: etiam si non ita plane desperata res esset, sed aliqua adhuc salutis spes adfulgeret; ne sic quidem ita facile attingerem, nec promte medicamentum auderem infundere, fortunam veritus et imminentem a multis infamiam. Vides, vt omnes arbitrentur, esse quoddam in priuignos odium novercis omnibus, quantumvis bonae sint, et communem

κοινήν μανίαν ταύτην γυναίκεϊν αὐτὰς μεμηνέ-
χα; τάχα ἔντις ὑπώπτευσεν, ἄλλως χωρήσαν-
τος τῷ κακῷ, καὶ τῶν Φαρμάκων ἔδυνθέντων,
κακοήθη καὶ δολερὰν τὴν θεραπείαν γεγονέναι.

Καὶ τὰ μὲν τῆς γυναικὸς, ὧ πάτερ, ἔτως
ἔχει· καὶ πάνυ σοι τετηρηκῶς λέγω· ἔποτε
ῥῶν ἔξει, ἢ ἂν μυριάκις πῆν τῷ Φαρμάκῳ· διὰ
τῆτ' ἐπιχειρεῖν ἐκ ἄξιον, εἰ μὴ πρὸς μόνον τὸ
ἀποτυχεῖν με κατεπείγεις, καὶ κακοδοξίᾳ περι-
βαλεῖν θέλεις, ἕασον ὑπὸ τῶν ὁμοτέχνων φθο-
νεῖσθαι. εἰ δέ με ἀποκηρύξης πάλιν, ἐγὼ μὲν,
καί τοι πάντων ἔρημος γενόμενος, ἔδεν κατὰ σὲ
δεινὸν εὖξομαι. τί δ' ἂν, ὅπερ μὴ γένοιτο, αὖ-
θις

namque quendam muliebrem furorem omnes fir-
mere. Facile igitur aliquis, si secus malum eue-
niat, nec potentia satis sint medicamenta, suspi-
cetur, malignam et subdolan curationem fuisse.

32. Ita se habent, Pater, res vxoris tue: et
omnino tibi post obseruationem institutam dico,
nunquam illa habebit mollius, si decies millies
de medicina biberit; propterea conari non est ope-
rae pretium, nisi me ad hoc solum vrges, vti
excidam conatu, et infamiam vis mihi contrahe-
re. Patere, vt inuideant mihi artis aemuli. Si
vero denuo me abdicaueris, nihil equidem, licet
desertus ab omnibus, malum tibi imprecabor.
Quid si vero, quod abominor, redeat morbus?

θις ἡ νόσος ἐπανέλθοι; (Φιλῆ γάρ πως τὰ ται-
αῦτα ἐρεθιζόμενα, παλινδρομεῖν) τί με πρᾶξαι
δεήσει; Θερραπεύσω μὲν εὖ ἴσθι καὶ τότε, καὶ
ἄποτε λείψω τὴν τάξιν, ἣν τὲς παῖδας ἔταξεν
ἡ Φύσις, εὐδὲ τᾷ γένει τὸ ἐπ' ἑμαυτῷ ἐπιλήσο-
μαι. εἴτ' ἂν σωφρονήσης, αὐθις ἀναλαμβάνεσθαι
πῶποτε πισεῦσαι με δεῖ; ὁρᾷς ἤδη, καὶ ταῦτα
ποιῶν, ἐπισπᾷ τὴν νόσον, καὶ ὑπομιμνήσκεις
τὸ πάθος· χθές, καὶ πρῶην, ἐκ τηλακίων
κακῶν ἀνασφήλας, διατείνῃ, καὶ βοᾷς, καὶ τὸ
μέγιστον, ὀργίζῃ, καὶ πρὸς μῖσος τρέπῃ, καὶ τὲς
νόμους ἀνακαλεῖς. οἴμοι πάτερ, τοιαῦτ' ἦν σου
καὶ τῆς πάλαι μανίας τὰ προοίμια.

Solent enim quodammodo tales, si irritentur, re-
currere, quid mihi faciendum erit? Curabo qui-
dem tunc etiam, bene noueris, et stationem, in
qua collocauit natura liberos, nunquam deferam,
neque vnquam generis mei obliuiscar. Deinde
ubi resipueris, rursus quondam terecepturum me,
credendum est. Vides iam, dum ista facis, ar-
cessis morbum, et malum quasi admones. Heri
et nudius tertius e tantis malis recreatus conten-
dis, et clamas, et, quod maximum, irasceris, et
ad odium verteris, et leges iterum aduocas. Hei
mihi! Pater, talia erant etiam superioris furoris
tui exordia!

Φάλα-

Φάλαρις πρῶτος.

Ἐπεμψεν ἡμᾶς, ὦ Δελφοί, ὁ ἡμέτερος δυνάστης Φάλαρις, ἄζοντας τῷ θεῷ τὸν ταῦρον τέτον, καὶ ὑμῖν διαλεξομένης τὰ εἰκότα ὑπὲρ τε αὐτῶ ἐκείνου, καὶ ὑπὲρ τῆ ἀναθήματος. ὣν μὲν ἔννεκα ἤκομεν, ταῦτά ἐσιν· ἃ δέ γε πρὸς ὑμᾶς ἐπέσειλεν· Ἐγὼ, φησιν, ὦ Δελφοί, καὶ παρὰ πᾶσι μὲν τοῖς Ἑλλήσι, τοιοῦτος ὑπολαμβάνεσθαι, ὅποιός εἰμι, ἀλλὰ μὴ ὅποιον ἢ παρὰ τῶν μισάντων καὶ φθονόντων φήμη ταῖς τῶν ἀγνοάντων ἀκοαῖς παραδεδωκεν, ἀντὶ τῶν πάντων ἀλλαξαίμην ἄν. μάλιστα δὲ παρ' ὑμῖν, ὅσω ἱεροί τέ ἐσε, καὶ πάρεδροι 1) τοῦ Πυθίε, καὶ

Phalaris Prior.

Misit nos, Delphi, dynasta noster Phalaris, qui ferremus Deo taurum hunc, et apud vos, quae opportuna viderentur, de ipso pariter ac de munere differeremus. Cuius igitur rei gratia venimus, haec est. Quae autem vobis nuntiari iussit, ista: Equidem, inquit, Delphi, cum apud omnes Graecos talis haberi, qualis sum, non qualem orta ab inimicis et invidis fama ignorantium auribus tradidit, rebus omnibus redemerim, tum in primis apud vos, in quantum et sacrosancti estis, et ac-

O 5

colae

1. Πάρεδροι] Qui in eodem solio sedent, eiusdem

καὶ μονονὲ σύννομοι, καὶ ὁμιόφθοι, τῷ θεῷ. ἡ-
 γῶμαι γάρ, εἰ ὑμῖν ἀπολογησαίμην, καὶ πείσαι-
 μι μακτὴν ὧμος ὑπελῆφθαι, καὶ τοῖς ἄλλοις ἄ-
 πασι δι' ὑμῶν ἀπολεληγμένος ἔσεσθαι. καλῶ
 δέ, ὧν ἔρω, τὸν θεὸν αὐτὸν μάρτυρα, ὃν οὐκ
 ἔστι δὴ πᾶ παραλογίσασθαι, καὶ ψευδεῖ λόγῳ παρ-
 αγαγεῖν. ἀνθρώπος μὲν γὰρ ἴσως ἐξαπατηῖται
 ῥᾶδιον· θεὸν δέ, καὶ μάλιστα τῷτον, διαλαθεῖν
 ἀδύνατον.

Ἐγὼ γὰρ ἔ τῶν ἀφανῶν ἐν Ἀκράγαντι ὧν,
 ἀλλ' εἰ καὶ τις ἄλλος εὖ γεγονώς, καὶ τραφεὶς
 ἐλευθε-

colae Pythii, et tantum non contubernales sub
 eodem tecto Dei. Arbitror enim, si probare vo-
 bis causam possim, et persuadere, temere crude-
 lem me putari; etiam reliquis omnibus per vos
 me fore purgatum. Aduoco autem eorum, quae
 dicam, testem illum Deum, quem non licet ni-
 mirum arguto sermone fallere, vel mendaci ora-
 tione circumuenire. Etenim homines forte falle-
 re facile est, Deum autem, hunc maxime, ut quis
 subterfugiat, fieri non potest.

2. Ego enim non ignobilium Agrigenti vnus,
 sed si quis alius bene natus, et educatus liberali-
 ter,

dem honoris imperiique participes, de Diis
 non modo vsitatum, sed et de mortalibus,
 quos ad Deorum dignitatem euectos συνθρό-
 νος et παρόδοις vocabant. Reitz.

ἐλευθερίως, καὶ παιδείᾳ προσεσχηκώς, αἰεὶ δια-
τέλῃ, τῇ μὲν πόλει δημοτικὸν ἑμαυτὸν παρέ-
χων, τοῖς δὲ συμπολιτευομένοις, ἐπιεικῇ, καὶ
μέτριοι. βίαιον δὲ, ἢ σκαιὸν, ἢ ὑβριστικόν, ἢ
αὐθέκασον, ἔδειξεν ἑδὲν ἐπεκάλει με τῷ προτέ-
ρῳ ἐκείνῳ βίᾳ. ἐπειδὴ δὲ ἐώρων τὰς τάναντία
μοι πολιτευομένους ἐπιβελύοντας, καὶ ἐξ ἅπαν-
τος τρέπεσθαι ἀνελθεῖν με ζητῶντας (διήρητο δὲ ἡ-
μῶν τότε ἡ πόλις) μίαν ταύτην ἀποφυγὴν καὶ
ἀσφάλειαν εὕρισκον, τὴν αὐτὴν ἅμα καὶ τῇ πό-
λει σωτηρίαν, εἰ ἐπιθέμενος τῇ ἀρχῇ, ἐκείνους
μὲν ἀνασεύλαιμι, καὶ παύσαιμι ἐπιβελύοντας,
τὴν πόλιν δὲ σωφρονεῖν καταναγκάσαιμι. καὶ
ἦσαν

ter, studiis doctrinae animum applicui, semper
popularem me in ciuitate praestiti, iisque, qui
mecum in republica versarentur, acquum et mo-
deratum. Vini autem a me factam, aut sinisteri-
tatem, aut superbam contumeliam, aut nimiam
pertinaciam ad suum omnia arbitrium referentem,
nemo vnquam in priori illa vita mea accusauit.
Cum vero viderem, qui mihi obtrectarent in re-
publica, eosdem infidias mihi struere, et omni
modo necem meam quaerere, dissidiis autem tum
nostra vexabatur ciuitas, solum illud perfugium
et securitatem inueni, eandemque simul salutem
ciuitatis, si vindicato mihi imperio, cum reprim-
merem illos infidiatores, tum ciuitatem sana sequi
consilia cogerem. Erant etenim non pauci qui
ista

ἦσαν γὰρ ἐκ ὀλίγοι ταῦτ' ἐπαινῶντες ἄνδρες μέ-
τριοι, καὶ Φιλοπόλιδες, οἱ καὶ τὴν γνώμην ἡδέ-
σαν τὴν ἐμὴν, καὶ τῆς ἐπιχειρήσεως τὴν ἀνάγκην.
τέτοις συναγωνιστῆς χρησάμενος, ῥαδίως ἐκρά-
τησα τῆς ἐπιχειρήσεως.

Τέντεῦθεν οἱ μὲν ἐκ ἔτι ἐτάραττον, ἀλλ'
ὑπήκουον· ἐγὼ δὲ ἤρχον, ἡ πόλις δ' ἄσασίας
ἦν. σΦαγὰς δὲ, ἡ ἐλάσεις, ἡ δημεύσεις, καὶ
κατὰ πῶν ἐπιβεβλευκότων εἰσγαζόμεν, καίτοι
ἀναγκαῖον τὰ τοιαῦτα τολμᾶν ἐν ἀρχῇ τῆς δυ-
ναθείας μάλις. Φιλανθρωπία γὰρ, καὶ πραΰ-
τητι, καὶ τῷ ἡμέρῳ, καὶ ἰσοτιμίᾳ, θαυμα-
σίως ἐγὼ ἠλπιζον ἐς τὸ πείθεσθαι προσάξουσθαι
τέτους. εὐθὺς γὰρ τοῖς μὲν ἐχθροῖς ἐσπείσμεν,
καὶ

ista laudarent viri moderati, et ciuitatis amantes,
qui et consilium scirent meum, et conatus illius
necessitatem. Hisce adiutoribus vsus, facile co-
gitata perfeci.

3. Ab eo inde tempore nihil illi amplius tur-
bare, sed obsequi; imperium vero ego tenere,
ciuitas ipsa seditionibus esse libera. Caedes au-
tem, aut exilia, aut publicationes bonorum, ne-
que contra hos, qui infidiati mihi fuerant, exer-
cui, quamquam necessarium talia audere, in prin-
cipio potestatis maxime. Humanitate enim, et
mansuetudine, et miti atque ciuili ratione eos
tractandi, mirifice sperabam ad obsequium illos
me redacturum. Quare celeriter induciis et pace
facta

καὶ διήλλαγμην, καὶ συμβέλοις καὶ συνεσίοις ἐ-
 χρώμην τοῖς πλείστοις αὐτῶν. τὴν δὲ πόλιν αὐ-
 τὴν ὁρῶν ἐλιγυρίᾳ τῶν προεσώτων διεφθαρμέ-
 νην, τῶν πολλῶν κλεπτόντων, μᾶλλον δὲ ἀρ-
 παζόντων τὰ κοινὰ, ὑδάτων τε ἐπιρροίαις ἀνε-
 κτησάμην, καὶ οἰκοδομημάτων ἀνασάσσειν ἐκόσ-
 μησα, καὶ τειχῶν περιβολῇ ἐκράτυνα, καὶ τὰς
 προσόδους, ὅσαι ἦσαν κοινὰ τῇ τῶν ἐφεσώτων
 ἐπιμελείᾳ, ῥαδίως ἐπήυξησα, καὶ τῆς νεολαίας
 ἐπεμελάμην, καὶ τῶν γερόντων πρένουν, καὶ
 τὸν δῆμον ἐν θέαις καὶ διανομαῖς, καὶ πανηγύρε-
 σι, καὶ δημοθoinίαις, διηγόν· ὕβρεις δὲ παρθέ-
 νων, ἢ ἐφύβων διαφθορά, ἢ γυναικῶν ἀπα-
 γωγαί, ἢ δορυφόρων ἐπιπέμψεις, ἢ δεσποτικῇ
 τις ἀπειλῇ, ἀποτρόπαιά μοι καὶ ἀκῆσαι ἦν.

Ἦδη

facta conciliatus sum hostibus, et consilio atque
 conuictu plerorumque usus sum. Urbem porro
 ipsam videres magistratuum negligentia perditam,
 quum vulgo homines furtis, vel rapinis potius,
 rem publicam vastarent; hinc aquaeductibus re-
 creauī, hinc aedificiis excitatis exornauī, hinc
 moenibus circumpositis muniui, publicosque re-
 ditus eorum, quos praefeci, cura auxi facile, et
 iuuentutis curam suscepi, et prospexi senibus, et
 populum spectaculis, congiariis, diebus festis, et
 epulis publicis, detinui. Virginum vero contu-
 meliae, aut corruptiones adolescentum, aut con-
 iuges abductae, aut immissi satellites, aut heriles
 minae, res auditu etiam mihi abominabiles.

4. Iam-

Ἦδη δὲ καὶ περὶ τῷ ἀφῆναι τὴν ἀρχὴν, καὶ καταθέσθαι τὴν δυναστείαν, ἐσκοπέμην, ὅπως μόνον ἀσφαλῶς παύσχιτο ἂν τις ἐννοῶν. ἐπεὶ τό γε ἀρχεῖν αὐτὸ, καὶ πάντα πράττειν, ἐπαχθὲς ἦδη, καὶ σὺν φθόνῳ καματηρὸν ἐδόκει μοι εἶναι· τὸ δ' ὅπως μηκέτι τοιαύτης τινὸς θεραπείας δεήσεται ἡ πόλις, τῷτ' ἐζήταν ἔτι· καὶ γὰρ μὲν ὁ ἀρχαῖος περὶ ταῦτα εἶχον. οἱ δὲ ἦδη τε συνίσαντο ἐπ' ἐμὲ, καὶ περὶ τῷ τρόπῳ τῆς ἐπιβληῆς, καὶ ἀποσχέσεως ἐσκοπῶντο, καὶ συνωμοσίας συνεκρότου, καὶ ὅπλα ἤθροίζον, καὶ χρήματα ἐπορίζοντο, καὶ τὰς ἀσυγγείτονας ἐπεκαλῶντο, καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα παρὰ Λακεδαιμονίας καὶ Ἀθηναίικας ἐπρεσβεύοντο. αἱ μὲν γὰρ
περὶ

4. Iamque de diuittendo imperio, de potestate deponenda, cogitabam, illud solum deliberans, quomodo secure hoc facere quis posset? cum ipsum imperare, et agere omnia, iam molestum mihi, et cum inuidia laboriosum videretur. Iamque illud quaerebam, quomodo eo adduci res posset, ut tali quadam curatione non amplius indigeret ciuitas. Atque ego antiquae nimium simplicitatis homo haec agitabam. At illi iam contra me consurgere, ac de insidiarum defectionisque ratione dispicere, et comparare coniuratos, et arma congerere, et conferre pecunias, et vicinos aduocare, et in Graeciam ad Spartanos Atheniensesque legatos mittere. Quae de
me

περὶ ἐμᾶ αὐτᾶ, εἰ ληφθεῖν, ἐδέδοκτο ἤδη αὐτοῖς, καὶ ὅπως με αὐτοχειρίᾳ διασπάσασθαι ἠπεύλυν, καὶ ἅς κολάσεις ἐπενόον, δημοσίᾳ σφραγίζεσθαι ἐξείπον. τᾶ μὲν δὴ μηδὲν παθεῖν τοιοῦτον, οἱ θεοὶ αἴτιοι, Φωράσαντες τὴν ἐπιβλήν. καὶ μάλιστα γὰρ ὁ Πύθιος, ὀνείρατά τε προδείξας, καὶ τὰς μνηύσοντας ἕκαστα ἐπιπέμπων.

Ἐγὼ δὲ ἐνταῦθα ἤδη ὑμᾶς, ὦ Δελφοί, ἐπὶ τᾶ αὐτᾶ δέξας νῦν τῷ λογισμῷ γενομένους ἀξιῶ περὶ τῶν τότε πρακτέων μοι συμβαλεῖσθαι, ὅτε ἀφυλάκτως ὀλίγα δεῖν ληφθεῖς, ἐζήταν τινὰ σωτηρίαν περὶ τῶν παρόντων. πρὸς ὀλίγον ἔν τῇ γνώμῃ ἐς Ἀκράγαντα παρ' ἐμὲ ἀποδημήσαν-

τες,

me ipso, si caperer, iam decreta ipsis essent, et ut suis me manibus discerpere minati sint, quasque poenas excogitauerint, in publica tormentorum quaestione fassi sunt. Quod quidem nihil tale passus sum, Dii causa fuerunt, deprehendendis insidiis; et in primis quidem Pythius, qui somnia mihi ostenderet, et indices omnium ad me mitteret.

5. Iam hic ego vos, Delphi, rogo, ut in eodem metu *animis et* cogitatione constituti, ipsi consulatis, quid mihi tum faciendum fuerit, cum tantum non per imprudentiam meam captus, salutis aliquam in re praesenti viam quaererem. Parumper igitur animis Agrigentum ad me peregrinati,

τες, καὶ ἰδόντες τὰς παρασκευὰς αὐτῶν, καὶ
 τὰς ἀπειλὰς ἀκᾶσαντες, εἶπατε τί δεῖ ποιεῖν.
 Φιλανθρωπία χρησασθαι πρὸς αὐτοὺς ἔτι καὶ
 Φεῖδυσθαι, καὶ ἀνέχεσθαι, ὅταν αὐτίκα μελλή-
 σοντα πείσεσθαι τὰ ὕστατα; μᾶλλον δὲ γυμνῆν
 ἤδη ὑπέχειν τὴν σφαγὴν, καὶ τὰ Φίλτατα ἐν ὀφ-
 θαλμοῖς 2) ὄρᾶν ἀπολλύμενα; ἢ τὰ μὲν τοιαῦτα
 πάνυ ἡλιθίως τινὲς εἶναι, γενναῖα δὲ, καὶ ἀνδρώδη
 διανοηθέντα, καὶ χολὴν ἐμφρονος, καὶ ἡδικη-
 μένης

nati, conspectis illorum apparatusibus, minis illorum
 auditis, dicite mihi, quid agendum sit? vtrum hu-
 manitate porro in illos vti *me vultis*, et parcere et
 tolerare, iam statim vltima ab illis subitutum?
 aut potius nudum iam iugulum praeberere, et prae
 oculis interire videre, *quae mihi sunt carissima*?
 an ista quidem plane stupidi hominis esse *conferis*,
 ineque fortiter viriliterque cogitantem, ac bile viri
 pru-

- 2. Ἐν ὀφθαλμοῖς] Gaudet hac locutione *Ho-
 mer.* In quibus tamen pleonasmum praepo-
 sitionis ἐν statuere possis, quia saepissime
 ὀφθαλμοῖσιν ἰδεσθαι sine praepositione di-
 cit. In nostro tamen non adeo simplex est
 pleonasm. sed significat *coram videre*, nec prae-
 positio commode abesse poterit. At si totum
 ἐν ὀφθαλμοῖς tamen pleonasmum esse statuas
 quod ὄρᾶν sufficiat, non nego quidem: ve-
 rum aio tamen neutrum esse otiosum. *Reitz.*

μένε ἀνδρὸς ἀναλαβόντα, μετελθεῖν ἐκείνης·
ἐμαυτῷ δ' ἐκ τῶν ἐνόντων, τὴν ἐς τὸ ἐπιὸν
ἀσφάλειαν παρασχεῖν; ταῦτ' οἶδ' ὅτι συνεβη-
λεύσατε ἄν.

Τί ἔν ἐγὼ μετὰ τῆς ἐποίησα, μετασειλάμε-
νος τὰς αἰτίαις, καὶ λόγῳ μεταδὰς αὐτοῖς, καὶ
τὰς ἐλέγχας παραγαγὼν, καὶ σαφῶς ἐξελέγ-
χας ἔκαστα, ἐπεὶ μὴδ' αὐτοὶ ἔτι ἔξαρνοι ἦσαν,
ἡμυνόμην ἀγανακτῶν τὸ πλεόν, ἔχ' ὅτι ἐπεβε-
βουλεύμην, ἀλλ' ὅτι μὴ εἰάθην ὑπ' αὐτῶν ἐν
ἐκείνῃ τῇ προαιρέσει μέναι, ἣν ἐξ ἀρχῆς ἐνεση-
τάμην. καὶ τὸ ἀπ' ἐκείνης, Φυλάττων μὲν ἐ-
μκυτὸν, διατελῶ· ἐκείνων δὲ τὰς αἰεὶ ἐπιβου-
λεύοντάς μοι κολάζων· εἴθ' οἱ ἄνθρωποι ἐμὲ
τῆς

prudētis atque iniuria laesi assumpta, illos vlcisci,
mihique pro praesenti facultate, futuri temporis
securitatem praestare? Haec, noui ego, mihi
consuleretis.

6. Quid igitur post ea feci? Arcessitos noxios,
et causae dicendae copia illis facta, prolatis ar-
gumentis, plane de singulis conuictos, quando-
quidem negare nec ipsi poterant, ultus sum, ae-
gerrime ferens, non quod factae mihi essent in-
sidiae, sed quod mihi per illos integrum non
esset in illa ratione permanere, quam initio in-
stitueram. Atque ab eo inde tempore ita viuo,
ut me custodiam, illorum vero ex numero eos,
qui mihi semper insidiantur, puniam. Deinde
Luc. Op. T. IV. P cru-

τῆς ὁμότητος αὐτιῶνται, καὶ ἐτι λογιζόμενοι
 παρὰ ποτέρου ἡμῶν ἦν ἡ πρώτη τάτων ἀρχή·
 συνελόντες δὲ τὰν μέσῳ, καὶ ἐφ' οἷς ἐκολάζον-
 το, τὰς τιμωρίας αὐτὰς ἡτιῶντο, καὶ τὰς δο-
 κέσας ἐν αὐταῖς ὁμότητας. ὅμοιον ὡς εἴ τις
 παρ' ὑμῖν ἱερέσυλόν τινα ἰδὼν ἀπὸ τῆς πέτρας
 ἔπιπτόμενον, ἃ μὲν ἐτόλμησε, μὴ λογιζοίτο, ὡς
 νύκτωρ ἐς τὸ ἱερόν παρῆλθε, καὶ κατέσπασε τὰ
 ἀναθήματα, καὶ τῷ ξοάνῃ ἤψατο, κατηγοροίη
 δὲ ὑμῶν πολλὴν τὴν ἀηριότητα, ὅτι Ἕλληνές τε,
 καὶ ἱεροὶ εἶναι λέγοντες, ὑπεμείνατε ἄνθρωπον
 Ἕλληνα πλησίον τῷ ἱερῷ (καὶ γὰρ ἔκ πανυ πόρ-
 ρῳ τῆς πόλεως εἶναι λέγεται ἡ πέτρα) κολάσεις
 τοιαύτη περιβαλεῖν. ἀλλ', οἶμαι, αὐτοὶ τε
 κατα-

crudelitatis me accusant homines, non cogitantes
 illud, ab vtro nostrum prima horum origo sit.
 Nimirum omiſſis iis, quae erant in medio, et
 propter quae puniebantur, poenas accusabant
 ipsas, et quae viderentur in illis *versari* crudeli-
 tates. Perinde ac si quis apud vos sacrilegum de
 rupe videns praecipitari, quae ille ausus sit, non
 cogitet, vt noctu in templum intrauerit, ac do-
 naria detraxerit, signumque *ipsum* contrectarit;
 sed multam vestram feritatem accuset, qui Grae-
 cos vos et sanctos homines cum dicatis, sustinue-
 ritis tamen Graecum hominem prope templum
 (etenim non procul ab vrbe dicitur esse rupes illa)
 tali supplicio afficere. Sed ipsi puto ridebitis,
 si

καταγελάσεσθε, ἢν ταῦτα λέγει τις καθ' ὑμῶν,
καὶ οἱ ἄλλοι πάντες ἐπαινέσονται ὑμῶν τὴν κα-
τὰ τῶν ἀσεβάντων ὁμότητα.

Τὸ δ' ὅλον, οἱ δῆμοι ἐκ ἐξετάζοντες ὁποῖός
τις ὁ τοῖς πράγμασιν ἐφесώς ἐσιν, εἴτε δίκαιος,
εἴτ' ἀδικος, αὐτὸ ἀπλῶς τὸ τῆς τυραννίδος ὄνο-
μα μισᾷσι, καὶ τὸν τύραννον· καὶ Αἰακός, ἢ
Μίνως, ἢ Ῥαδάμανθυς ἢ, ὁμοίως ἐξ ἅπαντος
ἀνελεῖν σπεύδουσι, τὰς μὲν πονηρὰς αὐτῶν περὶ
ὀφθαλμῶν τιθέμενοι, τὰς δὲ χρηστὰς, τῇ κοι-
νωνίᾳ τῆς προσηγορίας, τῷ ὁμοίῳ μίσει συμ-
περιλαμβάνοντες. ἔγωγ' ἂν ἀκῶ καὶ παρ' ὑμῖν
τοῖς Ἑλλήσι πολλὰς γενέσθαι τυράννας σοφοὺς
ὑπὸ Φαύλῳ ὀνόματι δοκῶντι, χρηστὸν καὶ ἡμε-
ρον

fi quis talia contra vos dicat, et reliqui omnes
laudabunt vestram contra impios crudelitatem.

7. In vniuersum populi, non explorato qualis
sit, qui rebus praeest, iustusne an iniustus,
ipsum simpliciter nomen tyrannidis odio habent;
et tyrannum, etsi Aeacus, aut Minos, aut Rhada-
manthus fuerit, similiter vniuersim student tol-
lere, dum malos eorum ob oculos sibi ponunt,
bonos autem, ob communionem nominis, odio
simili complectuntur. Equidem audio, apud
vos etiam Graecos, multos tyrannos fuisse sapien-
tes, sub nomine, quod male vulgo audit, man-
suetum et placidum ostendentes ingenium: et

ρον ἡθρος ἐπιδεδειγμένους· ὧν ἐνίων καὶ λόγους εἶ-
ναι βραχεῖς ἐν τῷ ἱερῷ ὑμῶν ἀποκειμένους, ἀ-
γάλματα καὶ ἀναθήματα τῷ Πυθίῳ.

Ὅρᾳτε δὲ καὶ τὰς νομοθέτας τῷ κολαστικῷ
εἶδει τὸ πλεον νέμοντας, ὡς τῶν γε ἄλλων ἔδεν
ὁ Φελος, εἰ μὴ φόβος προσεῖη, καὶ ἐλπίς τῆς
κολάσεως. ἡμῖν δὲ τῆτο πολλῷ ἀναγκαιότερον
τοῖς τυράννοις, ὅσω πρὸς ἀνάγκην ἐξηγέμεθα,
καὶ μισθῶσί τε ἅμα, καὶ ἐπιβελεύουσιν ἀνθρώ-
ποις σύνεσμεν, ὅπως μὴδὲ τῶν μερμολυκείων ὁ-
Φελός τι ἡμῖν γίγνεται, ἀλλὰ τῷ περὶ τῆς Ἰ-
δρας μύθῳ τὸ πρᾶγμ' εἴοικεν. ὅσω γὰρ ἂν ἐκ-
κόπτωμεν, τοσῶδε πλείους ἡμῖν ἀναφύονται
τῆ

quorundam adeo ex illo numero, brevia dicta in
vestro templo reposita, *quasi* signa quaedam et
donaria, Pythio.

g. Videtis leges etiam poenali sanctioni
plurimum tribuere, cum reliquorum nullus sit
usus, nisi metus adsit et expectatio poenae. No-
bis vero tyrannis multo magis illud necessarium
est, in quantum inuitis imperamus, et cum ho-
minibus versamur, qui odio nos habent et infi-
diis appetunt, ubi terriculamentis laruatis nihil
proficitur; sed Hydrae fabulam res refert: quo
plures enim exciderimus, tanto plures subna-
scuntur

τοῦ κολάζειν ἀφορμαί. Φέρειν 3) δ' ἀνάγκη, καὶ τὸ ἀναφυόμενον ἐκκόπτειν αἰεὶ, καὶ ἐπικαίειν, νῆ Δία, κατὰ τὸν Ἰόλεων, εἰ μέλλοιμεν ἐπιπρατήσειν. τὸν γὰρ ἅπαξ εἰς τὰ τοιαῦτα ἐμπροσθεῖν ἠναγκασμένον, ὁμοιον χρὴ τῇ ὑποθέσει καὶ αὐτὸν εἶναι· ἢ Φειδόμενον τῶν πλησίον, ἀπολωλέναι. ὅλως δέ, τίνα οἴεσθε ἔτως ἄγχιον, ἢ ἀνήμερον ἄνθρωπον εἶναι, ὡς ἤδεσθαι
μασί-

scuntur puniendi occasiones. Auferre autem oportet quod subnascitur, et excidere semper, et vrere Iolai instar, vincere si velimus. Eum enim qui semel in hanc vitam incidere coactus est, oportet aut similem esse argumento, quod agendum suscepit, aut, dum aliis parcit, ipsum perire. Quem vero omnino putatis hominem ferum adeo et imitem esse, qui delectetur flagellandis aliis, et

P 3

plora-

3. Φέρειν] Nisi placet verbo Φέρειν hic tribuere auferendi significationem, videndum an non fuerit in libris antiquis ἀφαιρῆν. Gesner. Si *tolerandi, perseverandi* sensu accipias, stare poterit vulgata: quo sensu notum est, Φέρειν πόνος, id quod non mera est passio, sed et actionem inuoluit. Nemini tamen hoc obtrudo: nam cum Φέρειν modo sit *adferre*, modo etiam significet *auferre*, ideo posteriore hoc sensu cum Gesn. accipere malim. Reitz.

μασιγῶντα καὶ οἰμωγῶν ἀκρόντα, καὶ σφαττο-
μένους ὀρώντα, εἰ μὴ ἔχοι τινὰ μεγάλην τῷ κο-
λάζειν αἰτίαν; ποσάκις γὰρ ἐδάκρυσα μασιγα-
μένων ἄλλων, ποσάκις δὲ θρήνῃν καὶ ὀδύρεσθαι
τὴν ἐμαυτῷ τύχην ἀναγκάζομαι, μείζω κόλασιν
αὐτὸς καὶ χρονιωτέραν ὑπομένων; Ἄνδρὶ γὰρ
Φύσει μὲν ἀγαθῷ, διὰ δ' ἀνάγκην πικρῷ, πο-
λὺ τῷ κολάζεσθαι τὸ κολάζειν χαλεπώτερον.

Εἰ δὲ δεῖ μετὰ παρρησίας εἰπεῖν, ἐγὼ μὲν εἰ
αἵρεσίς μοι προτεθείη, πότερα βέλομαι, κολά-
ζειν τινὰς ἀδίκως, ἢ αὐτὸς ἀποθανεῖν, εὖ ἴξε,
ὡς ἔδεν μελλήσας, ἐλοίμην ἂν τεθνᾶναι μᾶλλον,
ἢ μηδὲν ἀδικῶντας κολάζειν. εἰ δὲ τις Φαίη,
βέλει, ὦ Φάλαρι, αὐτὸς τεθνᾶναι ἀδίκως, ἢ
δικαίως

ploratu illorum audiendo, et spectandis caedibus,
nisi magnam aliquam habeat puniendi causam?
Quoties ego, dum flagellis alii caederentur illa-
crimari, quoties deplorare lamentarique meam
fortunam cogor, maiorem ipse et longiorem poe-
nam iustiniens! Viro enim natura bono, sed quem
acerbum esse cogat necessitas, punire multo quam
puniri difficilius est.

9. Si vero libere dicendum est, equidem optio-
ne proposita, vtrum malim iniuste quosdam pu-
nire, quam ipse mori; scitote me nulla cuncta-
tione interposita mortem potius electurum, quam,
qui nihil iniuste egerint, punire. Si quis vero
dicat, Vtrum vis, Phalari, ipse iniuste mori, an
iuste

δικαίως κολάζειν τὰς ἐπιβέβηκες, τῆτο βελού-
μην ἄν. αὐθις γὰρ ὑμᾶς, ὦ Δελφοί, συμβού-
λος κελῶ, πότερον ἄμεινον εἶναι ἀδίκως ἀπαθα-
νεῖν, ἢ ἀδίκως σώζειν τὸν ἐπιβεβελευκότεν; οὐ-
δαίς ἔτως, οἶμαι, ἀνόητός ἐστιν, ὃς καὶ ἂν πρα-
τιμήσεις ζῆν μᾶλλον, ἢ σώζων τὰς ἐχθρὰς ἀπο-
λωλέναι. καίτοι πρός γε ἐγὼ καὶ τῶν ἐπιχειρη-
σάντων μοι, καὶ Φανερωῶς ἐλληλεγμένων, ὅμως
ἔσωσα; οἷόν ᾤοντο Ἀκανθοῦ τετονί, καὶ Τιμοκράτην,
καὶ Λεωγόραν τὸν ἀδελφὸν αὐτῆς, παλαιᾶς συν-
ηθείας τῆς πρὸς αὐτὰς μνημονεύσας.

Ὅταν δὲ βεληθῇτε τὰ μὲν εἰδέναι, τὰς εἰς-
φοιτῶντας εἰς Ἀκράγαντα ξένους ἐρωτήσατε,
ὁποῖος ἐγὼ περὶ αὐτὰς εἰμι, καὶ εἰ φιλανθρω-
πως

iuste punire insidiatores? hoc sane *posterius* ma-
luerim. Denuo enim vos, Delphi, in consilium
mihi aduoco, meliusne sit iniuste mori, an iniu-
ste seruare insidiatorem? Nemo ita, puto, stu-
pidus est, quin viuere potius praeferat, quam
inimicis seruandis ipse perire. Quamquam quot
ego eorum etiam, qui insidias mihi struxerant,
manifeste licet conuictos, tamen seruauī? velut
Acanthum hunc et Timocratem, et Leagoram il-
lius fratrem, memoria antiquae cum illis consue-
tudinis adhibita.

10. Si vero meam vitae rationem nosse volue-
ritis, peregrinos Agrigentum venientes interro-
gate, qualem me illis praebeam, vtrum humane

πως προσφέρωμαι τοῖς καθαίρεσιν, ὥς γε καὶ σκοπὰς ἐπὶ τῶν λιμένων ἔχω, καὶ πευθῆνας, τίνες καὶ ὅθεν καταπεπλεύκασιν, ὥς κατ' ἀξίαν τιμῶν, ἀποπέμπωμι αὐτάς. ἔγιοι δὲ καὶ ἐξεπίτηδες φοιτῶσι παρ' ἐμέ, οἱ σαφώτατοι τῶν Ἑλλήνων, καὶ ἔφεύγασιν τὴν συνουσίαν τὴν ἐμὴν ὥσπερ ἀμέλει καὶ πρώην ὁ σοφὸς Πυθαγόρας ἤκεν ὡς ἡμᾶς, ἀλλὰ μὲν ὑπὲρ ἐμᾶ ἀκηκοώς. ἐπεὶ δ' ἐπειράθη, ἀπῆλθεν ἐπανῶν με τῆς δικαιοσύνης, καὶ ἐλεῶν τῆς ἀνυχθαίης ὁμότητος. εἴτα οἶσαθε τὸν πρὸς τοὺς ὀθνεῖους Φιλάνθρωπον, οὕτως ἀδίκως τοῖς οἰκείοις προσφέρεισθαι, εἰ μὴ τι διαφερόντως ἡδίκητο.

Ταῦ-

tractem, qui eo deferuntur: qui in portibus speculatores habeam, exploraturos, qui et vnde navibus venerint? ut pro dignitate cuiusque honoratos dimittam. Quidam vero etiam dedita opera ad me ventitant, Graecorum sapientissimi, nec consuetudinem meam refugiunt. Ut nempe etiam nuper sapiens Pythagoras ad nos venit, qui cum alia de me audisset, experimento facto discessit, meam laudans iustitiam, et necessariae misertus crudelitatis. Deinde putatis, hominem peregrinis adeo humanum, iniuste tractaturum suos, nisi insigni affectum iniuria?

II. At-

Ταῦτα μὲν οὖν ὑπὲρ ἑμαυτῆ ἀπολελόγημαι
 ὑμῖν, ἀληθῆ, καὶ δίκαια, καὶ ἐπαίνε μᾶλλον,
 ὥς ἑμαυτὸν πείθω, ἢ μίσχε ἀξία. ὑπὲρ δὲ τῆ
 ἀναθήματος, καιρὸς ὑμῶς ἀλῆσαι ὅθεν καὶ ὅπως
 τὸν ταῦρον τῆτον ἐκτησάμην, ἐκ ἐκδὲς αὐτὸς
 τῷ ἀνδριαντοποιῷ, μὴ γὰρ ἔτω μανείην, ὡς
 τοιούτων ἐπιθυμῆσαι κτημάτων, ἀλλὰ Περί-
 λαος ἦν τις ἡμεδαπὸς, χαλκεὺς μὲν ἀγαθός,
 πονηρὸς δὲ ἄνθρωπος· ἔτος πᾶμπολυ τῆς ἐμῆς
 γνώμης διημαρτηκώς, ὥετο χαριεῖσθαι μοι, εἰ
 καινὴν τινα κόλασιν ἐπινοήσεν, ὡς ἐξ ἅπαντος
 κολάζειν ἐπιθυμᾶντι. καὶ δὴ κατασκευάσας
 τὸν βῆν, ἥκε μοι κομίζων, κάλλιπον ἰδεῖν, καὶ
 πρὸς τὸ ἀκριβέστατον εἰκασμένον· κινήσεως γὰρ
 αὐτῷ καὶ μυκηθμοῦ ἔδει μένον πρὸς τὸ καὶ
 ἔμψυ-

II. Atque hæc quidem pro me dixi, vera, iusta,
 laude potius quam odio digna. Iam de donario
 vos audire tempus est, quomodo dominus huius
 tauri factus sim, quem non locauerim statuario.
 Absit enim a me ille furor, ut tale quid possidere
 cupiam. Sed fuit Perilaus aliquis nostras, faber
 bonus, sed homo *idem* pessimus. Hic multum a
 coniectando animo meo aberrans, gratum se mi-
 hi facturum rebatur, tanquam poenis omnino
 gaudenti, si novam quandam poenam excogitasset.
 Fabrefactum igitur bouem mihi attulit, pulcher-
 rima specie, et ad exactissimam similitudinem ela-
 boratum: solo enim motu et inugitu deficiebatur,

ἔμψυχον εἶναι δοκεῖν. ἰδὼν δὲ, ἀνέκραγον εὐ-
 θύς, ἄξιον τὸ κτῆμα τῷ Πυθίᾳ· πεμπτῆς δ'
 ταῦρος τῷ θεῷ. ὁ δὲ Περίλαος παρυσῶς, Τί
 δ' εἰ μάθοις, ἔφη, τὴν σοφίαν τὴν ἐν αὐτῷ,
 καὶ τὴν χρεῖαν, ἣν παρέχεται; καὶ ἀνοιξας ὤμα
 τὸν ταῦρον κατὰ τὰ νῶτα, ἦν τινα, ἔφη, κο-
 λάζειν ἐθέλῃς, ἐμβιβάσας εἰς τὸ μηχανήμα τῷ-
 το, καὶ κατακλείσας, προσιθέναί μὲν τὰς αὐ-
 λὰς τέσσε πρὸς τὰς μυκτῆρας τῷ βόος, πῦρ δ'
 ὑποκαίειν κελύειν· καὶ ὁ μὲν οἰμώζεται, καὶ
 βοήσεται, ἀλήκτοις ταῖς ὀδύναις ἐχόμενος· ἡ
 βοὴ δὲ, διὰ τῶν αὐλῶν μέλη σοι ἀποτελέσει,
 οἷα λιγυρώτατα, καὶ ἐπαυλήσει θρηνηῶδες, καὶ
 μυκήσεται γοερώτατον, ὥς τὸν μὲν, κολάζεσθαι,
 σὲ δὲ τέρπεσθαι μεταξὺ καταυλόμενον.

Ἐγὼ

quo minus animatus esse videretur. Ad primum
 autem conspectum exclamaui, dignum opus,
 quod habeat Pythius. Mittendus hic taurus Deo.
 Adstans autem Perilaus, *Quid si*, inquit, *noris*
artem in illo adhibitam, et quem usum praebeat?
et, simul aperiens prope tergum bouem, si quem pu-
nire, inquit, *volueris, imposito illo in hanc machi-*
nam, eaque clausa, applicari has tibi iube naribus
bouis, et succendi ignem. Sic iste eiulabit et clama-
 bit, dolore infinito cruciatus; clamor autem iste per
 tibias modulos tibi efficiet canoros maxime, et threnis
 aptos sonos accinet, ac lugubre quiddam mugiet: adeo
 ut dum ille punitur, tibiae tu sonis interim demulceare.

12. Ego

Ἐγὼ δὲ ὡς τῷτ' ἤκουσα, ἐμυσάχθην τὴν κακομηχανίαν τῷ ἀνδρὶ, καὶ τὴν ἐπίνοιαν ἐμίσησα τῷ κατασκευάσματος, καὶ οἰκείαν αὐτῷ τιμωρίαν ἐπέθηκα. καὶ ἄγε δὴ, ἔφην, ὦ Περίλαε, εἰ μὴ κενὴ ἄλλως ὑπόσχεσις ταῦτά ἐσι, δεῖξον ἡμῖν αὐτὸς εἰσελθὼν, τὴν ἀλήθειαν τῆς τέχνης, καὶ μίμησαι τὰς βοῶντας, ἵν' εἰδῶμεν εἰ καὶ ἂν Φῆς μέλη, διὰ τῶν αὐλῶν φθέγγεται. πείθεται μὲν τέτοις ὁ Περίλαος· ἐγὼ δὲ, ἐπεὶ ἔνδον ἦν, κατακλείσας αὐτὸν, πῦρ ὑφάπτειν ἐκέλευον, Ἀπολάμβανε εἰπὼν τὸν ἄξιον μισθὸν τῆς θαυμαστῆς σε τέχνης, ἵν' ὁ διδάσκαλος τῆς μηχανικῆς πρῶτος αὐτὸς αὐλῆς. καὶ ὁ μὲν δίκαια ἔπασχεν, ἀπολαύων τῆς αὐτῷ εὐμηχανίας· ἐγὼ δὲ,

12. Ego vero his auditis, infelix artificium hominis abominatus, et exosus ingenium huius machinae, propriam illi poenam imposui: et, *Age sane*, inquam, *Perilae*, nisi vana temere illa sunt promissa, ostende nobis ingressus ipse veritatem artis tuae, et imitare clamantes, ut sciamus verum, quos praedicas modulos, ii per tibias sonent. Obsequitur Perilaus: at ego, cum intus esset, concluso homine, ignem succendi iussi, *Habe tibi*, dicens, *dignam mercedem admirabilis illius artis tuae, ut magister illius Musices primus ipse canas*. Atque ille digna factis suis passus est, fructum percipiens ingeniosae machinationis. Caeterum ego viuentem

δὲ, ζῶντα, καὶ ἔτι ἔμπνεν ὄντα τὸν ἄνδρα, ἐξαίρεθῆναι κελεύσας, ὥς μὴ μιάνεις τὸ ἔργον ἐναποθανῶν, ἐκείνον μὲν ἄταφον κατὰ κρημνῶν ῥίπτειν ἐκέλευσα· καθάρας δὲ τὸν βῆν, ἀπέπεμψα ὑμῖν ἀνατεθῆσόμενον τῷ θεῷ· καὶ ἐπιγράψαι γε ἐπ' αὐτῷ ἐκέλευσα τὴν πᾶσαν διήγησιν· τῷ ἀνατιθέντας ἐμὲ τένομα, τὸν τεχνίτην τὸν Περίλαον, τὴν ἐπίνοιαν τὴν ἐκείνην, τὴν δικαιοσύνην τὴν ἐμήν, τὴν πρέπχσαν τιμωρίαν, τὰ τῷ σοφῷ χαλκέως μέλη, τὴν πρώτην πείραν τῆς μακροῦς.

Τμῆς δὲ, ὦ Δελφοί, δίκαια ποιήσετε, θύσαντες μὲν ὑπὲρ ἐμῆ μετὰ τῶν πρέσβων, ἀναθέντες δὲ τὸν ταῦρον ἐν καλῷ τῷ ἱερῷ, ὥς πάντες εἰδέειν οἷός ἐγώ πρὸς τὰς πονηρὰς εἰμι, καὶ ὅπως

tem adhuc et spirantem hominem eximi iussi, ne intra moriendo opus pollueret, et insepultum per praeceps abiici. Expiatum vero bouem vobis mihi dedicandum Deo, et inscribi totam narrationem iussi, meum, dedicantis, nomen, artificem Perilaum, ipsius commentum, meam iustitiam, poenam decentem, sapientis fabri modulos, primum Musices experimentum.

13. Vos vero, Delphi, quod iustum est feceritis, si pro me cum Legatis rem sacram feceritis, dedicaueritisque taurum honesto sacri loco, ut sciant omnes, qualis ego in malos sum, et quomodo

ὅπως ἀμύνομαι τὰς περιττάς ἐς κακίαν ἐπιθυμίας αὐτῶν. ἱκανὸν γὰρ καὶ τὸτο μόνον δηλώσαι με τὸν τρέπον, Περίλαος κολασθεὶς, καὶ ὁ ταῦρος ἀνατεθείς, καὶ μηκέτι Φυλαχθεὶς πρὸς ἄλλων κολαζομένων αὐλήματα, μηδὲ μελωδήσας ἄλλο ἔτι, πλὴν μόνα τὰ τῷ τεχνίτῃ μυκήματα· καὶ ὅτι ἐν μόνῳ αὐτῷ καὶ πείραν ἔλαβον τῆς τέχνης, καὶ κατέπαυσα τὴν ἀμίσσον ἐκείνην καὶ ἀπάνθρωπον ὥδην. καὶ τὰ μὲν παρόντα ταῦτα παρ' ἐμὲ τῷ θεῷ. ἀναθήσω δὲ καὶ ἄλλα πολλάκις, ἐπειδὴ μοι παράσχη μηκέτι δεῖσθαι κολάσεων.

Ταῦτα μὲν, ὦ Δελφοί, τὰ παρὰ τῷ Φαλάριδος, ἀληθῆ πάντα, καὶ οἷα ἐπράχθη ἕκαστα·
καὶ

modo vlciscar nimias illorum ad mala cupiditates. Sufficit enim vel hoc solum ad declarandum ingenium meum, Perilaus punitus, dedicatus taurus, neque seruatus amplius ad aliorum puniendorum cantus, nulla dum alia melodia edita, praeter solos artificis mugitus: et quod in illo solo et experimentum cepi artis, et finem imposui cantui illi a Musis et humanitate abhorrenti. Et in praesens ista quidem a me Deo oblata sunt. Dedicabo autem saepe etiam alia, si hoc mihi praestiterit, vt poenis non amplius indigeam.

14. Haec, Delphi, quae a Phalaride, dicere iussi sumus, vera omnia, et qualia gesta sunt singula.
Ac

καὶ δίκαιοι ἂν εἶημεν πιστεύεσθαι ὑφ' ὑμῶν, μαρτυρεῖντες, ὥς ἂν καὶ εἰδότες, καὶ μηδεμίαν τῆ ψεύδεσθαι νῦν αἰτίαν ἔχοντες. εἰ δὲ δεῖ καὶ δεηθῆναι ὑπὲρ ἀνδρὸς μάτην πονηρῶ δόκῶντος, καὶ ἄκοντος κολάζειν ἰσθναγκασμένῃ, ἰκετεύομεν ὑμᾶς ἡμεῖς οἱ Ἀκραγαντῖνοι, Ἕλληνές τε ὄντες, καὶ τὸ ἀρχαῖον Δωριεῖς, προσήσσεσθαι τὸν ἄνδρα, Φίλον εἶναι ἐθέλοντα, καὶ πολλὰ καὶ δημοσίᾳ καὶ ἰδίᾳ ἔκασον ὑμῶν εὖ ποιῆσαι ὠρμημένον. λάβετε ἔν αὐτοὶ τὸν ταῦρον, καὶ ἀνάθετε, καὶ εὐξασθε ὑπὲρ τε τῆς Ἀκραγαντος, καὶ ὑπὲρ αὐτῆς Φαλαρίδος, καὶ μήτε ἡμᾶς ἀπράκτως ἀποπέμψητε, μήτ' ἐκείνον ὑβρίσητε, μήτε τὸν θεὸν ἀποσερήσητε καλλίστῃ τε αἵμα, καὶ δικαιοτάτῃ ἀναθήματος.

Ac digni videmur esse, quibus fides habeatur a vobis, cum perhibeamus testimonium, tanquam qui sciamus, et nullam iam mentiendi causam habeamus. Si vero etiam preces interponendae sunt pro viro, qui siue causa videtur malus, quique praeter voluntatem suam punire cogitur, supplicamus vobis nos Agrigentini, qui Graeci sumus, et antiqua origine Diores, ut admittatis virum, amicum vobis esse cupientem, et multa in vos publice et priuatim in singulos vestrum bona conferre paratum. Accipite ergo ipsi taurum et dedicate, et pro Agrigento, ipsoque Phalaride vota facite: et nec infecta re nos dimiseritis, nec illum affeceritis contumelia, nec Deum pulcherrimo iustissimoque donario priuaueritis.

Φάλα-

Φάλαρις δεύτερος.

Οὔτε Ἀκραγαντίνων, ὧ ἄνδρες Δελφοί, πρό-
 ξενος ὢν, ἔτε ιδιόξενος αὐτῷ Φαλαρίδος,
 ἔτ' ἄλλην ἔχων πρὸς αὐτὸν, ἢ εὐνοίας ἰδίαν αἰ-
 τίαν, ἢ μελλέσσης Φιλίας ἐλπίδα· τῶν δὲ πρέσ-
 βων ἀκέσας τῶν ἡκόντων παρ' αὐτῷ, ἐπιεικῇ
 καὶ μέτρια διεξιόντων, καὶ τὸ εὐσεβὲς ἅμα, καὶ
 τὸ κοινῇ συμφέρον, καὶ μάλιστα τὸ Δελφοῖς πρέ-
 πον προορώμενος, ἀνέστην παρανέσων ὑμῖν, μή-
 τε ὑβρίζειν ἄνδρα δυνάστην εὐσεβῆντα, μητ' ἀ-
 νάθημα ἤδη τῷ θεῷ καθωμολογημένον, ἀπαλ-
 λοτριῆν· καὶ ταῦτα, τριῶν τῶν μεγίστων ἐς
 αἰεὶ ὑπόμνημα γενησόμενον, τέχνης καλλίστης
 καὶ ἐπινοίας κακίστης καὶ δικαίας κολάσεως.

Εγὼ

Phalaris Alter.

Neque cura mihi Agrigentinarum hospitum pu-
 blice data, Delphi, neque priuatum cum
 Phalaride hospitium intercedit, neque aliam ha-
 beo aut peculiarem beneuolentiae erga illum caus-
 sam, aut futurae spem amicitiae. Caeterum au-
 ditis Legatis ab eo venientibus, aequa et modera-
 ta differentibus, atque id quod pium, et publice
 vtile est, et Delphos maxime decet, spectans, sur-
 rexi adhortaturus vos, vt neque contumelia affi-
 ciatis virum potentem, religiosum, neque dona-
 rium iam nuncupatum Deo, abalienetis, quod
 trium maximarum rerum omni aeuo monumentum
 futurum est, artis praestantissimae, commentum
 pessimi, et iusti supplicij.

2. Equi-

Ἐγὼ μὲν ἔν, καὶ τὸ ἐνδοιαῖσαι ὑμᾶς ὅλως πε-
 ρὶ τὰτα, καὶ δημικεγὰς ἡμῖν προθεῖναι τὴν δια-
 σκεψιν, εἰ χρεὶ δέχεσθαι τὸ ἀνάθημα, ἢ ὀπί-
 σσω αὐθις ἀποπέμπειν, ἀνέσιον ἤδη εἶναι νομί-
 ζω· μᾶλλον ὅς, ἐδ' ὑπερβολὴν ἀσεβείας ἀπο-
 λελοιπέναι· ἐδὲν γὰρ ἀλλ' ἡ ἱεροσυλία τὸ πρᾶ-
 γμὰ ἐστὶ, μακροῦ τῶν ἄλλων χαλεπωτέρα, καὶ
 ὅσω τῶ τὰ ἤδη ἀνατεθέντα συλαῖν, τὸ μηδὲ τὴν
 ἀρχὴν τοῖς ἀνατιθέναι βελομένοις ἐπιτρέπεν
 ἀσεβέζερον.

Δέομαι δὲ ὑμῶν Δελφὸς καὶ αὐτὸς ὦν, καὶ
 τὸ ἴσον μετέχων τῆς τε δημοσίᾳς εὐκλείας, εἰ
 φυλάττοιο, καὶ τῆς ἐναντίας δόξης, εἰς κτῶν
 παρόντων προσγένοιο, μὴτ' ἀποκλείειν τὸ ἱε-
 ρόν

2. Equidem ipsum hoc, dubitare vos omnino
 hac de re, ipsum hoc, quod eam proposuere
 nobis magistratus disputationem, *Sit ne recipien-
 dum donarium, an retro rursus remittendum?* irre-
 ligiosum esse arbitror, vel potius, nullum im-
 pietati gradum ultra quem ascendat, reliquisse.
 Nihil enim aliud quam sacrilegium hoc est, longe
 aliis grauius, quanto nimirum maior est impie-
 tas, quam spoliare dedicata, ne permittere qui-
 dem dedicare volentibus.

3. Rogo autem vos, Delphus ipse quoque, et
 in partem veniens tum publicae bonae famae, si
 ea ieruetur, tum contrariae opinionis, si qua ex
 praesenti negotio contrahatur, ne claudatis sa-
 crum.

ρὸν τοῖς εὐσεβῶσι, μήτε τὴν πόλιν πρὸς ἅπαν-
τας ἀνθρώπους διαβῆλιν, ὡς τὰ πεμπόμενα
τῷ θεῷ συκοφαντῶσαν, καὶ ψῆφω καὶ δικαση-
ρίῳ δοκιμάζουσαν τὰς ἀνατιθέοντας. εἰδὼς γὰρ
ἔτι ἀναθεῖναι τολμήσειεν αὐτὸν, εἰδὼς δὲ προση-
σόμενον τὸν θεόν, ὅ, τι αὐτὸν μὴ πρότερον Δελ-
φοῖς δοκῇ.

Θ μὲν ἔν Πύθιοις, τὴν δίκαιαν ἤδη περὶ τῆς
ἀναθήματος ψῆφον ἤνεγκεν. εἰ γὰρ ἐμίσει τὸν
Φάλαριν, ἢ τὸ δῶρον αὐτὸ ἐμισάττετο, ῥάδιον
ἦν ἐν τῷ Ἰονίῳ μέσῳ καταδῦσαι αὐτὸ, μετὰ
τῆς ἀγῆσης ὀλκάδος. ὁ δὲ πολὺ τέναντίον ἐν
εὐδίᾳ τε διαπεραιωθῆναι, ὡς Φασί, παρέσχεν
αὐτοῖς, καὶ σῶς ἐς τὴν Κίρραν κατᾴραι.

Ω.

crum religiosis, neque ciuitati nostrae infamiam
apud omnes homines concilietis, quasi ea quae
mittuntur Deo calumniatur, et calculo iudicio-
que exploret, qui aliquid donant. Nemo enim
amplius donare quidquam temere audebit, si sciat,
non admissurum esse Deum, quod non prius
Delphis *admittendum* videatur.

4. Ac Pythius quidem iustum iam de donario
suffragium tulit. Si enim odisset Phalarin, aut
munus illius abominaretur, facile illi erat medio
in Ionio illud, cum ipsa naui, quae uehebat, de-
mergere. Verum ille contra per serenitatem vi-
traicerent, ut aiunt, ipsis tribuit, et saluū ad
Cirrham vi appellarent.

Luc. Op. T. IV.

Q

5. Qua

Ὡ καὶ δῆλον, ὅτι προσίσταται τὴν τῷ μονάρχῃ
εὐσεβείαν. καὶ δὲ καὶ ὑμᾶς τὰ αὐτὰ ἐκεῖνω ψη-
φισκμήνας, προσθεῖναι καὶ τὸν ταῦρον τετραγὸν
τῷ ἄλλῳ κόσμῳ τῷ ἱερῷ. ἐπεὶ πάντων ἂν εἴη
τῷ ἀτοπώτατον, πέμψαντά τινα μεγαλο-
πρεπὲς ἔτιω δῶρον θεῷ, τὴν καταδικάζουσιν ἐκ
τῷ ἱερῷ ψῆφον λαβεῖν, καὶ μισθὸν κομίσασθαι
τῆς εὐσεβείας, τὸ κεκρίσθαι μηδὲ τῷ ἀνατιθέ-
ναι ἄξιον.

Ὁ μὲν ἔν τ᾽ ἀναντία μοι ἐγνωκώς, καθάπερ
ἐκ τῷ Ἀκράγαντος ἄρτι καταπεπλευκώς, σφα-
γὰς τινας, καὶ βίας, καὶ ἀρπαγὰς, καὶ ἀπαγω-
γὰς ἐτραγώδει τοῦ τυράννου, μόνον οὐκ αὐτό-
πτης γεγενῆσθαι λέγων, ὃν ἴσμεν οὐδ' ἄχρι τῷ
πλοίῳ

5. Qua re etiam manifestum est, admitti ab eo
monarchae pietatem. Oportet autem vos quoque
eadem decernere, et adlicere hunc taurum reli-
quis templi ornamentis. Omnium enim absur-
dissimum fuerit, magnifici adco muneris Deo
missi auctorem, damnans ex templo suffragium
referre, et mercedem hanc religionis suae habe-
re, ut ne dignus quidem sit habitus qui aliquid
donet.

6. Ille quidem, qui contraria mihi decrevit,
quasi qui Agrigento modo huc appulerit, caedes
quasdam, et vium factam, et rapinas, et abdu-
ctiones tyranni tragica oratione retulit, tantum
non visa a se narrari dicens; quem tamen neque
ad

πλοῖα ἀπόδεδημηκότα. καὶ δὲ τὰ μὲν τοιαῦ-
τα, μηδὲ τοῖς πεπονημένοι Φάσκεισι πάνυ πι-
στεύειν διηγεμένοις, ἀδελον γὰρ εἰ ἀληθῆ λέγου-
σιν, εἴχ' ὅπως αὐτὰς, ἀ μὴ ἐπισάμεθα, κατη-
γορεῖν.

Εἰ δ' ἔν τι καὶ πέπρακται τοιῶτον ἐν Σικε-
λία, τῷτ' ἂ Δελφοῖς ἀναγκαῖον πολυπραγμο-
νεῖν, εἰ μὴ ἀντὶ ἱερέων ἡδὴ δικασαὶ εἶναι ἀξιῶ-
μεν· καὶ δεόν θύειν, καὶ τ' ἄλλα θεραπεύειν τὸν
θεόν, καὶ συνανατιθέναί, εἰ πέμψῃς τις, σκο-
πῶντες καθήμεθα, εἴ τινες τῶν ὑπὲρ τὸν Ἰό-
νιον δικαίως ἢ ἀδίκως τυραννῶνται.

Καὶ τὰ μὲν τῶν ἄλλων ἐχέτω ὅπη καὶ βάλε-
ται· ἡμῖν δὲ ἀναγκαῖον, οἶμαί, τὰ ἡμέτερα
αὐτῶν

ad nauem usque peregrinatum esse, nouimus.
Oportet autem talia ne his quidem, qui se passos
esse dicunt, omnino credere narrantibus; cum,
vtrum vera dicant, incertum sit: nedum vt ipsi,
quae non certo scimus, accusemus.

7. Vtrum igitur tale quidquam in Sicilia fa-
ctum sit, hoc Delphis necesse non est studiose
quaerere; nisi pro sacerdotibus iam iudices esse
postulamus; et cum mactare nos oportebat, et re-
liquum Dei cultum peragere, et vna ponere donaria
si quis mittat, sedemus disceptaturi, si qui trans
Ionium mare iuste aut iniuste tyrannidem gerant.

8. Aliorum quidem res quomocumque lu-
buerit se habeant. Nobis autem necessarium ar-

αὐτῶν εἰδέναι, ὅπως τε πάλοι δισέκειτο, καὶ
 ὅπως νῦν ἔχει, καὶ τί ποιῇσι λαῶν ἔσται. ὅτι
 μὲν δὴ ἐν κρημνοῖς τε οἰκῶμεν αὐτοῖ, καὶ πέτρας
 γεωργῶμεν, ἔχ' Ὀμηρον χρὴ περιμένειν, δηλώ-
 σοντα ἡμῖν, ἀλλ' ὁρᾶν πάρεσι ταῦτα· καὶ ὅσαν
 ἐπὶ τῇ γῇ, βαθεῖ λιμῶ ἀεὶ συνῆμεν ἄν. τὸ δ'
 ἱερὸν, καὶ ὁ Πύθιος, καὶ τὸ χρηστήριον, καὶ
 οἱ θύοντες, καὶ οἱ εὐσεβῶντες, ταῦτα Δελ-
 φῶν τὰ πεδία, ταῦθ' ἡ πρόσδοτος, ἐντεῦθεν
 ἡ εὐπορία, ἐντεῦθεν αἱ τροφαί. χρὴ γὰρ
 τάληθ' ἡμῶς αὐτοὺς λέγειν, καὶ τὸ
 λεγόμενον ὑπὸ τῶν ποιητῶν, ἄσπαρτα ἡμῖν καὶ
 ἀνήροτα φύεται τὰ πάντα ὑπὸ γεωργῶ τῷ
 θεῷ, ὃς ἔ μόνον τὰ παρὰ τοῖς ἄλλοις Ἑλλήσιν
 ἀγαθὰ

bitror nostra ipsorum scire, cum ut olim consti-
 tuta fuerint; tum uti nunc se habeant, et quid
 facientibus melius futurum sit. Ac nos in prae-
 cipitiis habitare, et saxa arare, non Homerus no-
 bis expectandus est, qui nos doceat; sed videre
 ista licet: et quantum ad tetram, proluxa semper
 cum fame essemus. Sed templum, et Pythius,
 et oraculum, et mactantes, et religiosi, hi Del-
 phorum agri, hi reditus, hinc bona copia, hinc
 alimenta, (oportet enim vera, inter nos quidem
 certe, dicere,) et quod a poetis dicitur, sine se-
 mine nostro, sine aratro, proveniunt omnia:
 agrum nostrum colente Deo, qui non ea solum,
 quae apud reliquos Græcos nascuntur, bona no-
 bis

ἀγαθὰ γιγνόμενα παρέχει, ἀλλ' εἴ τι ἐν Φρυγίῳ,
ἢ Λυδοῖς, ἢ Πέρσαις, ἢ Ἀσσυρίοις, ἢ Φοίνιξιν,
ἢ Ἰταλιώταις, ἢ Ὑπερβορέοις αὐτοῖς, πάντα
ἐς Δελφὸς ἀφικνεῖται. καὶ τὰ δευτέρα μετα
τὸν θεὸν ἡμεῖς τιμώμεθα ὑφ' ἀπάντων, καὶ
εὐποροῦμεν, καὶ εὐδαιμονοῦμεν· ταῦτα τὸ ἀρχαῖον
ταῦτα τὸ μέχρι νῦν, καὶ μὴ παυσαίμεθα γε
ἔτι βιῶντες.

Μέμνηται δὲ εἰς πῶποτε ψῆφον ὑπὲρ ἀνα-
θήματος παρ' ἡμῖν ἀναδοθεῖσαν, εἰδὲ κωλυθέν-
τα τινὰ θύειν ἢ ἀνατιθέναι. καὶ διὰ τῆς, οἴ-
μαι, καὶ αὐτὸ ἐς ὑπερβολὴν ἡύξηται τὸ ἱερὸν,
καὶ ὑπερπλεῖ ἐν τοῖς ἀναθήμασι. δεῖ τοίνυν
μηδ' ἐν τῷ παρόντι καινοτομεῖν μηδέν, μηδὲ
παρὰ

his praebebat; sed si quid apud Phrygas, Lydos, Persas, Assyrios, aut Phoenices, aut Italos, aut ipsos Hyperbórcos, nascitur, Delphos omnia perueniunt. Et secundo post Deum loco nos colimur ab omnibus, et abundamus, et beati sumus. Haec antiqua ratio, haec adhuc obtinet, et vtinam ita viuere non definamus!

9. Recordatur autem nemo vnquam suffragium de donario apud nos latum, nec prohibitum quemquam, quo minus sacrificaret, vel dedicaret aliquid. Ac propter hoc ipsum, puto, supra modum auctum est sacrum, et abundat donariis. Quare nec in praesenti nouandum quidquam, neque

παρὰ τὰ πατρία νόμον καθιστάναι, Φιλοκρινεῖν
τὰ ἀναθήματα, καὶ γενεαλογεῖν τὰ πεμπόμενα,
ὁθεν, καὶ ἀφ' ὅτῃ, καὶ ὅποιᾳ· δεξαμένης δὲ
ἀπραγμόνως ἀνατιθέναι, ὑπηρετῶντας ἀμφοῖν,
καὶ τῷ θεῷ, καὶ τοῖς εὐσεβέσι.

Δοκεῖτε δέ μοι, ὦ ἄνδρες Δελφοί, ἄριστα βε-
λεύσεσθαι περὶ τῶν παρόντων, εἰ λογίσεσθε
πρῶτον ὑπὲρ ὧν καὶ ἡλικῶν ἐστὶν ἡ σκέψις·
πρῶτον μὲν ὑπὲρ τῷ θεῷ, καὶ τῷ ἱερῷ, καὶ θυ-
σιῶν, καὶ ἀναθημάτων, καὶ ἐθνῶν ἀρχαίων, καὶ
θεσμῶν παλαιῶν, καὶ δόξης τῷ μαντεῖ· ἔπει-
τα, ὑπὲρ τῆς πόλεως ὅλης, καὶ τῶν συμφερόν-
των τῷ τε κοινῷ ἡμῶν, καὶ ἰδίᾳ ἐκάστῳ Δελ-
φῶν· ἐπὶ πᾶσι δὲ, τῆς παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις
εὐκλείας

praeter patrium morem lex constituenda, vt scrupulose iudicentur donaria, et eorum quae mit-
tuntur origo inquiratur, vnde, a quo, et qualia
sint? sed accepta sine operosa quaestione dedicare,
tum Deo ministrantes, tum religiosis.

10. Videmini autem mihi, Delphi, sic demum
optime de praesentibus iudicaturi, si primum con-
sideraueritis, de quot quantisque rebus sit quae-
stio. Primo quidem de Deo, et templo, et vi-
ctimis, et donariis, et moribus antiquis, et le-
gibus vetustis, et gloria oraculi: deinde de tota
ciuitate, et his, quae cum reipublicae nostrae,
tum priuatim unicuique Delphorum conducant:
uper omnia vero de bona aut mala apud o-
mnes

εὐκλείας ἢ κακοδοξίας. τέτων γὰρ ἐν οἷδα εἶ
πε μεῖζον, εἰ σωφρονεῖτε, ἢ ἀναγκαστέρον ἢ
ῥήσησθε ἄν.

Περὶ μὲν ἔν τῳ βεβαιώμεθα, ταῦτά ἐστιν. ἔ
Φάλαρις τύραννος εἷς, ἐδὲ ταῦρος ἄτος, οὐδὲ
χωλὸς μόνον, ἀλλὰ πάντες βασιλεῖς, καὶ πάν
τες δυνάσται, ὅσων νῦν χρῶνται τῷ ἱερῷ, καὶ
χρυσὸς, καὶ ἄργυρος, καὶ ὅσα ἄλλα τίμια, πολ
λὰ πολλὰν ἀνατεθρομένη τῷ θεῷ, πρῶτον
μὲν γὰρ τὸ κατὰ τὴν θεῖν ἐξετασθῆναι ἄξιον.

Τίτος ἐν ἐνεκα, μὴδ' ὡς αἰεὶ, μὴδ' ὡς πᾶ
λαι τὰ περὶ τῶν ἀναθημάτων ποιήσομεν; ἢ τί
μεμφόμενοι τοῖς παλαιοῖς ἔθεσι, καινοτομήσο
μεν; καὶ ὁ μὴδὲ πώποτε, ἀφ' ἧ τὴν πόλιν οἰ
κεῖται,

īanes homines fama. Hisce enim si quid maius,
magisue necessarium, modo sanum abhibeatis
iudicium, existimetis, non noui.

II. Haec ergo sunt, de quibus deliberamus;
non Phalaris vnus tyrannus, neque taurus iste,
neque aes tantum; sed reges omnes, et omnes
Dynastae, qui iam sacro vtuntur, et aurum,
et argentum, et quaecumque alia pretiosa dedi
canda sunt in posterum Deo. Primo quidem,
quod ad Deum pertinet, explorata dignum.

12. Qua igitur de causa non vt semper, neque
vt olim, quae ad donaria referuntur, faciemus?
aut quid reprehendentes in vetusto more nouabi
mus; et quod nunquam a nobis, ex quo urbem

ἔχουσιν, καὶ ὁ Πύθιος χρεῖ, καὶ ὁ τρίπυς Φθύν-
 γεται, καὶ ἡ ἱέρεια ἐμπνεῖται, γεγνήται ἡμῖν,
 νῦν κατασησόμεθα, κρίνεσθαι, καὶ ἐξετάζεσθαι,
 πρὸς ἀνατιθέοντας; καὶ μὴν ἐξ ἐκείνων μὲν τῶ πα-
 λαιοῦ ἔθους, τῶ ἀνέδην καὶ πᾶσιν ἐξείναι, ὁρᾶτε
 ὅσων ἀγαθῶν ἐμπέπλησαι τὸ ἱερόν, ἀπάντων
 ἀνατιθέντων, καὶ ὑπὲρ τὴν ὑπάρχουσαν δύναμιν
 ἐνίων δωρημένων τὸν θεόν.

Εἰ δ' ὑμᾶς αὐτὰς δοκιμασὰς, καὶ ἐξετασὰς
 ἐπισήσετε τοῖς ἀναθήμασιν, ὅπως μὴ ἀπορήσω-
 μεν τῶν δοκιμασθησομένων ἔτι, ἔδενός ὑπομέ-
 νοντος, ὑπόδικον αὐτὸν καθιστάναι, καὶ ἀναλί-
 σκοντα, καὶ καταδαπανῶντα, παρ' αὐτῶ κρί-
 νεσθαι,

habemus, cum Pythius respondet, et tripus loqui-
 tur, et sacerdos inspiratur, factum est, nunc con-
 stituemus, ut iudicentur, et explorentur, qui
 aliquid dedicant? Atqui ex antiquo illo more,
 quo promiscue et omnibus hoc licet, videtis quot
 quantisque bonis templum impletum sit, dedican-
 tibus omnibus, et supra vires suas quibusdam Deo
 donantibus.

13. Si vero vos cognitores quaesitoresque donariis
 constitueritis, metuo ne non habeamus amplius,
 quae explorentur; cum futurum sit, ut nemo su-
 stineat reum se constituere, et sumptibus atque
 impensis pro sua rei familiari factis insuper iudicari,
 et pe-

νέσθαι, καὶ ὑπὲρ τῶν ὅλων κινδυνεύειν. ἢ τίνι βιωτὸν, εἰ κερδήσεται τῷ ἀνατιθέναι ἀνάξιος.

et periclitari adeo de capite. Quis enim viuendum sibi putet, si indignus, qui donet aliquid, iudicetur.

Ἀλέξανδρος, ἢ Ψευδόμαντις.

Σὺ μὲν ἴσως, ὦ Φίλτατε Κέλσε, μικρόν τι τῷτο καὶ φαῦλον οἶε τὸ πρόσταγμα, προστάττειν τὸν Ἀλέξανδρον σοὶ τῷ Ἀβωνοτειχίτῃ τῷ γόντος βίον, καὶ ἐπινοίας αὐτῷ, καὶ τολμήματα, καὶ μαγγανείας εἰς βιβλίον ἐγγράψαντά πέμψαι. τὸ δὲ, εἴ τις ἐθέλοι πρὸς τὸ ἀκριβὲς ἕκαστον ἐπεξιέναι, καὶ μείον ἐσιν, ἢ τὰς Ἀλεξάνδρου τῷ Φιλίππῳ πράξεις ἀναγράψαι· τοσούτος εἰς κακίαν ἔτος, ὅσος εἰς ἀρετὴν ἐκείνος. ὁμῶς δὲ εἰ
μετὰ

Alexander, seu Pseudomantis.

Paruum tu fortē, Celse carissime; et leue existimas, quod iussisti, Alexandri me tibi Abonoteichitae impostoris vitam, et commenta, et ausus, et praestigias, in librum relatas mittere. At illud, si quis accurate velit singula persequi, non minus est, quam Alexandri Philippi F. actiones describere. Quantus enim ille ad virtutem, tantus hic ad malitiam. Verumtamen si cum ver-

μετὰ συγγνώμης ἀναγνώσεσθαι μέλλοις, καὶ τὰ
ἐνδόντα τοῖς ἰσορκεμένοις προσλογιῆσθαι, ὑπο-
σῆσομαι σοὶ τὸν ἄθλον, καὶ τὴν Αὐγείᾳ βεβα-
σίαν, εἰ καὶ μὴ πᾶσαν, ἀλλ' εἰς δυνάμιν γε τῇ
ἐμυτῷ, ἀνακαθήρασθαι πειράσομαι, ὀλίγους
ὅσους τῶν κοφίνων ἐκφορήσας, ὥς ἀπ' ἐκείνων
τεκμαίροιο πόση πᾶσα, καὶ ὡς ἀμέτρητος ἦν ἡ
κόπρος, ἦν τρισχύλιοι βόες ἐν πολλοῖς ἔτεσι
ποιῆσαι ἐδύναντο.

Αἰδῶμαι μὲν ἔν' ὑπὲρ ἀμφοῖν, ὑπὲρ τε σοῦ
καὶ ὑπὲρ ἐμυτῷ· σὲ μὲν, ἀξιῶντος μνήμη καὶ
γραφῇ παραδοθῆναι ἄνδρα τρισκατάρατον· ἐμῷ
δὲ, σπερδὴν ποιημένῃ ἐπὶ τοιαύτῃ ἰσορίᾳ, καὶ
πράξεσιν ἀνθρώπου, ὃν οὐκ ἀναγνώσκεισθαι
πρὸς

nia lecturus es, et, quae deerunt narrationi im-
putare *et* adiicere de tuo, laborem tibi illum su-
stinebo, et Augiae stabulum, etsi non vniuer-
sum, certe pro viribus repurgare studebo, pau-
cos certe aliquot cophinos egerens, ut ex illis
certe iudicare possis, quantum omne quam im-
mensum fuerit stercus, quod ter mille boues plu-
ribus annis facere potuerunt.

2. Ac verecundia quadam afficior amborum
nomine, tuo pariter ac meo: tuo, qui petas me-
moriae et scriptis commendari hominem omni-
bus modis execrabilem: meo, qui studium in
tali historia ponam et actionibus hominis, quem
non

πρὸς τῶν πεπαιδευμένων ἦν ἄξιον, ἀλλ' ἐν παν-
 δήμῳ τινὶ μεγίστῳ θεάτρῳ ὁρᾶσθαι, ὑπὸ πιθή-
 κων, ἢ ἀλωπέκων σπαραττόμενον. ἀλλ' ἦν τις
 ἡμῖν ταύτην ἐπιφέρει τὴν αἰτίαν, ἔχομεν καὶ
 αὐτοὶ εἰς παράδειγμα τι τοιοῦτον ἀνενεγκεῖν. καὶ
 Ἀρρίανος γὰρ ὁ τῷ Ἐπικτῆτι μαθητῆς, ἀνὴρ
 Ῥωμίων ἐν τοῖς πρώτοις, καὶ παιδεία παρ' ἑν-
 λον τὸν βίον συγγενόμενος, ὁμοίον τι παθὼν
 ἀπολογήσαιτ' ἂν καὶ ὑπὲρ ἡμῶν. Τιλλιβόρου
 γὰρ τῷ ληστῷ κακῆϊνος βίον ἀναγράψαι ἡξίωσεν.
 ἡμεῖς δὲ πολὺ αἰμοτέρῳ ληστῷ μνήμην ποιησόμε-
 θα, ὅσω μὴ ἐν ὕλῃ καὶ ὄρεσιν, ἀλλ' ἐν πόλεσιν
 ἔτος ἐλήψευσεν, καὶ Μινύαν μόνην, καὶ τὴν Ἰδην
 κατα-

non legi conveniebat ab eruditis hominibus, sed
 in maximo theatro totisque populis confluentibus
 frequentissimo, spectari a similibus lacerandum aut
 vulpibus. Verum si quis hoc nos crimine accu-
 set, habebimus ipsi exemplum ad quod illum
 ablegemus. Etenim Arrianus Epicteti discipulus,
 vir ex primis Romanorum et tota vita in doctri-
 nae studiis versatus, cui simile quid usu venit,
 causam etiam pro nobis dixerit. Tillibori enim
 latronis vitam scribere ipse quoque dignatus est.
 Nos autem crudelioris longe latronis inonumen-
 tum faciemus, quatenus non in silva et montibus,
 sed in urbibus hic latrocinatus est, qui non Mi-
 nyam solam neque Idam percurrerit, neque so-
 las

κατατρέχων, εἰδὲ ὀλίγα τῆς Ἀσίας μέρη τὰ ἐρη-
μότερα λεηλατῶν, ἀλλὰ πᾶσαν, ὡς εἰπεῖν, τὴν
Ῥωμαίων ἀρχὴν ἐμπλήσας τῆς λεηλείας τῆς
αὐτῆς.

Πρότερον δέ σοι αὐτὸν ὑπογράψω τῷ λόγῳ,
πρὸς τὸ ὁμοιότατον εἰκάσας τὴν μορφήν, ὡς αὖ
δύναμαι, καίτοι μὴ πάνυ γραφικός τις ὢν. τὸ
γὰρ δὴ σῶμα, ἴσα σοι καὶ τῆτο δεῖξω, μέγας
τε ἦν, καὶ καλὸς ἰδεῖν, καὶ θεοπρεπὴς ὡς ἀλη-
θῶς· λευκὸς τὴν χροάν, τὸ γένειον δὲ πάνυ λά-
σιος, καμὴν τὴν μὲν ἰδίαν, τὴν δὲ καὶ πρόσθε-
τον ἐπικείμενος, εὖ μάλα εἰκασμένην, καὶ τὰς
πολλὰς, ὅτι ἦν ἀλλοτρία, λεληθυῖαν. ὀφθαλ-
μοὶ πολὺ τὸ γοργὸν καὶ ἔνθεον διεμφαίνοντες·
Φώνη-

las Asiae partes desertiores fit deprædatus: sed
omne, fere dixerim, Romanorum imperium la-
trocínio suo oppleuerit.

3. Prius vero ipsum tibi oratione describam,
formamque illius quam simillime potero, non
multum licet pingendi arte valeam, delineabo.
Corpore enim, ut hoc etiam tibi ostendam, et
magnus erat, et honesta specie, et quæ Deo di-
gnum aliquid re vera prae se ferret: Colore can-
didus, mento non nimis hirsuto, comatus tum
sua coma, tum adscita, praeclare illa assimulata,
ut plerorumque oculos, alienam esse, fugeret:
oculi vivaci lumine, et Deo plenum ostendentes:

VOX

Φώνημα ἡδισόν τε ἅμα καὶ λαμπρότατον· καὶ ὅλως, ἔδαμόθεν μεμπτός ἦν ταῦτά γε.

Τοῖός δὲ μὲν τὴν μορφήν· ἡ ψυχὴ δὲ καὶ ἡ γνώμη, ἀλεξίκακε Ἡράκλεις, καὶ Ζεῦ ἀπαστρέπαιε, καὶ Διόσκηροι σωτῆρες, πολεμίοις, καὶ ἐχθροῖς ἐντυχεῖν γένοιτο, ἢ συγγενέσθαι τοι-
 ἔτω τινί. συνέσει μὲν γὰρ καὶ ἀγχινοῖα, καὶ δριμύτητι, πάμπλου τῶν ἄλλων διέφερε· καὶ τόγε περίεργον, καὶ εὐμαθές, καὶ τὸ μνημονι-
 κόν, καὶ πρὸς τὰ μαθήματα εὐφυές, πάντα ταῦτα εἰς ὑπερβολὴν ἕκαστα ὑπῆρχεν αὐτῷ· ἐ-
 χρήτο δὲ αὐτοῖς εἰς τὸ χεῖριζον· καὶ ὄργανα ταῦ-
 τα γενναῖα ὑποβεβλημένα ἔχων, αὐτίκα μάλα
 τῶν

vox suauissima simul et splendidissima: et paucis
 vt absoluiam, nulla pars, quantum ad haec, repre-
 hensionem habebat.

4. Talis quidem erat forma. Animus autem
 et mens hominis, auerruncator Hercules, et Iu-
 piter depulsor, et seruatores Ioui liberi! in ho-
 stes nostros et inimicos potius incidamus, quam
 versemur cum tali. Nam intelligentia, et soler-
 tia, et acumine, multum alios excelluit, tum
 curiositas, et docilitas, ac memoria, et ingenium
 disciplinae capax, omnia haec, et ad excelsum vs-
 quē singula ipsi adērant. Verum utebatur illis
 pessime: et cum instrumenta ista virtutis in po-
 testate haberet, mox famosissimae malitiae homi-
 num,

τῶν ἐπὶ κακίᾳ διαβημάτων ἀκρότατος ἀπετελέ-
σθη, ὑπὲρ τῆς Κερκώπας, ὑπὲρ τὸν Εὐρύβα-
τον, ἢ Φρυγώνδαν, ἢ Ἀριστόδημον, ἢ Σώστρατον.
αὐτὸς γὰρ τῷ γαμβρῷ Ῥετιλλιανῷ ποτε γρά-
φων, καὶ τὰ μέτριοτάτα ὑπὲρ αὐτῶ λέγων,
Πυθαγόρα ὁμοίος εἶναι ᾔδει. ἀλλὰ ἴλεως μὲν ὁ
Πυθαγόρας εἶη, σοφὸς ἀνὴρ, καὶ τὴν γνώμην
θεσπέσιος· εἰ δὲ κατὰ τῶτον ἐγεγένητο, πᾶσι
ἂν, εὖ οἶδα, ὅτι πρὸς αὐτὸν εἶναι ἔδοξε· καὶ
πρὸς Χαρίτων, μή με νομίσης ἐφ' ὕβρει ταῦτα
τῷ Πυθαγόρᾳ λέγειν, ἢ συνάπτειν πειρώμενον
αὐτὰς εἰς ὁμοιότητας τῶν πράξεων. ἀλλ' εἴ
τις τὰ χεῖρισα καὶ βλασφημέατα τῶν ἐπὶ
διαβολῇ περὶ τῷ Πυθαγόρᾳ λεγομένων, οἷς ἔγω-

γε

num, fuminus ipse factus est, supra Cercopás,
supra Eurybatum, aut Phrynondam, aut Aristo-
dimum, aut Sostratum. Ipse enim suo genero
Rutiliano aliquando scribens, et modestissime
de se loquens, Pythagorae similis esse praedica-
bat. Sed propitius sit mihi Pythagoras, sapiens
vir et diuina mente praeditus. Si vero huius ae-
tate vixisset, puer, bene noui, ad illum visus
esset. Et per Gratiarum numen noli putsare, me
contumeliae in Pythagoram causa ista dicere, aut
quo componere illos audeam, quantum ad actio-
num similitudines. Verum si quis pessima quae-
que, et contumeliq̃ssima, quae per calumniam
dicuntur de Pythagora, quibus ego fidem ut ve-
ris

γε ἐκ αὐτῶν πεισθεῖν, ὡς ἀληθέσιν ἔσιν, ὅμως
 συναγάγοι ἐς τὸ αὐτὸ, πολλοσὸν αὖ μέρος ἅ-
 παντα ἐκεῖνα γένοιτο τῆς Ἀλεξάνδρου δεινότη-
 τος. ὅλως γὰρ ἐπινόησόν μοι, καὶ τῷ λογισμῷ
 διατύπωσον περικιλωτάτην τινὰ ψυχῆς κρᾶσιν,
 ἐκ ψεύδους, καὶ δόλων, καὶ ἐπιτοκίων, καὶ κα-
 ποτεχνιῶν συγκεκμημένην, ῥαδίαν, τολμηράν, πα-
 ράβολον, φιλόπονον ἐξεργάσασθαι τὰ νοηθέν-
 τα, καὶ πιθανὴν καὶ ἀξιόπιστον, καὶ ὑποκριτι-
 κὴν τῇ βελτίονος, καὶ τῷ ἐναντιωτάτῳ τῆς βε-
 λήσεως σοικυῖαν. ἔδεις γέντοπρῶτον ἐντυχῶν,
 ἐκ ἀπῆλθες δόξαν λαβὼν ὑπὲρ αὐτοῦ, ὡς εἴη
 πάντων ἀνθρώπων χρηστότατος, καὶ ἐπιεικέ-
 στατος, καὶ προσέτι ἀπλοϊκώτατός τε, καὶ ἀφε-
 λέςτατος.

ris nunquam adhibuero, tamen in vnum condu-
 cat omnia; vix minima pars ea fuerit eius quae
 in Alexandro fuit calliditatis. Omnia enim co-
 gita mihi, et in animo effinge, variam vehemen-
 ter animae temperaturam, ex mendacio, dolis,
 periuriis, malis artibus compositam, agilem, au-
 dacem, periculis se obiiicientem, laboriosam in
 perficiendis cogitatis, probabilem, quae fidem
 facile inueniat, quae optima simulet, et maxime
 his, quae vult, aduersari videatur. Nemo igitur,
 qui primo illum conuenisset, non sic ab eo
 discessit, vt putaret, omnium illum hominum
 optimum, et aequissimum, et adhaec simplicissi-
 mum, atque ab omni fuce alienum. Super ea
 vero

λέξαιτος. ἐπὶ πᾶσι δὲ τέτοις, τὸ μεγαλουργεῖν
προσῆν, καὶ τὸ μηδὲν αἰεὶ μικρὸν ἐπινοεῖν, ἀλλ'
αἰεὶ μεγίστοις ἐπέχειν τὸν νῦν.

Μειράκιον μὲν ἔν ἐτι ὢν, πάνυ ὠραῖον, ὡς
ἔνῃν ἀπὸ τῆς καλᾶμης τεκμαίρεσθαι, καὶ ἀνέειν
τῶν διηγασμένων, ἀνέειν ἐπὶ οὐρανῷ, καὶ συνῆν
ἐπὶ μισθῷ τοῖς βελομένοις. ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις,
λαμβάνει τις αὐτὸν ἐρασῆς γόης, τῶν μαγεῖας
καὶ ἐπωδᾶς θεσπεσίως ὑπισχνισμένων, καὶ χά-
ριτας ἐπὶ τοῖς ἐρωτικοῖς, καὶ ἐπαγωγᾶς τοῖς
ἐχθροῖς, καὶ θησαυρῶν ἀναπομπᾶς I), καὶ
κληρῶν διαδοχᾶς. ἔτος ἰδὼν εὐφυᾶ παῖδα,
καὶ

vero omnia inerat quaedam in viro magnificentia,
et quod nihil vnquam cogitaret paruum, sed re-
bus semper maximis mentem applicaret.

5. Cum igitur adolescens adhuc esset formosus
admodum, quod licebat e stipula *quasi et reliquiis*
formae colligere, et audire a narrantibus, effuse
impudicus, pretio copiam sui faciebat rogantibus.
Inter alios ducit illum amator aliquis, praestigia-
tor, ex eorum genere, qui magicas artes et di-
vinas incantationes pollicentur, et philtrea vene-
rea, et inimicorum illicia, et thesauros eruendos,
et hereditates. Hic videns ingeniosum puerum,
et

I. Ἀναπομπᾶς] Nam promittunt magi se suis
incantationibus thesauros alte sub terra defos-
ses, sursum educturos. Renz.

καὶ πρὸς ὑπηρεσίαν τῶν αὐτῶν πράξεων ἐτοιμό-
 τατον, ἔμειον ἐρῶντα τῆς κακίας τῆς αὐτοῦ,
 ἢ αὐτὸς πῆς ἄρας τῆς ἐκείνου, ἐξεπαίδευσέ τε
 αὐτόν, καὶ διετέλει ὑπεργῶ, καὶ ὑπηρέτῃ, καὶ
 διακόνῳ χρώμενος. ὁ δ' αὐτὸς ἐκείνος, δημοσία
 μὲν δῆθεν ἰατρὸς ἦν, ἐπίστατο δὲ κατὰ τὴν Θῶ-
 νος τῆ Αἰγυπτίᾳ γυναῖκα,

Φάρμακα πολλὰ μὲν ἐσθλὰ μεμιγμένα, πολ-
 λὰ δὲ λυγρά.

Ὡν ἀπάντων κληρονόμος, καὶ διάδοχος αὐτὸς
 ἐγένετο. ἦν δὲ ὁ διδάσκαλος ἐκείνος, καὶ ἐρα-
 σῆς, τὸ γένος Τυανεύς, τῶν Ἀπολλωνίῳ τῷ
 Τυανῇ τῷ πάνυ συγγενομένων, καὶ τὴν πᾶσαν
 αὐτῶν τραγωδίαν εἰδόντων. ὁρᾷς ἐξ οἷας σοι δια-
 τριβῆς ἀνδρωπον λέγω;

Ἦδη

et ad suarum actionum ministeria paratissimum,
 non minus suae cupidum malitiae, quam ipse
 florem illius aetatis deperierat: instituit illum, et
 adiutore, ministro, atque famulo perpetuo usus
 est. Caeterum ipse ille publica quidem professio-
 ne medicus, sciebat non minus, quam Thonis
 illius Aegyptii vxor,

Pharmaca multa remissa bona, ast idem mala multa;
 Quorum iste omnium heres et successor factus
 est. Fuerat autem magister illius et amator Tya-
 neus genere, ex familiarissimis Apollonii Tyanei,
 qui omnem illius tragoediam nossent. Vides e-
 qua tibi schola hominem narrem?

Luc. Op. T. IV.

R

6. Iam

Ἦδη δὲ πώγωνος ὁ Ἀλέξανδρος πιμπλάμενος, καὶ τῷ Τυανέως ἐκείνῳ ἀποθανόντος, ἐν ἀπορίᾳ καθεστὼς, ἀπηνθηκυίας ἅμα τῆς ὥρας, ἀφ' ἧς τρέφεσθαι ἐδύνατο, ἐκ ἔτι μικρὸν ἔδεν ἐπενόει· ἀλλὰ κοινωνήσας Βυζαντίῳ τινὶ χρονογράφῳ, τῶν καθιέντων ἐς τὰς ἀγῶνας πολὺ καταρατοτέρῳ τὴν φύσιν (Κοκκωνᾶς δὲ ἐπεκαλεῖτο, οἷμαι) περιήσαν γοητεύοντες, καὶ τοὺς παχεῖς τῶν ἀνθρώπων (ἔτω γὰρ αὐτοὶ τῇ πατρὶϊ τῶν μάγων Φωνῇ τὰς πολλὰς ὀνομάζουσιν) ἀποκείροντες. ἐν δὲ τέτοις, καὶ Μακέτιν γυναῖκα πλεσίαν, ἔξωρον μὲν, ἐράσμιον δὲ ἔτι εἶναι βουλομένην, ἐξευρόντες, ἐπεσιτίσαντό τε τὰ ἀρκέοντα παρ' αὐτῆς, καὶ ἠκολούθησαν ἐκ τῆς Βιθυνίας

6. Iam barbatus Alexander, mortuoque illo Tyanensi, in paupertate constitutus, cum iam defloruisset aetatula, qua ali poterat, nihil parvum cogitabat: sed societate inita cum Byzantio quodam annalium scriptore ex eo genere, qui in certamina descendunt, multum etiam execrabilioris ingenii homine, Cocconas, puto, vocabatur, circumibant praestigiiis vtentes, et pingues hominum (sic ipsi patrum eorum nomine vulgus appellabant) detonden. In hisce vero etiam e Macedonia mulierem diuitem, effoetam illam quidem, sed quae amabilis esse vellet, cum inuenissent, annonae quantum opus esset ab illa nacti,

e. Bi-

νίας εἰς τὴν Μακεδονίαν. Πελλαία δὲ ἦν ἐκείνη, πάλαι μὲν εὐδαίμονος χωρὶς κατὰ τὰς Μακεδόνων βασιλέας, νῦν δὲ ταπεινὰς καὶ ὀλίγους τὰς οἰκήτορας ἔχοντας.

Ἐνταῦθα ἰδόντες δράκοντας παμμεγέθεις, ἡμέρους πάνυ, καὶ τιθωσοῦς, ὡς καὶ ὑπὸ γυναικῶν τρέφεσθαι, καὶ παιδίους συγκαθεύδειν, καὶ πατουμένους ἀνέχεσθαι, καὶ θλιβομένους μὴ ἀγανακτεῖν, καὶ γάλα πίνειν ἀπὸ θηλῆς κατὰ ταῦτα τοῖς βρέφεσι, (πολλοὶ δὲ γίνονται τοιοῦτοι παρ' αὐτοῖς, ὅθεν καὶ τὸν περὶ τῆς Ὀλυμπιάδος μῦθον διαφοιτῆσαι πάλαι εἰκὲς, ὅποτε ἐκύει τὸν Ἀλέξανδρον, δράκοντος τίνος, [οἶμαι, τοιούτου συγκαθεύδοντος αὐτῇ])
 ὠνοῦν-

e Bithynia illam in Macedoniam secuti sunt. Ex Pella autem ea fuit, beato quondam oppido Macedonum regum temporibus, iam vero paucos eosque humiles ciues habente.

7. Hic visis draconibus ingenti specie, mansuctis plane et cicuribus, qui etiam alerentur a mulieribus, et iacerent cum pueris, et calcari se paterentur, atque vrgeri non aegre ferrent, et infantis instar lac e mamma fugerent. Multi autem tales apud illos nascuntur, vnde etiam illam de Olympiade fabulam olim exiisse probabile est, cum Alexandrum vtero ferret, tali, puto, angue cum

ὠνούνται τῶν ἐρπετῶν ἐν τῷ κάλλισον, ὀλίγων ὀβολῶν.

Καὶ κατὰ τὸν Θεκυδίδην, ἄρχεται ὁ πόλεμος ἐνθὲνδε ἤδη. ὡς γὰρ ἂν δύο κύνισοι, καὶ μεγαλότολμοι, καὶ πρὸς τὸ κακουργεῖν προχειρότατοι, ἐς τὸ αὐτὸ συνελθόντες, ῥαδίως κατενόησαν τὸν τῶν ἀνθρώπων βίον ὑπὸ δουρὶν τέτοιον μεγίστοις τυραννέμενον, ἐλπίδος, καὶ φόβου· καὶ ὅτι ὁ τέτων ἐκατέρῳ ἐς δέον χρῆσασθαι δυνάμενος, τάχιστα πλετήσκειν αὐν. ἐν ἀμφοτέροις γὰρ, τῷ τε δεδιῶτι, καὶ τῷ ἐλπίζοντι, εὐρών τὴν πρόγνωσιν ἀναγκαιοτάτην τε, καὶ ποθεινοτάτην ἔσαν, καὶ Δελφὰς ἔτω πάλαι πλετήσας, καὶ αἰοδίμους γενέσθαι, καὶ Δῆλον, καὶ

illa cubante. Emunt horum serpentium vnum pulcherrimum paucis obolis.

8. *Et hinc*, ut ait Thucydides, *iam belli principia*. Tanquam enim pessimi duo mortales, et audacissimi, et ad maleficium promptissimi, societatem coeuntes, facile intelligebant, a duobus hisce maximis quasi tyrannis vitam regi, spe et metu, eumque, qui alterutro horum, prout opus sit, uti queat, ad diuitias celeriter peruenturum. In utroque enim horum, quoties vel metueretur aliquid, vel speraretur, videbant futuri scientiam et maxime necessariam et in primis desiderabilem esse: eaque ipsa ratione Delphos olim diuites factos esse atque celebres, et Delum, et Clarum, et

καὶ Κλάρον, καὶ Βραγχίδας, τῶν ἀνθρώπων
 ἀεὶ, δι' ὧς προεῖπον τυράννης, τὴν ἐλπίδα, καὶ
 τὸν φόβον, φοιτῶντων ἐς τὰ ἱερά, καὶ προ-
 μαθεῖν τὰ μέλλοντα δεομένων, καὶ δι' αὐτὸ ἐ-
 κατόμβας θυόντων, καὶ χρυσᾶς πλίνθας ἀνα-
 τιθέντων. ταῦτα πρὸς ἀλλήλους σφάροντες, καὶ
 κωκῶντες, μαντεῖον συζηήσασθαι καὶ χρησιήριον
 ἐβαλεῦοντο. εἰ γὰρ τῷτο προχωρήσειεν αὐτοῖς,
 οὐτίκα πλείοι τε καὶ εὐδαίμονες ἔσσεσθαι ἤλ-
 πιζον. ὅπερ μείζονός ἢ κατὰ τὴν πρώτην προ-
 δομίαν, ἀπήντησεν αὐτοῖς, καὶ κρεῖττον διεφά-
 νη τῆς ἐλπίδος.

Τὸν τεῦθεν τὴν σκέψιν ἐποιᾶντο, πρῶτα μὲν
 περὶ τοῦ χωρίου, δευτέρου δέ, ἥτις ἡ ἀρχὴ, καὶ
 ὁ τρόπος ἂν γένοιτο τῆς ἐπιχειρήσεως. ὁ μὲν
 οὖν

et Branchidas, hominibus semper, propter eos,
 quos tyrannos dixi, spem ac metum, ad templa
 euntibus, et praediscere futura cupientibus, ac
 propter ipsum hecatombas sacrificantibus, et au-
 reos lateres dedicantibus. Haec inter se verfan-
 tes ac miscentes, de oraculo constituendo deli-
 berarunt. Hoc enim si sibi processisset, statim
 se diuites ac beatos sperabant futuros; quae qui-
 dem res magis illis, quam pro prima exspecta-
 tione, respondit, et spe melior apparuit.

9. Hinc dispiciebant primum de loco, deinde
 quod principium, quae ratio esset incepti. Coc-

οὖν Κοκκιωνᾶς, τὴν Χαλκηδὸνα ἐδοκίμαζεν ἐπι-
 τήδειον εἶναι, καὶ ἐμπόρων χωρίον, τῇ τε Θρά-
 κῃ καὶ τῇ Βιθυνίᾳ προσοικᾶν, ἔχ' ἐκάς ἑδὲ τῆς
 Ἀσίας, καὶ Γαλατείας, καὶ τῶν ὑπερκειμένων
 ἰσθμῶν ἀπάντων. ὁ δὲ Ἀλεξάνδρος, ἔμπαλιν τὰ
 οἴκοι πρὸς ἑκρίνε, ἡλέγων, ὅπερ ἀληθὲς ἦν, πρὸς
 τὴν τῶν τοιξάτων ἀρχὴν καὶ ἐπίχρησιν, ἀν-
 θρώπων δὲ πᾶσιν καὶ ἡληθίων τῶν ὑποδει-
 ξομένων, οἷος τὰς Παφλαγῶνας εἶναι ἔφασκεν,
 ὑπεροικᾶντας τὸ τῷ Ἀβώνε τεῖχος, δεισιδαί-
 μονας τὰς πολλὰς, καὶ ἡλιθίας, καὶ μόνον εἰς
 Φανσίη τις αὐλητὴν, ἢ τυμπανιστὴν, ἢ κυμβά-
 λῳς κροτοῦντα ἐπαγόμενος, καθσκήνω, τὸ τοῦ
 λόγους

cōnas quidem Chalcedonem probabat aptam, quod
 commercia multa haberet, atque Thraciae pariter
 ac Bithyniae esset contermina, nec procul dista-
 ret Asia, nec Gallograeci, gentesque quae su-
 periacent omnes. Vicissim Alexander suam pa-
 triam praeferre, dicens quod verum erat, ad ta-
 lium rerum initia et conatum opus esse homini-
 bus pinguibus et stupidis, qui recipiant, quales
 esse Paphlagonas dicebat, eos qui ad Aboni ca-
 strum habitarent, superstitiosum vulgus, et sto-
 lidos, qui si quis modo illis se ostendat, qui ti-
 bicinem, aut tympanistam, aut strepentem cym-
 balis adhibeat, qui cribro, vt in prouerbio est
 vati-

λόγου, μαντευόμενος, αὐτίκα μάλα πάντας
 κελαινότας πρὸς αὐτὸν, καὶ ὥσπερ τινὰ τῶν ἐπ-
 αραίων προσβλέποντας.

Ὀλίγης δὲ περὶ τῆτο γάσας αὐτοῖς γενομέ-
 νης, τέλος ἐνίκησεν ὁ Ἀλέξανδρος. καὶ ἀφικό-
 μενοι εἰς τὴν Χαλκηδόνα (χρήσιμον γάρ τι ὅμως
 ἡ πόλις αὐτοῖς ἔχειν ἔδοξεν) ἐν τῷ Ἀπόλλω-
 νος ἱερῷ, ὅπερ ἀρχαιότατόν ἐστι Χαλκηδονίοις,
 κατορύττεσι δέλτας χαλκᾶς, λεγύσας, ὡς αὐ-
 τίκα μάλα ὁ Ἀσκληπιὸς σὺν τῷ πατρὶ Ἀπόλ-
 λωμι, μέτεισιν 2) εἰς τὸν Πόντον, καὶ καθέξει
 τὸ τοῦ Ἀβώνου τεῖχος. αὐτὰ αἱ δέλτοι ἐξε-
 πίτη-

vaticinetur, statim omnes hianti ore, tanquam cae-
 lestium quendam, illum adspiciant.

10. Hac de re cum aliquamdiu dissedissent,
 vincit tandem Alexander: ac delati Chalcedonem
 nam utile tamen aliquid vrbs ea habere illis visa
 est, in templo Apollinis, quod antiquissimum
 est Chalcedonensibus, tabulas defodiunt aeneas,
 in quibus scriptum esset, propediem Aesculapium
 cum patre suo Apolline, in Pontum venturum
 esse, et Aboni castrum inhabitaturum. Hae ta-

R 4

bulae

2. Μέτεισιν] Praefens pro futuro; sic ἐστὶ pro
 ἔσται et similia. Id vero in verbo εἶμι per-
 petuum fere esse, vid. Commentt. ad *Ari-
 stoph.* Plut. 70. vbi Ἀπειμι, abibo; et
Hemst. idem dicentem ad T. I. Somn. §. 7.
Reitz.

πίτηδες εὐρεθεῖσθαι, διαφαιτῆσαι ῥαδίως τῷτον
τὸν λόγον ἕς πᾶσαν τὴν Βιθυνίαν καὶ τὸν Πόν-
τον ἐποίησαν, καὶ πολὺ πρὸ τῶν ἄλλων, ἕς τὸ
τῷ Ἀβώνῃ τεῖχος. καὶ κοῖνοι γὰρ καὶ νεῶν ἀντί-
κα ἐψηφίσαντο ἐγεῖραι, καὶ τὰς θεμελίους ἤδη
ἔσκαπτον. ἐνταῦθα ὁ μὲν Κορκιωνᾶς ἐν Χαλ-
κηδόνι καταλείπεται, διττὰς τινὰς καὶ ἀμφι-
βόλους καὶ λοξὰς χρησικῆς συγγράφων. καὶ μετ'
ὀλίγον ἐταλευτήσας τὸν βίον, ὑπὸ ἐχίδνης, οἶ-
μαι, δηχθεὶς.

Προεισπέμπεται δὲ ὁ Ἀλέξανδρος κομῶν ἤδη,
καὶ πλοκάμῃς καθεμένος, καὶ μεσόμεναι χι-
τῶνα πορφυρῇ ἐνδεδυκώς, καὶ ἱμάτιον ὑπὲρ
αὐτῷ λευκὸν ἀναβεβλημένος, ἄρπην ἔχων κατὰ
τὸν

bulae dedita opera inuentae, facile hunc sermo-
nem per vniuersam Bithyniam atque Pontum di-
stulere, et multum ante alias urbes, ad Aboni
castrum. Illi enim et templum statim excitare
decreuerunt, et fundamentis fossam iam fodie-
bant, cum Cocconas quidem Chalcedone relin-
quitur, ambigua quaedam et duplicia atque per-
plexa oracula scribens, nec ita multo post diem
obiit, morsus, opinor, a vipera.

II. Praemittitur autem Alexander iam coma-
tus, demissisque cincinnis, tunicam indutus pur-
puream ex albo virgatam, et pallium superinie-
ctum gerens candidum, falcem gestans qualis
Persei,

τὴν Περσέα, ἀφ' ἧς αὐτὸν ἐγενναλόγει μητέρα-
θεν, καὶ οἱ ὀλεσθῆσαι ἐκείνοι Παφλαγόνες, εἰδό-
τες αὐτὴ ἀμφὶ τὰς γυνάσας ἀφαιεῖς καὶ ταπει-
νάς, ἐπίστανται τῷ χρησμῷ λέγοντι,

Περσίδος γενεὴν, Φοῖβω Φίλσος ἔτος δρᾶται,

Δῖος Ἀλεξάνδρος, Ποδαλεῖρις αἶμα λε-

λαγχῶς.

Οὕτως ἄρα ὁ Ποδαλεῖριος μάχλος καὶ γυναικο-
μανῆς τὴν φύειν, ὡς ἀπὸ Τρίκκης ἄχρι Πα-
φλαγονίας στέλλεσθαι 3) ἐπὶ τὴν Ἀλεξάνδρου
μητέρα. εὗρητο δὲ χρησμὸς ἤδη, ὡς Σιβύλλης
προμαντευσάμενης,

Εὐξείνου Πόντοιο παρ' ἡῖός' ἄγχι Σινώπης,

Ἔσα

*Persei pingitur, a quo maternum genus deduce-
bat. Et perdit illi Paphlagonēs, qui scirent
ytrosque illius parentes humiles atque ignobiles,
oraculo credidere dicenti,*

Perfides genus hic, Phoebō carusque, videtur,

Diūs Alexander, Podalirī sanguine cretus.

Hic ergo Podalirius, libidinosus, et natura ad
furorem usque mulierosus, qui a Tricca inde us-
que in Paphlagoniam in Alexandri matrem arre-
xerit. Inuentum etiam oraculum, quasi Sibyllae
praedicentis:

Littora ad Euxini Ponti vicina Sinopae,

R. 5

Ad

3. Στέλλεσθαι] Versio Gesn. σῦεσθαι feruat.

Ἔσαι τις κατὰ Τύρσιν ὑπ' Αὐσονίοισι προ-
φήτης,

Ἐκ πρώτης δαικνὺς μονάδος, τρισσῶν δε-
καδωντε,

Πένθ' ἐτέρας μονάδας, καὶ εἰκοσάδα τρισ-
ἀριθμον,

Ἀνδρὸς ἀλεξητῆρος 4) ὁμωνυμίην τετρα-
κύκλον.

Εἰς

*Ad Turres erit Ausonio sub Rege Propheta,
Post primam ostendens monadem, ternas deca-
dasque,*

*Quinque alias monadas, viginti et ter nume-
rata:*

Nomen Alexeteris habens ex orbe quaterno.

12 Ad.

4. Τύρσιν — ἀλεξητῆρος] Ineptorum versuum bonam interpretationem dare, ne si possem quidem, vellem. Τύρσις muros, moenia, castrum, significat: notatur itaque Ἀβων-τεῖχος. Ausoniorum mentio indicat sub imperatore Romano rem geri debere. Monas est A, tres decades Λ etc. Ἀλεξητῆρος nomen retinendum fuit in versione. Metuebat astutus Apollo, ne non satis clare apud Paphlagonas signasset nomen Prophetae sui per notas numerales ΑΛΕΞ. nisi adiiceret, eas primas quatuor literas esse in voce Ἀλεξητῆρ. Gesner.

Εἰσβαλὼν γὰρ ὁ Ἀλέξανδρος μετὰ τῆς αὐτῆς
 τραγωδίας, διαπολλὲς ἐς τὴν πατρίδα περιβλε-
 πτός τε καὶ λαμπρὸς ἦν, μεμνηνὸς προσποιε-
 μένος ἐνίοτε, καὶ ἄφρ᾽ ὑποπιμπλάμενος τὸ σῶ-
 μα· ῥαδίως δὲ τῷτο ὑπῆρχεν αὐτῷ, τραγιδίου
 τῆς Βαφικῆς βοτάνης τὴν ῥίζαν διαμασσησαμέ-
 νω· τοῖς δὲ θεῶν τι καὶ Φοβερόν ἐδόκει ὁ ἄφρός·
 ἐπεποίητό δὲ αὐτοῖς πάλας, καὶ κατεσκευάσα-
 νεφαλὴ δράκοντος ὀφρονίη, ἀνδραπόμορφόν τε
 ἐπιφάνισα, κατὰγραφος, πάνυ εἰκασμένης
 ὑπὸ θριξίη ἰππείαις ἀνοίγασά τε καὶ αὖθις ἐπι-
 κλέσασα τὸ σῶμα· καὶ γλῶττα, οἷα δρακόντων,
 διττὴ, μέλαινα πρόσκυπτεν, ὑπὲρ τριχῶν καὶ
 αὐτὴ ἐλκομένη. καὶ ὁ Πελλᾶς δὲ δράκων προ-
 πῆρχε,

12. Adueniens igitur cum hac histrionia Ale-
 xander post aliquod interuallum in patriam suam,
 conspicuus erat et splendidus, furere interdum
 se simulans, et spuma os oppletum habens, quod
 facile illi contingebat, struthii, tinctoriae herbae
 radicem mandenti: at illis diuinum quiddam et
 terribile spuma illa videbatur. Factum autem
 illis et praeparatum olim caput Draconis linteum,
 humanae formae affine quiddam habens, pictum,
 accurate assimilatam, equina seta aperiens os et
 iterum claudens; et lingua qualis serpentum, bi-
 sulca, nigra, prominebat, fetis et ipsa mobilis.
 Pellaeus autem ille Draco ipsis iam ante fuerat,
 qui

πῆρχε, καὶ οἱκοὶ ἐτρέφετο, κατὰ καλὸν ἐπι-
φανησόμενος αὐτοῖς, καὶ συντραγηδήσων, μᾶλα
λον δὲ πρωταγωνιστὴς ἐσόμενος.

Ἡδὴ δὲ ἄρχεισθαι δέον, μηχανᾶται τι τοῖον
δε· Νυκτὶ γὰρ ἐλθὼν ἐπὶ τὰς θεμελίους τῆς
καὶ τὰς ἄρτι ὀρυττομένους (συνεισῆκει δὲ ἐν αὐ-
τοῖς ὕδωρ, ἢ αὐτόθεν ποδὲν συλλεμβόμενον, ἢ
ἐξ ἔραν ἢ πεσόν) ἐνταῦθα κατετίθεται χίνειον
ὡν προκεκρυμμένον, ἔνδον φυλάττον ἐσπετόν
τι ἀρτιγέννητον· καὶ βυθίσας τῆτο ἐν μυχαῖ
τῇ πηλᾷ, ὀπίσω αὐτὸς ἀπηλλάττετο. ἔωθεν
δὲ γυμνὸς ἐς τὴν ἀγορὰν προσηδήσας, διαζῶμα
δὲ περὶ τὸ αἰδεῖον ἔχων, κατὰ χρυσον καὶ τῆ-
το, καὶ τὴν ἄρκην ἐκείνην φέρων, σείων ἅμα
τὴν

qui domi alebatur, suo tempore appariturus, et
adiuturus tragoediam, vel primarum potius par-
tium ipse actor futurus.

13. Cum iam faciendum esset initium, tale
quid machinatur. Accedens noctu ad fundamen-
ta templi recens effossa, in quibus aqua constite-
rat, vel ibidem vndecunque collecta, vel caele-
stis, deponit ibidem anserinum ouum ante ex-
cauatum, in quo inclusus serpens recens natus.
Hoc in recessu quodam luti defixo, domum re-
dit. Postridie vero nudus in forum profiliens,
segestri circa pudenda vinctus aureo illo quoque,
illamque falcem gestans, solutam simul comam
qua-

τὴν κόμην ἀνέστον, ὥσπερ οἱ τῇ μητρὶ ἀγείρον-
 τές τε, καὶ ἐνθεάζοντες, ἐδημηγόρει! ἐπὶ βω-
 μόν τινα ὑψηλὸν ἀναβάς, καὶ τὴν πόλιν ἐμα-
 κάριζεν, αὐτίκα μάλα δειξομένην 5) ἐναργῇ τὸν
 θεόν. οἱ παρόντες δὲ (συνδεδραμῆμαι γὰρ σχε-
 δὸν ἅπαντα ἡ πόλις, ἅμα γυναῖξί, καὶ γέρεσσι
 καὶ παιδίοις) ἐτεθήπεσαν, καὶ ἤυχοντο, καὶ
 προσεκύναν. ὁ δὲ Φωνίης τινος ἀσῆμας Φθεγ-
 γόμενος, οἷα γένοιτ' ἂν Ἑβραίων, ἢ Φοινίκων,
 ἐξέπληττε τοὺς ἀνθρώπους, οὐκ εἰδότας ὅ, τι
 λέγοι.

quatiens, vt qui matri deorum coetum colligunt
 fanatici, concionatur conscenso altari quodam
 excelfo, beatam urbem praedicat, quae praesen-
 tem iam statim Deum susceptura esset. Qui prae-
 sentes erant; concurrerat enim tota fere ciuitas
 cum mulieribus, senibus, pueris, stupere, pre-
 cari, adorare. At ille vocibus quibusdam prola-
 tis obscuris, quales fuerint forte Ebraeorum aut
 Phoenicum, perculit homines, quid sibi vellet
 nesciens.

5. Δειξομένην] Haec lectio mihi fere melior
 videbatur, quam si δεξομένην dixisset; non
 modo quia *palam* additur, quo significatur,
 Deum ante non conspicuum, nunc omnibus
 spectandum iri propositum; sed et quia c. 12.
 praedixit, *cum adpariturum*. At si quem se-
 quens ἡμεν magis mouet, et quod δειξ. non
 actiua, sed media forma hic ponatur, ille
 δεξομένην legat. Reitz.

λέγοι· πλὴν τῷτο μόνον, ὅτι πᾶσιν ἐγκατεμί-
γνυε τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τὸν Ἀσκληπιόν.

- Εἴτ' ἔθει δρόμῳ ἐπὶ τὸν ἐσόμενον νεώ· καὶ
ἐπὶ τὸ ὄρυγμα ἐλθὼν, καὶ τὴν προωκονομημέ-
νην τῷ χρησηεῖα πηγὴν, ἐμβὰς ἐς τὸ ὕδωρ, ὕ-
μνος τε ἦδεν Ἀσκληπιῷ καὶ Ἀπόλλωνος μεγα-
λῇ τῇ Φωνῇ, καὶ ῥάλει τὸν θεὸν ἦκεν τύχη
τῇ ἀγαθῇ εἰς τὴν πόλιν· εἴτα Φιάλην αἰτήσας,
ἀναδόντος τινός, ῥαδίως ὑποβαλὼν, ἀνιμᾶται
μετὰ τῷ ὕδατος καὶ τῷ πηλῷ τὸ ὦν ἐκεῖνο, ἐν
ᾧ ὁ θεὸς αὐτῷ κατεκέλεισο, κηρῷ λευκῷ, καὶ
ψιμμουδίῳ τὴν ἀρμογὴν τῷ πώματος ζυγνεοκ-
λημένον· καὶ λαβὼν αὐτὸ εἰς τὰς χεῖρας, ἔχειν
ἔφασκεν ἤδη τὸν Ἀσκληπιόν. οἱ δὲ, ἀτενὲς ἀπέ-

βλε-

nescientes, praeter illud solum, quod omnibus
immiscebat Apollinem et Aesculapium.

14. Tum curriculo petit futurum templum, de-
latusque ad fossam, praeparatamque ante oraculi
scaturiginem, in equam ingressus, hymnosque
magna voce canit Aesculapii et Apollinis, Deum-
que faustis auspiciis in urbem venire iubet. Tum
phialam poscit, quam cum dedisset aliquis, fa-
cile subiicit, hauritque cum aqua et luto ouum
illud, in quo Deum ipse incluserat, commissuris
operculi cera alba et cerussa ferruminatis. Hoc
in manus sumpto, habere se iam proclamat Aescu-
lapium. At illi defixis oculis videre quid tandem
fieret,

βλεπον ὁ, τι καὶ γίγνοιτο, πολὺ πρότερον θαυμάσαντες τὸ ὄν ἐν τῷ ὕδατι εὐρημένον. ἐπεὶ δὲ καὶ κατάξας αὐτὸ εἰς κοίλην τὴν χεῖρα, ὑπεδάξατο τὸ τῆ ἐρπετῆ ἐκείνῃ ἐμβρυον, καὶ οἱ παρόντες εἶδον κινέμενον, καὶ περὶ τοῖς δακτύλοις εἰλέμενον, ἀνέκραγον εὐθὺς, καὶ ἡσπάζοντο τὸν Θεόν, καὶ τὴν πόλιν ἐμακάριζον, καὶ χανδὸν ἑκάστος ἐνεπίμπλατο τῶν εὐχῶν, θησαυρὰς, καὶ πλέτας, καὶ ὑγείας, καὶ τὰ ἄλλα ἀγαθὰ αὐτῶν παρ' αὐτῆ. ὁ δὲ δρομαῖος αὐτῆς ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἴετο, Φέρων ἅμα καὶ τὸν ἀρτιγέννητον Ἀσκληπιὸν δις τεχθέντα, ὅτε ἄλλοι ἅπασι τίκτονται ἄνθρωποι, ἐκ ἐκ Κορωνίδος, μὰ Δί', οὐδ' ἐκ κορώνης, ἀλλ' ἐκ χηνὸς γεγεννημένον.

fieret, qui multum ante iam admirati essent ovum in aqua inuentum. Cum vero fracto illo in cauam manum susciperet foetum serpentis, viderentque praelentes moueri illum et circa digitos volui, exclamant statim, et Deum salutant, et beatam ciuitatem praedicant, et magno hiatu omnes plenisque faucibus precantur, thesauros, diuitias, sanitates, bona reliqua, ab eo sibi quisque expetunt. At ille curriculo rursus domum repetit, ferens secum etiam recens natum Aesculapium, bis natum, cum alii semel tantum nascantur homines, non ex Coronide, medius fidius, neque ex cornice, sed ex aspere natum.

Popu-

νημένον. ὁ δὲ λεὼς ἅπας ἠκολούθει, πάντες ἐν-
θεαί, καὶ μεμνηότες ὑπὸ τῶν ἐλπίδων.

— Ημεῖρας μὲν ἔν οἱκοι ἔμεινεν, ἐλπίζων ὅπερ ἦν
ὑπὸ τῆς Φήμης αὐτίκα μάλα παμπόλλας τῶν
Παφλαγόνων συνδραμεῖσθαι. ἐπὶ δὲ ὑπερεπέ-
πληστο ἀνθρώπων ἡ πόλις, ἀπάντων τὰς ἐγκο-
φάλας καὶ τὰς καρδίας προεξυρημένων, ἔδεν ἐοι-
κῶτων σιταφάγοις ἀνδράσιν, ἀλλὰ μόνῃ τῇ μορ-
φῇ μὴ ἔχῃ πρόβατα εἶναι διαφερόντων, ἐν οἷ-
κίσκῳ τινὶ ἐπὶ κλίνῃς καθεζόμενος, μάλα θεο-
πρεπῶς ἐσαλμένος, λαμβάνει εἰς τὸν κόλπον
τοῦ Πελλαῖον ἐκεῖνον Ἀσκληπιὸν, μέγιστόν τε,
καὶ κάλλιστον, ὡς ἔφην, ὄντα. καὶ ὅλον τῷ αὐ-
τῷ τραχήλῳ περιελήσας, καὶ τὴν ἑρᾶν ἔξω ἀν-
Φεῖς

Populus autem vniuersus sequitur, fanatico omnes
instinctu pleni, et prae ipse furentes.

15. Dies igitur aliquot domi manet, sperans
futurum quod reserat, ut a fama illa plurimi mox
Paphlagonες concurrerent. Cum autem supra
modum plena hominibus vrbs esset, qui iam ante
cerebra pariter et corda detonsa haberent, nulla
re similes hominibus frumento vesci solitis, sed
sola forma ab ouibus distincti, in quadam aedi-
cula in lecto assidens, vestitu, qui plane Deum
deceret, longo indutus, sinu suscipit Pellaeum
illum Aesculapium, maximum, ut dixi, pul-
cherrimumque: ac totum suae certici circumpo-
nens, cauda extra vestem reiecta, (adeo autem
magnus

Φεῖς (πολὺς δὲ ἦν, ὡς καὶ ἐν τῷ προκολπίῳ προ-
 κεχύσθαι αὐτῆ, καὶ χαμαὶ τὸ μέρος ἐπισύρεσθαι.)
 μόνην τὴν κεφαλὴν ὑπὸ μάλης ἔχων, καὶ ἀπο-
 κρύπτειν, ἀνέχοντάς πάντα ἐκείνου, προὔφανε
 τὴν ἐθονίνην κεφαλὴν κατὰ θάτερα τῆ χιτῶνος,
 ὡς δῆθεν ἐκείνη τῆ Φαινομένου πάντως ἔσαν.

Εἰτά μοι ἐπινόησον οἰκίσκον ἔκ πανυ Φαιδρὸν,
 ἔδὲ ἐς κόρον τῆ φωτὸς δεχόμενον, καὶ πλῆθος
 ἀνθρώπων συγκλύδων, τεταραγμένων, καὶ
 προσεκπεπληγμένων, καὶ ταῖς ἐλπίσιν ἐπαιω-
 ρουμένων· οἷς εἰσελθοῦσι, τεράσιον ὡς εἰκὸς
 τὸ πρᾶγμα ἐφαίνετο, ἐκ τῆ τέως μικρῆ ἐρ-
 πετῆ, ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν τοσῶτον δράκοντα
 πεφηνέναι· καὶ ταῦτα, ἀνθρωπόμορφον, καὶ
 τιθασ-

magnus erat draco, vt et in gremio ipsius prouo-
 lutus iaceret, et humi pars ipsius traheretur) ca-
 put solum sub ala habens et abscondens, susti-
 nente illo omnia, linteum illud caput inter tuni-
 cam protendit, velut nimirum illius *draconis*, qui
 videndum se praebebat, omnino esset.

16. Tum cogita mihi aediculam non omnino
 illustrem, neque quantum satis est lucis capien-
 tem, et multitudinem hominum confluentium,
 perturbatorum, et iam ante *admiratione* perculso-
 rum: et ad spes sublatores, quibus ad primum
 ingressum portentosa nec immerito res videbatur,
 ex paruo tum serpente, intra paucos dies Draco-
 nem tantum prodiisse eumque humana forma ca-

τιθασσόν. ἠπεύγοντο δὲ αὐτίκα πρὸς τὴν ἔξοδον· καὶ πρὶν ἀκριβῶς ἰδεῖν, ἐξηλαύνοντο ὑπὸ τῶν αἰεὶ ἐπεισιόντων. ἐτετρεύπηται δὲ κατὰ τὸ ἀντίθυρον ἄλλη ἔξοδος, οἷς τι τὰς Μακεδόνας ἐν Βαβυλῶνι ποιῆσαι ἐπ' Ἀλεξάνδρῳ νοσῶντι λόγος, ὅτε ὁ μὲν ἤδη πονήρως εἶχεν, οἱ δὲ, περιζάντες τὰ βασίλεια, ἐπόθην ἰδεῖν αὐτόν, καὶ προσεπῆν τὸ ὕστατον. τὴν δὲ ἐπιδείξιν ταύτην ἔχ' ἅπαξ ὁ μιαρὸς, ἀλλὰ πολλάκις ποιῆσαι λέγεται, καὶ μάλιστα εἴ τινες τῶν πλεσίων ἀφίκοιντο νεαρώτεροι.

Ἐνταῦθα ὦ Φίλε Κέλσε, εἰ δεῖ τὰ ληθῆ λέγειν, συγγνώμην χρὴ ἀπονέμειν τοῖς Παφλαγόσι, καὶ Ποντικοῖς ἐκείνοις, παχέσι καὶ ἀπαιδεύ-
τοισι

pitis, et mansuetum: vrgebantur autem statim ad exitum, et ante quam accurate vidissent, exigebantur ab his, qui noui semper accederent. Perforatus autem fuerat e regione ianuae exitus alius, quale quid Macedonas Babylone fecisse, aegrotante Alexandro, fermo est, cum ille male iam haberet; illi vero Regiam circumstantes videre illum desiderarent, et vltimum alloqui. Caeterum hanc ostensionem non semel impurus homo, sed saepe fecisse dicitur, praesertim si qui ditiores recens aduenissent.

17. Hic, mi Celse, si verum dicendum est, ignoscere par est Paphlagonibus illis et Ponticis, pingui ingenio et ineruditis hominibus, si con-
tacto

τοῖς ἀνθρώποις, εἰ ἐξηπατήθησαν ἀπτόμενοι
 τῷ δράκοντος (καὶ γὰρ τῷτο παρεῖχε τοῖς βου-
 λομένοις ὁ Ἀλέξανδρος) ὁρῶντές γε ἐν ἀμυδρῷ
 τῷ Φωτὶ τὴν κεφαλὴν δῆθεν αὐτῷ ἀνείχσαν
 τε καὶ συγκλείσαν τὸ σῶμα, ὥς ἐ πάνυ τὸ μη-
 χάνημα ἐδεῖτο Δημοκρίτη τινός, ἢ καὶ αὐτοῦ
 Ἐπικύρου, ἢ Μητροδώρου, ἢ τινος ἄλλου, ἀδα-
 μαντίνην πρὸς ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα τὴν γνώ-
 μην ἔχοντος, ὡς ἀπισῆσαι, καὶ ὅπερ ἦν εἰκάσαι,
 καὶ εἰ μὴ εὗρεν τὸν τρόπον ἐδύνατο, ἐκείνο γὰρ
 προπεπεισμένον, ὅτι λέληθεν αὐτὸν ὁ τρόπος τῆς
 μαγγανείας, τὸ δ' ἔν παῖν ψεῦδος ἐστὶ, καὶ γε-
 νέσθαι ἀδύνατον.

Κατ' ὀλίγον ἔν καὶ ἡ Βιθυνία, καὶ ἡ Γαλατία,
 καὶ ἡ Θράκη συνέρρει, ἐκάστω τῶν ἀπαγγελλόν-
 των,

tacto ipso Dracone, (nam hoc quoque volenti-
 bus dabat Alexander) decepti sunt, cum viderent
 certe in tenui luce caput ipsius, aperiens pariter
 os et claudens: adeo ut plane indigeret machina-
 tio illa Democrito quodam, aut ipso Epicuro, aut
 Metrodoro, aut alio quodam, inuictam ad haec
 et talia mentem habente, qui diffideret, et quid
 res esset coniiceret, et si ipsum inuenire modum
 non posset, at illud certe iam ante persuasum ha-
 beret, licet ipsum ratio praestigiarum fugiat, to-
 tum tamen hoc mendacium esse, ac fieri non posse.

18. Paullatim igitur et Bithynia, et Gallograe-
 cia, et Thrace confluit, vnoquoque renuntian-

των, ὡς τὸ εἶκος, λέγοντος, ὡς καὶ γεινόμενον
 ἴδοι τὸν θεόν, καὶ ὕσερον ἄψαιτο μετ' ἐλίγον
 παυμεγέθους αὐτῷ γεγεννημένον, καὶ τὸ πρόσω-
 πον ἀνθρώπῳ εἰκότος· γραφαί τε ἐπὶ τέττω,
 καὶ εἰκόνες, καὶ ξύανα, τὰ μὲν ἐκ χαλκῷ, τὰ
 δὲ ἐξ ἀργύρου εἰκασμένον, καὶ ὄνομά γε τοῦ θεοῦ
 ἐπιτεθέν· Γλύκων γὰρ ἐκαλεῖτο, ἐκ τινὸς ἐμ-
 μέτρου, καὶ θύειν προστάγματος· ἀνεφώνησε
 γὰρ Ἀλέξανδρος·

Εἰμὶ Γλύκων, τρίτον αἷμα Διὸς, Φάος ἀν-
 θρώποισι 6).

Καὶ

tium, ut credere par est, dicente, et nascentem
 a se visum Deum, et postea contactum, cum in-
 gens breui tempore interiecto factus esset, et vul-
 tum haberet humano similem. Super haec pictu-
 rae, et imagines, et simulacra, ex aere partim,
 partim ex argento assimilata: et nomen Deo im-
 positum, Glycon enim appellabatur, ex diuino
 iussu carmine concluso. Exclamarat enim Ale-
 xander:

*Tertius ecce, Glycon, sanguis Iouis, atque ho-
 minum lux.*

19. Et

6. Φάος ἀνθρώποισι] Sic Graecos vocare ho-
 minem qui ingens emolumentum, magnam
 salutem adfert hominibus, monet *Bos* ad
Evang. Ioan. I, 4. Reiss.

Καὶ ἐπειδὴ καιρὸς ἦν, ἔπερ ἔνθα τὰ πάντα
 ἐμεμηχάνητο, καὶ χρᾶν τοῖς δομένοις, καὶ θε-
 σπίζειν παρ' Ἀμφιλόχου τῷ ἐν Κιλικίᾳ τὸ ἐνδό-
 σιμον λαβὼν 7) (καὶ γὰρ καὶ ἐκεῖνος μετὰ τὴν
 τῷ πατρὸς τελευτὴν τῷ Ἀμφιαρέῳ, καὶ τὸν
 ἐν Θήβαις ἀφανισμόν αὐτῷ, ἐκπεσὼν τῆς οἰ-
 κίας, εἰς τὴν Κιλικίαν ἀφικόμενος, ἐκ πονήσεως
 ἀπὸ πᾶν, προθεσπίζων καὶ αὐτὸς τοῖς Κιλικί-
 ταί μελλόντας, καὶ δὴ ὀβολὰς ἐφ' ἑκάστῳ χρησμῷ
 λαμβάνων) ἐκεῖθεν ἐν τὸ ἐνδόσιμον λαβὼν ὁ
 Ἀλέξανδρος, προλέγει πᾶσι τοῖς ἀφικομένοις,
 ὡς

19. Et cum tempus esset eius rei, propter quam
 instituta fuerant omnia, *nimirum* oracula edendi
 rogantibus ac vaticinandi, praecentorem quasi
 secutus Amphilochem, qui in Cilicia colitur. Et
 enim ille quoque post Amphiarai patris mortem,
 cum Thebis ille periisset, eiectione domo et in Ci-
 liciam delatus, non male rem gessit, praedicens
 et ipse futura Cilicibus, et duo pro unoquoque
 oraculo obolos accipiens. Ab hoc igitur quasi
 cantus initio accepto Alexander, advenientibus
 S 3 omni-

7. Τὸ ἐνδ. λαβ.] Τὸ ἐνδόσιμον λαβεῖν e musi-
 cis interpretari malui, quam ex equestri ra-
 tione, vbi pedis ictum et concussas habenas
 notat, quibus equus admonetur eundum
 esse. Gesner.

ὡς μαντεύσεται ὁ θεός, ῥητὴν τινα ἡμέραν προ-
 ειπών. ἐκέλευσε δὲ ἕκασον, ἃ δέοιτο ἂν καὶ μά-
 λιστα μαθεῖν ἐδάσλοι, ἐς βιβλίον ἐγγράψαντα,
 καταρξάσθαι τε, καὶ κατασημήνασθαι κηρῷ, ἢ
 πηλῷ, ἢ ἄλλῳ τοιχῷ· αὐτὸς δὲ λαβὼν τὰ βι-
 βλία, καὶ ἐς τὸ ἀδυτον κτελθὼν (ἤδη γὰρ ὁ
 νεὼς ἐγήγερτο, καὶ ἡ σκηνὴ παρεσκευάστοι) κα-
 λέσειν ἑμέλλε κατὰ τάξιν τὰς δεδωκότας, ὑπὸ
 κήρυκι, καὶ θεολόγῳ· καὶ ὡς παρὰ τῷ θεῷ ἀ-
 κέων ἕκαστα, τὸ μὲν βιβλίον ἀποδώσειν σεση-
 μισμένον ὡς εἶχε, τὴν δὲ σφρὸς αὐτὸ ἀπέκρισιν
 ὑπογεγραμμένην πρὸς ἔπος 8), ἀμειβομένῃ τῷ
 θεῷ περὶ ὅττι τις ἔροιτο.

Ἦν

omnibus denuntiat, oracula redditurum deum,
 diemque certum praedicit. Iubet autem, unum-
 quemque, quod sibi opus sit et maxime velit di-
 scere, in libellum inscribere, eumque traiectum
 filo obsignare cera, aut creta, aut id genus re
 alia. Ipse autem in adytum ubi descendisset; (iam
 enim aedificatum erat templum, et parata scena)
 ordine vocaturus eo erat per praeconem, et ad-
 hibito Theologo, illos, qui dedissent, et auditis
 quasi a Deo omnibus, libellum cuique suum ut si-
 gnatus fuit, redditurus, responsumque illius sub-
 scriptum (inscriptum) carmine, reponente Deo,
 de quocumque aliquis interrogasset.

20. Erat

8. Πρὸς ἔπος] Hic significat *pro re nata*, vel
ad

Ἦν δὲ τὸ μηχανημα τέτο, ἀνδρὶ μὲν οἶω σοί,
εἰ δὲ μὴ φορτικὸν εἰπεῖν, καὶ οἶω ἐμοί, πρόδη-
λον, καὶ γινῶμαι ῥαδίον, τοῖς δὲ ἰδιώταις, καὶ
κορύζης μεσοῖς τὴν εἶνα, τεράστιον, καὶ πάνυ ἀ-
πίσω ὅμοιον. ἐπινοήσας γὰρ ποικίλας τῶν σφρα-
γίδων τὰς λύσεις, ἀνεγίνωσκε τε τὰς ἐρωτήσεις
ἐκείνας, καὶ τὰ δεκνῆντα πρὸς αὐτὰς ἀπεκρίνα-
το, εἴτα κατελήσας αὐθις, καὶ σημεηνάμενος,
ἀπεδίδκε μετὰ πολλῆ θάύματος τοῖς λαμβάνου-
σι. καὶ πολὺ ἦν παρ' αὐτοῖς τό, πόθεν γὰρ ἔ-
τος ἠπίσκατο, ἃ ἐγὼ πάνυ ἀσφαλῶς σημεηνάμε-
νος,

20. Erat vero machinatio ista, viro quidem
qualis tu, et, si non est insolens dictu, etiam
qualis ego sum, manifesta, et cognitu facilis;
imperitis autem et *obscae* ac plenae pituita naris
hominibus, prodigiosa, et vndique incredibili
similis. Excogitatis enim diuersis soluendi sigilla
generibus, legit interrogationes singulas, et quae
viderentur ad eas respondit, tum inuolutas ite-
rum et obsignatas, reddidit multa cum admira-
tione accipientibus: et frequens inter illos haec
erat oratio, unde enim iste sciret, quae firmiter ad-
S 4 modum

ad rem adprosite, quod quidem notum. Nam
etsi carmine respondere solitus sit, et locutio
ἔδεν πρὸς ἔπος, nihil ad rem, quoque idem
sit quod nihil ad rhytmum, tamen πρὸς ἔ-
πος γράφειν significare carmine conscribere,
non video. Reitz.

νος, αὐτῷ ἔδωκα ὑπὸ σφραγίσιν δυσμιμήτοις,
εἰ μὴ θεός τις ἀληθῶς ὁ πάντα γινώσκων ἦν;

Τίνες ἂν αἰ ἐπίνοια; ἴσως ἐρήσῃ με. ἄκουε
τοῖνυν, ὡς ἔχοις ἐλέγχειν τὰ τοιαῦτα. ἡ πρώ-
τη μὲν ἐκείνη, ᾧ Φίλτατε Κέλσε· βελόνην πυ-
ρώσας, τὸ ὑπὸ τὴν σφραγίδα μέρος τῆ κηροῦ
διατήκων, ἐξήρει, καὶ μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν, τῇ
βελόνῃ αὐτῇ ἐπιχλιάνας τὸν κηρὸν, τὸν τε καί-
τω ὑπὸ τῷ λίνῳ, καὶ τὸν αὐτὴν τὴν σφραγίδα
ἔχοντα, ῥαδίως συνεκόλλα. ἕτερος δὲ τρόπος
ὁ διὰ τῶ λεγεμένῃ κολλυρίᾳ· σκευαστὸν δὲ τῷ
ἐσιν ἐκ πίττης Βρυττίας, καὶ ἀσφάλτε, καὶ λί-
θι τῇ διαφανῆς τετρεμμένῃ, καὶ κηρῷ, καὶ μα-
σίχῃ· ἐκ γὰρ τούτων ἀπάντων ἀναπλάσας τὸ
κολλύ-

modum obfigmata ipsi dedi sub sigillis imitatu diffi-
cillimis, nisi reuera Deus esset cognoscens omnia?

21. *Quae sunt igitur, forte me interrogabis, illa*
commenta? Audi ergo, ut habeas, qui convin-
cas talia. Primum, Celse carissime, illud est:
Acu ignita partem cerae, quae infra signum est,
ubi liquefecit; signum ipsum detraxit, lectoque
libello, acus ope liquefactam iterum ceram, tum
quae infra sub lino est, tum eam, quae sigillum
ipsum continet, facile conglutinavit. Altera est
ratio per illud, quod vocatur collyrium. Para-
tur hoc e pice Bruttia, et asphalto, et speculari
lapide frito, ceraque et mastiche. Fictum ex his
omni-

κολλύριον, καὶ θερμῆνας πυρὶ, σιάλω τὴν σφραγίδα προχρίσας, ἐπετίθει, καὶ ἀπέματτε τὸν τύπον. εἶτα αὐτίκα ξηρᾷ ἐκείνῃ γενομένῃ, λύσας ῥαδίως, καὶ ἀναγνῶς, ἐπιθεῖς τὸν κηρὸν, ἀνετύπη, ὥσπερ ἐκ λίθου τὴν αὐτὴν σφραγίδα εὖ μάλα τῷ ἀρχετύπῳ ἐοικυῖαν. τρίτον ἄλλο πρὸς τέτοις ἄκασον· τιτάνῃ γὰρ ἐς κόλλαν ἐμβαλὼν, ἣ κολλῶσι τὰ βιβλία, καὶ κηρὸν ἐκ τέττε ποιήσας, ἔτι ὑγρὸν ὄντα ἐπετίθει τῇ σφραγίδι, καὶ ἀφελὼν (αὐτίκα δὲ ξηρὸν γίγνεται, καὶ κέρατος, μᾶλλον δὲ σιδήρεος παγιώτερον) τέττω δὴ ἐχρῆτο πρὸς τὸν τύπον. ἔστι δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ πρὸς τέτο ἐπινενοημένα, ὧν ἐκ ἀναγκῆς καὶ ὀν μεμνησθαι ἀπάντων, ὡς μὴ ἀπειρόκαλοι εἶναι

omnibus collyrium, et igni calefactum, in signum, salvia prius madefactum, imposuit, et typum expressit. Deinde collyrio celeriter ficcato, solutas facile tabellas legit; tum cera imposta idem sigillum optime conueniens archetypo, tanquam gemma expressit. Tertiam aliam praeter has *rationem* audi. Calcem glutini, quo libros glutinant, iniecit, et in massam cerae similem redactam, mollem adhuc sigillo imponebat: ablata deinde (nam siccatur statim, et cornu, quin ferro fit solidior) ad exprimendum utebatur. Sunt vero alia etiam multa ad hoc ipsum excogitata, quorum mentionem facere omnium nihil

εἶναι δοκοῖσθαι, καὶ μάλιστα σὺ, ἐν οἷς κατὰ μά-
γων συνέγραψας, καλλίστοις τε ἄμα, καὶ ὠφελι-
μωτάτοις συγγράμμασι, καὶ δυναμένους σωφρο-
νίζειν τὰς ἐντυγχάνοντας, ἰκανὰ παραθεμένου,
καὶ πολλῶν τέτων πλείονα.

Ἐχρη ἔν, καὶ ἐθέσπιζε, πολλῇ τῇ συνέσει ἐν-
ταῦθα χρώμενος, καὶ τὸ εἰκαστικὸν τῇ ἐπινοίᾳ
προσάπτων, τοῖς μὲν λοξὰ καὶ ἀμφίβολα
πρὸς τὰς ἐρωτήσεις ἀποκρινόμενος, τοῖς δὲ
καὶ πάνυ ἀσαφῆ. χρησμωδικὸν γὰρ καὶ τοῦ-
το αὐτῷ ἔδοκε. τοὺς δὲ ἀπέτρεπεν, ἢ προῦ-
τρεπεν, ὡς ἄμεινον ἔδοξεν αὐτῷ εἰκάζοντι.
τοῖς δὲ θεραπεύας πρᾶλεγε καὶ διαίτας, εἰδὼς
ὅπερ

opus est, ne inepti videamur; praesertim cum
tu in libris, quos contra magos scripsisti, pulcher-
rimis pariter atque vtilissimis, quique prudentes
reddere lectores possunt, satis multa proposue-
ris, et multo his nostris plura.

22. Oracula ergo fundebat, et responsa dabat
diuina, multa hic prudentia vsus: et probabili-
tatem adiungens commentis suis, qui perplexa
quibusdam et ambigua responderet ad interroga-
tiones, aliis vero plane obscura: etenim hoc et-
iam ad oracula pertinere ipsi videbatur: alios au-
tem vel dehortatus est, vel impulit, prout me-
lius esse coniiceret. Aliis curationes praecepit et
victus rationem, qui, quod primum dicebam,
multa

(ὅπερ ἐν ἀρχῇ ἔφην) πολλὰ καὶ χρήσιμα φάρμακα. μάλιστα δὲ εὐδοκίμην παρ' αὐτῷ αἰκνυμίδες, ἀκόπῃ τι ὄνομα παπλασμένον, ἐκ λίπης αἰγείας συντεθειμένον. τὰς μέντοι ἐλπίδας, καὶ προκοπὰς, καὶ κλήρων διαδοχὰς εἰσαυθις αἰεὶ ἀνεβάλλετο, προστιθείς ὅτι ἔσαι πάντα, ὅποτεν ἐθελήσω ἐγὼ, καὶ Ἀλέξανδρος ὁ προφήτης με δεηθῇ, καὶ εὐξηται ὑπὲρ ὑμῶν.

Ἐτέτακτο δὲ καὶ μισθὸς ἐφ' ἐκάστῳ χρησμῷ, δραχμὴ καὶ δύο ὀβολῶ. μὴ μικρὸν δὲ οἰηθῆς, ὡς εἰπαίης, μηδ' ὀλίγον γεγενῆσθαι τὸν πόρον τέτον, ἀλλ' εἰς ἑπτὰ ἢ ὀκτὼ μυριάδας ἐκάστῃ ἑταίῃς ἡθροίζεν, ἀνὰ δέκα καὶ πεντεκαίδεκα χρησμάς τῶν ἀνθρώπων ὑπὸ ἀπλησίας ἀναδιδόντων.

multa etiam vtilia medicamenta sciret. Maxime vero probabantur illi cytmides, fictum nomen vnguenti ad lassitudinem et dolorem, ex caprino adipe confecti. Spes vero, et bonorum incrementa, et hereditatum successiones in futurum semper reiiciebat, adiiciens, *sicut omnia, si volucro ego, sique Alexander Prophetam eius rogauerit, et vota pro vobis fecerit.*

23. Constituta autem erat etiam merces unicuique responso drachma, cum duobus obolis. Ne paruum putes, amice, aut minutum fuisse hunc redditum; ad septuaginta vel octuaginta milia quotannis congefist, dena vel quindena responsa hominibus prae inexplebili cupiditate sibi reddi

των. λαμβάνων δὲ, ἐν αὐτὸς ἐχρῆτο μόνος, ἐδ' εἰς πλῆτον ἀπεθσαύριζεν, ἀλλὰ πολλοὺς ἤδη περὶ αὐτὸν ἔχων συνεργεῖς, καὶ ὑπηρέτας, καὶ πευθῆνας, καὶ χρησιμοποιοῦς, καὶ χρησιμοΦύλακας, καὶ ὑπογραφέας, καὶ ἐπισΦραγιστάς, καὶ ἐξηγητάς, ἅπασιν ἔνεμεν ἐκάστῳ τὸ κατ' ἀξίαν.

Ἦδη δὲ τινὰς καὶ ἐπὶ τὴν ἀλλοδαπὴν ἐξέπεμπε, Φήμας ἐμποιοῦσοντας τοῖς ἔθνεσιν ὑπὲρ τῶν μαντείων, καὶ διηγησομένων, ὡς προεῖποι, καὶ ἀνεύροι δραπέτας, καὶ κλέπτας, καὶ ληστὰς ἐξελέγξοι, καὶ θησαυροὺς ἀνορύξαι παράσχοι, καὶ νοσῶντας ἰάσαιο, ἐνίχας δὲ καὶ ἤδη ἀποθανόντας ἀναστήσει. δρόμος ἔν καὶ ὠθισμὸς ἀπανταχῶ-

reddi petentibus. Quae autem acceperat, iis non solus usus est, neque in thesauros reposuit: sed cum multos iam circa se haberet administratos, et operarios, et exploratores, et scriptores oraculorum pariter ac custodes, et exceptores, et obfignatores, et coniectores, illis omnibus suam cuique partem pro dignitate tribuit.

24. Iam vero in peregrinas etiam regiones quosdam emiserat, qui famam apud gentes excitarent de oraculo, ac narrarent, ut praedicat, et inueniat fugitivos, ac fures et latrones conuincat, et effodiendos thesauros praebeat, sanetque aegrotos, ut aliquot iam mortuos resuscitauerit. Concursum igitur et vrgentium se vndique turba orta est.

ταχέθεν ἐγγίγνεται, καὶ θυσίαι, καὶ ἀναθήμα-
τα, καὶ διπλάσια τῷ προφήτῃ καὶ μαθητῇ
τῷ Θεοῦ. καὶ γὰρ αὐτὸς οὗτος ἐξέπεσεν ὁ χρη-
σμός,

Τιέμεναι κέλομαι τὸν ἐμὸν θεράποντα προ-
φήτην.

Οὐ γάρ μοι κτεάνων μέλεται ἄγαν, ἀλλ'
ὑποφήτα.

Ἐπεὶ δὲ ἤδη πολλοὶ τῶν νῦν ἐχόντων, ὥσπερ
καὶ ἐκ μέθης βαθείας ἀναφέροντες, συνίσαντο
ἐπ' αὐτὸν, καὶ μάλιστα ὅσοι Ἐπικῆρε ἐταῖροι
ἦσαν, καὶ ἐν ταῖς πόλεσιν ἐπεφώρατο ἡρέμα ἢ
παῖσα μαγγανεία, καὶ συσκευὴ τῷ δράματός,
ἐκφέρει φοβητῆριν τι ἐπ' αὐτὰς, λέγων, ἀθέων
ἐμπεπλησθαι καὶ Χριστιανῶν τὸν Πόντον, οἱ πε-
ρὶ αὐ-

est: Hinc sacrificia, et donaria, et duplex Pro-
phetæ discipuloque Dei merces. Nam haec et-
iam fors exierat:

*Vatem ornare meum iubeo vos atque mini-
strum:*

Divitias nec enim curo, sed curo Prophetam:

25. Cum multi iam prudentes viri, quasi ex
profunda se ebrietate recipientes, contra ipsum
consisterent, in primis quotquot Epicuri sodales
essent, et in vrbibus deprehensae paulatim essent
omnes illius praestigiae, ac totus fabulae appa-
ratus, terriculamentum quoddam contra illos ex-
pedit, dicens Atheis plenum esse et Christianis

Pon-

ρὶ αὐτῷ τολμῶσι τὰ κάκιστα βλασφημεῖν, οὐς
 ἐκέλευε λίθοις ἐλαύνειν, εἷγε ἐθέλουσιν ἰλεω ἔ-
 χειν τὸν θεόν. περὶ δὲ Ἐπικῆρε, καὶ τοιοῦτόν
 τινι χρησμόν ἀπεφθέγγετο. ἐρομένῃ γάρ τι-
 νος τί πράττει ἐν αἵδῃ ὁ Ἐπίκωρος; μολυβδαί-
 νας, ἔφη, ἔχων πέδας, ἐν βορβόρῳ κάθηται.
 εἶτα θαυμάζεις εἰ ἐπὶ μέγα ἤρδη τὸ χρηστήριον,
 ἐρῶν τὰς ἐρωτήσεις τῶν προσιόντων συνετὰς,
 καὶ πεπαιδευμένας; ὅλως δὲ, ἄσπονδος καὶ ἀκή-
 ρυκτος αὐτῷ ὁ πόλεμος πρὸς Ἐπίκωρον ἦν, μά-
 λα εἰκότως. τίτι γὰρ ἄλλω δικαιοτέρον προσε-
 πολέμει γόης ἄνθρωπος, καὶ τερατεία φίλος,
 ἀληθεία δὲ, ἔχθιστος, ἢ Ἐπικῆρε, ἄνδρὶ τὴν
 φύσιν τῶν πραγμάτων καθεωρακότι, καὶ μόνῳ
 τὴν

Pontum, qui audeant pessima de se maledicta
 spargere, quos lapidibus iussit abigi, si propi-
 tium habere vellent Deum. De Epicuro tale red-
 didit oraculum. Interrogante quodam, *Quid*
agat apud inferos Epicurus? Plumbis, inquit, *pe-*
dicis vinctus desiderat in coeno. Deinde miraris, si
 ad magnam gloriam elatum est oraculum, cum
 videas interrogationes accedentium prudentes adeo
 atque eruditas? Vniuersim implacabile ipsi et in-
 finitum bellum erat contra Epicurum. nec profe-
 cto iniuria. Contra quem enim iustius pugnaret
 homo praestigiator, et portentosarum fraudum
 amans, veritatis autem inimicissimus, quam con-
 tra Epicurum, hominem, qui naturam rerum per-

τὴν ἐν αὐτοῖς ἀλήθειαν εἰδότες; οἱ μὲν γὰρ ἀμφὶ τὸν Πλάτωνα, καὶ Χρύσιππον, καὶ Πυθαγόραν φίλοι, καὶ εἰρήνη βαθεῖα πρὸς ἐκείνους ἦν. ὁ δὲ ἄτεγκτος Ἐπίκτετος (ἔγω γὰρ αὐτὸν ὠνόμαζεν) ἔχθιστος, δικαίως πάντα ταῦτα ἐν γέλω-
 τικῇ παιδιᾷ τιθέμενος. διὸ καὶ τὴν Ἀμαστριν ἐμίσει μάλιστα τῶν Ποντικῶν πόλεων, ὅτι ἠπίστα-
 το, τὰς περὶ Λέπιδον καὶ ἄλλας ἐμοίους αὐτοῖς, πολλὰς ἐνόντας ἐν τῇ πόλει· ἔδὲ ἐχρησμώδησεν
 πώποτε Ἀμαστριανῷ ἀνδρὶ· ὁπότε δὲ καὶ ἐτόλ-
 μησεν ἀδελφῷ συγλητικῇ χρησμωδῆσαι, κα-
 ταγελᾶσως ἀπήλλαξεν, ἔχ' εὐρὼν ἔτ' αὐτὸς πλά-
 σασθαι χρησμὸν δεξιῶν, ἔτε τὸν ποιῆσαι πρὸς
 καιρὸν αὐτῷ δυνησόμενον. μεμφομένῳ γὰρ
 αὐτῷ σομάχου ὀδύνην, προσάξαι βουλόμε-
 νος

perspexisset, solusque verum in illis vidisset? Nam
 Platonici, Stoici, Pythagorei amici, profunda
 cum illis pax. Sed Epicurus ille molliri nescius;
 sic enim ipsum appellabat, inimicissimus, qui
 iuste omnia ista pro risu et ludibrio sibi haberet.
 Propter ea etiam Amastrin oderat maxime urbium
 Ponticarum, quod sciebat, Lepidum, et alios
 illi similes plures, in ea vrbe esse: nec vnquam
 Amastriano cuiquam oraculum reddidit. Cum
 vero ausus etiam esset fratri Senatorii viri respon-
 dere, ridicule discessit, cum nec ipse posset re-
 sponsum fingere callidum, nec inueniret, qui in
 tempore illud facere sibi posset. Querenti enim
 illi ventriculi dolores, cum comedendum impe-
 rare

νος ὕειον πόδα μετὰ μαλάχης ἐσκευασμένον ἐ-
σθίειν, ἔτως ἔφη,

Μάλβακα χοιρείων ἱερῇ κυμίνευε σιπύδνω.

Πολλὰκις μὲν, ὡς προεῖπον, ἔδειξε τὸν δρά-
κοντα τοῖς δεομένοις, ἔχ' ὅλον, ἀλλὰ τὴν ἔραν
μάλις· καὶ τὸ ἄλλο σῶμα προβεβληκῶς, τὴν
κεφαλὴν δὲ ὑπὸ κόλπα ἀθέατον φυλάττων.
ἔθελήσας δὲ καὶ μειζόνως ἐκπλήξαι τὸ πλῆθος,
ὑπέσχετο καὶ λαλῶντα παρέξεν τὸν θεὸν αὐ-
τὸν, ἄνευ ὑποφῆτης χρησμωδῶντα· εἶτα οὐ
χαλεπῶς γεράνων ἀρτηρίας συνάψας, καὶ διὰ
τῆς κεφαλῆς ἐκείνης τῆς μεμηχανημένης πρὸς
ὁμοιότατα διείρας, ἄλλα τινὸς ἔξωθεν ἐμβοῶν-
τος, ἀπεκρίνετο πρὸς τὰς ἐρωτήσεις τῆς Φωνῆς
διὰ

rare vellet suillum pedem, cum malua paratum,
sic dixit,

Maluaca porcinae sacro vasa cymina.

26. Saepe quidem, ut dixi antea, ostendit dra-
conem rogantibus, non totum, sed caudam ma-
xime et reliquum corpus protendens, caput au-
tem in sinu, ubi videri non posset, occultans.
Cum vero magis percellere multitudinem vellet,
promisit se loquentem etiam Deum illis praestitu-
rum, oracula reddentem sine vatis excipientis mi-
nisterio. Commisiss deinde non difficulter gruum
arteriis, et per caput illud, ad similitudinem hu-
mani fabricatum, transmissis, alio quodam extra
inclamante, ad interrogata respondit, voce per
lintheum

διὰ τῆς ὁδοῦ ἐκείνης Ἀσκληπιῶ προσπιπτέσης.
ἐκαλῶντο δὲ οἱ χρησμοὶ ἔτοι αὐτόφωνοι, καὶ
ἐπ᾽ ἅσιν ἐδίδοντο, ἔδδ' ἀνέδην, ἀλλὰ τοῖς εὐπα-
ρύφοις, καὶ πλεσίοις, καὶ μεγαλοδώροις.

Ὁ γὰρ Σευηριανῶ δοθεὶς ὑπὲρ τῆς ἐς Ἀρμε-
νίαν εἰσόδου, τῶν αὐτοφώνων καὶ αὐτὸς ἦν.
προτρέπων γὰρ αὐτὸν ἐπὶ τὴν εἰσβολὴν, οὕτως
εἶπεν·

Πάρεθες Ἀρμενίας τε θοῶ ὑπὸ δουρὶ δα-
μάσας,

Νοσήσεις Ῥώμην, καὶ Θύμβριδος ἀγλαὰν
ὑδωρ,

Στέμμα φέρων κροτάφοισι, μεμιγμένον
ἀκτίνεσσιν.

Εἶτ'

lintheum illum Aesculapium accidente. Vocaban-
tur oracula ista vocalia, nec reddebantur omni-
bus, neque pro lubitu, sed vestitis magnifice, et
locupletibus, et magna munera offerentibus.

27. Itaque illud Seueriano datum, de suo in
Armeniam introitu, e vocalium numero ipsum
quoque fuit. Adhortans illum ad impressionem
faciendam, sic dixerat:

Paribosque Armeniosque basta domiture fu-
renti,

Urbem ad Romanam Tiberisque fluentia redibis,
Permixta radiis lauro tua tempora victus.

Εἶτ' ἐπειδὴ πεισθεὶς ὁ ἡλίθιος ἐκείνος Κελτὸς,
εἰσέβαλε, καὶ ἀπήλλαξεν, αὐτῇ στρατιᾷ ὑπὸ τῷ
Ὀθρυάδῃ κατακοπεῖς, τῆτον μὲν τὸν χρησμὸν
ἐξαίρετ' ἐκ τῶν ὑπομνημάτων, ἐντίθησι δ' ἄλ-
λον ἀντ' αὐτῷ.

Μὴ σὺ γ' ἐπ' Ἀρμενίας ἐλάαν στρατὸν, ἔγὰρ
ἄμεινον,

Μὴ σοι θηλυχίτων τις ἀνὴρ τόξε ἀπο λυ-
γρὸν

Πότμον ἐπιπροΐεις, παῦσῃ βιότοιο Φάεσ τε.

Καὶ γὰρ αὖ καὶ τῆτο σοφώτατον ἐπενόησε,
τὰς μεταχρονίᾳς χρησμάς ἐπὶ θεραπείᾳ τῶν κα-
κῶς προτεθεσπισμένων, καὶ ἀποτετευγμένων.
πολλὰς γὰρ τοῖς μὲν νοσῶσι, πρὸ τῆς τελευ-
τῆς,

Deinde cum persuadere sibi passus stolidus ille
Gallus, irruptionem fecisset, sed male ei (nam
cum exercitu suo ab Othryade caesus est) expe-
ditio cessisset: hoc oraculum exemit e commen-
tariis, posuitque pro eo aliud:

Ducere in Armenios noli: nec enim bene ceder.
Ne tibi femineo vir amictu triste per arcum
Immittens fatum perimat cum lumine vitam.

28. Nam illud quoque callidum fuit viri com-
mentum, oracula post euentum facta, quibus
emendarentur ea, quae male praedicta aberrave-
rant. Saepe enim aegrotantibus ante mortem fa-
lita-

τῆς, ὑγίειαν ἐπηγγέλλετο, ἀποθανόντων δὲ,
χρησμός ἄλλος ἔτοιμος ἦν παλινωδιῶν,

Μηκέτι δίζησθαι νέσοιο λυγρῆς ἐπαρωγῇ·

Πότμος γὰρ προφανῆς, ἔδ' ἐκφυγεῖν δυ-
νατόν σοι.

Εἰδὼς δὲ τὰς ἐν Κλάρῳ, καὶ Διδύμοις, καὶ
Μαλλῶ, καὶ αὐτὰς εὐδοκιμῶντας ἐπὶ τῇ ὁμοίᾳ
μαντικῇ ταύτῃ, Φίλῃς αὐτὰς ἐποιεῖτο, πολλὰς
τῶν προσιόντων πέμπων ἐπ' αὐτὰς, λέγων·

Ἐς Κλάρων ἴεσο νῦν, τὰ μὲ πατρὸς ὡς ὅτ'
ἀκῆσῃ.

καὶ πάλιν·

Βραγχίδεων ἀδύτοισι πελάζεο, καὶ κλῦε
χρησμῶν.

καὶ αὖθις·

Ἐς

nitatem promiserat: mortuis autem illis oracu-
lum praesto aliud fuit, quo prius retractaretur,

Auxilium tristi modo desine quaerere morbo;

Nam fatum apparet, tibi nec vitare licebit.

29. Caeterum quod sciret etiam Clarios, ac Di-
dymaeos et Mallenses celebrari simili vaticinandi
arte, eos sibi conciliauit, multis eorum, qui ad
se venirent eo ablegandis, dicens:

Iam Claron ito mei vocem patris auditurus:
et rursus:

Branchiaden adytis accede, oracula et audi.
et iterum:

Ἐς Μαλλὸν χώρει, θεσπίσματα τ' Ἀμφι-
λόχοιο.

Ταῦτα μὲν ἐντὸς τῶν ὅρων μέχρι τῆς Ἰω-
νίας, καὶ Κιλικίας, καὶ Παφλαγονίας, καὶ Γα-
λατίας. ὡς δὲ καὶ εἰς τὴν Ἰταλίαν διεφοίτησε
τῆ μαντείας τὸ κλέος, καὶ εἰς τὴν Ῥωμαίων πό-
λιν ἐνέπεσεν, ἔδεις ὅσις ἐκ ἄλλος πρὸ ἄλλου ἡ-
παίγετο· οἱ μὲν αὐτοὶ ἰόντες, οἱ δὲ πέμπον-
τες, καὶ μάλιστα οἱ δυνατώτατοι, καὶ μέγιστον
ἄξίωμα ἐν τῇ πόλει ἔχοντες· ὧν πρῶτος
καὶ κορυφαῖος ἐγένετο Ῥατιλλιανὸς, ἀνὴρ
τὰ μὲν ἄλλα καλὸς καὶ ἐν πολλαῖς πράξε-
σι 9) Ῥωμαῖκαῖς ἐξητασμένος, τὰ δὲ περὶ τοὺς
θεοὺς

*Ad Mallum, Amphilocheique auditum oracula
vade.*

30. Haec quidem intra terminos, usque ad Io-
niam, et Ciliciam, et Paphlagoniam, et Gallo-
graeciam. Cum vero in Italiam usque percre-
bisset oraculi fama, et in Romanorum urbem
incidisset; nemo fuit, quin alius prae alio festi-
naret; alii quidem venientes ipsi; alii vero mit-
tentes alios: et in primis potentissimi, maxima-
que dignitate in ciuitate praediti. Primus ho-
rum et caput quasi Rutilianus fuit, vir caetera
bonus et honestus, et in multis magistratibus
Romanis probatus: sed circa Deos religioso quo-
dam

9. Τάξεσι] Verte magistratibus. Guietus.

Πράξε-

θεὸς πάνυ νοσῶν, καὶ ἀλόκοτα περὶ αὐτῶν
 πεπιστευκῶς, καὶ εἰ μόνον ἀληθιμμένον πε λί-
 θου, ἢ ἐξεφανωμένον θεάσασθαι, προσπίπτων
 αἰεὶ, καὶ προσκυνῶν, καὶ ἐπιπολὺ παρεσῶς, καὶ
 εὐχόμενος, καὶ τὰγαθὰ παρ' αὐτῇ αἰτῶν. οὗ-
 τος τοίνυν ἀνέσας τὰ περὶ τῆ χρηστηρίᾳ, μικρῇ
 μὲν ἐδέχσεν ἀφείς τὴν ἐγκεχειρισμένην τάξιν,
 εἰς τὸ τῇ Ἀβώνᾳ τεῖχος ἀναπτῆναι. ἔπεμπε
 δ' οὖν ἄλλους ἐπ' ἄλλοις· οἱ δὲ πεμπόμενοι,
 ἰδιῶται τινες οἰέται ῥαδίως ἐξαπατηθέν-
 τες.

dān morbo laborans, et absurdas de iis per-
 suasiones habens, qui si qua vñctum lapidem aut
 coronatum videret, accideret statim adorandi cau-
 sa, multumque adstans vota faceret, bonaque ab
 illo peteret. Hic de oraculo cum audisset, pa-
 rum aberat, quin mandato sibi munere relicto,
 ad Aboni castra aduolaret: misit certe alios super
 alios. Missi vero *qui essent*, imperiti quidam ser-

T 3

vi,

Πράξεσι] Quia *Soulius* iam sic mutauerat ex
 tribus Codd. et quartum quoque sic habere
 cognoui, quatuor Mss. hoc dandum censui,
 vt illorum consensum vulgatae praeferrem,
 in lectione, quarum vtrique defendi potest.
 Πράξεις hic de negotiis publ. possunt accipi;
 nam de bellicis eo minus putem accipiendum,
 quod Ῥωμαϊαῖς additur, quod vrbānis re-
 bus magis proprium. Ἐξετάζεσθαι autem
 pro εὐδοκμεῖσθαι. Reitz.

τες, ἐπανήβσαν, τὰ μὲν ἰδόντες, τὰ δὲ ὡς ἰδόν-
τες καὶ ὡς ἀκῆσαντες διηγέμενοι, καὶ προσεπι-
μετρῶντες ἔτι πλείω τέτων, ὡς ἐντιμότεροι εἶεν
παρὰ τῷ δεσπότῃ. ἐξέκακον γὰρ τὸν ἄθλιον γέ-
ροντα, καὶ εἰς μανίαν ἐρρώμενην ἐνέβαλλον.

Ὁ δὲ, ὡς ἂν τοῖς πλείστοις καὶ δυνατωτάτοις
Φίλος ὢν, περιήει, τὰ μὲν διηγέμενος ὡς ἀκῆ-
σεις παρὰ τῶν πεμφθέντων, τὰ δὲ καὶ παρ'
αὐτῷ προστιθείς. ἐνέπαλσε δ' ἔν τὴν πόλιν,
καὶ διεσάλευσεν ἔτος, καὶ τῶν ἐν τῇ αὐλῇ τὰς
πλείους διεθορύβησεν, εἰ αὐτίκα καὶ αὐτοὶ ἡ-
πεύγοντο ἀκῆσά τι τῶν καθ' αὐτάς. ὁ δὲ τὰς
ἀφικνεμένους Φίλοφρόνως ὑποδεχόμενος, ξενίοις
τε καὶ ταῖς ἄλλαις δωρεαῖς πολυτελέσιν ἐργαζό-
μενος

vi, facile decepti post reditum, alia a se visa,
alia tanquam visa et audita narrant, et plura his
corollariorum instar adiiciunt, ut gratiosiores nem-
pe essent apud dominum. Accendunt ergo mi-
sellum senem et in robustam illum insaniam con-
iiciunt.

31. At ille qui amicus esset plerisque et poten-
tissimis, circumire et narrare partim quidem ut
audierat ex his quos miserat, partim etiam de suo
adiecta. Implet igitur urbem, et commouet hic
vir, et de aula plerosque sollicitat, qui statim
ipsi quoque festinant de suis rebus aliquid audi-
turi. At noster blande qui exciperet venientes,
hospitibusque et aliis magni pretii muneribus
suos

μενος αὐτῷ, ἀπέπεμπεν, ἐκ ἐπαγγελῆντας μόνον τὰς ἐρωτήσεις, ἀλλὰ καὶ ὑμνήσοντας τὸν θεόν, καὶ τεράσια ὑπὲρ τῶ μαντεῖε καὶ αὐτοῦ ψευδομένους.

Ἀλλὰ καὶ μηχανᾶται τι ὁ τρισηκατάρατος ἐκ ἄσσοφον, ἔδὲ τῶ προστυχόντος λησῆ ἄξιον. λύων γὰρ τὰ πεμπόμενα βιβλία, καὶ ἀναγινώσκων, εἴ τι εὖροι ἐπισφαλές καὶ παρακεκινδυνευμένον ἐν ταῖς ἐρωτήσεσι, κατεῖχεν αὐτός, καὶ ἐκ ἀπέπεμπεν, ὡς ὑποχειρίας, καὶ μονοναχὶ δέλως διὰ τὸ δέος ἔχοι τὰς πεπομφότας, μνημένους οἷα ἦν ἃ ἤροντο. συνίης δὲ οἷας εἰκὸς πὰς πλεσίης καὶ μέγα δυναμένους τὰς πύσεις πυνθάνε-

suris faceret, dimisit illos, qui non renuntiarent modo interrogata, sed Deum etiam celebrarent, et prodigiola de oraculo, seque ipso mentirentur.

32. Ac machinatur quiddam homo execrabilis, non insipiens et latrone minime vulgari dignum: soluens enim libellos sibi missos et legens, si quid inueniret audax et periculosum in interrogationibus, retinuit ipse nec remisit, ut obnoxios et tantum non seruos sibi retineret isto metu eos, qui miserant, memores nimirum, qualia fuissent, de quibus interrogassent. Probe autem intelligis quas interrogationes proponi a diuitibus et potentibus

θανεσθαι. ἐλάμβανεν ἔν πολλὰ παρ' ἐκείνων,
εἰδότες ὅτι αὐτὰς ἐντὸς ἔχει τῶν ἀρκύων.

Βέλομαι δέ σοι καὶ Ῥετιλλιανῷ δοθέντων
χρησμῶν ἐνίξας εἰπεῖν· πυνθανομένῳ γὰρ αὐτῷ
περὶ τῆ παιδὸς ἐκ προτέρας γυναικὸς, παιδείας
ὥραν ἔχοντος, ὅν τινα προσήσαιτο διδάσκαλον
τῶν μαθημάτων αὐτῆς; ἔφη·

Πυθαγόρην, πολέμων τε διάκτορον ἐσθλὸν
ἀσίδον.

Εἶτα μετ' ὀλίγας ἡμέρας τῆ παιδὸς ἀποθανόν-
τος, ὁ μὲν ἠπόρει, καὶ ἔδεν εἶχε λέγειν πρὸς
τὰς αἰτιωμένους, παρὰ πόδας ἔτως ἐληλεγμέναι
τῆ χρησμῶ. ὁ δὲ Ῥετιλλιανὸς αὐτὸς Φθάσας
ὁ βέλτιστος, ἀπελογεῖτο ὑπὲρ τῆ μαντείας, λέ-
γων, τῆτο αὐτὸ προδηλωκέναι τὸν θεόν, καὶ
δι'

probabile fit. Ab his ergo multa accepit, qui
scirent se intra illius retia conclusos.

33. Volo autem tibi oraculorum Rutiliano da-
torum quaedam dicere. Interroganti de filio suo
e priori vxore suscepto, qui iam ad aetatem in-
stitutionis capacem peruenisset, *Quem discendi
magistrum ei praeficeret?* respondit:

Pythagoram, egregieque canentem praelia vatem.
Puero deinde paucis post diebus mortuo, ipse qui-
dem aestuare, nec habere quod accusantibus re-
sponderet, oraculo ita rebus praesentibus refu-
tato. At ipse bonus vir Rutilianus ultro suscepta
oraculi defensione dixit, hoc ipsum indicatum a
Deo,

δι' αὐτὸ, ζῶντα μὲν κελεύσαι μηδὲνα διδάσκα-
λον ἐλέσθαι αὐτῷ, Πυθαγόραν δὲ καὶ Ὅμηρον
πάλαμ τεθνεῶτας, οἷς εἰκὸς τὸ μεираκίον ἐν ᾧδε
νῦν συνεῖναι. τί τοίνυν μέμφοσθαι ἄξιον Ἀλεξάν-
δρῳ, εἰ τοις τοῖς ἀνθρώποις ἐνδιατρίβειν ἤξις;

Αὐθις δὲ πυθανομένῳ αὐτῷ τὴν τίνος ψυ-
χὴν αὐτὸς διεδεξάτο; ἔφη

Πρῶτον Πηλείδης ἐγένε· μετὰ ταῦτα Μέ-
νανδρος·

Εἶθ' ὃς νῦν Φαίνη, μετὰ δ' ἔσσεαι ἡλιάς
ἄκτις,

Ζήσεις δ' ὀγδῶκοντ' ἐπὶ τοῖς ἐκατὸν λυκά-
βαντας.

Ὁ δ' ἐβδομηκοντάτης ἀπέθανε μελαγχολήσας,
ἔδὲ περιμείνας τὴν τᾷ θεῷ ὑπόσχεσιν.

Καὶ

Deo, ac propterea, non viuum illi praeceptorem
capi iussisse, sed Pythagoram atque Homerum
vita olim functos, quibuscum versari nunc pue-
rum apud inferos probabile sit. Quid vero repre-
hendendus est Alexander, si tales inter homin-
um cives versari voluit?

34. Rursus interroganti, cuius ipse animam na-
tus esset? ait:

*Pelides primum fueras, post ista Menander,
Tum, qui nunc viuis; radius post omnia Solis,
Cum supra centum octoginta exegeris annos.*

At ille septuagenarius diem suum obiit, morbo
atrabiliario, non expectata promissione Dei.

Καὶ ἔτος ὁ χρησμὸς τῶν αὐτοφώνων ἦν. ἐρο-
μένῳ δὲ αὐτῷ ποτε καὶ περὶ γάμκ, ῥητῶς ἔφη·

Γῆμον Ἀλεξάνδρ τε Σεληναίης τε θυγάτρα.

Διεδedώκει δὲ πάλα λόγον ὡς τῆς θυγατρὸς,
ἣν εἶχεν, ἐκ Σελήνης αὐτῷ γενομένης· τὴν γὰρ
Σελήνην ἔρωτι ἁλῶνα αὐτῆ, καθεύδοντά ποτε
ἰδῶσαν, ὅπερ αὐτῇ ἔθος, κοιμωμένων ἐρᾶν τῶν
καλῶν. ὁ δ' ἔδεν μελλήσας ὁ συνετώτατος Πρ-
τιλιανός, εὐθύς ἔπεμπεν ἐπὶ τὴν κῆρην, καὶ
τὰς γάμκς συνετέλει ἐξηκοντούτης νυμφίος,
καὶ συνῆν, τὴν πενθερὰν Σελήνην ἐκατόμβαις
ἔλαις ἱλασκόμενος, καὶ τῶν ἐπικρανίων εἰς καὶ
αὐτὸς οἶόμενος γεγονέναι.

Ο δ'

35. Etiam hoc erat vocalium vnum oraculorum.
Interroganti quondam de nuptiis diserte dixit;

Ducito Alexandro natam Lunaque puellam.

Nempe olim rumore sparserat, filiam, quam
habebat, ex Luna sibi natam esse. Lunam
enim amore ipsius captam, quum dormientem
vidisset. Mos scilicet illius, dormientes formosos
amare. Prudentissimus autem ille Rutilianus ni-
hil cunctatus, statim misit ad arcessendam puel-
lam, nuptias celebrauit sexagenarius sponsus, et
cum illa cubuit, placata prius socru Luna, totis
hecatombis, putansque se quoque iam caelestium
vnum esse factum.

36. At

Ὁ δ' ὡς ἅπαξ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ πραγμάτων ἐλάβετο, μείζω αἰὲ προσεπένει, καὶ πάντοτε τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς ἔκασπε χρησιμοφόρος, ταῖς πόλεσι προλέγων, λοιμὰς καὶ πυρκαϊὰς φυλάσσειν, καὶ σεισμὰς, καὶ ἀσφαλῶς βοηθήσειν, ὡς μὴ γένοιτό τι τέτων, αὐτὸς ὑπισχνεῖτο αὐτοῖς. ἓνα δὲ τινα χρησμὸν αὐτόφωνον καὶ αὐτὸν, εἰς ἅπαντα τὰ ἔθνη ἐν τῷ λοιμῷ διεπέμψατο. ἦν δὲ τὸ ἔπος ἐν·

Φοῖβος ἀκερσασκόμες λοιμᾶ νεφέλην ἀπερύκει.
Καὶ τέτο ἦν ἰδεῖν τὸ ἔπος πανταχῶς ἐπὶ τῶν πυλῶν γεγραμμένον, ὡς τῷ λοιμῷ ἀλεξιφάρμακον. τὸ δ' ἐς τ' ἀναντίον τοῖς πλείστοις πρὸςχώρει. κατὰ γάρ τινα τύχην αὐτὰ μάλιστα αἱ οἰκίαι ἐκένωθη-

36. At ille cum semel res Italicas attigisset, maiora semper adinuenit, et per omnes Romani imperii partes misit oraculorum nuntios, praedicens ciuitatibus, pestilentias et incendia ut caueant, et terrae motus: promisitque illis, ne quid tale fiat, valide se adiuturum. Vnum sane oraculum vocale ipsum quoque ad omnes gentes de pestilentia misit: erat autem versiculus vnus:

Inconsus nubem pestis depellit Apollo:

Eratque videre hunc versum vbique inscriptum portis, tanquam depellendae luis remedium. Hoc vero contra plerisque euenit. Forte enim fortuna quadam illae maxime domus exhaustae sunt, quibus

νώθησαν, ἐν αἷς τὸ ἔπος ἐπεγέγραπτο. καὶ μὴ με νομίσης τῆτο λέγειν ὅτι διὰ τὸ ἔπος ἀπώλυντο, ἀλλὰ τύχη τινὶ ἔτως ἐγένετο. τάχα δὲ οἱ πολλοὶ καὶ καταθαρρύντες τῷ σίχῳ, ἡμέλαν, καὶ ῥαθυμάτερον διητῶντο, ἔδεν τῷ χρησμῷ πρὸς τὴν νόσον συντελῆντες, ὡς αὖ ἔχοντες προμαχομένους αὐτῶν τὰς συλλαβάς, καὶ τὸν ἀκέρσεϊκόμην Φοῖβον ἀποτοξεύοντα τὸν λοιμόν.

Πευθῆνας μέντοι ἐν αὐτῇ Ῥώμῃ κατεστήσατο πάνυ πολλὰς τῶν συνωμοτῶν, οἱ τὰς ἐκάστου γνώμας διηγέλλον αὐτῷ, καὶ τὰς ἐρωτήσεις προσηύοντο, καὶ ὧν μάλιστα ἐφίενται· ὡς ἔτοιμον αὐτὸν πρὸς τὰς ἀποκρίσεις, καὶ πρὶν ἤκειν τὰς πεμπομένας, καταλαμβάνεσθαι.

Καὶ

quibus inscriptus fuerat versiculus. Et ne putes me hoc dicere, per ipsum illos versiculum perisse. Quin forte quadam ita factum est. Forte etiam vulgo homines fiducia versiculi, negligentius agebant, omissa victus cura, nihil adiuuantes oraculum contra vim morbi, qui haberent propugnaturas pro se *illius* syllabas, et intonsum Phoebum telis abacturum pestilentiam.

37. Verum etiam exploratores in ipsa Roma multos sane constituerat coniuratorum, qui sententias vniuscuiusque sibi nuntiarent, et ante indicarent interrogationes, quaeque maxime cuperent, vt paratum ad responsiones, iam ante adventum suum missi inuenirent.

38. Et

Καὶ πρὸς μὲν τὰς ἐν τῇ Ἰταλίᾳ ἰο), ταῦτα καὶ τὰ σοιαῦτα προεμηχανᾶτο. τελετὴν τε γάρ τινα συνίσταται, καὶ δαδελχίας, καὶ ἱεροφαντίας, τριῶν ἐξῆς αἰὲ τελεσμένων ἡμερῶν. καὶ ἐν μὲν τῇ πρώτῃ, πρὸ ῥήσις ἦν, ὥσπερ Ἀθήνησι, τοιαύτη· εἴ τις ἄθεος, ἢ Χριστιανὸς, ἢ Ἐπικουρῆος, ἢ καὶ κατάσκοπος τῶν ὑργίων, Φευγέτω· οἱ δὲ πιστεύοντες τῷ θεῷ, τελείσθωσαν τύχῃ τῇ ἀγαθῇ. εἴτ' εὐθύς ἐν ἀρχῇ ἐξέλασις ἐγίνετο. καὶ ὁ μὲν ἡγεῖτο, λέγων, ἔξω Χριστιανός. τὸ δὲ πλῆθος ἅπαν ἐπεφθόγγετο, ἔξω Ἐπικουρείας. εἴτα Λητῆς ἐγίνετο λοχεία, καὶ Ἀπόλ-

38. Et ad res Italicas haec et similia praeparabat. Myſteria etiam quaedam instituit, et facum gestationes, et sacrorum disciplinam, tribus deinceps diebus festo ritu peractis. Ac primo die edicebatur, vt Athenis, in hanc formulam, *Si quis Atheus, aut Christianus, aut Epicureus venerit, orgiorum speculator, fugito: qui autem Deo credunt, initiantur bonis auspiciis!* Deinde statim a principio fiebat exactio. Atque ipse initio dicebat *Foras Christianos!* Multitudo vniuersa subiciebat, *Foras Epicureos!* Tum Latonae agebatur puer-

10. Τὰς ἐν τῇ Ἰτ.] Videtur legendum τὰ ἐν τῇ Ἰταλίᾳ. Neque enim est, quo commodè referatur τὰς. Ita certe interpretatus sum. *Gesner.*

Ἀπόλλωνος γοναί, καὶ Κορωνίδος γάμος, καὶ Ἀσκληπιὸς ἐτίκτετο. ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ Γλύκωνος ἐπιφάνεια καὶ γένεσις τῷ Θεῷ.

Τρίτῃ δὲ ἡμέρᾳ, Ποδαλειρίᾳ τε ἦν καὶ τῆς μητρὸς Ἀλεξάνδρου γάμος. Δαδὶς δὲ ἐκαλεῖτο, καὶ δᾶδες δὲ ἐκαίοντο. καὶ τελευταῖον, Σελήνης καὶ Ἀλεξάνδρου ἔρως, καὶ τικτομένη τῇ Ῥουτιλλιανῇ ἡ γυνή. ἐδαδᾶχει δὲ καὶ ἱεροφάντει ὁ Ἐνδυμίων Ἀλξάνδρος, καὶ ὁ μὲν καθεύδων δῆθεν, κατέκειτο ἐν τῷ μέσῳ. κατήει δὲ ἐπ' αὐτὸν ἐκ τῆς ὀροφῆς ὡς ἐξ ἔρανῃ ἀντὶ τῆς Σελήνης, Ῥουτιλλία τις ὠραιωτάτῃ, τῶν Καίσαρος οἰκονόμων τινὸς γυνή, ὡς ἀληθῶς ἐρῶσα τῷ Ἀλεξάνδρῳ, καὶ ἀντερωμένη ὑπ' αὐτῷ, καὶ ἐν
ὀφθαλ-

puerperium, et Apollinis partus, et Coronidis nuptiae, et nascebatur Aesculapius: altero autem die Glyconis aduentus et natiuitas Dei.

39. Tertio, Podalirii erant et matris Alexandri nuptiae. Dadis (*facularia*) autem illa dies vocabatur, et faces accendebantur. Tandem agebantur Lunae et Alexandri amores, nascentisque vxor Rutiliani. Facem porro gestabat, et praeibat cerimonias alter Endymion, Alexander. Ac ipse quidem dormiens iacebat in medio, descendebat autem ad illum ex tecto tanquam e caelo pro Luna, Rutilia quaedam formosissima, procuratorum Caesaris cuiusdam vxor, vere illa amans Alexandrum, et amata vicissim ab illo, atque in
oculis

ὀφθαλμοῖς τᾷ ἐλεθρίᾳ ἐκείνης ἀνδρὸς, Φιλήμα-
τά τε ἐγίγνετο ἐν τῷ μέσῳ, καὶ περιπλοκαί, εἰ
δὲ μὴ πολλά ἦσαν αἱ δᾶδες, τάχ' ἂν τι καὶ τῶν
ὑπὸ κόλπῃ ἐπράττετο. μετὰ μικρὸν δὲ εἰσῆες
πάλιν ἱεροφαντικῶς ἐσκευασμένος ἐν πολλῇ τῇ
σιωπῇ· καὶ αὐτὸς μὲν ἔλεγε μεγάλη τῇ Φωνῇ,
ἰὴ Γλύκων. ἐπεφθέγγοντο δὲ αὐτῷ ἐπακολου-
θῶντες, Εὐμολπίδα δῆθεν καὶ Κήρυκες τινες
Παφλαγόνες, καρβατίνας ὑποδεδεμένοι, πολ-
λὴν τὴν σκοροδάλμην ἐρυγγάνοντες, ἰὴ Ἀλέ-
ξανδρε.

Πολλάκις δὲ ἐν τῇ δαδᾶχίᾳ καὶ τοῖς μουσικοῖς
σκιρτήμασι γυμνωθεὶς ὁ μὴρὸς αὐτῆς ἐξεπίτη-
δες, χρυσῆς διεφάνη, δέρματος, ὡς εἰκὸς, ἐπὶ
χρυσῷ

oculis miseri illius viri, osculaque intercedebant
in medio, et complexus; si vero minus multae
essent faces, forte etiam quiddam eorum quae
sub veste fieri solent, patratum est. Paruo au-
tem interiecto temporis spatio rursus intrabat, ut
Antistitem cerimoniarum decet, exornatus multo
cum silentio: magnaue voce dicebat, *Io Glycon*.
Succlamabant autem illum secuti, Eumolpidae
nimirum et Ceryces quidam e Paphlagonia, car-
batinis calceati, acrem alii odorem multum ru-
stantes, *Io Alexander*.

40. Saepe autem in illa facum gestatione et
mysticis saltationibus nudatum ipse de industria
femur, aureum apparuit, circumposita, ut pro-
babile

χρύσα περίτεθάντος, καὶ πρὸς τὴν αὐγὴν τῶν
λαμπάδων ἀποσέλβοντος. ὥς τε καὶ γενομένης
ποτὲ ζητήσεως δύο τισὶ τῶν μωροσόφῳ ὑπὲρ
αὐτῆ, εἴτε Πυθαγόρῃ ψυχὴν ἔχοι διὰ τὸν χρυ-
σὸν μηρὸν, εἴτε ἄλλην ὁμοίαν αὐτῇ, καὶ τὴν ζή-
τησιν ταύτην αὐτῷ Ἀλεξάνδρῳ ἐπανειργκόν-
των, ὁ βασιλεὺς Γλύκων χρησμῷ ἔλυσεν τὴν ἀ-
πορίαν·

Πυθαγόρῃ ψυχῇ, ποτὲ μὲν φθίνει, ἄλλο-
τε δ' αὖξει.

Ἡ δὲ προφητεία, δίης Φρενὸς ἐστὶν ἀπορ-
ρώξ.

Καὶ μιν ἐπεμψε πατὴρ ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἐπα-
ρωγόν.

Καὶ πάλιν ἐς Διὸς εἰσι, Διὸς βληθεῖσα κε-
ραυνῷ.

Προ-

babile est, pelle inaurata, et ad lucernarum splen-
dorem refulgente. Itaque exorta aliquando di-
sputatione de illo inter duos stultitiae illius con-
sultos, *utrum Pythagorae animam haberet propter
aureum illud femur, an aliam illius similem?* eam-
que quaestionem ad ipsum Alexandrum referen-
tibus; Glycon rex oraculo dubitationem illam
dissoluit:

*Pythagorae vicibus mens alius perique reditque:
Varis at est animus Ioniali e mente prorago:
Mijus adest iussu patris auxiliator honestis,
Ex redit ad patrem Ioniali fulmine tactus.*

41. Cum

Προλέγων δὲ πᾶσιν ἀπέχεσθαι παιδίᾳ συνουσίας, ὡς ἀσεβεῖς ὄν, αὐτὸς τοιοῦνδε τι ὁ γεννάδας ἐτεχνήσατο. ταῖς γὰρ πόλεσι ταῖς Ποντικαῖς καὶ ταῖς Παφλαγωνικαῖς, ἐπήγγελλε θεοπρόπως πέμπειν ἐς τριετίαν, ὑμνήσοντας παρ' αὐτῶ τὸν θεόν. καὶ ἔδει δοκιμασθέντας, καὶ προκριθέντας τὰς εὐγενεστάτας, καὶ ὠραιότατας, καὶ κάλλει διαφέροντας πεμφθῆναι. οὗς ἐγκλεισάμενος, ὥσπερ ἀργυρωνήτοις ἐχρήτο συγκαθεύδων, καὶ πάντα τρόπον ἐμπαροινῶν. καὶ νόμον δὲ ἐπεποίητο, ὑπὲρ τὰ ἐκτωκαίδεκα ἔτη, μηδένα τῷ αὐτῷ σώματι δεξιῶσθαι, μηδὲ Φιλήματι ἀσπάζεσθαι, ἀλλὰ τοῖς ἄλλοις προτείων τὴν χεῖρα κῦσαι, μόνες τὰς ὠραίους κατε-
Φίλει.

41. Cum pueri concubitu omnibus interdiceret, tanquam re impia, ipse tale quid vir ingeniosus commentus est. Ciuitatibus Ponticis atque Paphlagonicis iniunxit, vt diuini cultus ministros sibi in triennium mitterent, qui laudes Dei apud se canerent: oportebatque probatos ac praelatos caeteris generosissimos quosque, et formosissimos et honestissimos, mitti: quibus inclusis tanquam emtis pecunia sua utebatur, dormiens cum illis et omni genere intemperantis contumeliae in illos vtens. Insuper legem tulerat, ne quis duodeuiginti annis maior inter salutandum complectendumque ipsum oscularetur; verum aliis manum ad osculum cum offerret, so-

Φίλει· καὶ ἐκαλέντο οὗτοι οἱ ἐντὸς τοῦ Φιλήματος.

Τοιαῦτα ἐντρυφῶν τοῖς ἀνοήτοις διετέλει, γυναῖκας τε ἀνέδην διαφθείρων, καὶ παισὶ συνών. καὶ ἦν μέγα καὶ εὐκτὸν ἐκείνῳ, εἴ τις γυναικὶ προσβλέψειεν· εἰ δὲ καὶ Φιλήματος ἀξιώσειεν, ἀθρόαν τὴν ἀγαθὴν τύχην ὥς το ἕκτος εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ εἰσρυσέσθαι· πολλαὶ δὲ καὶ ἡύχουν II) τετκεῖναι παρ' αὐτοῦ, καὶ οἱ ἄνδρες ἐπεμαρτύρουν ὅτι ἀληθῆ λέγουσιν.

Ἐξέ-

los aetate florentes osculabatur: dicebanturque hi *intra osculum esse*.

42. Hunc ad modum stupidis hominibus ad delicias vsque illudebat, corrupendis, prout collibitum esset, mulieribus, et pueris constuprandis. Et magnum erat unicuique atque optabile, si cuius vxorem adspiceret: si vero osculo etiam dignaretur, confertim vt bona fortuna in domum suam influeret, futurum vnusquisque putabat. Multae vero etiam se peperisse ex eo gloriabantur, et vera illas dicere, mariti illis testabantur.

43. Vo-

II. Ἡύχουν] Si ab εὐχομαι formatum esset hoc verbum, ἡύχοντο ex *marg. Ald.* recepissem, quia actiuum εὐχω non est in vsu, nec εὐχέω satis probatum; sed quum sit ab αὐχέω, recte se habet vulgata. Reitz.

Ἐθέλω δέ σοι καὶ διάλογον διηγήσασθαι τῷ
Γλύκωνος, καὶ τῷ Σακέρδωτος, Τιανῷ τινος ἀν-
θρώπου, ὁποῖα τινὸς τὴν σύνεσιν εἴσῃ ἀπὸ τῶν
ἐρωτήσεων. ἀνέγνω δὲ αὐτὸν, χρυσοῖς γραμ-
μασι γεγραμμένον ἐν Τίῳ, ἐν τῇ τῷ Σακέρδω-
τος οἰκίᾳ. εἶπε γάρ μοι, ἔφη, ὦ δέσποτα Γλύ-
κων, τίς εἶ; ἐγὼ ἦδ' ὅς, Ἀσκληπιὸς νέος. ἄλ-
λος παρ' ἐκείνον τὸν πρότερον. πῶς λήγεις; οὐ
θέμις ἀκῆσαι σε τὲτό γε. πόσα δὲ ἡμῖν ἔτη
παραμεινῆς χρησμευδῶν; τρίτον πρὸς τοῖς χι-
λίοις. εἶτα, ποῖ μετασῆσῃ; ἐς Βάντρα καὶ τὴν
ἐκεῖ γῆν. δεῖ γὰρ ἀπολαῦσαι καὶ τὰς βαρβάρους
ἐπιδημίας τῆς ἐμῆς. τὰ δ' ἄλλα χρηστήρια, τὸ
ἐν Διδύμοις; καὶ τὸ ἐν Κλάρῳ, καὶ τὸ ἐν Δελ-
φοῖς,

43. Volo tibi etiam colloquium referre Glyconis et Sacerdotis, Tiansensis cuiusdam hominis, qui quam prudens fuerit, ex interrogationibus discere poteris. Legi autem illud colloquium, aureis literis scriptum in Tio vrbe in domo Sacerdotis. Nempe, *Dic mihi*, inquit, *Domine Glycon, quis es?* Ego, inquit ille, *Aesculapius iunior, diuersus ab illo priore. Quomodo quis?* Non fas est te hoc audire. *Quot vero annos manebis apud nos et dabis responsa?* Tres supra mille annos. *Deinde quo te conferes?* *Bactra*, et ad vicinam regionem: oportet enim barbaros etiam frui mea inter homines peregrinatione. *Oracula vero reliqua, Didymaeum, Clarium, Delphicum, habent progenito-*
rem

Φοῖς, ἔχῃσι τὸν προπάτορα τὸν Ἀπόλλω χρη-
 σμωδῶντα· ἢ ψευδεῖς εἰσιν οἱ νῦν ἐκπίπτοντες
 ἐκεῖ χρησμοί; μὴδὲ τῷτ' ἐθελήσης εἰδέναί, οὐ
 γὰρ θέμις. ἐγὼ δὲ τίς ἔσομαι μετὰ τὸν νῦν
 βίον; κάμηλος, εἴτα ἵππος, εἴτ' ἀνὴρ σοφός,
 καὶ προφήτης ἢ μείων Ἀλεξάνδρου. τοιαῦτα
 μὲν ὁ Γλύκων τῷ Σακέρδωτι διηλέχθη. ἐπὶ
 τέλει δὲ χρησμὸν ἑμμετρον ἐφθέγγετο, εἰδὼς
 αὐτὸν Λεπίδῳ ἐταῖρον ὄντα·

Μὲ πείθῃ Λεπίδῳ· ἐπεὶ οἱ λυγρὸς οἶτος
 ὀπηδεῖ.

Πάνυ γὰρ ἐδεδίει τὸν Ἐπίκρου, ὡς προεῖπον,
 ὥς τινα ἀντίτεχνον, καὶ ἀντισοφιστὴν τῆς μαγ-
 γανείας αὐτῷ.

Ἔνα

*rem meum Apollinem reddentem sibi oracula. Num
 mendacia sunt; quae ibi exeunt oracula? Neque
 hoc scire postules, neque enim fas est. Ego vero
 quid ero post hanc vitam? Camelus, post equus,
 post vir sapiens, et Propheta non minor Alexandro.
 Haec cum Sacerdote Glycon locutus est. In fine
 autem oraculum versu conclusum pronuntiauit,
 cum Lepido sodalem esse sciret:*

Ne Lepido credas, tristis manet exitus illum.

Vehementer enim, ut ante dixi, metuebat Epi-
 curum, tanquam hominem arte sua et sapientia
 praestigias ipsius oppugnantem.

"Ενα γὰρ τινὰ τῶν Ἐπικουρείων τολμήσαντα καὶ διαλέγχειν αὐτὸν ἐπὶ πολλῶν παρόντων, εἰς κίνδυνον ἔμικρον κατέστησεν. ὁ μὲν γὰρ προσελθὼν ἔλεγε μεγάλη τῇ Φωνῇ, Σὺ μέντοι γε, ὦ Ἀλέξανδρε, τὸν δεῖνα Παφλαγὸνα προσαγαγεῖν οἰκέτας αὐτῷ τῷ ἡγεμένῳ τῆς Γαλατίας, τὴν ἐπὶ θανάτῳ ἀνέπεισας, ὡς ἀπεκτονότας τὸν υἱὸν αὐτῷ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ παιδευόμενον, ὁ δὲ νεανίσκος ζῇ, καὶ ἐπανελήλυθε ζῶν μετὰ τὴν τῶν οἰκετῶν ἀπώλειαν, θηρίοις ὑπὸ σὲ παραδοθέντων. τοιοῦτον δὲ τι ἐγγένητο. ἀναπλευσας ὁ νεανίσκος εἰς Αἴγυπτον ἄχρι τῷ Κλύσματος 12), πλοῖον ἀναγομένην, ἐπέισθη καὶ αὐτὸς εἰς

44. Vnum igitur quendam Epicureorum audentem etiam multis praesentibus ipsum confutare, in periculum non paruum adduxit. Ille enim accedens ait magna voce, *At tu, Alexander, Paphlagoni* (quem nominabat) *persuasisti, ut apud Praesidem Gallograeciae postulare servos suos ultimi supplicii, tanquam qui filium suum Alexandreae doctrinae causa versantem interfecissent. Vivit autem adolescens, et saluus rediit post servorum interitum, bestiis a te obiectorum.* Factum vero eiusmodi quid fuerat. Adolescens, qui adverso flumine nauigarat in Aegyptum ad Clysmamque, solvente commodum naui persuaderi sibi

V 3

passus

12. Κλύσματος] Interpretatio nostra et verbis Lucia-

εἰς Ἰνδίαν πλεῦσαι, καὶ περὶ δὴ περ ἐβράδυνεν, οἱ
 δυσυχεῖς ἐκεῖνοι οἰκέται αὐτῶ, οἰηθέντες ἢ ἐν
 τῷ Νείλῳ πλέοντα διεφθάρθαι τὸν νεανίσκον,
 ἢ καὶ ὑπὸ λησῶν, (πολλοὶ δὲ ἦσαν τότε) ἀνη-
 ρῆσθαι, ἐπανῆλθον ἀπαγγέλλοντες αὐτῶ τὸν ἀ-
 Φανισμὸν. εἶτα ὁ χρησμὸς, καὶ ἡ καταδίκη·
 μεθ' ἣν ἐπέστη ὁ νεανίσκος, διηγούμενος τὴν
 ἀποδημίαν. ὁ μὲν ταῦτα ἔλεγεν.

Ὁ δὲ Ἀλεξάνδρος ἀγανακτήσας ἐπὶ τῷ ἐλέγ-
 χῳ, καὶ μὴ Φέρων τοῦ ὀνείδους τὴν ἀλή-
 θειαν, ἐκέλευε τοὺς παρόντας λίθοις βάλλειν
 αὐτόν, ἢ καὶ αὐτοὺς ἀναγκεῖς ἔσσεσθαι, καὶ Ἐ-
 πικῶ-

passus est, ut et ipse nauigaret in Indiam. Cum-
 que cunctaretur, infelices illi serui ipsius, rati
 aut in Nili navigatione periisse adolescentulum,
 aut a latronibus, qui multi tum erant, sublatum,
 redierunt, amissum illum nuntiantes. Tum *se-*
cutum est oraculum, et condemnatio, post quam
 adfuit iuuenis, suam peregrinationem enarrans.
 Haec ille dixit.

45. Alexander vero indigne ferens se redargui,
 veraeque reprehensionis impatiens, iussit, qui
 praesentes erant lapidibus illum petere, alioquin
 ipsos quoque deuoti capitis futuros, eiusque ad-
 iutores

Luciani satisfacere nobis videbatur, constan-
 tique vsui verbi ἀνάγεσθαι quod *soluere*, *na-*
uigationem incipere significat; et Geographi-
 cae nulli obseruationi contradicere. *Gesner.*

πικάρης 13) κληθήσεσθαι. τῶν δὲ βάλλειν ἄρ-
 ξαμένων, Δημόστρατος τις ἐπιδημῶν τῷ Πόντῳ,
 πρῶτος περιχυθεὶς, ἐρρύσατο τῷ θανάτῳ τὸν
 ἄνθρωπον, μικρὸν δὲ καταλευσθέντα, πάν-
 δικαίως. τί γὰρ ἔδει μόνον Φρονεῖν ἐν τοσού-
 τοις μεμνηόσι, καὶ παραπολαῦσαι τῆς Παφλα-
 γόνων μωρίας; καὶ τὰ μὲν κατ' ἐκείνον, τοι-
 αῦτα.

Εἰ δὲ τινι προσκαλεμένων κατὰ τάξιν τῶν
 χρησμῶν (πρὸ μιᾶς δὲ τῆς τοῦ θεοπίττειν ἐγί-
 γνετο,)

iutores vocatum iri. Cum iam lapidare incipe-
 rent, Demostratus aliquis peregrinatus in Ponto,
 circumfusus primum homini, morti illum eripuit,
 cum parum abesset, quin obrueretur lapidibus:
 merito ille quidem. Quid enim referebat solum
 sapere inter tot insanientes, et luere alienam Pa-
 phlagonum stultitiam? Et haec de illo eiusmodi
 erant.

46. Si vero eorum alicui, qui aduocarentur or-
 dine oraculorum (fiebat autem hoc pridie quam
 V 4 respon-

13. Ἐπικάρης] Si constans sit lectio, non du-
 bito, ad ipsam appellationem respexisse vel
 Lucianum, vel ipsum adeo Alexandrum;
 idque expressi, cum ambiguitatem non ferat
 Latinus sermo. Ἐπικάρης proprie esse, qui
 adiuuet oppugnatum ab aliis, obseruat Schol.
 ad Il. B, 130. Gesner.

γνετο,) καὶ ἐρομένε τῷ κήρυκος εἰ θεσπίζοι·
 τῷ δὲ ἀνέειπεν ἐνδοθεν· Ἐς κόρυμβας, ἐκ ἐτι τὸν
 τοιᾶτον ἄτε ζήγη τις ἐδέχετο, ἄτε πυρὸς, ἢ
 ὕδατος ἐκοινώνει, ἀλλ' ἔδει γῆν πρὸ γῆς ἐλαύνε-
 σθαι 14), ὡς ἀσεβῆ, καὶ ἄθεον, καὶ Ἐπικου-
 ρεῖον· ἥπερ ἦν ἡ μεγίστη λοιδορία.

Ἐν γὰρ καὶ γελοιότατον ἐποίησεν ὁ Ἀλέξαν-
 δρος· εὖρων γὰρ τὰς Ἐπικύρε κυρίας δόξας, τὸ
 κήλλισον, ὡς οἶσθα, τῶν βιβλίων, καὶ κεφα-
 λαιωδῶς περιέχον τῆς τᾶνδρος σοφίας τὰ δόγ-
 ματα, κομίσας ἐς τὴν ἀγορὰν μέσσην, ἔκαυσεν
 ἐπὶ ξύλων συκίνων, ὡς δῆθεν αὐτὸν καταφλέ-
 γων,

responderet) atque interrogante praecone, *An re-
 sponderet?* intus diceret: *Ad coruos!* hunc talem
 neque tectum amplius recipiebat, neque ignem
 ei neque aquam impertiebat quisquam; sed coge-
 batur e terra vna vagari ad aliam, tanquam im-
 pius homo, et atheus, et Epicureus, quod qui-
 dem maximum erat conuicium.

47. Vnum ergo maxime ridiculum fecit Ale-
 xander. Cum inuenisset sententias Epicuri prin-
 cipes, pulcherrimum, quod nosti, illius libro-
 rum et capitalem, qui placita sapientiae huius
 viri contineat, in medium forum prolatis ficul-
 neis lignis cremauit, quasi ipsum videlicet exu-
 reret,

14. Ἐλαύνειν] Ἐλαύνειν γῆν, *peruagari ter-
 ram.* Sic infra *Rhet. pr.* c. 5. et *Aelian.* I. 33.
Reitz.

γων, καὶ τὴν σποδὸν εἰς θάλασσαν ἐξέβαλεν, ἔ-
τι καὶ χρησμὸν ἐπιφθεγγάμενος·

Πυρπολέειν κέλομαι δόξας ἀλαοῖο γέροντος·

Οὐκ εἰδὼς ὁ κατάρρατος ὅσων ἀγαθῶν τὸ βι-
βλίον ἐκείνο τοῖς ἐντυχῆσιν αἴτιον γίγνεται, καὶ
ὅσων αὐτοῖς εἰρήνην, καὶ ἀταραξίαν, καὶ ἐλευθε-
ρίαν ἐνεργάζεται, δειμάτων μὲν καὶ Φασμάτων,
καὶ τεράτων ἀπλλάττον, καὶ ἐλπίδων ματαίων,
καὶ περιττῶν ἐπιθυμιῶν· νῦν δὲ καὶ ἀλήθειαν
ἐντιθέν, καὶ καθαῖρον, ὡς ἀληθῶς, τὰς γνώ-
μας, ἔ δαδὶ καὶ ἰοκίλλῃ, καὶ ταῖς τοιαύταις
Φλυαρίαις, ἀλλὰ λόγῳ ὀρθῷ, καὶ ἀληθείᾳ, καὶ
παρρησίᾳ.

Ἐν

reret, et in 'mare abiecit cineres, oraculo ad-
iecto :

Edico decreta senis comburere caeci;

Ignorabat nempe homo execrabilis, quantorum
bonorum liber ille legentibus caussa fiat, quan-
tam in illis pacem, tranquillitatem, libertatem
efficiat, qui a timoribus, et spectris, et prodigiis
non minus, quam a spe vana et non necessariis
cupiditatibus eos liberet; sed intelligentiam et ve-
ritatem inferat, et vere mentes purget non face,
aut squilla, et nugis similibus, sed recta ratione,
et veritate, et libertate.

Ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις, ἔν τι καὶ μέγιστον τόλμη-
μα τῷ μιᾷ ἄνδρὸς ἄκρον· Ἐχὼν γὰρ οὐ μι-
κρὸν ἐπίβασιν ἐπὶ τὰ βασίλεια, καὶ τὴν αὐλήν,
καὶ τὸν Ῥετιλιανὸν εὐδοκιμῶντα [πάροδον, 15)]
διαπέρπεται χρησμὸν τῷ ἐν Γερμανίᾳ πολέμου
ἀημά-

48. Inter reliqua vero vnum quoddam et au-
dacissimum facinus impuri hominis audi. Cum
aditus faciles haberet ad Regiam atque aulam, et
Rutilianum gratia florentem, mittit ad illum ora-
culum vigente bello Germanico, cum Diuus
Mar-

15. Πάροδον] Adparet et *Gesnerum* hoc voca-
bulum cum *Iensio* eiectum velle, quod in
versione id non attigerit; nec ego ingererem,
si abesse a pluribus viderem. Posses autem
παρόδιον legere, ac vertere: *habens Rutilia-
num adiutorem*. pro *fulcra* enim columnae,
ex *Plat.* Dom. *Kuhn.* ad *Polluc.* VI. S. 121.
adfert, vncinis tamen inclusi vt suspectum.
Alioqui cum πάροδος significet carmen quod
chorus primus in theatro canebat, vt *prolo-
gus* tam de oratore ipso quam de sermone ac-
cipitur: ita possis et πάροδος vtrovis more
accipere, et cogitare an *Rutilianus* non item
hic dicatur *praecentor* Alexandri, qui prae-
stigiatori suo praeludat ac populum alliciat?
Sed totum παρόδον eiicere, quam nimis ar-
gutari malo. Si vero probare possem, id
introduc-torem significare, omnino retinerem.
Reitz.

αἰκμάζοντος· ὅτε θεὸς Μάρκος ἤδη ταῖς Μαρμο-
μάνοις καὶ Κκαδοῖς συνεπλέκετο. ἤξιε δὲ ὁ χρη-
σμὸς δύο λέοντας ἐμβληθῆναι ζῶντας ἐς τὸν
Ἰστρον μετὰ πολλῶν ἀρωμάτων, καὶ θυσιῶν μεγα-
λοπρεπῶν. ἀμεινον δὲ αὐτῶν εἰπεῖν τὸν χρησμόν.

Ἐς δίνας Ἰστροιοδηκετῆος ποταμοῦ,

Ἐμβάλλειν μέλομαι δοιᾶς Κυβέλης θερά-
ποντας,

Θήρας ἀρετρεφείας· καὶ ὅσα τρέφει Ἰνδι-
κὸς ἀγρ

Ἀνθεα, καὶ βοτάνας εὐώδεις· αὐτίκα δ'
ἔσται

Νίκη, καὶ μέγα κῦδος, αἶψ' εἰρήνη ἔρα-
τεινῃ.

Γενομένων δὲ τούτων, ὡς προσέταξε, τὰς μὲν
λέοντας, ἐκνηξαμένους ἐς τὴν πολεμίαν, οἱ Βάρ-
βαροι

Marcus iam Marcomannis et Quadis esset implici-
tus. Postulabat autem illud oraculum Leones
duo coniici viuos in Istrum multis cum aromatis,
et sacrificiis magnificis. Sed melius est ipsum po-
nere oraculum:

Istri vorticibus, lapsis diuinitus undis,

Praecipitare duos Cybeles, edico, ministros

Montibus. eductos: et, quos alit Indicus aer

Floras, atque herbas fragranzes, euenietque

Mox victoria, maxima gloria, paxque benigna.

Facis autem hisce vti iusserat, leones cum in ho-
sticum enataissent, lignis confecere barbari, vti
canes

βαροι ξύλοις κατεργάσαντο, ὥς τινας κύνας, ἢ λύκους ξενικούς. αὐτίκα δὲ τὸ μέγιστον τραῦμα τοῖς ἡμετέροις ἐγένετο, δισμυρίων περ σχεδὸν ἀθρόων ἀπολομένων. εἶτα ἠκολέθησε τὰ περὶ Ἀκυληϊαν γενόμενα, καὶ ἡ παρὰ μικρὸν τῆς πόλεως ἐκείνης ἄλωσις. ὁ δὲ, πρὸς τὸ ἀποβεβηκὸς τὴν Δελφικὴν ἐκείνην ἀπολογία, καὶ τὸν τῷ Κροίσῳ χρησμὸν ψυχρῶς παρῆγε, νίκην μὲν γὰρ προειπεῖν τὸν θεόν, μὴ μέντοι δηλῶσαι, Ῥωμαίων ἢ τῶν πολεμίων.

Ἦδη δὲ πολλῶν ἐπιρρῶντων, καὶ τῆς πόλεως αὐτῶν θλιβομένης ὑπὸ τῷ πλήθους τῶν ἐπὶ τὸ χρηστήριον ἀφικνεμένων, καὶ τὰ ἐπιτήδεια διαρκῆ μὴ ἐχέσης, ἐπινοεῖ τὰς νυκτερινὰς καλεμέ-

νες

canes quosdam, aut lupos peregrinos: statimque maximum vulnus nostri accipere, vicies mille fere vno loco amissis. Deinde confuta sunt ea, quae ad Aquileiam contigere, vrbisque illa pene capta. At ille ad euentum *excusandum*, Delphicam illam defensionem, et Croesi oraculum frigide protulit, victoriam nempe praedixisse Deum, neque tamen declarasse, Romanorumne ea esset an hostium?

49. Iam vero confluentibus multis, ipsaque vrbe pressa a multitudine venientium ad oraculum, nec satis rerum necessariarum habente, oracula excogitat, quae nocturna vocaret. Sumtis enim

νες χρησμές. λαμβάνων γὰρ τὰ βιβλία, ἐπεκοιμᾶτο, ὡς ἔφασκεν αὐτοῖς, καὶ ὡς ὄναρ παρὰ τοῦ θεοῦ ἀκούων ἀπεκρίνετο, οὐ μέντοι σαφεῖς τοὺς πολλούς, ἀλλὰ καὶ ἀμφιβόλους, καὶ τεταραγμένους, καὶ μάλιστα εἴ ποτε θεάσαιτο περιεργότερον τὸ βιβλίον κατεσφραγισμένον. ἔ γὰρ παρακινδυνεύων τὸ ἐπελθόν ἄλλως ὑπέγραφε, χρησμοῖς πρέπον καὶ τὸ τοιᾶτον οἶόμενος· καὶ ἦσαν τινες ἐξηγηταὶ ἐπὶ τῷ καθύμενοι, καὶ μισθὸς ἐκ ὀλίγης ἐκλέγοντες παρὰ τῶν τὰς τοιᾶντας χρησμές ἀπολαμβάνόντων ἐπὶ τῇ ἐξηγήσει καὶ διαλύσει αὐτῶν. καὶ τῷτο αὐτῶν τὸ ἔργον ὑπόμισθον ἦν. ἐτέλεον γὰρ οἱ ἐξηγηταὶ τῷ Ἀλεξάνδρῳ τάλαντον Ἀττικὸν ἑκάτερος.

Ἐνίο-

enim libris, incubabat, prout dicebat, et quasi per quietem audita a Deo respondebat *oracula*, non tamen aperta pleraque, sed ambigua et perturbata; in primis si quando videret curiosius obsignatum libellum. Periculum enim *aperiendi* non subiens, quidquid in mentem veniret, subscribebat temere, oraculis illud quoque convenire ratus. Et erant constituti ad hoc ipsum interpretes, qui mercedes non tenues acciperent, interpretationis et explicationis causa, ab his, quibus talia oracula reddita fuerant. Hoc quoque illorum opus tributarium erat: pendebant enim interpretes Alexandro talentum unusquisque Atticum.

50. In-

Ἐνίοτε δὲ, μήτε ἐρομένε τινός, μήτε πνευ-
 Φθέντος, ἀλλ' ἄδὲ ὅλως ὄντος, ἐχρησμάδου
 πρὸς ἐκπληξιν τῶν ἀνοήτων, οἷον καὶ τὸτο·

Δίξεαι ὅς τις σὴν ἀλοχον μάλα πάγχυ λε-
 ληθώς

Καλλυγένησαν ὑπὲρ λεχέων σαλάγει κατὰ
 δῶμα;

Δῆλος πρωτογενής, τῷ δὴ σύ γε πάντα
 πέποιθας.

Ὡπίεις γὰρ ἐκείνον, ὃδ' αὖθις σὴν παρὰ
 κοιτίν;

Ἀντίδοσιν ταύτην ὑβρεως ἰδίας ἀποτίνων.

Ἀλλ' ἐπὶ σοὶ δὴ Φάρμακ' ἀπ' αὐτῶν λυγρὰ
 τέτυκται,

Ὡς μήτ' εἰσαίρις, μήτ' εἰσορέας ἀ ποιῶσιν.

Εὐερέ-

50. Interdum vero, licet neque interrogaret
 quisquam, neque missus esset, quin neque o-
 mnino esset, (ad quem pertineret oraculum) ora-
 cula fundebat ad stuporem hominum insipientium:
 quale est hoc quoque:

Scire cupisne tuam quis nuptam, Calligeniam,
 In stratis furtim subigit tecto sub herili?

Servus Protogenes, is, cui tuae omnia credis.

Is tibi quod dederat, dat ei rursus tua coniux,

Vindictam is repetit factis pro turpibus istam.

Tristitia iamque tibi per utrosque venena parata,

Vt neque quae faciunt videas, nec ea audias
 auris.

Ad

Εὐρήσεις, δὲ κάτω ὑπὸ σῶ λέχει ἀγγέθι
τοίχῃ,

Πρὸς κεφαλῆς· καὶ σὴ θεράπαινα σύνειδε
Καλυψώ.

Τίς ἐκ αὐτῶν Δημόκριτος διατεράχθη, ἀκῆσας ἐνό-
ματα, καὶ τόπας ἀκριβῶς; εἴτα μετ' ὀλίγον
κατέπτυσεν αὐτὸν, συνεῖς τὴν ἐπίνοιαν αὐτῶν;

Ἀλλὰ καὶ βαρβάρους πολλάκις ἔχρησεν, εἴ τις
τῇ πατρίᾳ ἔροιτο Φωνῇ Συρισί, ἢ Κελτικί, οὐ
ῥαδίως ἐξευρίσκων τινὰς ἐπιδημῶντας ὁμοεθνῆς
τοῖς δεδωκόσι. διὰ τῆτο καὶ πολὺς ἐν μέσῳ
χρόνος ἦν τῆς τε δόσεως τῶν βιβλίων, καὶ τῆς
χρησιμότητος, ὡς ἐν τοσούτῳ κατὰ σχολὴν λύνον-
τό τε οἱ χρησμοὶ 16) ἀσφαλῶς, καὶ εὐρίσκοιν-

το

Ad murum inuenies haec, ex supposita cubili

Ad caput: est horum tua conscia serua Calypso.

Quis non Democritus confundatur auditis nomi-
nibus accurate et locis, ac deinde paullo post non
despuat intellectum illorum contentum?

51. Verum respondit saepe etiam barbaris, si
quis patria lingua interrogaret, Syriace aut Cel-
tice, non facile inueniens commorantes in vrbe
eiusdem gentis, cuius essent, qui darent *libellos*.
Propterea et multum temporis intercedebat inter
datos libellos, et ipsa oracula, vt interea per o-
tium soluerentur libelli secure, inuenirenturque

qui

16. Λύνοντο = χρησμοὶ] Λύειν χρησμούς est
inter-

το οἱ ἐρμηνεύσαι δυνάμενοι ἕκαστα, οἷος καὶ ὁ τῷ
Σκύθῃ δοθεὶς χρησμός ἦν.

Μόρφι 17) ἐβάργαλις εἰς σκιὴν χνέγχιναρακ
λείψει Φάος.

• Ἄλλως

qui interpretari possent singula. Quale etiam fuit
oraculum Scythae datum:

*Morphi ebargulis Cbuenchicranc morietur at
alter.*

52. Rur-

interpretari oracula. Sed hac de re hic sermo non est, verum de resignandis caute, et iterum obsignandis libellis eorum, qui oracula poscerent. Itaque χρησμός accipio illos libellos, s. tabellas, in quibus subscribendum erat interrogationi oraculum. Ita paullo post χρησμοὶ ὀκτώ sunt quæstiones, siue petitiones oraculorum octo. *Gesner.*

17. Μόρφι] Vestigia quaedam linguae Scythicae vid. in *Wachteri Glossario Germanico*. Vel in specimine, quod prædiit Lipsiae an. 1727. in præf §. XIV. *Mori marusa* mare mortuum, quod *mor* iis erat *mare*, et *maruv*, *mori*. *mork*, mors. Sed rimari per tempus non licet; quia non confido omnia explorari posse; tantum tamen forsitan adparebit, credo, mortem alicui prædici hoc carmine, nec plane desperarem ex Persica lingua et Cimbricae reliquiis pleraque eruere. *Reitz.*

"Ἄλλως πάλιν, ἔτε παρόντι, ἔτε ὅλως τινὶ ὄντι ἔφη ἄνευ μέτρως, ἀναστρέφειν ὀπίσω. ὁ γὰρ πέμψας σε, τέθνηκεν ὑπὸ τῷ γείτονος Διοκλέως τήμερον, ληστῶν προσελθόντων Μάνγως, καὶ Κέλερος, καὶ Βουβάλου, οἳ καὶ ἤδη δεδενταὶ ληφθέντες.

Ὀλίγως δὲ καὶ τῶν ἐμοὶ δοθέντων ἀκουσον. ἐρομένω γάρ με, εἰ Φαλακρὸς ἐστὶν Ἀλέξανδρος; καὶ κατασημηναμένω περιέργως, καὶ προφανῶς, ὑπογράφεται χρησμὸς νυκτερήσιος,

Σαβαρδαλάχως μάλαχ Ἄττις ἄλλος ἦν.

Καὶ πάλιν ἐμῷ ἐρομένῳ ἐν δύο βιβλίοις διαφόροις τὴν αὐτὴν ἐρώτησιν, πόθεν ἦν Ὀμηρος ὁ ποιητής; ἐπ' ἄλλου καὶ ἄλλου ὀνόματος, τῷ ἐτέρῳ

52. Rurfus neque praesenti, neque omnino viventi cuiquam dixit extra versum, *Retro abi: qui enim te misit, interfectus est a Diocle vicino hodie, aecedentibus latronibus Mango, et Celere, et Bubalo, qui etiam capti iam sunt et vincti.*

53. Pauca etiam eorum quae reddita mihi sunt, audi. Interrogante me, *An calvus sit Alexander?* et curiose obliquante atque manifeste, subscribitur nocturnum oraculum

Sabardalachu malach Attis alius erat.

Rurfus, cum duobus libris interrogassem diuersis, et sub nominibus diuersis, interrogationem eandem, *Cuias Homerus Poeta fuisset?* alteri sub-

Luc. Op. T. IV.

X

scri-

ἐτέρω μὲν ὑπέγραψεν, ἑξαπατηθεὶς ὑπὸ τῷ ἑμῷ
νεανίσκῳ· ἐρωτηθεὶς γὰρ ἐφ' ὃ, τι ἦκε, θερά-
πειαν, ἔφη, αἰτήσων πρὸς οὐδύνην πλευρᾷ·

Κυτμίδι σε χρίσθαι κέλεμαι, δροσίην τε
καὶ Λητῆς.

Τῷ δὲ ἐτέρω, ἐπειδὴ καὶ τῷτο ἡκηκόει, ὡς ἐρο-
μένῃ τῷ πέμψαντος, εἴτε μοι πλεῦσαι ἐπ' Ἰτα-
λίαν, εἴτε πεζοπορεῖσαι λῶον; ἀπεκρίνατο εἰδέν
πρὸς τὸν "Ομηρον·

Μὴ σύ γε πλωμέναι, πεζὴν δὲ κατ' οἶμον
ὁδεύε.

Πολλὰ γὰρ τοιαῦτα καὶ αὐτὸς ἐπεμηχανήσαί
μην αὐτῷ· οἷον καὶ ἐκεῖνο. μίαν ἐρώτησιν ἐπε-
ρωτήσας, ἐπέγραψα τῷ βιβλίῳ κατὰ τὸ ἔθος
τῷ

scripsit, deceptus a meo puero, qui quaerenti,
Cuius rei causa veniret? responderat, petiit su-
rationem ad dolorem lateris: ab hoc igitur indu-
ctus, scripsit:

Cytmide te iubeo ac Latonae voribus ungi.
Alteri autem, cum et hoc audisset, interrogare
etiam qui mitteret, nauigare melius esset in Asia
Iam; an pedestre iter facere? respondit nihil ad
Homerum:

Nauibus ire caue, pedibus sed iter peragendum.

54. Multa enim in eo genere et ipse illi machina-
tus sum, ut illud quoque. Vnam modo quaestio-
nem cum rogarem, inscripsi libro ex consuetudi-
ne:

τῷ δαῖνος χρησμοὶ ὁκτῶ, ψευδάμενός τι ὄνομα,
καὶ τὰς ὁκτῶ δραχμας, καὶ τὸ γινόμενον ἔτι
πρὸς ταύταις πέμψας· ὃ δὲ πιστεύσας τῇ ἀπο-
πομπῇ τῷ μισθῷ, καὶ τῇ ἐπιγραφῇ τῷ βιβλίῳ,
πρὸς μίαν ἐρώτησιν (ἦν δὲ αὕτη· πότε ἀλώσε-
ται μαγγανεύων Ἀλεξάνδρος;) ὁκτῶ μοι χρη-
σμός ἐπέμψεν, ἕτε γῆς, Φασιν, ἕτε ἔρανοῦ
ἀπτόμενος, ἀνστήτας δὲ καὶ δυσνοήτας ἅπαν-
τας. ἅπερ ὕστερον αἰσθόμενος, καὶ ὅτι Ῥετιλ-
λιανὸν ἐγὼ ἀπέτρεπον τῷ γάμῳ, καὶ τῷ πάντῃ
προσκαταθαίταῖς τῷ χρηστηρίῳ ἐλπίσιν, ἐμίσει,
ὥς τὸ εἶκος, καὶ ἔχθισον ἠγάπητο· καὶ ποτε περὶ
ἐμῆ ἐρομένη τῷ Ῥετιλλιανῷ, ἔφη·

Νυκτι-

ne: *Illius* (ponebam fictum nomen) *oracula octo*,
et drachmas octo, quodque insuper efficitur, mi-
fi. At ille mercedi missae credens, et inscriptioni
libelli, ad vnam quaestionem, erat autem haec:
Quando deprehenderetur ut praestigiator Alexander?
octo mihi responsa misit, quae neque terram,
aiunt, neque caelum tangerent, sensu carentia
autem et difficilia vniuersa. Quae postea cum
sensisset, et illud quoque, dehortatum me esse
Rutilianum a nuptiis, et ne nimis intentus esset
spei ab oraculo ostensae, oderat me, ut facile est
ad existimandum, et inimicissimum sibi putabat:
interrogantique aliquando de me Rutiliano re-
spondebat:

Νυκτιπλάνοις δάροις χάρει, κοίταις τε
δυσάγνοις.

Καὶ ὅλως ἔχθιστος εἰκότως ἦν ἐγὼ· καὶ περὶ δὲ
ἐσελθόντα με εἰς τὴν πόλιν ἤσθετο, καὶ ἔμα-
θεν ὡς ἐκεῖνος εἶην ὁ Λακιανὸς (ἐπηγόμην δὲ καὶ
στρατιώτας δύο, λογχοφόρον καὶ κοντοφόρον,
παρὰ τῇ ἡγεμένῃ τῆς Καππαδοκίας, Φίλα τότε
ὄντος, λαβὼν, ὡς με παραπέμψαιαν μέχρι πρὸς
τὴν θάλατταν) αὐτίκα μετασέλλεται δεξιῶς
πάνυ, καὶ μετὰ πολλῆς φιλοφροσύνης. ἐλθὼν
δὲ ἐγὼ καταλαμβάνω πολλὰς περὶ αὐτόν· συν-
επηγόμην δὲ καὶ τὰς στρατιώτας τύχῃ τινὶ ἀγα-
θῇ. καὶ ὁ μὲν πρῆτεινέ μοι κῦσαι τὴν δεξιάν,
ὥσπερ εἰώθει τοῖς πολλοῖς, ἐγὼ δὲ πρὸς Φύς
ὡς

Noctiuago gaudet coitu incestoque cubili.

55. Et in summa insensissimum merito sibi me
habuit. Cumque sensisset in urbem me ingres-
sum, et didicisset me illum esse Lucianum (ad-
duxeram autem mecum milites duo, hastatum et
contarium, quos a praefide Cappadociae, qui
amicus tum erat, acceperam, qui me ad mare
usque deducerent) statim inuitari me iubet de-
xtre sane et cum multa humanitatis significatione.
Adueniens ego multos cum illo deprehendo, ad-
duxeram autem mecum bona fortuna mea, mili-
tes. Et ille protendit mihi osculandam manum,
ut solebat vulgo: at ego applicito ore tanquam
ad

ὡς Φηλῶν, δῆγματι χρησῶ 18) πάνυ μικρῶ
δεῖν χολῇν αὐτῷ ἐποίησα τὴν χεῖρα. οἱ μὲν ἔν
παρόντες, ἀγχεί με καὶ παίειν ἐπειρῶντο, ὡς
ἰερόσυλοι. καὶ πρότερον ἔτι ἀγανακτήσαντες
ἔτι Ἀλεξάνδρον αὐτόν, ἀλλὰ μὴ προφήτην
προσεῖπον· ὃ δὲ πάνυ γεννικῶς καρτερήσας, κα-
τέπαυέ τε αὐτὰς, καὶ ὑπισχνεῖτο τιθασσόν με
ἐκδίως ἀποφανεῖν, καὶ δείξειν τὴν Γλύκωνος ἀ-
ρετὴν, ὅτι καὶ τὰς πάνυ τραχυνομένους Φίλους
ὑπεργάζετο, καὶ μετασησάμενος ἅπαντας, ἐδι-
καιολογεῖτο πρὸς μὲ, λέγων· πάνυ με εἰδέναι
καὶ τὰ ὑπ' ἐμῶ· Ρατιλλιανῶ συμβεβλημένα·
καὶ

ad osculum, praeclaro morsu tantum non clau-
dam feci viro manum. Praesentes ergo angere
me et pulsare tentabant, pro sacrilego, iam prius
irati quod Alexandri ipsum nomine non Prophe-
tae salutaueram. Ille vero generosa illud patien-
tia sustinens, et ipsos sedauit, promisitque se man-
suetum facile me redditurum, et vim Glyconis
ostensurum, qui valde asperos ad amicitiam ad-
duceret. Tum arbitris remotis, mecum expo-
stulat, dicens: *Me sibi omnino notum, et quid Ra-*

X 3

tiliano

18. Δῆγματι χρησῶ] Bene monuerat Solan.
conferendum infra *Sympos.* Inuenies enim
ibi c. 4. χρησῶ τραύματι similiter dictum
de magno vulnere, vel potius *opportuno*, i. e.
quali et quo loco voluit is qui intulit. *Reitz.*

καὶ τί παθὼν, ταῦτά με εἰργάσσω, δυνάμενος
 ὑπ' ἐμῆ ἐπὶ μέγα προαχθῆναι παρ' αὐτῶς καὶ γὰρ
 ἄσμενος ἤδη ἐδεχόμην τὴν Φιλοφροσύνην ταύ-
 την, ὁρῶν οἱ κινδύνους καθεισῆμιν· καὶ μετ' ὀλί-
 γον προήλθον Φίλος γεγενημένος. καὶ τῆτο, οὐ
 μικρὸν θαῦμα τοῖς ὁρῶσιν ἔδοξεν, ἔτω μοι ῥα-
 δίας γενομένης μεταβολῆς.

Εἵτα δὴ με ἐκπλεῖν προαρχμένον, ξένια, καὶ
 δῶρα πολλὰ πέμψας (μόνος δὲ σὺν τῷ Ξενο-
 φῶντι ἔτυχον ἐπιδημῶν, τὸν πατέρα καὶ τοὺς
 ἑμᾶς ἐς Ἀμασριν πρὸς κεκομΦῶς) ὑπισχνεῖται
 καὶ πλοῖον αὐτὸς παρέξειν καὶ ἐρέτας τὰς ἀπά-
 ξοντας· καὶ γὰρ μὲν ὥμην ἀπλῆν τι εἶναι, καὶ δε-
 ξιόν. ἐπεὶ δὲ κατὰ μέσον τὸν πόρον ἐγγετόμην,
 δακρύ-

*ziliano auctor fuerim: et, qua de caussa, inquit,
 haec mihi fecisti, cum possis a me in magnum gra-
 dum apud ipsum prouebi? Hic ego lubens iam il-
 lam humanitatem accepi, videns quo in periculo
 constitissem; ac paullo post prodii factus illi ami-
 cus. Idque miraculum videbatur non paruum
 videntibus, ita facili circa me mutatione facta.*

56. Postea cum inde nauigare vellem, xenii
 muneribusque multis missis; (solus autem cum
 Xenophonte iter faciebam, patrem et meos Ama-
 strim praemisera) promittit etiam nauim se prae-
 biturum et remiges, qui me abducerent. Ac
 simpliciter illum et dextre facere ista putabam
 equidem. Cum vero medio in traiectu effem,
 flentem

δακρύνοντα ἐριῶν τὸν κυβερνήτην, καὶ τοῖς ναυ-
ταῖς τι ἀντιλέγοντα, ἐκ ἀγαθὰς εἶχον περὶ τῶν
μελλόντων τὰς ἐλπίδας. ἦν δὲ αὐτοῖς ἐπεσαλ-
μένον ὑπὸ τῷ Ἀλεξάνδρῳ, ἀραμένους εἶψαι ἡμᾶς
εἰς τὴν θάλασσαν· ὅπερ εἰ ἐγγεγένητο, ξυδίως
αὐτῷ ἐπεπολέμητο τὰ πρὸς ἐμὲ. ἀλλὰ δακρύνων
ἐκεῖνος ἐπεισε καὶ τὰς συνναύτας μὴδεὶν δεινὸν ἡ-
μᾶς ἐργάσασθαι· καὶ πρὸς ἐμὲ εἶπεν, "Ετη ἐξή-
κοντα, ὡς ἑρᾶς, ἀνεπίληπτον βίον καὶ ὅσιον
προβεβιωκώς, ἐκ ἂν βελοίμην ἐν τῷ τῆς ἡ-
λικίας καὶ γυναικα καὶ τέκνα ἔχων, μίαναι Φά-
νω τὰς χεῖρας· δηλῶν ἐφ' ὅπερ ἡμᾶς ἀνείλη-
φει, καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου προστεταγ-
μένα.

Κατά-

flentem videns gubernatorem, et nautis aliqua
in re contradicentem, non multum boni de his,
quae futura essent, sperabam. Erat autem illis
ab Alexandro praeceptum, uti arreptos nos in
mare praecipitarent: quod si factum esset, facile
contra me debellatum erat. Sed ille lacrimis suis
reliquis etiam nautis persuasit, ne quid durum
in nos consulerent; atque ad me, sexaginta an-
nos, inquit, ut vides, irreprehensam et sanctam
vitam cum vixerim, nolim hac aetate, qui coniugem
habeam et liberos, caede maculare manus: indicans,
quo nos consilio recepisset, et quae sibi essent
mandata ab Alexandro.

Καταθρόμενος δὲ ἡμᾶς ἐν Αἰγιαλοῖς, ὧν καὶ ὁ
καλὸς Ὅμηρος 19) μᾶνῃται, ὀπίσω ἀπῆλαι-
νεν. ἔνθα ἐγὼ παραπλέοντας εὐρὺν Βοσπορα-
νὴς τινὰς πρέσβεις, παρ' Εὐπάτορος τῆ βασι-
λεύως εἰς τὴν Βιθυνίαν ἀπλέοντας ἐπὶ κομιδῇ τῆς
ἐπετείης συντάξεως, καὶ διηγησάμενος αὐτοῖς τὸν
περισσάντα ἡμᾶς κίνδυνον, καὶ θεξιδῶς αὐτῶν τυ-
χῶν, ἀναληφθεὶς ἐς τὸ πλοῖον, διασωζομαι ἐς
τὴν Ἀμαθριν, παρὰ τοσῶτον ἐλθὼν ἀποθανεῖν.
τὸν τεῦθεν καὶ αὐτὸς ἐπεκορυσσόμην αὐτῇ, καὶ
πάντα κάλων ἐνέγκαν, ἀμύνασθαι βεβλόμενος, καὶ
πρὸ

57. Cum autem exposuisset nos Aegialis, quo-
rum etiam pulcher Homerus meminit, retro na-
vigarent. Ibi ego praeternavigantes cum inue-
nissem Bosporanos quosdam legatos, ab Eupatore
Rege abeuntes in Bithyniam ut annum tributum
afferrent, atque enarraissem illis impendens nobis
periculum, beneuolusque illos nactus, et rece-
ptus in nauim, Amastrim saluus peruenio, cum
in propinquum adeo mortis discrimen adductus
fuissem. Hinc et ipse in illum concitatus, o-
mnem funem, *aiunt*, mouebam, vlcisci homi-
nem

19. Καλὸς Ὅμηρος.] Pulchrum nominat Ho-
merum, ut Sappho poetriam pulchram vo-
care solebat Socrates apud *Maximum Tyrium*,
diff. 8, p. 99, *Dauis*. διὰ τὴν ὥραν τῶν με-
λῶν, καὶ τοὶ μικρὰν οὖσαν καὶ μέλαιναν,
Gesner.

πρὸ τῆς ἐπιβελῆς ἤδη μισῶν αὐτόν, καὶ ἔχθρ-
 σον ἡγόμενος διὰ τὴν τῷ τρόπῳ μιανίαν, καὶ
 πρὸς τὴν κατηγορίαν ὠρμήμην, πολλὰς συναγω-
 νισὰς ἔχων, καὶ μάλιστα τὰς ἀπὸ Τιμοκράτους
 τῷ Ἡρακλεώτῃ Φιλοσόφῳ· ἀλλ' ὁ τότε ἡγού-
 μενος Βιθυνίας καὶ τῷ Πόντῳ, αὐτὸς ἐπέσχα-
 μονοναχί ικετεύων καὶ ἀντιβολῶν πύσασθαι.
 διὰ γὰρ τὴν πρὸς Ῥατυλλιανὸν εὐνοίαν, μὴ ἂν
 δύνασθαι, καὶ εἰ Φανερώς λάβοι ἀδικεῖντα, κα-
 λάσαι αὐτόν. ἔτω μὲν ἀνεκτόπην τῆς ὀρμῆς,
 καὶ ἀνεπαυόμην, ἐκ ἐν δέοντι θρασυνόμενος ἐφ'
 ἔτω δικαστῶ διακειμένῃ.

Ἐκεῖνο δὲ πῶς ἔ' μέγα ἐν τοῖς ἄλλοις τὸ τὸλ-
 μημα τῷ Ἀλεξάνδρῃ, τὸ αἰτῆσαι παρὰ τῷ αὐ-
 τοκρά-

nem cupiens, quem et ante insidias iam odissem,
 et infensissimum propter morum impuritatem ha-
 berem: iamque accusationem meditabar, subseri-
 ptos habens multos, praesertim philosophos e
 schola Timocratis Heracleotae. Sed qui tum Bi-
 thyniam et Pontum regebat, impediit ipse, tan-
 tum non supplicans obsecransque uti quiescerem.
 Se enim propter amicitiam Rutiliani, non posse,
 manifestis in criminibus licet deprehensum, sup-
 plicio afficere. Itaque ab impetu repulsus ac-
 quievi, intempestive audax sub iudice sic affecto
 futurus.

58. Illa vero nonne magna in reliquis audacia
 Alexandri, quod petiit ab Imperatore, nomen

τοῦ κράτορος μετωνομασθῆναι τὸ Ἀβώνε τείχος
καὶ Ἰωνόπολιν κληθῆναι, καὶ νόμισμα καπνὸν
ἐγκυβαραγμένον, τῇ μὲν τῷ Γλύκωνος, κατὰ
θάτερα δὲ Ἀλεξάνδρου, στέμματα 20) τε τοῦ
πάπτε Ἀσκληπιῶ, καὶ τὴν ἄρκην ἐκείνην τοῦ
πατρομήτορος τῷ Παρσέως ἔχοντες;

Προειπὼν δὲ διὰ χρησμῶ περὶ ἑαυτοῦ, ὅτι
ζῆσον εἴματα αὐτῷ ἔτη πενήτηκοντα καὶ ἑκα-
τὸν, εἴτα κεραυνῷ βληθέντα ἀποθανεῖν, οἰκτι-

54

mutari Aboni castro, eamque urbem Ionopolin
vocari: et quod novus nummus percussus est,
hinc Glyconis imaginem habens, ab altera vero
parte Alexandri, coronam aui sui gerentis, Ae-
sculapii, et falcem illam materni progenitoris sui
Persei?

59. Cum vero praedixisset reddito de se ora-
culo, vitam sibi fato attributam annorum quin-
quaginta et centum, deinde fulminis ictu se mo-
ritu-

20. Στέμματα] Non occurrebat, quod po-
tius σεμμάτων nomine intelligerem, quam
corona laurea, quam, ab Apolline forte pa-
tre suo acceptam, tribuit illi Festus sub ti-
tulo: *In insula*. p. 189. Ed. *Amstel.* Et mox
ipse noster τὸ ἱεροφαντικὸν καὶ προφητι-
κὸν στέμμα nominat, quo σεφανῶσθαι vo-
lebant successores Alexandri huius. Sic apud
Aristoph. *Plut.* 39. Φαῖβος ἔλασεν ἐν τῶν
σεμμάτων. *Gesner.*

σω τέλει, εἰδὲ ἐβδραμήκοντα ἔτη γεγονώς, ἀπέ-
θανεν, ὡς Ποδολεῖρις υἱός, διασπείς τὸν πό-
δα μέχρι τῆς βεβῶνος, καὶ σκωλήκων ζέσας,
ὅτε περ καὶ ἐφωράθη Φαλακρὸς ὢν, παρέχων
τοῖς ἰατροῖς ἐπιβρέχειν αὐτῷ τὴν κεφαλὴν διὰ
τὴν ὀδύνην· ὃ ἐκ αὐτῆς ποιῆσαι ἐδύναντο, μὴ οὐ-
χὲν τῆς Φαρμάκης ἀφηρημένης.

Τοιοῦτο τέλος τῆς Ἀλεξάνδρου τραγωδίας, καὶ
αὕτη τῆς παντὸς δράματος ἡ καταστροφὴ ἐγένε-
το· ὡς εἰκάζειν προνοίας τινὸς τὸ τοιοῦτο, εἰ
καὶ κατὰ τύχην συνέβη. ἔδει δὲ καὶ τὸν ἐπιτά-
φιον 21) αὐτῷ ἄξιον γενέσθαι τῆς βίης, καὶ ἀ-
γῶνας.

riturum: miserrimo fine, annos nondum septua-
ginta natus, periit, ut filius Podalirii, putrefa-
cto ad inguen usque pede, et scatens vermibus:
quo tempore etiam caluus esse deprehensus est,
dum praeterea propter dolorem medicis caput per-
fundendum, quod nisi ablato ficticio capillamen-
to facere non poterant.

60. Ille finis tragoediae Alexandri, haec to-
tius fabulae conuersio fuit, ut coniecere quis pos-
sit, a quadam hoc providentia fuisse, etsi forte
tantum fortuna euenerit. Oportebat autem et-
iam parentari ei prout ista vita dignum erat, et
certa-

21. Τὸν ἐπιτάφιον] Quia Latinis *epitaphium*
neutro genere efferri solet, credent etiam
tirones τὸ ἐπιτάφιον scribendum. Sed ma-
sculi-

γινῶν τινα συστήσασθαι ὑπὲρ τῶν χρησθησῶντων
 συνωμοστῶν, καὶ γοήτων, ὅσοι κορυφαῖοι ἦσαν,
 ἀρελθόντων ἐπὶ διακτητὴν τὸν Ῥητιλιανόν, τί-
 να χρὴ προκριθῆναι αὐτῶν, καὶ διαδάξασθαι τὸ
 μαντεῖον, καὶ σεφανωθῆναι τῶν ἱεροφαντικῶν
 καὶ προφητικῶν σέμματι ἦν δὲ ἐν αὐτοῖς καὶ
 Παῦτος ἰατρός τὴν τέχνην, πολιώδης 22) ὧν
 ἔτε

certamen institui pro oraculo *obtinendo*, cum con-
 iuratorum praestigiatorumque principes ad Ruti-
 lianum arbitrum venirent, quis ipsorum praelatus
 reliquis fuscipere deberet oraculum, coronarique
 sacerdotali illa et prophetica corona. Erat inter
 illos etiam Paetus arte Medicus, cuius, (iam fere
 canus)

sculino genere Graeci utuntur, quia intelli-
 gitur ὀγών. Vid. Bos. de Ellipsis 8. Sed
 et λόγος intelligitur alibi. Vid. Ed. p. 81.
Reitz.

22. Πολιώδης] Etsi nescio qua auctoritate *Sal-*
murienfis Ed. id exhibeat ab omnibus priscis
 Edd. recedens, quae πολίτης habent; ta-
 men eius lectionem retinere malui quam
 πολίτης restituere, quod ad sensum nihili est.
 Medicum enim senem hic denotari ex statim
 sequentibus aequae ac praecedentibus patet,
 et sic iam *Erasmus* legisse verosimile est, qui
 canus vertit. Deest πολιώδης in Lexicis vul-
 garibus, sed habet *Sierb.* vnum eius exem-
 plum. *Reitz.*

ἔτε ἰατρῶν πρέποντα, ἔτε πολιῶν ἀνδρὶ ταῦτα ποιῶν. ἀλλ' ὁ ἀγωνοθέτης Ῥετιλιανὸς, ἀσε-
Φανώτους αὐτὰς ἀπέπεμψε, αὐτῷ τὴν προ-
φητεῖαν φυλάττων μετὰ τὴν ἐντεῦθεν ἀπαλ-
λαγὴν.

Ταῦτα, ὦ Φιλότης, ὀλίγα ἐκ πολλῶν δείγ-
ματος ἕνεκα γράψαι ἤξιῶσα, καὶ σοὶ μὲν χαρι-
ζόμενος ἀνδρὶ ἑταίρῳ, καὶ Φίλῳ, καὶ ὃν ἐγὼ
πάντων μάλιστα θαυμάσας ἔχω, ἐπὶ τε σο-
φίᾳ, καὶ τῷ πρὸς ἀλήθειαν ἔρωτι, καὶ τρόπῳ
πραότητι, καὶ ἐπιεικείᾳ, καὶ γαλήνῃ βίᾳ, καὶ
δεξιότητι πρὸς τὰς συνόντας. τὸ πλεόν δὲ, ἔ-
περ καὶ σοὶ ἡδίων, Ἐπικέρῳ τιμωρῶν, ἀνδρὶ ὡς
ἀληθῶς ἱερῷ, καὶ θεσπεσίῳ τὴν φύσιν, καὶ μό-
νω

canus) qui quod neque medicum deceret, ne-
que canum hominem, hac in re egit. Sed prae-
ses huius certaminis Rutilianus, non coronatos
remitit, Prophetae munus illi, postquam hinc
discesserat, adhuc servans.

61. Haec, amice, pauca de multis scribere
speciminis causa volui, partim quidem tibi gra-
tificatus, sodali, et amico, quemque ego ma-
xime admiror, cum propter sapientiam et verita-
tis amorem, et mores mansuetos, tum propter
aequitatem, et vitae tranquillitatem, dexterita-
temque in convivio: partim vero Epicuri vici-
scendi causa, viri vere sancti, et diuino ingenio;
quique

νω μετ' ἀληθείας τὰ καλὰ ἐγνώκοτι, καὶ παρα-
 δεδωκότι, καὶ ἐλευθερωτῇ τῶν ὁμιλησάντων αὐ-
 τῷ γενομένῳ. οἶμαι δὲ, ὅτι καὶ τοῖς ἐντυχᾶσι,
 χρήσιμόν τι ἔχειν δόξει ἡ γραφή, τὰ μὲν διεξε-
 λήγχεσα, τὰ δὲ ἐν ταῖς τῶν εὐ Φρονάντων γνώ-
 μαις βεβαιῶσι.

quique solus cum veritate quae pulchra sunt co-
 gnouerit, tradideritque, liberatorque auditorum
 suorum factus sit. Puto vero *aliis* etiam quā in-
 ciderint, vtile quiddam continere visum iri hanc
 scriptionem, quae alia quidem refellat, alia vero
 in bene sentientium animis confirmet.

Περὶ ὀρχήσεως.

ΛΥΚ. **Ε**πεὶ τοίνυν, ὦ Κράτων, δεινὴν τινὰ
 ταύτην κατηγορίαν ἐκ πολλῶ, οἶμαι,
 παρεσκευασμένος κατηγορήκας, ὀρχήσεών τε,
 καὶ αὐτῆς ὀρχησικῆς, καὶ προσέτι ἡμῶν γε τῶν
 χαίρον-

De Saltatione.

LYC. **Q**uandoquidem ergo, Crato, grauem
 hanc accusationem, olim, puto, ad
 eam paratus, protulisti saltationum et ipsius sal-
 tandi artis, et nostrum insuper, qui tali specta-
 cule

χειρόντων τῇ τοιαύτῃ θεᾷ, ὡς ἐπὶ Φαῦλῳ καὶ
 γυναικίῳ πράγματι μεγάλην σπεδὴν ποιημέ-
 νων, ἄκιστον ὅσον τῷ ὀρθῷ διημάρτηκας, καὶ ὡς
 λήληθας σεαυτὸν, τῷ μεγίστῳ τῶν ἐν τῷ βίῳ
 ἀγαθῶν κατηγορῶν. καὶ συγγνώμη σοι, εἰ ἐξ
 ἀρχῆς βίῳ ἀνχηρῶ συζῶν, καὶ μόνον τὸ σκλη-
 ρὸν ἀγαθὸν ἡγούμενος, ὑπ' ἀπειρίας αὐτῶν, κατ-
 ηγορίας ἄξια εἶναι νενόμικας.

ΚΡΑΤ. Ἀνὴρ δέ τις ὢν, ὧ λῶςσε, καὶ ταῦ-
 τα, παιδείᾳ σύντροφος, καὶ φιλοσοφίᾳ τὰ μέ-
 τρια ὁμιληκῶς, ἀφόμενος, ὧ Λυκίνε, τῷ περὶ
 τὰ βελτίῳ σπεδάζειν, καὶ τοῖς παλαιοῖς συνεῖ-
 ναι, κάθησαι καταυλόμενος, θηλυδρίαν ἄνθρω-
 πόν ὄρῳ, ἐσθῆσι μαλακαῖς, καὶ ἄσμασιν ἀχο-
 λάσοις

cūlo gaudemus, vt qui in vili et muliebri nego-
 tio magnum studium adhibeamus: audi iam;
 quantum a recta via aberres, et quam imprudens
 maximum in vita bonum accuses. Et ignoscen-
 dum tibi, si ab initio inde tristi vitae generi ad-
 fretus; et, quod durum est, solum bonum esse
 iudicans, prae ignorantia earum rerum, dignas
 adculpatione putasti.

2. CRATO. Tu vero quis vir es, o bone, is-
 que eruditioni innutritus, et cum philosophia ver-
 satus mediocriter, qui relicto optimarum rerum
 studio, et antiquorum consuetudine, sedens ti-
 blis mulcendum te praebeas, effeminatum spe-
 cians hominem, molli vestitu, et lascivis canticis deli-

λάσοις ἐναβρυνόμενον, καὶ μμημέμενον ἐρωτικὰ γυναικα τῶν πάλας, τὰς μαχλοτάτας Φαίδρας καὶ Παρθενόπας, καὶ Ῥοδόπας τινὰς, καὶ ταῦτα πάντα ὑπὸ κρέμασι, καὶ τερετίσμασι, καὶ ποδῶν κτύπῳ καταγελάσα ὡς ἀληθῶς πράγματα, καὶ ἤκιστα ἐλευθέρῳ ἀνδρὶ, καὶ οἷῳ σοὶ πρέποντα· ὥς ἐγωγε πυθόμενος ὡς ἐπὶ τοιαύτῃ θεᾷ σχολάζοις, εἴ ἡδέσθην μόνον ὑπὲρ σῆ, ἀλλὰ καὶ ἡνιάσθην, εἰ Πλάτωνος καὶ Χρυσίππου καὶ Ἀριστοτέλους ἐκλαθόμενος, κέθισαι, τὰ ὁμοιαπεπονθὼς τοῖς τὰ ὦτα πτερῶ κνωμένοις· καὶ ταῦτα, μυρίων ἄλλων ὄντων ἀκασμάτων καὶ θεαμάτων σπαδαίων, εἰ τέτων τις δέοιτο τῶν κυκλικῶν
αὐλη-

delicatum, et amatorias imitantem ex antiquitate mulierculas, libidinofissimas, Phaedras, et Parthenopas, Rhodopas quasdam: et haec omnia ad pulsationes, et frequentamenta, et pedum (*scamillorumque*) strepitus, quae res oppido ridiculae, et minime virum liberalem et tui similem decentes. Itaque ipse ego cum audirem tali te spectaculo vacare, non erubui modo vicem tuam, sed moleste tuli, si Platonis, et Chrysippi, et Aristotelis oblitus sed eas, iis similis, qui pinula aures titillant: idque cum sexcentae sint honestae aurium et oculorum voluptates, si quis illos in circulis tibicines desideret, et qui ad citharam

αὐλητῶν, καὶ τῶν κιθάρα τὰ ἔννομα 1) προσα-
δόντων, καὶ μάλιστα τῆς σεμνῆς τραγωδίας, καὶ
τῆς Φαιδροτάτης κωμῳδίας, ἅπερ καὶ ἐναγώνια
εἶναι ἡξίωται.

Πολλῆς ἔν, ὦ γενναῖε, τῆς ἀπολογίας σοι δεή-
σει πρὸς τὰς πεπαιδευμένους, εἰ βέλει μὴ παν-
τάπασιν ἐκκυκρίσθαι, καὶ τῆς τῶν σπεκταίων ἀ-
γέλης ἐξεληλάσθαι. καίτοι τότε ἄμεινον ἐκείνῳ
ἔστιν, οἶμαι, ἀρνήσει τὸ πᾶν ἰάσασθαι, καὶ μηδὲ
τὴν ἀρχὴν ὁμολογεῖν τι τοιῶτον παρανενομῆ-
σθαι σοι. πρὸς δὲ τὰ πῖον, ὅρα ὅπως μὴ λά-
θης ἡμῶν ἐξ ἀνδρὸς τῆ παλαιᾶ, Λυδῇ τις ἢ Βάκ-

Χη

tharam legitimis modos accinunt; illa praefertim
gravis tragoedia, et comoedia hilaris, quae et-
iam certaminum publicorum materia esse merue-
runt.

3. Quare longa tibi, o generose, defensione
opus erit apud eruditos, si elici non omnino ve-
lis, et ab honestis viris segregari. Quamquam
illud, puto, optimum erit, negatione totum hoc
sanare, neque fateri omnino tale quidpiam ab-
te peccatum esse. In futurum quidem vide, ne
inscientibus nobis ex viro, qui olim fueras, Ly-
da

2. Τὰ ἔννομα] Τὰ ἔννομα sunt cantica con-
cinna, quae ad modum canuntur. contra,
ἄνομα. νόμος enim, quando de re musica
sermo est, modum denotat. Ros.

Luc. Op. T. IV.

Y

χρη γινόμενος. ὅπερ ἔσόν ἂν ἐγὼ λήμα εἴη μόνον,
ἀλλὰ καὶ ἡμῶν, εἰ μὴ σε κατὰ τὸν Ὀδυσσεὺς τῷ
λωτῷ ἀποσπᾶσαντες, ἐπὶ τὰς συνήθεις διατρι-
βάς ἐπανάξομεν, πρὶν λάθης τελέως ὑπὸ τῶν
ἐν τῷ θεάτρῳ σειρήνων κατεσχημένος. καί τοι
ἐνείναι μὲν, τοῖς ὡσίμοις ἐπεβλέπον, καὶ διὰ
τῶντα κηροῦ ἐδέησε πρὸς τὴν παραπλουν αὐτῶν.
σύ δὲ καὶ δι' ὀφθαλμῶν ἑοικας ὅλος δεδουλω-
σθαι.

ΛΥΚΙ. Παπῶ, ὦ Κράτα, καὶ κατὰ τὸν
τινα ἔλυσας ἐφ' ἡμᾶς τὸν σάυτ' ἑὸν. ὅπλῃ
τόγῃ παράδειγμα τὴν τῶν Λωτοφάγων καὶ Σει-
ρήνων εἰκόνα, πάντῃ ἀνομοιοτάτην μοι δοκεῖς εἰ-
ρημέναι, ὣν πέπονθα. παρ' ὅσον τοῖς μάλιστα
λωτῷ

da quaedam aut Baccha factus sis: quod quidem
non tuum solius crimen fuerit, sed etiam nostrum,
nisi te Vlyssis instar a loto abstractum ad consueta
studia prius reducerimus, quam non sentiens ab
illis in theatro Sirenibus occupetis. Quamquam
illae solis insidiabantur auribus, propter quod cera
opus erat, ut quis praeternaigeret: at tu etiam
per oculos omnino in servitutem videris redactus.

4. LYCI. Vah, Crato, quam asperum in nos
laxasti cenam tuam. Veruntamen exemplum
illud, illam Lotophagorum et Sirenium, imagi-
nem, usque quique dissimilem eorum protulisse
mihi videris, quae mihi accidunt: in quantum
his

καὶ τῶν ἑταίρων, καὶ τῶν Σιρόνηων ἀκασκασινι,
 ὅλεθρον ἔσται τῇς γῆς, καὶ τῆς ἀνθρώπων
 πρὸς τὴν ἡδονὴν πα-
 ραποδοῦν ἡδὺν πεφηνέναι, καὶ τέλος ἀγαθὸν ἀ-
 ναβάναι. τὸ δὲ παρ' εἰς λήθην τῶν οἰκιστῶν, ὅς εἰς
 ἀφροσύνην τοῦ κατ' ἐμαυτὸν περιήγαγον, ἀλλ' εἰ
 χρηστὸν ἀκούσαντα εἰπὲν, μακρὸν πινυτώτε-
 ρον, καὶ πλεον ἐν τῇ βίῳ διορατικώτερος, ἐκ τοῦ
 θανάτου οὐκ ἐκπαρτήληται. μάλλον δὲ τὸ τῷ Ο-
 ρήτῳ κυρτὸ εἰπὲν καλόν, ὅτι ὁ τοῦτο ἰδὼν τὰ
 ἐξ ἑαυτοῦ.

καὶ τῶν ἑταίρων, καὶ τῶν Σιρόνηων ἀκασκασινι,

ΚΡΑΤ. Ἡρακλῆς, ὦ Λυκῆς, οἶα πέσονθας,
 ὅς εἰς ἀφροσύνην ἐπ' αὐτοῖς, ἀλλὰ καὶ σεμνυνάμε-

νος

his qui Latum gustauerant, quique audierant
 Sircas interitus, tanquam praemium esus il-
 lius, auditionisque propositum erat; mihi vero,
 praeterquam quod voluptas multo, suavior, visa
 est, etiam finis auenit, bonus. Neque enim in
 oblivionem, aerum, domesticarum, neque igno-
 rantiam mei ipsius incidi; sed, si absque cunctatio-
 ne dicendum est, multum prudentior et perspi-
 cax, ad negotia vitae ex theatro redii. Quin
 Homeri illud dicere fas est, qui vidit illud spe-
 cularum.

Dactylus in patrias lapsus pervenit ad oras.

ΚΡΑΤ. Ἡρακλῆς, Λυκίη, quid tibi est, quem
 adeo non pudeat harum rerum, ut tibi etiam pla-

νῶ ἔοικας. τὸ γὰρ δεινότατον τῆτό ἐστιν, ὅτι
μηδὲ ἰάσεως τινὰ ὑμῖν ὑποφαίνεται ἐλπίδα, ἐ-
παινῶν τολμῶν τὰ ἔτις αἰσχροί, καὶ κατὰ-
πτυσά.

ΛΤΚ. Εἰπέ μοι, ὦ Κράτων, ταυτί δὲ περὶ
ἄρχησεως, καὶ τῶν ἐν τῷ θεάτρῳ γενομένων
ἰδὼν, πολλάκις αὐτὸς ἐπιτιμᾷς, ἡ ἀπαράτος ὢν
τῷ θεάματός, ὅμως αἰσχρὸν αὐτὸ καὶ παρὰ πτυ-
σον, ὡς φῆς, νομίζεις; εἰ μὲν γὰρ εἶδες 2), εἰ
ἴσῃ ἡμῖν καὶ σὺ γεγάνησαι· εἰ δὲ μὴ, ὅρα μὴ αἰ-
λογος ἡ ἐπιτίμησις εἶναι σε δόξη, καὶ θρασυτεία,
κατηγορεῖντος, ὧν ἀγνοεῖς. ΚΡΑΤ. Ἐτι γὰρ

τῆτό
cere iis videre. Grauiissimum enim hoc est, quod
neque curationis ullam nobis spem ostendis, qui
laudare audeas turpia adeo ac despuenda.

5. LYC. Dic mihi, Crato, istane de falsatione
atque his, quae in theatro sunt, reprehendia,
cum saepe ea videris; aut spectaculum nunquam
a te vsurpatum tamen turpe et despuendum, ut
ais, arbitrare? Si enim vidisti, nobis exaequa-
tus es: sin minus; vide, ne irrationabilis repre-
hensio tua esse videatur, et audax, qui quae
nescis, ea tamen accuses. CRAT. Nempe illud
scilicet

2. Εἰ μὲν γὰρ εἶδες] Pato hic dilemmate uti
Lucianum. Aut vidisti, aut non vidisti spe-
tacula. Si illud, non est, quod nobis ob-
iicias, idem enim fecisti; si hoc, parum
idoneus es iudex. Gesner.

τὸ μοι τὲ λατρεῖν ἢ εἰ βαθεῖ τάτω πύγωνι,
 καὶ πολὺ τῇ κόμῃ, καθῆσθαι μέσον ἐν ταῖς γυ-
 ναιαῖς, καὶ τοῖς μεμνημένοις ἐκείναις θεαταῖς; κρο-
 τᾶντά τε προσέτι, καὶ ἐπαίνες ἀπρεπεστάτους
 ἐπιβρωῶντα, ἐλέθρων τινὶ ἀνθρώπῳ εἰς ἄδεν δάον
 κατακλωμένῳ; ΛΥΚ. Σύγνωνε σὲ ταῦτα,
 ὦ Κράτων· εἰ δέ μοι πεπρωμένης ποτὲ, καὶ ὅσον
 ποίραξ ἐνέκει πάρασχεις ἐαυτὸν, ἀναπετάσας
 τὰς ὀφθαλμούς, εὖ σῶα, ὡς ἐκ ἀνάσχοιο ἀν-
 μὴ ἐχλὶ πρὸ τῶν ἄλλων θάαν ἐν ἐπιτηδείῳ κα-
 ταλαμβάνων· ὅθεν καὶ ὄψει ἀκριβῶς, καὶ ἀκρί-
 σῃ ἅπαντα. ΚΡΑΤ. Μὴ ὥραιοισιν ἄρα ἰκοίμην,
 εἴ τι τοιᾶτον ἀνασχοίμην ποτὲ, ἐς' ἃν δασυὺς τε
 εἴην τὰ σκέλη, καὶ τὸ γένειον ἀπαράτλιτος, ὡς
 νῦν

adhuc mihi supererat, cum proluxa istac barba,
 et cano capillo sedere medium inter mulierculas,
 et spectatores furiosis similes, plaudentem insu-
 per, et laudes indecentissimas inclamantem per-
 dito alicui homini, praeter deorum se frangenti.
 LYC. Ignoscendum tibi, Crato. Si vero mihi
 obsecutus aliquando, vel experimenti causa te
 ades ad spectandum, et oculos aperias: bene noui,
 te nihil intermissurum, quo ante alios spectacu-
 lum idoneo loco occupes, unde et videas accu-
 rate omnia, atque audias. CRAT. Male vero
 peream, si quid tale unquam sustineam, quam
 diu quidem hirsuta crura habuero, et mentum

νὺν γε καὶ σὲ ἤδη ἐλεῶ, τολῶς ἡμῖν ἐμβιβασ-
χουμένον.

ΛΤΚ. Βάλει ἔν' ἀφείμενος, ὧς ἐτάριε, τῶν
βλασφημιῶν τέτων, ἀκῶσά μιν τι περὶ ὀρχη-
σεως λέγοντος, καὶ τῶν ἐν αὐτῇ καλῶν, καὶ ὡς
ἔτερπνῃ μόνον, ἀλλὰ καὶ ὠφελιμῶς ἐστὶ τοῖς
θεωμένοις, καὶ ὅσα παιδεύει, καὶ ὅσα διδάσκει,
καὶ ὡς ῥυθμίζει τῶν ὀρώντων τὰς ψυχὰς, καλῶς
ἰσοῖς θεάμασιν ἐγγυμνάζουσα, καὶ ἀρτίστοις ἀκου-
σμασιν ἐνδιατρίβουσα, καὶ κοινὸν τῇ ψυχῇ καὶ
σώματι κάλλος ἐπιδεικνυμένη, τὸ γὰρ καὶ με-
τὰ μουσικῆς καὶ ῥυθμοῦ, ταῦτα πάντα πύκνῃ,
ἔφ' ὅγος ἂν αὐτῆς, ἀλλ' ἐπαινος ἂν εἴη. ΚΡΑΤ.
Ἐποῖ.

non vulsum: itaque tui me iam miseret, plane
bacchico furore correpti.

6. LYC. Vis igitur, amice, omnibus maledictis
hisce, audire me de saltatione aliquid dicentem,
et quae in illa bona infint, et quam non ad de-
lectationem modo pertineat, sed utilis etiam sit
spectantibus, et quot ad res instituat, et quae
doceat, quamque in ordinem redigat spectantium
animos, dum pulcherrimis illos in spectaculis
exercet, et optimis in rebus audiendis continet,
et communem quandam animi atque corporis
pulchritudinem ostendit. Quod enim etiam cum
musica et rhythmo facit haec omniaque non re-
prehensio illius, sed laus fuerit. ΚΡΑΤ. Mihi
quidem

Ἐμοὶ μὲν εἰ πάνυ σχολὴ μεμηνότος ἀνθρώπου
ἐκροᾶσθαι, τὴν νόσον τὴν αὐτῷ ἐπαίνδυντος, αὐ-
τὸς δέ, εἰ βῆλει, λῆρὲν τίνα κατασκευάσασαί με, ἐν
τοίμῳ Φιλίκῃν ταύτην λειτρυγίαν ὁπδῆναι, καὶ
παρασχεῖν τὰ ὦτα, καὶ αὐτὸς ἀπὸ παρακλυσ-
τῶν Φαύλων δυνάμενος, ὥς ἡδὴ αἰὼν πῆσσαι ὁδοῖ
καὶ λέγῃ ὅποσα ἐθέλοις, ὡς μὴ δὲ ἀκούοντός τινος.

ΑΓΓΚ. Εὐγε, ὦ Κράτωρ, καὶ τάττε εἰδὲς
μὴν βέλεις. εἴσῃ γὰρ κατ' ὁλόγον εἰ λῆρος ἐπὶ
ναῖσσι δόξῃ καὶ λοχθισόμεναί καὶ πρῶτον ἔτι
εἰδὲν πάνυ ἡγνομεναι μοι, δοκεῖς, ὥς εἰς νεώτε-
ρον τὸ τῆς δεξιότητος ἐπιτηδεύμα τάττοισθα, καὶ
χθές καὶ πρῶτον ἀρξάμενον, οἷον κατὰ τὰς πρῶ-
τας ()

παύτο-

quidem non omnino otium est, ad furiosum ho-
minem audiendum, qui morbum laudet suum.
Interea tu si velis nugis me tuis perfundere, pa-
ratus sum hoc tibi amici ministerium subire, et
præbere aures, qui sine cera etiam tanquam non
auditas transmittere res nauci possim. Itaque
iam silentium tibi præbebo, et dic quidquid vo-
lueris, quasi nemo plane audiret.

7. LYC. Bene sane, Crato, hoc maxime pe-
tebam. Scies enim paullo post, num nugae tibi,
quae dicturus sum, videantur. Ac primo qui-
dem illud omnino videris mihi ignorare, quam
non recens sit hoc saltandi studium, neque heri
aut nudius tertius coeperit, verbi causa proge-
nitorum nostrorum aetate, eorumque, qui ho-

πάτορας ἡμῶν, ἢ τὰς ἐκείνων, ἀλλ' οἳ γὰρ τὰ
ληθέσατα ὀρχήσεως πέρι γενεαλογῶντες, ἅμα
τῇ πρώτῃ γενέσει τῶν ὅλων Φαῖεν ἂν σοι καὶ
ὄρχησιν ἀναΦῦναι, τῶν ἀρχαίων ἐκείνῳ Ἐξῶτι
συνανάΦανείσαν. ἡ γὰρ χορεία τῶν ἀστέρων, καὶ
ἡ πρὸς τὰς ἀπλανεῖς τῶν πλανήτων συμπλοκή,
καὶ εὐρυθμός αὐτῶν κοινωνία, καὶ εὐτακτος ἁρ-
μονία, τῆς πρωτογόνῃς ὀρχήσεως δεῖγματα ἔσι.
κατ' ὀλίγον δὲ αὐξανομένη, καὶ τῆς πρὸς τὸ
βελτίον ἀεὶ προσθήκης τυγχάνουσα, νῦν ἔοικεν
ἐς τὸ ἀκρότατον ἀποτετελεῖσθαι, καὶ γεγενῆ-
σθαι ποικίλον τι, καὶ παναεμόνιον, καὶ παλῶ-
μασον ἀγαθόν.

Πρῶτον δὲ Φασι Ῥεάν ἡσθεῖσαν τῇ τέχνῃ, ἐν
Φρυγίᾳ μὲν τὰς Κορύβαντας, ἐν Κρήτῃ δὲ τοὺς

Κερή-
tum fuerunt maiores; sed qui verissimas tibi salta-
tionis origines enarrant, illi cum primo omnium
ortu natam tibi dixerint, quippe quae cum anti-
quo illo Amore simul in conspectum prodierit.
Etenim illa astrorum chorea, planetarum illa ad
inerrantes coniunctio, et concinna illorum com-
munio, et ordinatus ille concentus, primigeniae
illius saltationis documenta sunt. Cum autem
paullatim creuetit, et accessionem subinde in me-
lius nacta sit, iam ad summum videtur perfecta,
et euasisse varium quoddam, et consentiens vni-
dique, et musarum plurium bonum.

8. Primum autem dicunt Rheam, delectatam
arte, in Phrygia Corybantes, Curetes autem in
Creta,

Κρητὰς ὀρχεῖσθαι κελεύσαι, καὶ ἃ τὰ μέτρια
 ἰώνατο τῆς τέχνης αὐτῶν. οἱ γὰρ περιορχάμε-
 νοι διεσώσαντο αὐτῇ τὸν Δία, ὥστε καὶ σῶσρα
 εἰκότως ἂν ὁ Ζεὺς ὀφείλαιν ὁμολογοῖν αὐτοῖς,
 ἐκφυγὼν διὰ τὴν αὐτῶν ὀρχησιν τὰς πατρῴας
 ῥόδοντας· ἐν ὅπλοις δὲ αὐτῶν ἡ ὀρχησις ἦν, τὰ
 ξίφη μεταξὺ κροτάντων πρὸς τὰς ἑσπείδας, καὶ
 πηδῶντων ἐνθεόν τι, καὶ πολεμικὴν. μετὰ δὲ,
 Κρητῶν οἱ κράτιστοι ἐνεργῶς ἐπιτηδεύσαντες αὐ-
 τὸ, ἄριστοι ὀρχησαὶ ἐγένοντο, ἔχι οἱ ἰδιῶται
 μόνον, ἀλλὰ καὶ οἱ βασιλικώτεροι, καὶ πρω-
 τεύειν ἀξιῶντες. ὃ γὰρ Ὅμηρος τὸν Μηριόνην
 ἐκ αἰσχύναι βελομένου, ἀλλὰ κοσμησαί, ὀρχη-
 σήν

Creta, saltare iussisse, nec mediocrem retulit ar-
 tis illorum fructum. Illi enim circum saltando
 Iouem illi seruarunt, vt credibile sit etiam Io-
 vem fateri, se salutis suae illis praemia debere,
 qui saltationis illorum beneficio dentes patris sui
 effugerit. Armata autem fuit illorum saltatio,
 qui interim gladios incuterent clypeis, et tan-
 quam diuinitus immisso furore bellico insultarent.
 Postea vero Cretensum fortissimi quique, ope-
 roso studio hoc agentes, saltatores optimi facti
 sunt, neque de plebe modo homines et priuati,
 sed regibus proximi, et qui ad primatum adspi-
 rarent. Homerus enim Merionen non contume-
 liosa nota afficere volens, sed ornare, saltatorem

ζην προσεΐπε, καὶ ἔτως ἄρα ἐπίσημος ἦν, καὶ
 γνώριμος ἅπασιν ἐπὶ τῇ ὀρχησικῇ, ὥς ἐχ' οἱ
 Ἕλληνες μόνον ταῦτα ἠπίσαντο περὶ αὐτῶ, ἀλ-
 λὰ καὶ οἱ Τρῶες αὐτοὶ, καί τοι πολέμιοι ὄντες.
 ἑώρων γάρ, οἶμαί, καὶ τὴν ἐν τῷ πολεμῆν αὐ-
 τῷ καφότητα, καὶ εὐρυθυμίαν, ἣν ἐξ ὀρχήσεως
 ἐκέντητο. Φησὶ δὲ τὰ ἔπη ὧδέ πως.

Μηρίων, τάχα κεν σε καὶ ὀρχηστὴν περὶ
 ὄντα,

Ἐγὼς ἔμην κατέπαυσα.

καὶ ὅμως οὐ κατέπαυσεν αὐτόν. ἄτε γὰρ ἡσκη-
 μένος ἐν τῇ ὀρχησικῇ, ῥαδίως οἶμαί διεδίδρασκε
 τὰς ἐπ' αὐτόν ἀφέσεις τῶν ἀκοντίων.

Πολλὰς

appellavit. Et ita sane insignis erat et notus o-
 mnibus hac arte, ut non Graeci solum haec de
 illo scirent, sed Troiani quoque, licet hostes.
 Videbant enim, puto, etiam ipsius agilitatem
 in pugna, et concinnam mobilitatem, quam sal-
 tatione sibi parauerat. Ita autem fere versus di-
 cunt:

*Merione quamquam saltator maximus audir,
 Ista tamen forsitan mea te confecerit hasta:*

Et tamen non confecit illum. Tanquam enim
 exercitatus saltandi arte, facile puto effugit emissa
 in ipsum iacula.

9. Mul-

Πολλὰς δὲ καὶ ἄλλας τῶν ἡρώων εἰπεῖν ἔχων τοῖς αὐτοῖς ἐγγεγυμνασμένους, καὶ τέχνην τὸ πρᾶγμα πεπονημένους, ἱκανὸν ἡγάμαί τὸν Νεοπτόλεμον, Ἀχιλλέως μὲν παῖδα ὄντα, παῖν δὲ διαπρέψαντα ἐπὶ τῇ ὀρχησικῇ, καὶ εἶδος τὸ κάλλισον αὐτῇ προστεθεικότα, Πυρρείχιον ἀπ' αὐτῆς κεκλημένον. καὶ ὁ Ἀχιλλεύς ταῦτα ὑπὲρ τῆ παιδὸς πυνθανόμενος, μᾶλλον ἔχαλρεν, οἶμαι, ἢ ἐπὶ τῷ κάλλει, καὶ τῇ ἄλλῃ ἀλλοίᾳ αὐτοῦ. Τοιγαρὲν τὴν Ἰάσον τέρας ἀνάλωτον ἔσται ἡ κείνου ὀρχησικὴ καθεύλα καὶ εἰς ἑδάφος κατέβη ἔργε.

Λακεδαιμόνιοι μὲν, ἄριστοι Ἑλλήνων εἶναι δοκῶντες, παρὰ Πολυδεύκους, καὶ Κάφορος καρνατίζεν μεθόντες (ὀρχήσεως δὲ καὶ τῶτο εἶδος, ἐν

9. Multos autem, alios etiam Heroum dicere cum possim iisdem in rebus exercitatos, qui illam tanquam artem habuere, satis puto, Neoptolemum, Achillis filium, saltandi arte praestantissimum, qui genus pulcherrimum adiecit Pyrrhichiam ab ipsius nomine (Pyrrho) dictam: et Achilles audiens ista de filio, magis arbitror eis gavisus est, quam pulchritudine et virtute illius reliqua. Itaque Ilium inuictam ad eum diem urbem, illius saltatoria destruxit et solo aequauit.

10. Lacedaemonii quidem, qui fortissimi Graecorum esse videntur, a Polluce et Castore Caryaticam edocti (saltationis id genus est, quod Caryis,

ἐν Καρύαις τῆς Λακωνικῆς διδασκόμενον) ἅπαν-
 τα μετὰ μασῶν ποιῶσιν, ἄχρι τῆς πολυμεῆς
 πρὸς αὐλὸν καὶ ῥυθμὸν, καὶ εὐτακτον ἐμβασιν
 τῆς ποδός· καὶ τὸ πρῶτον σύνθημα Λακεδαιμο-
 νίοις πρὸς τὴν μάχην ὁ αὐλὸς ἐνδίδωσι. τετρα-
 ῖον καὶ ἐκράτεν ἁπάντων, μασικῆς αὐτοῖς καὶ
 εὐρυθμίας ἡγεμένης. ἴδοις δ' ἂν καὶ τὰς ἐφῆ-
 βας αὐτῶν ἐμῖον ὀρχεῖσθαι ἢ ὀπλομαχεῖν
 μανθάνοντας. ὅταν γὰρ ἀκροχειρισάμενοι, καὶ
 παίσαντες, καὶ παισθέντες, ἐν τῷ μέρει παύ-
 σονται, εἰς ὀρχησιν αὐτοῖς ἡ ἀγωνία τελευτᾷ
 καὶ αὐλητῆς μὲν ἐν τῷ μέσῳ καθήται ἐπαυλῶν
 καὶ κτυπῶν τῷ ποδί, οἱ δέ, κατὰ σοῖχον ἀλ-
 λήλοισ ἐπόμενοι, σχήματα παντοῖα ἐκιδέσκυν-
 ται,

ryis, Laconicae pago, discitur) cum musis o-
 mnia faciunt, adeo ut etiam ad tibiam et rhyth-
 mum pugnent, et ordinatum pedis ingressum;
 et primum signum pugnae Lacedaemoniis canat
 tibia. Igitur etiam vicerunt omnes musica duce,
 et motuum concinnitate, videasque illorum ado-
 lescentes non minus saltare, quam pugnare ar-
 mis discunt. Cum enim manibus iam conser-
 tis percussere, et percussi sunt, cum per vices
 quiescunt, in saltationem illis certamen exit. Ac
 sedet in medio tibicen, canens, pede solum per-
 cutiens: illi vero, ut in versus diuisi sunt, se in-
 vicem secuti habitus ostendunt omnis generis,
 ince-

ται, πρὸς ῥυθμὸν ἐμβαίνοντες, ἄρτι μὲν πολυ-
μικά, καὶ μετ' ὀλίγον δὲ χορευτικά, ἃ Διονύ-
σω καὶ Ἀφροδίτῃ Φίλα.

Τοσαυτὴν καὶ τὸ ἄσμα, ὃ μεταξὺ ὀρχόμενοι
ᾄδουσιν, Ἀφροδίτης ἐπικλήσις ἐστὶ καὶ Ἑρώτων,
ὡς συγκωμᾶσθαι 3) αὐτοῖς, καὶ συνορχοῖντο.
καὶ θάτερον δὲ τῶν ᾠμάτων (δύο γὰρ ᾄδε-
ται) διδασκαλίαν ἔχει ὡς χρὴ ὀρχεῖσθαι. πρὸς
ῥω γὰρ Φασιν, ὦ παῖδες, πόδα μετάβατε, καὶ
κωμάξατε βέλτιον, τετέστιν, ἄμεινον ὀρχήσα-
σθε. ὁμοία δὲ καὶ οἱ τὸν ῥυθμὸν καλῶμενον ὀρ-
χόμενοι παῖσιν.

Ὁ δὲ

incedentes ad numeros, iam quidem bellicos,
paullo post autem saltatorios, Baccho et Veneri
gratos.

11. Quare etiam canticum, quod inter saltan-
dum canunt, Veneris invitatio est et Cupidinum,
ut saltent secum, et tripudiant: alterum vero
ἐκπαιδευτικόν, duo enim canuntur, institutionem
continet, quomodo saltandum sit. Porro enim
αἰοῦν, ὡς παρὶς προμouετε pedem, et saltare melius. Si-
milis vero faciunt illi quoque, qui Hormum saltant.

12. Est

3. Συγκωμᾶσθαι] Hic pariter et paullo post
ad συγκωμάζην et κωμάζην interpretatio-
nem addit; hic tectius, apertius deinde.
Nempe videtur Dorum inprimis fuisse, qui-
bus accensentur Lacedaemonii, verbo κωμά-
ζην, uti de saltatione hilarī. Gesner.

Ὁ δὲ ὄρμος ὄρχησις ἐστὶ κοινὴ ἐφ' ἡβασταίᾳ καὶ παρθένων, παρ' ἓνα χορευόντων; καὶ ὡς ἀληθῶς ὄρμῳ ἰοικέτων. καὶ ἡγεῖται μὲν ὁ ἑσθλὸς τὰ νεανικὰ ὄρχαίματος, καὶ ὅσοις ὑσέρον ἐκ πολλῶν χρήσεται, ἢ παρθένος δὲ ἐπεὶ τῇ κοσμίᾳ, τὸ θῆλυ χορεῦειν διδάσκειν, ὡς εἶναι τὸν ὄρμον 4) ἐκ σωφροσύνης καὶ ἀνδρίας περικείμενον. καὶ αἱ γυμνοπαιδίαι δὲ αὐταῖς 5) ὁμοίως ὄρχησις εἶναι.

Α δὲ

12. Est autem *Hormus* saltatio communis adulescentium atque virginum, alterna serie choreas agentium, monilique, qui *Hormus* est, re vera similium. Ac ducit choream iuuenis, iuveniles gressus saltans, re quibus deinde in bello usus est: sequitur virgo decenter saltare suum sexum docens, ut adeo sit *monile* quasi ex modestia et fortitudine plexum. *Gymnopaedia* similiter saltatio apud eos est.

13. Quae

4. Τὸν ὄρμον] Ratio appellationis, ea videtur, quod ὄρμος in quantum *monile* est, habet bacas, uniones, gemmas, diuersas, ordine tamen certo alternoque eadem linea sibi iunctas. *Gesner.*

5. Γυμνοπαιδία] Festum erat apud Lacedaemonios celeberrimum, et in eo saltatio. Nudi saltabant chori duo, puerorum vnus, virorum alter. *du Soul.*

"Α δὲ Ὅμηρος ὑπὲρ Ἀριάδνης ἐν τῇ ἀσπίδι πεποίηκε, καὶ τῷ χορῷ, ἐν αὐτῇ Δαίδαλος ἡσκησεν, ὡς ἀνεγνώσκoti σοι παρίημι· καὶ τὰς ὀρχηστὰς δὲ τὰς δύο, αἱ ἐκεῖ ὁ ποιητὴς κυβιστητῆρας καλεῖ, ἡγεμένους τῷ χορῷ· καὶ πάλιν, αἱ ἐν τῇ αὐτῇ ἀσπίδι λέγει· Κῆροι δ' ὀρχηστῆρες ἐδίονον. ὡς τι κάλλισον τῷτο τῷ Ἡφαίστῳ ἐμποιῆσαντος τῇ ἀσπίδι. τὰς μὲν γὰρ Φαίαια καὶ πᾶν εἶκος ἦν ὀρχήσασθαι χαίρειν, ἀβρὰς τε ἔντας, καὶ ἐν πάσῃ εὐδαιμονίᾳ διατρίβοντας. ὁ γὰρ Ὅμηρος τῷτο αὐτῶν μάλιστα θαυμάζοντα πεποίηκε τὸν Ὀδυσσεῆα, καὶ τὰς μαρμαρυγὰς τῶν ποδῶν θρώμενον.

Ἐν

13. Quae autem Homerus de Ariadne in Clypeo Achillis describendo fecit carmina, et de choro, quem illi exercuit Daedalus, apud te, qui legeris, praetermitto, et saltatores duo, quos ibi poeta in caput saltantes appellat, chori duces. Et quae rursus ait in clypeo, Saltantes iuvenes conuertebantur in orbem, velut pulcherrimum hoc quiddam in clypeo Vulcanus elaboravisset. Phaeacēs quidem maxime consentaneum erat saltatione gaudere, delicatos homines, et in felicitate omni vitam agentes. Itaque Homerus hoc maxime in illis miratum induxit Vlyssē, Spectantemque pedes motu trepidantē micantes.

14. In

Ἐν μὲν γε Θεσσαλίᾳ, τοσῶτον ἐπέδωκε τῆς ὀρχηστικῆς ἢ αἰσκήσις, ὥστε. τὰς προστάτας καὶ προαγωνισὰς αὐτῶν, προορχηστῆρας ἐνόησαν. καὶ δηλᾶσι τῷτο αἱ τῶν ἀνδριάντων ἐπιγρυφαί, εἰς τοῖς ἀριεὺσιν ἀνίσχασαν. Περικρνε γάρ, Φησι, προορχηστῆρα ἃ πόλις. καὶ αὐθις, Εἰλατίωνι τὰν εἰκόνα ὃ δᾶμος εὖ ὀρχησαμένῳ τὰν μάχαν.

Εὖ λέγειν ὅτι τελευτὴν ἀρχαίαν ἀδεμίαν ἐστὶν εὐρεῖν, ὡς οὐ ὀρχήσεως, Ὀρφείως δηλατὴ καὶ Μεσαίε καὶ τῶν τότε ἀρίστων ὀρχηστῶν κατασησμένων αὐτὰς, ὡς τι κάλλισον καὶ τῷτο νομοθετησάντων σὺν ῥυθμῷ καὶ ὀρχήσει μυεῖσθαι. ὅτα δ' ἄτως ἔχει, (τὰ μὲν ὄργια σιωπᾶν ἀξίον, τῷτο ἀμυή-

14. In Thessalia tantum aucta fuerat saltatoriae exercitatio, ut suos duces et propugnatores *Praefules* dicerent: indicantque illud statuarum inscriptiones, quas viris fortibus ob rem bene gestam posuere, *Elegit* enim ait una, *Praefulem* ciuitas: et rursus, *Platoni statuam dedit* populus bene saltata pugna.

15. Omitto dicere, quod initia antiqua inuenire nulla est sine saltatione, cum nempe Orpheus et Musaeus et qui optimi erant illa aetate saltatores, ea constituerint, qui tanquam pulcherrimum quiddam illud quoque in legibus posuerint, ut cum rhythmo et saltatione homines initiarentur. Rem ita se habere, ipsa quidem orgia tacere oportet,

ἀρμητῶν ἵνα) ἐκεῖνο δὲ πάντες ἀκούσιν, ὅτι
τὰς ἐξαγορεύοντας τὰ μυστήρια, ἐξορχεῖσθαι λέ-
γασιν οἱ πολλοί.

Ἐν Διῳ δὲ γε εἰς αἱ θυσίαι αὐτοῦ ἐρχήσεως,
ἀλλὰ σὺν ταύτῃ, καὶ μετὰ μετὰ μυστικῆς ἐγίνοντο
παιδῶν χοροὶ συνελθόντες ὑπ' αὐλῶ καὶ κιθάρας
οἱ μὲν ἐχόρευον, ὑπὲρχοντο δὲ εἰ ἀριστοί,
προκει-

portet, propter non initiatos: at illud omnes
audiunt, eos qui enuntiant mysteria, extra sa-
crum, ibidem saltare vulgo dici.

16. In Delo autem neque sacrificia sine salta-
tione peragebantur, sed cum hac et cum musica
fiebant. Nempe puerorum chori conuenientes
ad tibiam ac citharam partim quidem agebant
eboreas, partim venter cantum et modos praeibant
prae-

6. ὑπὲρχοντο] ὑπορχεῖσθαι non esse sub-
saltationem, vel saltationem aliis accommodare; sed
conueniens accommodare saltationibus, vult Span-
heim ad Galim. p. 514. Malui tamen com-
vertere ita, ut appareat, doctores esse illos
ὑπορχεῖσθαι, ac magistros saltandi, quos
sequuntur reliqui. Nimis apertus est locus
Athenae lib. 14. p. 628. E. Συνέτακτον οἱ
παῖδες τὰς ἐρχήσεις, καὶ ἐχρώντο τοῖς
ὀρχήμασι σημεῖοις μόνον τῶν ἀδομένων —
δοθέν καὶ ὑπορχήματα ποικίλα ἐγχερούσι
Habet ὑπὸ in hac compositione eam vim,
quatinus ὑποδιδάσκει, ὑπογραμμῆς, ὑποτύ-
πωσις, et similibus. Etiam infra §. 66.
Luc. Op. T. IV. Z. ὑπορχ-

προκριθέντες ἐξ αὐτῶν. καὶ γὰρ τοῖς χοροῖς γε-
φόμενα τέτοις ᾠμασι, ὑπορχήματα ἐκαλεῖτο,
καὶ ἐμπέπληστο τῶν τοιούτων ἡ λύρα.

Καὶ τί σοι τὰς Ἑλληνικὰς λέγω, ἔπε καὶ Ἰνδοί,
ἀπειδὴν ἔωθεν ἀναστάντες, προσεύχονται τὴν
Ἥλιον, ἢ ὡς περ ἡμεῖς τὴν χεῖρα κινήσαντες, ἡ-
γάμεθα ἐντελῇ ἡμῶν εἶναι τὴν εὐχὴν, ἀλλ' ἐκεί-
νοι πρὸς τὴν ἀνατολὴν πάντες, ὀρχήσεται τὸν Ἥ-
λιον ἀσπάζονται, σχηματίζοντες αὐτοὺς σιωπῇ,
καὶ μιμνήμενοι τὴν χρεσίαν τῆ θεᾶ· καὶ τὲρ ἐσὶν
Ἰνδῶν καὶ εὐχή, καὶ χοροί, καὶ θυσίαι. διὸ καὶ
τέτοις ἰλεῖνται τὸν θεὸν ὅτε, καὶ ἀρχομένης καὶ
δυομένης τῆς ἡμέρας.

Αἰθίο-

praestantissimi ex eorum numero delecti. Car-
mina igitur scripta his choris, vocabantur hyp-
orchemata, quorum pleni sunt poëtae Lyrici.

17. Et quid Graecos tibi cōmuni moro, cum
etiam Indi, postquam mane surrexerunt, ado-
rent Solem, non ut nos, qui ubi manum sumus
osculati, perfectam putamus a nobis esse adora-
tionem: sed stantēs in orientem cōvertentes saltatig-
ne Solem salutant, silentio conformantes se, et
Dei huius saltationem imitantes. Et haec est In-
dorum adoratio, et chori et sacrificium: quare
etiam his rebus bis placant Deum, tum incipien-
te die tum occidente.

18. Αc-

ὑπορχεῖσθαι dici, qui exemplum praeit sal-
tando reliquis, apparet. Sic ὑπαίτης, qui
tibia modos praeit. Gesner.

Αἰθίοπες δὲ γε καὶ πολεμῶντες, σὺν ὀρχήσει αὐτὸ δρῶσι· καὶ ἐκ αὐτῆς ἀφίη τὸ βέλος Αἰθίοψ ἀνὴρ, ἀφελὼν τῆς κεφαλῆς (ταύτη γὰρ ἀντὶ Φαρέτρας χρεῶνται, περιδέοντες αὐτῇ ἀκτινίδου τὰ βέλη) εἰ μὴ πρότερον ὀρχήσασατο καὶ τῷ σχήματι ἀπειλήσειε, καὶ προσκφοβήσειε τῇ ὀρχήσει τὸν πολέμιον.

Ἄξιον δὲ, ἔπει τὴν Ἰνδικὴν καὶ τὴν Αἰθιοπίαν διεξεληλύθαμεν, καὶ ἐς τὴν γείτονα αὐτῶν Αἴγυπτον καταβῆναι τῷ λόγῳ. δοκεῖ γάρ μοι ὁ παλαιὸς μῦθος καὶ Πρωτέα τὸν Αἴγυπτιον, ἐκ ἀλλὰ-τι ἢ ὀρχήσῃν τίνα γενέσθαι λέγειν, μιμητικὸν ἀνθρώπων, καὶ πρὸς πάντα σχηματίζεσθαι, καὶ μεταβάλλεσθαι δυνάμενον, ὡς καὶ ὕδα-

18. Aethiopes autem etiam dum praeliantur, cum saltatione hoc faciunt: nec emisit sagittam vir Aethiops capite ablatam, (hoc enim utuntur pro pharetra, cui radiorum instar sagittas circumponunt) nisi saltauerit prius et habitu minatus sit, et saltatione hostem ante terruerit.

19. Operae pretium autem est, cum Indiam et Aethiopiam narrauerimus, etiam in vicinam illis Aegyptum oratione descendere. Videtur enim mihi antiqua fabula Aegyptium Protea nihil aliud quam saltatorem quendam fuisse dicere, virum imitandi facultate magna praeditum, qui ad figuras se componere omnes, et mutare in

ὑδατός ὑγρότητα μιμῆσθαι καὶ πυρὸς δξύτητα ἐν
 τῇ τῆς κινήσεως σφοδρότητι, καὶ κέοντες ἀγριότη-
 τα, καὶ παρδάλεως θυμὸν, καὶ δένδρεα δένημα· καὶ
 ὅλως, ὅ, τι καὶ θελήσῃεν. ὁ δὲ αὖθις παρα-
 λαβὼν πρὸς τὸ παραδοξότερον, τὴν φύσιν αὐτῆ
 διγῆσατο, ὡς γὰρ ἔρενε ταῦτα, ὅπερ ἐμιμῆ-
 το· ὅπερ δὴ καὶ τοῖς νῦν δεχόμενοι προσέειπεν.
 Ἰδοὺς τ' αὖν οὖν αὐτοὺς πρὸς τὸν αὐτὸς κακὸν
 ὡκέως διαλλαττομένους, καὶ αὐτὸν μετατρέψας
 τὴν Πρωτέα. εἰλάσαν δὲ χερὶ καὶ τὴν Ἑρμῆσαν
 τὴν ἐς μυρίας μορφὰς μεταβαλλομένην, καταβῆναι
 τινὰ ἀνθρώπον ὑπὸ τῇ μύθῳ παραδεδοσθαι.
 Ἐπὶ τέτοις δίκαιον, μηδὲ τῶς Ῥωμαίων ἔρ-
 χίσσεως ἀνεμνησκῆναι, ἢ οἱ εὐχόμενοι ταῦτα
 τῷ

omnia posset, adeo ut aquae mobilitatem imita-
 retur et celeritatem ignis motus vehementia, et
 leonis feritatem, et pardalis iracundiam, et agi-
 tationem arboris, et quidquid denique vellet.
 Sed fabula ea parte rem assumens, quae erat ad-
 mirabilior, naturam eius narrabat, quasi fieret
 illa omnia, quae imitaretur. Quod his etiam,
 qui nunc saltant, inest. Videas enim illos eo-
 dem tempore celeriter immutari, ipsamque ae-
 mulari Promethea. Conlicere licet, Empusam
 etiam illam in sexcentas species verti solitam, ex
 eo genere hominem a fabula esse traditam.

20. Praeter haec neque Romanorum satratio
 obliuione praetermittenda est, quam generosissi-
 mi

τῷ πολέμικῳ τῶν θεῶν Ἄρει, οἱ Σάλιοι καλέμενοι (ἰερωσύνης δὲ τῷτο ὄνομα) ὀρχάνται σεμνοτάτην τε αἶμα, καὶ ἰερωτάτην.

Βιθυνὸς δὲ μῦθος καὶ ἕτας, ὃ πάντων Ἰταλικῶν ἀλλότριος, οἱ τὸν Πρίαπον δαίμονα πολέμισιν, τῶν Τιτάνων οἶμαι ἓνα ἢ τῶν Ἰδαίων Δακτύλων, τῷτο ἔργον πεποιημένων, τὸ ἐνόπλια παθεῖν, παραλαμβάντα παρὰ τῆς Ἥρας τὸν Ἄρη, πῶδα μὲν ἔτι, σκληρὸν δὲ καὶ πέρα τῆς μετρίης ἀνδρῆκόν, μὴ πρότερον ὀπλομαχεῖν διδάσκει, πρὶν τέλειον ὀρχησὴν ἀπειργάσατο. καὶ ἐπὶ τῷ καὶ μισθὸς αὐτῷ παρὰ τῆς Ἥρας ἐγένετο, δοῦναι αὐτῷ τῶν ἐκ τοῦ πολέμου περὶ γιγνομένων τῷ Ἄρει, παρ' αὐτῷ λαμβάνειν.

Τὰ

mi. illorum, Salli vocantur, quae Sacerdotii appellatio est, Deorum bellicosissimo, Marti, obciunt, grauissimam sanctissimamque.

21. Bithyna autem fabula et ista est, ab Italia non multum abhorrens, quae aiunt Priapum, bellatorem genium, Titanum puto vnum aut Dactylorum Idaeorum, disciplinam vibrandi arma professum, acceptum a Iunone Martem, puerum illum quidem adhuc, sed durum et supra modum virilem, non prius armis pugnare docuisse, quam saltatorem perfectum reddidisset. Hac de re merces illi a Iunone attributa, vt decimam semper eorum, quae bello ad Martem peruenirent ab eo acciperet.

Τὰ μὲν γὰρ Διονύσια καὶ καὶ Βακχικά, οἷον
 σε μὴ περιμένειν ἐμὲ ἀκούσαι, ὅτι ὀρχήσις ἐκεί-
 να πάντα ἦν. τριῶν γὰρ ἑσὼν τῶν γενικωτά-
 των ὀρχήσεων, Κόρδακος, καὶ Σικιννίδος καὶ Ἐμ-
 μελείας, οἱ Διονύσῃ θεράποντες οἱ Σάτυροι
 ταύτας ἐφευρόντες ἀφ' αὐτῶν ἐκάστην ὠνόμα-
 σαν. καὶ ταύτῃ τῇ τέχνῃ χρώμενος ὁ Διόνυ-
 σος Τυρρηνὲς καὶ Ἰνδοὺς καὶ Λυδοὺς ἐχειρώσατο,
 καὶ Φῶλον ἔτω μάχιμον τοῖς αὐτοῖς θιάσοις
 κατωρχήσατο.

Ὡς, ὦ θαυμάσιε, ὅρα μὴ ἀνόσιον ἦ, κατ-
 ηγορεῖν ἐπιτηδεύματος θεοῖς τε ἅμα, καὶ μουσι-
 κῇ, καὶ ποσέτοις θεοῖς ἐσπεδασμένα, καὶ ἐπὶ
 τιμῇ αὐτῶν δρωμένα, καὶ ποσαύτην τέρψιν ἅ-
 μα, καὶ παιδείαν ὠφέλιμον παρεχομένα. μάζω

22. Dionysiaca enim et Bacchica non puta te
 expectare ut ex me audias, saltationem fuisse illa
 omnia. Cum enim tria summa genera essent
 saltationis, Cordax, Sicinnis et Ethmeleia; mi-
 nistri Dionysi Satyri has inuentas a se nomina-
 runt singulas. Et hac arte usus Dionysius Tyr-
 rhenos et Indos et Lydos domuit, et gentem adbo-
 pugnacem iisdem thiasis inducendis subegit.

23. Quae cum ita sint, vir admirabilis, vide
 ne impium sit accusare studium diuinum simul,
 et mysticum, et a tot diis cultum, et illorum ho-
 nori exercitum, et tantam delectationem simul, et
 vtilem lufum praebens. Miror vero illam etiam
 ratio-

μάζω δὲ σὲ καίκεϊνο, εἰδώς Ὀμήρου καὶ Ἡσιόδου
 καλίστα ἐραστῆς ὄντα σὲ (αὐδὺς γὰρ ἐπὶ τῆς ποιη-
 τῆς ἐπαινοῦμι) πῶς ἀντιφθόγγεσθαι ἐκείνοις
 τολμᾷς, πρὸ τῶν πάντων ὄρχησιν ἐπαυτῶσιν
 ὁ μὲν γὰρ Ὀμηρεὺς τὰ ἡδίστα καὶ κάλλιστα κατὰ
 λόγων, ὕπνον καὶ Φιλότητα καὶ μαλ' ἄλλων, καὶ
 ὄρχησιν μόνην ταύτην ἀμύμονα ὠνόμασε, προσ-
 μαρτυρήσας, νῆ Δία, καὶ τὸ ἡδὺ τῆς μελῆς.
 ὅσπερ ἀμφοτέρω τῇ ὄρχησικῇ πρέσβει, καὶ εἰδὴ
 γλυκερά, καὶ ὄρχησμός ἀμύμων, ὃν σὺ νῦν μω-
 κᾶσθαι ἐπινοεῖς. καὶ πάλιν ἐν ἑτέρῳ μέλει τῆς
 ποιήσεως.

Ἄλλω μὲν γὰρ ἔδωκε θεὸς πολεμῆϊα ἔργα,

Ἄλλω δ' ὄρχησύν τε, καὶ ἱμερόεσσαν αἰοιδὴν.

Ἰμε-

rationem tuam, cum amatorem te Homeri atque
 Hesiodi in primis norim, rursus enim ad poëtas
 redeo; quomodo contradicere illis audeas, salta-
 tionem ante omnia laudantibus. Etenim Home-
 rus suavisissima et pulcherrima dum enarrat, so-
 num et amorem et cantum, et saltationem solam
 hanc nominavit reprehensionis expertem, qui et-
 iam suavitatem suo testimonio cantui tribuat;
 quorum utrumque sane saltatoriae adest, cum
 cantus dulcis, tum saltatio reprehensionis expers,
 quam tu tamen nunc reprehendere audes. Et rur-
 sus alia parte poëseos:

*Istum namque Deus concinnat bellipotentem,
 Hunc alium choreaeque, et cantus amabilis ornat.*

Ἰμερόεσσα γὰρ ὡς ἀληθῶς, ἡ μετ' ὀρχήσεως
 ῥοή, καὶ δῶρον θεῶν τῆτο καλλιζεν. καὶ εὐ-
 κεν εἰς δύο διηρηκώς ὁ Ὀμηρος τὰ πάντα πράγ-
 ματα, πόλεμον καὶ εἰρήνην, τοῖς τῆ πολέμου
 μόνα ταῦτα ὡς καλλίσα ἀντιτεθεμμένα.

Ὁ δὲ Ἡσίοδος, ὃ παρ' ἄλλ' ἀκύντας, ἀλλ'
 ἰδὼν αὐτὸς ἴωθεν εὐθὺς ὀρχεμένας τὰς Μῦσας,
 ἐν ἀρχῇ τῶν ἐπῶν τῆτο περὶ αὐτῶν τὸ μέγιστον
 ἐγκώμιον διηγῆται, ὅτι περὶ κρήνην ἰοειδέα πόσος
 ἀπαλοῖσιν ὀρχεῦνται, τῆ πατρὸς τὸν βωμὸν πε-
 ριχορεύουσαι. ἀλλὰ σὺ μὲν, ὦ γενταῖε, μονονα-
 χί θεομαχῶν, ὑβρίζεις εἰς τὴν ὀρχησιμὴν.

Ὁ Σω

*Amabilis enim re vera cantus cum chorea, et do-
 num Deorum hoc pulcherrimum. Et videtur in
 classes duas diuississe Homerus res omnes, bel-
 lum et pacem, ac bellicis rebus sola haec tanquam
 pulcherrima opposuisse.*

24. Hesiodus vero, qui non audisset ab alio,
 sed ipse vidisset inane statim saltantes Musas, in
 principio carminis hanc maximam earum laudem
 enarrat, quod

*Caeruleum circa fontem tenero pede saltant,
 Et patris circum ducunt altare choreas.*

At tu, generose, tantum non Deos oppugnans
 contumeliose de saltatoria loqueris.

25. At

Ὁ Σωκράτης δὲ, σοφώτατος ἀνὴρ, εἶγε πι-
 ευτέον τῷτο περὶ αὐτῷ λέγοντι τῷ Πυθίῳ, ἔ-
 μόνον ἐπῆναι τὴν ὀρχησικὴν, ἀλλὰ καὶ ἐκμαθεῖν
 αὐτὴν ἡγεῖα μέγιστον νέμων εὐρυθυμία καὶ εὐμυσία,
 καὶ κινήσει ἐμμελεῖ, καὶ εὐσυχμωσύνη τῷ κινε-
 μένῃ, καὶ ἐκ ἡδεῖτο γέρον ἀνὴρ, ἐν τῶν σπα-
 δαιοτάτων μάθημάτων καὶ τῷτο ἡγούμενος εἶναι·
 καὶ ἐμελλέ γε ἐκείνος περὶ ὀρχησικὴν ἔμετρίως
 σπαδάσθαι, ὅσγε καὶ τὰ μικρὰ ἐκ ὤκειαι μαν-
 θάνειν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ διδασκαλεῖα τῶν αὐλη-
 τριῶν ἐφοῖτα, καὶ παρ' ἐταίρας γυναικὸς οὐκ
 ἀπηξία σπαδᾶν τι ἀκέρει τῆς Ἀσπασίας· καί-
 τοι ἐκεῖνος ἄρτι ἀρχομένην ἑώρα τότε τὴν τέ-
 χνην, καὶ ἔδεπω εἰς τοσούτον κάλλος διηρθρω-
 μένην.

25. At Socrates, vir sapientissimus, siquidem fi-
 des habenda dicenti hoc de ipso Pythio, non lau-
 dabat modo saltatoriam, sed discere etiam illam
 operae pretium putabat, qui plurimum tribueret
 concinnitati, et musicae venustati, et numerosis
 motibus, et decenti inter mouendum habitui;
 nec pudebat virum senem, qui nempe discipli-
 nam hanc quoque maxime seriam putaret. Nec
 mediocriter ille circa saltatoriam elaboraturus erat,
 qui parua etiam impigre disceret, quin tibicina-
 rum scholas frequentaret, et a meretrice Aspasia
 graue quiddam audire non dedignaretur. Quam-
 quam ille nascentem demum videbat artem, et
 nondum ad tantam pulchritudinem *quasi* articulis

μένην. εἰ δὲ τὰς νῦν ἐπὶ μέγιστον προαγαγόντας αὐτὴν ἐθεῖχτο, εὖ οἶδα, πάντων αὖ ἐκείνου γε ἀφύμενος, μόνω τῷ θεάματι τῷ τὸν νῦν αὖ προσεῖχε, καὶ τὰς παῖδας ἐν αὖ ἄλλο τι πρὸ αὐτῶ ἐδιδάξατο.

Δοκεῖς δέ μοι ὅταν κωμωδίαν καὶ τραγωδίαν ἐποιηῇς, ἐπιλελῆσθαι ὅτι καὶ ἐν ἑκατέρᾳ ἐκείνων ὀρχήσεως ἰδίον τι εἶδος ἐστίν, οἷον τραγωδίῃ μὲν, ἢ Ἐυμέλεια, κωμωδίῃ δὲ ὁ Κόρδαξ, ἐνίοτε δὲ καὶ τρίτης, Σικιννίδος προσλαμβανομένης. ἐπεὶ δὲ ἐν ἀρχῇ καὶ προετίμησας τῆς ὀρχήσεως, τὴν τραγωδίαν καὶ τὴν κωμωδίαν, καὶ αὐλητάς κυκλίεις, καὶ κιθαρῳδίαν, ἐναγώνια ταῦτα, καὶ διὰ τὰτῶ

omnibus perfectam. Si vero eos vidisset, qui nunc ad summum eam *fastigium* eucxerunt, omnibus ille, bene noui, relictis, soli huic spectaculo aduertisset animum, nec prius quidquam pueros doceri iussisset.

26. Videris autem mihi cum comoediam laudas et tragoediam, oblitus esse, etiam in vnaquaque illarum suum quoddam saltationis genus inesse, nempe Tragicæ *pœsi* eam, quæ Emmeleia vocatur, Comicæ autem Cordacem: interdum vero tertium quoque, assumpta Sicinnide. Cum vero in principio etiam prætuleris saltationi Tragoediam et Comoediam, et illos in circulis tibicines, citharoedorum artem, quæ certaminis mate-

τὸ σέμναι προσειπὼν· Φέρε νῦν ἀντεξέτασσω-
μεν τῇ ὀρχήσει ἕκαστον αὐτῶν. καί τοι τὸν
μὲν αὐλὸν, εἰ δοκεῖ, καὶ τὴν κιθάραν παρωμένην
μέρη γὰρ τῆς τῷ ὀρχηστῇ ὑπηρεσίας καὶ ταῦτα.

Τὴν τραγωιδίαν δὲ γε ἀπὸ τῷ σχήματος πρῶ-
τον ἀταμάθωμεν, οἷα ἐστίν, ὡς εἰδεχθὲς ἅμα
καὶ φοβερὸν θέαμα εἰς μῆκος ἄρξυνθμον ἡσκημέ-
νοι ἀνθρώποις, ἐμβάταις ὑψηλοῖς ἐποχόμενοι,
πρόσωπον ὑπὲρ κεφαλῆς ἀνατεινόμενον ἐπικεί-
μενος, καὶ σῶμα κεχηνὸς πάμμεγα, ὡς κατα-
πίεστος τὰς θεατῶν. ἐὼ λέγειν προσερινίδια
καὶ προγαστρίδια, προσθετὴν καὶ ἐπιτεχνητὴν
παχύτητα προσποιούμενος, ὡς μὴ τῷ μήκει ἢ
ἄρξυνθ-

materiem, et ob id ipsum honesta, appellares:
age iam componamus vnumquodque eorum cum
saltatione. Quamquam tibiam citharamque, si
videtur, praetermittamus: partes enim istae quo-
que ministerii saltatoris.

97. Tragœdiam vero a primo illius habitû,
qualis sit, contemplantur. Quam otiosum simul
et terribile spectaculum in longitudinem incon-
cinnam excultus homo, cothurnis inuectus altis,
personam impositam gerens, quae ultra caput
emineat, et os latissime hians, quasi deuoraturus
esset. Spectatores: omitto dicere, antepectoralia,
et anteuentralia, adsciticiam et artificialem crassi-
tiam affuuens, ne inconcinna longitudo in te-
nui

ἀφ' ὧν θμιά ἐν λεπτοῦ μᾶλλον ἐλέγχεται· εἴτ' ἐν-
δοξον αὐτὸς κεκραγώς, ἑαυτὸν ἀνακλῶν 7) καὶ
κατακλῶν, ἐνίοτε καὶ περιάδων τὰ ἱαμβεῖα,
καί, τὸ δὴ αἰσχισον, μελωδῶν τὰς συμφοράς
καὶ μένης τῆς Φωνῆς ὑπεύθυνον 8) παρέρχων ἐ-
αυτόν.

nui corpore magis deprehendatur: deinde intra
personam ipse clamans, nunc sublata nunc de-
missa voce et fracta, nunc circumducta, canens
iambicos versus, et, quod turpissimum est, ad
modos praescriptos cantans *alienas* calamitates, et
solum se vocis auctorem praestans: reliqua enim
poëtae.

7. Ἐαυτὸν ἀνακλῶν] Ad verbum *refringens*
se et *infringens* interdum *circumcinctus*.
Nempe verbum κλάω ad vocem relatum vim
quamdam sono naturalī et vocī adeo illatam
notat. Ἀνακλῶν ἑαυτὸν est sursum vi qua-
dam agere vocem, vt altior, quam fert na-
tura, vox exeat: κατακλῶν contrarium est,
nempe infra modum illum et tonum natu-
ralem vocem deprimere: vtrique ratio effi-
cit *κακλασμένον fractum* aliquid, quia non
pleno guttore vox funditur, etc. περιάδων
autem ex compositionis ratione intelligo de
circumducta in altum et profundum eadem
syllaba cantici. Quod ἱαμβεῖα hic memo-
rantur, meminisse oportet, iambicis senariis
maiorē partem constare Tragoedias etc.
Gesner.

8. Ὑπεύθυνον] Cum proprie *reus* sit ὑπεύθυ-
νος,

αὐτόν. τὰ γὰρ ἄλλα τοῖς ποιηταῖς ἐμέλησε προ-
πολλὰ ποτε γενομένοις. καὶ μέχρι μὲν Ἀνδρο-
μάχη τις, ἢ Ἑκάβη ἐστὶ, Φορητὸς ἢ ὠδή. ὅ-
ταν δὲ Ἡρακλῆς αὐτὸς εἰσελθὼν μονωδῇ, ἐπι-
λαθόμενος αὐτῶ, καὶ μήτε τὴν λεοντὴν αἰδε-
σθῆις, μήτε τὸ ῥάπαλον ὃ περικείται, σολοικίαν
τῷ Φρονῶν εἰκότως Φαίη ἂν τις τὸ πρᾶγμα.

Καὶ γὰρ αὖ, ὅπερ ἐντελέτης τῇ ὀρχησικῇ, τὸ
ἄνδρας ὄντας μιμεῖσθαι γυναῖκας· κοινὸν τοῦ-
το

poetae qui olim fuere curarunt. Et quamdiu An-
dromache quaedam aut Hecuba est, quae agitur,
tolerabilis cantus. Cum vero ingressus in scenam
ipse Hercules solus canit, oblitus sui, nec leo-
ninem reueritus, neque clauam, quibus indutus
est, soloecisimum eam rem prudens merito voca-
verit.

28. Ruffus enim, quod reprehendebas saltato-
riam, quod viri nati imitentur mulieres, illud
commu-

nitas, vel certe ad rationem reddendam obliga-
tur, quod non cadit nisi in eum, qui actio-
nis alicuius auctor est; hic mediam quandam
significationem habet, et simpliciter aucto-
rem notat. Tragico actori nihil neque ad
laudem neque ad turpitudinem imputatur,
praeter vocem, prout bene vel male pronun-
tiauit verba poetae. Solius itaque vocis au-
ctor est. Gesner.

το καὶ τῆς τραγωδίας καὶ τῆς κωμωδίας ἐγλή-
μα ἂν εἴη. πλείους γοῦν ἐν αὐταῖς τῶν ἀνδρῶν
αἱ γυναῖκες.

Ἡ κωμωδία δὲ καὶ τῶν προσώπων αὐτῶν τὸ
καταγέλασον μέρος τῷ τερπνῷ αὐτῇ νοούμεναι.
οἷα Δαίων καὶ Τιβίων καὶ Μαγειρῶν πρόσωπα·
τὸ δὲ τῷ ὀρχηστῇ σχῆμα ὡς μὲν κόσμιον καὶ ἐν-
πρεπές, ἐκ ἐμὲ χρή λέγειν· ὅηλα γὰρ τοῖς μὴ
τυφλοῖς ταῦτα· τὸ δὲ πρόσωπον αὐτὸ, ὡς
κίλλισον, καὶ τῷ ὑποκειμένῳ δράματι εἰσικός, ὃ
κεχηγνός δὲ ὡς ἐκείνα, ἀλλὰ συμμεμυκός· ἔχει
γὰρ πολλὰς τὰς ὑπὲρ αὐτῷ βοῶντας.

Πάλαι μὲν γὰρ αὐτοὶ καὶ ἥδον καὶ ὠρχέοντο·
εἴτ' ἐπειδὴ κινουμένων τὸ ἄσθμα τὴν ὥδην ἐπε-
τάσσεται.

commune Tragoediae pariter et Comoediae cri-
men fuerit: plures eniam viris in vtraque mulieres.

29. Comoedia vero ridiculas sibi personas ipsas
quoque, vt partem delectationis attribuit, quales
sunt Dauorum et Tibiorum et coquorum perso-
nae. Contra saltatoris habitus, quam ornatus et
decorus sit, non opus est vti dicam. Manifesta
enim sunt ista his, qui coeci non sunt. Persona
autem ipsa vt pulcherrima est, et subiectae actio-
ni apta: non hians vt ille, sed clauso ore: nam
multos habet pro se clamantes.

30. Etenim olim iidem canebant saltabantque:
deinde cum mouentium se spiritus difficilior com-
means

τάραττον, ἄμεινον ἔδοξεν ἄλλους αὐτοῖς ὑπάρδειν.

Αἱ δὲ ὑποθέσεις κοινὰ ἀμφοτέροισ, καὶ ἔδυντι διακκριμέναι τῶν τραγικῶν αἰ ὀρχησικαῖς, πλὴν ὅτι κομιλωτέρα αὐταί, καὶ πολυμαθέστεραι, καὶ μυρία μεταβολαὶ ἔχουσι.

Εἰ δὲ μὴ ἐναγώνιος ἡ ὀρχησις, ἐκείνην Φημι εἶναι αἰτίαν, τὸ δόξαι τοῖς ἀγωνοθέταις μᾶλλον καὶ σεμνότερον τὸ πρᾶγμα, ἢ ὥστε εἰς ἐξέτασιν καλεῖσθαι. ἔω λέγειν ὅτι πόλις ἐν Ἰταλίᾳ, τῇ Χαλκιδικῇ γένεσι ἡ ἀρίστη, καὶ τῷτο ὥσπερ τι νόσημα, τῷ παρ' αὐτοῖς ἀγωνί προστέθεικεν.

Ἐξέ-

means turbaret cantum, commodius visum est alios illis succinere.

31. Caeterum argumenta vtrisque communia, neque differunt a Tragicis saltatoria, nisi quod haec maiorem varietatem habent, et plus doctrinae, et mille mutationes.

32. Si vero certaminum publicorum materia non est saltatio, eius rei hanc aio esse causam, quod praesidiis certaminum maior res videtur atque honestior, quam quae ad tale examen vocetur. Omitto dicere illud, quod vrbs Italiae, Chalcidici generis praestantissima, etiam hoc quasi ornamentum quoddam certaminibus, quae apud se aguntur, adiecit.

Ἐθέλω δέ σοι ἐνταῦθα ἤδη ἀπολογήσασθαι
 ὑπὲρ τῶν παραλείμενων τῷ λόγῳ, παμπολ-
 λων ὄντων, ὥς μὴ δόξαν ἀγνοίας ἢ ἀμαθείας
 παρὰσχωμαι. ἐ γάρ με λέληθεν ὅτι πολλοὶ
 πρὸ ἡμῶν περὶ ὀρχήσεως συγγεγραφότες, τὴν
 πλείστην διατριβὴν τῆς γραφῆς ἐποίησαντο, πάν-
 τα τῆς ὀρχήσεως τὰ εἶδη ἐπέξιόντες, καὶ ὀνό-
 ματα αὐτῶν καταλέγοντες, καὶ οἷα ἐκαστῇ, καὶ
 ὑφ' ὅτῃ εὗρέθη, πολυμαθείας ταύτην ἐπίδειξιν
 ἡγόμενοι παρέξεν. ἐγὼ δὲ μάλιστα μὲν τὴν περὶ
 ταῦτα Φιλοτιμίαν, ἀπειρόκαλόν τε, καὶ ὀψι-
 μαθῇ; καὶ ἑμαυτῷ ἀκαίρον οἶομαι εἶναι, καὶ διὰ
 τῆτο παρήμι.

Ἐπει-

33. Volo autem hic tibi iam causam dicere
 pro his, quae in oratione mea, et multa quidem,
 praetermisi, ne ignorantiae aut incitiae opinio-
 nem praebeam. Neque enim fugit me, multos
 ante nos de saltatione qui scriberent, maiorem
 scriptorum suarum partem in eo consumsisse,
 ut omnes saltationis species percurrerent, et no-
 mina illarum recenserent, et quae esset unaquae-
 que, et a quo inuenta esset, rati, se hanc mul-
 tiplicis doctrinae demonstrationem exhibituros.
 Ego vero in primis ambitiosum circa talia stu-
 dium ineptum, et hominis feri studiorum, et
 mihi intempestivum esse arbitror, ac propterea
 omitto.

34. De-

Ἐπειτα δὲ καὶ κἀκεῖνό σε ἀξιῶ ἐννοεῖν καὶ με-
μνησθαι, ὅτι μοι νῦν ἔκ παῶσαν ὄρχησιν πρόκειται
γενεαλογεῖν, ἔδὲ τῆτρυν τὸν σκοπὸν ὑπεψησά-
μην τῷ λόγῳ, ὄρχήσεων ὀνόματα καταχειρδι-
σασθαι, πλὴν ὅσων ἐν ἀρχῇ ὀλίγων ἀπεμνήσθην
τάς γενικωτέρας αὐτῶν προχειρισάμενος. ἀλ-
λὰ τόγε ἐν τῷ παρόντι μοι κεφάλαιον τῆς λό-
γου, τῆτό ἐστι, τὴν νῦν ὄρχησιν καθεστῶσαν ἐ-
πανέσσαι, καὶ δεῖξαι ὅσα ἐν αὐτῇ τερπνὰ καὶ
χρήσιμα περιλαβῆσα ἔχει, ἔκ πάσαι ἀρξάμενη
ἐς τοσῶτον κάλλος ἐπιδιδόνα, ἀλλὰ κατὰ τὸν
Σεβαστὸν μάλισα. αἱ μὲν γάρ πρῶται ἐκείναι,
ὥσπερ τινὲς ρίζαι καὶ θεμέλιοι τῆς ὄρχήσεως
ἦσαν· τὸ δὲ ἄνθος αὐτῆς, καὶ τὸν τελευτάτον
καρπὸν

34. Deinde vero illud etiam te cogitare et me-
minisse iubeo, mihi iam non propositum hoc
esse, ut vniuscuiusque saltationis origines per-
sequar, neque hunc libro huic scopum a me con-
stitutum, enumerare saltationum nomina, prae-
ter pauca illa, quorum ab initio mentionem feci,
cum summa earum genera proferrem. Sed sum-
ma mihi praesentis libri haec est, laudare saltatio-
nem ut nunc constituta est, atque ostendere quan-
tum illa delectationis et utilitatis complexa ha-
beat, cum non olim inceperit tanta pulchritudi-
nis incrementa habere, sed Augusto maxime im-
perante. Nam primae illae quasi radices quae-
dam et fundamenta erant saltationis: sed florem

καρπὸν, ὅπερ νῦν μάλιστα ἐς τὸ ἀκρότατον ἀπο-
τετέλεσται, τῆτο νῦν ὁ ἡμέτερος λόγος διεξέρ-
χεται, παρεῖς τὸ θερμαῦσθαι, καὶ γέρανον ὀρ-
χεῖσθαι, καὶ τὰ ἄλλα, ὡς μηδὲν τῇ νῦν ταύ-
τῃ ἔτι προσήκοντα. εἰδὲ γὰρ ἐκεῖνο τὸ Φρυγιαν-
τῆς ὀρχήσεως εἶδος, τὸ παροιόνιον καὶ συμπαρόν-
κον, μετὰ μέθης πηγνόμενον, ἀγροίκων πολλὰ-
κις πρὸς αὐλήμα γυναικῶν ὀρχεμένων, σφο-
δρὰ καὶ καματηρὰ πηδήματα, καὶ νῦν ἔτι ταῖς
ἀγροικίαις ἐπιπολάζοντα, ὑπ' ἀγνοίας παρέλι-
πον, ἀλλ' ὅτι μηδὲν ταῦτα τῇ νῦν ὀρχήσει κα-
κωνεῖ. καὶ γὰρ ὁ Πλάτων ἐν τοῖς νόμοις, τὰ
μὲν τινα εἶδη ἐπικνεῖ ταύτης, τὰ δὲ πάντα ἀπα-
ξιοῖ,

illius, et perfectissimum fructum, qui nunc ma-
xime ad summum perfectionis fastigium perue-
nit, haec nunc oratio nostra persequitur, omisso,
quid sit Thermaystida vel gruem saltare, et re-
liqua, quae nihil iam ad hodiernam pertineant.
Neque enim illud Phrygium saltationis genus,
vinolentum illud et in ebriorum conuiujs exerce-
ri solitum, rusticorum saepe ad tibicinae cantum
saltantium saltus vehementes et laboriosos, qui
nunc adhuc inter rusticos frequentantur, igno-
rantia quadam praetermisi; verum quod haec ta-
lia nihil cum hodierna saltatione commune ha-
bent. Etenim Plato in legibus, quaedam huius
genera laudat, quaedam vero plane reiecit, diui-
dens

ξιοί, διαρῶν αὐτὰ ἐς τὸ τερπνὸν καὶ τὸ
χρήσιμον, καὶ ἀπελαύνων αὐτῶν τὰ ἀσχημονέ-
σσα, προτιμῶν δὲ καὶ θαυμάζων θάτερα.

Καὶ περὶ μὲν αὐτῆς ὀρχήσεως τοσαῦτα. τὸ γὰρ
πάντα ἐπεξιώντα μηχανεῖν τὸν λόγον, ἀπειρόκαλον.
ἃ δὲ τὸν ὀρχηστὴν αὐτὸν ἔχεν χρῆ, καὶ ὅπως δεῖ
ἡσκήσθαι, καὶ ἃ μεμαθηκέναι, καὶ οἷς κρατύνειν
τὸ ἔργον, ἥδη σοι δίδειμι, ὡς μάθης, ἔ τῶν ῥαδίων
καὶ τῶν εὐμεταχειρίσων ἔσαν τὴν τέχνην, ἀλ-
λὰ πάσης παιδεύσεως ἐς τὸ ἀκρότατον ἀφικνε-
μένην, ἔ μασικῆς μόνον, ἀλλὰ καὶ ῥυθμικῆς, καὶ
γεωμετρικῆς, καὶ τῆς σῆς φιλοσοφίας μάκιστα,
τῆς τε φυσικῆς καὶ τῆς ἠθικῆς, τὴν γὰρ δια-
λεκτικῆς

dens illa ipsa in delectationem et vtilitatem, et
remouens inde indecora, praeferens autem et
admiratione prosequens altera.

35. Ac de saltatione ipsa tantum. Omnibus
enim persequendis producere orationem, in-
eptum fuerit. Quae vero saltatorem ipsum habere
oporteat, quomodo exercitatus esse debeat, et
quae didicisse et quibus rebus confirmare opus
suum, iam tibi enarpo, uti discas, non inter fa-
ciles et leues tractatu esse hanc artem, sed ad
summum omnis doctrinae fastigium pertinere, non
musicae modo, sed rhythmicae etiam, et geome-
tricae, et philosophiae illius tuae maxime, tum
naturalis tum moralis, nam disputatricem illius

λεκτικὴν αὐτῆς περιεργίαν ἀκαιρον αὐτῇ νενόμι-
κεν. ἔ μὴν ἔδὲ ῥητορικῆς ἀφέςηκεν, ἀλλὰ καὶ
ταύτης μετέχει, καθ' ὅσον ἤθας τε καὶ πάθος
ἐπιδεικτικὴ ἐστίν, ὧν καὶ οἱ ῥήτορες γλίσχονται.
ἐκ ἀπήλλακται δὲ καὶ γραφικῆς καὶ πλαστικῆς,
ἀλλὰ καὶ τὴν ἐν ταύταις εὐρυθυμίαν μάλιστα μι-
μνήμενη φαίνεται, ὡς μηδὲν ἀμείνω μήτε Φειδίαν
αὐτῆς, μήτε Ἀπελλῆν εἶναι δοκεῖν.

Πρὸ πάντων δὲ Μνημοσύνην καὶ τὴν θυγα-
τέρα αὐτῆς Πολύμνειαν ἴλεων ἔχειν αὐτῇ πρό-
κειται, καὶ μεμνησθαι πειρᾶται ἀπάντων. κα-
τὰ γάρ τοι τὸν Ὀμηρικὸν Κάλχαντα τὸν ὄρχη-
σὴν εἰδέναι χρὴ τὰ τ' ἔοντα, τὰτ' ἐσσόμενα,
πρὶν ἔοντα, ὡς μηδὲν αὐτὸν διαλανθάνειν, ἀλλ'
εἶναι

subtilitatem intempestivam sibi putavit. Verum
ab oratoria non remouit se, sed huius quoque
partem sibi vindicauit, in quantum mores atque
affectus declaret, cuius rei etiam oratores cupidi
sunt. Neque vero abhorret a pictura et plastice,
sed harum artium concinnitatem in primis imi-
tari deprehenditur, ut nihilo melior neque Phi-
dias, neque Appelles illa esse videatur.

36. Ante omnia vero Mnemosynen eiusque
Polymneian filiam propitiam habere illi propo-
situm est, ac meminisse tentat omnium. More
enim Homericus illius Calchantis scire oportet sal-
tatore *omnia quae sunt, et quae fient, quaeque
fuere*, ut nihil ipsum fugiat, sed prompta sit illo-
rum

εἶναι πρόχειρον τὴν μνήμην αὐτῶν. καὶ τὸ μὲν κεφάλαιον τῆς ὑποθέσεως, μιμητικὴ τίς ἐστὶν ἐπιστήμη, καὶ δεικτικὴ, καὶ τῶν ἐννοηθέντων ἐξαγορευτικὴ, καὶ τῶν ἀφανῶν σαφηνιστικὴ. καὶ ὅπερ ὁ Θουκυδίδης περὶ τῆς Περικλέους ἔφη, ἐπαινῶν τὸν ἄνδρα, τῷ τε καὶ τὸ τῷ ὀρχηστῇ ἀκρότατον ἂν ἐγκώμιον εἴη, γινώσκῃ τε τὰ δέοντα, καὶ ἐρμηνεύσας αὐτά. ἐρμηνεύειαν δὲ νῦν τὴν σαφηνείαν τῶν σχημάτων λέγω.

Ἡ δὲ πᾶσα τῷ ἔργῳ χορηγία ἢ παλαιὰ ἰσορία ἐστὶν, ὡς προεῖπον, καὶ ἡ πρόχειρος αὐτῆς μνήμη τε καὶ μετ' εὐπρεπείας ἐπίδειξις. ἀπὸ γὰρ χάσας εὐθύς, καὶ τῆς πρώτης τῆς κόσμου γενέσεως ἀρχάμενον, καὶ αὐτὸν ἅπαντα εἰδέναι, ἄχρι

rum memoria. Et quantum ad capitale argumentum et propositum artis, scientia est imitandi, ostendendique et cogitata proferendi, et obscura declarandi: et quod Thucydides in laude Periclis dixit, illa summa etiam saltatoris laus fuerit, intelligere quid oporteat, et explicare. Explicationem autem nunc dico claram, vniuscuiusque habitus expressionem.

37. Apparatus omnis huius operis antiqua historia est, ut praedixi, et prompta illius tum memoria tum decora repraesentatio. Oportet enim illum, captis ab ipso statim Chao et prima mundi origine initiis, scire omnia, ad Cleopatram

ἄχρι τῶν κατὰ τὴν Κλεοπάτραν τὴν Αἰγυπτίαν.
 τέτω γὰρ τῷ διασῆματι περιωρίσθω ἡμῖν ἢ τῷ
 ὀρχηστῇ πολυμαθεῖα, καὶ τὰ διὰ μέσων μάλισα
 ἴσω, Οὐρανῶ τομὴν, Ἀφροδίτης γονάς, Τιτά-
 νων μάχην, Διὸς γένεσιν, Ῥέας ἀπάτην, Λίδου
 ὑποβολήν, Κρόνου δεσμὰ, τὸν τῶν τριῶν Ἀδελ-
 φῶν κληρον.

Εἶτα ἐξῆς Γιγάντων ἐπανάσασιν, πυρὸς κλο-
 πὴν, ἀνθρώπων πλάσιν, Προμηθέως κόλασιν,
 Ἑρωτος ἰσχὺν ἐκατέρω· καὶ μετὰ ταῦτα Δήλε
 πλάνην, καὶ Λητῆς ὠδῖνας, καὶ Πύθωνος ἀναι-
 ρεσιν, καὶ Τιτυῶ ἐπιβελήν, καὶ τὸ μέσον τῆς
 γῆς εὐρισκόμενον πτήσσει τῶν αἰτῶν.

Δευ-

usque Aegyptiam. Hoc enim interuallo definia-
 tur nobis saltatoris scientia, eaque praesertim
 sciat, quae interiecta sunt, Caeli castrationem,
 natales Veneris, Titanum pugnam, Iouis nati-
 vitatem, fraudem Rheae, subiectumque lapidem,
 Saturni vincula, fratrum trium sortem.

38. Tum deinceps Gigantum seditionem,
 ignem furto subductum, homines formatos, Pro-
 methei poenam, vim vtriusque Amoris. Et post
 ista Deli *insulae sublatos* errores, et Latonae par-
 tum, et Pythonem sublatum, Tityi insidias,
 mediumque telluris *locum* volatu aquilarum de-
 prehensum.

39. Den-

Δευκαλίωνα ἐπὶ τέτοις, καὶ τὴν μεγάλην ἐπὶ τέττε τῷ βίῃ ναυαγίαν, καὶ λάρνακα μίαν λείψανον τῷ ἀνθρωπείῳ γένει· φυλάττεσαν· καὶ ἐκ λίθων ἀνθρώπους πάλιν· εἴτα Ἰάνχῃ σπαργμὸν, καὶ Ἥρας δόλον, καὶ Σαρμέλης κατάφλαξιν, καὶ Διονύσῃ ἀμφοτέρως τὰς γονάς, καὶ ὅσα περὶ Ἀθηναῖς, καὶ ὅσα Ἡφαίστῃ, καὶ Ἐριχθονίῃ, καὶ τὴν ἔριν τὴν περὶ τῆς Ἀττικῆς, καὶ Ἀλιρρόδιον, καὶ τὴν πρώτην ἐν Ἀρείῳ πάγῳ κρίσιν, καὶ ὅλως τὴν Ἀττικὴν πᾶσαν μυθολογίαν.

Ἐξαίρετως δὲ τὴν Δήμητρος πλάνην, καὶ Κόρης εὐρεσιν, καὶ Κελεῶ ξενίαν, καὶ Τριπτολέμῃ γεωργίαν, καὶ Ἰκαρίῃ ἀμπελουργίαν, καὶ τὴν Ἡ-
ριγό-

39. Deucalionem super hæc, et magnum hoc viuente sæculi naufragium, et arcam vnain reliquias humani generis seruantem, et *enasos* rursus ex lapidibus homines. Tum Iachum lacertum, et Iunonis dolum, et combustam Semelen, et vtramque Dionysi natiuitatem, et quaecumque *traduntur* de Minerua, et de Vulcano, et Erichthonio, et contentionem de Attica, et *interfectum a Marte* Halirrhodium, et primum *de ea re* in Areopago iudicium, et Atticam in vniuersum mythologiam.

40. Praeter caetera vero errorem Cereris, inventamque Liberam, et Celei hospitium, et agriculturam Triptolemi, et vineam ab Icario cultam,

ριγόνης συμφορὰν, καὶ ὅσα περὶ Βορέα, καὶ ὅσα
 περὶ Ὀρειθυίας, καὶ Θησέως, καὶ Αἰγέως· ἔτι
 δὲ τὴν Μηδείας ὑποδοχὴν, καὶ αὐτὴς εἰς Πέρσας
 Φυγὴν, καὶ τὰς Ἐρεχθεΐας θυγατέρας, καὶ τὰς
 Πανδίωνος· ἅτε ἐν Θράκῃ ἔπαθον, καὶ ἔπραξαν.
 εἶτα ὁ Ἀκάμας, καὶ ἡ Φυλλίς, καὶ ἡ προτέρα δὲ
 τῆς Ἑλένης ἀρπαγὴ, καὶ ἡ στρατεία τῶν Διοσκύ-
 ρων ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ τὸ Ἰππολύτου πάθος,
 καὶ Ἡρακλειδῶν κἀθοδος. Ἀττικὰ γάρ καὶ
 ταῦτα εἰκότως ἂν νομίζοιτο. ταῦτα μὲν τὰ Ἀ-
 θηναίων, ὀλίγα πάνυ δείγματος ἕνεκα ἐκ πολλῶν
 τῶν παραλειμμένων διῆλθον.

Ἐξῆς δὲ τὰ Μέγαρα, καὶ Νῖσος, καὶ Σκύλλα,
 καὶ πορφυρεῖς πλόκαμος, καὶ Μίνως πόρος, καὶ
 περὶ

tam, et calamitatem Erigones, et quaecumque de
 Borea, et de Oreithyia, et Theseo, et Aegeo *narran-
 tur*. Ad haec receptionem Medae, et rursus fugam
 ad Persas, et Erechthei filias, et Pandionis, quae
 in Thracia vel passae sunt vel fecerunt. Postea
tenendi sunt Acamas et Phyllis, et prior Helenae
 raptus, et Dioscurorum contra urbem expeditio,
 et quae acciderunt Hippolyto, et Heraclidarum
 reditus: Attica enim ista quoque videri possunt
 merito. Atque ista quidem Atheniensium, pau-
 ca sane speciminis ergo de multis omissis retuli.

41. Deinde *occurrunt* Megara, et Nisus, et
 Scylla et cincinnus purpureus, et profectio Mi-
 nois,

περὶ τὴν εὐεργέτιν ἀχαρισία. οἷς ἐξῆς ὁ Κιθαίρων, καὶ τὰ Θηβαίων, καὶ τὰ Λαβδακιδῶν πάθη, καὶ Κάδμω ἐπιδημία, καὶ βοὸς ἐκλασις, καὶ ὄφεις ἐδόντες, καὶ Σπαρτῶν ἀνάδοσις, καὶ αὐθις τῷ Κάδμω εἰς δράκοντα μεταβολή, καὶ πρὸς λύραν τείχισις, καὶ μανία τῷ τειχοποιῷ, καὶ τῆς γυναικὸς αὐτῷ τῆς Νιόβης ἡ μεγαλαυχία, καὶ ἡ ἐπὶ τῷ πένθει σιγὴ, καὶ τὰ Πενθῶς, καὶ Ἀκταίωνος, καὶ τὰ Οἰδίποδος, καὶ Ἡρακλῆς σὺν τοῖς ἄθλοις αὐτῷ ἅπασι, καὶ ἡ τῶν παίδων σφαγή.

Εἶθ' ἡ Κόρινθος πλέα καὶ αὕτη μύθων, τὴν Γλαύκην καὶ τὸν Κρέοντα ἔχεστα· καὶ πρὸ αὐτῶν τὸν Βελλεροφόντην καὶ τὴν Σθενέβοιαν, καὶ Ἡλίου

nois, ingratusque aduersus bene de se meritam animus: post quae sequuntur Cithaeron, et Thebanorum, Labdacidarumque res, et Cadmi peregrinatio, et bos procumbens, et dentes serpentis, et Spartorum exortus, ac rursus Cadmi in serpentem mutatio, et aedificatio *Amphionis* ad lyram, et furor structoris et uxoris illius *Niobes* magniloquentia, et in luctu silentium, et *Penthe*i, et *Actaeonis*, et *Oedipi* res, et *Hercules* suis cum laboribus omnibus, et liberorum *illius* caedes.

42. Tum Corinthus plena et ipsa fabularum, quae Glaucen habeat et Creontem, et ante hos Bellerophonem et Sthenoboeam, et Solis atque

Ἡλίας μάχην, καὶ Πασειδῶνος· καὶ μετὰ ταῦ-
τα τὴν Ἀθάμαντος μανίαν, καὶ τῶν Νεφέλης
παίδων ἐπὶ τῷ κριῖ τὴν διασείον Φυγὴν, Ἴνου
καὶ Μελικέρτα ὑποδοχὴν.

Ἐπὶ τούτοις τὰ Πελοπιδῶν καὶ Μυκῆναι, καὶ
τὰ ἐν αὐταῖς, καὶ πρὸ αὐτῶν, Ἰναχος, καὶ Ἰώ,
καὶ ὁ Φρερὸς αὐτῆς Ἄργος, καὶ Ἀτρεὺς καὶ
Θυέστης, καὶ Ἀερόπη, καὶ τὸ χρυσεὺν δέρας, καὶ
Πελοπείας γάμος, καὶ Ἀγαμέμνωνος σφαγὴ,
καὶ Κλυταιμνήστρας τιμωρία. καὶ ἔτι πρὸ τού-
των ἢ τῶν ἑπτὰ λοχαγῶν στρατεία, καὶ ἢ τῶν
Φυγάδων γαμβρῶν τῷ Ἀδράστῃ ὑποδοχὴ, καὶ ὁ
ἐπ' αὐτοῖς χρησμὸς, καὶ ἢ τῶν πεσόντων ἀτα-
φία, καὶ Ἀντιγόνης διὰ ταῦτα καὶ Μεναιμέως
ἀπώλεια.

Καὶ

Neptuni pugnam: ac post haec Athamantis furo-
rem, et liberorum Nephelae aëriam in ariete fu-
gam, Ino et Melicertam mari exceptos.

43. Post haec Pelopidarum res et Mycenae,
tum quae ibi, ante hos quoque, gesta sunt: Ina-
chus, atque Io, ipsiusque Argus Custos, et A-
treus ac Thyestes, et Aerope, et aureum vellus,
et Pelopidae nuptiae, et caedes Agamemnonis,
et poena Clytaemnestrae: et ante haec etiam se-
ptem ducum ad Thebas expeditio, receptioque
generorum Adraasti exulum, oraculumque de il-
lis, et insepulti qui ibi ceciderant, et Antigones
propter ista Menoeceique interitus.

44. Et

Καὶ τὰ ἐν Νεμέᾳ δέ, ἡ Ὑψιπύλῃ καὶ Ἀρχέ-
μορος, ἀναγκαιότατα τῷ ὀρχηστῇ μνημονεύμα-
τα. καὶ πρὸ αὐτῶν εἴσεται τὴν Δανάης παρ-
θένυσιν, καὶ Περσέως γέννησιν, καὶ τῶν ἐπὶ
τὰς Γοργόνας ἄθλον αὐτῷ προηρημένον, ᾧ οἰκεία
καὶ ἡ Αἰθιοπικὴ διήγησις, Κασσιέπεια καὶ Ἀν-
δρομέδα, καὶ Κηφεύς, ὃς καὶ ἄστροις ἐγκατέλε-
ξεν ἡ τῶν μετὰ ταῦτα πίσις. καὶ κείνα δὲ τὰ
ἀρχαῖα τὰ Αἰγύπτῳ καὶ Δαναῷ, εἴσεται καὶ
τὴν ἐπιθαλάμῳ ἐπιβελήν.

Οὐκ ὀλίγα δὲ καὶ ἡ Λακεδαιμόνων τοιαῦτα
παρέχεται· τὸν Ἰάκινθον, καὶ τὸν τῷ Ἀπόλ-
λωνος ἀντεραςὴν Ζέφυρον, καὶ τὴν ὑπὸ τῷ δίσ-
κῳ τῷ μαιρακίᾳ σφαγὴν, καὶ τὸ ἐκ τῷ αἵματος
ἄνθος,

44. Et quae in Nemea acciderunt, Hypsipyle
et Archemorus, res saltatori memoratu maxime
necessariae. Et ante ista sciet custoditam Danaës
virginitatem, et natum ex ea Perseum, propo-
situmque illi contra Gorgonas certamen; cui do-
mestica etiam illa Aethiopica narratio, Cassiopeia
et Andromeda, et Cepheus, quos astris etiam ad-
numeravit fides posterior. Illa quoque antiqua
sciet de Aegypto et Danao, et illas in nuptiali
toto infidias.

45. Non pauca vero etiam Lacedaemon talia
paebet. Hyacinthum, et riualem Apollinis Ze-
phyrum, et caedem pueri a disco, et florem ex
sanguine

ἄνθος, καὶ τὴν ἐν αὐτῷ αἰάζουσαν ἐπιγραφὴν,
καὶ τὴν Τυνδάρειω ἀνάσασιν, καὶ τὴν Διὸς ἐπὶ τέ-
τω κατ' Ἀσκληπιῷ ὀργήν. ἔτι δὲ καὶ τὸν Πά-
ριδος ξενισμόν, καὶ τὴν Ἑλένης ἀρπαγὴν, μετὰ
τὴν ἐπὶ τῷ μῆλῳ κρίσιν.

Νομισέον γὰρ τῇ Σπαρτιατικῇ ἰστορίᾳ, καὶ τὴν
Ἰλιακὴν συνῆφθαι, πολλὴν ἔσαν καὶ πολυπρόσ-
ωπον. καθ' ἕκαστον γὰρ τῶν ἐκεῖ πασάντων,
δράμα τῇ σκηνῇ πρόκειται. καὶ μεμνήσθαι δεῖ
τέτων αἰεὶ, μάστιγα ἀπὸ τῆς ἀρπαγῆς εὐθύς ἄ-
χρι τῶν ἐν τοῖς νόσοις γεγεννημένων, καὶ τῆς Αἰ-
νεΐς πλάνης καὶ Διδῶς ἔρωτος, ὧν ἕκ ἀλλότρια
καὶ τὰ περὶ τὸν Ὀρέστην δράματα, καὶ τὰ ἐν
Σκυθίᾳ τῷ ἥρωϊ τεταλμημένα. ἕκ ἀπώδαι δὲ
καὶ

sanguine, inscriptionemque in illo lugubrem:
et excitatum ab inferis Tyndarum, Iouemque
propterea iratum Aesculapio. Porro hospitium
Paridis, et Helenae raptum, post iudicium de
pomo.

46. Putandum enim, Spartanæ historiae Iliacæ quoque connexam esse, quæ multa est et multarum personarum: de unoquoque enim eorum qui ibi ceciderunt, actus aliquis scenæ propositus est: et meminisse horum oportet semper, maxime statim inde a rapina usque ad ea, quæ in reditu cuiusque facta sunt, et errorum Aeneæ et Didæ amorum, a quibus non alieni actus circa Oresten, et quæ in Scythia Heros ille ausus est.

Nec

καὶ τὰ πρὸ τέτων, ἀλλὰ τοῖς Ἰλίουκοῖς συγγενῇ,
Ἀχιλλέως ἐν Σκύρῳ παρθένευσις, Ὀδυσσεὺς
μανία, καὶ Φιλοκτήτης ἐρημία, καὶ ὄλως, ἡ πᾶ-
σα Ὀδυσσεὺς πλάνη, καὶ Κίρκη, καὶ Τηλέγε-
νος, καὶ ἡ Αἰόλη τῶν ἀνέμων δυναστεία, καὶ τὰ
ἄλλα μέχρι τῆς τῶν μνησῆρων τιμωρίας· καὶ
πρὸ τέτων ἡ κατὰ Παλαμήδεος ἐπιβελή, καὶ ἡ
Ναυπλίας ὄργη, καὶ ἡ Αἴαντος μανία, καὶ ἡ θα-
τέρη ἐν ταῖς πέτραις ἀπώλεια.

Ἐχει πολλὰς ἀφορμὰς καὶ Ἥλις τοῖς ὀρχεῖ-
σθαι πειρωμένοις, τὸν Οἰνόμαον, τὸν Μυρτί-
λον, τὸν Κρένον, τὸν Δία, τὰς πρώτας τῶν Ὀ-
λυμπίων ἀγωνισίας.

Πολλή

Nec abhorrent ab hisce quae ante gesta sunt, sed cognata rebus Iliacis, Achilles in Scyro pro virgine commoratio, furor *simulatus* Vlyssis, Philoctetes destitutus, et tota, in vniuersum, Vlyssaea peregrinatio, et Circe, et Telegonus, et Aeoli in ventos potestas, et reliqua ad poenam vsque procorum. Et ante haec structae Palamedi insidiae, et Nauplii irae, et furor Aiakis, et alterius *Aiakis* in scopulis interitus.

47. Habet multas occasiones Elis quoque pro saltare conantibus, Oenomaum, Myrtilum, Saturnum, Iouem, primos Olympiorum certatores.

48. Mul-

Πολλὴ δὲ καὶ ἡ κατ' Ἀρκαδίαν μυθολογία, Δάφνης Φυγὴ, Καλλιστὸς θηρίωσις, Κενταύρων παροιμία, καὶ Πανὸς γοναί, Ἀλφειὸς ἔρως, καὶ Ὑφਾਲος ἀποδημία.

Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Κρήτην ἀφίκη τῷ λόγῳ, πᾶμπολλα καίκεῖθεν ἡ ὄρχησις ἐρανίζεται, τὴν Εὐρώπην, τὴν Πασιφάην, τὰς Ταύρας ἀμφοτέρως, τὸν Λαβύρινθον, τὴν Ἀριάδνην, τὴν Φαίδραν, τὸν Ἀνδρόγεων, τὸν Δαίδαλον, τὸν Ἰκαρον, τὸν Γλαῦκον, τὴν Πολυίδεα μαντικὴν, τὸν Τάλλω, τὸν χαλκὸν τῆς Κρήτης περίπολον.

Καὶ εἰς Αἰτωλίαν μετέλθεις, καίκεῖ πολλὰ ἡ ὄρχησις καταλαμβάνει· τὴν Ἀλθαίαν, τὸν Μελέαγρον, τὴν Ἀταλάντην, τὸν δαλὸν, καὶ πο-
ταυῖ

48. Multa quoque circa Arcadiam fabularum materies, Daphnes fuga, Callistus in feram mutatio, Centaurorum ebrii furores, Panis natiuitas, amor Alphei et iter sub mari.

49. Verum etiam in Cretam si commemoratio-
ne pergat, multa inde quoque sibi saltatio colli-
git, Europen, Pasiphaën, et utrobique Tauros,
Labyrinthum, Ariadnen, Phaedram, Andro-
geon, Daedalum, Icarum, Glaucum, Polyidi
vaticinandi artem, Talum illum aeneum pex Cre-
tam erronem.

50. Et in Aetoliam si transferis, etiam ibi multa
inuenit saltatio: Althaeam, Meleagrum, Atalan-
tam, fatalem illum torrem, Herculis cum fluuio
luctam

ταμῶ καὶ Ἡρακλέους πάλην, καὶ Σειρήνων γένε-
σιν, καὶ Ἐχινάδων ἀνάδοσιν, καὶ μετὰ τὴν μα-
ρίαν Ἀλκμαίωνος εἰκησιν. εἶτα Νέσσον καὶ Δηϊ-
ανείρας ζηλοτυπίαν, ἐφ' ἣ τὴν ἐν Οἴτῃ πυρᾶν.

Ἔχει καὶ Θράκη πολλὰ τῷ ὀρχησομένῳ ἀναγ-
καῖα, τὸν Οἰφέα, τὸν ἐκείνῃ σπαραγμὸν, καὶ
τὴν λάλον αὐτῆς κεφαλὴν τὴν ἐπιπλέσσαν τῇ
λύρᾳ, καὶ τὸν Αἴμον, καὶ τὴν Ῥοδόπην, καὶ τὴν
Λυκέρην κολασιν.

Καὶ Θεσσαλία δὲ ἔτι πλείω παρέχεται, τὸν
Πελίαν, τὸν Ἰάσονα, τὴν Ἀλκίσιον, τὸν τῶν
πεντήκοντα νέων σόλον, τὴν Ἀργῶ, τὴν λάλον
αὐτῆς τρόπιν.

Τὰ ἐν Λήμνῳ τὸν Αἰήτην, τὸν Μηδείας ὄνει-
ρον, τὸν Ἀψύρτη σπαραγμὸν, καὶ τὰ ἐν τῷ
παρά-

luctam, Sirenum natales, et ortas Echinadas, et
furore discusso Alcmaeonis constitutam familiam.
Tum Nessum et Deianirae zelotypiam, ex ea-
que *Herculis* in Oeta rogam.

51. Habet etiam Thrace multa saltaturo ne-
cessaria: Orpheum, eius laniationem, caput illius
loquax lyrae innatans; et Haemum, et Rhodo-
pen, et Lycurgi supplicium.

52. Ac Thessalia multo etiam plura exhibet,
Peliam, Iasonem, Alcestin, quinquaginta inue-
num classem, Argo, loquacem illius carinam.

53. Ex quae in Lemno acta sunt, Aecetem, Me-
deae somnium, laegeratum Absyrtum, et gesta
in

παράπλω γεινόμενα· καὶ μετὰ ταῦτα τὸν Πρω-
τεσίλαον καὶ τὴν Λαοδάμειαν.

Καὶ εἰς τὴν Ἀσίαν πάλιν διαβῆς, πολλὰ καὶ
καὶ δράματα· ἡ γὰρ Σάμος εὐθύς καὶ τὸ Πολυ-
κράτης πάθος, καὶ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς μέχρι
Περσῶν πλάνη· καὶ τὰ ἔτι ἀρχαιότερα, ἡ τῆς
Ταντάλης Φλυαρία, καὶ ἡ παρ' αὐτῷ θεῶν ἐξία-
σις, καὶ ἡ Πέλοπος κρεκρυγία, καὶ ὁ ἐλεφάντι-
νος ὤμος αὐτῆς.

Καὶ ἐν Ἰταλίᾳ δὲ ὁ Ἑριδανὸς, καὶ Φαέθων,
καὶ Αἰγείροι ἀδελφαὶ θρηνηῖσαι, καὶ ἤλεκτρον
δακρύουσαι.

Εἴσεται δὲ ὁ τοιαῦτος καὶ τὰς Ἑσπερίδας, καὶ
τὸν Φρερὸν τῆς χρυσοῦς ἐπώρας δράκοντα, καὶ
τὸν

in praeternauigando: et post ista Protefilaum et
Laodamian.

54. Et si in Asiam rursus transeas, multae ibi
etiam actiones. Statim enim occurrit Sainus et
Polycratis calamitas, filiaeque ipsius ad Persas
usque error: et antiquiora adhuc, lingua Tantalii
incontinens, Deorum apud illum epulae, macta-
tus Pelops redditusque illi humerus eburneus.

55. In Italia vero Eridanus, et Phaëthon, et
sorores illius populi plorantes electri lacrimas.

56. Norit talis etiam Hesperides, et custo-
dem aurei auctumni draconem, et Atlantis labo-

τὸν Ἀτλαντὸς μόχθον, καὶ τὸν Γηρυόνην, καὶ τὴν ἐξ Ἐρυθείας ἔλασιν τῶν βοῶν.

Οὐκ ἀγνοήσει δὲ καὶ τὰς μυθικὰς μεταμορφώσεις ἀπάσας, ὅσαι εἰς δένδρα, ἢ θηρία, ἢ ὄρεα ἠλλάγησαν, καὶ ὅσαι ἐκ γυναικῶν ἄνδρες ἐγένοντο, τὸν Καϊνέα λέγω, καὶ τὸν Τειρεσίαν, καὶ τὰς τοιαύτας.

Καὶ ἐν Φοινίκῃ δὲ Μύρραν, καὶ τὸ Ἀσσύριον ἐκείνο πένθος μεριζόμενον 9). καὶ ταῦτα εἴσεται.

καὶ

laborem, et Geryonem, et boues ex Erytheia ab actos.

57. Neque ignorabit fabulosas formarum immutationes, quae in arbores, aut bestias, aut aves mutatae sunt, et quae ex mulieribus viri factae, Caeneum dico et Tiresiam, et similes.

58. In Phoenice Myrrham, et Assyrium illum luctum alternum. Haec, inquam, norit. Insuper

9. Μεριζόμενον] Μεριζόμενον hic *alternum* vertere malui. Adonis, Myrrhae filius, alternis lugetur apud Assyrios; quam diu nempe est cum Proserpina, ἐν ᾧδῃ, quam diu latet anni fertilitas, hieme quasi sepulta; deinde iterum gaudii materiem praebet, cum est cum Venere, secundam facit naturam etc. Igitur diuisus inter Venerem et Proserpinam Adonis alternis, quod dixi, apud Assyrios lugetur. *Gesner.*

καὶ τὰ κτώτερα δέ, ὅσα μετὰ τὴν Μακεδόνων
ἀρχὴν ἐτολμήθη ὑπὸ τε Ἀντιπάτρου, καὶ παρὰ
Σελεύκου ἐπὶ τῷ Στρατονίκῃς ἔρωσι.

Τὰ γὰρ Αἰγυπτίων μυστικώτερα αὐτὰ εἰσεται
μεν, συμβολικώτερον δὲ ἐπιδείξεται, τὸν Ἐπα-
φρον λόγῳ, καὶ τὸν Ὀσίριν, καὶ τὰς τῶν θεῶν
εἰς τὰ ζῶα μεταβολάς. πρὸ πάντων δὲ τὰ πε-
ρὶ τὰς ἐρώτας αὐτῶν, καὶ αὐτὰ τῷ Διὸς, καὶ
εἰς ὅσα αὐτὸν μετεσκήμασι.

Εἰσεται δὲ καὶ τὴν ἐν ᾧδε ἀπασαν τραγωδίαν,
καὶ τὰς κολάσεις, καὶ τὰς ἐφ' ἑκάστη αἰτίας, καὶ
τὴν Πειρίδου καὶ Θησέως ἀχρεὶ τῷ ᾧδε ἐτάρειαν.

Συνελόντι δὲ εἰπεῖν, ἅδεν τῶν ὑπὸ τῷ Ὀμή-
ρῳ καὶ Ἡσίοδῳ, καὶ τῶν ἀείρων ποιητῶν, καὶ
μαλι-

super vero etiam, recentiora, quae post *magnum*
illud Macedonum imperium suscepta sunt ab An-
tipatro, et a Seleuco amore Stratonices.

59. Aegyptiorum illa occultiora sciet quidem,
sed per signa tantum quaedam demonstrabit: E-
paphrum dico, et Osirin, et mutatos in animalia
Deos: ante omnia vero amores illorum, ipsius-
que adeo Iouis, et in quos se habitus mutaverit.

60. Sciet etiam totam illam apud inferos tra-
goediam, supplicia, et singulorum causas, et
Perithoi atque Thesei ad inferos usque amicitiam.

61. Ut breuiter comprehendam, nihil eorum,
quae ab Homero et Hesiodo, et optimis poetis
et

μάλιστα τῆς τραγωδίας λεγόμενων, ἀγνοήσει.
ταῦτα πάνυ ἐλίγα ἐκ πολλῶν, μᾶλλον δὲ ἀπερ-
ρων τὸ πλῆθος ἐξελών, τὰ κεφαλαιωδέεσσα
κατέρεξα, τὰ ἄλλα τῶν τε ποιηταῖς οὐδέν ἁ-
φείς, καὶ τοῖς ὁρχηστῇς αὐτοῖς δεικνύουσι, καὶ
σοὶ προσεξεδρίσκουσιν κατ' ὁμοιότητα τῶν προει-
ρημένων, ἅπερ ἅπαντα πρόχειρα καὶ πρὸς τὸν
καιρὸν ἑκάστον τῷ ὁρχηστῇ προπεπερισμένα, καὶ
προτεταμίσιμνα κείσθαι ἀναγκαῖον.

Ἐπεὶ δὲ βιμητικὸς ἐστὶ, καὶ κινήμασι τὰ ὑπό-
μενα δείξιν ὑποσχεῖται, ἀναγκαῖον αὐτῷ, ὅ-
περ καὶ τοῖς ῥήτορσι, σαφένειαν ἀσκεῖν, ὥς
ἑκάστον τῶν δεικνυμένων ὑπ' αὐτῷ δηλῆσθαι, μη-
δενὸς ἐξηγήτῃ δεόμενον. ἀλλ' ὅπερ ἔφη ὁ ΓΡΑ-
ΜΑΤΙΣΤΗΣ

ΔΙΚΟΣ

et maxime tragicis dicuntur, ignorabit. Haec
paucula sane de multis, vel potius multitudinem de
infinitis numero decerpens, enumeravi praecipua,
reliqua tum potius canenda relinquens, tum ipsis
ostendenda saltatoribus, tibi que ad similitudinem
praedictorum inuertienda, quae omnia in prom-
tu, et unoquoque tempore iam ante praeparata,
et in penam quasi reposita esse saltatori necesse est.

61. Quandoquidem vero imitator est, et moti-
bus ostendere ea quae canuntur promittit, opus
est illi, quemadmodum et oratoribus, exercere
diluciditatem, ut unumquodque eorum, quae
ostenduntur ab illo, declaretur, neque inter-
prete opus habeat: sed quod dixit oraculum Py-

θικὸς χρησμὸς, δεῖ τὸν θεώμενον ὀρχησθαι, καὶ
κωφῶ συνιέναι, καὶ μὴ λαλέοντος (τῷ ὀρχηστῷ)
ἀκούειν.

Ὁ δὲ καὶ Δημήτριον τὸν Κυνικὸν παθεῖν λέ-
γουσιν. ἐπεὶ γὰρ καὶ αὐτὸς ἔμοιρά σοι κατηγέρει
τῆς ὀρχηστικῆς, λέγων τῷ αὐλῷ, καὶ τῶν συρίγ-
γων καὶ τῶν κτύπων, παρεργέν τι τὸν ὀρχηστὴν
εἶναι, μηδὲν αὐτὸν πρὸς τὸ δρᾶμα συντελέοντα,
κινέμενον δὲ ἄλογον ἄλλως κίνησιν καὶ μάταιον,
ἄδενός αὐτῇ νῦν προσόντος· τῶν δ' ἀνθρώπων
τοῖς περὶ τὸ πρᾶγμα γοητευομένοις, ἐσθλῇ Τι-
ρικῇ καὶ προσωπεῖῳ εὐπρεπεῖ, αὐλῷ τε καὶ τε-
ρετίσμασι, καὶ τῇ τῶν ἀδόντων εὐφωνίᾳ, οἷς
κασμεῖσθαι μηδὲν ὄν τὸ τῷ ὀρχηστῷ πρᾶγμα. ὁ

τότε

thicum, oportet a spectatore saltationis et mutum
intelligi, et audiri nihil loquentem saltatorem.

63. Quod etiam Cynico Demetrio accidisse
aiunt. Cum enim et ipse similibus argumentis,
quibus tu, usus accusaret saltatoriam, dicens ti-
bise et fistularum et percussionum accessionem
esse saltatorem, qui nihil ipse ad actionem con-
ferat, sed moueatur temere, motu quodam irra-
tionabili atque vano, quippe cui intellectus nul-
lus insit, fascinatis interim hominibus per ea
quae adiuncta rei sunt, vestem Sericam, et per-
sonam decentem, et tibiam atque contillationes,
bonasque canentium voces, quibus exornari di-
ceret opus saltatoris, quod per se nihil esset: sal-
tator

τότε κατὰ τὸν Νέρωνα εὐδοκίμων ὀρχήσης, καὶ
 ἀσύνετος, ὡς Φασιν, ἀλλ' εἰ καὶ τις ἄλλος, ἐν
 τε ἰσορίας μνήμη, καὶ κινήσεως κάλλος διενεγκὼν,
 ἐδέχθη τοῦ Δημητρίου εὐγνωμονεσάτην, οἶμαι
 τὴν ὁρῆσιν, ἰδεῖν ὀρχόμενον, ἔπειτα κατηγα-
 ρεῖν αὐτῷ, καὶ ὑπέσχετό γε ἄνευ αὐλῆς, καὶ
 ἀσμάτων ἐπιδείξεσθαι αὐτῷ· καὶ ἔτως ἐποίη-
 σεν· ἡσυχίαν γὰρ ταῖς τε κτυπῆσι, καὶ τοῖς
 αὐλῆσι, καὶ αὐτῷ παραγγείλας τῷ χορῷ, αὐ-
 τὸς ἐφ' ἑαυτῷ ὀρχήσατο τὴν Ἀφροδίτης καὶ
 Ἄρεος μοιχείαν, Ἥλιον μνηύοντα, καὶ Ἥφαι-
 στον ἐπιβελεύοντα, καὶ ταῖς δεσμοῖς ἀμφοτέρως,
 τὴν τε Ἀφροδίτην, καὶ τὸν Ἄρη σαγηνεύοντα,
 καὶ τοὺς ἐφεσῶτας θεοὺς ἔκασον αὐτῶν, καὶ
 αἰδουμένην μὲν τὴν Ἀφροδίτην, ὑποδεδομῶτα
 δὲ

tator qui tum floreret, Neronis temporibus, non
 imprudens, vt aiunt, sed si quis alius, et histo-
 riae memoria, et motus decentia, praestans, pe-
 tiit a Demetrio rem aequissimam, puto, vt sal-
 tantem se videret, deinde accusaret: promisitque,
 se absque tibia et canticis copiam sui facturum.
 Idque fecit. Imperato enim *scamilla* pulsantibus
 et instantibus tibias, choroque ipsi, silentio, ipse
 per se saltavit Martis atque Veneris adulterium,
 solem indicantem, infidiantem Vulcanum, et
 vincula vtrisque, Veneri ac Marti, iniicientem,
 adstantiumque Deorum vnumquemque: et Ve-
 nereim quidem pudore suffusam, aliquantum

δὲ καὶ ἰκτεύοντα τὸν Ἄρη, καὶ ὅσα τῇ ἰσορίᾳ ταύτῃ πρέσβειν, ὥς τὸν Δημήτριον ὑπερησθέντα τοῖς γιγνομένοις, τῆτον ἔπαινον ἀποδοῦναι τὸν μέγιστον τῷ ὀρχηστῇ. ἀνέκραγε γάρ, καὶ μεγάλη τῇ Φωνῇ ἀνεφθέγγετο· Ἀκούω ἄνθρωπε ἃ ποιεῖς, ἔχ' ὅρῳ μόνον, ἀλλὰ μοι δοκεῖς ταῖς χερσὶν αὐταῖς λαλεῖν.

Ἐπεὶ δὲ κατὰ τὸν Νέρωνα ἑσμέν τῷ λόγῳ, βέλομαι καὶ βαρβάρῃ ἀνδρὸς τὸ ἐπὶ τῷ αὐτοῦ ὀρχηστῇ γενόμενον εἰπεῖν, ὅπερ μέγιστος ἔπαινος ὀρχηστικῆς γένοιτ' αὖν. τῶν γάρ ἐν τῷ Πόντου βαρβάρων βασιλικὸς τις ἄνθρωπος κατὰ τι χρέος ἦκων ὡς τὸν Νέρωνα, ἐθεῖτο μετὰ τῶν ἄλλων τὸν ὀρχηστὴν ἐκείνον, ἔτω σαφῶς ὀρχέμενον,

metuentem vero et supplicantem Martem, et quaecumque insunt in hac historia; adeo ut supra modum his quae fierent delectatus. Demetrius, hanc saltatori laudem maximam tribueret. Exclamavit enim et maxima voce: *audio*, inquit, *homo, quae facis, non solum video: sed ipsis mihi manibus loqui videris.*

64. Quando vero circa Neronem nostra versatur oratio, volo etiam, quid barbaro homini in eodem saltatore acciderit, commemorare, quae quidem maxima saltatoriae artis laus fuerit. Regii generis homo de Barbaris ad Pontum, qui negotii cuiusdam sui causa ad Neronem venerat, spectabat cum aliis saltatorem illum saltantem ita dilu-

μενον, ὡς καὶ τοὶ μὴ ἐπακούοντα τῶν ἀδομένων
(ἡμιέλλην γὰρ τις ὢν ἐτύγχανε) συνιέναι ἀπάν-
των. καὶ δὴ ἐπιπὼν ἤδη ἐς τὴν αἰκίαν, τῷ Νε-
ρωνος δεξιμένῳ, καὶ ὁ, τι βέλονται αὐτεῖν κε-
λεύοντος, καὶ δώσων ὑπισχυμένῳ, Τὸν ὀρχη-
σὴν, ἔφη, δὲς τὰ μέγιστα εὐφρανθεῖς. τῷ δὲ
Νέρωνος ὁρμένῳ, Τί ἂν σοι χεῖσιμος γένοιτο
ἐκῆ; Προσοίνης, ἔφη, βαρβαρὸς ἔχω, οὐχ
ὁμολώττες, καὶ ἑρμηνῶν οὐ ρόδιον εὐπορεῖν
πρὸς αὐτὰς. ἦν ἂν τινος δέωμαι, διαπύων οὐ-
τος ἐκαστὰ μοι ἑρμηνεύσει. τοσῶτον ἄρα καθί-
κετο αὐτῷ ἡ μίμησις τῆς ὀρχήσεως, ἐπίσημάς
τε καὶ σαφὴς φανῆσα.

Ἡ δὲ

dilucide, vt, licet ea quae cantabantur non asse-
queretur, semi-Graecus enim erat, omnia tamen
intelligeret. Itaque cum reditum iam pararet,
Nerone illam complectente, et, quidquid vel-
let, iubente petere, atque dare pollicente, Bea-
ueris, inquit, si saltatorem illum mihi dederis. In-
terrogante autem Nerone, Qui nam tibi utilis ibi
esse possit? Accolas, inquit, habeo barbaros lin-
guae diuersae, et difficile est interpretes ad illos nan-
cisci: si quid igitur opus habuero, hic verbis suis
omnia mihi explicabit. Adeo in animum illius de-
scenderat imitatio saltationis, quae insignis et di-
lucida illi videretur.

Ἡ δὲ πλείη διατριβὴ καὶ ὁ σκοπὸς τῆς ὀρεχνητικῆς ἢ ὑπόκρισις ἐστίν, ὡς εἶπεν, κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ τοῖς ῥήτορσιν ἐπιτηδευσομένη, καὶ μάλιστα τοῖς τὰς καλεσμένας ταύτας μελέτας διέξισιν. οἶδε 10) γὰρ καὶ ἐν ἐκείνοις μᾶλλον ἐπαινεμένη, τῷ εἰκέναι τοῖς ὑποκειμένοις προσώποις, καὶ μὴ ἀπὸ δὲ εἶναι τὰ λεγόμενα τῶν εἰσχομένων ἀριστεύων 11), ἢ τυραννοκτόνων, ἢ πενήτων,

65. Caeterum maxima occupatio et scopus salutariae artis est actionis assimilatio, vti dixi, cui eodem modo rhetores dant operam, et illi maxime, qui eas quas declamationes vocamus, persequuntur. Solet enim in illis quoque laudari vehementer, cum congruunt personis subiectis, eaque quae dicuntur non abhorrent ab his, qui introducuntur viris fortibus, aut tyrannicidis,

10. Οἶδε] Puto dedisse Lucianum εἶωθε. Certe ita interpretatus sum. *Gesner.* Illud οἶδε certe intolerabile videtur, sed quia variis modis corrigi potest, et aequae in οἶδε — ἐπαινεμένοι ac in αἶ δε — εἶναι. Aequae in εἶωθε, quam in ἡ δε mutari, ideo nihil muto, quia incertum est, quid Lucianus reliquerit. *Gesneri* εἶωθε optimum videretur, si cum ἐπαινεμένη satis cohaerere posset. Etsi enim alias participium pro infinitivo usitatum, cum hoc verbo id noster saltem adhibere non solet. *Reitz.*

11. Ἀριστεύων] Non satis assequitur vna vox
Lati-

νήτων, ἢ γεωργῶν, ἀλλ' ἐν ἑκάστῳ τέτῳ τὸ ἴδιον καὶ τὸ ἐξαίρετον δεκνυσθαι.

Ἐθέλω γὰρ σοὶ καὶ ἄλλα βαρβάρῃ ῥῆσιν ἐπὶ τέτοις εἰπεῖν. ἰδὼν γὰρ πέντε πρόσωπα τῶ ὀρχηστῇ παρασκευασμένα (τρεῖς τὸν γὰρ μερῶν τὸ δράμα ἦν) ἐζήτει, ἕνα ὁρῶν τὸν ὀρχηστὴν, τίνες αἱ ὀρχησόμενοι καὶ ὑποκρινέμενοι τὰ λοιπὰ προσώπων εἰσιν; ἐπεὶ δὲ ἔμαθεν ὅτι ὁ αὐτὸς ὑποκρινέσθαι, καὶ ὑπορχήσεσθαι τὰ πάντα, Ἐλελήθεις,

aut pauperibus, aut agricolis; sed in vnoquoque horum, quod proprium est, quod eximium, demonstratur.

66. Volo autem tibi etiam alterius Barbari de hisce rebus dictum referre. Videns enim quinque personas saltatori paratas, tot nempe partium erat actio, et vnum modo videns saltatorem, interrogavit, *Quinam saltaturi et acturi reliquas personas essent?* Cum vero audisset, eundem acturum, et modos praeitutum omnes, *Nesciebam,*
Bb 5 inquit,

Latina vim quae subiecta est τοῖς ἀριτεῦσι. Sunt enim, qui insigne et eminens fortitudinis documentum edidere, quod praemio dignum leges iudicant, qui non bene tantum sed optime, comparatione aliorum, gesserunt rempublicam. Latina declamatorum schola fortes vocat simpliciter, aut fortiter fecisse dicit. Gesner.

θεις, ἔφη, ἃ βέλτιζε, σῶμα μὲν τέτο ἐν, πολ-
λὰς δὲ τὰς ψυχὰς ἔχων. ταῦτα μὲν ὁ βάρβαρος.

Οὐκ ἀπεικότως δὲ καὶ οἱ Ἰταλιῶται τὸν ὀρ-
χηστὴν παντόμιμον καλεῶσιν, ἀπὸ τῆ δρωμῆς
σχεδόν. καλὴ γὰρ καὶ ἡ ποιητικὴ παραίνεσις
ἐκείνη, τὸ, ὦ παῖ, Ποντίε θηρὸς πετραίε νόον,
ἔσχωρ, πάσας πολίεσσιν ὁμίλει, καὶ τῷ ὀρχη-
στῇ ἀναγκαῖα. καὶ δεῖ προσφύντα τοῖς πράγμα-
σι συνοικεῖν ἑαυτὸν ἐκάστῳ τῶν δρωμένων. τὸ
δὲ ὅλον, ἥθη καὶ πάθη δείξειν καὶ ὑποκρινέ-
σθαι ἢ ὀρχησις ἐπαγγέλλεται, νῦν μὲν ἐρῶντα,
νῦν δὲ ὀργιζόμενον τινα εἰσαγεῖν, καὶ ἄλλον με-
μνότεν, καὶ ἄλλον λελυπημένον, καὶ ἅπαντα
ταῦτα

inquit, vir optime, te corpus quidem hoc unum,
animas autem multas habere. Haec Barbarus.

67. Non absurde autem Itali saltatorem appel-
lant Pantomimum, (*imitatorem omnium*) ab eo
quod fit fere. Pulchra enim illa quoque poetica
adhortatio: *Fili, beluac in saxismarinae* (Polypi)
modo adhaerens urbes populosque frequentat, et sal-
tatori necessaria, oportetque rebus adhaerescen-
tem familiarem se et quasi domesticum vnicuique
eorum, quae aguntur, reddere. Atque in vni-
versum mores atque affectus se demonstraturam
atque actione expressuram, saltatio pollicetur,
nunc amantem, nunc irascentem aliquem indu-
cens, et furem alium, affectum alium tristi-
tia,

ταῦτα μεμετρημένως. τὸ γέν' παραδοξότατον, τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἄρτι μὲν Ἀθάμας μεμηνώς, ἄρτι δὲ Ἰνώ Φοβεμένη δεικνυται· καὶ ἄλλοτε Ἀτρεὺς ὁ αὐτός, καὶ μετὰ μικρὸν Θυσῆης, εἴτα Αἰγισθος, ἢ Ἀερόπη· καὶ πάντα ταῦτα εἰς ἄνθρωπος ἐστίν.

Τὰ μὲν ἔν' ἄλλα θεάματα καὶ ἀκρόσματα ἐνὸς ἐκάστου ἔργου τὴν ἐπίδειξιν ἔχει. ἢ γὰρ αὐλὸς ἐστίν, ἢ κιθάρα, ἢ διὰ Φωνῆς μελωδία, ἢ τραγικὴ δραματουργία, ἢ κωμικὴ γελοιοποιία. ὁ δὲ ὀρχηστὴς τὰ πάντα ἔχει συλλαβών. καὶ ἐνεσι ποιικίλην καὶ παμμυγῇ τὴν παρασκευὴν αὐτῷ ἰδεῖν, αὐλόν, σύριγγα, ποδῶν κτύπον, κυμβάλε ψόφον, ὑποκριτῶ εὐφωνίαν, ᾄδόντων ὁμοφωνίαν.

Ἐπι
tia, et sua vnumquodque mensura. Quod enim in primis admirabile est, eodem die iam quidem Athamas furens, iam perterrita Ino ostenditur: et alias idem est Atreus, ac paullo post Thyestes, tum Aegysthus, aut Aërope, et omnia haec vnus homo est.

68. Igitur spectacula quidem reliqua et acroasmata, vnus cuiusdam operis specimen edunt: aut enim tibia est aut cithara, aut vocis cantus, aut tragica actionis repraesentatio, aut comica risus affectatio: et saltator omnia complexus habet, et licet varium illius et inixtum ex omnibus apparatus videre, tibiam, fistulam, pedum percussionem (*scamillum*) cymbali strepitum, actoris vocalitatem, canentium concentum.

69. Por-

Ἔτι δὲ τὰ μὲν ἄλλα θατέρω τῶν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἔργα ἐσὶ· τὰ μὲν ψυχῆς, τὰ δὲ σώματος· ἐν δὲ τῇ ὀρχήσει ἀμφοτέρω συμμέμικτα, καὶ γὰρ διανοίας ἐπιδείξιν τὰ γιγνόμενα, ἔχει, καὶ σωματικῆς ἀσκήσεως ἐνέργειαν. τὸ δὲ μέγιστον ἢ σοφία τῶν δρωμένων, καὶ μηδὲν ἔξω λόγου. Λεσβώναξ γὰρ ὁ Μιτυληναῖος, ἀνὴρ καλὸς καὶ ἀγαθὸς, χειριστὸς τὰς ὀρχησάσας ἀπεκάλει, καὶ ἦεν ἐπὶ τὴν θέαν αὐτῶν, ὡς βαλτίων ἀναστρέφων ἀπὸ τῆς θεάτρης. Τιμοκράτης δὲ ὁ διδάσκαλος αὐτῶν ἰδὼν ποτε ἅπαξ ἐν ἐξέπότηδες ἐπιστὰς, ὀρχησθὲν τὰ αὐτῶν ποιοῦντα, Οἷα με, ἔφη, θεάματος ἢ πρὸς φιλοσοφίαν αἰδῶς ἀπεξέστηκεν.

Ei

69. Porro reliqua alterius vtrius partis in homine opera sunt, partim animae, partim corporis: at in saltatione commixta sunt utraque. Nam et intellectus demonstrationem habent, quae ibi fiunt, et corporalis exercitationis efficaciam: maximum autem est sapientia in his quae aguntur, et nihil extra rationem. Lesbonax igitur Mytilenaeus, vir honestus et bonus, manu sapientes vocabat saltatores, atque ad spectacula eorum ibat, tanquam melior e theatro reuersurus. Timocrates autem illius magister, cum vidisset semel, non dedita opera adstans, edentem opus suum saltatorem, *Quali*, dixit, *spectaculo philosophiae me verecundia primaui?*

70. Si

Εἰ δ' ἔστιν ἀληθὴ ἃ περὶ ψυχῆς ὁ Πλάτων λέγει, τὰ τρία μέρη αὐτῆς καλῶς ὁ ὀρχηστὴς δεικνύσι, τὸ θυμικόν, ὅταν ὀργιζόμενον ἐπιδείκνυται, τὸ ἐπιθυμητικόν, ὅταν ἐρώοντας ὑποκρίνεται, τὸ λογιστικόν, ὅταν ἑκάστα τῶν παθῶν χαλιναγωγῇ· τῆτο μὲν γε ἐν ἅπαντι μέρει τῆς ὀρχήσεως, καθάπερ ἡ αἴφῃ ἐν ταῖς αἰσθήσεσι, παρέσπαρται. καλῶς δὲ προνοῶν, καὶ τῆς ἐν τοῖς ὀρχήμασιν εὐμορφίας, τί ἄλλο, ἢ τὸ τῇ Ἀριστοτέλει ἐπαληθεύει, τὸ καλὸς ἐπανέντος, καὶ μέρος τρίτον ἡγαμένον τὰ γὰρ δὲ καὶ τῆτο εἰκασίαν ἔχει οὕτως καὶ περὶ τὸ τρίτον τι νεανισμένον ὑπὲρ τῆς τῶν ὀρχηστικῶν προσωπείαν αἰωπῆσαι ὅτι καὶ αὐτὴ Πυθαγορικόν τι ὄργανον αἰνίσσεται.

Ἔτι

70. Si vera sunt, quae de anima dicit Plato; tres partes illius pulchre saltator ostendit; iram, cum irati personam gerat, cupiditatem cum amantes agit; rationem, cum passionem unamquamque frenis quasi moderatur, quod quidem in unaquaque saltatione, quemadmodum in sensibus tantus, dissipatum est. Pulchritudini vero, dum prospicit, et speciei in saltationibus, quid aliud quam verum esse Aristotelis illud demonstrat, laudantis pulchritudinem, et tertiam hanc quoque boni partem esse dicentis. Audiui etiam, qui iuvenili ter lasciviret de personarum saltatoriarum silentio, etiam hoc *Pythagoricum quoddam dogma inveni*.

71. Prae-

Ἔτι δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδεύματων, τῶν μὲν τὸ τερπνόν, τῶν δὲ τὸ χρήσιμον ὑπὸσχνα-
μένων, μόνῃ ἢ ὀρχήσις ἀμφοῖν ἔχει. καὶ πο-
λύ γε τὸ χρήσιμον ὠφελιμώτερον, ὅσω μετὰ
τῷ τερπνῷ γίγνεται. πόσω γὰρ πᾶτο ἑρᾶν ἢ
διδόν, ἢ πυκτεύοντας ἰεανίσκας, καὶ αἵματι ρεό-
μένους, καὶ παλαιόντας ἄλλας ἐν κόνει, ἕς ἢ ὀρ-
χῆσις πολλάκις ὠφελέστερον ἅμα καὶ εὐνορφό-
τερον καὶ τερπνότερον ἐπιδείκνυται. τὴν μὲν οὖν
γε συντόνον κίνησιν τῆς ὀρχήσιας, καὶ εὐνορφίας
αὐτῆς, καὶ περιχωγᾶς, καὶ πηδήματα, καὶ
ὑπτιασμούς, τοῖς μὲν ἄλλοις τερπνῷ εἴνευ συμ-
βέβηκεν ἑρῶσι· τοῖς δὲ ἐνεργᾶσιν αὐτοῖς, ὕγιει-
νότατα. γυμνασίων γὰρ πρὸ κάλλιστον τῷ ἅμα
καὶ

71. Praeterea cum studia alia partim quidem iucunditatem, partim verò utilitatem promittant, sola utrumque habet saltatio. Ac tanto plus prodest utilitas, quatenus cum iucunditate contingit. Quanto enim hoc videre iucundius, quam pugnis contendentes iuvenes, et sanguine fluentes, luctantesque alios in pulvere, quos saltatio saepe tuius simul, et formosius repraesentat et iucundius. Contentior ergo ille motus saltatoriae, et conuersiones, et circumductiones, et saltus, et resupinati flexus corporis, aliis videntibus iucunda visu accidunt; ipsis vero efficiuntibus saluberrima. Exercitationum quippe omnium pulcher-
rimam

καὶ εὐφροδράτατον τᾷτο φαίην ἂν ἔγωγε εἶναι, μαλάττον μὲν τὸ σῶμα, καὶ ἡμπτον, καὶ κη-
Φίζον, καὶ εὐχέρეს εἶναι πρὸς μεταβολὴν διδά-
σκον, ἰσχύον τε ἔμικρὸν περιποιεῖν τοῖς σώμασι.

Πῶς ἂν ἔ. παναρμόνιον τι χρεῖμα ἢ ὄρχησις,
θήμῃσα μὲν τὴν ψυχὴν, ἀσκήσα δὲ καὶ τὸ σῶ-
μα; τέρπεισκ δὲ τὰς ὀργῶντας, διδάσκατα δὲ
καὶ τῶν πάλαι ὑπ' αὐλαῖς, καὶ κυμβάλοις,
καὶ μελῶν εὐφροδμία, καὶ κηλήσαι, διὰ τε ὀφ-
θαλμῶν, καὶ ἀκοῆς; εἰ γὰρ Φωνῆς εὐμοιρίαν ζη-
τεῖς, πᾶ ἂν ἀλλοχόδι εὐροῖς; ἢ ποῖον πολυφω-
νότερον ἄκωσμα, ἢ ἑμμελέεσσον; εἰ τε αὐτὰ καὶ
σύριγγας τὸ λιγυρώτερον, αὐλας καὶ τῶτων ἐν
ὄρχησει ἀπολαῦσά σοι παρέσιν, εἰ λέγειν ὡς
ἀμεί-

rimam simul hanc et maxime concinnam esse,
equidem dixerim, quae subigat corpus, et fle-
at, et lenius reddat, et ad omnem mutatio-
nem expeditum esse doceat, roburque non par-
vum conciliet.

72. Quidni ergo res vndique conveniens salta-
tio, animum acuens, exercens corpus, oblectans
videntes, multaque antiqua docens, inter tibias,
et cymbala, et canticorum concinnitatem oculos
auresque demulcens. Si igitur vocis oblectatio-
nem quaeris, ubi alias inuenias? aut quem au-
dias vocum plurium modulatioremque concen-
tum? siue tibiae fistulaeque argutiores sonos; sa-
tis etiam his frui in saltatione, tibi datur. Omitto
dicere,

ἁμείνων τὸ ἦθος, ὁμιλῶν τῇ τοιαύτῃ θεᾷ, γενήσῃ, ἔταν ὁρᾷς μὲν τὸ θεάτρον μισᾶν μὲν τὰ κακῶς γιγνόμενα, ἐπιδεκνύον δὲ τοῖς ἀδικημένοις καὶ ὅλως τὰ ἡθῆ τῶν ὁρῶντων παιδαγωγᾶν.

Ὁ δ' ἔσι μάλιστ' ἐπὶ τῶν ὀρχηστῶν ἐπανέσαι, τῷτο ἤδη ἐρῶ. τὸ γὰρ ἰσχύν τε ἄμα καὶ ὑγρότητα τῶν μελῶν ἐπιτηδεύειν, ὁμοίως παραδοξὸν εἶναι μοι δοκεῖ, ὡς εἴ τις ἐν τῷ αὐτῷ καὶ Ἡρακλῆς τὸ καρτερόν, καὶ Ἀφροδίτης τὸ ἀβρόν δεικνύοι.

Ἐθέλω δὲ ἤδη καὶ ὑποδείξαι σοι τῷ λόγῳ, ὅποῖόν χρὴ εἶναι τὸν ἀριστον ὀρχηστὴν ἐν τε ψυχῇ καὶ σώματι. καίτοι πῆς μὲν ψυχῆς προεῖπον
τα

dicere, te meliorem etiam quod ad mores futurum, tali in spectaculo si verferis, cum videas theatrum odisse, quae male sunt, illacrimare autem his qui opprimuntur iniuria, et in uniuersum mores spectantium regere.

73. Quod autem maxime in saltatoribus laudandum est, illud iam dicam. Quod robori simul et mobilitati membrorum studere hic licet, aequè admirabile mihi videtur, ac si quis eodem momento Herculis robur, et delicatos Veneris motus ostendat.

74. Volo iam illud oratione tibi declarare, qualem esse optimum saltatorem anima pariter et corpore oporteat. Quamquam animae pleraque
iam

ἐὰν πλεῖστα μνημονικόν τε γάρ, καὶ εὐφυνῶν, καὶ
 ξυνητόν, καὶ ὀξύνη ἐπινοήσαι, καὶ καιρῶν μάλιστα
 ἐσοχάσθαι. Φημὶ δέιν αὐτόν· ὅτι δὲ κριτικόν τε
 ποιημάτων, καὶ ἁσμάτων, καὶ μελῶν τῶν ἀρί-
 στων διαγνωστικόν, καὶ τῶν κακῶς πεποιημένων
 ἐλεγκτικόν.

Τὸ δὲ σῶμα, κατὰ τὸν Πολυκλέτεα κανόνα
 ἤδη ἐπιδείξειν μοι δοκῶ· μήτε γὰρ ὑψηλὸς ἄγαν
 ἔστω, καὶ πέρα τῆς μετρίας ἐπιμήκης, μήτε τα-
 πεινός, καὶ νανώδης τὴν φύσιν, ἀλλ' ἑμμετρος
 ἀκριβῶς· ὅτε πολυσάρκης, ἀπίθανον γάρ, ὅτε
 λεπτός· εἰς ὑπερβολὴν· σκελετῶδες γάρ ποῦτος
 καὶ νεκρικός.

Ἐθ.

iam dixi. Nam et memoria praeſtare, et inge-
 nioſum eſſe, et prudentem, et acutum in cogi-
 tando, et opportunitatibus recte uti oportere il-
 lum, aſſo: ad haec indicare poſſe de poematibus,
 et cantica atque modulòs optimòs dignoſcere et
 male facta redarguere.

75. Quantum vero ad corpus, ad Polyclleti re-
 gulam illum iam demonstraturus mihi videor.
 Neque enim procerus ſit nimium, et ultra mo-
 dum longus, neque humili ſtatura et nanno ſimi-
 lis: ſed iuſtae exactaeque menſurae: neque car-
 noſus, neque enim probari ſic poteſt, neque ad
 exceſſum uſque tempis, ut ſkeleton referat aut
 mortuum.

Luc. Op. T. IV.

Cc

76. Vo-

Ἐθέλω γὰρ σοι καὶ δῆμα τινὲς ἃ Φαῦλα τὰ
 τοιαῦτα ἐπισημαίνεσθαι βοὰς εἰπεῖν. οἱ γὰρ
 Ἀντιοχεῖς εὐφροσύνη πόλιν, καὶ ὄρχησιν μά-
 λιστα πρεσβεύσας, ἕτως ἐπιτηρεῖ τῶν λεγόμε-
 νων, καὶ τῶν γιγνομένων ἕκαστα, ὥς μηδένα μη-
 δὲν αὐτῶν διαλατθάνειν. μικρὸν μὲν γὰρ ὄρχη-
 σθαι εἰσελθόντος καὶ τὸν Ἑκτορα ὄρχαμένον, μιᾷ
 Φωνῇ πάντες ἀνεβόησαν, ὥς Ἀστυάναξ 12)
 Ἑκτορα δὲ ποῦ; ἄλλοτε δέποτε μηκίσου τινὲς
 ὑπὲρ τὸ μέτριον ὄρχεῖσθαι τὸν Καπανέα ἐπι-
 χειρῶντος, καὶ προσβάλλειν τοῖς Θηβαίων τέ-
 χεσιν, Ἐτέρωθεν εἶπασαν τὸ τεῖχος, ἄδεν σοι
 δεῖ

76. Volo tibi etiam populi cuiusdam, non
 mali ad talia notanda, clamores narrare. An-
 tiochenfes enim ingeniosissima ciuitas, et maxi-
 me saltationem commendans, ita quae dicuntur
 et fiunt singula obseruat, vt neminem illorum
 quidquam effugiat. Paruo enim ingresso salta-
 tore et saltante Hectorem, vna voce exclamarunt
 omnes, *Hic Astyanax, Hector autem ubi?* Alio
 vero tempore cum vltra modum longissimus ali-
 quis saltare Capaneum inciperet, et inuadere The-
 banorum moenia, *Transcende murum* dicebant,
scalis

12. Ὡς Ἀστυάναξ] Legendum ἕτος. Corru-
 ptio orta ex compendio, quo pronomen il-
 lud scribere solebant antiqui librarii. *Gesner.*

δεῖ κλίμακος. καὶ ἐπὶ τῇ παχείᾳ δὲ καὶ πιμέ-
λῃς ὀρχησῆ, πηδᾶν μεγάλα πειρωμένα, Δεόμε-
θα ἔφασαν Φεῖσαι τῆς Θυμέλης 13). τὸ δὲ
ἐναντίον τῷ πάνυ λεπτῷ ἐπεβόησαν, Καλῶς
ἔχε, ὡς νοσῶντι. τᾶτων ἔ τῇ γελοία ἔνεκα
ἐπεμνήσθην, ἀλλ' ὡς ἰδῆς, ὅτι καὶ δῆμοι ὄλοι
μεγάλην σπαδὴν ἐποίησαντο ἐπὶ τῇ ὀρχησικῇ,
ὡς καὶ ῥυθμίζειν τὰ καλὰ, καὶ τὰ αἰσχροῦ αὐ-
τῆς δύνασθαι.

Εὐκίνητος δὲ τὸ μετὰ τῷ πάντως ἔσω, καὶ
τὸ σῶμα λευμένος τε ἅμα, καὶ συμπεπηγὼς, ὡς
λυγί-

scalis nihil opus habes. Ac de crasso pinguique
saltatore, magnos tentante saltus, *Debemus*, aiunt,
parcere thymelae. Contra vehementer attenuato
succlammarunt velut aegrotanti, *Bene habeas!* Ho-
rum non ridiculi causa mentionem feci, sed ut
videas, populos quoque integros magnum in sal-
tatoria arte studium posuisse, ut etiam quae de-
ceant illam, quae dedeceant, quasi ad normam
possent exigere.

77. Mobilis deinde omnino fit *saltator*, et cor-
pore soluto pariter et compacto, ut et inflecti op-

C c 2

portu-

13. Τῆς Θυμέλης] Thymelen, orchestrae par-
tem mediam, locum proprium, et in centro
totius theatri positum, eorum, qui specta-
culo esse deberent, satis eleganter ac diluci-
de declaravit *Boindinus* in Comment. Acad.
Inscriptt. Tom. I. p. 186. Edit. Holland. *Gesn.*

λυγίζεσθαι τε ὅπη καιρὸς, καὶ συνεσάσθαι κατ-
τερῶς, εἰ τέττα δέοι.

Ὅτι δὲ ἐν ἀπήλλαντα ὄρχησις καὶ τῆς ἀνα-
γωνίᾳ χειρονομίας, ἀλλὰ μετέχει καὶ τῶν Ἑρμῆ
καὶ Πολυδεύκης καὶ Ἡρακλέους ἐν ἀθλήσει κα-
λῶν, ἰδοὺς αὖν ἐκάστη τῶν μιμήσεων ἐπισχῶν.
Ἡροδότῳ μὲν ἐν ταῖς δι' ὁμιμάτων Φαινόμενα,
πισσότερα εἶναι τῶν ὥτων δοκεῖ· ὄρχησιν δὲ καὶ
τὰ ὥτων καὶ ὀφθαλμῶν πρόσθεν.

Οὕτω δὲ θέλγει ὄρχησις, ὥς ἐν ἑρῶν τις,
εἰς τὸ θέατρον παρέλθοι, ἐσωφρονίσθη ἰδὼν
ὅσα ἔρωτος κακὰ τέλη, καὶ λύπη ἐχόμενος, ἐξ-
έρχεται

portune, et firmiter consistere, vbi opus est,
possit.

78. Non abhorrere autem saltationem nec ab
illa usitata in sacris certaminibus manuum gesti-
culatione, sed partem habere eorum, quae in
Mercurii pariter et Pollucis et Herculis certami-
nibus pulchra sunt, videas, si unicuique harum
imitationum attendere animum volueris. Hero-
doto quidem ea, quae per oculos ad sensum per-
veniunt, fideliora esse auribus videntur: at salta-
tioni aurium pariter et oculorum perceptiones
adsunt.

79. Ita vero saltatio mulcet, ut si quis amans
in theatrum veniat, resipiscat visis multis adeo
malis amoris finibus. Et tristitia aliquis affectus
exit

ἔρχεται τῶν θεάτρων Φαιδρότερος, ὥσπερ τι Φάρμακον ληθεδάνον, καὶ κατὰ τὸν ποιητὴν νηπενθές τε καὶ αἰχολον πιών. σημεῖον δὲ τῆς πρὸς τὰ γιγνόμενα οἰκειότητος, καὶ τῶν γνωρίζειν ἔκαστον τῶν ὁρώντων τὰ δεικνύμενα, τὸ δακρύειν πολλάκις τὰς θεατὰς, ὅποταν τί οἰκτρὸν καὶ ἐλεεινὸν φαίνεται. ἡ μὲν γὰρ Βακχικὴ ὄρχησις ἐν Ἰωνίᾳ μάλιστα, καὶ ἐν Πόντῳ σπαρδαζομένη, καίτοι Σατυρικὴ ἔσα, ἔτιω κεχείρωται 14) τὰς ἀνθρώπων τὰς ἀεὶ, ὥς κατὰ τὸν τεταγμένον ἄκρῳ κακρὸν ἀπάντων ἐπιλαθόμενοι τῶν ἄλλων, κάθηνται δι' ἡμέρας, Τίτᾶνας καὶ Κορύβαντας, καὶ Σατύρους καὶ Βακόλους ὁρῶντες. καὶ ὄρχονται

exit theatro hilarior, quasi epoto obliuionis quodam poculo, aut secundum poetam, *luctus bilisque medela*. Quam vero familiaria sint naturae nostrae, quae sunt in saltatione, et quam agnoscat unusquisque, quae demonstrantur, illud signum est, quod lacrumantur saepe spectatores, quum triste aliquid et miserabile apparet. Bacchica quidem saltatio, cui in Ionia praesertim et in Ponto seria datur opera, Satyrica licet sit, ita tamen qui ibi sunt homines subegit, ut statotempore vniuersi reliquorum omnium obliti, totos dies fcedeant, ac Titanas et Corybantes, Satyrosque, et pastores spectent: saltantque ista etiam ge-

Ce 3

nero-

14. *Κεχείρωται*] Rursus passiuum praeteritum actiue intelligendum. *Reits.*

ὄρχονται γὰρ ταῦτα οἱ εὐγενέστατοι, καὶ πρωτεύοντες ἐν ἐκείνῃ τῶν πόλεων, ἔχ' ὅπως αἰδέμενοι, ἀλλὰ καὶ μέγα φρονέοντες ἐπὶ τῷ πράγματι μᾶλλον περ, ἢ ἐπ' εὐγενείας καὶ λειτεργίαις καὶ ἀξιώμασι προγονικοῖς.

Ἐπεὶ δὲ τὰς ἀρετὰς ἔφην τὰς ὀρχησικὰς, ἄκαε καὶ τὰς κακίας αὐτῶν. τὰς μὲν ἔν ἐν σώματι ἤδη ἔδειξα· τὰς δὲ τῆς διανοίας, ἕτως ἐπιτηρεῖν, οἶμαι, δύναιο ἄν. πολλοὶ γὰρ αὐτῶν ὑπ' ἀμαθίας (ἀμήχανον γὰρ ἅπαντας εἶναι σοφῆς) καὶ σολοικίας δεινὰς ἐν τῇ ὀρχήσει ἐπιδείκνυνται· οἱ μὲν ἄλογα κινέμενοι, καὶ μηδὲν, ὥς φασι, κρὸς τὴν χορδὴν. ἕτερα μὲν γὰρ ὁ πᾶς, ἕτερα δ' ὁ ῥυθμὸς λέγει. οἱ δὲ εὐρυθμα
μὲν,

nerosissimi et principes vniuscuiusque ciuitatis, quos tantum abest vt pudeat *eius rei*, vt potius sibi valde in ea placeant, magis quidem, quam nobilitate, aut muneribus, aut dignitatibus maiorum.

80. Quandoquidem vero virtutes dixi saltatorias, audi nunc etiam vitia. Ac corporis quidem *quae sint*, iam ostendi: mentis vero, sic puto obseruare possis. Multi enim illorum prae inscitia, (neque vero fieri potest, vt omnes sint sapientes) etiam graues Soloecismos in saltatione committunt: alii quidem irrationabiliter mouentes se, et nihil, aiunt, ad chordam: alia enim pes illorum, alia rhythmus indicat. Alii nume-
rose

μὲν, τὰ πράγματα δὲ μετάχρονα ἢ πρόχρονα,
οἷον ἐγὼ ποτε ἰδὼν μέμνημαι. τὰς γὰρ Διὸς
γονὰς ὀρχάμενός τις, καὶ τὴν τῷ Κρόνῳ τεκνο-
Φαγίαν, παρωρχεῖτο τὰς Θυέσου συμφορὰς,
τῷ ἐμοίῳ παρηγμένος. καὶ ἄλλος τὴν Σεμέλῃν
ὑπεκρινόμενος βαλλομένην τῷ κεραυνῷ, τὴν
Φλαύκην αὐτῇ εἵλαζε, μεταγενεσέραν ἔσαν. ἀλλ'
οὐκ ἀπὸ γε τῶν τοιούτων ὀρχησῶν, ὀρχήσεως
αὐτῆς, οἶμαι, καταγινώσκον, οὐδὲ τὸ ἔργον
αὐτὸ μισήτεον, ἀλλὰ τοὺς μὲν, ὥσπερ εἰσιν,
ἀμαθεῖς νομίζον. ἐπαινετέον δὲ τοὺς ἐνόντως
καὶ κατὰ ῥυθμὸν τῆς τέχνης ἱκανῶς ἔκαστα
δρῶντας.

*Ολως

rosē quidem illi, sed res ipsae aut post tempus
iustum aut ante fiunt. Quale quid ego quondam vi-
dere me memini. Iouis enim natales saltans ali-
quis, et Saturni in liberis suis vorandis crudeli-
tatem, aberrabat saltatione in Thyestis mala, si-
militudine abductus: et alius Semelen agens dum
feritur fulmine, Glaucen illi assimilavit tempore
posteriores. Sed non puto tales propter saltato-
res, ipsam damnandam esse saltationem, neque
odio ipsam opus esse prosequendum, sed illos
quidem pro imperitis, quales sunt, habendos,
laudandos vero, qui legitime, et concinno artis
ordine omnia faciunt.

Ὅλως δὲ τὸν ὀρχηστὴν δεῖ πανταχόθεν ἀπη-
κρίβωσθαι, ὥς εἶναι τὸ πᾶν εὐρυθμον, εὐμορ-
Φον, σύμμετρον, αὐτὸ αὐτῷ ἑαυτός, ἀσυνα-
Φάντητον, ἀνεπίληπτον, μηδαμῶς ἐλλειπές, ἐκ
τῶν ἀρίστων κεκραμένον· τὰς ἐνδυμήσεις ὀξύ-
την παρδείαν βαδίζων· τὰς ἐννοίας ἀνθρώπινου
μάλις α. ὁ γὰρ ἑκάστος αὐτῷ τότ' ἂν γίγνοιτο
ἐντελής παρὰ τῶν θεατῶν, ὅταν ἑκάστος τῶν
ἑρῶντων γνωρίσῃ τὰ αὐτῆ· μᾶλλον δὲ ὥσπερ ἐκ
κατόπτρου, τῷ ὀρχηστῇ ἑαυτὸν βλέπῃ, καὶ ἃ
πάσχειν αὐτός, καὶ ἃ ποιεῖν εἴωθε. τότε γὰρ
ἔδὲ κατέχειν ἑαυτὰς οἱ ἀνθρώποι ὑφ' ἡδονῆς
δύνανται, ἀλλ' ἀδρόοι πρὸς τὸν ἑπαινον ἐκχέσθη-
ται,

§1. In uniuersum autem oportet vndique per-
fectum exactumque esse saltatorem, vt omnia
sint concinna, formosa, mensuris sibi responden-
tibus, omnia sibi similia, calumnia et reprehen-
sione superiora, deficient nusquam, temperata
sint ex optimis. Saltatorem ipsum oportet esse
acutum in cogitando, profunda eruditione, hu-
manissimo praesertim animo. Nam tum denique
laus ipsi perfecta a spectatoribus contigerit, cum
spectantium vnusquisque sua quaedam agnoscet,
vel potius tanquam in speculo, sic in saltatore,
se ipsam videbit, quaeque sentire ipse, et quae
solet facere. Tunc enim ne continere quidem se
possunt prae gaudio homines, sed confertim in
laudes

ταί, τὰς τῆς ἐαυτῆ ψυχῆς εἰκαστοὺς εἰκόνας ὁρῶν-
τες, καὶ αὐτὰς γνωρίζοντες. ἑτοχινῶς γὰρ πρὸ
Δελφικὸν ἐκεῖνο τὸ ΓΝΩΘΙ ΣΕΑΤΤΟΝ ἐκ τῆς
θεῆς ἐκείνης αὐτοῖς περιγίγνεται. καὶ ἀπέρχον-
ται ἀπὸ τῆ θεάτρας, ὅτε χρὴ αἰεεὶ σθεῖλαι, καὶ ἀ-
φρεύειν, μεμαθηκότες, καὶ ἂν πρότερον ἠγγύων
ῥιδαχθέντες.

Εἴρησται δὲ ὡς περ ἐν λόγοις, εἴπω καὶ ἐν ὁρχή-
σει ἡ πρὸς τῶν πολλῶν λεγόμενη κακὰ ἡλία, ὑπερ-
βαινόντων τὸ μέτρον τῆς μεμήσεως, καὶ πέρα τῆ
ῥέσαντος ἐπιτεινόντων, καὶ εἰ μέγα τί δεῖξαι δεῖαι
ὑπερμέγας ἐπιδεικνυμένων· καὶ εἰ ἀπαλὴν, καὶ
ὑπερβολὴν δηλωνομένων· καὶ τὰ ἀνδρώδη, ἄχρι
τῆ ἀγρίε· καὶ θηριώδεις προαγόντων.

Οἶον

laudes effundantur, suas quisque animae viden-
tes agnoscentesque imaginem. Plane enim Del-
phicum illud NOSCE TE IPSAM ex hoc
illis spectaculo paratur: abeuntque e theatro, quae
eligenda sint, quae fugienda, moniti, edocliques
quae ante ignoraverant.

82. Existit autem quemadmodum in oratione, sic
in saltatione etiam ea quae cacozelia vulgo dicitur,
eorum qui egrédiuntur modum imitationis, et
ultra quam par est contendunt, et si quid ma-
gnum ostendendum sit, immensum ostendunt;
et si molle, ad excessum usque effeminatum; ea-
que, quae virilia sunt, ad agrestem usque ferita-
tem producant.

Οἷον ἐγὼ ποτε μέμνημαι ἰδῶν ποιεῖντα ὄρχη-
 σην, εὐδοκίμῶντα πρότερον, συνετὸν μὲν τάλλα,
 καὶ θαυμάζεσθαι ὡς ἀληθῶς ἄξιον, ἐκ εἶδα δὲ
 ἢ τινι τύχῃ εἰς ἀσχήμονα ὑπόκρισιν δι' ὑπερβο-
 λὴν μιμήσεως ἐξοκείλαντα. ὄρχόμενος γὰρ τὸν
 Αἴαντα, μετὰ τὴν ἥτταν εὐθὺς μαυνόμενον, εἰς
 τοσῶτον ὑπερξέπεσεν, ὥς ἐχ' ὑπεκρίνασθαι
 μακίαν, ἀλλὰ μαίνεσθαι αὐτὸς εἰνότως ἄν πινι
 ἔδοξεν. ἐνὸς γὰρ τῶν τῷ σιδηρῷ ὑποδήματι κτυ-
 πέντων, τὴν ἐσθῆτα κατέρρηξεν. ἐνὸς δὲ τῶν
 ὑπαυλέντων τὸν αὐλὸν ἀρπάσας, τῷ Ὀδυσσεύς
 πλησίον ἐσῶτος καὶ ἐπὶ τῇ νύκῃ μέγα φρονῶντος
 διείλε τὴν κεφαλὴν κατενσγκών· καὶ εἶγε μὴ ὁ
 πῖλος ἀντέσχε, καὶ τὸ πάλυ τῆς πληγῆς ἀπέδε-
 ξατο,

83. Quale quid ego quondam memini facien-
 tem videre saltatorem, qui ante haec florebat lau-
 dibus, prudentem illum quidem de caetero, et
 admiratione vere dignum, sed qui nescio quo
 fato in indecentem actionem per excessum imita-
 tionis incidisset. Saltans enim Aiacein furem,
 cum primum victus esset, adeo modum omnem
 egressus est, non ut ageret iam furem, sed fu-
 rere ipse facile alicui videretur. Vnius enim co-
 rum qui ferrea solea humum seriebant, vestimen-
 ta laceravit, modos autem tibia accinentium vni
 ereptam tibiam, Vlyssis prope adstantis et victo-
 ria sibi placentis capiti ita iniecit, ut divideret,
 et nisi obstitisset pileus, maioremque plagae par-
 tem

ξατο, ἀποκώλει ἂν ὁ κακοδαίμων Ὀδυσσεύς,
 ὀρχησῇ παραπαίοντι 15) περιπεσών· ἀλλὰ τότε
 θέατρον ἅπαν συνεμεμήνει τῷ Αἴαντι, καὶ ἐπὶ
 δῶν καὶ ἐβόων, καὶ τὰς εὐθῆτας ἀπερρέπταν·
 οἱ μὲν συρφετώδεις, καὶ αὐτὸ τῷτο ἰδιῶται, τῷ
 μὲν εὐσχήμονος ἢ ἐσχασμένοι, εἰς δὲ τὸ χεῖρον ἢ
 τὸ κρεῖττον ὀρῶντες, ἄκραν δὲ μίμησιν τῷ πά-
 θας τὰ τοιαῦτα οἰόμενοι εἶναι· οἱ ἀξιοῦτεροι δὲ
 συνίεν-

tem excepisset, perierat nobis infelix Vlysses, qui
 in insanientem saltatorem incidisset. Verum to-
 tum adeo theatrum cum Aiace furebat; exulta-
 bant, clamabant, abiciebant vestes. Nempe
 de plebe homines, et plane idiotae, decorum
 ipsum non assecuti peius aut melius quid esset,
 non videbant, sed talia perfectissimam perturba-
 tionis esse imitationem putabant: urbaniores au-
 tem;

15. Παραπαίοντι] Accidit hic quoque, ut di-
 ctionis suauitatem assequi Latina lingua non
 possit. Παραπαίειν proprie et ad verbum est
 pulsando aberrare, ferire, quod non desti-
 naueras: ponitur deinde, ut insanire, deli-
 rare certe, et a recta ratione aberrare signifi-
 cet. Hinc Pantomimus dum nimium εὐ-
 Φαντασίωτος est, et furoris non imaginem
 tantum, sed ipsum quasi corpus animo con-
 cipit, ferit quod non debebat, παραπαίει,
 propria simul et translata significatione.
Gesner,

συνιέντες μὲν, καὶ αἰδόμενοι ἐπὶ τοῖς γιγνομένοις,
ἐκ ἐλέγχοντες δὲ σιωπῇ τὸ πρᾶγμα, τοῖς δὲ
ἐπαίνοις καὶ αὐτοὶ τὴν ἀνοιαν τῆς ὀρχήσεως ἐπι-
καλύπτοντες, καὶ ἀκριβῶς ὁρῶντες ὅτι ἐκ Αἴαν-
τος, ἀλλ' ὀρχησᾷ μαρίας τὰ γιγνόμενα ἦν. καὶ
ὥς ἀρκεσθεὶς τέτοις ὁ γενναῖος, ἀλλὰ καὶ μακ-
ρῷ τέττε γελοιότερον ἔπραξε. καταβάς γὰρ εἰς
τὸ μέσον, ἐν τῇ βελῇ, δύο ὑπατικῶν μέσος ἐκα-
θέζετο, πάνυ δεδιότων μὴ καὶ αὐτῶν τινα ὥς-
περ κριὸν μασιγίῃσι λαβῶν· καὶ τὸ πρᾶγμα οἱ
μὲν ἐθαύμαζον, οἱ δὲ ἐγέλων, οἱ δὲ ὑπώπτευσον,
μὴ ἄρα ἐκ τῆς ἀγαν μιμήσεως εἰς τὴν τᾶ πάθος
ἀλήθειαν ὑπηνέχθη.

Καὶ

tem, licet intelligerent, et pueret eos illorum
quae fierent, silentio tamen non arguebant fa-
ctum, sed laudibus ipsi quoque tegebant saltato-
ris amentiam, cum distincte viderent, non Aia-
cis furores, sed saltatoris esse, quae fiebant. Nec
enim satis habebat vir fortis ista fecisse, sed *ali-*
quid multo magis ridiculum hisce designabat.
Descendens enim in medium, in Senatu, ine-
dius inter Consulares duos assidebat, valde me-
tuentes, ne de ipsis etiam aliquem vt arietem ar-
reptum flagellaret. Eamque rem alii quidem ad-
mirari, videre alii, alii suspicari, num quid ni-
mio imitandi studio, in verum furorem delatus
esset.

Καὶ αὐτὸν μέντοι, Φασίν, ἀναγέφαντα δῖον
 μετανοῆσαι ἐφ' οἷς ἐποίησεν, ὥς τε καὶ νοσῆσαι
 ὑπὸ λύπης, ὡς ἀληθῶς ἐπὶ μανίᾳ κατεγνωσμέ-
 νον· καὶ ἐδήλωσέ γε τῷ τοσαυτῶς αὐτός. αἰτάν-
 των γὰρ αὖτις τῶν συσκασιωτῶν αὐτὸν τὸν Αἴ-
 παντα ὀρχήσασθαι αὐτοῖς, παρασησάμενος τὴν
 ὑποκριτὴν, ἔφη πρὸς τὸ θεάτρον· Ἰκανὲν ἐστὶν
 ἑπ' αὖξ μανῆναι. μάλιστα δὲ αὐτὸν ἠνίασεν ὁ ἀντ-
 αγωνιστὴς, καὶ ἀντίτεχνος· τῷ γὰρ ὁμοίᾳ Αἴ-
 παντος αὐτῷ γραφέντος· ἔτω κοσμίως καὶ σω-
 φρονῶς τὴν μανίαν ὑπεκρίνατο, ὡς ἐπαινεθῆναι,
 μέινας ἐντὸς τῶν τῆς ὀρχήσεως ὅρων, καὶ μὴ πα-
 ροιήσας εἰς τὴν ὑπόκρισιν.

Ταῦτά

84. Ipsum quidem aiunt, cum resipuisset, adeo
 poenituisset factorum subrum, vt etiam in mor-
 bum ex aegritudine incideret, seque veri ipse fu-
 toris damnaret. Et satis aperte hoc declarauit
 ipse. Cum enim rursus Aiacem vt sibi saltaret,
 factionis illius homines peterent, et actorem *alium*
 commendans dixit ad theatrum? *Satis est semel*
insanuisse. Maxima vero illum molestia adfecit
 aduersarius in certamine et artis aemulus. Cum
 enim similis illi scriptus esset Ajax; adeo decen-
 ter, modestè adeo simulauit furorem, vt lauda-
 retur, quod mansisset intra terminos saltationis,
 nec ebrioso quasi furore actionem violasset.

85. Haec

Ταῦτά σοι ὦ Φιλότης, ὀλίγα ἐκ παμπολλῶν
πεκρέδειξα ἐρχήσεως ἔργα καὶ ἐπιτηδεύματα, ὡς
μὴ πάνυ ἄχθοιό μοι ἐρωτικῶς θεωμένῳ αὐτά·
εἰ δὲ βεληθείης κοινωνῆσαί μοι τῆς θεάς, εὖ
οἶδα ἐγὼ πάνυ ἀλωσόμενόν σε, καὶ ὀρχησομα-
νῆσοντά γε προσέτι. ὥς ἂν δέησομαι τὸ τῆς
Κίρκης ἐκεῖνο πρὸς σέ εἰπῆν· τὸ,

Θαῦμά μ' ἔχει, ὡς ἔτι πικρὸν τάδε φάρ-
μακ' ἐθέλχθης.

Θελχθήσῃ γάρ, καὶ μὰ Δί' ἐκ ὄνκ κεφαλὴν, ἣ
σοὺς καρδίαν ἔξεις· ἀλλ' ὁ μὲν νόος σοι ἐμπεδω-
τερος ἔσται, σὺ δὲ ὑφ' ἡδονῆς ἂν ὀλίγον τᾶ Κυ-
κλώνος ἄλλω μεταδώσεις πιῖν. ὅπερ γὰρ ὁ Ὀ-
μηρος περὶ τῆς Ἑρμῆ ῥάβδου τῆς χρυσοῦς λέγει·
ἔτι

85. Haec tibi, amice, pauca de plurimis pro-
posui saltationis opera atque studia, ne omnino
aegre feras me cupide illa spectare. Si vero in
partem venire spectaculi mecum volueris, bene
nouī captum te iri, et insuper ad furorem usque
amaturum saltationem. Itaque non opus habe-
bo Circes illud apud te dicere:

Mirror, nec puto demulctum te te esse veneno.

Demulceberis enim, et medius fidius non asini ca-
put, aut suis cor habebis; sed stabilior tibi mens
erit, tuque prae voluptate non parum de poculo
illo alii quoque bibendum imperties. Quod
enim de aurea Mercurii virga Homerus:

— Vi.

ὅτι καὶ ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει δι' αὐτῆς, ὣν
 ἐθέλει, τὰς δ' αὖτε καὶ ὑπνῶντας ἐγείρει, τῶ-
 το ἀτεχνῶς ὄρχησις ποιεῖ, καὶ τὰ ὄμματα θέλ-
 γασα καὶ ἐγρηγορέναι ποιεῖσα, καὶ ἐπεγείρεσα
 τὴν διάνοιαν πρὸς ἑκαστῶν δρωμένων. ΚΡΑΤ.
 Καὶ μὴν ἤδη ἐγώ, ὦ Λυκίνε, πείθομαι τέ σοι,
 καὶ ἀναπεπταμένα ἔχω καὶ τὰ ὦτα καὶ τὰ ὄμ-
 ματα. καὶ μέμνησό γε, ὦ Φιλότης, ἐπειδὴν
 εἰς τὸ θέατρον ἦς, καὶ ἐμοὶ παρὰ σεαυτῷ θέαν
 καταλαμβάνειν, ὥς μὴ μόνος ἐκείθεν σοφώτε-
 ρος ἡμῖν ἐπανίστῃ.

— *Virorum hac dulci lumina somno*

Mulcet quum lubuit, somnos dispellit eadem:

Hoc planissime facit saltatio, tum demulcens oculos tum vigilare illos faciens, et mentem ad singula quae fiunt excitans. ΚΡΑΤ. Quin nunc iam, Lycine, in sententiam tuam traductus sum, apertosque et hiantes habeo cum auribus oculos. Ac memineris, amice, cum in theatrum ieris, etiam mihi iuxta te occupare spectaculum, ne solus inde nobis sapientior reuertaris.

Λεξιφάνης.

ΛΤΚ. Λεξιφάνης ὁ καλὸς μετὰ βιβλίῳ. ΛΕΞ.
 Νῆ Δί', ὦ Λυκίῃς, γράμμα ἐστὶ τη-
 τινὸν τι τῶν ἐμῶν κομιδῇ νεοχμὸν. ΛΤΚ. Ἦ-
 δὴ γὰρ τι περὶ αὐχμῶν ἡμῖν γράφεις; Λ Ε Ξ.
 Οὐ δῆτα, εἰδὲ αὐχμὸν εἶπον, ἀλλ' ὦρα σοι τὸ
 ἀρτιγραφεὺς ἔτω καλεῖν, σὺ δὲ κυψελὺς βυσα εὐο-
 κας ἔχειν ὦτα. ΛΤΚ. Σύγγνωθι, ὦ ἐταῖρε.
 πολὺ γὰρ τῷ αὐχμῷ τὸ νεοχμὸν μετέχει. ἀλλ'
 εἰπέ μοι, τίς ὁ νῆς τῷ συγγράμματι; Λ Ε Ξ.
 Ἀντισυμποσιάζω τὸν Ἀρίστωνος ἐν αὐτῷ. ΛΤΚ.
 Πολλοὶ μὲν οἱ Ἀρίστωνες· σὺ δὲ ὅσον ἀπὸ τῷ
 συμπο-

Lexiphanes.

LYC. **L**exiphanes ille pulcher cum libro *quid*
sibi vult? LEX. Per Iouem, Lycine,
 scriptum est *hornum* quoddam de meis, *musteum*.
 LYC. Nempe de musto aliquid nobis scribis?
 LEX. Minime equidem; neque *mustum* nomi-
 nauī: sed memineris *musteum* vocare quod mo-
 do scriptum est. At tu *sordibus* (Gr. *Cypseli*)
obturatas habere aures mihi videris. LYC. Igno-
 sce mihi, *sodalis*, multum enim de musto ha-
 bet *musteum*. Sed dic mihi quod scripti *consi-*
lium est? LEX. *Conuiuio* instruendo *aemulor*
filium Aristonis. LYC. Multi sunt Aristones:
 tu vero, quantum e *conuiuii* *mentionē* *suspicio*,
 dicere

ἀμφοτέρω, τὸν Πλάτωνα ἀμριδοεῖς λέγειν. ΛΕΞ.
 Ὁρθῶς ἀνέγνως· τὸ δὲ λεγόμενον, ὡς ἄλλω
 παντὶ ἀπόητον ἂν ἦν. ΛΥΚ. Οὐκὲν ὀλίγα μοι
 αὐτῷ ἀνάγνωθι τῷ βιβλίῳ, ὅπως μὴ παντάπα-
 σιν ἀπολειπομένην τῆς ἐξιάσεως. νέκταρος γάρ τι-
 νος ἔοικας οἰνοχοήσων ἡμῖν ἀπ' αὐτῷ. ΛΕΞ.
 Τὸν μὲν εἰρώνα πεδοῖ κατὰβαλε. σὺ δὲ εὐπορα-
 ποιήσας τὰ ὦτα, ἤδη αὖκε· ἀπέσω δὲ ἡ ἐπι-
 βύσσει ἡ Κυψελίς. ΛΥΚ. Λέγε· θαρρῶν· ὡς
 ἔμοιγε ἔτε Κυψελός τις, ἔτε Περιάνδρος ἐν τοῖς
 ὧσι κἀθηται. ΛΕΞ. Σκέπει δὴ μεταξὺ ὅπως
 διαπεραίνομαι, ὦ Λυκῖνε, τὸν λόγον, εἰ εὐαρ-
 χὸς γε ἐσὶ, καὶ πολλὰν τὴν εὐλογίαν ἐπιδεικνύ-
 μενος, καὶ εὐλόγεις, ἔτι δὲ εὐώνυμος. ΛΥΚ.
 "Εοι-

dicere mihi Platonem videris. LEX. Recte agno-
 visti: sed quam istud dictum ignorabile fuit cui-
 vis alii! LYC. Ergo mihi pauca lege de libro,
 ne omnino conuiuium illo excludar. Videris enim
 nectar nobis de illo ministraturus. LEX. Illum
 quidem cum irrisione simulatorem *animum et lin-*
guam solo allide: tu vero commeabiles fac aures,
 et iam audi: absit vero obturatrix illa Cypselis.
 LYC. Quin tu audacter dicito: neque enim Cy-
 pselus, neque (*filius illius*) Periander in auribus
 mihi residet. LEX. Considera autem interea quo-
 modo peragam; Lycine, sermonem, num bene-
 principiatum sit, multamque beneloquentiam o-
 stendens, et bonis verbis constans, bonisque in-
 Luc. Op. T. IV. D d super

Ἔοικε τοιοῦτος εἶναι, σός γε ὢν, ἀλλ' ἀρξαι ποτέ.

ΛΕΞ. Εἴτα δαπνήσομεν, ἥ δ' ὅς ὁ Καλλικλῆς·
εἴτα τὸ δειλινὸν περιδινησόμεθα ἐν Λυκείῳ· νῦν
δὲ ἤδη καιρὸς ἐστὶ χρίεσθαι τὸ ἡλυσιαῆς, καὶ πρὸς
τὴν εἴλην θέρεσθαι, καὶ λεσαμένους, ἀρτοσιτεῖν·
καὶ ἤδη γε ἀπιτητέα. σὺ δὲ ὦ παῖ, σλεγγίδα
μοι, καὶ βύρσαν, καὶ Φωσώνια, καὶ ῥύμματα,
ναυσολαῖν ἐς τὸ βάλανεϊον, καὶ τεπίλκτρον κο-
μίζειν. ἔχεις δὲ χαμάζε· παρὰ τὴν ἐγχοθή-
κην δὲ ὀβολῷ. σὺ δὲ τί καὶ πράξεις, ὦ Λεξι-
Φανες, ἥξεις, ἢ ἐλινύσεις ἐπὶ αὐτόθι, κοῦρῳ,
ἣν δ' ἐγὼ, τρίπαλαι λατῶ. καὶ εὐπόρως τε γὰρ
ἔχω, καὶ τὰ ἀμφὶ τὴν τράμιν μαλακίζομαι, ἐπὶ
ἀσφα-

super nominibus. LYC. Videtur talis esse, tuus cum sit. Sed incipe tandem.

2. LEX. Tam coenabimus, inquit Callicles: cum ad vesperam giros faciemus in Lyceo. Nunc autem tempus est ungi in sole, et ad vaporem illius caleferi, et cum lauerimus, panem gustare. Et iam eundum. Tu vero puer, frigilem mihi, et pellem, et lintea, et saponem, classe aduehito in balneum, et balneatoris mercedem fero: babes autem bumi prope armarium obolos duo. ἔγωγε vero quid agas, Lexiphanes, venies ne, an hic adhuc moraberis. Quin ego etiam, inquam, ter olim est quod lauaturio: nec enim satis bene habeo, et circa perinaeum infirmus sum, clitellaria mula vectus. Aga-

ἀσφαβῆς ὀχηθεῖς. ὁ γὰρ ἀσφαβηλάτης ἐπέ-
 σπερχε, καὶ τοὶ ἀσκληιάζων αὐτός· ἀλλὰ καὶ
 ἐν αὐτῷ καὶ ἀκμὴς ἦν τῷ ἀγρῷ· κατέλαβον γὰρ
 τὰς ἐργάτας λιγυρίζοντας τὴν θερυνὴν ὥδην· τὰς
 δὲ τὰ Φοντῷ ἐμῷ πατρὶ κατασκευάζοντας. συν-
 τυμβωρυχήσας οὖν αὐτοῖς, καὶ τοῖς ἀναχῆσι
 τὰ ἀσθηα, καὶ αὐτὸς ὀλίγα συγχειροπονήσας,
 ἐκείνους μὲν διαφῆκα, τὰ τε κρύας ἐνεκα, καὶ
 ὅτι καύματα ἦν. οἶσθα δὲ ὡς ἐν κρύει σφο-
 δρῷ γίνεται τὰ καύματα. ἐγὼ δὲ περιελθὼν
 τὰ ἀρώματα, σκόροδά τε εὖρον ἐν αὐτοῖς πε-
 φυκότα, καὶ γηπαττάλως τινὰς ἀνορύξας, καὶ
 τῶν σκαυδίκων, καὶ βρακάνων λαχανευσάμενος,
 ἔτι δὲ κάχρως πριάμενος (ἔπω δὲ οἱ λειμῶνες
 ἀνθο-

*so enim nimis urgebat, quamquam ipse claudicatio-
 nem per vires ludens. Sed neque in ipso rure fa-
 tigationis expers fui: deprehendebam enim operas ae-
 stiuam cantionem minurientes, partim vero sepul-
 crum parantes meo patri. Cum ergo effodissem
 cum illis sepulcrum, et his, qui ad ripas terram ag-
 gerant et ipse manibus laborem adiunxissem, illos qui-
 dem dereliqui, cum frigoris caussa, tum quod essent
 vstiones: nosti autem in frigore vehementi vstiones
 existere. Ego autem obiens veruac̃ta, alliaque in-
 veni ibi nata, et effossis quibusdam terrae clavis, et
 scandicibus, et bracañis pro olere lectis, erutisque
 insuper cachrybus, (nondum autem odorifera erant
 Dd 2 prata,*

ἀνθοσμίας ἦσαν, ὡς αὐτοποδητὶ βαδίζεν) ἀνα-
 τεθείς ἐπὶ τὴν ἀσράβην, ἐδάρεν 1) τὸν ἄρρον.
 καὶ νῦν βαδίζω τε ὀδυνηρῶς, καὶ ἰδίῳ θαμὰ,
 καὶ μαλακίῳ τὸ σῶμα, καὶ δέομαι διατεῦσαι ἐν
 τῷ ὕδατι ἐπιπλεῖσιν, χαίρω δὲ μετὰ κάμπτον
 ἀπαλόμενος.

Ἀποθρέζομαι ἔν καὶ αὐτὸς τὸν παῖδα 2), ἐν
 εἰκὸς ἢ περὰ τῇ λευθοπώλιδι, ἢ παρὰ τῷ γρυ-
 μαιο-

*prata, ut meis ipse pedibus ambulare mallet) in
 inulam iterum impostus excoriatus sum in perinaceo,
 et nunc incedo cum dolore et sudo frequenter, et
 languco corpore, atque opus habeo pernatere in aqua
 plurimum. Gaudeo autem fessus abluī.*

3. *Ducurrā igitur ipse quoque ad puerum, quem
 credibile est aut apud pisorum venditricem, aut sal-
 samen-*

1. Ἐδάρεν] Quod est in omnibus, quos vi-
 di, editis, nihili esse puto. Legi et inter-
 pretatus sum ἐδάρεν. Nota vocis δέρω signi-
 ficatio. Vidit idem, credo, *Micyllus*, qui
 vertit *attriui summum podicem*, melius ad in-
 tellectum: sed volebam propius adsequi ver-
 bilegulum *Lexiphanem*. *Gesner*.

2. Αὐτὸς τὸν παῖδα] Puto hic excidisse prae-
 positionem, legendumque ὡς τὸν παῖδα.
Κακοζηλία non videtur in omissa praeposi-
 tione, sed in composito ἀποθρέζομαι. *Λε-
 κυθοπώλιδα* quae statim sequitur interpre-
 tari etiam licebat *ouorum venditricem*, si cre-
 dimus

μαιοπώλη με περιμένειν. καίτοι προηγόρευτα
αὐτῷ ἐπὶ τὰ Σέληνη ἀπαντᾷν. ἀλλ' εἰς καιρὸν
ἔτοσὶ αὐτὸς ἐμπολήσας γε ἄς ὁρῶ πυριάτην τέ
τινα, καὶ ἐγκρυφίας, καὶ γήτειν, καὶ Φύκας,
καὶ οἶβον τετονί, καὶ λωγάνιον, καὶ τῆ βοός
τὸ πολύπτυχον ἔγκατον, καὶ Φώκτας. Εὐ-
γε, ὦ Ἀττικίων, ὅτι μοι ἄβατον ἐποίησας 3)
τὸ πολὺ τῆς ὁδοῦ, Ἐγὼ δέ, ἡ δ' ὁς, σίλλος,
ὦ δέ-

*samentarium me expectare. Quamquam praedictum
ipse fuerat, ut occurreret ad panes. Sed opportune
hic ipse adest, mercatus, ut video, clibanarium pa-
nem, et alios subincricios, et cepas, et fucas, et
illum oebum, et illud multorum foliorum bouis in-
testinum, et pboctas. Euge Atticio, compendi mihi
fecisti maiorem viae partem. Ego vero, inquit ille,
Dd 3 strabus,*

dimus scholiis ad h. l. et ad *Aristoph. Plut.*
v. 427. *Gesner.*

3. "Ἀβατον ἐποίησας] Ἀβατος ex eo genere
est, ex quo ἄχρησος et ἀφόρητος, cum hoc
non intolerabilem, sed nondum gestatum, il-
lud non inutilem, sed nondum usurpatum si-
gnificat. ita nempe ἄβατος ὁδὸς non inac-
cessa, sed quam non opus fuit facere. Cae-
terum videtur *Atticionem* studio vocasse hunc
seruum *Lucianus*, ut absurdam Atticismi af-
fectionem notaret, ac deinde *Onomacritum*,
ac postea *Onomarchum* quasi tu iudicem, prin-
cipemue nominum dicas. *Gesner.*

ὦ δέσποτα, γεγέννημαι, σὲ περιόρων· σὺ δὲ πᾶ-
 χθές ἐδείπνεις; μῶν παρὰ Ὀνομακρίτῳ; ἢ μὰ
 Δί', ἦν δ' ἐγώ, ἀλλ' ἀγρόνδε ὠχόμεν, ψύτ-
 ταν κατατείνας 4), οἶσθα δὲ ὡς Φίλαγρός εἰμι,
 ὑμεῖς δὲ ἴσως ὤεσθέ με λαταγεῖν κοττάβους·
 ἀλλ' εἰσιὼν, ταῦτά τε καὶ τὰ ἄλλα ἡδύνειν, καὶ
 τὴν κάρδοπον σμῆν, ὡς θριδαίνεις μάττοίτε ἑμῖν.

Ἐγὼ δὲ ξηραλοιφήσω ἀπελθών. καὶ ἡμεῖς,
 ἦδ' ὅς ὁ Φιλῖνος, ἐγὼ τε καὶ Ὀνόμαρχος, καὶ
 Ἑλλάνικος ἔτοσι ἐψέμεθα. καὶ γὰρ ὁ γνώμων
 σκια-

strabus, bere, factus sum, te dum circumspicio.
Tu vero ubi coenabas heri? num apud Onomacri-
tum? Non per Iovem, inquam, verum rus abie-
ram, cito percurrens: nosti autem quam sim amans
ruris. Vos autem forte putabatis me sonare cotta-
bos. Sed intro abi, haecque et alia condito, et ex-
purga mastram, ut lactucinas nobis subigatis.

4. Ego vero ad siccam unctionem discedam. Nos
 vero, inquit Philinus, ego nempe, et Onomarchus
 et Hellanicus sequemur. Etenim gnomon mediam
 iam

4. Ψύτταν κατατείνας] Suspicabar legendum
 ψύττα κατατείνων, atque ψύττα esse ὠνο-
 μακτοπεποιημένον, celeritatem motus indi-
 cans: suadere id mihi videbatur praeter scholia
 ad h. l. ipse Hesychius, qui ψύττα, inquit,
 ἐπὶ τῷ ταχέως ἀποδραμεῖν λέγεται. Est
 autem hoc κακόζηλον maxime in scripto se-
 rio talia immiscere. Gesner.

σκιάζει μέσσην τὴν πόλιν. καὶ δέος μὴ ἐν λου-
τρίῳ ἀπολυσώμεθα, κατόπιν τῶν Καριμάντων,
μετὰ τοῦ σύρφακος βύζην ὠσιζόμενοι. καὶ ὁ
Ἑλλάνικος ἔφη, Ἐγὼ δὲ καὶ δυσωπῶ, καὶ γὰρ
τὰ κόρα μοι ἐπιτεθόλωσθον, καὶ σκαρδαμυκτῶ
θυμῶ, καὶ ἀρτίδακρὺς εἰμι, καὶ τὰ ὄμματά μοι
Φαρμακῶ, καὶ δέομαι Ἀσκληπιάδῃ τινὸς ὀφ-
θαλμοσόφου, ὃς ταραξας, καὶ ἐγγέας μοι Φάρ-
μακον; ἀπερυθριάσαι ποιήσει τὰς ὀφθαλμοῦς,
καὶ μηκέτι λημαλέας εἶναι, μηδὲ διερὸν βλέπειν.

Τοιαῦτα ἅττα διεξίοντες ἅπαντες οἱ παρόν-
τες, ἀπήειμεν· καὶ περὶ ἧκομεν εἰς τὸ γυ-
μνάσιον ἀπησθημένοι ἤδη, ὁ μὲν τις ἀκροχει-
ριασμῶ, ὁ δὲ τραχηλισμῶ, καὶ ὀρθοπάλῃ ἐχρῆν-
το,

*iam aream inumbrat, et metus est ne in turbido
aliorum sordibus balneo abluamur, post Cariman-
tes, cum fece plebis confertim trudendi. Et Hella-
nicus, Ego vero, inquit, etiam aegre video; ex-
enim utraque mihi pupilla turbida est, ac frequen-
ter conuiueo, et facilis lacrumarum sum, et medi-
camenta desiderant oculi, atque Asclepiade quodam
oculorum sapiente indigeo, qui confuso et infuso
medicamento faciat ut erubescere desinant, ut non
amplius lipposi sint, neque humidum videant.*

5. Talia quaedam disputantes praesentes omnes,
abimus. Ex cum venissemus in Gymnasium exue-
stiti iam, unus quidem exercitatione extremarum
manuum, alius supinandi, et luctae erectae ureba-

το, ὁ δὲ λίπα χρισάμενος, ἐλυγίζετο, ὁ δὲ ἀντ-
 έβαλε τῷ κωρύκῳ, ὁ δὲ μολυβδαῖνας χερμα-
 δίας ἀράγδην ἔχων, ἐχειροβόλει. εἶτα συντρι-
 βέντες, καὶ ἀλλήλους κατακνωτίζοντες, καὶ ἐμ-
 παίζοντες τῷ γυμνασίῳ, ἐγὼ μὲν καὶ Φελεῖος
 ἐν τῇ θαρμῇ πυέλω κατακνηθέντες, ἐξήκειμεν·
 οἱ λοιποὶ δὲ τὸ ψυχροβαφές κάρα δελφαιίσαν-
 τες, παρένεον ὑποβρυχίαι θαυμασίως. ἀναστρέ-
 ψαντες δὲ αὐθις ἄλλος ἄλλω ἐδρῶμεν. ἐγὼ μὲν
 ὑποδησάμενος, ἐξυάμην τὴν κεφαλὴν τῇ ὀδον-
 τωτῇ ξύσσει. καὶ γὰρ ἐκηπίον, ἀδελασκαφίον 5)

ἐκκεκέρ-
 tur.

*Alius vero pingui unctus inflectebat se: alius
 obdormiebat se coryco: alius autem plumbeas manuum
 implentes cum fragore manibus iactabat. Deinde
 contriti (frictione vsi) cum tergis nos inuicem por-
 tassemus, atque illussissemus (lulsissemus in) Gy-
 mnasio, ego quidem et Philinus in labro calido per-
 fusi exiimus. At reliqui caput frigidae Delphino-
 rum instar immergentes, admirabiliter sub aqua ad-
 natabant. Reuersi autem rursus alio, alia alii fa-
 ciebamur. Ego quidem subligatus, radebam caput
 radula ex dente faba (pectebam) quippe non in
 finiam,*

5. Κηπίον — σκαφίον] Duplex genus tonsu-
 rae hic indicari clarum est. Etiam hoc ap-
 paret, qui κηπίον tondetur illi non opus
 esse pectine, opus esse, qui σκαφίον. Iam
 κῆπov et κῆβov esse simiae genus, notum est.

Ita-

ἐκκαίρην, ὡς ἂν ἔπερὸ πολλὰ τὸν κόνον, καὶ
τὴν κορυφαίαν ἀπσκευομηκῶς. ἄλλος ἐθερμε-
τράγει, ὁ δὲ ἡμεῖς τὸν νῆσιν, ὁ δὲ ἀραιὰς ποιῶν
τὰς ῥαφανίδας, ἐμυσίλατο τῇ ἰχθυηρᾷ ζῳμῇ,
ἄλλος ἡσθιε φαυλίας, ὁ δὲ ἐξρόφει τῶν κρηδῶν.

Καπειδὴ καιρὸς ἦν, ἐπ' ἀγκῶνος ἐδειπνῆμεν,
ἐκκατο δὲ καὶ οὐλαδίαι, καὶ ἀσκάνται. τὸ μὲν
δὲ δεῖπνον ἦν ἀπὸ συμφορῶν. 6) παρεσκευάσθω
δὲ

*finiam, sed in scaphium tonsus eram, qui non ita
pridem, barbam et verticem decolauerim (toton-
derim,) alius. λιπαρὸς εἶχε, alius vomebat. ieiu-
num: alius excauatis raphani frustis hauriebat ius
pisculentium: edebat alius phaulias: (olivas) sorbe-
bat alius de hordeis.*

6. Ac deinceps cum tempus esset, cubito nixi coe-
nabamus: positae autem erant sellae et grabatuli.
Ac coena quidem ipsa erat de collationibus. Pa-

Dd 5

rata

Itaque notatur forte tonsura ἐν χρεῶ, brevis
admodum, qua qui vtuntur, non habent
quod peccant: Scaphion forte liberat frontem,
aures, ceruicem, crinibus, qui tegere illas
partes possint, cranio autem, quod σκάφη
appellatur, pilorum tantum, quod peccati pos-
sit, relinquit. *Gesner.*

6. Ἀπὸ συμφορῶν] Συμφορὰν, quae calami-
tatem significat, posuit pro συμβολῇ colla-
tione, ex etymo scilicet, *Gesner.*

δὲ πολλὰ καὶ ποικίλα, δίχθηλα ὕεα, καὶ σχελίδες,
καὶ ἡτρίδα, καὶ τοκάδος υἱὸς τὸ ἐμβρυοδόχον ἐντε-
ρον, καὶ λοβὸς ἐν ταγῇ, καὶ μυττωτὸς, καὶ ἀβυρ-
τάκη, καὶ ταιαῦται τινες καρυκῆα, καὶ θρυμ-
ματίδες, 7) καὶ θρία, καὶ μελιττῆται. τῶν δὲ
ὑποβρυχίων τὰ σπλάχνα πολλὰ, καὶ ὅσα ὀσφά-
κινα τὸ δέρμα, καὶ τεμάχη ποντικὰ τῶν ἐκ σαφ-
γάνης, καὶ κωπαίδες, καὶ ὄρις σύντροφος, καὶ
ἀλεκτρυὼν ἥδη ἀπωδός, καὶ ἰχθυὺς ἦν παράσι-
τος. καὶ οἷν δὲ ὅλον ἵπποκαῆ εἶχομεν, καὶ βοὸς
λειπογνώμονας κωλήν. ἄρτοι μέντοι ἦσαν σι-
φαῖοι, καὶ φαῦλοι, καὶ ἄλλοι ναμήνιοι, ὑπερήμε-
ροι

*rata autem erant multa et varia, et bifida (pedum
extrema) suilla, laterum pulpa, sumina, et por-
cae focdae intestinum embryonem recipiens (vulva)
et lobus ex sartagine, et alliatum, et abyrtace, si-
milesque quaedam condituxae, et thrymmatides, et
inuoluta foliis, et mellita. Et e marinis cartila-
ginosa multa, et quae corium habent testaceum, et
frustu Pontica de sporia, et Copaicae (anguillae)
et gallina domestica, et gallus qui iam canere desit:
et piscis conuictor. Ouem autem etiam habuimus
totam in furno assatam, atque edentuli bouis pe-
dem anteriorem. Verum panes erant filiginei non
mali, et alii de nouilunio, qui sero ad festum ve-
nerant,*

7. Θρυμματίδες] Placentae genus. aliis intri-
tum. Guicetus.

ροι τῆς ἐορτῆς· καὶ λάχανα τὰ τε ὑπὸ γαίᾳ, καὶ
τὰ ὑπερφυῖ· οἶνος δὲ ἦν ἔ γέρων, ἀλλὰ τῶν
ἀπὸ βύρσης, ἥδη μὲν ἀγλευκῆς, ἀπεπτος δὲ ἔτι.

Ποτήρια δὲ ἕκαστο παντοῖα ἐπὶ τῆς δελφινί-
δος τραπέζης, ὁ κρυψιμέτωπος, καὶ τρυήλης
Μεντορεργῆς, εὐλαβῇ ἔχων τὴν κέρκον, καὶ
βομβυλίδος, καὶ δειροκύπελον, καὶ γηγενῆ πελ-
λὰ, οἷα Θηρικλῆς ὤπτα, εὐρυχαδῆ τε, καὶ ἄλ-
λα εὖσομα. τὰ μὲν Φωκαῖον, τὰ δὲ Κνιδό-
θεν· πάντα μέντοι ἀνεμοφόρητα, καὶ ὑμενό-
ερακκ. κυμβία δὲ ἦν, καὶ Φιαλίδες, καὶ πο-
τήρια γραμματικά. ὥς μεσὸν ἦν τὸ κυλικεῖον.

Ο

*perant, et olera tum quae sub terra, tum quae
supra illam crescunt. Vinum autem erat non se-
nex, sed de vitre, non illud quidem adhuc mustum,
sed nondum tamen percoctum.*

7. *Pocula posita erant omnis generis in Delphica
mensa, fronticetum illud, et triclauium illud,
Mentoris opus, caudam habens capiendo commodam,
et bilbiens (angusti colli) et ceruicatum illud, et
terrigena multa, qualia assabat Thericles, late hian-
tia, et alia ore commodo, e Phocaea quaedam, alia
e Cnido, omnia quidem, quae ventus auferret (prae
leuitate) et testam membranae (instar tenuem) ha-
bentia. Cymbia autem erant, et phialae minutae,
et literata pocula: itaque plenum erat pocularium
(poculorum armarium.)*

8. *Sed*

Ὁ μέντοι ἱππολέβης, ὑπερπαφλάζων, ἐς κα-
 Φαλὴν ἡμῖν ἐπέτρεπε τὰς ἀνδρακας. ἐπίνομεν
 δὲ αἰνυσι, καὶ ἤδη ἀκροθώρακες ἤμεν· εἴτ' ἐ-
 χρίμεθα βακχαρίδι. καὶ εἰσεκύλισέ τις ἡμῖν
 τὴν ποδοκτύπην, καὶ τριγωνίστριαν. μετὰ δὲ ὁ
 μὲν τις ἐπὶ τὴν κατήλιφα ἀναρρίχισάμενος,
 ἐπιφόρημα ἐζήτει, ὁ δὲ ληκίνδα ἔπαιζεν, ἄλλος
 ἐρρίκνυτο σὺν γέλῳ τὴν ὀσφύν.

Καὶ ἐν ταυτῷ λελαμένοι, εἰσεκώμασαν ἡμῖν
 αὐτεπαγγέλτοι, Μεγαλώνυμός τε ὁ δικοδίφης,
 καὶ Χαιρέας ὁ χρυσοτέκτων, ὁ κατὰ νῶτα ποι-
 κίλος, καὶ ὁ Ὠκατάξις Εὐδήμος. καὶ γὰρ ἡρό-
 μην αὐτὰς, τί παθόντες ὀψέ ἦκοισιν. ὁ μὲν ἔν
 Χαιρέας, Ἐγὼ ἤδ' ὅς, λείποντινα ἐκρότεν, καὶ
 ἔλδ-

8. Sed lebes camini supra modum ebulliens in ca-
 put nobis evertit carbones. Bibimus autem amyssti-
 da: et iam bene poti eramus, cum ungeremur bac-
 charide: atque intro voluit nobis aliquis pedifonam
 (saltatricem) et trigonistriam (psaltriam) Postea
 alius quidem in cantherium enisus, insultum para-
 bat: alius ludebat crepitu: alius crispabat cum risu
 lumbum.

9. Eodem tempore loci commissatum non vocati
 ad nos venire Megalonymus ille causarum subactor,
 et Chaereas aurifaber ille tergo varius, et ille con-
 fractor ouorum Eudemus. Et ego interrogavi illos,
 Qua caussa sero adeo venirent? Ac Chaereas qui-
 dem: Ego, inquit, segmentum quoddam concinnaba-
 bam,

ἐκλόβια, καὶ πέδας τῇ θυγατρὶ τῇ ἐμῇ, καὶ
 διὰ τῷτο ὑμῖν ἐπιδείπνιος ἀφιγμαι. Ἐγὼ δὲ
 ἦδ' ὃς ὁ Μεγαλώνυμος, περὶ ἄλλα εἶχον· ἦν μὲν
 γὰρ ἄδικος ἡ ἡμέρα, ὡς ἴσε, καὶ ἀλογος· ὡς ἂν
 ἐν ἐχέγλωττίας ἔσης ἄτε ῥησιμετρῆν ἔρχον, ἄτε
 ἡμερολογδον, ὡς ὑδρονομῆσθαι. πυθόμενος δὲ
 ὅτι ὁ στρατηγὸς ὀπτὸς ἐστὶ, λαβὼν ἄχρηστα ἱμά-
 τια, εὐήτρια, καὶ ἀφορητὰ ὑποδήματα, ἐξέ-
 φρησα ἑμαυτόν.

Εἴτ' εὐθύς ἐντυγχάνω διαδέχων τε, καὶ ἱερο-
 Φάντῃ, καὶ τοῖς ἄλλοις ἀρρήτοποιοῖς, Δεινίαν
 σύρξιν ἀγδὴν ἐπὶ τὴν ἀρχὴν, ἔγκλημα ἐπά-
 γοντας, ὅτι ὠνόμαζεν αὐτάς, καὶ ταῦτα εὖ εἰ-
 δὼς, ὅτι, ἐξ ἔπερ ὠσιώθησαν, ἀνώνυμοι τέ
 εἰσι,

bam, et inaitres, et compedes filiae, ac propterea
 post coenam vobis adsum. Ego vero, inquit Me-
 galonymus, aliud agebam. Erat enim, ut scitis,
 sine iudicio, sine oratione dies, cum igitur lingui-
 stitium esset, neque admetiri verba habebam, nec
 aquae demensum ubi acciperem. Cognito autem, vi-
 sibilem esse (adiri posse) Praetorem, sumtis vesti-
 bus inusitatis (novis) boni staminis, calceis autem
 ingestis (novis) extuli me ipsum.

10. Deindd statim incido in faciagerum et hiero-
 phantem et reliquos infanda (sacra occulta, my-
 steria,) facientes, qui Diniam raptim in tus trabe-
 rent, crimen obiiicientes hoc, quod illos nominasset,
 idque cum bene scires, a quo tempore consecrati
 essent,

εἰσι, καὶ ἐκέτι ὀνομαστοί, ὡς ἂν ἱερῶνυμοι ἦδη
 γεγεννημένοι. Οὐκ οἶδα, ἦν δ' ἐγὼ, ἐν λέγεις,
 τὸν Δεινίαν· ἐκάλει δ' ἐν με τ' ὄνομα. Ἔστιν,
 ἦδ' ὅς, ἐν ταῖς σκυραφείοις ἐγκαψικίδαλος ἄν-
 θρωπος, τῶν αὐτοκληκίδων, καὶ τῶν αὐτοκαβ-
 δάκων, αἰεὶ κερῶν, ἐνδρομίδας ὑποδέμενος, ἢ
 βαυκίδας, ἀμφιμάσχαλον ἔχων. Τί ἐν, ἦν δ'
 ἐγὼ, ἔδωκεν ἀμηγέπη δίκην, ἢ λάξ πατήσας
 ὦχετο; Καὶ μὴν ἐκεῖνός γε, ἦδ' ὅς, ὁ τέως αὐ-
 λόμενος 8), ἦδη ἔμπεδός ἐστιν. ὁ γὰρ στρατηγός,
 καὶ τοὶ ἀτιμαγελοῦντι κατ' ὁπλῶδες μᾶ τε αὐτῷ
 περὶ

*essent, anonymos esse nec iam nominabiles (nomine
 suo appellandos) qui sacro iam nomine gaudeant.
 Non noui, inquam, quem dicas Diniam. Voca-
 bat igitur me nomine. Est, inquit, in foris alea-
 toriis cepiuorus homo, ex illo genere qui lecythum
 ipsi sibi portant, qui farinam ipsi sibi subigunt,
 semper borrido capillitio sunt, endromides aut bau-
 cides solcas semper gerens, habensque tunicam terin-
 que manicatam. Quid ergo, inquam, dedigne poe-
 nas aliquo modo, an iactatis calcibus abiit? Cum
 ille, inquit, qui tum saltauerat, iam immortalis est.
 Praetor enim, licet segregare (et subducere) se
 velle,*

8. Αὐλόμενος] Verti quasi legeretur ἀλλόμε-
 νος, saltans, exsultans lasciuie, vt respondeat
 illi λάξ πατήσας. Si quis αὐλόμενος melius
 intelligat, libenter festinatum a me esse con-
 fitebor. *Gesner.*

περιθίς, καὶ περιδέριον ἐν ποδοκάκαις, καὶ πο-
δοσράβας, ἐποίησεν εἶναι· ὥς ἐν δεσμοῖς ὦν,
ὑπέβδυλλέ τε ὁ κακοδαίμων ὑπὸ τῶ δέους, καὶ
πορδαλέος ἦν, καὶ χρήματα ἀντίψυχα διδόναι
ἤθελεν.

Ἐμὲ δὲ, ἥ δ' ὡς ὁ Εὐδήμος, ὑπὸ τὸ ἀνδροκνε-
φές μετεσεύλατο Δαμασίας, ὁ πάλαι μὲν ἀθλη-
τῆς, καὶ πολυνίκης, νῦν δὲ ἤδη ὑπὸ γήρωος ἑξαθ-
λος ὦν. οἶσθα τὸν χαλκῆν τὸν ἐσῶτα ἐν τῇ
ἀγορᾷ. καὶ τὰ μὲν πιττῶν 9), τὰ δὲ εὖων,
διετέ-

*veller, et manicis circumdatis et collari, in cippis et
neruo illum esse fecit. Quare vinc-tus infelix sup-
pedebat prae metu, et crepitabundus erat, et opes
pretium animae dare volebat.*

11. *Me autem, Eudemus inquit, summo crepu-
sculo arcessiuit Damafias, Athleta olim et multorum
victor, iam vero prae senectute expers certaminum.
Nosti aeneum illum in foro stantem (cuius statua
est in foro) et partim quidem coquendo, partim
affando*

9. Πυττῶν] Πυττῶν quid sit, nescio an ali-
quis doceat: πιττῶν *picans*, quod alii ha-
bent, nondum reperio, qui huc faciat. Eu-
demus ὠκατάξις, quasi tu dicas *ouifraCTOR*,
coquus videtur, vocatus summo mane ad
nuptiales epulas parandas. Εὖεν quod apud
Homerum *torrere* est, *adurere*, pilos v. g.
suis *maCTati*, forte hoc ipso intellectu hic ca-
pitur, forte quidam ea tempestate pro *culi-*

nae

διετέλεσα. ἐξοικιστὴν γὰρ ἔμελλε τήμερον εἰς ἀνδρὸς τὴν θυγατέρα, καὶ ἤδη ἐκάλλυνεν αὐτήν. εἶτα μερμέριον τι κικλόν ἐμπεσόν, δίδκοψε τὴν ἐσσητήν. ὁ γὰρ υἱὸς αὐτῆς ὁ Δίων, ἃν οἶδ' ἐφ' ὅτῳ λυπηθεὶς, μᾶλλον δὲ θεοεχθία σχεθεὶς, ἀπὴγγξεν ἑαυτόν. καὶ, εὖ ἴδε, ἀπολώλει ἂν, εἰ μὴ ἐγὼ ἐπιστὰς, ἀπηγγώνισά τε αὐτόν, καὶ παρῆλυσά τῃς ἐμβροχῆς, ἐπιστολὴν τε ὀκλαῖ παρὰ κατὴν

affando occupatus fui. Elocare enim destinabat hodie viro filiam, et iam illam comebat. Deinde sollicitum malum quoddam incidens festum diem turbavit. Filius enim illius Dio, nescio qua re dolens, vel potius, deorum odio implicatus, ipse se suspendit. Et, scitote, perierat, nisi superveniens ego, ablaqueassem illam, et soluissem a nexu, multumque geni-

nae altero opere *affare* posuerant, cui πέσων, πέττων, πέπτων, *coquens* cognatum significatione est, et a πιστῶν vel πυσσῶν non nisi apice vno alteroque abhorret. Id igitur interea secutus sum. Si tamen vtrumque participium *πιττῶν* et *εὖων* ad infamem prope artem dropacistarum et *glabratorum*, pice et psilathris mollium hominum quidquid vsquam pilorum est epellentium, referre malis, ipsa verba non repugnant; sed non video, qui *ωπάταξις* huc convenire possit. *Gesner.*

καθήμενος, ἐπινύσσει τὸν ἄνθρωπον, βαυκαλιῶν καὶ διακωδονίζων, μὴ πῃ ἔτι συνεχῆς εἴη τὴν Φαρυγγα. τὸ δὲ μάλιστα ὀνῆσαν, ἐκείνῃ ἦν, ὅτι ἀμφοτέραις κατασχὼν αὐτὲ τὰ ἄκρα διεπίεσαι.

Μὼν ἐκείνον, ἦν δ' ἐγὼ, Φῆς Δίωνα, τὸν καταπύγωνα, καὶ λαμίσχαν, τὸν μύρωνα καὶ σχινοτρώκταν νεανίσκον, ἀναφλῶντα, καὶ βλιμάζοντα, ἦν τινα πεώδη καὶ πρόσθωνα αἰσθητά μιν ἐῶν. ἐκείνός γε καὶ λεκαλέος. ἀλλὰ τοι γε τὴν θεὸν, ἥ δ' ὅς ὁ Εὐδημος, θαυμάσας. Ἄρτεμις γάρ ἐστιν αὐτοῖς ἐν μέσῃ τῇ αὐλῇ, σκοπάδειον ἔργον. ταύτῃ προσπεσόντες, ὅ, τε Δαμασίας, καὶ ἡ γυνὴ αὐτῆς, πρεσβύτες ἤδη, καὶ τὴν

geniculatus affidens, fodiens hominem, titillans, explorans undique, ne quia adhuc continens (compressus, elusus) esset gula. Quod autem maxime profuit, illud erat, quod ambabus illius extrema tenens compressi.

12. Numquid illum, inquam ego, Dionem ais, cinaedum, laxo et pendente scroto, illum effeminatum, et lentiscum rodentem adolescentem, illum masturbantem et lascive contrectantem, si quem bene vasatum, et improbe mutonium senseris, illum admittens. Ille quidem ex patellarius: sed Deam, inquit Eudemus, adorans, Diana enim illis est in media aula, scopadum opus, huic igitur supplicantes, Damasius et uxor illius, senex iam, et cana caput.

Luc. Op. T. IV.

Ee

accura-

τὴν κεφαλὴν πολιάς ἀκριβῶς, ἰκέτευον ἐλεῆσαι
σφᾶς· ἡ δὲ αὐτίκα ἐπένευσε· καὶ σῶς ἦν, καὶ
νῦν Θεόδωρον, μᾶλλον δὲ περιφανῶς Ἀρτεμίδω-
ρον ἔχασι τὸν νεανίσκον. ἀνέθεσαν ἔν αὐτῇ τά-
τε ἄλλα, καὶ βέλη, καὶ τόξα, ὅτι χαίρει τού-
τοις· τοξότις γάρ, καὶ ἐκρηβόλος, καὶ τηλέμα-
χος ἡ Ἀρτεμις.

Πίνωμεν ἔν, ἥδ' ὅς ὁ Μεγαλὼνυμος, καὶ γὰρ
καὶ λάγυνον τετονὶ παρηβηκότος, ἥκω ὑμῖν κο-
μίζων, καὶ τρυᾶ τρυφαλίδας, καὶ ἐλαίας χαμαι-
πετεῖς· φυλάττω δ' αὐτάς ὑπὸ σφραγίδι θρι-
πηδεσάτοις, καὶ ἄλλας ἐλαίας νευσάς, καὶ πῆ-
λινα ταυτὶ ποτήρια, ἔξυόσκηνα, εὐπυνδαίνωτα,
ὥς ἐξ αὐτῶν πίνοιμεν, καὶ πλακῆντα ἐξ ἐντέρων
κρωβυ-

*accurate, obsecrabant, ut sui misereretur: at illa
statim innuit, et saluus erat; et nunc, Theodorum
(Deodatum), aut magis aperte Artemidorum (Dia-
nidatum) habent adolescentulum. Dedicarunt igitur
illi tum alia, tum tela et sagittas, quod his
gaudet: sagittaria enim, et procul-iaculans, emi-
nus-pugnans est Diana.*

13. Bibimus ne igitur, inquit Megalonymus.
Etenim lagenam hancce effoeti vini, vobis attuli,
et casei recentis massas, et oliuas caducas, (seruo
autem illas sub sigillis vermium opera praeclare cro-
sis) et alias oliuas colymbades, (natatiles) et lu-
rea ista pocula, acutitestacea, bono fundo, ut ex
illis bibamus: et placentiam ex intestinis cinnamato
plexu

ἡρωβυλώδη τὴν πλοκὴν· σὺ δ', ὦ παῖ, πλέον
μοι τῷ ὕδατος ἔγχει, ὡς μὴ καρηβαρεῖν ἀρξαί-
μην, καὶ τὰ σοι τὸν παιδοβοσκὸν καλῶ ἐπὶ σέ.
ἴσε γὰρ ὡς ὀδυνῶμαι, καὶ διέμπιλον ἔχω τὴν κε-
φαλὴν.

Μετὰ δὲ τὸν πότον συνυθλήσομεν, οἷα καὶ
ἄττ' εἰώθαμεν· ἐ γὰρ ἀκαίρον δῆπαθεν ἐνοίνο-
φλύειν. ἐπαινῶ τῷτο, ἦν δ' ἐγὼ, καὶ γὰρ ὅ-
τι περ Ὀφελος ἐσμέν τῆς Ἀττικίσσεως ἀκρον. εὖ
λέγεις, ἦδ' ὅς ὁ Καλλικλῆς. τὸ γὰρ ἐρεσχελεῖν
ἀλλήλας συχνάκις, λαλησθιγάνη γίγνεται. ἐγὼ
δὲ, ἦδ' ὅς ὁ Εὐδημος, κρύος γὰρ ἐστίν, ἥδιον ἂν
εὐζωροτέρῳ ὑποπυκνάζοιμι· καὶ μὲν χειμοθιγῆς
εἰμι, καὶ χλιανθείς, ἥδιον ἀκούοιμι τῶν χει-
ροσό-

*plexu formatam. At in, puer, plus mihi aquae
infunde, ne grauari caput incipiam, deinde tibi
pæcrulcum (paedagogum) contra te aduocem. Sci-
tis enim quam crucier, et quam compactum atque
minime peruium vaporibus caput habeam.*

14. Post potum autem coniugabimur, qualia es
quæ solemus: neque enim intempestivum sane in
vino garrere. Laudo hoc, inquam: etenim flos ipse
et medulla sumus Atticissarionis. Bene dicis, inquit
Callicles: sæpe enim invicem nugari corticula fit lo-
quelæ. Ego vero, inquit Eudemus, frigus enim
est, labentius meraciора pocula suffrequentarem,
etenim frigore enectus sum: et calefactus lubentius

ρυσόφων τούτων, τοῦ τε αὐλητοῦ, καὶ τῆς
βαρβιτωδοῦ.

Τί ταῦτα εἴησθα, ὦ Εὐδήμει, ἣν δ' ἐγώ·
ἀλογίαν ἡμῖν ἐπιτάττεις ὡς ἀσέμοις ἔσι, καὶ
ἀπεγλωττισμένοις· ἐμοὶ δὲ ἡ γλωττία τε ἥδη
λογαῖ, καὶ δὴ ἀνηγμένη γε ὡς ἀρχαιολογήσων
ὑμῖν, καὶ κατανίφων ἀπὸ γλώττης 10) ἀπαν-
τας· ἀλλὰ σὺ τὸ ὅμοιον εἰργάσω με, ὥσπερ εἴ-
τις ὀλκάδα τριάμενον ἐν ἁλίῳ πλέεσαν, ἐμπε-
πνευματωμένῃ τῇ ἀκατίῃ, εὐφορεῖσάν τε, καὶ
ἀκροκυ-

*audirem mansapientes illos, et tibicinem, et bar-
biticinem.*

15. *Quid haec, inquam, Eudeme, indiotionem*
(silentium) *nobis iniungis, quasi ore carentibus, et*
etlinguatis. Mibi vero et lingua iam sermocinaturus,
et iam pronebebar, ut qui antiquo opul. vos sermo-
ne usus essem, et nunc vos de lingua mea conspu-
turus omnes. At tu simile quid fecisti, ac si quis
trium-velorum onerariam natem, secundo navigan-
tem, sinuatis velis scaphae, felici cursu per sum-
mos

10. Κατανίφων ἀπὸ γλώττης] Illud, credo,
apparet hic qui Homerum legunt, κατανί-
φων hoc derivandum a κατανίφω, respici-
que ad Homericum Nestora, cuiusque ἔπεα
νιφάδεσσιν ἐοικότα χειμάρρῃσιν: ut neque
Horatii lectoribus ignotus esse potest ille Fu-
rius, qui hibernas cana nive conspuat Alpes,
ad quem interpretatio nostra alludit. Gesner.

ἀνδροκυματῶσαν, ἔκτορας τινας ἀμφισόμους, καὶ
ἰσχυράς σιδηρεῖς ἀφείς, καὶ ναυσιπέδας, ἀνα-
χατίζοι τῷ δρόμῳ τὸ ῥόθιον, Φθόνῳ τῆς εὐη-
νεμίας. ἔκῃν, ἥδ' ὅς, σὺ μὲν, εἰ βάλῃ, πλεῖ
καὶ νῆα καὶ θῆκα κατὰ τῷ κλύδωνος· ἐγὼ δὲ ἀπό-
γειος, πίνων ἄμα, ὥσπερ ὁ τῷ Ὀμήρῳ Ζεὺς, ἢ
ἀπὸ Φαλαίρων (11) ἢ ἀπὸ τῆς ἀκρεανίας, ὁψο-
μα διαφερόμενον σέ τε, καὶ τὴν ναῦν πρύμνη-
θεν ἀπὸ τῷ ἀνέμῳ καταρραμένην (12).

ΛΥΚ.

*mos fluctus lazam, dimissis quibusdam tenacibus an-
cipitibus, aut habenis ferreis, et compedibus nauium,
comis retrahat impetuosum illud cursus, inuidia
venti ferentis. Igitur, inquit ille, tu quidem, si
volueris, nauiga et nata et curre per fluctum: ego
vero e terra, bibens interim, ut Homericus ille Ju-
piter, aut de glabri montis specula, aut de caeli
arce, videbo te differri, ac nauim de puppi a vento
secundo flatu impelli.*

E e 3

16. LYC.

11. Ἀπὸ Φαλαίρων] Φαλαίρα vel Φάλα-
ρα speciatim Idae montis vertex, unde
Homericus Iupiter imperat non minus, quam
de caelo. *Gesner.*

12. Καταρραμένην] Vt caetera in hac metapho-
ra nauigationis absurdissima et vere κακό-
ζηλα sunt, ita hoc praefertim: καταρραῖσθαι
est permingi, sed de nomine ἄρος et ἄριος
dat illi Lexiphanes intellectum, quem in-
terpretatio exprimit. Tales sunt lusus in

ΛΤΚ. "Αλις ὦ Λεξίφανες καὶ ποτὲ καὶ ἀνα-
γνώσεως. ἐγὼ γὰρ ἤδη μεθύω σοι καὶ ναυτιῶ,
καὶ ἢν μὴ τάχις ἐξεμέσω ταῦτα πάντα ὅπο-
σα διεξελήλυθας, εὔϊσθι, κορυβαντιάσειν μοι
δοκῶ, περιβομβέμενος ὑφ' ὧν κατεσκέδασάς
με ὀνομάτων. καίτοι τὸ μὲν πρῶτον, γελᾶν
ἐπῆει μοι ἐπ' αὐτοῖς· ἐπειδὴ δὲ πολλὰ, καὶ πάν-
τα ὅμοια ἦν, ἤλέεν σε τῆς κακοδαιμονίας, ὁρῶν
εἰς Λαβύρινθον ἄφυκτον ἐμπεπτωκότα καὶ νο-
σῶντα νόσον τὴν μεγίστην, μᾶλλον δὲ μελαγχχο-
λῶντα.

Ζητῶ

16. LYC. Satis Lexiphanes, conuiuii et lectio-
nis: ego enim iam ebrius tibi sum et nauseo, ac
nisi celeriter cuomuero haec omnia, quae recita-
sti, Corybanticum, scito, morbum patiturus
mihi videor, circumsonantibus, quibus perfudi-
sti me, verbis. Quamquam primum ridere illa
subibat. Cum vero multa essent, et similia in-
ter se omnia, miseratus sum infelicitatem tuam,
qui viderem, in labyrinthum te incidisse e quo
fuga nulla sit, et morbo laborare maximo, vel
atra potius bili esse percitum.

17. Quae-

ἐκτορες, ἰσχάδες, et aliis, in quibus scili-
cet etyma dum spectat, alienam et nouam
significationem contingit. *Gesner.*

Ζητῶ ἔν πρὸς ἑμαυτὸν, ὁπόθεν τὰ τοσαῦτα
κακὰ συνελέξω, καὶ ἐν ἀπόσῳ χρόνῳ, καὶ ὅπως
κατακλείσας εἶχες τοσῶτον ἐσμὸν ἀτόπων καὶ
διαστροφῶν ὀνομάτων, ὧν τὰ μὲν αὐτὸς ἐποίη-
σας, τὰ δὲ κατορωρυγμένα ποθεν ἀνασπῶν,
κατὰ τὸ ἱαμβεῖον,

"Ολοῖα θνητῶν ἐκλέγων τὰς συμφορὰς·
τοσῶτον βέβρορον συνερανίσας, κατήντησάς
με, μηδὲν σε δεινὸν εἰργασμένε. δοκεῖς δέ μοι
μήτε φίλον τινα, ἢ οἰκεῖον, ἢ εὖνεν ἔχειν, μή-
τε ἀνδρὶ ἐλευθέρῳ πώποτε, καὶ παρρησίαν ἄ-
γοντι ἐντετυχημέναι, ὅς τ' ἀληθὲς εἰπὼν, ἔπαυ-
σεν ἂν σε ὑδέρῳ μὲν ἐχόμενον, καὶ ὑπὸ τῷ πά-
θῳ διαρρέαγῆναι κινδυνεύοντα, σαυτῷ δὲ εὖ-
σαρκον

17. Quaero igitur apud me ipse, unde tot
mala collegeris, et quanto tempore atque ubi tan-
tum examen absurdorum distortorumque nomi-
num concluderis, quorum partem quidem ipse
fecisti, partim vero sepulta alicunde eruisti, *ut*
ex iambico illo tibi dici possit, Pereas male morta-
lium mala eligens! tantum coeni collectum in me
effudisti, qui nulla te iniuria laeserim. Videris
autem mihi neque amicum quemquam, aut fa-
miliarem, aut beneuolum habere, neque in vi-
rum liberum unquam, et fiducia utentem inci-
disse, qui vera dicendo liberaret te aquoso tumo-
re correptum, et, ne a morbo illo rumparis, pe-
riclitantem, dum te corpus fecisse putas, et fir-

σαρκον εἶναι δοκῶντα, καὶ εὐρωσίαν οἰόμενον τὴν
 συμφορὰν, καὶ ὑπὸ μὲν τῶν ἀνοήτων ἐπαινε-
 μενον, ἀγνοούντων ἅ πάσχεις, ὑπὸ δὲ τῶν πε-
 παλδευμένων, εἰκότως ἐλέγμενον.

Ἄλλ' εἰς καλὸν γὰρ τετονὶ Σώπολιν ὁρῶ τὸν
 ἱατρὸν προσιόντα, Φέρε τέτῳ ἐγχειρίσαντές
 σε, καὶ διαλαχθέντες ὑπὲρ τῆς νόσου, ἱασίν τι-
 νά σοι εὐρώμεθα, συνετὸς γὰρ ἀνὴρ, καὶ πολ-
 λὰς ἤδη παραλαβὼν ὥσπερ σὲ ἡμιμανεῖς καὶ κο-
 ρυζῶντας, ἀπήλλαξεν, ἐγχείας Φάρμακον. χαῖρε
 Σώπολι, καὶ τετονὶ ΛεξιΦάνην παραλαβὼν ἐ-
 ταῖρον, ὡς οἶσθα, ἡμῖν ὄντα, λήρω δὲ νῦν, καὶ ξέ-
 νη περὶ τὴν Φωνὴν νόσῳ ξυνόντα, καὶ κινδυνεύοντα,
 ἥδη τελέως ἀπολωλέναί, σῶσον ἐνίγῃ τῷ τρόπῳ.

Λ Ε Ξ.

nam validitudinem esse, quae calamitas est: et ab in-
 fanis quidem laudaris, morbum tuum ignorantibus,
 eruditis autem misericordiam moues merito.

18. Verum enim vero, accedentem enim video
 praeclarum hunc Sopolin medicum, huic te com-
 mendemus, age, et sermone de morbo instituto
 curationem tibi aliquam inueniamus. Prudens
 enim vir est, qui iam multos tui similes furori
 proximos, et pituita laborantes, medicamento
 infuso liberauit. Salue Sopoli, et assumtum hunc
 Lexiphanem, sodalem, ut nosti, meum, verum
 in delirio iam et peregrino circa linguam morbo
 versantem, et ne iam plane perierit periclitan-
 tem, serua quacunque demum ratione licuerit.

19. L E X.

ΛΕΞ. Μὴ ἐμέ, Σώπολι, ἀλλὰ τετονὶ Λυκίον, ὃς περιφανῶς μακκοῦ, καὶ ἀνδρας πεφρεωμένους ὀλισθογιωμεῖν οἶεται, καὶ κατὰ τὸν Μνησάρχην τὸν Σάμιον, σιωπὴν καὶ γλωτταργίαν ἡμῖν ἐπιβάλλει· ἀλλὰ μὰ τὴν ἀνάσχυντον Ἀθηναῖν, καὶ τὸν μέγαν θηριομάχον Ἡρακλέα, εἰδ' ὅσον τῷ γρυῖ καὶ τῷ φνεὶ φροντιῶμεν αὐτῷ· ὅττεύομαι ἐν μηδὲ ὅλως ἐντυγχάνειν αὐτῷ· εἰ καὶ δὲ καὶ ἐναυσηῇσιν 13), τοιαῦτα ἐπιτιμῶντος

19. LEX. Non me, Sopolì, sed huncce Lycinum, qui manifeste maccus est, et homines cordatos labi sententia arbitratur, vt Samius ille Mnesarchi F. silentium nobis et linguotium imponit. Sed per impudentem (*quam nemo pudore afficiet*) Mineruam, et magnum monstripugnacem Herculem, neque gry neque phnei illum curabimus, quare abominor etiam omnino in illum incidere. Videor mihi etiam nasum corrugaturus, cum tot ipsius reprehensiones audiam:

E e 5

et

13. Ἐναυσηῇσιν] Verbum ῥίναυσηῇσιν nec intelligo, nec vnde deriuatum sit comminifcor, neque cur ringi dederit Micyllus video; nisi quod de origine nominis αὐσηρὸς forte somniasse aliquid lubeat. Certe os contrahunt austeram; quae molesta sunt corrugant nares, bilis fedem. Sed hoc est hariolari, vt et illud, quod cogitabam, an ῥίναυλήσειν q. d. naso vt tibia canere, locum habere possit;

τος ἀκῶν. καὶ ἤδη γὰρ ἄπειμι παρὰ τὸν ἐταί-
ριον Κλενίαν, ὅτι πυνθάνομαι χρόνῳ ἤδη ἀνά-
θρακτον εἶναι αὐτῷ τὴν γυναῖκα, καὶ ταύτην νο-
σεῖν, ὅτι μὴ ῥεῖ. ὥς ἐκέτι εἰδ' ἀναβαίνει αὐ-
τὴν, ἀλλ' ἄβατος καὶ ἀνήρωτός ἐστι.

ΣΩΠ. Τί δὲ νοσεῖ, ὦ Λυκίνε, Λεξιφάνης;
ΛΤΚ. Αὐτὰ ταῦτα, ὦ Σώπολι, ἐκ ἀκούεις,
οἷα φθέγγεται; καὶ ἡμᾶς τὲς νῦν προσομιλῶν-
τας καταλιπὼν, πρὸ χιλίων ἐτῶν ἡμῖν διαλέ-
γεται, διασρέφων τὴν γλῶτταν, καὶ ταυτὶ τὰ
ἀλλόκοτα συντιθεῖς, καὶ σπεχδὴν ποιέμενος ἐπ'
αὐ-

et iam quidem abeo ad sodalicium meum Cli-
niam, quod audio tempore iam *satis longo im-*
puram (non purgatam) illi esse mulierem, eam-
que aegrotare, quod non fuit. Itaque non am-
plius inscendit illam, sed inuia et inarata est.

20. SOP. Quid vero aegrotat, Lycine, Lexi-
phanes? LYC. Ipsum hoc, Sopoli, non audis?
quae loquatur, et nobis qui iam cum ipso ver-
samur, relictis, ante mille annos *recepto sermone*
nobiscum loquitur, linguam ipsam peruertens,
et absurda illa componens, studiumque in illis
collo-

fit; quod ad risum de nare etiam cum fibi-
lo profusum, et *uncis naribus indulgentem*,
quod Persius ait, referebam. Quin video
praesidium huic lectioni et interpretationi in
vetustis Scholiis esse. Itaque huc inclino.
Gesuer.

αὐτοῖς, ὡς δὴ τι μέγα ὄν, εἴτι ξενίζοι καὶ τὸ
καθεστηκὸς νόμισμα τῆς Φωνῆς παρακόπτοι.
ΣΩΠ. Μὰ Δι', ἔ μικρὰν τινὰ λέγεις τὴν νόσον,
ὦ Λυκῖνε. - βοηθητέα γὰρ τῷ ἀνδρὶ πάσῃ μη-
χανῇ, καὶ κατὰ θεὸν γάρ, τῶν χολωτῶν τινι
Φάρμακον τετὶ κερασάμενος ἀπῆεν, ὡς πιὼν
ἐμέσσει· Φέρε πρῶτος αὐτὸς πίθι, ὦ Λεξίφα-
νες, ὡς ὑγιὲς ἡμῖν καὶ καθαρὸς γένοιτο, τῆς τοι-
αύτης τῶν λόγων ἀτοπίης κενωθείς· ἀλλὰ πεί-
σθητί μοι, καὶ πίθι, καὶ ῥάων ἔσῃ. ΛΕΞ.
Οὐκ οἶδ' ὃ καὶ δράσετέ με, ὦ Σώπολι, σὺ τε,
καὶ Λυκῖνος, πιπίσκοντες τεταῖ τῷ Φαρμάκῳ.
δέδοται γὰρ μὴ πτόμα γένοιτό μοι τῷτο τῶν
λόγων τὸ πόμα. ΛΥΚ. Πίθι, καὶ μὴ μέλ-
λε,

collocans, quasi magnum quiddam esset, si vt
peregrinum se instituat, et constantem linguae
monetam adulteret. SOP. Non paruum profe-
cto morbum, Lycine, narras. Succurrendum
igitur omni ope viro, et diuina quadam sorte
atribulario cuidam hoc poculum temperavi, iam-
que ibam ad illum, vt eo potu vomeret. Age
prius ipse bibe, Lexiphanes, vti sanus nobis et
purus fias, exhausta illa sermonum absurditate.
Quin obsequere mihi et bibe, habebisque mol-
lius. LEX. Nescio quid acturi mecum sitis, So-
poli, tuque Lycine, potantes me hoc medica-
menti poculo. Metuo enim ne loculum mihi
verborum paret hoc poculum. LYC. Bibe, ne
cuncta-

λε, ὡς ἀνθρώπινα ἤδη Φρονοίοις, καὶ λέγοις.
 ΛΕΞ. Ἴδὲ πείθομαι, καὶ πίομαι. Φεῦ, τί
 τῆτο; πολὺς βορβορυγμός. ἐγγαστρίβουθόν 14)
 τινὰ ἔοικα πεπωκέναι.

ΣΩΣΤ. Ἀρξαι δὴ ἐμῶν βιβαι. πρῶτον τε
 τί τὸ μῶν. εἶτα μετ' αὐτὸ, ἐξέλκυσθε τὸ,
 καῖτα· εἶτα ἐπ' αὐτοῖς, τὸ, ἦ δ' ὅς, καὶ ἀμη-
 γέπη, καὶ λῶσε, καὶ δῆπεθεν, καὶ συνεχές τὸ
 ἄττα. Βίασαι δ' ὁμῶς, καὶ κἀδες εἰς τὴν Φά-
 ρυγγα

cunctare, vt humanum iam sapias et loquare.
 LEX. En obsequor, et bibo, phy; quid hoc
 est? multus intestinorum tumultus. Videor mi-
 hi profunda ventris mouens daemonium glutisse.

21. SOST. Incipe ergo vomere. Vah, pri-
 mum hoc μῶν; deinde post illud exiit καῖτα.
 Tum post illa, et ἦ δ' ὅς et ἀμηγέπη, et λῶσε,
 et δῆπεθεν, et frequens illud ἄττα. Attamen
 vim tibi adhibe, demitte in gulam digitos. Non-
 dum

14. Ἐγγαστρίβουθον] Ἐγγαστρίμυθον, puto,
 in mentem venit, quisquis vocem hanc in-
 solentem et forte ἄπαξ λεγομένην inspicit.
 Verum meminimus, quis loquatur: est
 ille Lexiphanes, verborum faber abstruso-
 rum, qui emoueri sibi ima ventriculi queri-
 tur. Lusit igitur et ex ἐγγαστρίμυθῳ con-
 cinnant ἐγγαστρίβουθον, quasi tu dicas, in
 ventris ima, et fundum ipsum, se pene-
 trantem. *Gesner.*

φυγγα τὰς δακτύλους, εἰδὼ τὸ ἱκταρεμῆμε-
 κας, εἰδὲ τὸ σκορδιᾶσθαι, εἰδὲ τὸ τευτάζεσθαι,
 εἰδὲ τὸ σκύλλεσθαι, πολλὰ ἐτι ὑποδέδυκε, καὶ
 μερὴ σοι αὐτῶν ἡ γαστήρ. ἄμεινον δὲ εἰ καὶ κά-
 τω διαχωρήσειεν ἂν ἕνιαι. ἡ γὰρ σιληπορδία
 μέγαν τὸν ψόφον ἐργάσεται συνεκπεσῶσα μετὰ
 τῷ πνεύματι. ἀλλ' ἔδη μὲν καθαρὸς ἔτοσι·
 πλὴν εἴ τι μεμῆνηκεν ὑπολοιπὸν ἐν τοῖς κάτω ἐν
 τέροις· σὺ δὲ τὸ μετὰ τῷτο, παραλαβοῖν αὐ-
 τόν, ὦ Λυκίνε, μεταπαίδευε, καὶ δίδασκε ἅ-
 χρῇ λέγειν.

ΛΥΚ. Οὕτω ποιήσομεν, ὦ Σώπολι, ἐπειδή-
 περ ἡμῖν προωδοποιήται τὰ παρὰ σὲ· καὶ πρὸς
 τὸ λοιπὸν, ὦ Λεξιφάνες, ἡ συμβαλή. εἴ-
 περ ἄρ' ἐθέλεις ὡς ἀληθῶς ἐπαινεῖσθαι ἐπὶ λό-
 γοις,

dum enim ἱκταρεμῆμῆστι, neque σκορδιᾶσθαι,
 neque τευτάζεσθαι, neque σκύλλεσθαι. Multa
 adhuc subiere, plenuique tibi illis venter. Melius
 fuerit, si deorsum etiam quaedam decedant. Σι-
 ληπορδία enim magnum crepitum edet cum spi-
 ritu vna elabens. Sed iam purus hic est, nisi si
 quid mansit reliquum in inferioribus intestinis.
 Verum tu postea assumtum, Lycine, aliter in-
 stitue et doce quae dicenda sunt.

22. LYC. Sic faciemus, Sopoli, quandoqui-
 dem via nobis a te munita est. Ac tuum de
 caetero est consilium, Lexiphanes. Si volueris
 vere laudari ab oratione, et in multitudine cele-
 brari,

τοῖς, καὶ τοῖς πλήθεσιν εὐδοκίμεῖν, [τὰ μὲν τοιαῦτα πάντα Φεῦγε, καὶ ἀποτρέπε, ἀρξάμενος δὲ ἀπὸ τῶν ἀρίστων ποιητῶν, καὶ ὑπὸ διδασκάλοις αὐτὲς ἀναγνὰς, μέτιθι ἐπὶ τὰς ῥήτορας, καὶ τῇ ἐκείνων Φωνῇ συντραφέῃς, ἐπὶ τὰ Θουκυδίδε καὶ Πλάτωνα ἐν κοίτῃ μέτιθι, πολλὰ καὶ τῇ καλῇ κωμῳδίᾳ, καὶ τῇ σεμνῇ τραγωδίᾳ ἐγγυμνασάμενος. παρὰ γὰρ τῶν ἀπαντα τὰ κάλλιστα ἀπανθισάμενος, ἔσῃ τις ἐν λόγοις· ὡς νῦν γε ἐκλήθεις σαυτὸν τοῖς ὑπὸ τῶν κοροπλάθων εἰς τὴν ἀγορὰν πλαττομένοις ἐκινῶς, κσχρωσμένος μὲν τῇ μίλτῳ καὶ τῷ κυανῷ, τὸ δ' ἐνδοθεν, πῆλινός τε καὶ εὐθρυπτος ὢν.

Ἐὰν ταῦτα ποιῇς, πρὸς ὀλίγον τὸν ἐπὶ τῇ ἀπαιδευσίᾳ ἔλεγχον ὑπομείνας, καὶ μὴ αἰδασθεῖς

μετα-

brari, talia quidem omnia fuge, et auersare. Facto autem initio a poetarum optimis, cum magistrorum opera eos cognoueris, ad oratores transi, eorumque linguae innutritus, ad Thucydidis et Platonis libros tempestive transi, multum in pulchra etiam Comoedia et Tragoedia grati exercitandus. Ab his enim si pulcherrima quaeque florum instar decerpseris, eris aliquid in eloquentiae studio, qui nunc imprudens similis fuisti his, quae a figulis in forum finguntur, rubrica quidem ac caeruleo pictus, cum intra luteus sis et fragilis.

23. Haec si feceris, et pauxillo tempore infestiae reprehensionem sustinueris, neque discere de

μεταμανθάνων, θαρρῶν ὁμιλήσεις τοῖς πλήθε-
σι, καὶ ἐ καταγελασθήσῃ, ὥσπερ νῦν, ἐδὲ δια-
σώματος ἐπὶ τῷ χεῖρονι τοῖς ἀρίστοις ἔσῃ, Ἑλλη-
να καὶ Ἀττικὸν ἀποκαλόντων σε, τὸν μηδὲ βαρ-
βάρων ἐν τοῖς σαφεστάτοις ἀριθμεῖσθαι ἄξιον.
πρὸ πάντων δὲ ἐκείνο μέμνησέ μοι, μὴ μιμῆ-
σθαι τῶν ὀλίγων πρὸ ἡμῶν γενομένων σοφιστῶν
τὰ Φαυλότατα, μηδὲ περισθίειν 15) ἐκείνῃ, ὥσ-
περ νῦν, ἀλλὰ τὰ μὲν τοιαῦτα καταπατεῖν, ζη-
λῶν δὲ τὰ ἀρχαῖα τῶν παραδειγμάτων. μηδὲ
σε θεληέτωσαν αἱ ἀνεμῶναί τῶν λόγων, ἀλλὰ
κατὰ τὸν τῶν ἀθλητῶν νόμον, ἡ σερρά σοι τρο-
φή

de nouo te pudeat: cum fiducia multitudinem al-
loqueris, neque deridebere vt nunc, neque in
deteriorem partem in ore eris praestantissimorum,
Graecum te Atticumque per contemptum vocan-
tium, qui neque in barbarorum disertissimis nu-
merari dignus sis. Ante omnia vero hoc mihi
memento, ne imiteris Sophistarum, qui paullo
ante nos fuere, pessima, neque studiose illa con-
fecteris, vti nunc; verum talia conculces, ex-
empla autem antiqua aemuleris. Neque demul-
ceant te verborum inodori et caduci flores: sed
ex lege athletarum, solidus tibi cibus consuetus
sit:

15. Περισθίειν] Interpretantur *depasscere*: neu-
trum bene percipio. Suspicio περιέπειν
fuisse, quod studium et curam intentiorem
significat. Gesner.

Φῆ συνήθης ἔσω, μάλιστα δὲ χάρισι καὶ σαφηνείᾳ θύε, ὧν πάμπαν λιάν νῦν ἀπελέλειψο.

Καὶ ὁ τύφος δὲ καὶ ἡ μεγαλαυχία, καὶ ἡ κακοήθεια, καὶ τὸ βρενθύεσθαι, καὶ λαρυγγίζειν ἀπέσω, καὶ τὸ διασιλλαίνειν τὰ τῶν ἄλλων, καὶ οἶεσθαι ὅτι πρῶτος ἔσῃ αὐτός, ἦν τὰ πάντων συκοφαντῆς. καὶ μὴν καὶ κείνα ἔμικρον, μᾶλλον δὲ τὸ μέγιστον ἀμαρτάνεις, ὅτι ἔ πρότερον τὰς διανοίας τῶν λέξεων προπαρεσηκυσμένος, ἔπειτα κατακοσμεῖς τοῖς ῥήμασι, καὶ τοῖς ὀνόμασιν, ἀλλ' ἦν περ ῥῆμα ἐκφυλον εὗρης, ἢ αὐτὸς πλασάμενος οἰηθῆς εἶναι καλόν, τὰ τῶ ζητεῖς διάνοιαν ἐφαρμόσαι, καὶ ζημίαν ἡγῇ, ἂν μὴ παρὰ βύσης αὐτό περ, καὶ τῷ λεγομένῳ μηδ' ἀναγκάων

§4. Maxime vero Gratiis et Perspicuitati litato, a quibus longissime iam relictus es.

24. Tumor vero et iactantia, et mala consuetudo, et grauitatis illa ac sonorae dictionis affectatio absit, et infectatio aliorum, et ne putes primum te fore ipsum, si omnium scripta calumnieris. Etenim illud quoque non paruum, sed potius maximum peccas, quod non prius, quam verba, sententias comparatas, verbis deinde exornas nominibusque; sed si qua verbum extra suam tribum quasi oberrans inueneris, aut ipse confictum a te pulchrum putaueris, huic studes aptare sententiam, et damnum iudicas, si illud non aliquorsum infercias, etiamsi ei, quod dicitur

καῖον ἦ· οἷον πρῶην, τὸν ἐμάλωπα, ἔδδ' εἰδῶς
 ὅ, τι σημαίνει, ἀπέρριψας, ἔδδ' ἐοικότα τῷ
 ὑποκειμένῳ. καὶ οἱ μὲν ἰδιῶται πάντες ἐτεθή-
 πεισαν, ὑπὸ τῆς ξένης πληγέντες τὰ ὦτα· οἱ δὲ
 πεπαιδευμένοι, ἐπ' ἀμφοτέροις, καὶ σοὶ καὶ τοῖς
 ἐπαιῶσιν, ἐγέλων.

Τὸ δὲ πάντων καταγελαστότατον ἐκείνόν ἐστιν,
 ὅτι ὑπεράττικος εἶναι ἀξιῶν, καὶ τὴν Φωνὴν εἰς
 τὸ ἀρχαιότατον ἀπηκριβωμένος, τοιαῦτα ἔνια,
 μᾶλλον δὲ τὰ πλεῖστα ἐγκαταμηνύεις τοῖς λό-
 γοις, ἃ μηδὲ παῖς ἄρτι μανθάνων ἀγνοήσειεν.
 οἷον ἐκεῖνα πῶς οἶει κατὰ γῆς δύναι ἡυχόμεν,
 ἀκῶν σε ἐπιδεικνυμένα· ὅτε χιτώνιον μὲν,
 καὶ τὸν ἀνδρεῖον ὥς λέγεσθαι· θαλάρεια δὲ, καὶ
 τὰς

tur plane necessarium non fit. Vt nuper ἐμά-
 λωπα illud, cum neque quid significaret scires,
 proiecisti, nihil argumento conueniens. Atque
 imperiti quidem omnes obstupescabant, cum au-
 res illorum feriret peregrinitas: sed eruditi vtros-
 que, et te, et laudatores illos risere.

25. Maxime autem ridiculum illud est, quod,
 cum super omnes esse Atticos postules, et ad an-
 tiquissimam rationem linguam expoliisse, tamen
 talia quaedam, potius vero plurima imminisces ora-
 tioni, quae neque puer modo discens ignorare
 possit: vt illa, quid putas? terram mihi hiscere
 optabam, cum audirem te, specimen eloquen-
 tiaē edentem χιτώνιον etiam virorum dici puta-

τὰς ἀρρενας τῶν ἀκολέθων ἀπενάλεις· ἂ τίς
 ἐκ οἶδεν ὅτι χιτώνιον μὲν, γυναικὸς ἐσθῆς, δε-
 λάρια δὲ τὰ θήλεα καλεῖται; καὶ ἄλλα πολὺ τέ-
 των προφανέστερα, οἷον τὸ, ἵπτατο, καὶ τὸ,
 ἀπαντῶμενος, καὶ τὸ, καθεσθείς, ἐδὲ μετοι-
 κικὰ τῆς Ἀθηναίων Φωνῆς. ἡμεῖς δὲ ἐδὲ ποιη-
 τὰς ἐπανῆμεν τὰς κατὰ γλῶτταν γράφοντας
 ποιήματα· τὰ δὲ σὰ, ὡς περὶ μέτροις παρὰ
 βάλλειν, καθάπερ ὁ Δωσιάδης βωμὸς ἂν εἴη,
 καὶ ἡ τῆς Λυκόφρονος Ἀλεξάνδρα, καὶ εἰ τις ἔτι
 τέτων τὴν Φωνὴν κακοδαιμονέστερος· ἂν ταῦτα
 ζηλώσης, καὶ μεταμάθῃς, ἄριστα βεβηλευμένος
 ὑπὲρ σεαυτῆ ἑσθῇ. ἦν δὲ λάθῃς αὐθις εἰς τὴν
 λιχναίαν κατόλισθων, ἐμοὶ μὲν ἀποπεπλήρω-
 ται,

re, δελάρια autem etiam mares pedissequos ap-
 pellares: quae quis nescit, χιτώνιον mulierum
 esse vestitum, δελάρια autem feminas modo illos
 vocare; et alia multo his apertiora, quale est
 ἵπτατο, et ἀπαντῶμενος et καθεσθείς, quae
 neque aliunde delata domicilium in Attico ser-
 mone acceperunt. Nos vero neque poëtas lau-
 damus poëinata scribes ad quae glossario opus
 est. Tua vero, ut pedestria metris comparem,
 sicut Dosiadae ara fuerint, aut Alexandra Lycophronis,
 et si quis adhuc est linguae quam isti
 infeliciores. Haec si studiose deducas, optime
 tibi consulueris. Sin imprudens iterum in de-
 licias illas fallente velut vestigio labaris, admoni-
 tione

ται ἡ παρζίνεσις, σὺ δὲ σεαυτὸν αἰτιάσῃ, ἄνγε
καὶ ξυνῆς χείρων γενόμενος.

tione ego defunctus sum, tu vero te accusabis,
si quidem aliquando deteriore te factum intel-
liges.

ΕΥΝΥΧΟΣ.

ΠΑΜΦ. Πόθεν, ὦ Λυκίνε, ἢ τί γέλῳ ἡμῖν
ἀφίξαι; αἰ μὲν γὰρ Φαιδρᾶς ὦν
τυγχάνεις. τῷ δὲ πλέον τῷ σιωπῆσαι ἐνάα
μοι δοκεῖ, ἔφ' ὅτῳ μὴδὲ κατέχουν δυνατὸς εἶναι
τὸν γέλῳτα. ΛΥΚ. Ἐξ ἀγορᾶς μὲν ἦκω σοι,
ὦ Πάμφιλε· τῷ γέλῳτος δὲ αὐτίκα κοινωνὸν
ποιήσομαι σε, ἣν ἀκροῆς οἶα δίκη διαζομένη
παρεγενόμην, φιλοσόφων πρὸς ἀλλήλους ἐριζόν-
των. ΠΑΜΦ. Καὶ τῷτο μὲν ὡς ἀληθῶς γε-
λοῖον.

Eunuchus.

PAMPH. Vnde nobis, Lycine, aut quid ridens
aduenis? Nam semper quidem hi-
laris esse soles: hoc autem solito plus mihi vide-
tur, in quo neque risum continere potes. LYC.
E foro tibi adsum, Pamphile: risus autem sta-
tim faciam te participem, si audieris, cui causae
disceptandae interfuerim contendentibus inter se
philosophis. P A M P H. Illud ipsum quidem

λοῖον λέγεις, τὸ, φιλοσοφῶντας διαλέσθαι πρὸς ἀλλήλους· δέον, εἰ καὶ τι μέγα εἴη, κατ' εἰρήνην ἐν σφίσι διαλύεσθαι τὰ ἐκλήματα.

ΛΤΚ. Πόθεν, ὦ μακάριε, κατ' εἰρήνην ἐκείνοι, οἳ γε ξυμπεσόντες, ὅλας ἀμάξας βλασφημιῶν κατεσκέδασαν ἀλλήλων, κεκραγότες καὶ ὑπερδιατεινόμενοι; ΠΑΜΦ. Ἦπερ, ὦ Λυκίνε, περὶ τῶν λόγων διεφέροντο, τὰ συνήθη ταῦτα, ἑτερόδοξοι τυγχάνοντες. ΛΤΚ. Οὐδαμῶς· ἀλλ' ἑτεροῖόν τι τῆτο ἦν. ἐμόδεξοι γὰρ ἄμφω, καὶ ἀπὸ τῶν αὐτῶν λόγων· δίκη δὲ ὣς συνεισῆκει, καὶ δικασαὶ ψηφοφορῶντες ἦσαν οἱ ἄριστοι, καὶ πρεσβύτατοι καὶ σοφώτατοι τῶν ἐν τῇ πόλει, καὶ ἐφ' ὧν ἂν τις ἠδέσθῃ, παρὰ μέλος τι φθεγ-

vere ridiculum narras, philosophos iure inter se experiri, qui debeant, si quid etiam sit magnum, pacate inter se criminia dissolvere.

2. LYC. Vnde illi, sodalis, pacate? qui commissi inter se plaustra conuiciorum tota in se congegesserunt inuicem, clamantes et ultra quam possent contendentes? PAMPH. Numquid de literis disceptabant solennia illa, cum diuersae essent sententiae atque sectae. LYC. Minime. Sed aliud quiddam hoc erat. Eiusdem enim ambo sententiae, et disciplinae eiusdem. Et tamen iudicium constitutum est, et suffragia ferebant iudices optimates, et aetate maxime prouecti et sapientissimi ciuitatis: apud quos merito pudet aliquem.

Φθονήσας, ἔχ' ὅπως ἐς τοσαύτην ἀνάσχυ-
 τίαν τραπόμενος. ΠΑΜΦ. Οὐκ ἔν λέγοις ἂν
 ἤδη τὸ κεφάλαιον τῆς δίκης, ὡς καὶ αὐτὸς εἶ-
 δέην ὃ, τι σοι τὸ κεκινηκὸς εἴη τὸν τοσῶτον
 γέλωτα.

ΛΥΚ. Συντέτακται μὲν, ὦ Πάμφιλε, ὡς
 οἶσθα, ἐκ βασιλέως μισθοφορὰ τις ἔ Φαύλη
 κατὰ γένῃ τοῖς Φιλοσόφοις, Στωϊκοῖς λέγω,
 καὶ Πλατωνικοῖς, καὶ Ἐπικουρείοις, ἔτι καὶ τοῖς
 ἐκ τῆ Περιπάτου, τὰ ἴσα τέτοις ἅπασιν. ἔδει
 δὲ ἀποθανόντος αὐτῶν τινος, ἄλλον ἀντικαθί-
 σασθαι, δοκιμασθέντα ψήφῳ τῶν ἀρίστων. καὶ
 τὰ ἄλλα, ἔ βοήθῃ τις ἦν, κατὰ τὸν ποιητὴν,
 ἄδ' ἰερήιον, ἀλλὰ μύρια κατὰ τὸν ἐνιαυτὸν, ἐφ'
 ὅτῳ.

quem, extra numerum quidquam dicere, ne-
 dum ut eo impudentiae progrediatur. PAMPH.
 Quin tu igitur dicis iam caput causae, ut et ipse
 sciam, quid tantum tibi risum mouerit.

3. LYC. Constituta sunt, quod nosti, Pam-
 phile, ab imperatore salaria non contemnenda
 generatim philosophis, Stoicis dico, et Platon-
 cis, et Epicureis, insuper etiam Peripateticis,
 aequalia omnibus. Oportebat autem in mortui
 alicuius locum surrogari, probatum suffragiis opti-
 matum. Praemium certaminis non *bubula pellis*
erat, secundum poetam, *neque victima*, sed de-
 cies millenae quotannis drachmae, ut iuvenes do-

ὅτῳ συνεῖναι τοῖς νέοις. ΠΑΜΦ. Οἶδα ταῦτα· καί τινα Φασὶν αὐτῶν ἐναγχος ἀποθανεῖν, τῶν περιπατητικῶν οἶμαι τὸν ἕτερον. ΛΥΚ. Αὕτη, ὦ Πάμφιλε, ἡ Ἑλένη, ὑπὲρ ἧς ἐμοναμάχουν πρὸς ἀλλήλους· καὶ ἄχρι γε τῆς, γελοῖον ἔδεν ἦν ἐκείνοις, ὡς τὸ Φιλοσόφους εἶναι Φασκάντας, καὶ χρημάτων καταφρονεῖν· ἔπειτα ὑπὲρ τῶν, ὡς ὑπὲρ πατρίδος κινδυνεύσεως, καὶ ἱερῶν πατρῶων, καὶ τάφων προγονικῶν, ἀγωνίζεσθαι. ΠΑΜΦ. Καὶ μὴν καὶ τὸ δόγμα τῆτό γε ἐστὶ τοῖς Περιπατητικαῖς, τὸ μὴ σφόδρα καταφρονεῖν χρημάτων, ἀλλὰ τρίτον τι ἀγαθὸν καὶ τῆτό οἴεσθαι. ΛΥΚ. Ὁρθῶς λέγεις. Φασὶ γὰρ ἐν ταῦτα, καὶ κατὰ τὰ πατρια ἐγίγνετο αὐτοῖς ὁ πόλεμος.

Τὰ

ceret. PAMPH. Noui ista, et aiunt quendam illorum nuper mortuum, Peripateticorum puto alterum. LYC. Haec, Pamphile, Helena erat, pro qua depugnabant inter se inuicem: et haec nus ridiculum illis erat nihil aliud, quam quod qui philosophos se dicerent esse, et pecunias contemnere, deinde pro his, tanquam pro patria periclitante, et sacris patriis, et sepulcris maiorum suorum, decertarent. PAMPH. Quin etiam hoc dogma est Peripateticis, non valde contemnere diuitias, sed tertium quoddam bonum illud quoque putare. LYC. Recte dicis. Aiunt scilicet ista, et ex patria disciplina bellum ab iis gestum est.

Τὰ μετὰ ταῦτα δὲ, ἤδη ἄμχε. πολλοὶ μὲν γὰρ καὶ ἄλλοι, τὸν ἐπιτάφιον τῷ ἀποθανόντος ἐκείνῃς ἡγωνίζοντο. δύο δὲ μάλις ἦσαν οἱ ἀμφήριςτοι αὐτῶν, Διοκλῆς τε ὁ πρεσβύτερος, οἷσθα ἐν λέγω, τὸν ἐριστικόν, καὶ Βαγώας ὁ εὐπῆχος εἶναι δοκῶν· τὰ μὲν ἔν τῶν λόγων προηγήνοιο αὐτοῖς, καὶ τὴν ἐμπειρίαν ἐκότερος τῶν δογμαμάτων ἐπεδεδεύετο, καὶ ὅτι τῶν Ἀριστοτέλους, καὶ τῶν ἐκείνῳ δοκούντων, εἶχετο· καὶ μὴ τὸν Δί', ἐδέτερος αὐτῶν ἀμείνων ἦν.

Τὸ δ' ἔν τέλει τῆς δίκης ἐς τὸτο περιέσκη· ἀφόμενος γὰρ ὁ Διοκλῆς τῷ δεικνῆναι τὰ αὐτοῦ, μετέβαινεν ἐπὶ τὸν Βαγώαν, καὶ διελέγχετο ἐπειρᾶτο μάλις τὸν βίον αὐτοῦ· κατὰ ταῦτα δὲ

4. Quae autem post consecuta sunt, iam audiam. Multi enim alii quoque in funebribus defunctorum ludis pugnabant. Duo autem maxime erant, quorum anceps certamen, Diocles senex, nosti quem dico, contentiosum illum: et Bagoas, qui putatur eunuchus. Ac doctrinae certamen iam ante certatum illis fuerat, peritiamque dogmatum uterque demonstrauerat, seque Aristoteli eiusque sententiis addictum esse. Et sane neuter illorum erat melior.

5. Finis ergo causae huc euasit. Diocles omissio ostendere sua *merita*, ad Bagoam transiit, et vitam maxime illius reprehendere tentauit: ea-

δὲ καὶ ὁ Βαγώας, ἀντεξήταζε τὸν ἐκείνου βίον. ΠΑΜΦ. Εἰκότως, ὦ Λυκίνε· καὶ τὰ πλείω γε τῶ λόγῳ περὶ τῶν μαλλὸν ἐχρῆν εἶναι αὐτοῖς· ὥς ἔγωγε, εἰ δικάζων ἐτύγχανον, ἐπὶ τῷ τοιάτῳ τὸ πλεῖον διατρίψαι ἂν μοι δοκῶ, τὸν ἄμεινον βιῶντα μαλλόν, ἢ τὸν ἐν τοῖς λόγοις αὐτοῖς προχειρότερον ζητῶν, καὶ οἰκειότερον τῇ νόμῳ νομίζων.

ΛΥΚ. Εὖ λέγεις, καὶ μὲ ὁμόψηφον ἐν τῶν ἔχεις. ἐπεὶ δὲ ἄλλις μὲν εἶχον βλασφημιῶν, ἄλλις δὲ ἐλέγχων, τὸ τελευταῖον, ἥδη ὁ Διοκλῆς ἔφη, μηδὲ τὴν ἀρχὴν θεμιτὸν εἶναι τῷ Βαγώᾳ μεταποιεῖσθαι φιλοσοφίας, καὶ τῶν ἐπ' αὐτῇ ἀριστείων, εὐνέχω γε ὄντι, ἀλλὰ τὰς τοιότους
 ἔχ

dem ratione vero etiam Bagoas contra in illius vitam inquisiuit. PAMPH. Merito illud quidem, Lycine: ac maior pars orationis versari illis circa hoc potius debebat. Equidem si iudex essem, in hoc praecipue immoraturus mihi videor, quae-ramque potius, vter melius vixerit, quam qui promptior sine oratione, eumque magis affinem victoriae iudicem.

6. LYC. Bene dicis: meque ea in re suffragan-tem tibi habes. Cum vero satis haberent conui-ciorum et criminum, denique iam negavit Dio-cles, omnino fas esse Bagoae tractare philosophiam, et praemia illius affectare, qui eunuchus sit: ta-les

ἔχ' ὅπως τέτων ἀποκεκληῖσθαι ἡξίει, ἀλλὰ καὶ
 ἱερῶν αὐτῶν, καὶ περιρραντηρίων, καὶ τῶν κοι-
 νῶν ἀπάντων συλλόγων, δυσοιώνισόν τι ἀπο-
 φαίνων, καὶ δυσάντητον θέαμα, εἴ τις ἔωθεν
 ἐξιὼν ἐκ τῆς οἰκίας, ἴδοι τοιᾷτόν τινα. καὶ πο-
 λὺς ἦν ὁ περὶ τέττε λόγος, ἔτε ἄνδρα ἔτε γυ-
 ναῖκα εἶναι τὸν εὐνέχον λέγοντος, ἀλλὰ τι σύν-
 θετον, καὶ μικτόν, καὶ τερατῶδες, ἔξω τῆς
 ἀνθρωπείας φύσεως. ΠΑΜΦ. Καινόν γε τὸ
 ἔγκλημα Φῆς, ὦ Λυκίῃε, καὶ ἡδὴ γελᾶν καὶ αὐ-
 τὸς, ὦ ἑταῖρε, προάγομαι, τῆς παραδόξε ταύ-
 της κατηγορίας ἀκίων. τί δ' ἔν' ἄτερος; ἄρα
 τὴν ἡσυχίαν ἤγαγεν; ἢ τί πρὸς ταῦτα καὶ αὐ-
 τὸς ἀντειπεῖν ἐτόλμησε;

Λ Τ Κ.

les vero non modo his rebus excludendos affir-
 mauit, sed sacris ipsis, et lustralibus vasis, et
 communibus vniuersis coetibus; ostendens inau-
 spicatum et abominabile spectaculum, si quis
 mane domo egressus, talem quendam viderit.
 Et fuit illi multus hac de re sermo, cum neque
 virum neque feminam esse eunuchum diceret,
 sed compositum quiddam, et mixtum et prodi-
 giosum; et a natura humana abhorrens. PAMPH.
 Nouum crimen narras, Lycine, iamque ipse ad-
 risum, sodalis, adducor, inexpectatam accusa-
 tionem audiens. Quid igitur alter? Numquid
 quieuit? an ipse quoque contra haec dicere quid-
 quam ausus est?

F f 5

7. LYC.

ΛΥΚ. Τὰ μὲν πρῶτα ὑπ' αἰδῆς, καὶ δειλίας (οἰκῆτον γὰρ αὐτοῖς τὸ τοιᾶν) ἐπιπολὺ ἐσιώπα, καὶ ἡσυχία, καὶ ἰδίῳ Φανερός ἦν· τέλος δὲ λεπτὸν τι καὶ γυναικῆιον ἐμφυεγξάμενος, ἃ δίκαια ποιῶν ἔφη τὸν Διοκλέα, Φιλοσοφίας ἀποκλείοντα, εὐνᾶχον ὄντα, ἧς καὶ γυναιξὶ μετέειναι· καὶ παρήγοντο Ἀσπασία, καὶ Διοτίμα, καὶ Θαργελία, συνηγορήσεσθαι αὐτῷ· καὶ τις Ἀκαδημαϊκὸς εὐνᾶχος ἐν Κελτῶν, ὀλίγον πρὸ ἡμῶν εὐδοκίμησας ἐν τοῖς Ἑλλήσιν. ὁ Διοκλῆς δὲ κακῆϊνον αὐτὸν, εἰ περιῆν, καὶ τῶν ὁμοίων μετεποιεῖτο, εἰρξεν αὖ, ἃ καταπλαγεῖς αὐτῇ τὴν παρὰ ταῖς πολλοῖς δόξαν· καὶ τινὰς καὶ αὐτὸς ἀπέμνημόνευε λόγας, καὶ πρὸς ἐκείνην ὑπὸ τῇ

7. LYC. Primo quidem prae pudore, ac metu, quod familiare his est, multum tacebat, aestuabat, et manifeste sudabat: tandem vero tenue quiddam sonans ac muliebre, inique facere dixit Dioclem, qui philosophia arceat eum qui sit eunuchus, quam mulieres etiam vindicare sibi possint, adducebanturque Aspasia, ac Diotima, et Thargelia, quae causam ipsius iuvarent; atque aliquis Academicus e Gallia eunuchus, qui paullo ante nostram aetatem inter Graecos floruerit. At Diocles illum ipsum quoque, siquidem fuisset, et eadem tractasset, arcebat, nihil commotus ipsius apud vulgus gloria: et quaedam ipse memorabat dicta, in illum quoque a Stoicis, et Cynicis

Στωϊκῶν καὶ Κυνικῶν μάλιστα εἰρημένους πρὸς τὸ γελοιότερον, ἐπὶ τῷ ἀτελεῖ τῷ σώματος.

Ἐν τούτοις ἦν τοῖς δικασαῖς ἡ διατριβή· καὶ τὸ κεΦᾶλαιον ἤδη τῷ σκέμματι τῷτο ἐτύγχανεν ὄν, εἰ δοκιμασῆς εὐνέχως ἐπὶ Φιλοσοφίαν παρελθεῖν, καὶ νέων προσκσίαν ἐγχειρισθῆναι ἀξίων· τῷ μὲν καὶ σχῆμα καὶ σώματος εὐμοιρίαν προσεῖναι Φιλοσόφῳ δεῖν λέγοντος, καὶ τὸ μέγιστον, πώγωνα βαθὺν ἔχειν αὐτὸν, καὶ τοῖς προσιᾶσι καὶ μανθάνειν βαλόμενοις ἀξιόπιστον, καὶ πρέποντα ταῖς μυρίαις, ἃς χρηὴ παρὰ βασιλέως ἀποφέρεισθαι· τὸ δὲ τῷ εὐνέχῃ, καὶ τῶν βακίλων χεῖρον εἶναι. τὰς μὲν γὰρ καὶν πεπεισ-
ρᾶσθαι

nicis maxime, ridicule in corporis illud vitium iacta.

8. In his agebant iudices, et caput caussae iam in eo vertebatur, probandusne esset eunuchus, philosophiam profiteri, et adolescentium praefecturam sibi demandari postulans? altero dicente, Habitum et integritatem partium omnium corporis inesse philotopho debere, praesertim, prolixam eum barbam habere, quae fidem ei apud accedentes et discere volentes auctoritatemque praestet, dignam denique decem millibus, quae ab imperatore acciperet. Eunuchi vero conditionem, exsectorum etiam statu deteriolem. Hos enim tamen aliquando expertos esse virilitatem; hunc

ῥᾶσθαι ποτε ἀνδρείας, τῆτον δὲ ἐξ ἀρχῆς εὐ-
θύς ἀποκεκόφθαι, καὶ ἀμφίβολόν τι ζῶον εἶναι
κατὰ ταυτὰ ταῖς κορώναις, αἷ μῆτε περισσεύει,
μῆτε κίραξιν ἐναριθμοῖντο ἄν.

Τῆ δὲ ἑ σωματικὴν λέγοντος εἶναι τὴν κρίσιν,
ἀλλ' ἄλλην ψυχῆς, καὶ τῆς γνώμης ἐξέτασιν
δεῖν γίνεσθαι, καὶ τῆς τῶν δογμάτων ἐπισή-
μης. εἰδ' ὁ Ἀριστοτέλης ἐκαλεῖτο μάρτυς τοῦ
λόγου, εἰς ὑπερβολὴν θαυμάσας Ἑρμείαν τὸν
εὐνῆχον, τὸν ἐκ τῆ Ἀταρνέως τύραννον, ἄχρι
τῆ καὶ θύειν αὐτῷ κατὰ ταυτὰ τοῖς θεοῖς.
καίτοι καὶ ἐτόλμα προστιθέναι ὁ Βαγώας τοιαῦ-
τον, ὡς πολλὸ ἐπιτηδειότερος εὐνῆχος τοῖς νέοις
διδάσκαλος, οὐδὲ διαβολὴν τινα πρὸς αὐτὸς
ἐνδέ-

hunc autem ab initio statim abscissum, et ambi-
guum quoddam animal esse, cornicum instar,
quæ neque in columbis neque in coruis nume-
rentur.

9. Altero autem contendente, Non corporis
hoc esse iudicium, sed robur animi *spectari*, et
examen mentis oportere fieri, atque scientiæ do-
gmatum: tum Aristoteles citabatur testis eius ora-
tionis, qui supra modum admiratus sit Hermiam
eunuchum, Atarnensem tyrannum, usque eo,
ut etiam illi eodem modo quo Diis rem sacram
faceret. Quin etiam illud adiicere ausus est Ba-
goas, Multo aptiorem esse adolescentibus eunu-
chum magistrum, in quo neque haerere aliqua
illo-

ἐνδέξασθαι δυνάμενος, εἰ δὲ τῷ Σωκράτῃ ἐκεί-
νο ἐγκλημα παθεῖν ἂν, ὡς διαφθείρων τὰ μει-
ράκια. ἐπεὶ δὲ καὶ εἰς τὸ ἀγένειον μάλιστα ἐσκώ-
φθη, χαριέντως τῷτο ὡς γέν ὦστο, προσεῖρε-
ψεν. εἰ γὰρ ἀπὸ πώγωνας, ἔφη, βαθέος κρεί-
νεσθαι δύοι τῶν φιλοσοφῶντας, τὸν τράγον ἂν
δικαιότερον προκριθῆναι πάντων.

· Ἐν τῷτῳ τρίτος ἄλλος παρεσῶς (τὸ δὲ ὄνο-
μα ἐν ἀφανεί κείσθω) Καὶ μὴν, ἔφη, ὦ ἄνδρες
δικασαί, ἔτοσι ὁ τὰς γνώθας λεῖος, καὶ τὸ φώ-
νημα γυναικεῖος, καὶ τὰ ἄλλα εὐνέχῳ δοικῶς, εἰ
ἀποδύσασιτο, πάντῃ ἀνδρεῖος ὑμῖν φανέται· εἰ
δὲ μὴ ψεύδονται οἱ περὶ αὐτῶν λέγοντες, καὶ μοι-
χὸς ἐάλω ποτὲ, ὡς ὁ Ἀξων φησὶν, ἄρθρα ἐν
ἄρθροις

illorum respectu calumnia possit, neque Socratis
illud crimen locum habere, quasi corrumperet
adulescentulos. Cum in mentum imberbe in
primis iacta quaedam essent, lepide hoc, ut sibi
quidem videbatur, adiecit. Si enim, inquit, a
barba proluxa iudicari philosophos oporteat, ca-
prum iustius praeferrī omnibus.

10. Inter haec tertius alius superueniens, cu-
ius nomen in obscuro relinquatur, Verum tamen,
inquit, iudices, iste leuibus genis, muliebri
voce, et reliqua eunucho similis, si exuatur, vi-
rilis valde vobis videatur. Si vero non men-
tiuntur, qui de isto narrant, etiam moechus ali-
quando deprehensus est, membra, quod ait ta-
bula

ἄρθροις ἔχων· ἀλλὰ τότε μὲν ἐς τὸν εὐνῆχον ἀναφυγὼν, καὶ τῷτο κρησφύγετον εὐρόμενος, ἀφείδῃ, ἀπισησάντων τῇ κατηγορίᾳ τῶν τότε δικασῶν, ἀπὸ γε τῆς Φανεῆς ὀψείας· κῦν δὲ καὶν παλινωδῆσαι μοι δοκεῖ, τῷ πρᾶγμα μέγα μισθὸν ἔνεκα.

Τῶτων δὲ λεγομένων, παρὰ πάντων μὲν ἡλως ἐγίγνετο, ὡς τὸ εἶκος. Βαγώας δὲ μᾶλλον ἐταράττετο, καὶ παντοῖος ἦν ἐς μυρία τετραπό-
μενος χρώματα, καὶ ψυχρῷ τῷ ὑδρῶτι βρόμε-
νος, καὶ ἔτε συγκατατίθεσθαι πᾶσι τῆς μοιχείας ἐγκλήματι καλῶς ἔχειν ὥετο, ἔτε ἀχρεῖον αὐ-
τῷ τὴν κατηγορίαν ταύτην ἐς τὸν παρόντα ἀ-
γῶνα ἡγεῖτο εἶναι. ΠΑΜΦ. Τελοῖα, ὦ Λυκί-
νε,

νε,

bula Solonis, in membris habens. Sed tūm qui-
dem ad eunuchum se recipiens, inuento illo per-
fugio, absolutus est, fidem crimini, qui tūm
iudicabant, negantibus, ex specie manifesta:
iam vero etiam retractaturus mihi videatur propo-
sitae mercedis causa.

II. His vero dictis, omnium quidem eius,
vt facile est ad existimandum, ortus est. Bagoas
vero magis etiam est perturbatus, in mille formas
atque colores versus, frigidoque sudore diffusus;
qui neque honestum putaret adulterii crimen non
refutando fateri, neque vero inutile sibi crimen
ad praesens certamen iudicaret. PAMPH. Ridi-
cula

νε, ὡς ἀληθῶς ταῦτα, καὶ ἔοικεν ἂν τὴν τυχε-
σαν ὑμῖν διατρεῖβην παρεσχῆσθαι. τὸ δ' ἔν τέ-
λος τι ἐγένετο, καὶ πῶς ἔγνωσαν ὑπὲρ αὐτῶν οἱ
δικασαί;

ΛΤΚ. Οὐχ ὁμόψηφοι πάντες ἦσαν, ἀλλ' οἱ
μὲν ἤξιον ἀποδύσαντας αὐτὸν, ὥσπερ τὰς ἀρ-
γυρωνήτας ἐπισκοπεῖν, εἰ δύναιτο φιλοσοφεῖν
τάς τε πρὸς τῶν ὄρχεων· οἱ δὲ ἔτι γελοιότερον
μετασειλαμένους τινὰς τῶν ἐξ οἰκῆματος γυναι-
κῶν, κελεύειν αὐτὸν συνεῖναι, καὶ ἐπυρίειν, καὶ
τινα τῶν δικασῶν τὸν πρεσβύτατόν τε καὶ πι-
στότατον ἐφεσώτα ὄρεῖν εἰ φιλοσοφεῖ. μετὰ δὲ
ἐπεὶ πάντα γέλως κατέειχε, καὶ εἰδὲς ὅτις οὐ
τὴν γαστέρα ἤλγει βρασσόμενος ὑπ' αὐτῷ, ἔγνω-
σαν

cula profecto ista, quaeque non vulgarem vobis
oblectationem videantur praeuisse. Sed quid
tandem factum est, et quomodo iudices de illis
decreuerunt?

12. LYC. Non in eadem omnes erant senten-
tia, sed alii postulabant illum exutum instar man-
cipiorum inspicere, possetne, quantum quidem
ad testiculos, philosophari? alii, magis ridicule
arcessitis quibusdam de lupanari mulierculis, iu-
bere illum congregari, et inire, et iudicium ali-
quem, aetate maximum et fide dignissimum assiste-
re, ac, num philosophetur, videre. Postea vero,
cum risus occupasset omnes, et nemo esset cui non
concul-

σαν ἀναπόμπιμον ἐς τὴν Ἰταλίαν ἐκπέμψαι τὴν δίκην.

Καὶ νῦν ἄτερος μὲν πρὸς τὴν τῶν λόγων ἐπίδειξιν, ὡς Φασι, γυμνάζεται, καὶ παρασκευάζεται καὶ κατηγορίαν συγκροτεῖ, καὶ τὸ τῆς μοιχείας ἔγκλημα ὑποκινεῖ, ἐναντιότατον αὐτῷ καὶ ἔτος κατὰ τὰς Φαύλας τῶν ρητόρων τῆτο ποιῶν, καὶ εἰς τὰς ἀνδρας τὸν ἀντίδικον ἐκ τῆ ἐγκλήματος καταλέγων. τῷ Βαγῶα δὲ ἑτέρα, ὡς Φασι, μέλει, καὶ ἀνδρίζεται τὰ πολλὰ καὶ διὰ χειρὸς ἔχει τὸ πρᾶγμα, καὶ τέλος, κρατήσιν ἐλπίζει, ἣν ἐπιδείξῃ ὡς ἑδὲν χείρων ἐς τῶν τὰς ἵππας ἀναβαινόντων ὄνων. αὕτη γὰρ, ὦ ἑταῖρε, φιλοσοφίας ἀρίστη κρίσις ἔοικεν εἶναι, καὶ

concussa dolerent ilia, decreuerunt reiicere et remittere causam in Italiam.

13. Et nunc alter quidem ad eruditionis ostentationem vt aiunt, exercet se et comparat, et accusationem componit, et adulterii crimen mouet, maxime sibi contrarium: isque more malorum causidicorum hoc agit, et inter viros aduersarium suum hoc ipso crimine recenset. Bagoae autem alia, aiunt, cura tenet, et pro viro se gerit frequenter, et prae manu rem habet, et denique superaturum se sperat, si ostendat, nihilo se asinis, qui equas, ineunt, deteriorem. Illud enim, sodalis, optimum videtur Philosophiae criterium esse,

καὶ ἀπόδειξις ἀναντίλεκτος. ὥς τε καὶ τὸν υἱὸν
(ἐστὶ δέ μοι κομιδῇ νέος ἐστίν) εὐξαίμην ἂν, οὐ
τὴν γνώμην, ἔδδ' τὴν γλῶτταν, ἀλλὰ τὸ αἰ-
δοῖόν ἐτοιμον εἰς φιλοσοφίαν ἔχειν.

esse, haec demonstratio cui contradicere nihil pos-
sit. Itaque filiam (est autem mihi admodum iu-
venis) optaverim, non mentem neque linguam,
sed verecundam partem philosophiae aptam ha-
bere.

Περὶ τῆς ἀστρολογίας.

Αμφί τε ἄραν' ἄμφι τε ἀσέρων ἡ γραφή
ἐκ αὐτέων ἀσέρων, ἔδ' αὐτέα περὶ ἄρα-
ν', ἀλλὰ μαντείας, καὶ ἀληθείης, ἡ δὲ ἐκ τε-
τέων ἐς ἀνθρώπων βίον ἔρχεται. ὁ δέ μοι λό-
γος ἔχ' ὑποθημισίνην ἔχει, ἔδδ' διδασκαλίην
ἐπαγγέλλεται ὅπως ταύτην τὴν μαντοσύνην διε-
νεκτέον, ἀλλὰ μέμφομαι ὅκοσοι σοφοὶ ὄντες,
τὰ

De Astrologia.

De coelo deque stellis haec scriptio est: non
ipsis de astris, ipso de caelo, sed de diui-
natione ac veritate, quae ab hisce ad hominum
vitam peruenit. Neque vero praecepta hic libel-
lus habet, neque disciplinam promittit, quomo-
do excellere hac diuinatione quis possit, sed re-
prehendo, quotquot docti cum sint, alia quidem
Luc. Op. T. IV. Gg exer-

τὰ μὲν ἄλλα ἐπασκέουσι, καὶ πᾶσι τοῖς ἐωυτέων ἀπηγέονται· μάνην δ' ἀστρολογίην ἔτε τιμέουσι, ἔτ' ἐπασκέουσι.

Καὶ ἡ μὲν σοφίη παλαιή, ἔδὲ νέον ἐς ἡμέας ἀπίκετο, ἀλλ' ἔστιν ἔργον ἀρχαίων βασιλέων, θεοφιλέων. οἱ δὲ νῦν, ἀμαθίη καὶ ῥαθυμίῃ καὶ προσέτι μισοπονίῃ, κείνοισί τε ἀντίζοα φρονέουσι, καὶ εὖτ' ἂν ἀνδράσιν ἐπικυρέωσι ψεύδεα μαντευομένοισιν, ἄσρων τε κατηγορέουσι, καὶ αὐτὴν ἀστρολογίην μισέουσι, ἔδὲ μιν ἔτε υἱεῖα ἔτε ἀληθέα νομίζουσιν, ἀλλὰ λόγον ψευδέα, καὶ ἀνεμώλιον, ἀδικαίως, ἑμοὶ δοκεῖ, φρονέοντες. ἔτε γὰρ τέκτονος αἰδρεῖν, τέκτοσύνης αὐτῆς ἀφυΐη, ἔδὲ αὐλητέω ἀμυσίῃ, μυσικῆς ἀσοφίῃ.

ἀλλ'

exercent, et suis omnibus enarrant, solam autem astrologiam neque honorant, neque exercent.

2. Ac sapientia quidem *huius rei*, antiqua, neque recens demum ad nos venit, sed opus est antiquorum regum Dis carorum. Verum qui nunc sunt, inscitia et socordia, atque insuper laboris odio, cum contraria illis sentiunt, tum si quando in homines incidunt falsa diuinantes, et fidera accusant, et ipsam oderunt astrologiam, eamque neque sanam neque veram arbitrantur, sed disciplinam mendacem et ventosam, inique, ut mihi videtur, sentientes. Neque enim fabri inscitia, fabrilis ipsius artis mala indoles; neque imperitia tibicinis, musicae ipsius est inertia.

Sed

ἀλλ' οἱ μὲν ἀμαθές τῶν τεχνέων, ἐκάσῃ δ' ἐν
ἑαυτῇ σοφῇ.

Πρῶταν μὲν ὦν Αἰθίοπες τόνδε τὸν λόγον ἀν-
θρώποισι κατέσχσαντο. αἰτὶν δὲ αὐτέοισι, τὰ
μὲν ἡ σοφίῃ τῷ ἔθνει (καὶ γὰρ τὰλλα τῶν ἄλ-
λων σοφώτεροι Αἰθίοπες) τὰ δὲ καὶ τῆς οἰκί-
σεως ἡ εὐμοιρία· αἰεὶ γὰρ σφῶας εὐδίῃ καὶ γα-
ληναίῃ περιέεσσαν· ἔδὲ τῶν τῷ ἔθνει τροπέων
ἀνέχοντα, ἀλλ' ἐν μιᾷ ὥρῃ οἰκέσσειν. ἰδόντες
ὦν πρῶτα τὴν σεληναίην καὶ ἐς πᾶμπαν ὁμοίην
φατομένην, ἀλλὰ πολυειδέα τε γιγνομένην, καὶ
ἐν ἄλλοις ἄλλῃ μορφῇ τροπομένην, ἐδόκειν αὐ-
τέοισι τὸ χρεῖμα θωύματος καὶ ἀπορίης ἄξιον.
ἐνθεν δὲ ζητούντες, εὔρον τούτέων τὴν αἰτίην,
ὅτι

Sed isti quidem artium imperiti, vnaquaeque au-
tem ars per se sapiens est.

3. Primi ergo Aethiopes hanc rationem homi-
nibus constituerunt. Causa illis partim sapientiae
gentis, nam reliquis etiam in rebus sapientiores
caeteris Aethiopes; partim etiam habitandi fors
commoda. Semper enim illos serenitas et tran-
quillitas circumiacet, neque anni vices patiuntur,
sed in vna eademque tempestate habitant. Cum
igitur cernerent lunam non eandem semper appa-
rere, sed plures accipere species, et in aliam alias
formam verti: visa est illis res admiratione et du-
bitatione digna. Inde igitur quaerendo inuene-

ὅτι οὐκ ἴδιον τῇ σεληναίῃ τὸ Φέγγος, ἀλλὰ οἱ παρ' ἡελίᾳ ἔρχεται.

Εὐρον δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἀσέρων τὴν Φορὴν, τὰς δὴ πλανήτας ἡμεῖς καλούμεν (μῆνοι γὰρ τῶν ἄλλων ἀσέρων κινούνται) Φύσιν τε αὐτέων, καὶ δυναστείην, καὶ ἔργα τὰ ἑκάστος ἐπιτελέουσιν. ἐν δὲ καὶ ὀνόματα αὐτέοις ἐπέθεσαν, καὶ ὀνόματα, ὡς ἐδόκεον, ἀλλὰ σημήϊα.

Ταῦτα μὲν ὧν Αἰθίοπες ἐν τῷ ἔρανον ἑπέβλεψαν· μετὰ δὲ, γείτοσιν ἔσιν Αἰγυπτίοις, ἀτελέα τὸν λόγον παρέδωκαν, Αἰγύπτιοι δὲ παρὰ σφέων ἐκδεξάμενοι ἡμιεργέα τὴν μαντικὴν, ἐπὶ μέζον ἡγείραν μέτρα τε τῆς ἑκάστος κινήσεως ἐσημήναντο, καὶ ἐτέων ἀριθμὸν, καὶ μηνέων καὶ ὥρέων

runt causam harum rerum, quod non sua lunae lux, verum a sole illi venit.

4. Inueniunt vero aliorum quoque siderum motum, quos quidem planetas nos vocamus, soli enim reliquorum siderum mouentur: naturamque illorum et potestatem, et opera, quae singuli efficiunt. Imposuerunt autem illis quoque nomina: non *nuda* nomina, ut videbantur, sed signa *ipsarum naturarum*.

5. Haec igitur Aethiopes in caelo conspexerunt. Post vicinis suis Aegyptiis imperfectam artem tradiderunt: Aegyptii vero, quam acceperunt ab illis ex parte modo altera absolutam diuinandi rationem, in maius extulerunt, mensuram motus vniuscuiusque signarunt, et annorum numerum,

ῥέων διατάξαντο. καὶ μηνέων μὲν σφίσι μέτρον ἡ σεληναίη, καὶ ἡ ταύτης ἀναστροφὴ ἐγένετο· ἔτεος δὲ ἡέλιος, καὶ ἡ τῆς ἡελίης περίφορος.

Οἱ δὲ καὶ ἄλλα ἐμήσαντο πολλὰ μεζωτετέων. ἐκ γὰρ δὴ τῆς πακτὸς ἡέρος, καὶ ἀσέρων τῶν ἄλλων, ἀπλανέων τε, καὶ εὐσαθέων, καὶ ἑδοικῶς κινεομένων, δυώδεκα μοίρας ἐτάμοντο ἐν τοῖσι κινεομένοισι I), καὶ οἰκῆια ζῶα ὄντα, ἔκαστον αὐτέων ἐς ἄλλην μορφὴν μεμιμέσται, τὰ μὲν ἐνάλια, τὰ δὲ ἀνθρώπων, τὰ δὲ θηρῶν, τὰ δὲ πτηνῶν, τὰ δὲ κτηνέων.

Ἀπὸ

rum, et mensum atque horarum ordinarunt. Et mensum quidem illis modus luna eiusque conversio fuit, anni autem sol, atque solis circuitus.

6. At ipsi alia quoque his multo maiora machinati sunt. Ex omni enim aëre, et stellis reliquis inerrantibus atque fixis, et haudquaquam mouentibus se, duodecim partes reseuerunt; in quibus illae alterae mouerentur. His cum assignassent suum cuique animalia, in aliam singula formam expressere, marina alia, alia vero hominum, alia bestiarum, volucrum alia, alia iumentorum.

Gg 3

7. Vir

I. Ἐν τοῖσι κινεομένοισι] Non puto hunc locum esse integrum, sed verba quaedam temporum iniuria excidisse. Interpretationem interim dedi, non quam verba subiicerent, quippe quae non intelligebam, sed quam res ipsa postulare visa est. *Gesner.*

Ἀπὸ τέων δὴ καὶ ἐκ τὰ Αἰγύπτια πολυεδέα
 ποιέεται. ἔ γὰρ πάντες Αἰγύπτιοι ἐκ τῶν δω-
 δεκα μοιρέων πασέων ἐμαντεύοντο, ἄλλοι δὲ ἄλ-
 λοίησι μοίρῃσιν ἐχρέοντο· καὶ κριὸν μὲν σεβασιν,
 ὀκόσοι ἐς κριὸν ἀπέβλεπον· ἰχθύας δὲ ἔ σιτέον-
 ται, ὀκόσοι ἰχθύας ἐπεσημήναντο· ἔδὲ τράγαν
 κτείνουσιν ὅσοι αἰγόνερον ἤδεσαν· καὶ οἱ ἄλλοι
 τὰλλα ὥς ἕκαστοι, ἰλάσκονται. ναὶ μὲν καὶ ταῦ-
 ρον ἐς τιμὴν τῷ ἡερίῃ ταύρεσ σεβίζονται. καὶ ὁ
 Ἄπις αὐτέοις χρῆμα ἰσώτατον, τὴν χώραν ἐπί-
 νέμεται, καὶ οἱ ἐκεῖ μαντήϊον τε ἀνακιδέασι,
 σημήϊον τῆς ἐκείνῃ τῷ ταύρεσ μαντικῆς.

Οὐ μετὰ πολλὸν δὲ καὶ Λίβυες ἐπέβησαν τῷ
 λόγῳ· καὶ γὰρ τὸ Λιβύων μαντήϊον τῷ Ἀμμω-
 νος,

7. Unde etiam sacra apud Aegyptios multo-
 rum generum fiunt. Nec enim Aegyptii omnes
 ex duodecim partibus *iisdem* omnibus diuinabant;
 sed aliis alii partibus diuersisque vrebantur. At-
 que arietem quidem colunt, quotquot respicie-
 bant Arietem: pisces non edunt, qui pisces *nami-
 ne illa* signauerant: neque caprum mactant, qui-
 cunque nouerant Capricornum: atque alii alia,
 ut cuique *visum est*, placant. Sane etiam taurum
 in honorem caelestis tauri colunt, atque est illis
 Apis res sanctissima, qui regionem illorum de-
 pascatur, cui oraculum ibi constituerint, signum
 diuinationis illius *caelestis* tauri.

8. Non ita multo post Libyes etiam hanc ra-
 tionem amplexi sunt. Nam Libyum etiam ora-
 culum

νος, καὶ τὰτα εἰς τὸν ἡέρα καὶ εἰς τὴν τατέα σο-
Φίην εἴρητο, παρὰ 2) τὸν Ἀμμωνα, καὶ ἔτοι κρι-
στέωπον ποίεοντα.

Ἔγνωνσαν δὲ τατέων ἕκαστα καὶ Βαβυλώνιας,
ἔτοι μὲν λέγασσι καὶ πρὸ τῶν ἄλλων· ἐμοὶ δὲ δο-
κέει, πολλὸν ὕσερον εἰς τατέας ὁ λόγος ἀπίνετο.

Ἕλληνες δὲ ἄτε παρ' Αἰθιοπῶν, ἄτε παρ'
Αἰγυπτίων ἀστρολογίης πέρι ἔθεν ἤκασαν, ἀλλὰ
αφίσιν Ὀρφεὺς ὁ Οἰάγρε καὶ Καλλιόπης, πρῶ-
τος τὰ δε ἀπηγήσατο, ἔ μάλ' α ἐμφανέως, ἔδὲ
εἰς Φάος τὸν λόγον προήνεγκεν, ἀλλ' εἰς γοη-
τείην, καὶ ἱερολογίην, οἷη διανοή ἐκείνη. πηξά-
μενος

culum Ammonis, ipsum quoque ad caelum eius-
que sapientiam, relatum est: quatenus Ammo-
nem hi etiam arietis vultu sibi faciunt.

9. Agnouerunt autem horum singula etiam Ba-
bylonii. Hi enim dicunt, etiam ante alios; mi-
hi vero videtur, multo post ad ipsos hanc ratio-
nem peruenisse.

10. Graeci autem neque ab Aethiopibus neque
ab Aegyptiis de astrologia quidquam audire:
sed ipsis Orpheus Oeagri et Calliopes F. primus
haec enarravit: non ille manifeste valde; neque
in lucem totam rationem protulit, sed ad incan-
tationem et sacramenta quaedam, sola mens illi

G g 4

specta-

2. Παρὰ] Tenui mutatione παρὰ mutandum
in παρ' ὅ, quod cum sententia postulare
videretur, in interpretando secutus sum.
Gefner.

μενος γὰρ λύρην, ὄργια τε ἐποιέετο, καὶ τὰ ἱερά
 ᾗιδεν· ἡ δὲ λύρη, ἐπτάμιτος ἔῤῥα, τὴν τῶν
 κινεομένων ἀσέρων ἀρμονίην συνεβάλλετο. ταῦ-
 τα Ὀρφεὺς δикήμενος, καὶ ταῦτα ἀνακινέων,
 πάντα ἔθελγε, καὶ πάντων ἐκράτεεν. οὐ γὰρ
 ἐκείνην τὴν λύρην ἐβλεπεν, ἀδὲ οἱ ἄλλης ἔμελε
 μυσσουργίης, ἀλλ' αὕτη Ὀρφέως ἡ μεγάλη λύρη.
 Ἕλληνες τε ταῦδε τιμέοντες, μοίρην ἐν αὐτῷ οὐ-
 ρανῷ ἀπέκριναν, καὶ ἀσέρες πολλοὶ καλέονται
 λύρη Ὀρφέως, ἣν δὲ κοτε Ὀρφέα ἱῶης, ἡ λί-
 θοισιν, ἡ χροίῃ μεμιμημένον ἐν μέσῳ ἔξεταί ἱε-
 λος αἰδόντι, μετὰ χερσὶν ἔχων τὴν λύρην· ἀμ-
 φι δέ μιν ζῶα μυρία ἔσηκεν, ἐν οἷς καὶ ἄνθρωπος,
 καὶ

spectabat. Lyra enim constructa faciebat orgia,
 et sacra canebat. Lyra autem septem chorda-
 rum quae esset, errantium stellarum harmoniam
 symbolo quodam signabat. Haec inquirens Or-
 pheus, et haec mouens, mulcebat omnia, et
 omnia vincebat. Neque enim istam, quam fe-
 cerat sibi, lyram spectabat, neque alia illi cor-
 di erat musica; sed haec magna lyra Orphei.
 Honorantes vero ista Graeci, partem ipso in
 caelo ei decreuerunt, et stellae plures lyra vo-
 cantur Orphei. Si vero videris aliquando Or-
 phea, vel lapidibus, vel colore assimilatum, in
 medio sedet canenti similis, in manibus habens
 lyram: circa ipsum autem animalia stant sex-
 centa, in quibus homo etiam, et taurus, et leo,
 co-

καὶ ταῦρος καὶ λέων· καὶ τῶν ἑκκςον· εὖ τ' αὖν
ἐκεῖνα ἰδῆς, μέμνησό μοι τετῶν, κοίη ἐκείνου
αἰοδῆ, κοίη δὲ καὶ ἡ λύρη, κοῖος δὲ καὶ ταῦρος,
ἢ οἰκοῖος λέων, Ὀρφῆως ἐπαίχσιν, ἣν δὲ τὰ λέ-
γω αἷτια γνοίης, σὺ δὲ καὶ ἐν τῷ ἔρανῳ ἐέρεκεο
ἑκκςον τετῶν.

Λέγχεσι δὲ Τειρεσίην, ἄνδρα Βοιωτίον, τᾷ δὴ
κλέος μαντοσύνης πέρι πολλὸν αἰρέεται, τᾷτον
τὸν Τειρεσίην ἐν Ἑλλήσιν εἰπεῖν, ὅτι τῶν πλα-
θεομένων ἀστέρων, οἱ μὲν θήλεες, οἱ δὲ ἀρρένες
έόντες, ἐκ ἴσα ἐκτελέχεσι· τῷ καὶ μιν διΦυέα
γενέσθαι, καὶ ἀμφίβιον Τειρεσίην μυθολογέ-
σιν, ἄλλοτε μὲν θῆλυν, ἄλλοτε δὲ ἀρρένα.

Ἀτρεώς δὲ καὶ Θυέζεω περὶ τῇ πατρῴῃ βα-
σιλῇ Φιλονεικέωντων, ἥδη τοῖσιν Ἑλλήσιν ἀνα-
Φαν-

eorumque singuli. Ea vero cum videris, ho-
rum mihi memento, qualis ille sit cantus, qua-
lis lyra, qualis etiam taurus, et qualis leo, Or-
pheum audiant. Si vero quas dico causas nosset,
tum tu etiam in caelo vnum quodque videres.

11. Aiunt vero Tiresiam, virum Boeotium,
cuius diuinandi gloria multum elata est, hunc
igitur Tiresiam inter Graecos dixisse ferunt, er-
rantium siderum alia quae sint feminina, alia ve-
ro masculina, non eadem efficere: unde etiam il-
lum duplicis naturae fuisse atque vitae Tiresiam
fabulantur, alias feminam, alias vero marem.

12. Atreo autem et Thyeste de regno paterno
contententibus, iam Graeci aperte astrologiam

Φαιδὸν ἀφρολογίης τε καὶ σοφίης τῆς ἀρετῆς
 μέλεις' ἔμελε. καὶ τὸ ζυγὸν τῶν Ἀργείων, ἀρχαῖα
 ἐγνώσαν ἑαυτῶν, ὅς τις τῶ ἑτέρῃ σοφίην προφε-
 ρέζερος. ἔνθα δὴ Θυέστης μὲν κριὸν σφίσι τὸν ἐν
 τῷ ἔργῳ σσημῆναιμενος, ὑπέδειξεν· ἀπὸ τῶ δὲ
 ἄρχα χρύσειον Θυέστη γενέσθαι μωδαλογέστα.
 Ἄτρεὺς δὲ τῶ ἡελίῳ πέρι καὶ τῶν ἀνατολέων αὐ-
 τέα λόγον ἐποιήσατο, ὅτι καὶ ἐς ὁμοίην φασὶν
 ἡελίος τε, καὶ ὁ κόσμος κινέονται, ἀλλ' ἐς ἀντί-
 ξοον ἀλλήλοις ἀντιδρομέεσι. καὶ αἱ τῶν δὴ δὲ
 δοκέσαι τῶ κόσμου δύσεις εἶναι, τοῦ ἡελίου
 ἀνατολῆς εἶσι. τὰδε εἰπόντα, βασιλεῖ μιν
 Ἀργεῖοι ἐποιήσαντα, καὶ μέγα κλέος ἐπὶ σοφίᾳ
 αὐτέα ἐγένετο.

Ἐγὼ

et caelestem sapientiam vehementer sectabantur:
 et commune Argiuorum regnare eum apud se de-
 creuerunt, qui altero quantum ad hanc sapien-
 tiam esset praestantior. Hic Thyestes quidem
 arietem illis, qui in caelo est, designatum mon-
 strauit: a quo auream ouem Thyesti fuisse fabu-
 lantur. Atreus vero de sole, et ortibus illius ser-
 monem habuit, non versus eandem plagam so-
 lem atque mundum moueri, sed contrarium sibi
 inuicem cursum tenere: et qui nunc occidens
 sit, et mundi occidens videatur, solis ortum esse.
 Haec illum dicentem Regem suum Argiui fecerunt,
 magnaue fuit sapientiae illius gloria.

13. Ego

Ἐγὼ δὲ καὶ περὶ Βελλεροφόντεω τοιαῦδε φρονέω· πτηνὸν μὲν οἱ γενέσθαι ἵππον ἔμᾶλα πεύδομαι, δοκέω δὲ μιν ταύτην τὴν σοφίην μετέποντα, ὑψηλὰ τε φρονέοντα, καὶ ἄστροισι ὀμιλοῦντα, ἐς ἄραν ἐχὶ τῷ ἵππῳ ἀναβῆναι, ἀλλὰ τῇ διανοίῃ.

Ἴσα δέ μοι καὶ ἐς Φρίξον τὸν Ἀθάμαντος εἰρησθῶ, τὸν δὴ κριῶ χρυσέω δι' αἰθέρος ἐλαῖσαι μυθέονται, ναὶ μέντοι καὶ Δαίδαλον τὸν Ἀθηναῖον (ξείνη μὲν ἡ ἰσορίη, δοκέω γέ μιν ἐκ ἐξω ἀστρολογίης) ἀλλὰ οἱ αὐτὸς μάλις ἐχρήσατο, καὶ παιδί τῷ ἑωυτῷ κατηγήσατο.

Ἰκαρος δὲ νεότητι καὶ ἀτασθαλίῃ χρεόμενος, καὶ εἰ ἐπιεικτὰ διζήμενος, ἀλλ' ἐς πόλιν ἀερόεισε
τῷ

13. Ego vero etiam de Bellerophonte eadem sentio. Alatum quidem equum illi fuisse, persuaderi mihi non patior; Puto autem illum sapientiae huius studiosum, sublimia cogitasse, et versatum cum astris, in caelum non equi opera adscendisse, sed animo.

14. Eadem mihi etiam in Athamantis Phryxum filium dicta sunt, quem ariete aureo per aethera vectum fabulantur. Quin etiam Daedalum Atheniensem: peregrina quidem et mita historia: sed puto illum non fuisse ab astrologia alienum. Verum ea cum ipse maxime usus, tum filium eam suum docuit.

15. Icarus autem iuventute et temeritate usus, et inconcessa quaerens, sed animo in polum ipsum subla-

τῷ νῷ, ἐξέπεσε τῆς ἀληθείης, καὶ παντὸς ἀ-
πιστάλῃ τῷ λόγῳ, καὶ ἐς πέλαγος κατηνέχθη
ἀβύσσων κρημάτων· τὸν Ἕλληνας ἄλλως μυ-
θολογέουσι, καὶ κόλπον ἐπ' αὐτέῳ ἐν τῇδε τῇ
θαλάσσῃ Ἰκάρειον εἰκὴ καλέουσι.

Τάχα δὲ γὰρ Πασιφάη παρὰ Δαίδαλῳ ἀνέ-
σασα ταύρῳ τε πέρι, τῷ ἐν τοῖς ἄστροισι Φανο-
μένῳ, καὶ αὐτῆς ἀστρολογίης, εἰς ἔρωτα τῷ λό-
γῳ ἀπίκτο, ὅθεν νομίζουσιν ὅτι Δαίδαλός μιν
τῷ ταύρῳ ἐνύμφευσεν.

Εἰσὶ δὲ οἱ καὶ κατὰ μέτρα τὴν ἐπισήμην διε-
λόντες, ἕκαστοι αὐτέων ἄλλα ἐπενήσαντες, οἱ
μὲν τὰ ἐς τὴν σελήνην, οἱ δὲ τὰ ἐς Δία, οἱ δὲ
τὰ ἐς ἥλιον συναγείραντες, δρόμῳ τε αὐτέων
πέρι κινήσεως, καὶ δυνάμεως.

Καὶ

sublatus, vero excidit, et ab tota ratione aberravit,
et in mare decidit negotiorum fundo ac sine carcen-
tium. De quo aliam fabulam narrant Graeci, et ab
illo sinum in hoc mari temere vocant Icarium.

16. Fortasse etiam Pasiphaë quae audisset ex
Daedalo de tauro sidere in astris lucente, et ipsa
astrologia in amorem doctrinae deuenit: unde pu-
tant eam a Daedalo conciliatam tauro esse.

17. Sunt vero etiam qui diuina in partes disci-
plina, alia singuli excogitarunt, alii quae ad lu-
nam pertinent, alii, quae ad Iouem, alii quae
ad solem, colligentes; deque cursu illorum, mo-
tu, et potestate.

18. At-

Καὶ Ἐνδυμίων μὲν, τὰ ἐς τὴν σεληνάην δια-
τάξατο.

Φαέθων δὲ, τῷ ἡλίῳ δρόμον ἐτεκμήρατο, ὃ
μὲν γε ἀτρεκέως, ἀλλ' ἀτελέα τὸν λόγον ἀπολι-
πὼν, ἀπέθανεν. οἱ δὲ τάγε ἀγνοέοντες, ἡλίῳ
παῖδα Φαέθοντα δοκέεσι, καὶ μῦθον ἐπ' αὐ-
τέῳ ἔδαμᾶ πειθὸν διηγέοντα. ἐλθόντα γάρ μιν
παρὰ τὸν ἥλιον τὸν πατέρα αἰτέειν τὸ τῷ Φω-
τὸς ἄρμα ἡνίοχευσεν, τὸν δὲ δῶνα τε οἱ, καὶ
ὑποθέσθαι τῆς ἵππασίης τὸν νόμον. ὃ δὲ Φαέ-
θων, ἐπειδὴ ἀνέβη τὸ ἄρμα, ἡλικίῃ καὶ ἀπειρίᾳ,
ἄλλοτε μὲν πρόσγειος ἡνίοχευεν, ἄλλοτε πολλὸν
τῆς γῆς ἀπαιρέμενος· τὰς δὲ ἀνθρώπους κρύος
τε καὶ θάλπος ἐν ἀνασχετὸν διέφθειρεν. ἐπὶ
τοῖσι

18. Atque Endymion quidem quae ad lunam
pertinent ordinavit.

19. Phaëthon autem solis cursum designavit,
non sane exploratis omnibus, sed imperfectam
artem relinquens mortuus est. Qui autem ista
ignorant, solis filium Phaëthontem putant et fa-
bulam de eo nulla parte credibilem narrant: ve-
nisse nempe ad Solem patrem, ab eoque petiisse,
ut lucis currum regere sibi liceret, illum vero de-
disse, et legem aurigationis subiecisse. At Phaë-
thon consenso curru prae iuventute et imperitia
alias quidem terrae nimis vicinus aurigatur, alias
nimium a terra sublatus, unde homines frigus
calorque intolerabilis perdidit. Inter haec Iovem
indi-

τοῖσι δὴ τὸν Δία ἀγανακτέοντα βαλεῖν πρηστῆρι
 Φαέθοντα μεγάλῳ. πεσόντα δέ μιν αἱ ἀδελ-
 Φαὶ περισᾶσαι, πένθος μέγα ἐποίησαν, ἔς τε μετ-
 έβαλλον τὰ εἶδεα, καὶ νῦν εἰσιν ἀγχειροί, καὶ
 τὸ ἤλεκτρον ἐπ' αὐτέῳ δάκρυον σταλάσσειν. ἔχ-
 ῳ ταῦτα ἐγένετο, ἔδ' ὅσιον αὐτέοισι πείθε-
 σθαι, ἔδ' ἥελιος παῖδα ἐπαίησατο, ἔδ' ὁ παῖς
 αὐτέῳ ἀπέθανε.

Λέγασι δὲ καὶ ἄλλα Ἕλληες πολλὰ μυθώδεα,
 τοῖσιν ἐγὼ καὶ μάλα τι πείθομαι. κῶς γάρ δὴ
 ὅσιον πισεῦσαι παῖδα Αἰνείην τῆς Ἀφροδίτης
 γενέσθαι, καὶ Διὸς Μίνω, καὶ Ἄρεος Ἀσκάλα-
 Φον, καὶ Αὐτολύκον Ἑρμείω; ἀλλ' ἔτοι ἕκαστος
 αὐτέων θεοφιλέες ἐγένοντο, καὶ σφίσι γενομέ-
 νοισι, τῷ μὲν ἡ Ἀφροδίτῃ, τῷ δὲ ὁ Ζεὺς,
 τῷ

indignatum fulmine magno Phaëthontem feriisse.
 Cadentem circumstantes sorores luctus habuere
 magnos, donec formas mutarent; et nunc sunt
 populi, lacrumamque super eo electrum stillant.
 Non ita gesta hæc sunt, nec fas est fidem iis ad-
 iungere. Neque filium Sol genuit, neque filius
 ipsi mortuus est.

20. Dicunt autem alia multa fabulosa Græci,
 quibus ego non multum fidei tribuo. Quomodo
 enim fas sit credere filium Aeneam fuisse Vene-
 ris, et Iouis Minœm, et Martis Ascalaphum, et
 Autolycum Mercurii? At singuli horum cari Deo
 fuere, nascentesque hunc Venus, hunc Jupiter,
 hunc

τῷ δὲ ὁ Ἄρης ἐπέβλεψεν. ἐκόσοι γὰρ δὴ ἀνθρώποισι ἐν τῇ γενεῇ ταύτῃ οἰκοδεσποτέουσιν· ἔτοι ὅπως τοκῆς ἐωυτοῖσι πάντα ἴμελα ἐκτελέσσι, καὶ χροίην, καὶ μορφὴν, καὶ ἔργα, καὶ διανοίην. καὶ βασιλεὺς μὲν ὁ Μίνως, Διὸς ἡγεσμένος, καλὸς δὲ Αἰνεΐης Ἀφροδίτης βαλῆσαι ἐγένετο· κλέπτης δὲ Αὐτόλυκος, ἡ δὲ οἱ κλεπτική ἐξ Ἑρμῶ ἀπίνετο.

Οὐμὲν ἄδὲ τὸν Κρόνον ὁ Ζεὺς ἔδησεν, ἔδδ' ἐς τάρταρον ἐρρίψεν, ἔδδ' τὰ ἄλλα ἐμήσατο, ὅκοσα ἀνθρώποι νομίζουσιν· ἀλλὰ φέρεται γὰρ ὁ Κρόνος τὴν ἔξω φορὴν, πολλὸν ἀπ' ἡμέων, καὶ οἱ νωθρήτε ἡ κίνησις, καὶ ἔρῃσιν τοῖσι ἀνθρώποισι ὀρέεσθαι. διὸ δὴ μιν ἐξάναι λέγουσιν, ὅπως

hunc Mars respexerunt. Quicumque enim hominibus in hac genitura domum, *ut domini vel decani*, regunt, illi tanquam parentes familia sibi omnia efficiunt, et colorem, et formam, et opera, et animum: ac rex quidem Minos Iovē ducē, pulcher autem Aeneas Veneris voluntate fuit: fur autem Autolycus, furandique illi ars a Mercurio venit.

21. Iam verō neque Saturnum Iupiter vinxit, neque in tartarum detrussit, neque reliqua machinatus est, quae putant homines. Sed enim fertur Saturnus per orbem extimum procul a nobis, estque illi languidus motus, neque observatu facilis hominibus. Propterea nempe stare

Luc. Op. T. IV.

Hh

illum

ὥως πεπεδημένον. τὸ δὲ βάθος τὸ πολλὸν τῆ
 ἡέρος, τάρταρος καλεῖται.

Μάρισα ἐκ τε Ὀμήρου τῆ ποιητέω, καὶ τῶν
 Ἡσιόδου ἐπέων μάθοι ἂν τις τὰ πάλαι τοῖς ἀ-
 στρολογέουσιν ὁμοφωνέοντα. εὖτ' ἂν δὲ τὴν σει-
 ρὴν τῆ Διὸς ἀπηγένηται, καὶ τῆ ἡελίως τὰς βε-
 λὰς, τὰ δὲ ἐγὼ ἡμᾶτα εἶναι συμβάλλομαι, καὶ
 τὰς πόλιας, τὰς ἐν τῇ ἀσπίδι Ἡφαίστος ἐποίη-
 σάτο, καὶ τὸν χορὸν, καὶ τὴν ἀλῶν. τὰ μὲν
 γὰρ ὅκιστα ἐς τὴν Ἀφροδίτην αὐτέω καὶ τῆ Ἀ-
 ρεος τὴν μοιχείην λέλεκται, καὶ τὰ ἐμφανέα,
 ἐκ ἄλλοθεν ἢ ἐκ τῆς δὲ τῆς σοφίης πεποιημένα·
 ἡ γὰρ δὴ ὦν Ἀφροδίτης καὶ τῆ Ἀρεος ὁμοδρομίη
 τὴν Ὀμῆρου αἰοιδὴν ἀπεργάζεται· ἐν ἄλλοισι δὲ
 ἔπεισε

illum aiunt tanquam vinctum compedibus. In-
 gens autem caeli profunditas tartarus vocatur.

22. Maxime ex Homeri poëtae et Hesiodi ver-
 sibus discat aliquis, de quibus olim cum Astro-
 logis conuenerit. Quando vero catenam Iouis
 refert, et solis iacula, hos utique dies esse conii-
 cio; et vrbes, quas in clypeo Achillis fecit Vul-
 canus, et chorum, et vineam, ad astrologiam
 pertinere arbitror. Nam illa quidem, quae in
 Venerem ab illo et in Martis adulterium dicta
 sunt, ipsa quoque manifesto non aliunde, quam
 ex hac sapientia ficta sunt. Coniunctio nempe
 Veneris et Martis Homeri cantum efficit, ac veri
 aliquid habere ostendit. Aliis vero versibus ope-

ἔπρσι τὰ ἔργα ἐνάσαι αὐτῶν διωρίσασθαι, τῇ Ἀ-
Φροδίτῃ μὲν εἰπὼν·

Ἄλλὰ σὺ γ' ἡμερόεντα μετέσχεο ἔργα γάμοι,
τὰ δὲ τὰ πολέμου.

Ταῦτα δ' Ἀρῇ θοῶν, καὶ Ἀθήνῃ πάντα
μελήσει.

Ἀπὸρ εἰ παλαιὰ ἰδόντας, μέλιστα μαντήϊαν
ἔχρουντο, καὶ ἀπάρρητον αὐτῇ ἐποιέοντο· ἀλλ'
ἔτε πόλιν ὤκισον, καὶ τείχεα περιβάλλοντο,
ἔτε Φῶκος ἐγαζόντο, ἔτε γυναῖκας ἐγάμισον,
πρὶν ἂν δὴ παρὰ μάντεων ἀκῆσαι ἔκαστος, καὶ
γὰρ δὴ τὰ μαντήϊα αὐτοῖσι ἐκ ἔξω ἀστρολογίης
ἦν· ἀλλὰ παρὰ μὲν Δελφοῖς παρθένος ἔχει τὴν
προφητείαν, σὺμβολον αὐτῇ παρθένου τῆς Ἀραφίνης,
καὶ

ra vniuscuiusque illorum definiuit, cum Veneti
dicit:

*Dulcia nempe tibi sunt connubia curae:
de bellicis autem:*

*Mars celer ista quidem Pallasque armata per-
strabunt.*

23. Quae cum viderent veteres, maxime uti-
bantur diuinationibus, nec obiter illam tracta-
bant: sed nec vrbes condebant, neque ducebant
moenia, nec praelium committebant, neque vxo-
res ducebant ante, quam a vatibus audirent sin-
gula. Etenim neque oracula illis expertia astro-
logiae erant. Verum Delphis quidem virgo va-
ticinandi munus habet, caelestis virginis symbo-
lum.

καὶ δράκονα ὑπὸ τῷ τρίποδι φθέγγεται, ὅτι καὶ
ἐν τοῖσι ἄστροισι δράκων φάνεται. καὶ ἐν Διδύ-
μοις δὲ μαντήιον τῷ Ἀπόλλωνος, ἐμοὶ δοκεῖ,
καὶ τὸτο ἐκ τῶν ἡρώων Διδύμων ὀνομάζεται.

Οὕτω δὲ αὐτέαισι χρήσιμα ἰσώτατον ἢ μαντο-
σύνη ἐδόκειεν, ὥςτε δὴ Ὀδυσσεύς, ἐπειδὴ ἐκείνους
πλανούμενος, ἐθαλῆσας ἀτρικτὴ ἀπέσκαπτε τῶν
ἑωυτῷ πρηγμάτων, εἰς τὸν αἶθρα ἀπύκτετο, καὶ
ἔφρε ἰδοὶ γέφυρας, καὶ ἀτερπέα χῶρον, ἀλλ' ἔς
λόγους ἐλθεῖν Τειρεσίην ἐκδυμένην. καὶ ἐπειδὴ
εἰς τὸν χῶρον ἦλθεν, εἶδεν ἢ Κίρκην ἐσήμηνε, καὶ
ἔσκαψε τὸν βόθρον, καὶ τὰ μῆλα εἶφαξε, πολ-
λῶν τεκύνων παρσύντων, ἐν τοῖσι καὶ τῆς μη-
τρὸς εἴς ἑωυτῷ, τῷ σῆματος πᾶν εἰσδόντα,
ὃ πρό-

lom: et Draco sub tripodis vocem emittit, quo-
niam inter sidera quoque lucet Draco. Quod au-
tem Didymis est Apollinis oraculum, ut mihi
videtur, ipsum quoque a caelestibus Geminis
(*Didymis*) dictum.

24. Ad hoc res sanctissima illis visa diuinitas est.
Itaque *Ulysses* cum in errore illo suo laboraret,
verum audire cupiens de rebus suis, ad inferos
descendit, non *Cernere ut fundos viro*, illacra-
bile regnum; sed in colloquium *Tiresias* venire
qui desideraret. Et cum venisset in locum, quem
pesignauerat *Circe*, et fossam fodisset, mactasset-
que oves; mortuis multis praesentibus, interque
illos matre ipse, ac bibere de sanguine volen-
tibus,

ἔκπετον ἀφῆκεν ἔδον, ἔδδ αὐτῇ τῇ μητρὶ, πρὶν Τειρεσίην γεύσασθαι, καὶ ἐξαναγκάσαι εἶπεῖν οἱ τὸ μαντήιον· καὶ ἀνέσχετο διψῶσαν ἔρξων τῆς μητρὸς τὴν σκῆην.

Λακεδαιμονίοισι δὲ Λύκεργος τὴν πολιτείην πᾶσαν ἐκ τῆ ἑραινῆ διατάχεται, καὶ νόμον σφίσι ἐποιήσατο μηδ' αὖ μὴδὲ ἐς πόλεμον προχωρεῖν, πρὶν τὴν σεληνάην πληρὰ γενέσθαι· ἡ γὰρ ἴσῃ ἐνόμιζεν εἶναι τὴν δυναστείην, αὐξανόμενης τῆς σεληνάης, καὶ ἀφ' ἡνικαμένης· πάντα δὲ ὑπ' αὐτῇ διοικέσθαι.

Ἀλλὰ μέντοι Ἀρκάδες ταῦτα ἐκ ἐδῶξαντο, ἔδδ ἐτίμησαν ἀστρολογίην· ἀνοίῃ δὲ καὶ ἀσοφίῃ λεγέσθαι καὶ τῆς σεληνάης ἐμμεναὶ προγενέστεροι.

Οἱ

tibus, non prius permittit cuiquam, nec ipsi matri adeo, quam Tiresias gustasset, eumque ipse coëgisset edere sibi oraculum, sustinuitque sitientem matris vimbram videre.

25. Lacedaemoniis autem Lycurgus rem omnem publicam ex caeli rationibus constituit, et legem illis posuit, ne visquam in bellum ante procederentur, quam plena luna esset. Neque enim aequalem putabat esse potentiam augescentis lunae et decrescantis, omniaque ab illa administrari.

26. Sed soli ista Arcades non recepere, neque in honore habuerunt Astrologiam; sed amentia quadam et insipientia dicunt ipsa se Luna esse antiquiores.

Οἱ μὲν ὦν πρὸ ἡμεῶν ἔτω κάρτα ἦσαν Φιλο-
μάντιες, οἱ δὲ νῦν, οἱ μὲν αὐτέων ἀδύνατα εἶ-
ναι λέγασιν ἀνθρώποισι τέλος εὐρασθαι μαντι-
κῆς. ἔ γάρ ἐναί μιν ἔτε πισὴν, ἔτε ἀληθεῶς·
ἔδὲ τὸν Ἄρσιν ἢ τὸν Δία ἐν τῷ ἔρανῳ ἡμεῶν ἐνε-
κα κινέσθαι, ἀλλὰ τῶν μὲν ἀνθρωπότητων πρη-
γμάτων ἔδεμῖν ὥρην ἐκείνοι ποιοῦνται, ἔδ' ἔ-
στιν αὐτέοισι πρὸς τὰδε κρινωνία· κατὰ σφέας
δὲ χρεῖη τῆς περιφορῆς ἀναστρέφονται.

Ἄλλοι δὲ ἀστρολογίην ἀψευδέα μὲν, ἀνωφελέα
δ' εἶναι λέγασιν. ἔ γάρ ὑπὸ μαντοσύνη ἀλλασ-
σέσθαι, ὅποσα τῆσι μοίρησι δαιμόντα ἐπέρχεται.

Ἐγὼ

27. Maiores igitur nostri valde adeo diuinationis erant studiosi: sed qui nunc sunt, partim illi quidem fieri posse negant, ut inueniant homines finem *certainque fundamentum* diuinationis. Neque enim fidam illam esse, neque veram: neque Martem aut Iouem in caelo nostra causa moueri; sed humanarum rerum curam illos plane nullam habere, neque communionem adeo ipsis cum hisce rebus nostris ullam intercedere; sed suae rei causa atque quod necessarius sit ille ipsis circuitus, conuerti.

28. Alii vero astrologiam mendacii quidem, sed eandem utilitatis quoque expertem aiunt. Neque enim ob diuinationem immutari, quae fato-
rum decreto eueniant.

29. Ego

Εγὼ δὲ πρὸς ταῦδε ἄμφω ἐκείνα ἔχω εἰπεῖν, ὅτι οἱ μὲν ἀσέρες ἐν τῷ ἄρανῳ τὴν σφετέρην εἰλέονται, πάρεργον δὲ σφίσι τῆς κινήσεως τῶν κατ' ἡμέας ἔκαστον ἐπιγίγνεται. ἢ ἐθέλεις ἵππεα μὲν θέοντος, καὶ ὀρνίθων, καὶ ἀνδρῶν κλονομένων λίθους ἀνασαλεύεσθαι, καὶ κερφεα δοῦνέσθαι ὑπὸ τῶν ἀνέμων τῷ δρόμῳ, ὑπὸ δὲ τῇ δυνάμει τῶν ἀσέρων μηδὲν ἄλλο γίνεσθαι; καὶ ἐκ μὲν ὀλίγης πυρὸς ἀπορροίῃ ἐς ἡμέας ἔρχεται, καὶ τὸ πῦρ ἃ δι' ἡμέας καίει τι, εἰ δὲ οἱ μέλει τῶν ἡμετέρων θάλλεος· ἀσέρων δὲ ἐδεμῖν ἀπορροίην δοσχόμεθα; καὶ πάντοι τῇ ἀστρολογίῃ τὰ μὲν Φαῦλα ἐσθλὰ ποιῆσαι ἀδύνατά ἐστιν, εἰ δὲ ἀλλάξαι τί τῶν ἀπορρέοντων πρηγμάτων· ἀλλὰ τὰς

χρεῖται

29. Ego autem ad haec ambo illa habeo dicere, Stellae quidem in caelo suam sibi viam volui, sed obiter, praeter suum illum motum, nostrae quoque peragunt. Aut vis tu equo quidem currente, aut aubus, hominibusque commotis moveri lapides, et festucas agitari a vento, quem effecit cursus; a stellarum autem vertigine aliud nihil fieri? Et ex parvulo quidem igni aliquid ad nos defluit, et tamen ignis non propter nos vrit quidquam, neque ille nos ut caleamus curat: stellarum autem influxum non recipimus? Et sane Astrologiae quae mala sunt in melius mutare non licet, neque mutare quidquam rerum quae inde fluunt; sed qui ea utuntur, illis

prodest

χρεομένους τὰ δε ὠφελεῖ, τὰ μὲν ἐσθλὰ εἶδ-
 τας ἀπιζόμενα, πολλὸν ἀπόπροσθεν εὐφραίνει,
 τὰ δὲ Φαῦλα εὐμαρέως δέχονται. ἔ γάρ σφισι
 ἀγνοοῦσι ἐπέρχεται. ἀλλ' ἐν μελέτῃ καὶ προσ-
 δοκίῃ ῥηΐδια καὶ πρηῆα ἡγεῖται. τὰ δε ἀστρολο-
 γίης περὶ ἐγὼν ὑπολαμβάνω.

prodest eatenus: bona euentura praemonitos
 multo ante exhilarant, mala autem facilius acci-
 piunt: neque enim imprudentes opprimunt, sed
 exercitatione et expectatione facilia leniaque du-
 cuntur. Haec de astrologia mihi videntur.

H istoriae verae liber primus	I
Historiae verae liber secundus	65
Tyrannicida	127
Abdicatus	163
Phalaris prior	217
Phalaris alter	239
Alexander, seu Pseudomantis	249
De Saltatione	334
Lexiphanes	416
Eunuchus, seu Pamphilus	451
De Astrologia (non videtur Luciani)	465

L I P S I A E

EX OFFICINA SOMMERIA.